

ZAKON O SPORTU

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se prava i obaveze sportista i ostalih fizičkih lica u sistemu sporta, pitanja vezana za pravni položaj, organizaciju i registraciju preduzetnika i pravnih lica u sistemu sporta (u daljem tekstu: organizacije u oblasti sporta), opšti interes i potrebe i interesi građana u oblasti sporta, finansiranje, kategorizacije u oblasti sporta, nacionalna strategija razvoja sporta u Republici Srbiji, školski i univerzitetski sport i fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta, sportski objekti, organizovanje sportskih priredaba, nacionalna priznanja i nagrade za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta, vođenje evidencija i nadzor nad radom organizacija u oblasti sporta.

Član 2.

Sport je delatnost od posebnog značaja za Republiku Srbiju.

Sport je deo fizičke kulture koji obuhvata svaki oblik organizovanog i neorganizovanog obavljanja sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti od strane fizičkih i pravnih lica u sistemu sporta, u cilju zadovoljenja potreba čoveka za stvaralaštvom, afirmacijom, fizičkim vežbanjem i takmičenjem sa drugima.

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) sportske aktivnosti jesu svi oblici fizičke i umne aktivnosti koji, kroz neorganizovano ili organizovano učešće, imaju za cilj izražavanje ili poboljšanje fizičke spremnosti i duhovnog blagostanja, stvaranje društvenih odnosa ili postizanje rezultata na takmičenjima svih nivoa;

2) sportske delatnosti jesu delatnosti kojima se obezbeđuju uslovi za obavljanje sportskih aktivnosti, odnosno omogućava njihovo obavljanje, a naročito: organizovanje učešća i vođenje sportskih takmičenja, uključujući i međunarodna takmičenja, obučavanje za bavljenje sportskim aktivnostima i planiranje i vođenje sportskih aktivnosti; sportsko suđenje; organizovanje sportskih priprema i sportskih priredaba; obezbeđenje i upravljanje sportskom opremom i objektima; stručno obrazovanje, osposobljavanje, usavršavanje i informisanje u oblasti sporta; naučnoistraživački i istraživačko-razvojni rad u sportu; propaganda i marketing u sportu; savetodavne i stručne usluge u sportu; sportsko posredovanje, organizovanje poslovanja organizacija u oblasti sporta;

3) sportska rekreacija (rekreativni sport, sport za sve, masovni sport) jeste oblast sporta koja obuhvata dobrovoljno bavljenje fizičkim vežbanjem, odnosno sportskim aktivnostima radi odmora, osveženja, zabave, unapređivanja zdravlja ili unapređivanja sopstvenih rezultata i radi zadovoljenja potreba za kretanjem, igrom i druženjem, u svim segmentima stanovništva;

4) vrhunski sport jeste oblast sporta koja obuhvata sportske aktivnosti koje za rezultat imaju izuzetne (vrhunske) rezultate i sportske kvalitete;

5) sport dece jeste organizovan oblik fizičkog vežbanja, odnosno sportskih aktivnosti, usklađen sa antropološkim karakteristikama dečjeg uzrasta;

6) sportska organizacija jeste organizacija koja se osniva radi obavljanja sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, u skladu sa ovim zakonom;

7) sportista jeste lice koje se bavi sportskim aktivnostima;

8) sportista amater jeste sportista kome zarada nije cilj bavljenja sportskim aktivnostima i tim aktivnostima se ne bavi u vidu zanimanja;

9) profesionalni sportista jeste sportista koji se bavi sportskom aktivnošću kao jedinim ili osnovnim zanimanjem i drugi sportista koji ima status profesionalnog sportiste u skladu sa sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza;

10) sportista takmičar jeste sportista amater i profesionalni sportista koji učestvuje na sportskom takmičenju, kao član sportske organizacije ili samostalno, u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima;

11) vrhunski sportista jeste sportista koji je na osnovu ostvarenih vrhunskih sportskih rezultata na sportskim takmičenjima i drugim načinima njihovog postizanja u skladu sa sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza rangiran, u skladu sa Nacionalnom kategorizacijom sportista, u kategoriju vrhunskih sportista;

12) perspektivni sportista jeste maloletni sportista koji je na osnovu ostvarenih sportskih rezultata rangiran, u skladu sa Nacionalnom kategorizacijom sportista, u kategoriju perspektivnih sportista;

13) talentovani sportista jeste punoletni sportista koji je na osnovu ostvarenih sportskih rezultata rangiran, u skladu sa Nacionalnom kategorizacijom sportista, u kategoriju talentovanih sportista;

14) kategorisani sportista jeste sportista koji je na osnovu ostvarenih sportskih rezultata rangiran u skladu sa Nacionalnom kategorizacijom sportista;

15) organizacija u oblasti sporta jeste svako pravno lice i preduzetnik koje se bavi organizovanjem sportskih aktivnosti i obavljanjem sportskih delatnosti u skladu sa zakonom;

16) profesionalni sportski klub jeste sportska organizacija (klub) koja taj status ima u skladu sa sportskim pravilima ili u kojoj najmanje 50% registrovanih sportista seniora ima status profesionalnog sportiste u odnosu na broj registrovanih sportista seniora registrovanih kod nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza za takmičarsku sezonu;

17) sportska ekipa je organizaciona jedinica sportske organizacije koja okuplja sportiste i sportske stručnjake iz određene grane sporta koji učestvuju u određenom rangu takmičenja koje organizuje nadležni nacionalni granski sportski savez;

18) nacionalni sportski savez jeste sportski savez (granski, za oblast sporta ili teritorijalni) čiji su ciljevi, zadaci i delovanje u oblasti sporta usmereni na teritoriju Republike Srbije i koji je otvoren za učlanjenje lica sa teritorije Republike Srbije;

19) nadležni nacionalni granski sportski savez jeste onaj nacionalni granski sportski savez koji uređuje putem sportskih pravila obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti u određenoj grani sporta, u skladu sa ovim zakonom;

20) nadležni međunarodni sportski savez jeste međunarodni sportski savez koji je član ili koji je priznat od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta i Međunarodnog paraolimpijskog komiteta kada su u pitanju sportovi osoba sa invaliditetom, odnosno međunarodni sportski savez koji je na svetskom nivou

nadležan za određenu granu ili oblast sporta i u koji je učlanjen nadležni nacionalni sportski savez;

21) sportska priredba jeste određeni, planski pripremljen i sproveden, vremenski ograničen sportski događaj, za koji postoji javni interes i na kojem učestvuje više sportista;

22) sportsko takmičenje jeste sportska priredba koja se odvija prema unapred utvrđenim i poznatim sportskim pravilima, koja mogu biti opšte važeća za konkretnu granu sporta ili samo za konkretnu sportsku priredbu i čiji je cilj, kojem svaki učesnik teži, ili pobeda protivnika ili postizanje izvesnog unapred određenog sportskog rezultata;

23) nacionalno sportsko takmičenje jeste sportsko takmičenje koje se organizuje za teritoriju Republike Srbije od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima;

24) amatersko sportsko takmičenje je sportsko takmičenje koje taj status ima u skladu sa sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i u kome može nastupiti najviše 20% profesionalnih sportista;

25) profesionalno sportsko takmičenje jeste sportsko takmičenje koje taj status ima u skladu sa sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i u kojem se, u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, takmiči najmanje 75% profesionalnih sportista, osim ako je pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza drukčije određeno;

26) profesionalna sportska liga jeste najviše nacionalno profesionalno sportsko takmičenje (otvorenog ili zatvorenog tipa) sportskih organizacija, odnosno sportskih ekipa sportskih organizacija, organizovanih kao privredna društva, koje se takmiče jedne protiv drugih po unapred utvrđenom rasporedu i sportskim pravilima;

27) organizator sportske priredbe jeste lice koje na sopstvenu odgovornost odlučuje o organizovanju i sprovođenju određene sportske priredbe, njome upravlja i vodi je, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima;

28) sportska pravila jesu pravila utvrđena opštim aktima nadležnih nacionalnih sportskih saveza, kojima se uređuje obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti i ostvarivanje utvrđenih sportskih ciljeva;

29) stručni sportski nadzornik jeste lice koje obavlja nadzor nad stručnim radom u oblasti sporta, prati i predlaže mere koje preduzima organizacija u oblasti sporta, odnosno sportski stručnjak radi otklanjanja nedostataka, i o uočenim nedostacima u primeni mera obaveštava ministra nadležnog za sport (u daljem tekstu: ministar).

Termini kojima su u ovom zakonu označeni položaji, profesije, odnosno zanimanja, izraženi u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Organizacije u oblasti sporta označavaju položaje, profesije i zanimanja u oblasti sporta utvrđene u skladu sa ovim zakonom, u muškom, odnosno ženskom gramatičkom rodu, u zavisnosti od roda nosioca položaja, profesije ili zanimanja.

Mišljenje da li neka aktivnost, odnosno delatnost spada u sportsku aktivnost, odnosno sportsku delatnost i kojoj sportskoj disciplini i sportskoj grani, odnosno oblasti pripada, kao i koji međunarodni sporski savez ima status nadležnog međunarodnog sportskog saveza u skladu sa ovim zakonom, u slučaju potrebe, daje ministarstvo nadležno za sport (u daljem tekstu: Ministarstvo), a na osnovu

prethodno pribavljenog stručnog mišljenja Sportskog saveza Srbije, Olimpijskog komiteta Srbije i Paraolimpijskog komiteta Srbije.

Član 4.

Svako ima pravo da se bavi sportom.

Bavljenje sportom mora biti humano, slobodno i dobrovoljno, zdravo i bezbedno, u skladu sa prirodnom sredinom i društvenim okruženjem, fer, tolerantno, etički prihvatljivo, odgovorno, nezavisno od zloupotreba i ciljeva koji su suprotni sportskom duhu i dostupno svim građanima pod jednakim uslovima, bez obzira na uzrast, nivo fizičkih sposobnosti, stepen eventualne invalidnosti, pol i drugo lično svojstvo.

Zabranjena je svaka neposredna i posredna diskriminacija, uključujući i govor mržnje, po bilo kom osnovu, sportista, sportskih stručnjaka, sportskih organizacija i drugih lica učesnika u sistemu sporta, na otvoren ili prikriven način, a koja se zasniva na nekom stvarnom ili pretpostavljenom ličnom svojstvu.

Zabranom diskriminacije iz stava 3. ovog člana obuhvaćena je i zabrana diskriminacije profesionalnih sportista i sportista koji žele to da postanu u pogledu zapošljavanja, zarade ili uslova rada, osim kada se pravljenje razlike, odnosno stavljanje sportiste u nepovoljniji položaj u odnosu na druge sportiste u istoj ili sličnoj situaciji temelji na samoj prirodi ili stvarnim i odlučujućim uslovima obavljanja određene sportske aktivnosti, a ciljevi koji se time žele postići jesu opravdani.

Odredbe ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i organizacije u oblasti sporta kojima se utvrđuje diskriminacija sportiste, odnosno sportskog stručnjaka – ništave su, a odredbe sportskih pravila i opštih akata organizacija u oblasti sporta kojima se utvrđuje diskriminacija učesnika u sistemu sporta – ne primenjuju se.

Zabranjena je u oblasti sporta svaka vrsta zloupotreba, zlostavljanja, diskriminacije i nasilja prema deci.

Organizacije u oblasti sporta i lica koja obavljaju stručno-vaspiti rad sa decom u tim organizacijama, kao i svi članovi i zaposleni u organizacijama u oblasti sporta, naročito će promovisati jednakost među decom i aktivno se suprotstavljati svim vrstama zloupotreba, zlostavljanja, diskriminacije i nasilja.

Bliže uslove o načinima prepoznavanja oblika zlostavljanja, zloupotrebe, diskriminacije i nasilja nad decom iz stava 6. ovog člana sporazumno propisuju ministar i ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Sportista, odnosno drugo lice ima pravo na naknadu štete koju pretrpi aktima diskriminacije, zloupotreba, zlostavljanja i nasilja od strane organizacije ili lica u oblasti sporta iz st. 3. i 6. ovog člana.

Na zabranu diskriminacije iz st. 3. i 6. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim je uređena zabrana diskriminacije, ako ovim zakonom nije drukčije utvrđeno.

Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave i organizacije u oblasti sporta naročito će preduzimati aktivnosti na povećanju učešća dece, mladih, žena i osoba sa invaliditetom u sportskim aktivnostima, omasovljavanju ženskih sportskih organizacija i davanju ravnopravnog značaja ženama i osobama sa invaliditetom u sportu.

Član 5.

Prilikom vođenja evidencija i drugih zbirki podataka i prilikom izdavanja ili podnošenja dokumenata od strane učesnika u sistemu sporta u skladu sa ovim

zakonom, ostvaruje se zaštita podataka o личности i privatnosti u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje zaštita podataka o личности.

Nadležni nacionalni sportski savez u skladu sa zakonom prikuplja, čuva i vrši druge radnje obrade ličnih podataka sportiste, sportskog stručnjaka i stručnjaka u sportu, u zavisnosti od vrste evidencije koju nadležni nacionalni sportski savez vodi u skladu sa ovim zakonom (ime i prezime; pol; datum rođenja; državljanstvo; broj ličnog dokumenta koji služi kao sredstvo identifikacije na sportskim priredbama; adresa prebivališta i boravišta; podaci za kontakt; grana sporta i sportska disciplina; naziv sportske organizacije u kojoj se obavljaju sportske aktivnosti i delatnosti i za koju je sportista, odnosno sportski stručnjak registrovan; fotografija; broj sportskog registracionog dokumenta; postignuti sportski rezultati; disciplinske kazne; angažovani sportski posrednik; osnov angažovanja u sportskoj organizaciji ili savezu; zaključeni ugovori sa sportskom organizacijom ili savezom; školska stručna sprema, odnosno stručna osposobljenost sportskog stručnjaka; sportsko zvanje sportskog stručnjaka; broj i datum izdavanja dozvole za rad sportskog stručnjaka i rok njenog važenja; realizovani transfer, ustupanje ili drugi vid prelaska sportiste ili sportskog stručnjaka u drugu sporsku organizaciju; naknada za razvoj sportiste pri zaključenju prvog profesionalnog ugovora; drugi podaci utvrđeni sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza), uključujući i obradu posebno osetljivih podataka (zdravstveno stanje sportiste, korišćena medicinska sredstva i dr.), i drugim organizacijama u oblasti sporta prenosi lične podatke sportiste, sportskog stručnjaka i stručnjaka u sportu koji su neophodni za ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti tih lica u tim organizacijama u skladu sa ovim zakonom.

Nadležni nacionalni sportski savez može, u skladu sa zakonom, činiti dostupnim podatke iz stava 2. ovog člana nadležnom međunarodnom sportskom savezu ukoliko je to potrebno za:

- 1) regulisanje statusa pri prelasku u stranu sportsku organizaciju;
- 2) regulisanje ugovornih odnosa sa stranom sportskom organizacijom;
- 3) regulisanje pitanja prava nastupa na međunarodnim sportskim takmičenjima;
- 4) utvrđivanje odgovornosti zbog kršenja sportskih pravila.

Nadležni nacionalni sportski savez obavezan je da se u slučajevima iz st. 2. i 3. ovog člana stara o tome da podaci o ličnosti ne budu dostavljeni neovlašćenom licu, kao i da uskrate dostavljanje tih podataka ukoliko organizacija kojoj se podaci dostavljaju ne garantuje odgovarajuću zaštitu podataka.

Obrada podataka utvrđenih ovim zakonom od strane nadležnog nacionalnog sportskog saveza ili druge organizacije u oblasti sporta o zdravstvenom stanju sportista i sportskih stručnjaka i o korišćenim medicinskim sredstvima i drugim naročito osetljivim podacima o ličnosti, kao i podataka koji se obrađuju na osnovu sportskih pravila nadležnih međunarodnih sportskih saveza, uslovljena je pristankom lica čiji se podaci obrađuju, u skladu sa zakonom.

Podaci iz stava 2. ovog člana prikupljaju se od sportista i sportskih stručnjaka na koje se odnose kao i od sportskih organizacija, sportskih saveza i stručnih udruženja članova nadležnog nacionalnog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni sportski savez može objaviti identitet sportiste ili drugog lica protiv koga je pokrenut postupak zbog povrede sportskih pravila tek posle obaveštavanja sportiste ili drugog lica o povredi koja mu se stavlja na teret.

Podaci iz stava 2. ovog člana čuvaju se deset godina.

Nadležni nacionalni sportski savez čini dostupnim podatke iz stava 2. ovog člana Ministarstvu na njegov zahtev, bez odlaganja, radi ostvarivanja nadležnosti Ministarstva utvrđenih ovim zakonom.

U dokumentima čije je izdavanje ili drugo postupanje sa njima predviđeno odredbama ovog zakona unose se sledeći podaci o ličnosti, u zavisnosti od vrste i namene dokumenta: ime, ime roditelja i prezime; datum i mesto rođenja; stručni/akademski naziv; sportsko zvanje; naziv i nivo dozvole za rad; datum položenog stručnog/završnog ispita i postignut uspeh na ispitu, odnosno ukupna prosečna ocena; fotografija; ocena zdravstvene sposobnosti za bavljenje sportskim aktivnostima i stručnim radom u sportu; sportski rang prema odgovarajućoj nacionalnoj kategorizaciji; uzrasna sportska kategorija; funkcija koja se obavlja u organizaciji u oblasti sporta; podaci za kontakt; jedinstveni matični broj zastupnika organizacije u oblasti sporta; broj isprave (lične karte ili putne isprave) koja služi za identifikaciju lica; datum izdavanja i rok važnosti dokumenta; potpis.

Za potrebe naučnoistraživačkog rada i prilikom izrade sportsko-političkih i statističkih analiza, lični podaci učesnika u sistemu sporta koriste se i objavljuju na način kojim se obezbeđuje zaštita identiteta učesnika u sistemu sporta, u skladu sa zakonom.

Član 6.

Organizacije u oblasti sporta ostvaruju svoje ciljeve i obavljaju sportske aktivnosti i sportske delatnosti u skladu sa zakonom, sportskim pravilima, potvrđenim konvencijama u oblasti sporta i principima utvrđenim u dokumentima međunarodnih organizacija čija je članica Republika Srbija.

Sportska pravila neposredno se primenjuju na sva lica koja su, neposredno ili posredno, obuhvaćena nadležnostima nadležnog nacionalnog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni sportski savezi usaglašavaju svoja sportska pravila sa sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, a u slučaju da nisu usaglašena ili da nadležni nacionalni sportski savez nije doneo odgovarajuća sportska pravila, neposredno se primenjuju sportska pravila nadležnog međunarodnog sportskog saveza, osim ako nisu u skladu sa ovim zakonom.

Član 7.

Prava i obaveze utvrđene ovim zakonom primenjuju se na sve organizacije u oblasti sporta koje imaju svoje sedišta na teritoriji Republike Srbije i na svako obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti na teritoriji Republike Srbije.

II. SISTEM SPORTA I UČESNICI U SISTEMU SPORTA

Član 8.

Sistem sporta čine fizička i pravna lica koja se bave sportskom aktivnošću, odnosno sportskom delatnošću, kao učesnici u sistemu sporta, u skladu sa ovim zakonom.

1. FIZIČKA LICA U SISTEMU SPORTA

Prava i obaveze sportista

Član 9.

Sportista može da se bavi sportskim aktivnostima samostalno ili u okviru organizacija u oblasti sporta.

Sportista može da se bavi sportskim aktivnostima amaterski ili profesionalno.

Član 10.

Prava, obaveze i odgovornosti sportista amatera uređuju se zakonom, sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza i opštim aktima sportske organizacije, a prava, obaveze i odgovornosti sportista takmičara amatera kojima se obezbeđuje novčana naknada za bavljenje sportom - i ugovorom između sportiste i sportske organizacije (ugovor o stipendiranju maloletnog sportiste za sportsko usavršavanje ili ugovor o bavljenju sportom).

Prava, obaveze i odgovornosti profesionalnih sportista uređuju se zakonom, sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu (kad nije zaključen kolektivni ugovor kod poslodavca) i ugovorom o radu između sportiste i sportske organizacije.

Poseban kolektivni ugovor zaključuju reprezentativni sindikat i odgovarajuće reprezentativno udruženje u sportu, u skladu sa zakonom.

Maloletni sportista pri zaključenju i izvršenju ugovora o radu sa sportskom organizacijom uživa posebnu zaštitu propisanu zakonom kojim se uređuju uslovi za zasnivanje radnog odnosa i rad lica mlađih od 18 godina.

Sportska organizacija i sportista dužni su da se pridržavaju prava i obaveza utvrđenih aktima iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ugovor sa sportistom koji nema potpunu poslovnu sposobnost može da se punovažno zaključi samo uz pisanu saglasnost oba roditelja, odnosno staratelja, overenu u skladu sa zakonom, a na osnovu prethodno utvrđene zdravstvene sposobnosti sportiste koji nema potpunu poslovnu sposobnost od strane nadležne zdravstvene službe ili zavoda nadležnog za sport i medicinu sporta.

Sportska organizacija dužna je da pre zaključenja ugovora sportistu pisano obavesti o pravima, obavezama i odgovornostima iz st. 1. i 2. ovog člana.

Bavljenje sportskim aktivnostima u skladu sa ugovorom o bavljenju sportom iz stava 1. ovog člana smatra se radom van radnog odnosa, u skladu sa zakonom.

Sportista i sportska organizacija mogu zaključiti samo jedan ugovor za bavljenje sportiste sportskim aktivnostima u sportskoj organizaciji, u skladu sa ovim zakonom.

Ništav je ugovor između sportske organizacije i sportiste koji je zaključen suprotno odredbama ovog zakona.

Član 11.

Sportisti koji nema punovažno zaključen ugovor sa određenom sportskom organizacijom ne može biti sportskim pravilima uskraćeno pravo zaključenja ugovora sa drugom sportskom organizacijom, odnosno prelazak u drugu sportsku organizaciju i registrovanje i nastupanje za nju na sportskim takmičenjima u svojstvu sportiste, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao i u slučaju raskida ili poništenja ugovora između sportiste i sportske organizacije, spor između sportske organizacije iz koje odlazi i sportske organizacije u koju prelazi o iznosu i plaćanju ugovorene naknade za transfer, ili naknade za razvoj, odnosno obuku (treniranje) sportiste utvrđene sportskim pravilima ne sme uticati na sportske aktivnosti sportiste i pravo nastupa za sportsku organizaciju u koju je prešao.

Sportista ima pravo na naknadu štete koju pretrpi aktima diskriminacije organizacije u oblasti sporta iz st. 1. i 2. ovog člana.

Naknada za razvoj, odnosno obuku sportiste iz stava 2. ovog člana obračunava se prilikom zaključenja prvog profesionalnog ugovora u skladu sa

sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog i međunarodnog sportskog saveza, na osnovu ulaganja, odnosno stvarnih troškova sportske organizacije/organizacija koje su doprinele razvoju sportiste, s tim da kao poslednja godina obuke može da se računa ona godina u kojoj je sportista napunio 21 godinu.

Sportska organizacija iz koje sportista odlazi ne može da potražuje naknadu za razvoj, odnosno obuku sportiste iz stava 4. ovog člana ukoliko je sportista ili njegov roditelj ili staratelj toj sportskoj organizaciji plaćao članarinu ili naknadu za bavljenje sportskim aktivnostima, sportsku opremu i sportske pripreme, odnosno naknada mora biti srazmerno umanjena.

Naknada iz stava 4. ovog člana ne može se potraživati ako je ugovor sportiste sa sportskom organizacijom raskinut krivicom sportske organizacije, kao i nakon prestanka razvoja, odnosno obuke sportiste.

Član 12.

Ugovor i sve izmene i dopune ugovora, uključujući i sporazumni raskid ugovora između sportiste i sportske organizacije zaključuje se u pisanoj formi i overava u skladu sa zakonom, a u protivnom je ništav.

Ugovor između sportiste i sportske organizacije potpisuju sportista i lice ovlašćeno za zastupanje sportske organizacije, a u slučaju da je sportista lice bez potpune poslovne sposobnosti, ugovor se potpisuje u skladu sa članom 10. stav 6. ovog zakona.

U slučaju zaključenja ugovora i utvrđivanja ništavosti, poništenja, sporazumnog raskida ugovora ili raskida ugovora između sportske organizacije i sportiste zbog neispunjenja ugovornih obaveza, sportska organizacija je dužna da o tome bez odlaganja obavesti nadležni nacionalni granski sportski savez.

Neispunjenje ugovornih obaveza između sportiste i sportske organizacije ceni se u skladu sa članom 10. stav 5, članom 13. st. 1, 3. i 4. i članom 17. st. 2-4. ovog zakona.

Član 13.

Profesionalni sportista zasniva radni odnos sa sportskom organizacijom zaključenjem ugovora o radu, na određeno vreme, najduže do pet godina. Po isteku ovog perioda, profesionalni sportista može ponovo da zaključi ugovor sa istom ili drugom sportskom organizacijom.

Prekidi rada kraći od 30 dana ne utiču na trajanje radnog odnosa.

Profesionalni sportista ima sva prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, ako ovim zakonom ili sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije utvrđeno.

Ugovorom o radu profesionalni sportista i sportska organizacija utvrđuju zaradu i druga primanja u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje rad.

Druga primanja profesionalnog sportiste utvrđena u skladu sa ovim zakonom nemaju karakter zarade.

Na zaradu i druga primanja profesionalnog sportiste iz stava 4. ovog člana plaćaju se odgovarajući porezi i doprinosi na zaradu, odnosno na dohodak građana, u skladu sa zakonom.

Druga primanja profesionalnog sportiste iz stava 4. ovog člana su novčana i druga nagrada za postignute sportske rezultate, naknada troškova smeštaja, ishrane i putovanja za vreme sportskih priprema i sportskih takmičenja, novčana i druga naknada na ime zaključenja ugovora, naknada za korišćenje lika sportiste i druga slična primanja.

Ukoliko je sportista angažovan u sportskoj organizaciji izvan svog mesta prebivališta, odnosno boravišta, sportska organizacija može omogućiti sportisti besplatni smeštaj na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj se nalazi sedište sportske organizacije, u kom slučaju se to ne smatra drugim primanjem sportiste iz stava 4. ovog člana.

Primanja iz stava 7. ovog člana mogu biti utvrđena i opštim aktima sportske organizacije.

Radno vreme, odmori, odsustva i druga prava i obaveze profesionalnog sportiste prema sportskoj organizaciji prilagođavaju se režimu sportskih priprema, odnosno takmičenja.

Profesionalni sportista može biti privremeno upućen u drugu sportsku organizaciju na osnovu pisanog sporazuma sportske organizacije u koju se upućuje i sportske organizacije sa kojom je u radnom odnosu, uz saglasnost profesionalnog sportiste, u skladu sa ovim zakonom.

Član 14.

Vrhunski sportista može da se samostalno profesionalno bavi sportskim aktivnostima u individualnim sportovima i kao samostalni profesionalni sportista, odnosno preduzetnik.

Za obavljanje delatnosti iz stava 1. ovog člana nisu potrebni poseban prostor, oprema i kadrovi.

Član 15.

Sportisti amateri koji nisu obavezno osigurani u smislu zakona kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje mogu se uključiti u obavezno osiguranje pod uslovima, u obimu i na način predviđen tim zakonom.

Sredstva za penzijsko i invalidsko osiguranje sportiste iz stava 1. ovog člana mogu obezbediti i sportske organizacije i druga pravna lica, delimično ili u celini.

Član 16.

Sportista amater može se uključiti u obavezno zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje.

Obaveze po osnovu osiguranja iz stava 1. ovog člana mogu preuzeti sportske organizacije ili druga pravna lica.

Član 17.

Sportista amater koji se bavi sportskim aktivnostima kao član sportskog udruženja, bez ugovora, ima prava utvrđena sportskim pravilima i opštim aktom sportske organizacije.

Ugovorom o bavljenju sportom sportista takmičar amater i sportska organizacija utvrđuju, u skladu sa sportskim pravilima, naročito: novčanu naknadu za bavljenje sportskim aktivnostima, novčane i druge nagrade za postignute sportske rezultate, naknade troškova smeštaja i ishrane za vreme sportskih priprema i sportskog takmičenja, naknadu za zaključenje ugovora i naknadu za korišćenje lika sportiste.

Ugovorom o stipendiranju maloletnog sportiste za sportsko usavršavanje utvrđuje se, u skladu sa sportskim pravilima, naročito: novčana stipendija i naknada troškova smeštaja i ishrane za vreme sportskih priprema i sportskog takmičenja.

Ugovor o stipendiranju iz stava 3. ovog člana može da se zaključi najduže do sticanja punoletstva sportiste.

Opštim aktima sportske organizacije može biti utvrđena posebna naknada na ime novčane pomoći vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama.

Perspektivni sportista ima pravo na stipendiju za sportsko usavršavanje, u skladu sa sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Nacionalni sportski savezi utvrđuju posebne programe brige o perspektivnim sportistima.

Član 18.

Ugovor o transferu je, pisani i overen u skladu sa zakonom, ugovor između sportske organizacije sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor u skladu sa ovim zakonom i sportske organizacije u koju sportista prelazi, na osnovu koga se sportska organizacija sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor saglašava da uz određenu naknadu prevremeno sporazumno raskine ugovor sa sportistom kako bi prešao u sportsku organizaciju sa kojom se zaključuje ugovor o transferu.

Ugovor o ustupanju je, pisani i overen u skladu sa zakonom, ugovor između sportske organizacije sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor u skladu sa ovim zakonom i sportske organizacije u koju sportista privremeno prelazi na osnovu koga se sportska organizacija sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor saglašava da sportista privremeno pređe u sportsku organizaciju sa kojom se zaključuje ugovor o ustupanju.

Ugovor iz st. 1. i 2. ovog člana može se punovažno zaključiti samo uz pisanu i overenu u skladu sa zakonom saglasnost sportiste.

Međunarodni transfer, odnosno prelazak maloletnog sportiste u stranu sportsku organizaciju nije dozvoljen, osim u posebnim slučajevima utvrđenim sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza.

Nacionalni transfer, odnosno prelazak maloletnog sportiste u domaću sportsku organizaciju izvan mesta prebivališta maloletnog sportiste nije dozvoljen, osim ako je prelazak odobren od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u skladu sa kriterijumima i u postupku utvrđenim sportskim pravilima.

Kriterijumi iz stava 5. ovog člana moraju biti u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza za odgovarajuću granu sporta i njima se ne može ograničavati pravo maloletnog sportiste na prelazak u drugu sportsku organizaciju koji nije povezan sa bavljenjem sportskim aktivnostima (obrazovanje, povezanost sa porodicom i dr.).

Ministarstvo daje saglasnost na sportska pravila iz stava 5. ovog člana.

Nadležni nacionalni granski sportski savez vodi evidenciju transfera, odnosno prelazaka maloletnih sportista iz st. 4. i 5. ovog člana i obaveštava Ministarstvo u roku od 15 dana od svakog obavljenog transfera, odnosno registrovanog prelaska maloletnog sportiste.

U evidenciji transfera, odnosno prelazaka maloletnih sportista u drugu sportsku organizaciju vode se odgovarajući podaci o ličnosti iz člana 5. stav 2. ovog zakona.

Ugovori na osnovu kojih treća lica stiču isključiva prava nad budućim ekonomskim pravima sportske organizacije pri budućim transferima sportiste ništavi su.

Član 19.

U sportskom takmičenju može učestvovati sportista, odnosno sportski stručnjak kome je u periodu od šest meseci pre održavanja sportskog takmičenja

utvrđena opšta zdravstvena sposobnost za obavljanje sportskih aktivnosti, odnosno delatnosti.

Posebna zdravstvena sposobnost utvrđuje se, pored opšte zdravstvene sposobnosti, za određene sportske grane u periodu od šest meseci pre održavanja sportskog takmičenja, a za određene sportske grane i u kraćem periodu, u skladu sa pravilnikom koji sporazumno donose ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar.

Način, vrste, obim i rokovi u kojima se sprovode zdravstveni pregledi sportista i sportskih stručnjaka iz st. 1, 2. i 5. ovog člana sporazumno propisuju ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar.

Opštu i posebnu zdravstvenu sposobnost sportiste i sportskog stručnjaka utvrđuje, u skladu sa ovim zakonom, nadležna zdravstvena služba, odnosno zavod nadležan za sport i medicinu sporta koji je dužan da o tome obavesti nadležnu zdravstvenu ustanovu.

Obaveza utvrđivanja opšte zdravstvene sposobnosti iz stava 1. ovog člana postoji za sportiste koji se uključuju u organizovane sportske aktivnosti u organizaciji u oblasti sporta, a obaveza utvrđivanja posebne zdravstvene sposobnosti iz stava 2. ovog člana postoji, najmanje jednom godišnje, i za sportske stručnjake koji rade sa sportistima.

Troškove utvrđivanja zdravstvene sposobnosti iz st. 1, 2. i 5. ovog člana snosi sportska organizacija ili druga organizacija u oblasti sporta, sportista ili sportski stručnjak, s tim da su troškovi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti iz st. 1, 2. i 5. ovog člana za maloletne sportiste uzrasta od šest do 14 godina obuhvaćeni obaveznim zdravstvenim osiguranjem u skladu sa zakonom, kada se zdravstvena sposobnost utvrđuje u zdravstvenoj ustanovi iz plana mreže zdravstvenih ustanova ili zavodu nadležnom za sport i medicinu sporta.

Zdravstvena služba, odnosno zavod iz stava 4. ovog člana dostavlja Ministarstvu i ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja godišnji izveštaj o evaluaciji zdravstvenog stanja pregledanih sportista i sportskih stručnjaka.

Član 20.

O utvrđenoj zdravstvenoj sposobnosti sportiste i sportskog stručnjaka vodi se evidencija, unošenjem podataka u medicinsku dokumentaciju, od dana prve registracije za određenu sportsku organizaciju.

Sadržaj, obrazac i način vođenja medicinske dokumentacije iz stava 1. ovog člana utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju evidencije u oblasti zdravstva.

Član 21.

Sportska organizacija dužna je da zaključi ugovor o osiguranju svojih vrhunskih sportista i vrhunskih sportskih stručnjaka od posledica nesrećnog slučaja za vreme obavljanja sportske aktivnosti, odnosno stručnog rada u sportu, a na osnovu utvrđenog rangiranja sportista i sportskih stručnjaka.

Osigurana suma na koju mora biti ugovoreno obavezno osiguranje po jednom sportisti, odnosno sportskom stručnjaku iz stava 1. ovog člana ne može biti niža od: 10.000 evra u dinarskoj protivvrednosti za slučaj smrti sportiste, odnosno sportskog stručnjaka; 20.000 evra u dinarskoj protivvrednosti za slučaj trajnog gubitka opšte radne sposobnosti sportiste, odnosno sportskog stručnjaka ili sposobnosti da se bavi sportskim aktivnostima i sportskim delatnostima; 5.000 evra u dinarskoj protivvrednosti za slučaj privremene sprečenosti za bavljenje sportskim aktivnostima i sportskim delatnostima, na ime naknade za gubitak prihoda i stvarnih troškova lečenja sportiste, odnosno sportskog stručnjaka.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da osigura sportistu, odnosno sportskog stručnjaka koji nastupa za nacionalnu sportsku reprezentaciju od posledica nesrećnog slučaja za vreme nastupa za nacionalnu sportsku reprezentaciju, ukoliko sportista, odnosno sportski stručnjak nije obuhvaćen osiguranjem iz stava 1. ovog člana.

Ako sportska organizacija ili nadležni nacionalni granski sportski savez ne zaključi ugovor iz st. 1. i 3. ovog člana, dužni su da nadoknade štetu koju pretrpi sportista, odnosno sportski stručnjak koji nije osiguran.

Nadležni nacionalni granski sportski savez može utvrditi obavezu za sportske organizacije iz nadležnosti saveza da osiguranje sportista i sportskih stručnjaka iz stava 1. ovog člana vrše preko tog saveza, uz snošenje troškova polise osiguranja.

Član 22.

Zabranjeno je sportistu izložiti sportskim aktivnostima koje mogu da ugroze ili pogoršaju njegovo zdravstveno stanje.

Doping sportiste je zabranjen, u skladu sa zakonom.

Zabranjeno je decu izlagati sportskim aktivnostima i fizičkim vežbanjima koja mogu da ugroze ili pogoršaju njihovo zdravstveno stanje ili da negativno utiču na psihosocijalni i motorički razvoj ili obrazovanje.

Član 23.

Na odgovornost za štetu koju pretrpi sportista i sportski stručnjak pri bavljenju sportskim aktivnostima, odnosno obavljanju stručnog rada u sportu ili je prouzrokuje drugom licu primenjuju se opšta pravila o odgovornosti za štetu.

Pravom na naknadu štete iz stava 1. ovog člana ne obuhvata se ona šteta koja je, u skladu sa sportskim pravilima, rezultat uobičajenih opasnosti i rizika bavljenja određenom sportskom aktivnošću, odnosno obavljanja određenog stručnog rada u sportu.

Član 24.

Sportske organizacije su dužne da omoguće sportisti učešće u nacionalnoj sportskoj reprezentaciji, u skladu sa sportskim pravilima, kada je pozvan u reprezentaciju.

Ostala fizička lica u sistemu sporta

Član 25.

Ostala fizička lica u sistemu sporta su sportski stručnjaci koji obavljaju stručni rad iz člana 27. stav 1. ovog zakona i stručnjaci u sportu koji obavljaju druge stručne poslove u sportu, u skladu sa zakonom.

Sportski stručnjaci su lica koja imaju odgovarajuće više ili visoko obrazovanje u oblasti sporta, odnosno fizičke kulture ili su osposobljena, u skladu sa članom 26. stav 2. i članom 29. st. 1-4. ovog zakona, za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu, ako zakonom nije drukčije određeno.

Strani sportski stručnjaci, odnosno lica sa stranim državljanstvom koji imaju odgovarajuće obrazovanje ili stručnu osposobljenost u oblasti sporta, u skladu sa zakonom države čiji su državljani, smatraju se sportskim stručnjakom u smislu ovog zakona.

Stručnjaci u sportu su lica drugih zanimanja koja imaju odgovarajuće obrazovanje za te vrste poslova i doprinose ostvarivanju sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Član 26.

Sportski stručnjaci razvrstavaju se prema sportskim zanimanjima i zvanjima u okviru zanimanja.

Ministar utvrđuje nomenklaturu sportskih zanimanja i zvanja i tipične poslove za utvrđena sportska zanimanja i zvanja i uslove u pogledu obrazovanja, odnosno stručne osposobljenosti i stručnog iskustva za sticanje zvanja.

Najviša sportska zvanja iz stava 2. ovog člana mogu da steknu samo sportski stručnjaci koji imaju propisano obrazovanje.

Sticanjem višeg sportskog zvanja u skladu sa nomenklaturom iz stava 2. ovog člana, u okviru jednog sportskog zanimanja, sportski stručnjak stiče i pravo bavljenja poslovima karakterističnim za niža sportska zvanja iz istog sportskog zanimanja, odnosno za ista ili niža sportska zvanja iz srodnog sportskog zanimanja.

Nadležni nacionalni granski sportski savezi mogu sportskim pravilima iz člana 100. stav 2. tačka 14) ovog zakona utvrditi da se uz nazive sportskih zvanja utvrđenih nomenklaturom iz stava 2. ovog člana koriste, u okvirima nadležnosti tih saveza, i odgovarajući nazivi za ista zvanja utvrđeni pravilima nadležnih međunarodnih granskih sportskih saveza.

Član 27.

Stručni rad u sportu, u smislu ovog zakona, posebno obuhvata: planiranje i sprovođenje sportskih aktivnosti dece i omladine, rekreacije građana, treninga sportista, sportskog vaspitanja, obučavanja i sportskog usavršavanja, kineziterapijskog vežbanja; vođenje sportista na takmičenjima; kontrolu psihofizičkih i funkcionalnih sposobnosti učesnika u sportskim aktivnostima; istraživačko-razvojni i naučnoistraživački rad u sportu; stručno-savetodavni i stručno-informativni rad; planiranje sportskih programa i projekata; dokumentovanje sportske stručne literature, pripremanje i uređivanje sekundarnih informacionih izvora u sportu; kreiranje, planiranje i organizovanje propagandnih kampanja i akcija, odnosa sa javnošću i kontakata sa sredstvima javnog informisanja u sportu; izveštavanje sa sportskih priredaba, pisanje informativnih i analitičkih novinskih članaka u oblasti sporta; planiranje i sprovođenje sportskih priredaba; posredovanje u sportskim transferima; sportski menadžment i organizovanje sportskog poslovanja; sportsko suđenje; staranje o bezbednosti, redu i sigurnosti na sportskim priredbama i u sportskim objektima i o sprečavanju dopinga u sportu; staranje o zdravstvenom stanju sportista.

Stručni rad u sportu mogu obavljati sportski stručnjaci koji ispunjavaju uslove predviđene zakonom i poseduju dozvolu za rad predviđenu sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza ili pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, u skladu sa ovim zakonom.

Sportskom stručnjaku se može izdati ili obnoviti dozvola za rad ukoliko su ispunjeni uslovi u pogledu potrebne stručne spreme ili stručne osposobljenosti, odnosno sportskog zvanja, pripadnosti nacionalnom sportskom savezu, zdravstvene sposobnosti, profesionalne prakse (praktičnog stručnog rada), stručnog sportskog iskustva, stručnog usavršavanja, postignutih sportskih rezultata, troškova izdavanja dozvole za rad.

Stručno-vaspitni rad sa decom mogu obavljati samo sportski stručnjaci koji imaju odgovarajuće više ili visoko obrazovanje u oblasti fizičkog vaspitanja i sporta ili su, pored osnovne stručne osposobljenosti, i posebno stručno osposobljeni za stručni rad sa decom u skladu sa članom 26. stav 2. i članom 29. st. 1-4. ovog zakona.

Pod decom u smislu stava 4. ovog člana smatraju se lica koja imaju manje od 16 godina života.

Nadležni nacionalni sportski savez izdaje licima koja su završila odgovarajući akreditovani studijski program u visokoškolskoj ustanovi i stekla odgovarajuće stručno zvanje u oblasti sporta, u skladu sa zakonom, dozvolu za rad iz stava 2. ovog člana u sportskoj grani na koju se studijski program odnosi koja odgovara stručnom nazivu odnosno sportskom zvanju iz člana 26. stav 2. ovog zakona koje su stekli, ako ispunjavaju uslove iz stava 3. ovog člana i člana 30. stav 1. ovog zakona.

U dozvolu za rad sportskog stručnjaka unose se odgovarajući podaci iz člana 5. stav 10. ovog zakona.

Sportskim pravilima se uređuju način i bliži uslovi za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje dozvole za rad sportskom stručnjaku, u skladu sa ovim zakonom, odnosno aktom ministra iz člana 30. stav 1. ovog zakona.

Ministarstvo daje saglasnost na sportska pravila iz stava 8. ovog člana.

Član 28.

Sportski stručnjaci dužni su da planiraju i evidentiraju stručni rad koji obavljaju u organizacijama u oblasti sporta, u skladu sa pravilima nadležnih nacionalnih sportskih saveza koja obavezno uređuju sadržinu stručnih planova i evidenciju realizacije stručnog rada.

Organizacije u oblasti sporta utvrđuju plan stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu i obezbeđuju uslove za ostvarivanje tog plana, u skladu sa sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza.

Pod stručnim usavršavanjem, u smislu ovog zakona, podrazumeva se sticanje znanja i veština sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu, koje obuhvata kontinuiranu edukaciju tokom radnog veka, kao i učešće na stručnim i naučnim skupovima, seminarima i kursevima u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni sportski savez, u saradnji sa odgovarajućom akreditovanom visokoškolskom ustanovom, izdaje, obnavlja i oduzima dozvolu za rad sportskim stručnjacima u skladu sa ovim zakonom, pravilima tog saveza i pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza i vodi evidenciju izdatih, obnovljenih, odnosno oduzetih dozvola za rad.

Nadležni nacionalni sportski savez utvrđuje troškove izdavanja i obnavljanja dozvole za rad, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, koje plaća podnosilac zahteva za izdavanje, odnosno obnavljanje dozvole za rad.

Nadležni nacionalni sportski savez izdaje dozvolu za rad na period od tri godine ukoliko sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije određeno.

Dozvola za rad može se obnoviti sportskom stručnjaku samo ako je obavio stručno usavršavanje u skladu sa aktom iz člana 30. stav 1. ovog zakona i stavom 3. ovog člana i ako je u periodu važenja dozvole za rad stekao odgovarajuće stručno sportsko iskustvo.

Međunarodna dozvola za rad izdata sportskom stručnjaku od strane nadležnog međunarodnog sportskog saveza ili nadležnog nacionalnog sportskog saveza u skladu sa pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza ili strana nacionalna dozvola za rad izdata stranom sportskom stručnjaku u skladu sa

zakonom i sportskim pravilima strane države smatra se važećom dozvolom za rad, u smislu ovog zakona, za period za koji je izdata.

U okviru svake sportske grane definišu se sportskim pravilima minimalno dva, a maksimalno četiri nivoa dozvole za rad iz stava 2. ovog člana, osim ako sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije određeno.

Dozvola za rad određenog nivoa daje pravo da se obavljaju i svi poslovi obuhvaćeni dozvolom za rad nižih nivoa iz iste grane, odnosno oblasti sporta.

Nadležni nacionalni sportski savez oduzima dozvolu za rad sportskom stručnjaku ako prestane da ispunjava propisane uslove za izdavanje dozvole za rad, ako obavlja stručni rad za koji mu nije izdata dozvola za rad, ako teže prekrši obaveze u vezi stručnog rada utvrđene ovim zakonom i sportskim pravilima i ako mu je, trajno ili privremeno, zabranjeno obavljanje stručnog rada u sportu u skladu sa zakonom.

Troškove stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja plaćaju organizacije u oblasti sporta ili zainteresovani pojedinci.

Ako se troškovi stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu obezbeđuju iz sredstava organizacije u oblasti sporta, u skladu sa njenim opštim aktima, međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom kojim se posebno određuju uslovi finansiranja i obaveza tog lica da u određenom vremenskom periodu, po završetku stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja, radi u toj organizaciji.

U slučaju da lice iz stava 13. ovog člana prekine stručno obrazovanje, osposobljavanje ili usavršavanje, dužno je da organizaciji u oblasti sporta naknadi troškove, osim ako je to učinilo iz opravdanih razloga.

Član 29.

Poslovima stručnog osposobljavanja za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu mogu se baviti visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje delatnost visokog obrazovanja i ovim zakonom, kao i zavodi nadležni za sport i medicinu sporta, u skladu sa ovim zakonom.

Poslovima stručnog osposobljavanja za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu za koje se ne mogu steći odgovarajuća stručna zvanja u visokoškolskim ustanovama ili za koje ne postoji interes tih ustanova da ih vrše, odnosno da ih vrše u dovoljnoj meri, mogu se baviti i organizacije u oblasti sporta koje ispunjavaju uslove u pogledu prostora, opreme i kadrova, u saradnji sa odgovarajućom akreditovanom visokoškolskom ustanovom.

Poslovima stručnog osposobljavanja za obavljanje određenih stručnih poslova mogu se baviti i nadležni nacionalni sportski savezi i nacionalna stručna sportska udruženja, ako je to predviđeno sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, u saradnji sa odgovarajućom akreditovanom visokoškolskom ustanovom.

Ministar propisuje bliže uslove i način za obavljanje poslova iz st. 1–3. ovog člana.

Postupak za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja pokreće se zahtevom koji je podnosi Ministarstvu od strane organizacija iz st. 1–3. ovog člana.

O zahtevu za izdavanje odobrenja, na osnovu utvrđene ispunjenosti uslova od strane sportskog inspektora, odlučuje Ministarstvo rešenjem u roku od dva meseca od dana podnošenja zahteva.

Odobrenje se izdaje na pet godina i oduzima se rešenjem Ministarstva ako organizacija prestane da ispunjava uslove za izdavanje odobrenja ili ako aktivnosti stručnog osposobljavanja u sportu obavlja u suprotnosti za ovim zakonom ili ako u toku obavljanja aktivnosti stručnog osposobljavanja učini prekršaj u vezi sa aktivnostima na stručnom osposobljavanju u sportu, na osnovu zapisnika sportskog inspektora.

Protiv rešenja Ministarstva iz st. 6. i 7. ovog člana može se pokrenuti upravni spor u skladu sa zakonom.

Podaci iz uverenja o stručnoj osposobljenosti za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu, odnosno o sticanju određenog sportskog zvanja upisuju se u radnu knjižicu.

Sportski inspektor privremeno će zabraniti organizaciji iz st. 1–3. ovog člana dalji rad na stručnom osposobljavanju, ako utvrdi da ne ispunjava propisane uslove, ili stručno osposobljavanje ne vrši po utvrđenom planu i programu i propisanom načinu stručnog osposobljavanja, do ispunjavanja tih uslova, odnosno obaveza.

Organizacija iz st. 1–3. ovog člana može da obavlja stručno osposobljavanje kao objedinjeni program za sticanje određenog sportskog zvanja i odgovarajuće dozvole za rad, ukoliko je to predviđeno pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza.

Član 30.

Ministar propisuje okvirni plan i program i način stručnog osposobljavanja i usavršavanja i, u skladu sa zakonom, bliže uslove, način i postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja dozvola za rad sportskim stručnjacima i organizacijama iz člana 28. i člana 29. st. 1–3. ovog zakona, broj polaznika stručnog osposobljavanja koji se u okviru jedne grupe može upisati i obrazac i sadržinu, osim podataka o ličnosti, uverenja o završenom stručnom osposobljavanju.

Organizacije iz člana 29. st. 1–3. ovog zakona obavezne su da svake godine u januaru dostave Ministarstvu izveštaj o izvršenom stručnom osposobljavanju u prethodnoj godini i plan aktivnosti za tekuću godinu na organizovanju stručnog osposobljavanja i da podnesu Ministarstvu prijavu početka obavljanja stručnog osposobljavanja, najkasnije sedam dana pre početka upisa polaznika stručnog osposobljavanja.

Ustanove iz člana 29. stav 1. ovog zakona ostvaruju u procesu stručnog osposobljavanja saradnju sa nadležnim nacionalnim granskim sportskim savezima.

Akreditovana visokoškolska ustanova u oblasti sporta, kao i druga organizacija koja se bavi poslovima stručnog osposobljavanja u skladu sa ovim zakonom, vodi: evidenciju polaznika stručnog osposobljavanja, evidenciju o izdatim uverenjima i zapisnik o polaganju ispita.

U evidencije iz stava 4. ovog člana upisuju se sledeći podaci o polaznicima stručnog osposobljavanja: prezime, ime jednog roditelja i ime; broj upisa; godina upisa; jedinstveni matični broj građana; datum, mesto, opština rođenja i država; prebivalište; državljanstvo; podaci za kontakt; naziv i sedište prethodno završene škole; godina u kojoj je završeno prethodno školovanje; stručni ili akademski naziv koji polaznik ima na osnovu prethodnog školovanja; sportsko zvanje; naziv programa stručnog osposobljavanja; vreme trajanja programa stručnog osposobljavanja u satima; naziv predmeta, odnosno programa koji je polaznik savladao; status savladanog predmeta; datum polaganja i ocena na ispitu i završnom radu; prezime i ime predavača; prosečna ocena; naslov završnog rada; sportsko zvanje koje se stiče; broj uverenja o završenom stručnom osposobljavanju; datum izdavanja uverenja.

Ministar bliže uređuje sadržinu, osim podataka o ličnosti, i način vođenja evidencije iz stava 4. ovog člana.

U uverenje o završenom stručnom osposobljavanju iz stava 1. ovog člana i u izveštaj Ministarstvu o izvršenom stručnom osposobljavanju iz stava 2. ovog člana unose se odgovarajući podaci iz člana 5. stav 10. ovog zakona.

Član 31.

Sportski stručnjak može da zasniju radni odnos sa organizacijom u oblasti sporta zaključenjem ugovora o radu, u skladu sa zakonom ili zaključuje ugovor o stručnom angažovanju.

Sportski stručnjak zasniva radni odnos sa organizacijom u oblasti sporta zaključenjem ugovora o radu, na neodređeno vreme ili na određeno vreme najduže do pet godina.

Na zaključenje ugovora između sportskog stručnjaka i organizacije u oblasti sporta shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o zaključenju ugovora između sportiste i sportske organizacije.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključen sa licem koje ne ispunjava uslove iz člana 25. stav 2, člana 26. stav 2. i člana 27. stav 2. ovog zakona ništav je.

Bavljenje stručnim radom u skladu sa ugovorom o stručnom angažovanju smatra se radom van radnog odnosa, u skladu sa zakonom.

U slučaju da se sportski stručnjak bavi stručnim radom u sportskoj organizaciji kao član sportskog udruženja bez ugovora, sportska organizacija donosi odluku o imenovanju sportskog stručnjaka za obavljanje određenog sportskog zanimanja u sportskoj organizaciji, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima.

Sportski stručnjak, odnosno stručnjak u sportu koji se stručnim radom bavi kao član sportskog udruženja bez ugovora i bez naknade ima prava utvrđena sportskim pravilima i opštim aktima sportskog udruženja.

Strani državljanin koji obavlja stručni rad u sportu u Republici Srbiji, pored uslova propisanih ovim zakonom, mora da ispunjava i druge uslove utvrđene propisima kojima se uređuje oblast zapošljavanja stranih državljana u Republici Srbiji.

Ugovorom o radu sportski stručnjak i organizacija u oblasti sporta utvrđuju zaradu i druga primanja u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje rad, a ugovorom o stručnom angažovanju utvrđuju se naknada za obavljanje stručnog rada u organizaciji u oblasti sporta i druga primanja sportskog stručnjaka u skladu sa ovim zakonom.

Druga primanja sportskog stručnjaka iz stava 9. ovog člana su novčana i druga nagrada za postignute sportske rezultate, naknada troškova smeštaja, ishrane i putovanja za vreme sportskih priprema i sportskih takmičenja, novčana i druga naknada na ime zaključenja ugovora, naknada za korišćenje lika sportskog stručnjaka i druga slična primanja.

Naknada za obavljanje stručnog rada i druga primanja sportskog stručnjaka utvrđena u skladu sa ovim zakonom nemaju karakter zarade.

Na zaradu i druga primanja sportskog stručnjaka iz stava 9. ovog člana plaćaju se odgovarajući porezi i doprinosi na zaradu, odnosno na dohodak građana, u skladu sa zakonom.

Primanja iz stava 10. ovog člana mogu biti utvrđena i opštim aktima organizacije u oblasti sporta.

Sportski stručnjak ima sva prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, ako ovim zakonom ili sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije utvrđeno.

Radno vreme, odmori, odsustva i druga prava i obaveze sportskog stručnjaka prema organizaciji u oblasti sporta prilagođavaju se režimu sportskih priprema, odnosno takmičenja.

Član 32.

Nad stručnim radom u oblasti sporta vrši se stručni nadzor.

Stručni nadzor vrši Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije (u daljem tekstu: Republički zavod), a na teritoriji autonomne pokrajine – Pokrajinski zavod za sport i medicinu sporta (u daljem tekstu: Pokrajinski zavod), preko stručnih sportskih nadzornika, kao povereni posao.

Pravna i fizička lica u oblasti sporta dužna su da omoguće obavljanje stručnog nadzora, u skladu sa ovim zakonom.

Licu iz stava 3. ovog člana koje onemogući obavljanje stručnog nadzora sportski inspektor može privremeno zabraniti obavljanje sportske aktivnosti, odnosno delatnosti, sve dok ne omogući obavljanje stručnog nadzora.

Poslove stručnog sportskog nadzornika može obavljati lice koje ima odgovarajuće sportsko zvanje, najmanje pet godina obavljanja odgovarajućeg stručnog rada u sportu i značajne rezultate u stručnom radu u sportu.

Za vršenje nadzora nad stručnim radom sportskog stručnjaka određuje se stručni sportski nadzornik sa liste stručnih sportskih nadzornika koji ima najmanje isto sportsko zvanje kao i sportski stručnjak nad čijim se stručnim radom vrši nadzor i u zavisnosti od planirane vrste i predmeta nadzora.

Listu stručnih sportskih nadzornika utvrđuje Republički zavod, odnosno Pokrajinski zavod, prema vrsti stručnog rada, sportskim zvanjima i zanimanjima i prema sportskim granama i oblastima utvrđenim u skladu sa ovim zakonom.

U okviru stručnog nadzora stručni sportski nadzornik ostvaruje uvid i ocenjuje da li su mere, metode, sredstva, aktivnosti i postupci koji se primenjuju u obavljanju stručnog rada od strane nadziranog lica u skladu sa savremenim dostignućima sportskih i drugih odgovarajućih nauka i važećim, odnosno utvrđenim stručno sportskim doktrinama i uputstvima, utvrđenim planovima stručnog rada, propisanim uslovima i propisanim načinom za obavljanje stručnog rada u sportu i savremenim stručnim standardima utvrđenim sportskim pravilima nadležnog nacionalnog i međunarodnog sportskog saveza.

Radi otklanjanja uočenih nedostataka u stručnom radu, stručni sportski nadzornik može sportskom stručnjaku i organizaciji u oblasti sporta predložiti preduzimanje određenih mera za unapređenje stručnog rada i otklanjanje uočenih nedostataka, kao i podneti zahtev nadležnom sportskom inspektor za preduzimanje inspekcijskog nadzora i izricanje mera u skladu sa ovim zakonom.

Sportski inspektor može privremeno zabraniti obavljanje određene sportske aktivnosti, odnosno delatnosti, ako na osnovu izveštaja stručnog sportskog nadzornika o izvršenom stručnom nadzoru utvrdi da su nedostaci u radu takve prirode da mogu izazvati posledice po bezbednost i zdravlje sportista kao i drugih učesnika u sportu ili se njima teško narušavaju obaveze utvrđene ovim zakonom za obavljanje stručnog rada u sportu, a da nisu u ostavljenom roku otklonjeni.

Ministar bliže uređuje način i postupak obavljanja stručnog nadzora, mere za otklanjanje uočenih nedostataka, uslove za imenovanje stručnog sportskog

nadzornika, obrazac i način izdavanja legitimacije stručnog sportskog nadzornika i druga pitanja od značaja za sprovođenje stručnog nadzora u oblasti sporta.

U legitimaciju stručnog sportskog nadzornika unose se odgovarajući podaci iz člana 5. stav 10. ovog zakona.

Na izveštaj o izvršenom stručnom nadzoru, sa predloženim merama, može se podneti žalba ministru, u roku od sedam dana od dana dostavljanja nalaza.

2. ORGANIZACIJE U OBLASTI SPORTA

2.1. Sportske organizacije

Član 33.

Radi obavljanja sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti sportska organizacija može se osnovati kao udruženje (u daljem tekstu: sportsko udruženje) ili kao privredno društvo (u daljem tekstu: sportsko privredno društvo), u skladu sa ovim zakonom, a na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primenjuju se opšti propisi o udruženjima, odnosno privrednim društvima.

Članovi uprave sportske organizacije, uključujući i zastupnika i likvidacionog upravnika sportske organizacije ne mogu biti sledeća lica:

- 1) osnivači, vlasnici udela ili akcija, zastupnici, likvidacioni upravnici, zaposleni ili članovi sportske organizacije koja se takmiči u istom rangu takmičenja;
- 2) članovi uprave i službena lica nadležnog sportskog saveza, odnosno službena lica organizacije u oblasti sporta koja upravlja sportskom ligom;
- 3) vlasnici i članovi organa sportskih kladionica;
- 4) sportski posrednici u odgovarajućoj grani sporta;
- 5) koja su osuđena za krivična dela protiv privrede, imovine i službene dužnosti, kao i za sledeća krivična dela: teško ubistvo, teška krađa, razbojnička krađa, razbojništvo, utaja, prevara, neosnovano korišćenje kredita i druge pogodnosti, iznuda, ucena i zelenaštvo, omogućavanje upotrebe doping sredstava, neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet doping sredstava, nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu i dogovaranje ishoda takmičenja, dok traju pravne posledice osude;
- 6) koja ne mogu biti članovi organa privrednih društava ili udruženja u skladu sa zakonom kojim je uređen sukob interesa u obavljanju javnih dužnosti.

Član 34.

U slučaju nesaglasnosti odredaba opšteg akta sportske organizacije sa odredbama zakona ili sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza, neposredno se primenjuju odredbe zakona, odnosno sportskih pravila.

Član 35.

Sportska organizacija može obavljati sportske aktivnosti i sportske delatnosti ako, u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima, ima:

- 1) učlanjene ili ugovorom angažovane sportiste;
- 2) angažovane sportske stručnjake u zavisnosti od vrste delatnosti;
- 3) obezbeđen odgovarajući prostor, odnosno sportske objekte i sportsku opremu;
- 4) odgovarajuću unutrašnju organizaciju i finansijska sredstva, ako učestvuje u sportskim takmičenjima;

5) osiguranu bezbednost sportista i drugih učesnika pri obavljanju sportskih aktivnosti i delatnosti.

6) odgovarajući broj životinja u sportu u kojem učestvuju životinje.

Ministar bliže uređuje uslove iz stava 1. ovog člana.

Sportska organizacija pri osnivanju ne može koristiti reč „klub”. Sportska organizacija može uneti reč „klub” u svoj naziv ako kontinuirano učestvuje u sportskim takmičenjima u okviru nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, a na osnovu potvrde tog saveza.

Ispunjenost uslova iz st. 1. i 3. ovog člana utvrđuje rešenjem sportski inspektor u postupku inspeksijskog nadzora.

Na rešenje iz stava 4. ovog člana može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Sportska organizacija koja učestvuje u sportskim takmičenjima obavezno u nazivu ispred reči „klub” sadrži naziv sportske grane ili discipline u kojoj se takmiči, a ako učestvuje u sportskim takmičenjima u više sportskih grana ili disciplina, u nazivu obavezno sadrži reči: „sportski klub”.

Sportska organizacija može učestvovati u sportskim takmičenjima ukoliko je član, odnosno ako je registrovana kod nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i ako ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom.

2.1.1. Sportsko udruženje

Član 36.

Sportsko udruženje, u smislu ovog zakona, jeste dobrovoljna nedobitna organizacija zasnovana na slobodi udruživanja više fizičkih i/ili pravnih lica, organizovana na osnovu statuta i osnovana radi ostvarivanja zajedničkog cilja u oblasti sporta.

Na spontana i privremena povezivanja više lica radi ostvarivanja određenih sportskih ciljeva shodno se primenjuju propisi, odnosno pravna pravila o ortakluku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 37.

Sportsko udruženje može obrazovati jedan ili više ogranaka (sekcija, podružnica i dr.) koji se upisuju u Registar udruženja, društava i saveza u oblasti sporta (u daljem tekstu: Registar).

Ogranak je organizacioni deo sportskog udruženja koji nema svojstvo pravnog lica. Ogranak ima mesto obavljanja aktivnosti i delatnosti i zastupnika, a poslove sa trećim licima obavlja u ime i za račun sportskog udruženja.

Osnivanje

Član 38.

Sportsko udruženje mogu osnovati najmanje tri osnivača.

Osnivač sportskog udruženja može biti potpuno poslovno sposobno fizičko lice ili pravno lice.

Pri ministarstvima nadležnim za odbranu i unutrašnje poslove mogu se od strane vojnih lica, odnosno pripadnika policije i uz saglasnost ministra nadležnog za poslove odbrane, odnosno unutrašnje poslove, osnovati vojna, odnosno policijska sportska udruženja.

Ministar nadležan za poslove odbrane, odnosno ministar nadležan za unutrašnje poslove bliže uređuju rad i delatnost sportskih udruženja iz stava 3. ovog člana, u skladu sa ovim zakonom.

Pored pripadnika vojske, odnosno policije članovi sportskih udruženja iz stava 3. ovog člana mogu biti i lica izvan vojske, odnosno policije, u skladu sa aktom iz stava 4. ovog člana.

Član 39.

Sportsko udruženje osniva se na osnivačkoj skupštini, usvajanjem i potpisivanjem osnivačkog akta i statuta i izborom, odnosno imenovanjem lica ovlašćenog za zastupanje.

Osnivački akt sportskog udruženja sačinjava se u pisanoj formi i sadrži: poslovno ime, pravnu formu, sedište i matični broj osnivača i potpis zastupnika osnivača ako je osnivač pravno lice, odnosno lično ime, adresu, jedinstveni matični broj građana i potpis osnivača ako je osnivač fizičko lice; ime, adresu i broj i zemlju izdavanja putne isprave ako je osnivač strano fizičko lice; osnovne ciljeve sportskog udruženja; naziv i sedište sportskog udruženja; lično ime, adresu, jedinstveni matični broj građana, odnosno broj i zemlju izdavanja putne isprave lica ovlašćenog za zastupanje sportskog udruženja; datum donošenja osnivačkog akta.

Osnivački akt iz stava 2. ovog člana mora biti overen u skladu sa zakonom.

Opšti akti

Član 40.

Opšti akti sportskog udruženja jesu: statut, pravilnik i odluka kojom se na opšti način uređuju određena pitanja.

Statut je osnovni opšti akt sportskog udruženja.

Statutom se obavezno uređuje:

- 1) naziv i sedište sportskog udruženja;
- 2) ciljevi, sadržaj aktivnosti i određenje sportske grane i sportske discipline, odnosno oblasti sporta u kojoj se ostvaruju sportski ciljevi;
- 3) organi, njihova ovlašćenja, način izbora i razrešenja, trajanje mandata i način odlučivanja;
- 4) postupak usvajanja, odnosno izmena i dopuna statuta i drugih opštih akata sportskog udruženja;
- 5) zastupanje sportskog udruženja;
- 6) ostvarivanje javnosti rada;
- 7) uslovi i način ućlanjivanja i prestanka članstva, utvrđivanje visine članarine, prava, obaveze i odgovornost članova, posebno maloletnih lica;
- 8) način sticanja sredstava za ostvarivanje sportskih ciljeva i raspolaganja sredstvima;
- 9) način odlučivanja o statusnim promenama;
- 10) postupanje sa imovinom sportskog udruženja u slučaju prestanka udruženja;
- 11) postupak usvajanja finansijskih i drugih izveštaja;
- 12) oblik i sadržaj pečata;
- 13) privredna i druge delatnosti koje sportsko udruženje neposredno obavlja;

14) druga pitanja od značaja za sportsko udruženje, kao i druga pitanja utvrđena zakonom.

Svaki član sportskog udruženja ima pravo da dobije primerak statuta sportskog udruženja.

Statut i drugi opšti akti sportskog udruženja moraju biti saglasni sa sportskim pravilima i ovim zakonom.

Pojedinačni akti koje donose organi i ovlašćena lica u sportskom udruženju moraju biti u skladu sa opštim aktima sportskog udruženja, sportskim pravilima i zakonom.

Visina mesečne članarine iz stava 3. tačka 7) ovog člana ne može biti za maloletne sportiste veća od jedne desetine prosečne zarade na nivou Republike Srbije utvrđene od strane republičkog organa nadležnog za poslove statistike za prethodnu budžetsku godinu.

Statut sportskog udruženja se registruje i objavljuje na internet stranici Agencije za privredne registre (u daljem tekstu: Agencija), u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak registracije u Agenciji.

Član 41.

Odredbe opšteg akta sportskog udruženja podležu oceni ustavnosti i zakonitosti u skladu sa Ustavom i zakonom.

Sportsko udruženje dužno je da u roku od 30 dana od dana uručenja pravnosnažne odluke o poništenju donese novi opšti akt, odnosno odluku o odgovarajućim izmenama opšteg akta i u zakonskom roku podnese prijavu za upis u Registar. Ako je poništen statut sportskog udruženja, odnosno pojedine odredbe statuta, a sportsko udruženje ne donese novi statut, odnosno odluku o odgovarajućim izmenama statuta – sportsko udruženje prestaje da postoji i briše se iz Registra.

Odredba stava 2. ovog člana shodno se primenjuje i u slučaju kada je, u skladu sa Ustavom i zakonom, utvrđena neustavnost, odnosno nezakonitost odredbe opšteg akta sportskog udruženja.

Svaki član sportskog udruženja može pokrenuti postupak pred mesno nadležnim osnovnim sudom za utvrđivanje ništavosti opšteg akta sportskog udruženja koji je donet suprotno statutu sportskog udruženja ili sportskim pravilima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad udruženja.

Član 42.

Osnivači sportskog udruženja odgovaraju solidarno, celokupnom svojom imovinom, za obaveze preuzete u vezi sa osnivanjem sportskog udruženja, ako ugovorom sa trećim licima koja imaju potraživanja po tom osnovu nije drukčije određeno.

Za obaveze iz stava 1. ovog člana sportsko udruženje odgovara solidarno sa osnivačima od trenutka upisa u Registar.

Naziv, sedište i simboli

Član 43.

Sportsko udruženje ima naziv i sedište.

Naziv sportskog udruženja mora biti na srpskom jeziku i ćirilicom pismu, odnosno na srpskom jeziku i ćirilicom pismu i jezicima i pismima koji su u službenoj upotrebi na teritoriji na kojoj se nalazi njegovo sedište.

Naziv sportskog udruženja može biti i na stranom jeziku, odnosno može da sadrži i pojedine strane reči, ako one čine ime, odnosno naziv osnivača, odnosno ako su uobičajene u srpskom jeziku ili ako za njih nema odgovarajuće reči u srpskom jeziku, odnosno ako se radi o rečima na mrtvom jeziku.

Naziv se utvrđuje statutom sportskog udruženja i upisuje se u Registar.

Sportsko udruženje može imati i skraćeni naziv, koji se određuje statutom. Skraćeni naziv upisuje se u Registar.

Sportsko udruženje za planinarski sport može u nazivu koristiti reč „društvo” ako se ispred reči „društvo” koristi reč „planinarsko”.

Član 44.

Naziv i skraćeni naziv sportskog udruženja upotrebljavaju se u pravnom saobraćaju u obliku u kojem su upisani u Registar.

Ogranak sportskog udruženja u pravnom prometu istupa pod nazivom sportskog udruženja i svojim nazivom.

Naziv sportskog udruženja može se preneti na drugo lice samo u okviru statusne promene.

Član 45.

Naziv novoosnovanog sportskog udruženja mora se jasno razlikovati od naziva drugih sportskih udruženja koja su upisana ili uredno prijavljena za upis u Registar.

Iz naziva sportskog udruženja mora biti vidljivo da je u pitanju sportska organizacija.

Naziv sportskog udruženja ne sme dovoditi u zabludu u pogledu grane ili oblasti sporta kome pripada sportsko udruženje ili o tome o kakvoj se vrsti pravnog lica radi ili o kom pravnom licu se radi.

Izuzetno od stav 1. ovog člana, novoosnovano sportsko udruženje može koristiti naziv ili deo naziva sportskog udruženja koje je već upisano u Registar pod uslovom da naziv novoosnovanog sportskog udruženja sadrži sedište novoosnovanog sportskog udruženja koje nije identično sedištu sportskog udruženja koje je već upisano u Registar ili uredno prijavljeno za upis u Registar.

Član 46.

Naziv sportskog udruženja može da sadrži naziv Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave.

Naziv sportskog udruženja može da sadrži ime ili deo imena fizičkog lica, uz njegovu saglasnost, a ako je to lice umrlo, uz saglasnost svih naslednika prvog naslednog reda.

Ako su aktivnostima sportskog udruženja dovedeni u pitanje ugled i drugi opravdani interesi lica iz st. 1. i 2. ovog člana, data saglasnost može se povući.

Naziv sportskog udruženja ne može da sadrži ime strane države ili međunarodne organizacije.

Odredbe st. 1. i 4. ovog člana ne odnose se na pridevsku upotrebu naziva domaće ili strane države, teritorijalne jedinice i međunarodne organizacije, odnosno navođenje teritorijalne jedinice kao mesta sedišta sportskog udruženja.

Član 47.

Sedište sportskog udruženja mora biti na teritoriji Republike Srbije, s tim da se kao sedište određuje ono mesto iz kojeg se upravlja aktivnostima i delatnostima udruženja.

U poslovnoj korespondenciji i u javnom istupanju sportsko udruženje uz svoj naziv navodi i svoje sedište.

Član 48.

Sportsko udruženje može imati svoj znak, logotip i druge simbole, u skladu sa statutom.

Simboli vizuelnog identiteta sportskog udruženja moraju se jasno razlikovati od simbola drugih sportskih organizacija i ne smeju dovoditi u zabludu u pogledu ciljeva sportskog udruženja i njegovog identiteta.

Simboli vizuelnog identiteta sportskog udruženja ne mogu da sadrže simbole strane države ili međunarodne organizacije.

Simboli vizuelnog identiteta sportskog udruženja mogu da sadrže simbole Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave.

Simboli vizuelnog identiteta sportskog udruženja ne mogu biti predmet zaloge.

Članstvo

Član 49.

Članovi sportskog udruženja jesu osnivači i lica koja naknadno pristupe sportskom udruženju u skladu sa njegovim statutom.

Fizičko lice može biti član sportskog udruženja nezavisno od godina starosti, u skladu sa zakonom i statutom.

Sportsko udruženje može, u skladu sa statutom, imati različite kategorije članova, sa različitim pravima i obavezama, s tim da članovi iste kategorije moraju imati ista prava i obaveze i da se članu sportskog udruženja ne može statutom ukinuti pravo glasa.

Izjavu o pristupanju, odnosno učlanjenju u sportsko udruženje za maloletno lice koje nije navršilo 14 godina daje maloletno lice uz prethodnu pisanu saglasnost roditelja, odnosno staratelja.

Sportsko udruženje vodi knjigu članova, uključujući i podatke o njihovom pravu upravljanja udruženjem.

U knjigu članova sportskog udruženja upisuju se sledeći podaci: ime, ime oca i prezime; datum rođenja; državljanstvo; broj ličnog dokumenta koji služi kao sredstvo identifikacije; adresa prebivališta i boravišta; podaci za kontakt; datum učlanjenja; datum prestanka članstva; kategorija članstva u skladu sa statutom udruženja; izbor u organe sportskog udruženja; izrečene disciplinske kazne.

Ministar bliže uređuje sadržaj, osim podataka o ličnosti, obrazac i način vođenja knjige članova iz stava 5. ovog člana.

Član 50.

Svako lice može pod jednakim uslovima utvrđenim statutom da postane član sportskog udruženja.

Sportisti članovi sportskog udruženja imaju pravo da u svako doba istupe iz udruženja, ali se sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza može propisati da je istupanje dozvoljeno samo po isteku određenog otkaznog roka, s tim da otkazni rok u sportskim granama u kojima pravila predviđaju prelazni rok može da traje najduže do početka prvog narednog prelaznog roka, a u ostalim sportskim granama najviše šest meseci.

Sportista ne može jednostrano da istupi iz sportskog udruženja u slučaju kada se ugovorom obavezao da će ostati član do isteka određenog roka, osim ako je u skladu sa zakonom ugovor raskinut, poništen ili je utvrđena njegova ništavost.

Članstvo u sportskom udruženju ne može se prenositi niti naslediti.

Član 51.

Član sportskog udruženja može biti isključen iz sportskog udruženja iz razloga i po postupku utvrđenom statutom.

Opštim aktima sportskog udruženja mora biti obezbeđeno pravo na žalbu na odluku organa udruženja kojom je odlučivano o pravima i obavezama članova udruženja, osim ako je za donošenje odluke nadležna sportska arbitraža u skladu sa ovim zakonom.

Članu sportskog udruženja mogu se izreći disciplinske sankcije u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i opštim aktima sportskog udruženja, s tim da mu ne može biti izrečena kazna za disciplinski prekršaj za koji nije kriv i koji pre nego što je učinjen nije bio opštim aktom sportskog udruženja utvrđen kao disciplinski prekršaj i za koji nije bila propisana kazna, ako zakonom nije drukčije određeno.

Član sportskog udruženja ima u disciplinskom postupku pravo na: vođenje postupka bez odugovlačenja i sa što manje troškova; nezavisnost, stručnost i nepristrasnost organa koji odlučuje o odgovornosti; branioca o ličnom trošku; izjašnjenje i izvođenje dokaza; pisanu i obrazloženu odluku i žalbu.

Član sportskog udruženja ne može biti disciplinski kažnjen za korišćenje svojih prava u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i opštim aktima udruženja.

Član 52.

Sportskim udruženjem upravljaju njegovi članovi na način određen statutom udruženja.

Članovi upravljaju sportskim udruženjem neposredno ili preko svojih izabranih predstavnika u organima udruženja.

Sportskim udruženjem u sportskoj rekreaciji neposredno upravljaju svi članovi sa jednakim pravom glasa.

Sportska arbitraža

Član 53.

Članovi sportskog udruženja i sportsko udruženje mogu se sporazumeti da rešavanje spora o pravima kojima slobodno raspolažu, osim sporova za koje je određena isključiva nadležnost suda – povere ad hoc sportskom arbitražnom sudu ili stalnom sportskom arbitražnom sudu pri Olimpijskom komitetu Srbije – za olimpijske sportove, stalnom sportskom arbitražnom sudu pri Sportskom savezu Srbije – za neolimpijske sportove i stalnom sportskom arbitražnom sudu pri Paraolimpijskom komitetu Srbije – za paraolimpijske sportove, a kada su u pitanju sporovi u vezi raskida, poništenja ili utvrđivanja ništavosti ili ispunjenja ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije – i stalnom sportskom arbitražnom sudu pri nadležnom nacionalnom granskom sportskom savezu.

Smatra se da je ugovor o sportskoj arbitraži zaključen i ako tužilac podnese tužbu ili žalbu sportskoj arbitraži, a tuženi ne prigovori nadležnosti arbitraže do upuštanja u raspravljanje o predmetu spora.

Na arbitražu iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe o arbitraži zakona kojim se uređuje postupak pred arbitražom, ako ovim zakonom nije drukčije utvrđeno.

Spor iz stava 1. ovog člana može biti predmet i međunarodne sportske arbitraže u slučajevima utvrđenim sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza.

Stalni sportski arbitražni sud iz stava 1. ovog člana može biti nadležan i za rešavanje sporova koji nastanu između članova sportskog udruženja i sportskog udruženja u vezi ostvarenja članskih prava i obaveza utvrđenih opštim aktima sportskog udruženja i sportskim pravilima, pod uslovom da je nadležnost stalnog sportskog suda za te sporove utvrđena u statutu sportskog udruženja ili statutu nadležnog nacionalnog sportskog saveza, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Opštim aktom sportskog udruženja ne može biti propisana obaveznost arbitraže, osim ukoliko drugčije nije propisano sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza.

Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije mogu sporazumno obrazovati jedinstveni stalni sportski arbitražni sud za arbitražno rešavanje sporova u sportu.

Član 54.

Spor pred sportskom arbitražom je hitan.

Statutom sportskog udruženja može se predvideti i pokušaj mirnog rešavanja sporova unutar sportskog udruženja putem posredovanja.

Za arbitra može biti imenovan samo diplomirani pravnik.

Za arbitra ne može biti imenovano lice koje je vlasnik, član organa ili zaposleni kod sportskih organizacija u istoj grani sporta, lice koje je u istoj stvari učestvovalo u odlučivanju u ranijem postupku, lice koje je član organa, službeno lice ili zaposleni kod nadležnog sportskog saveza, kao ni lice u vezi s kojim postoje drugi razlozi koji dovode u pitanje njegovu nepristrasnost.

Nadležnosti, sastav i organizacija stalne sportske arbitraže, uslovi i način izbora i razrešenja arbitra, arbitražni troškovi i postupak u stvarima iz njene nadležnosti uređuje opštim aktima Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije, Sportski savez Srbije i nadležni nacionalni granski sportski savez.

Aktima iz stava 5. ovog člana i brojem arbitara na listi arbitara mora biti osigurana nezavisnost, nepristrasnost, samostalnost i kompetentnost sportske arbitraže u odlučivanju i zaštićena prava učesnika u postupku, uključujući i pravo stranke u sporu da ima pravnog zastupnika.

Ministarstvo daje saglasnost na akta iz stava 5. ovog člana.

Organi i lice ovlašćeno za zastupanje

Član 55.

Skupština je najviši organ sportskog udruženja. Ako statutom nije drukčije određeno, skupštinu čine svi članovi sportskog udruženja, sa jednakim pravom glasa.

Skupština sportskog udruženja saziva se najmanje jedanput godišnje.

Skupština sportskog udruženja odlučuje o:

- 1) usvajanju, odnosno izmenama i dopunama statuta sportskog udruženja;
- 2) usvajanju finansijskih i prihvatanju revizorskih izveštaja;
- 3) usvajanju izveštaja o realizaciji programa koji se finansira iz javnih sredstava;
- 4) izboru, odnosno imenovanju i razrešenju lica ovlašćenog za zastupanje i članova organa sportskog udruženja, osim ako statutom nije drukčije uređeno;
- 5) udruživanju u saveze;
- 6) statusnim promenama;
- 7) prestanku sportskog udruženja;
- 8) drugim pitanjima utvrđenim zakonom i statutom sportskog udruženja.

Odluka skupštine o promeni statuta, statusnim promenama i prestanku sportskog udruženja donosi se većinom glasova od ukupnog broja članova skupštine, ako statutom nije utvrđeno da je za donošenje odluke potreban veći broj glasova.

Sazivanje skupštine sportskog udruženja može tražiti jedna trećina članova skupštine uz predlaganje dnevnog reda, a ako nadležni organ sportskog udruženja ne sazove sednicu skupštine, nju mogu sazvati oni članovi sportskog udruženja koji su tražili njeno sazivanje. Skupština se mora sazvati najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahteva za održavanje skupštine sportskog udruženja, s tim da između podnošenja urednog zahteva za održavanje skupštine i održavanja skupštine sportskog udruženja ne sme da protekne više od 60 dana.

Član 56.

Sportsko udruženje sa više od 20 članova ima upravu izabranu od strane skupštine udruženja, na način određen statutom.

Uprava sportskog udruženja (upravni odbor, predsedništvo, izvršni odbor i dr.) ima najmanje tri člana.

Zastupnik sportskog udruženja može biti član uprave sportskog udruženja.

Odluke uprave sportskog udruženja donose se većinom glasova od ukupnog broja članova uprave, ako statutom sportskog udruženja nije utvrđena drukčija većina.

Član 57.

Sportsko udruženje ima lice ovlašćeno za zastupanje sportskog udruženja (u daljem tekstu: zastupnik) izabrano, odnosno imenovano na način utvrđen statutom.

Za zastupnika može biti određeno samo potpuno poslovno sposobno fizičko lice.

Zastupnik se stara i odgovara za zakonitost rada sportskog udruženja, organizuje i vodi aktivnosti i poslovanje sportskog udruženja, brine se o urednom vođenju propisanih evidencija i poslovnih knjiga, sprovodi odluke organa sportskog udruženja i ima u odnosu na zaposlene i radno angažovana lica u sportskom udruženju položaj, odnosno ovlašćenja direktora u pravnom licu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, ako ovim zakonom ili statutom nije drukčije određeno.

Odredbe statuta sportskog udruženja koje ograničavaju ovlašćenja zastupnika nemaju pravno dejstvo prema trećim licima.

Pravni poslovi koje zastupnik zaključi u ime i za račun sportskog udruženja obavezuju sportsko udruženje i ako nisu u okviru ciljeva sportskog udruženja, osim ako sportsko udruženje dokaže da je treće lice znalo da je taj posao izvan ciljeva sportskog udruženja ili je prema okolnostima slučaja moglo znati.

Mandat zastupnika prestaje istekom perioda na koji je imenovan, ako statutom sportskog udruženja nije drukčije određeno.

Ako zastupnik u toku trajanja mandata prestane da ispunjava uslove da bude zastupnik u skladu sa ovim zakonom, smatra se da mu je prestao mandat danom prestanka ispunjenosti tih uslova.

Organ koji imenuje zastupnika može ga razrešiti i pre isteka mandata na koji je imenovan, bez navođenja razloga.

Zastupnik može u svako doba dati ostavku sportskom udruženju pisanim putem.

Ostavka zastupnika proizvodi dejstvo u odnosu na sportsko udruženje danom podnošenja, osim ako u njoj nije naveden neki kasniji datum.

Ostavka zastupnika registruje se u skladu sa zakonom kojim je uređen postupak registracije u Agenciji.

Ako je jedini zastupnik sportskog udruženja dao ostavku, u obavezi je da nastavi da preuzima poslove koji ne trpe odlaganje do imenovanja novog zastupnika, ali ne duže od 30 dana od dana registracije te ostavke u skladu sa zakonom kojim je uređen postupak registracije u Agenciji.

Ako je sportsko udruženje ostalo bez jedinog zastupnika, a novi zastupnik ne bude registrovan u Registru u daljem roku od 60 dana, svaki član sportskog udruženja može tražiti da sud u vanparničnom postupku postavi privremenog zastupnika sportskog udruženja.

Postupak iz stava 13. ovog člana je hitan i sud je dužan da odluku po zahtevu donese u roku od osam dana od dana prijema zahteva.

Ako je sportsko udruženje ostalo bez jedinog zastupnika, a novi zastupnik ne bude registrovan u Registru u daljem roku od šest meseci, sportsko udruženje prestaje.

Član 58.

Zastupnik je dužan da informiše organe sportskog udruženja o aktivnostima i delatnostima sportskog udruženja i njegovom finansijskom poslovanju.

Ukoliko organ sportskog udruženja, odnosno statutom određen broj članova sportskog udruženja zahteva, uz navođenje razloga, dobijanje podataka iz stava 1. ovog člana, zastupnik je dužan da im takve informacije saopšti najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Član 59.

Članovi organa sportskog udruženja imaju posebne dužnosti prema sportskom udruženju u pogledu dužnosti pažnje, dužnosti prijavljivanja poslova i radnji u kojima imaju lični interes, dužnosti izbegavanja sukoba interesa, dužnosti čuvanja poslovne tajne i dužnosti poštovanja zabrane konkurencije.

Ugovor između člana organa sportskog udruženja, odnosno zastupnika i sportskog udruženja može da se zaključi po odobrenju organa sportskog udruženja određenog statutom.

Na posebne dužnosti prema sportskom udruženju iz stava 1. ovog člana i posledice povrede tih dužnosti shodno se primenjuju odredbe o posebnim

dužnostima prema društvu zakona kojim je uređen rad privrednih društava i zakona kojim je uređena pravna zaštita poslovne tajne, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Član 60.

Sportsko udruženje sa više od 20 članova ima nadzorni odbor za kontrolu zakonitosti rada i finansijskog poslovanja sportskog udruženja i redovnog godišnjeg finansijskog izveštaja.

Sportsko udruženje može imati revizora sa nadzornim ovlašćenjima utvrđenim u skladu sa propisima o reviziji.

Članovi nadzornog odbora ne mogu biti članovi uprave i skupštine sportskog udruženja.

Član 61.

Statutom se mogu predvideti i drugi organi sportskog udruženja.

Skupština sportskog udruženja imenuje druge organe udruženja, ako statutom nije drukčije određeno.

Član organa sportskog udruženja može biti samo član udruženja.

Odluke organa sportskog udruženja unose se u knjigu odluka.

Član 62.

Članovi organa sportskog udruženja odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju sportskom udruženju, ako takvu odluku donesu namerno ili krajnjom nepažnjom.

Za štetu iz stava 1. ovog člana ne odgovaraju članovi koji su bili protiv donošenja štetne odluke ili su se uzdržali od glasanja.

Zahtev za naknadu štete iz stava 1. ovog člana zastareva u roku od deset godina od dana donošenja odluke kojom je prouzrokovana šteta sportskom udruženju.

Tužbu za naknadu štete može u ime i za račun sportskog udruženja podići skupština sportskog udruženja, organ uprave sportskog udruženja, zastupnik, nadzorni odbor ili članovi koji čine 5% od ukupnog broja članova sportskog udruženja, sportsko društvo i nadležni nacionalni granski sportski savez, a ako sportsko udruženje koristi sredstva u društvenoj ili javnoj svojini i nadležni javni pravobranilac. Odlukom sportskog udruženja može se odrediti posebni zastupnik sportskog udruženja za postupak za naknadu štete.

Ostvarena naknada štete pripada sportskom udruženju, a lice koje je podnelo tužbu ima pravo na naknadu troškova za vođenje spora.

Opštim aktima ili odlukama organa sportskog udruženja ne može se usloviti ili zabraniti mogućnost podnošenja tužbe za naknadu štete.

Odredbe st. 1-6. ovog člana shodno se primenjuju i na radnje zastupnika, zastupnika ogranka sportskog udruženja, likvidacionog upravnika i stečajnog upravnika kojima je prouzrokovana šteta sportskom udruženju.

Član 63.

Član organa sportskog udruženja, odnosno zastupnik nema pravo glasa na sednici organa sportskog udruženja kad se odlučuje o:

- 1) pokretanju spora ili odustajanju od spora protiv njega;

- 2) odobravanju poslova između njega i sportskog udruženja u slučaju sukoba interesa, odnosno postojanja ličnog interesa pri odlučivanju;
- 3) njegovoj odgovornosti ili razrešenju.

Član 64.

Odluke kao pojedinačni akti organa, odnosno zastupnika ništave su ako su donete suprotno zakonu, sportskim pravilima ili opštem aktu sportskog udruženja.

Ništavost odluke iz stava 1. ovog člana utvrđuje mesno nadležni osnovni sud, po tužbi svakog člana sportskog udruženja ili drugog lica koje ima pravni interes za podnošenje tužbe, kao i državnog pravobranioca, pravobranioca autonomne pokrajine i pravobranioca jedinice lokalne samouprave na čijoj teritorije je sedište sportskog udruženja, osim ako je za rešavanje sporova koji nastanu u sportskom udruženju utvrđena nadležnost stalnog sportskog arbitražnog suda pri Olimpijskom komitetu Srbije, Paraolimpijskom komitetu Srbije ili Sportskom savezu Srbije iz člana 53. stav 1. ovog zakona, odnosno stalnog sportskog arbitražnog suda iz člana 53. stav 7. ovog zakona.

Tužba za utvrđenje ništavosti iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac tužbe saznao za razloge ništavosti odluke, s tim da se ne može podneti po isteku roka od tri godine od dana donošenja odluke.

Postupak za utvrđivanje ništavosti akta iz stava 1. ovog člana nadležni sud vodi prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Upis u registar

Član 65.

Sportska udruženja upisuju se u Registar koji vodi Agencija, kao povereni posao. Povezivanje više lica iz člana 36. stav 2. ovog zakona ne upisuje se u Registar.

Agencija vodi Registar preko Registratora nadležnog za vođenje Registra (u daljem tekstu: Registrator).

Na uslove i postupak imenovanja Registratora, kao i na njegova ovlašćenja i obaveze, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje rad Agencije, a na postupak upisa i visinu naknade za upis u Registar primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje postupak registracije u Agenciji.

Sportsko udruženje stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar.

Ministarstvo vodi Jedinственu evidenciju udruženja, organizacija i preduzetnika u oblasti sporta (u daljem tekstu: Jedinственa evidencija).

Registarski organ koji vodi Registar ustanova dostavlja Ministarstvu primerak rešenja o upisu u taj registar ustanove u oblasti sporta u roku od tri dana od dana donošenja rešenja radi upisa podataka u Jedinственu evidenciju.

Ministar bliže uređuje: sadržinu, osim podataka o ličnosti, i način vođenja Registra; predmet registracije; sadržinu i obrazac prijave za upis u Registar i registraciju drugih podataka, dokumentaciju koja se uz prijavu prilaže, kao i druge usluge koje pruža Agencija u vođenju Registra; sadržinu, osim podataka o ličnosti, i način vođenja Jedinственe evidencije.

U Jedinственoj evidenciji vode se samo oni podaci o ličnosti koji se vode u odgovarajućem registru kod Agencije, odnosno kod registarskog organa koji vodi registar ustanova u oblasti sporta.

U prijavi za upis u Registar i dokumentaciju koja se uz prijavu prilaže unose se odgovarajući podaci iz člana 5. stav 10. ovog zakona.

Ministarstvo obaveštava sportsko udruženje, organizaciju i preduzetnika u oblasti sporta o broju pod kojim je sportsko udruženje upisano u Jedinstvenu evidenciju (broj jedinstvene evidencije).

Ministarstvo obezbeđuje javnu dostupnost podataka iz Jedinstvene evidencije – preko interneta.

Član 66.

Agencija dostavlja Ministarstvu bez odlaganja sve registrovane podatke o pravnim licima i preduzetnicima u oblasti sporta putem web servisa radi upisa u Jedinstvenu evidenciju.

Član 67.

U Registar se upisuju: oblik organizovanja sportskog udruženja (udruženje, društvo, granski savez, teritorijalni savez, stručno udruženje, druga udruženja i savezi u oblasti sporta); naziv, sedište i adresa sportskog udruženja; sportska grana/grane, sportska disciplina/discipline ili oblast/oblasti sporta; datum upisa u Registar; podaci o zastupniku (ime i prezime, prebivalište, odnosno boravište i adresa i JMBG građana, odnosno broj pasoša i država izdavanja); matični broj i poreski identifikacioni broj (PIB); broj računa u banci; izmene i dopune statuta; privredna delatnost koju sportsko udruženje neposredno obavlja; predviđeno vreme za koje se sportsko udruženje osniva; članstvo u nadležnom nacionalnom sportskom savezu ili drugom savezu ili asocijaciji u zemlji i inostranstvu; zabeleška pokretanja postupka za zabranu rada; zabeleška zabrane rada; podaci o statusnoj promeni; podaci o likvidaciji; podaci o stečaju; kontakt podaci (broj telefona, faks i internet adresa); broj i datum donošenja rešenja o upisu u Registar.

Registar sadrži i sledeće podatke, ako ti podaci postoje, i to: skraćeni naziv; naziv na jeziku i pismu nacionalne manjine; naziv u prevodu na strani jezik; naziv, sedište i adresu ogranka i podatke o zastupniku ogranka (ime i prezime, prebivalište, odnosno boravište i adresa i JMBG građana, odnosno broj pasoša i država izdavanja); zabeleške podataka od značaja za pravni promet.

Član 68.

Registracija osnivanja sportskog udruženja ništava je, odnosno registracija određenog podatka o sportskom udruženju poništava se:

- 1) ako su u registracionoj prijavi navedeni neistiniti podaci;
- 2) ako je registracija izvršena na osnovu lažnog dokumenta (lažnog opšteg ili pojedinačnog akta), dokumenta izdatog u nezakonito sprovedenom postupku ili dokumenta sa neistinitim, odnosno nezakonitim podacima;
- 3) ako postoje drugi zakonom predviđeni razlozi.

Član sportskog udruženja, sportsko društvo i sportski savez u koji je sportsko udruženje učlanjeno, drugo lice koje ima pravni interes da se utvrdi ništavost registracije, kao i državni pravobranilac, pravobranilac autonomne pokrajine i pravobranilac jedinice lokalne samouprave na čijoj teritorije je sedište sportskog udruženja, mogu tražiti tužbom za utvrđenje da se utvrdi da je registracija osnivanja sportskog udruženja ništava, odnosno tužbom za poništenje da se poništi registrovani podatak o sportskom udruženju.

Tužba iz stava 2. ovog člana podnosi se mesno nadležnom osnovnom sudu u roku od 30 dana od dana saznanja tužioca za razloge ništavosti, a najkasnije u roku od godinu dana od dana registracije.

Po prijavi tužioca, uz koju se dostavlja dokaz o pokretanju postupka za utvrđivanje ništavosti, odnosno poništenje registracije, Registrator će u roku od tri

dana u Registar registrovati zabeležbu postojanje spora za utvrđivanje ništavosti, odnosno poništenje registracije.

Kad je pravnosnažnom presudom poništena registracije određenog podatka o sportskom udruženju, sud je dužan da u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti dostavi presudu Agenciji. Na osnovu te presude, Registrator briše ništavu registraciju iz Registra.

U slučaju iz stava 5. ovog člana sportsko udruženje je obavezno da, u roku od tri meseca, od brisanja ništave registracije iz Registra podnese prijavu za registraciju podatka koji zamenjuje ništavu registraciju, a u protivnom sportsko udruženje prestaje, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

Ako je pravnosnažnom presudom utvrđena ništavost registracije osnivanja sportskog udruženja, Registrator u Registar registruje zabeležbu ništavost registracije osnivanja i o tome obaveštava sportsko udruženje, Ministarstvo i nadležnog sportskog inspektora radi pokretanja postupka za brisanje sportskog udruženja iz Registra u skladu sa članom 86. stav 5. ovog zakona.

Član 69.

Ništavost registracije nema pravno dejstvo na pravne poslove sportskog udruženja sa savesnim trećim licima.

Utvrđivanjem ništavosti registracije osnivanja sportskog udruženja osnivači sportskog udruženja postaju solidarno odgovorni za namirenje potraživanja poverilaca udruženja.

Imovina

Član 70.

Sportsko udruženje može sticati sredstva i ostvarivati prihod od priloga, članarine, donacija i poklona, subvencija, nasleđa, kamata na uloge, zakupnine, dividendi, usluga, sponzorstva i drugih komercijalnih, marketinških, poslovnih i privrednih delatnosti i aktivnosti, u skladu sa zakonom.

Sredstva iz stava 1. ovog člana svojina su sportskog udruženja.

Raspolaganje imovinom sportskog udruženja suprotno odredbama ovog zakona ništavo je.

Član 71.

Sportsko udruženje može osnovati privredno društvo ili drugo pravno lice, u skladu sa zakonom, radi pribavljanja sredstava potrebnih za ostvarivanje svojih sportskih ciljeva. Sportsko udruženje – osnivač koristi celokupnu ostvarenu neto dobit tog osnovanog pravnog lica za ostvarivanje svojih sportskih ciljeva utvrđenih statutom.

Ako sportsko udruženje iz stava 1. ovog člana osnuje sportsko privredno društvo i na njega prenese prava i obaveze u pogledu učešća u određenom rangju takmičenja i prava i obaveze prema određenim sportskim i drugim angažovanim licima, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, novoosnovano sportsko privredno društvo odgovara za obaveze sportskog udruženja – svog osnivača nastale pre svog osnivanja.

Sportsko udruženje može da promeni pravni oblik u sportsko privredno društvo donošenjem odluke o organizovanju kao društvo sa ograničenom odgovornošću i prenošenjem osnivačkih prava na jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji ima sedište, uz prethodnu saglasnost te jedinice lokalne samouprave.

Privredno društvo iz stava 3. ovog člana je pravni sledbenik sportskog udruženja čijom promenom pravnog oblika je nastalo, te preuzima imovinu i sva prava i obaveze sportskog udruženja iz koga je nastalo, uključujući i zaposlene.

Privredno društvo nastalo promenom pravnog oblika sportskog udruženja obavezno je da obavlja iste sporske aktivnosti i sportske delatnosti kao i sportsko udruženje.

Odluku iz stava 3. ovog člana donosi skupština sportskog udruženja dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova skupštine sportskog udruženja.

Sportsko udruženje pre donošenja odluke iz stava 3. ovog člana procenom utvrđuje vrednost imovine i ukupnog kapitala.

Odluka iz stava 3. ovog člana sadrži i odluku o osnivačkom aktu privrednog društva i prepuštanju jedinici lokalne samouprave da bira prve organe privrednog društva.

Upisom privrednog društva iz stava 3. ovog člana u registar privrednih subjekata zastupnik sportskog udruženja podnosi prijavu za brisanje sportskog udruženja iz Registra. Prijava se podnosi u roku od sedam dana od dana kada je privredno društvo upisano u registar privrednih subjekata koji vodi Agencija, a Agencija briše sportsko udruženje iz Registra sa danom upisa privrednog društava u registar privrednih subjekata.

Član 72.

Sportsko udruženje može neposredno da obavlja privrednu ili drugu delatnost kojom se stiče dobit u skladu sa zakonom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti. Sportsko udruženje registruje samo jednu privrednu delatnost pod sledećim uslovima:

- 1) da je privredna delatnost u vezi sa statutarnim ciljevima tog sportskog udruženja;
- 2) da je privredna delatnost predviđena statutom;
- 3) da je privredna delatnost manjeg obima, odnosno da se obavlja u obimu potrebnom za ostvarivanje ciljeva sportskog udruženja;
- 4) da je privredna delatnost upisana u Registar.

Sportsko udruženje može otpočeti sa neposrednim obavljanjem privredne delatnosti iz stava 1. ovog člana tek nakon upisa u Registar.

Poslovi koje sportsko udruženje zaključi suprotno st. 1. i 2. ovog člana pravno su valjani, osim ako je treće lice znalo ili je moralo znati za prekoračenje.

Sportsko udruženje nema pravo da ostvarenu dobit od privredne ili druge delatnosti raspodeljuje svojim osnivačima, članovima, članovima organa sportskog udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima.

Pod povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se lica koja su kao takva utvrđena zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Član 73.

Sportsko udruženje vodi poslovne knjige i podnosi finansijske izveštaje u skladu sa propisima o računovodstvu.

Godišnji finansijski izveštaj sportskog udruženja objavljuje se na internet stranici Agencije, u skladu sa zakonom.

Član 74.

Sportsko udruženje koje se takmiči u nacionalnom, odnosno profesionalnom sportskom takmičenju vodi poslovne knjige i podnosi finansijske izveštaje u skladu sa propisima o računovodstvu koji se odnose na privredna društva.

Revizija finansijskih izveštaja sportskih udruženja iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu s propisima o reviziji koji se odnose na privredna društva.

Revizorski izveštaj iz stava 2. ovog člana objavljuje se na internet stranici Agencije.

Član 75.

Za svoje obaveze sportsko udruženje odgovara celokupnom svojom imovinom.

Članovi sportskog udruženja i organa sportskog udruženja solidarno odgovaraju sa sportskim udruženjem za obaveze sportskog udruženja ako postupaju s imovinom sportskog udruženja kao da je u pitanju njihova imovina ili zloupotrebe sportsko udruženje kao formu za nezakonite ili prevarne ciljeve.

Poverilac sportskog udruženja može podneti tužbu protiv lica iz stava 2. ovog člana nadležnom sudu prema sedištu sportskog udruženja u roku od šest meseci od dana saznanja za zloupotrebu, a najkasnije u roku od pet godina od dana zloupotrebe.

U slučaju da potraživanje poverioca iz stava 3. ovog člana nije dospelo u trenutku saznanja za zloupotrebu rok od šest meseci iz stava 3. ovog člana počinje da teče od dana dospeća potraživanja.

Član 76.

Imovina sportskog udruženja može da se koristi jedino za ostvarivanje ciljeva utvrđenih statutom.

Imovina sportskog udruženja ne može se deliti njegovim članovima.

Prihodi ostvareni obavljanjem delatnosti sportskog udruženja koriste se isključivo za ostvarivanje statutarnih ciljeva sportskog udruženja.

Odredbe st. 1–3. ovog člana ne odnose se na davanje članovima prigodnih nagrada i naknada opravdanih troškova nastalih ostvarivanjem statutarnih ciljeva sportskog udruženja (putni troškovi, dnevnice, troškovi prenoćišta i sl.), ispunjavanje obaveza prema članovima ugovorenih u skladu sa ovim zakonom i isplatu zarada zaposlenima.

Član 77.

Za slučaj prestanka sportskog udruženja kao primalac njegove imovine statutom se može odrediti samo domaća nedobitna organizacija u oblasti sporta.

Ako se u trenutku prestanka sportskog udruženja ne može postupiti na način određen zakonom i statutom za raspodelu imovine, ili ako je sportsko udruženje prestalo na osnovu odluke o zabrani rada, imovina postaje svojina jedinice lokalne samouprave na čijoj je teritoriji bilo sedište sportskog udruženja i mora se upotrebiti u svrhe koje najviše odgovaraju ciljevima sportskog udruženja ili u druge sportske svrhe.

Ako jedinica lokalne samouprave nije u mogućnosti da obezbedi ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana, onda imovina postaje svojina Republike Srbije.

Statusne promene

Član 78.

Statusne promene sportskog udruženja jesu: pripajanje, spajanje, podela i odvajanje.

Statusnom promenom sportsko udruženje prenosi celu svoju imovinu ili njen deo na jedno ili više postojećih ili novih sportskih udruženja, koja su njegovi opšti pravni sledbenici.

U istoj statusnoj promeni može da se kombinuje pripajanje, spajanje, podela i odvajanje.

U slučaju prestanka sportskog udruženja usled statusne promene, ne sprovodi se likvidacija.

Sportska udruženja koja učestvuju u ligaškim sportskim takmičenjima mogu vršiti statusne promene ako se statusnom promenom ne utiče na regularnost takmičenja i uz prethodnu saglasnost nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Sporazum o zameni naziva između sportskih udruženja ne smatra se statusnom promenom, u skladu sa ovim zakonom.

Statusna promena izvršena suprotno zakonu ništava je.

Član 79.

Svako sportsko udruženje koje učestvuje u statusnoj promeni sačinjava finansijski i revizorski izveštaj prema stanju na dan donošenja odluke o spajanju, pripajanju, podeli i odvajanju, u skladu s propisima o računovodstvu i reviziji.

Član 80.

Pripajanjem se prenosi cela imovina jednog sportskog udruženja (pripojenik) na drugo sportsko udruženje (pripojilac), na osnovu ugovora o pripajanju.

Spajanjem se osniva novo sportsko udruženje, na koje se prenosi ukupna imovina dva ili više sportskih udruženja koja se spajaju (spojena sportska udruženja).

Član 81.

Pripajanje jednog ili više sportskih udruženja drugom upisuje se u Registar.

Upisom pripajanja u Registar imovina pripojenika prelazi na sportsko udruženje pripojioaca.

Na upis pripajanja shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o upisu osnivanja sportskog udruženja.

Upisom pripajanja u Registar prestaje da postoji pripojeno sportsko udruženje, a udruženje pripojilac nastavlja s radom pod nazivom pod kojim je upisano u Registar.

Upisom pripajanja zaposleni i članovi pripojenika postaju zaposleni i članovi pripojioaca.

Uz prijavu za upis pripajanja podnose se odluke skupština sportskih udruženja koja učestvuju u pripajanju – o prihvatanju zaključenja ugovora o pripajanju (u istovetnom tekstu), ugovor o pripajanju, rešenje o upisu u Registar sportskih udruženja koja se pripajaju, oglas o nameri pripajanja objavljen u sredstvu javnog informisanja specijalizovanom za sport, koje izlazi na teritoriji cele Republike Srbije i saglasnost nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza ako sportska udruženja učestvuju u ligaškom sportskom takmičenju.

Član 82.

Ugovor o pripajanju sadrži nazive i sedišta sportskih udruženja, odredbe u vezi s prenosom imovine sportskog udruženja koje se pripaja (tačan opis delova imovine koji se prenose, pri čemu je dozvoljeno upućivanje na posebne isprave) i odredbe o pravima članova sportskog udruženja koje se pripaja.

Poverioci sportskih udruženja koja učestvuju u pripajanju mogu, u roku od 30 dana od dana objavljivanja oglasa o pokretanju postupka pripajanja, zahtevati obezbeđenje svojih potraživanja ili njihovu isplatu. Dovoljnim obezbeđenjem poverilaca smatra se izjava zastupnika sportskih udruženja koja učestvuju u pripajanju da će se imovinom tih sportskih udruženja upravljati odvojeno do namirenja poverilaca svakog sportskog udruženja posebno. U protivnom, nadležni sud može poništiti pripajanje na zahtev poverilaca.

Nacrt ugovora o pripajanju podleže reviziji jednog ili više revizora koga zajednički imenuju sportska udruženja koja učestvuju u pripajanju.

Revizor sastavlja, u skladu sa zakonom, pisani izveštaj o reviziji nacrta ugovora o pripajanju koji se podnosi sportskim udruženjima koja učestvuju u pripajanju u roku određenim aktom o imenovanju i koji sadrži naročito: obrazloženi prikaz svih važnih delova imovine i obaveza sportskih udruženja koja učestvuju u pripajanju; podatke o primenjenom metodu procene vrednosti svih sportskih udruženja koja učestvuju u pripajanju, razloge zbog kojih je primenjen taj metod; podatke o posebnim teškoćama u proceni vrednosti sportskih udruženja koja učestvuju u pripajanju, ako ih je bilo.

Skupštine sportskih udruženja ne mogu da donesu odluku o prihvatanju zaključenja ugovora o pripajanju pre nego što razmotre izveštaj revizora iz stava 4. ovog člana.

Član 83.

Na spajanje sportskih udruženja shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o pripajanju, a na novonastalo sportsko udruženje – odredbe o osnivanju sportskog udruženja.

Upisom novog sportskog udruženja u Registar prestaju da postoje sportska udruženja koja su se spojila.

Upisom novog sportskog udruženja u Registar imovina spojenih sportskih udruženja prelazi na novo sportsko udruženje.

Zaposleni i članovi sportskih udruženja koja su se spojila postaju zaposleni i članovi novog sportskog udruženja.

Član 84.

Podela sportskog udruženja jeste statusna promena kojom se sportsko udruženje deli na više sportskih udruženja, čime ono prestaje.

Odluka o podeli sportskog udruženja ima pravno dejstvo akta o osnivanju.

Podelom sportsko udruženje deli svoju imovinu na više delova koju prenosi na više sportskih udruženja. U podeli, delovi imovine sportskog udruženja koje se deli mogu da se: pripoje postojećem sportskom udruženju; spoje sa postojećim sportskim udruženjem uz osnivanje novog sportskog udruženja; osnuju kao nova sportska udruženja; neki pripoje jednom ili više postojećih sportskih udruženja, a drugi osnuju kao jedno ili više novih sportskih udruženja, sa ili bez spajanja sa postojećim udruženjima.

Odvajanje jeste statusna promena kojom se od sportskog udruženja odvaja njegov deo, a sportsko udruženje ostaje da postoji kao pravno lice. Odvajanjem

sportsko udruženje prenosi jedan ili više delova svoje imovine na jedno ili više novih (odvajanje osnivanjem) ili postojećih sportskih udruženja (odvajanje pripajanjem).

Na podelu i odvajanje shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju, spajanju i pripajanju sportskih udruženja.

U slučaju podele ili odvajanja, za obaveze sportskog udruženja koje su postojale pre upisa podele, odnosno odvajanja u Registar, solidarno odgovara svako učestvujuće sportsko udruženje koje postoji nakon upisa podele, odnosno odvajanja.

Sportsko udruženje kome je prenesen deo imovine podelom ili odvajanjem, kao opšti pravni sledbenik, stupa u sve pravne odnose podeljenog sportskog udruženja, odnosno sportskog udruženja od kojeg je odvojen njegov deo, sa trećim licima, a u vezi s prenesenim delom imovine.

Član 85.

Sportska udruženja nastala podelom, odnosno odvajanjem upisuju se u Registar posle zaključenja ugovora o razgraničenju sredstava, prava i obaveza (deobni bilans). Deobnim bilansom uređuju se i pitanja vezana za status članova sportskog udruženja i zaposlenih.

Zastupnici sportskih udruženja koja učestvuju, odnosno nastaju u podeli ili odvajanju podnose prijavu za upis u Registar podele, odnosno odvajanja.

Sportsko udruženje prestaje upisom podele u Registar, bez sprovođenja likvidacije. Sportsko udruženje ne prestaje odvajanjem njegovog dela, već menja statut radi usklađivanja s promenama koje su u vezi s odvajanjem.

Prestanak

Član 86.

Sportsko udruženje prestaje:

- 1) ako se broj članova smanji ispod broja potrebnog za osnivanje, a nadležni organ udruženja ne donese odluku o prijemu novih članova u roku od 30 dana;
- 2) ako nadležni organ sportskog udruženja donese odluku o prestanku udruženja;
- 3) statusnom promenom i promenom pravnog oblika koja vodi prestanku udruženja;
- 4) ako mu je izrečena mera zabrane obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za njihovo obavljanje, a u roku određenom u izrečenoj meri ne ispuni te uslove;
- 5) ako je pravnosnažnom odlukom nadležnog suda utvrđeno da je registracija osnivanja sportskog udruženja bila ništava;
- 6) ako mu je zabranjen rad;
- 7) ako se utvrdi da je prestalo sa radom;
- 8) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom sportskog udruženja koji su navedeni kao osnov za prestanak udruženja;
- 9) stečajem.

Sportsko udruženje prestaje brisanjem iz Registra.

Okolnosti iz stava 1. tač. 1), 4), 5), 6) 7) i 8) ovog člana utvrđuje rešenjem sportski inspektor.

U slučaju iz stava 1. tačka 2) ovog člana brisanje iz Registra vrši se nakon sprovedenog postupka likvidacije, odnosno stečaja sportskog udruženja.

U slučaju prestanka sportskog udruženja po osnovu stava 1. tač. 1), 4), 5), 6), 7) i 8) ovog člana, sportski inspektor podnosi, u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti rešenja iz stava 3. ovog člana, Agenciji prijavu za brisanje sportskog udruženja iz Registra.

U slučaju iz stava 5. ovog člana Registrator koji vodi Registar registruje u skladu sa ovim zakonom u Registar ispunjenost uslova za prestanak sportskog udruženja i, istovremeno, objavljuje oglas o tome na internet stranici Registra u neprekidnom trajanju od 30 dana.

Ako Registar u roku od 60 dana od dana objave oglasa iz stava 6. ovog člana ne primi rešenje nadležnog suda o otvaranju stečaja nad sportskim udruženjem koje prestaje, Registrator koji vodi Registar po službenoj dužnosti briše sportsko udruženje iz Registra.

Od trenutka nastupanja okolnosti iz stava 1. tač. 1), 2), 4), 5), 6), 7), 8) i 9) ovog člana sportsko udruženje ne može obavljati sportske aktivnosti i delatnosti.

Član 87.

Likvidacija sportskog udruženja sprovodi se kada sportsko udruženje ima dovoljno finansijskih sredstava za pokriće svih svojih obaveza.

Na sprovođenje likvidacije sportskog udruženja shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje likvidacija privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Sportsko udruženje može prestati i po skraćenom postupku likvidacije pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuje likvidacija udruženja.

Od trenutka kada su se stekli uslovi za pokretanje likvidacije, sportsko udruženje može preduzimati samo aktivnosti potrebne za sprovođenje likvidacionog postupka.

Donošenjem odluke o prestanku sportskog udruženja likvidacijom i imenovanjem likvidacionog upravnika prestaju ovlašćenja zastupnika i punomoćnika sportskog udruženja.

U slučajevima iz člana 86. stav 1. tač. 1), 2) i 7) ovog zakona skupština sportskog udruženja dužna je da, u roku od 15 dana od dana nastupanja razloga za prestanak sportskog udruženja, donese odluku o prestanku sportskog udruženja likvidacijom, imenovanju likvidacionog upravnika i o adresi za prijavu potraživanja.

U nazivu sportskog udruženja upisuje se oznaka: „u likvidaciji”.

Dejstvo otvaranja postupka likvidacije nastupa registracijom likvidacije, podataka o likvidacionom upravniku i objavljivanjem oglasa o pokretanju likvidacije u skladu sa zakonom.

Član 88.

Sa imovinom sportskog udruženja koja preostane posle namirenja poverilaca likvidacioni upravnik postupa na način predviđen zakonom i statutom sportskog udruženja.

Finansijski izveštaj sastavljen sa danom završetka likvidacije i izveštaj o sprovođenju likvidacije odobrava skupština sportskog udruženja, a ako se skupština udruženja ne sastane ili ne održi zbog nedostatka kvoruma, likvidacioni upravnik završava postupak likvidacije i bez odobrenja.

Posle okončanja likvidacije sportskog udruženja, likvidacioni upravnik bez odlaganja podnosi prijavu za brisanje sportskog udruženja iz Registra, uz koju prilaže izveštaj o toku likvidacije i izjavu da je sva imovina sportskog udruženja podeljena u skladu sa zakonom i statutom sportskog udruženja.

Član 89.

Lice koje je primilo imovinu sportskog udruženja iz likvidacionog ostatka odgovara do visine primljenog iznosa za eventualne neizmirene obaveze sportskog udruženja u likvidacionom postupku.

Imovina brisanog sportskog udruženja u skladu sa članom 86. st. 5–7. ovog zakona postaje imovina primaoca iz člana 77. ovog zakona koji odgovara do visine vrednosti primljene imovine za eventualne neizmirene obaveze sportskog udruženja koje prestaje.

Nakon brisanja sportskog udruženja iz Registra u slučaju iz stava 2. ovog člana, za obaveze sportskog udruženja sa primaocem imovine neograničeno solidarno odgovaraju lica iz člana 75. stav 2. ovog zakona, a lica iz člana 62. stav 1. ovog zakona odgovaraju solidarno sa primaocem imovine do visine štete koju su svojim odlukama naneli sportskom udruženju.

Potraživanja poverilaca iz st. 1–3. ovog člana zastarevaju u roku od tri godine od dana brisanje udruženja iz Registra.

Član 90.

Nad sportskim udruženjem koje je nesposobno za plaćanje sprovodi se stečaj, u skladu sa zakonom.

Na upis u Registar podataka koji se odnose na stečaj sportskog udruženja shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje stečajni postupak, i to odredbe o upisu u nadležni registar odluka iz stečajnog postupka.

Ako je nad sportskim udruženjem sproveden stečajni postupak, organ koji je taj postupak sproveo, u roku od 15 dana od dana okončanja postupka, dostavlja Agenciji dokaz o tome, nakon čega se, po službenoj dužnosti, sprovodi brisanje udruženja iz Registra.

Registrator briše sportsko udruženje iz Registra na osnovu pravosnažne odluke o zaključenju stečajnog postupka.

Prijavu za upis u Registar podataka koje se odnose na stečaj sportskog udruženja dostavlja nadležni privredni sud, u skladu sa zakonom.

Član 91.

Zabranjeno je delovanje sportskog udruženja usmereno na nasilno rušenje ustavnog poretka, kršenje zajemčenih ljudskih ili manjinskih prava, ili izazivanje rasne, nacionalne ili verske mržnje.

Odluku o zabrani rada sportskog udruženja čije je delovanje suprotno odredbi stava 1. ovog člana donosi Ustavni sud.

Zabrana rada sportskog udruženja odnosi se i na sve delove udruženja.

Simboli vizuelnog identiteta i druge oznake sportskog udruženja kome je zabranjen rad ne smeju se javno upotrebljavati.

Odredbe st. 1–4. ovog člana shodno se primenjuju i na zabranu rada povezivanja više lica iz člana 36. stav 2. ovog zakona.

2.1.2. Sportsko privredno društvo

Član 92.

Sportsko privredno društvo mogu osnovati fizička i/ili pravna lica, u skladu sa zakonom.

Sportsko privredno društvo može se osnovati kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, u skladu sa zakonom.

Sportsko privredno društvo može obavljati sportsku aktivnost i sportsku delatnost ako ispunjava uslove iz člana 35. ovog zakona i ako se te aktivnosti i delatnosti obavljaju kao pretežna delatnost sportskog privrednog društva.

Neto dobit koju u tekućoj godini ostvari društvo iz stava 1. ovog člana mora biti najmanje 70% reinvestirana u sportsku delatnost tog društva.

Na povredu konkurencije pri obavljanju sportskih delatnosti shodno se primenjuju propisi kojima se uređuje zaštita konkurencije, osim ako to nije suprotno samoj prirodi sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti.

Na rešavanje sporova nastalih u vezi sa obavljanjem sportskih aktivnosti i delatnosti sportskog privrednog društva sa drugim učesnicima u sistemu sporta shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o sportskoj arbitraži.

Sportsko privredno društvo može da angažuje, odnosno registruje sportiste i sportske stručnjake na osnovu zaključenog ugovora u skladu sa čl. 10. i 31. ovog zakona.

Naziv sportskog privrednog društva ne sme dovesti u zabludu u pogledu grane ili oblasti sporta kome pripada sportsko privredno društvo ili o tome o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

Ispunjenost uslova iz stava 3. ovog člana utvrđuje rešenjem sportski inspektor u okviru inspekcijuskog nadzora.

Na rešenje sportskog inspektora iz stava 9. ovog člana može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Isto lice ne može direktno, posredno ili preko povezanih lica, u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, biti vlasnik, odnosno imati udele ili akcije u više od jednog sportskog privrednog društva u istom stepenu takmičenja, a u okviru iste grane sporta može imati udele ili akcije na koje otpada najviše 5% osnovnog kapitala sportskog privrednog društva samo u još jednom sportskom privrednom društvu.

Udele, odnosno akcije sportskog privrednog društva ne mogu, direktno, posredno ili preko povezanih lica da imaju lica čiji poslovi i aktivnosti mogu neposredno da utiču na takmičenje u odgovarajućoj grani sporta, odnosno stepenu takmičenja (sportske sudije, sportski posrednici, sportisti, treneri i dr.), kao i vlasnici sportskih kladionica.

Ukoliko neko lice stekne udele, odnosno akcije suprotno odredbama st. 11. i 12. ovog člana, dužno je da bez odlaganja otuđi svoj udeo, odnosno akcije koje je steklo iako nije na to imalo pravo, a dok to ne učini ne može da ostvari prava iz stečenih udela, odnosno akcija ni u jednoj sportskoj organizaciji. Do otuđenja udela, odnosno akcija, prava iz udela, odnosno akcija ostvaruje poverenik koga imenuje nadležni nacionalni granski sportski savez.

Sticanje udela, odnosno akcija suprotno ovom zakonu ništavo je.

Na sportsko privredno društvo osnovano u formi akcionarskog društva ne primenjuju se odredbe zakona kojim je regulisano preuzimanje akcionarskih društava putem objavljivanja ponuda za preuzimanje.

2.2. Preduzetnik

Član 93.

Preduzetnik koji se bavi stručnim radom u oblasti sporta mora imati odgovarajuće sportsko zvanje u skladu sa ovim zakonom.

Preduzetnik može obavljati sportsku delatnost ako ima obezbeđen odgovarajući objekat, odgovarajuću opremu, angažovane odgovarajuće sportske stručnjake i ako ispunjava uslove u pogledu bezbednosti u obavljanju delatnosti, uključujući i potrebne akte (pravila o redu i sl.), ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

Na samostalno obavljanje sportske delatnosti primenjuju se propisi kojima se uređuje preduzetništvo, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Ministar propisuje bliže uslove iz stava 2. ovog člana.

Ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana utvrđuje rešenjem sportski inspektor u okviru inspekcijskog nadzora.

Na rešenje sportskog inspektora iz stava 5. ovog člana može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Član 94.

Poslovima posredovanja prilikom prelaska sportiste, odnosno sportskog stručnjaka iz jedne u drugu sportsku organizaciju i prilikom zaključenja ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije može se baviti privredno društvo, odnosno preduzetnik u oblasti sporta ako ima dozvolu za rad izdatu od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, kao i druga lica u skladu sa pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza (u daljem tekstu: organizacija za sportsko posredovanje).

Organizacija za sportsko posredovanje može obavljati delatnost sportskog posredovanja pod uslovom da ima angažovanog sportskog stručnjaka sa odgovarajućim sportskim zvanjem i odgovarajućom dozvolom za rad izdatom od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje uslove i postupak za sticanje dozvole za rad iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo daje saglasnost na akt iz stava 3. ovog člana.

Nadležni nacionalni granski sportski savez izdaje dozvolu za rad organizaciji za sportsko posredovanje i obaveštava Ministarstvo o svakom izdavanju dozvole, u roku od 15 dana od dana izdavanja.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da izvrši javnu objavu na zvaničnom sajtu saveza izdatih dozvola za rad iz stava 5. ovog člana.

U dozvolu za rad organizaciji za sportsko posredovanje unose se odgovarajući podaci o ličnosti iz člana 5. stav. 2. ovog zakona.

Dozvola za rad izdata organizaciji za sportsko posredovanje od strane nadležnog međunarodnog sportskog saveza smatra se važećom dozvolom za rad iz stava 1. ovog člana za vreme za koje je izdata.

Ugovor o posredovanju sa sportistom koji nema potpunu poslovnu sposobnost može se punovažno zaključiti samo uz prethodnu pisanu i overenu u skladu sa zakonom saglasnost oba roditelja, odnosno staratelja.

Ugovor o posredovanju u sportu, kao i sve izmene i dopune tog ugovora, zaključuju se u pisanoj formi i overavaju u skladu sa zakonom i obavezno sadrži

iznos naknade organizaciji za sportsko posredovanje, rok na koji se zaključuje i obim ovlašćenja organizacije za sportsko posredovanje, uključujući i ovlašćenje za zastupanje, a u protivnom je ništav.

Ugovor o posredovanju u sportu zaključuje se na period od najduže dve godine, s tim da između istih ugovornih strana može biti po isteku ovog roka ponovo zaključen ugovor o posredovanju.

Ugovor između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije koji je zaključen uz posredovanje ili zastupanje organizacije za sportsko posredovanje mora sadržati označenje organizacije za sportsko posredovanje, a u protivnom je ništav.

Organizacija za sportsko posredovanje može štititi interese samo jedne strane iz ugovora o posredovanju, a u suprotnom duguje naknadu štete licu sa kojim ima zaključen ugovor o posredovanju.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na organizaciju za sportsko posredovanje odnose se i na sva fizička i pravna lica koja imaju zaključene ugovore o ulaganju u sportiste, odnosno sportske stručnjake na osnovu kojih imaju pravo na deo prihoda koji proizlazi iz obavljanja njihove sportske aktivnosti, odnosno delatnosti.

Član 95.

Pravna i fizička lica koja ne učestvuju u sportskim takmičenjima koja su u okviru nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza koji organizuje sportska takmičenja i kojima je pretežna delatnost pružanje usluga stručnog rada u sportu iz člana 27. stav 1. ovog zakona (škole fudbala, škole tenisa, kampovi, fitnes centri, drugi sportski centri i sl.), mogu obavljati sportske delatnosti samo u obliku privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva i ne mogu u nazivu tog privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva imati reč „klub” ili reč „savez” ili reči „sportski klub”.

Obavljanje delatnosti iz stava 1. ovog člana od strane sportskog udruženja suprotno uslovima iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za prestanak sportskog udruženja.

Postojanje okolnosti iz stava 1. ovog člana rešenjem utvrđuje sportski inspektor.

Na rešenje sportskog inspektora iz stava 3. ovog člana može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

2.3. Sportska društva

Član 96.

Sportske organizacije mogu se, radi uređivanja i ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa, kao i zajedničkog nastupanja u oblasti sporta, udruživati u sportska društva.

Sportsko društvo je nosilac prava na zajednički naziv i zajedničke simbole, ako statutom sportskog društva nije drukčije određeno.

Na osnivanje, upis u Registar, obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, rešavanje sporova, odgovornost, kao i na druga pitanja u vezi s radom sportskih društava, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na sportska udruženja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

2.4. Granski sportski savezi

Član 97.

Sportske organizacije, teritorijalni granski sportski savezi, samostalni profesionalni sportisti, savezi i stručna i druga udruženja u određenoj grani sporta koja ispunjavaju uslove za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti propisane ovim zakonom mogu se, radi uređivanja pitanja od zajedničkog interesa, zajedničkog reprezentovanja, uređivanja pitanja organizovanja takmičenja i statusa sportista u određenoj grani sporta, udruživati u granske sportske saveze za jednu ili više sportskih grana, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Organizacije iz stava 1. ovog člana moraju biti upisane u Registar.

Nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno granski sportski savez član nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza dužan je da primi u članstvo subjekte iz stava 1. ovog člana u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahteva za prijem u članstvo, ako je njihov statut u skladu sa statutom tog saveza.

Sportske organizacije koje okupljaju lica s invaliditetom mogu se udruživati po sportskim granama ili po drugom kriterijumu, u skladu sa sportskim pravilima nadležnih međunarodnih sportskih saveza.

Član 98.

Granski sportski savezi osnivaju se prvenstveno s ciljem: razvoja sportske grane, odnosno sportskih aktivnosti i delatnosti u području svog delovanja; usklađivanja aktivnosti svojih članova; reprezentovanja nacionalnog sporta u području svog delovanja; stvaranja uslova za postizanje vrhunskih sportskih rezultata; organizovanje i vođenje sportskih takmičenja; učešća u unapređivanju stručnog rada sportskih stručnjaka; podsticanja bavljenja sportom, posebno dece i omladine, u svom području delovanja.

Granski sportski savezi upisuju se u Registar.

Na osnivanje, upis u Registar, obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, rešavanje sporova, odgovornost, zabranu diskriminacije, naziv, angažovanje sportista i sportskih stručnjaka, opšta i pojedinačna akta, kao i na druga pitanja u vezi s radom granskih sportskih saveza, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na sportska udruženja.

Granski sportski savez se može osnovati ako na području za koje se osniva ima najmanje tri registrovane sportske organizacije u grani sporta za koju se taj savez osniva.

Član 99.

Nadležni nacionalni granski sportski savez jeste najviši oblik udruživanja u Republici Srbiji u odgovarajućoj grani sporta.

Nadležni nacionalni granski sportski savez ima isključivu ulogu u određenoj grani sporta za reprezentovanje nacionalnog sporta na međunarodnim takmičenjima i u međunarodnim sportskim savezima, organizovanje i vođenje nacionalnih sportskih takmičenja i uređenje obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti putem sportskih pravila.

Samo jedan sportski savez može da stekne status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u jednoj grani sporta, osim u slučaju sporta osoba sa invaliditetom.

Nadležni nacionalni granski sportski savez koristi u svom nazivu naziv Republike Srbije, u skladu sa zakonom.

Predsednik uprave ili zastupnik nacionalnog granskog sportskog saveza ili drugog nacionalnog sportskog saveza ne može biti član uprave, predsednik ili zastupnik druge organizacije u oblasti sporta, osim uprave Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije, Republičkog zavoda i Pokrajinskog zavoda.

Nadležni nacionalni granski sportski savezi i drugi nacionalni sportski savezi, teritorijalni sportski savezi, profesionalni sportski klubovi i sportske organizacije koje se takmiče u nacionalnim sportskim ligama moraju da imaju zaposlenog ili angažovanog sportskog stručnjaka ili stručnjaka u sportu sa položenim sportskim stručnim ispitom.

Stručni sportski ispit iz stava 6. ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje ministar iz reda istaknutih stručnjaka u oblasti sporta.

Ministar propisuje program, sadržaj, način i troškove polaganja stručnog sportskog ispita, obrazac uverenja o položenom stručnom sportskom ispitu i uređuje ostala pitanja u vezi sa stručnim sportskim ispitom iz stava 6. ovog člana.

U uverenje o položenom stručnom sportskom ispitu unose se odgovarajući podaci o ličnosti iz člana 5. stav 10. ovog zakona.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da objavi na internet stranici Agencije godišnji finansijski izveštaj i revizorski izveštaj.

Član 100.

Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje sportska pravila u odgovarajućoj grani sporta, a u skladu sa zakonom i sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza.

Sportskim pravilima iz stava 1. ovog člana utvrđuju se:

- 1) sistem, propozicije, pravila i kalendar takmičenja, uključujući i određivanje amaterskih i profesionalnih sportskih takmičenja i liga;
- 2) pravila za organizovanje sportskih takmičenja;
- 3) uslovi i kriterijumi za učešće na sportskim takmičenjima i postupak utvrđivanja njihove ispunjenosti, uključujući i uslove za nastup stranih sportista i sportista koji nastupaju za strane reprezentacije;
- 4) uslovi i kriterijumi za učešće na nacionalnom ligaškom sportskom takmičenju, odnosno profesionalnom sportskom takmičenju i postupak utvrđivanja njihove ispunjenosti (dozvola za sezonu);
- 5) način i postupak registrovanja ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije i opšte (minimalne) uslove za zaključenje ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije;
- 6) uslovi za organizovanje i učešće sportskih organizacija u takmičenjima za područje više država ili više regiona različitih država;
- 7) uslovi i način registrovanja sportista i sportskih stručnjaka za sportsku organizaciju, uključujući i registrovanje stranih sportista i sportskih stručnjaka;
- 8) mere za sprečavanje negativnih pojava u sportu (doping, nasilje i nedolično ponašanje, lažiranje sportskih rezultata, rasizam i šovinizam, nelegalno klađenje i dr.);
- 9) medicinska zaštita sportista;
- 10) disciplinski postupak i disciplinske kazne;

11) status sportista i sportskih stručnjaka i prelasci sportista i sportskih stručnjaka u domaće i inostrane sportske organizacije, uključujući transfere i ustupanje sportista između sportskih organizacija;

12) uslovi za vršenje posredovanja u prelascima sportista i sportskih stručnjaka iz jedne u drugu sportsku organizaciju;

13) status sportskih sudija, suđenje na takmičenjima, nadzor nad suđenjem i status i nadležnosti drugih službenih lica na sportskim takmičenjima;

14) obavljanje stručnog rada u sportskim organizacijama;

15) druga pitanja utvrđena zakonom i sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu sportskih pravila iz stava 1. ovog člana, dostavi primerak tih pravila Ministarstvu, uključujući i kasnije izmene i dopune pravila, računajući rok posebno za svaki opšti akt kojim su utvrđena sportska pravila iz stava 2. ovog člana.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da objavi sportska pravila i statut iz stava 1. ovog člana na zvaničnoj internet prezentaciji tog saveza.

Nadležni nacionalni granski sportski savez daje mišljenje Ministarstvu o postojanju interesa za prijem u državljanstvo Republike Srbije sportiste ili sportskog stručnjaka koji je strani državljanin.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da donese program razvoja grane sporta za koju je osnovan, za najmanje četiri godine, i da ga dostavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da dostavi Ministarstvu overen prevod statuta nadležnog međunarodnog sportskog saveza, uključujući i kasnije izmene i dopune tog statuta.

Član 101.

Na međunarodne granske sportske saveze koji imaju sedište na teritoriji Republike Srbije shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na nacionalne granske sportske saveze.

Naziv međunarodnog granskog sportskog saveza iz stava 1. ovog člana može biti na stranom jeziku i latiničnom pismu.

2.5. Sportski savez Srbije i drugi teritorijalni sportski savezi

Član 102.

Organizacije u oblasti sporta sa određene teritorije osnivaju, radi uređivanja i ostvarivanja sportskih pitanja od zajedničkog interesa, teritorijalni sportski savez (za Republiku Srbiju, autonomnu pokrajinu, jedinicu lokalne samouprave, gradsku opštinu).

Sportski savez Srbije jeste teritorijalni sportski savez za Republiku Srbiju u koji se udružuju nadležni nacionalni granski sportski savezi, nadležni nacionalni sportski savezi za oblasti sporta, nacionalna stručna i druga sportska udruženja, kao i teritorijalni sportski savezi za autonomnu pokrajinu, jedinicu lokalne samouprave i gradsku opštinu.

Sportski savez Srbije obavlja poslove kojima se obezbeđuju uslovi za praćenje, razvoj i unapređenje sportske rekreacije, sporta dece, uključujući fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta i školski sport, univerzitetski sport, sport u dijaspori i vrhunskog sporta u neolimpijskim sportovima, kao i druge poslove u skladu

sa ovim zakonom i Nacionalnom strategijom razvoja sporta (u daljem tekstu: Strategija), a posebno:

1) utvrđuje, kao povereni posao, svojstvo lica koje se samostalno bavi sportom kao jedinim i osnovnim zanimanjem na osnovu merila za utvrđivanje tog svojstva, koja ce utvrđuju uz saglasnost Ministarstva;

2) rešava arbitražne sporove za neolimpijske sportove, oblasti sporta i teritorijalne sportske saveze;

3) učestvuje u radu Upravnog odbora Republičkog zavoda;

4) u svoje ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i prikuplja od nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza preko kojih se ostvaruje opšti interes u neolimpijskim sportovima, nadležnih nacionalnih sportskih saveza preko kojih se ostvaruje opšti interes u određenim oblastima sporta i teritorijalnih sportskih saveza i u njihovo ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta;

5) učestvuje u radu stručnih komisija koje vrše evaluaciju programa koji se finansiraju u skladu sa ovim zakonom;

6) daje mišljenje na akt ministra kojim se utvrđuje nadležni nacionalni sportski savez za granu, odnosno oblast sporta, sportske grane i sportske discipline u Republici Srbiji i sportske grane koje su od posebnog značaja za Republiku Srbiju;

7) učestvuje u radu komisije za pripremu kategorizacije sportova, sportista i sportskih stručnjaka i vrši rangiranje;

8) daje mišljenje u vezi sa kandidaturom za organizaciju velikih međunarodnih sportskih takmičenja na teritoriji Republike Srbije;

9) privremeno ostvaruje nadležnosti i prava i obaveze iz čl. 99, 100. i 106. ovog zakona ukoliko u određenoj grani sporta ili oblasti sporta nije obrazovan nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno nadležni nacionalni sportski savez za oblast sporta ili nacionalni sportski savez izgubi status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, odnosno nadležnog nacionalnog sportskog saveza za oblast sporta ili nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno nadležni nacionalni sportski savez za oblast sporta ne funkcioniše u skladu sa ovim zakonom, ako ovim zakonom nije drugčije propisano;

10) privremeno ostvaruje nadležnosti teritorijalnog sportskog saveza jedinice lokalne samouprave u jedinici lokalne samouprave u kojoj nije obrazovan teritorijalni sportski savez ili on ne funkcioniše u skladu sa ovim zakonom;

11) stara se o unapređenju zaštite zdravlja sportista i sportskih stručnjaka iz neolimpijskih sportova i sprečavanju negativnih pojava u sportu;

12) prati ostvarivanje funkcija teritorijalnih sportskih saveza u jedinicama lokalne samouprave i odobravanje i realizaciju programa, odnosno projekata koji se finansiraju iz javnih prihoda u jedinicama lokalne samouprave i dva puta godišnje podnosi izveštaj Ministarstvu i jedinicama lokalne samouprave o tome.

Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, kao i na druga pitanja u vezi sa radom teritorijalnog sportskog saveza shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na granske sportske saveze, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Ministarstvo rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova da Sportski savez Srbije privremeno ostvaruje nadležnosti i prava nacionalnog sportskog saveza iz stava 3.

tačka 9) ovog člana, odnosno privremeno ostvaruje nadležnosti teritorijalnog sportskog saveza iz stava 3. tačka 10) ovog člana.

Sportski savez Srbije dužan je da donese okvirni program razvoja grana i oblasti sporta iz stava 3. ovog člana, u granicama svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, za najmanje četiri godine, i da ga dostavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja.

Sportski savez Srbije ima status nadležnog nacionalnog sportskog saveza u pogledu ostvarivanja svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

Protiv rešenja Ministarstva iz stava 5. ovog člana može se pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

2.6. Olimpijski komitet Srbije i Paraolimpijski komitet Srbije

Član 103.

Olimpijski komitet Srbije jeste organizacija u oblasti sporta, obrazovana u skladu s Olimpijskom poveljom i priznata od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta.

Olimpijski komitet Srbije obavlja poslove kojima se obezbeđuju uslovi za: praćenje, razvoj i unapređenje vrhunskog sporta i sistema vrhunskog sporta u olimpijskim sportovima, organizaciju i održavanje međunarodnih sportskih takmičenja koja su u nadležnosti Međunarodnog olimpijskog komiteta, ostvarivanje međudržavne i međunarodne sportske saradnje i realizaciju programa i projekata iz ove oblasti koji su od opšteg interesa za Republiku Srbiju, kao i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, a posebno:

- 1) rešava arbitražne sporove za olimpijske sportove;
- 2) učestvuje u radu Upravnog odbora Republičkog zavoda;
- 3) u svoje ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i prikuplja od svojih stalnih članova (nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza olimpijskih sportova) i u njihovo ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta;
- 4) učestvuje u radu stručnih komisija koje vrše evaluaciju programa koji se finansiraju u skladu s ovim zakonom;
- 5) daje mišljenje na akt ministra kojim se utvrđuju nacionalni granski sportski savezi čiji se programi finansiraju iz budžeta Republike Srbije, sportske grane i sportski objekti od značaja za Republiku Srbiju;
- 6) učestvuje u radu komisije za pripremu kategorizacije sportova, sportista i sportskih stručnjaka i vrši rangiranje;
- 7) daje mišljenje u vezi s kandidaturom za organizaciju velikih međunarodnih sportskih takmičenja na teritoriji Republike Srbije za olimpijske sportove;
- 8) stara se o unapređenju zaštite zdravlja sportista i sportskih stručnjaka iz olimpijskih sportova i sprečavanju negativnih pojava u sportu;
- 9) privremeno ostvaruje funkciju nosioca programa nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza olimpijskog sporta iz člana 99. stav 1. ovog zakona u odnosu na zadovoljavanje opšteg interesa u oblasti sporta iz člana 112. stav 1. tačka 1) ovog zakona, ukoliko u određenoj grani sporta nije obrazovan nadležni nacionalni granski sportski savez ili nacionalni sportski savez izgubi status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza ili nadležni nacionalni granski sportski savez ne funkcioniše u skladu sa ovim zakonom.

Olimpijski komitet Srbije svoje aktivnosti obavlja u skladu sa načelima olimpijskog pokreta i Olimpijskom poveljom Međunarodnog olimpijskog komiteta.

Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, kao i na druga pitanja u vezi s radom i programima Olimpijskog komiteta Srbije, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na nacionalne granske sportske saveze, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Reči „olimpijski” i „olimpijada”, samostalno ili u međusobnoj vezi, kao i odgovarajuće reči ili grupe reči u stranom jeziku, mogu biti korišćene u nazivu, odnosno poslovnom imenu neke organizacije ili za označavanje određene sportske priredbe.

Olimpijski komitet Srbije može da koristi olimpijske simbole u okviru svog vizuelnog identiteta, u skladu sa zakonom.

Paraolimpijski komitet Srbije jeste organizacija u oblasti sporta obrazovana u skladu s Paraolimpijskom poveljom i priznata od strane Međunarodnog paraolimpijskog komiteta.

Paraolimpijski komitet Srbije obavlja poslove kojima se obezbeđuju uslovi za: praćenje, razvoj i unapređenje sporta osoba sa invaliditetom, organizaciju i održavanje međunarodnih sportskih takmičenja koja su u nadležnosti Međunarodnog paraolimpijskog komiteta, ostvarivanje međudržavne i međunarodne sportske saradnje i realizaciju programa i projekata iz oblasti sporta osoba sa invaliditetom koji su od opšteg interesa za Republiku Srbiju, kao i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe st. 2–6. ovog člana shodno se primenjuju i na Paraolimpijski komitet Srbije.

Ministarstvo rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova da Olimpijski komitet Srbije, odnosno Paraolimpijski komitet Srbije privremeno ostvaruje funkcije nacionalnog granskog sportskog saveza iz stava 2. tačka 9) ovog člana.

Protiv rešenja Ministarstva iz stava 10. ovog člana može se pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

Olimpijski komitet Srbije i Paraolimpijski komitet Srbije dužni su da donesu okvirne programe razvoja olimpijskih, odnosno paraolimpijskih sportova iz stava 2. ovog člana, u granicama svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, za najmanje četiri godine, i da ga dostavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja.

Olimpijski komitet Srbije i Paraolimpijski komitet Srbije imaju status nadležnih nacionalnih sportskih saveza u pogledu ostvarivanja svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

Član 104.

Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije sporazumno utvrđuju kodeks profesionalne etike za obavljanje stručnog rada u sportu.

2.7. Stručna i druga udruženja i savezi u oblasti sporta

Član 105.

Sportski stručnjaci i stručnjaci u sportu mogu se radi uređivanja i ostvarivanja stručnih sportskih pitanja od zajedničkog interesa udruživati u stručna sportska udruženja (udruženja trenera, sportskih sudija i dr.).

Sportske organizacije, sportska društva, sportski savezi i druga pravna i fizička lica mogu radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa u oblasti sporta

osnivati i druga udruženja (organizacioni odbori, udruženja navijača i dr.) i saveze u oblasti sporta.

Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, kao i na druga pitanja u vezi s radom udruženja i saveza iz st. 1. i 2. ovog člana, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na sportska udruženja.

Udruženjem u oblasti sporta iz stava 2. ovog člana ne smatra se udruženje kome osnovni statutarni razlog osnivanja nije ostvarivanje ciljeva u oblasti sporta, već ostvarivanje nekog drugog dopuštenog cilja, u skladu sa zakonom kojim je uređen rad udruženja.

Član 106.

Sportske organizacije i stručna i druga udruženja i savezi u određenoj oblasti sporta mogu se udruživati u odgovarajuće sportske saveze za oblasti sporta, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza za određenu oblast sporta.

Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, kao i na druga pitanja u vezi sa radom sportskog saveza za oblast sporta shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na granske sportske saveze, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Nadležni nacionalni sportski savez za oblast sporta dužan je da donese program razvoja oblasti sporta za koju je osnovan, za najmanje četiri godine, i da ga dostavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja.

2.8. Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije

Član 107.

Republički zavod jeste ustanova koja obavlja delatnost radi razvoja stručnog rada i zadovoljavanja stručnih potreba u oblasti sporta.

Delatnost Republičkog zavoda obuhvata:

- 1) periodična testiranja, odnosno praćenje antropoloških sposobnosti i karakteristika dece, omladine i odraslih;
- 2) kontrolu treniranosti perspektivnih i vrhunskih sportista i stručno-savetodavnu pomoć tim sportistima i sportskim stručnjacima;
- 3) organizaciju i realizaciju kontinuiranih treninga i završnih priprema perspektivnih i vrhunskih sportista;
- 4) vođenje nacionalnih evidencija u oblasti sporta (prikupljanje podataka i obrada) i periodično objavljivanje i publikovanje zbirnih podataka iz nacionalnih evidencija;
- 5) stručno osposobljavanje i usavršavanje sportskih stručnjaka i stručnjaka u oblasti sporta i medicine sporta u saradnji sa odgovarajućom akreditovanom visokoškolskom ustanovom, u skladu sa zakonom;
- 6) obavljanje nadzora nad stručnim radom u oblasti sporta preko stručnih sportskih nadzornika;
- 7) evaluaciju zdravstvenog stanja učesnika u fizičkim aktivnostima;
- 8) unapređenje zdravstvenog stanja i funkcionalnih sposobnosti perspektivnih i vrhunskih sportista;

9) organizacionu i stručnu pomoć organizacijama koje realizuju programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i organizatorima velikih međunarodnih sportskih takmičenja;

10) savetovanje pri planiranju, izgradnji i rekonstrukciji sportskih objekata u javnoj svojini i praćenje njihove iskorišćenosti;

11) propagandnu, izdavačku, naučnu, istraživačko-razvojnu i bibliotečku delatnost u oblasti sporta i medicine sporta, u skladu sa zakonom;

12) učestvovanje u izradi Strategije;

13) davanje mišljenja i stručne pomoći učesnicima u sistemu sporta u pitanjima od značaja za razvoj sporta;

14) međunarodnu saradnju u oblasti sporta i medicine sporta;

15) unapređenje razvoja sporta dece i mladih;

16) praćenje planiranja izgradnje i iskorišćenosti sportskih objekata;

17) identifikaciju i razvoj sportskih talenata, u saradnji sa nadležnim nacionalnim granskim sportskim savezima.

Republički zavod može obavljati i zdravstvenu delatnost, odnosno određene poslove zdravstvene delatnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

Republički zavod može obavljati i druge poslove, u skladu sa Statutom.

Na statut Republičkog zavoda saglasnost daje Vlada, a na opšti akt kojim se uređuje organizacija i sistematizacija radnih mesta u Republičkom zavodu, finansijski plan i godišnji program rada Republičkog zavoda saglasnost daje Ministarstvo.

Poslovi iz stava 2. tač. 4) i 6) ovog člana obavljaju se kao povereni poslovi.

Republički zavod ima status nacionalnog trening centra i ima isključivo pravo za obavljanje delatnosti iz stava 2. tačka 3) ovog stava, osim ukoliko iz objektivnih razloga organizacija i realizacija kontinuiranih treninga i završnih priprema perspektivnih i vrhunskih sportista nije moguća u Republičkom zavodu.

Član 108.

Organi Republičkog zavoda jesu: direktor i upravni odbor.

Upravni odbor Republičkog zavoda ima sedam članova, od kojih dva predstavnika Ministarstva, jednog predstavnika istaknutih stručnjaka iz oblasti sporta koje predlaže Ministarstvo, jednog predstavnika Olimpijskog komiteta Srbije, jednog predstavnika Sportskog saveza Srbije i dva predstavnika Republičkog zavoda.

Za člana upravnog odbora i direktora Republičkog zavoda može biti imenovano lice koje ima visoko obrazovanje.

Upravni odbor Republičkog zavoda odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova upravnog odbora.

Direktora, predsednika i članove upravnog odbora Republičkog zavoda imenuje i razrešava Vlada.

Nadzor nad zakonitošću rada Republičkog zavoda vrši Ministarstvo.

Član 109.

Na organizaciju i rad Republičkog zavoda primenjuju se propisi o javnim službama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Sredstva za rad Republičkog zavoda obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

2.9. Ustanove i privredna društva za obavljanje sportskih delatnosti

Član 110.

Ustanove u oblasti sporta mogu osnivati, u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne službe, Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: osnivač) i u budžetu osnivača obezbeđuju se sredstva za rad, u skladu sa zakonom.

Godišnji program rada ustanove iz stava 1. ovog člana odobrava osnivač.

Ustanove u oblasti sporta mogu osnivati i druga pravna i fizička lica, pod uslovima propisanim zakonom.

Privredna društva za obavljanje sportske delatnosti mogu osnivati fizička ili pravna lica u skladu sa zakonom.

Ustanove i privredna društva iz st. 1, 3. i 4. ovog člana mogu obavljati sportsku delatnost ako imaju obezbeđen odgovarajući prostor, odnosno objekat, odgovarajuću opremu, odgovarajuće sportske stručnjake u zavisnosti od vrste delatnosti, ako ispunjavaju uslove u pogledu bezbednosti za obavljanje delatnosti i ako imaju odgovarajuću unutrašnju organizaciju, odnosno službe.

Ministar propisuje bliže uslove iz stava 5. ovog člana.

Ispunjenost uslova iz stava 5. ovog člana utvrđuje rešenjem sportski inspektor u okviru inspekcijskog nadzora.

Na rešenje sportskog inspektora iz stava 7. ovog člana može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Ustanova i privredno društvo za obavljanje sportske delatnosti ne može u nazivu imati reč: „klub” ili „savez”.

2.10. Sportske zadužbine, fondacije i fondovi

Član 111.

Radi ostvarivanja društveno korisnih ciljeva u oblasti sporta mogu se osnivati sportske zadužbine i fondacije.

Na osnivanje i rad sportskih zadužbina i fondacija primenjuju se propisi o zadužbinama i fondacijama.

Republika Srbija osniva Nacionalni fond za razvoj sporta s ciljem podrške unapređenju sportske rekreacije, promocije i podsticanja bavljenja sportom svih građana Republike Srbije, a naročito dece, žena, omladine i osoba sa invaliditetom.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave može osnovati fond za razvoj sporta za ostvarivanje ciljeva iz stava 3. ovog člana.

Fond iz st. 3. i 4. ovog člana osniva se kao budžetski fond u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem i za ostvarivanje svojih ciljeva prvenstveno se finansira iz donacija od strane organizacija u oblasti sporta i drugih pravnih lica, kao i iz drugih sredstava u skladu sa zakonom.

III. OPŠTI INTERES

Član 112.

Opšti interes u oblasti sporta jeste:

1) obezbeđivanje uslova za pripremu, učešće i ostvarivanje vrhunskih sportskih rezultata sportista na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i drugim velikim međunarodnim sportskim takmičenjima;

2) unapređenje sistema sporta i podizanje kapaciteta Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije i Sportskog saveza Srbije i drugih nadležnih nacionalnih sportskih saveza za grane i oblasti sporta preko kojih se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta;

3) izgradnja, opremanje i održavanje sportskih objekata koji su od značaja za razvoj sporta na celom području Republike Srbije, vodeći računa o regionalnoj pokrivenosti i stepenu razvoja sportske infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave;

4) stipendije za sportsko usavršavanje vrhunskih sportista amatera i novčana pomoć vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama;

5) nacionalna priznanja i nagrade za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta;

6) aktivnosti sportskih kampova za perspektivne sportiste, koji su od posebnog značaja za Republiku Srbiju;

7) organizacija međunarodnih i nacionalnih sportskih takmičenja od značaja za Republiku Srbiju;

8) obezbeđivanje uslova za organizovanje i održavanje školskih i univerzitetskih sportskih takmičenja na nivou Republike Srbije;

9) unapređenje sportske rekreacije, promocija i podsticanje bavljenja sportom svih građana Republike Srbije, a naročito dece, žena, mladih i osoba sa invaliditetom;

10) sprečavanje negativnih pojava u sportu (doping, nasilje i nedolično ponašanje, nameštanje sportskih rezultata i dr.);

11) unapređenje zaštite zdravlja sportista, unapređenje stručnog rada i stručnog osposobljavanja u sportu;

12) međudržavna i međunarodna sportska saradnja i razvijanje sporta i saradnje sa organizacijama iz dijaspore;

13) naučni skupovi, istraživačko-razvojni i naučnoistraživački projekti u sportu i izdavanje sportskih publikacija od nacionalnog značaja;

14) delatnost i programi organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač Republika Srbija.

Za ostvarenje opšteg interesa u oblasti sporta iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se sredstva u budžetu Republike Srbije.

Sredstva koja se u budžetu Republike Srbije ostvare priređivanjem igara na sreću, u skladu sa zakonom, koriste se za ostvarivanje opšteg interesa iz stava 1. ovog člana.

Član 113.

Opšti interes u oblasti sporta iz člana 112. ovog zakona ostvaruje se kroz finansiranje ili sufinansiranje programa i projekata, ako zakonom nije drukčije propisano, i to:

- 1) za tač. 1)–8) na godišnjem nivou (u daljem tekstu: godišnji program);
- 2) za tač. 9)–13) po javnom pozivu (u daljem tekstu: posebni program).

Finansiranje delatnosti organizacija iz člana 112. stav 1. tačka 14) ovog zakona vrši se u skladu sa zakonom.

Član 114.

Godišnje i posebne programe dostavljaju nosioci, odnosno predlagači programa i projekata u smislu ovog zakona prema dinamici utvrđenoj Programskim kalendarom iz člana 117. ovog zakona.

Nadležni nacionalni sportski savezi koji ostvaruju opšti interes u oblasti sporta iz člana 112. stav 1. tačka 2) ovog zakona uz predlog godišnjeg programa podnose i predlog programa, odnosno aktivnosti od opšteg interesa za koje se saglasno ovom zakonu podnosi posebni program i ne mogu da konkurišu po javnom pozivu.

Ministarstvo može izuzetno odobriti određeni program kojim se realizuje opšti interes u oblasti sporta iz člana 112. stav 1. ovog zakona i na osnovu podnetog predloga programa u toku godine, bez javnog poziva, u slučaju kada je u pitanju program od posebnog značaja za ostvarivanje opšteg interesa u sportu, a podnose ga nosioci programa iz člana 116. ovog zakona i kada je u pitanju program koji nije iz objektivnih razloga mogao biti podnet u skladu s Programskim kalendarom, a predmet i sadržaj programa je takav da može biti uspešno realizovan samo od strane određenog nosioca programa.

U predlog godišnjeg i posebnog programa i projekta unose se odgovarajući podaci o ličnosti iz člana 5. stav 10. ovog zakona lica koja učestvuje u realizaciji programa, odnosno projekta.

Član 115.

Predlog programa, odnosno projekta može se izuzetno odnositi i na aktivnosti koje se realizuju u dužem vremenskom periodu, do četiri godine, pod uslovom da je to nužno s obzirom na prirodu i ciljeve aktivnosti, da su predlogom programa, odnosno projekta za svaku godinu predviđena potrebna sredstva i da su merljivi godišnji rezultati realizacije programa.

Nastavak realizacije programa, odnosno projekta iz stava 1. ovog člana odobrava se svake godine.

Realizacija, odnosno nastavak programa, odnosno projekta iz st. 1. i 2. ovog člana može se odobriti samo ako je podnet godišnji izveštaj za prethodnu budžetsku godinu u skladu s ugovorom o realizovanju programa, odnosno projekta i ako su ostvareni očekivani rezultati.

Dostavljanje programa

Član 116.

Predlog godišnjih programa iz člana 112. stav 1. tač. 1), 2), 7) i 8) ovog zakona podnose Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije, u skladu sa ovim zakonom.

Nacionalni granski sportski savezi olimpijskih sportova predloge svojih godišnjih programa iz stava 1. ovog člana podnose objedinjeno preko Olimpijskog komiteta Srbije, nacionalni granski sportski savezi paraolimpijskih sportova predloge svojih godišnjih programa iz stava 1. ovog člana podnose objedinjeno preko Paraolimpijskog komiteta Srbije, a svi ostali nacionalni sportski savezi podnose predloge godišnjih programa objedinjeno preko Sportskog saveza Srbije.

Predlog godišnjeg programa davanja stipendija za sportsko usavršavanje vrhunskih sportista amatera, nacionalnih priznanja za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta, dodele nagrada i novčane pomoći vrhunskim sportistima i

organizacije kampova za perspektivne sportiste, podnosi nadležni nacionalni granski sportski savez preko koga se ostvaruje opšti interes u određenoj grani sporta.

Predloge posebnih programa podnose Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije u svoje ime i u ime svojih članova, u skladu sa ovim zakonom, kao i druge organizacije u oblasti sporta.

Predlog projekta izgradnje, opremanja i održavanja sportskog objekta, podnosi vlasnik, odnosno korisnik zemljišta ili sportskog objekta uz saglasnost vlasnika zemljišta, odnosno sportskog objekta.

Predlog programa organizovanja međunarodne sportske priredbe od značaja za Republiku Srbiju podnosi učesnik u sistemu sporta koji ima saglasnost za kandidovanje i organizovanje te priredbe, obezbeđenu u skladu sa ovim zakonom.

Predlozi godišnjih i posebnih programa iz st. 1. i 3. ovog člana mogu sadržati aktivnosti učesnika u sistemu sporta koji su članovi nosioca programa.

Predlozi godišnjih i posebnih programa sastoje se iz jedne ili više programskih celina, a podnose se odvojeno za svaku od oblasti iz člana 112. stav 1. ovog zakona.

Akreditovane visokoškolske i naučno-istraživačke ustanove imaju status organizacije u oblasti sporta u odnosu na podnošenje i realizovanje programa iz člana 112. stav 1. tač. 11) i 13) ovog zakona i obavljanje poslova stručnog osposobljavanja u oblasti sporta.

Programski kalendar

Član 117.

Godišnji program izvršava se prema sledećoj dinamici:

1. jun – predlagači, odnosno nosioci programa dostavljaju svoje predloge godišnjih programa Ministarstvu;

1. jul – ministar obrazuje stručnu komisiju za izbor programa i projekata koja analizira i ocenjuje podnete predloge godišnjih programa;

15. jul – Ministarstvo donosi preliminarnu odluku, na predlog stručne komisije o dodeli sredstava za narednu budžetsku godinu za realizaciju godišnjih programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta;

15. decembar – Ministarstvo revidira predloge godišnjih programa i usklađuje ih sa sredstvima utvrđenim u budžetu Republike Srbije za narednu godinu;

30. decembar – Ministarstvo donosi odluku i obaveštava nosioce programa o visini odobrenih sredstava po programima i projektima.

Posebni program izvršava se po javnom pozivu.

Rokovi iz stava 1. ovog člana predstavljaju krajnji rok u Programskom kalendaru.

Uslovi i kriterijumi

Član 118.

Odobranje godišnjih i posebnih programa iz člana 113. stav 1. ovog zakona vrši se u skladu sa ovim zakonom i Strategijom, a kod godišnjih programa i u odnosu na kategorizacije u smislu ovog zakona i programe razvoja nadležnih nacionalnih sportskih saveza.

Program iz stava 1. ovog člana finansira se u celini ili delimično i pod uslovima koji obezbeđuju da se uz najmanji utrošak sredstava iz budžeta Republike Srbije postignu nameravani rezultati.

Grana sporta u okviru koje se realizuje program treba da je od posebnog značaja za Republiku Srbiju.

Nosilac programa, odnosno projekta mora da bude registrovan u skladu sa zakonom, upisan u nacionalnu evidenciju u skladu sa ovim zakonom, da isključivo ili pretežno posluje na nedobitnoj osnovi, ako zakonom nije drukčije određeno, da ima sedište u Republici Srbiji, da je direktno odgovoran za pripremu i izvođenje programa, odnosno projekta, da je prethodno obavljao delatnost najmanje godinu dana, da ispunjava, u skladu sa ovim zakonom, propisane uslove za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti i da je sa uspehom realizovao odobreni program, odnosno projekat, ukoliko je bio nosilac programa ranijih godina.

Nosilac programa, odnosno projekta ne može da: bude u postupku likvidacije, stečaja i pod privremenom zabranom obavljanja delatnosti; ima blokadu poslovnog računa u trenutku zaključenja ugovora o realizaciji programa i prebacivanja budžetskih sredstava na poslovni račun, poreske dugove ili dugove prema organizacijama socijalnog osiguranja; bude u poslednje dve godine pravnosnažnom odlukom kažnjen za prekršaj ili privredni prestup u vezi sa svojim finansijskim poslovanjem, korišćenjem imovine, radu sa decom i sprečavanjem negativnih pojava u sportu.

Nosilac programa iz člana 116. stav 6. ovog zakona može da bude organizacija u oblasti sporta koju je namenski i privremeno osnovala za tehničku organizaciju međunarodnog sportskog takmičenja organizacija u oblasti sporta koja ima saglasnost za organizovanje međunarodnog sportskog takmičenja.

Finansijski plan za realizaciju programa, odnosno projekta sastoji se iz neposrednih troškova realizacije programa, odnosno projekta u vezi zarada i honorara lica angažovanih na neposrednoj realizaciji programa, odnosno projekta, materijalnih troškova i administrativnih troškova realizacije programa, odnosno projekta (opravdani direktni troškovi) i dodatnih opravdanih troškova nosioca programa, odnosno projekta (opravdani indirektni troškovi) koji ne mogu biti veći od 15% od opravdanih direktnih troškova.

Pri odobravanju programa, odnosno projekta kojim se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta, prioritet imaju programi koji su strukturne i razvojne prirode, a između programa organizovanja, odnosno učešća na sportskim priredbama, prioritet imaju programi koji se odnose na sportske priredbe višeg ranga.

Programi i projekti se finansiraju jednokratno ili u ratama, u zavisnosti od vremenskog perioda za realizaciju programa.

Ministar bliže uređuje: kriterijume, i način odobravanja programa, odnosno projekta i dodele sredstava; izgled i sadržinu predloga programa, odnosno projekta i dokumentaciju koja se uz predlog podnosi; sadržinu i izgled izveštaja o realizaciji programa, način i postupak kontrole realizacije odobrenih programa, odnosno projekta.

Ministarstvo može da utvrdi u javnom pozivu za dostavljanje predloga posebnih programa projektne, odnosno programske zadatke za podnošenje programa.

Troškovi programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta iz člana 116. stav 1. ovog zakona moraju se odnositi, po pravilu, najmanje 15% na aktivnosti povezane sa sportom dece.

Jednom nadležnom nacionalnom granskom sportskom savezu, odnosno jednom nadležnom nacionalnom sportskom savezu za oblast sporta ne može se odobriti više od 20% sredstava od ukupne sume sredstava budžeta Republike Srbije predviđenih za finansiranje programa nadležnih nacionalnih sportskih saveza.

Član 119.

Organizacije u oblasti sporta mogu da podnose programe, odnosno projekte u skladu sa ovim zakonom individualno ili udruženo sa drugim organizacijama u oblasti sporta.

U slučaju partnerskih programa, odnosno projekata iz stava 1. ovog člana samo jedna organizacija je direktno odgovorna za upravljanje finansijskim sredstvima svih partnerskih organizacija u programu, odnosno projektu.

Član 120.

Ako je u jednoj sportskoj grani, odnosno oblasti registrovano više nacionalnih granskih sportskih saveza, odnosno više nacionalnih sportskih saveza za oblast sporta finansiraju se programi samo nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, odnosno nadležnog nacionalnog sportskog saveza za oblast sporta kojima se ostvaruje opšti interes.

Ministar donosi akt kojim utvrđuje:

- 1) nadležne nacionalne sportske saveze za sportske grane i oblasti sporta u Republici Srbiji;
- 2) sportske grane i oblasti sporta u Republici Srbiji i sportske discipline u okviru sportskih grana i oblasti sporta;
- 3) sportske grane koje su od posebnog značaja za Republiku Srbiju.

Ministar donosi akt iz stava 2. ovog člana naročito na osnovu: organizacije saveza, broja učlanjenih organizacija i sportista, ekonomske snage, medijskog i društvenog uticaja, razvijenosti sportske grane, nacionalne i međunarodne organizovanosti i tradicije, članstva u nadležnom međunarodnom sportskom savezu, sistema takmičenja, ispunjenosti propisanih uslova za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti, kao i sportskih rezultata.

Pre donošenja akta iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo pribavlja mišljenje Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije i Sportskog saveza Srbije.

Izuzetno od stava 1. ovog člana u oblasti sportske rekreacije više nacionalnih sportskih saveza mogu imati status nadležnog nacionalnog sportskog saveza preko koga se ostvaruje opšti interes u oblasti sportske rekreacije.

Odobrenje programa

Član 121.

Za ocenu godišnjih i posebnih programa, odnosno projekata ministar formira stručnu komisiju u kojoj, pored predstavnika Ministarstva, učestvuju i predstavnici Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije i Republičkog zavoda.

Komisija vrši stručni pregled i daje ocenu podnetih predloga, na osnovu ovog zakona i uslova i kriterijuma navedenih u javnom pozivu i dostavlja ministru predlog za odobravanje programa.

O odobrenju godišnjeg i posebnog programa, odnosno projekta Ministarstvo odlučuje pojedinačnim rešenjem.

Rešenja Ministarstva iz stava 3. ovog člana su konačna i protiv njih se može voditi upravni spor.

Predmet upravnog spora iz stava 4. ovog člana ne može biti iznos dobijenih sredstava po osnovu godišnjih i posebnih programa, odnosno projekata.

Ako su nosiocu programa, odnosno projekta za realizaciju odobrenog programa dodeljena manja sredstva od sredstava navedenih u finansijskom planu programa, nosilac programa je obavezan da pre zaključenja ugovora o realizovanju programa uskladi plan realizacije programa sa visinom dodeljenih sredstava i da dostavi Ministarstvu dopunu, odnosno izmenu predloženog programa, ili dokaz da je obezbedio dodatna sredstva za realizaciju programa, a u protivnom će se smatrati da je odustao od zaključenja ugovora.

Ugovaranje

Član 122.

Sa nosiocem odobrenog programa ili projekta Ministarstvo zaključuje ugovor o realizovanju programa, odnosno projekta kojim se obavezno uređuje: naziv i sedište nosioca programa, odnosno projekta; vrsta i sadržina programa, odnosno projekta; vreme realizacije programa, odnosno projekta, odnosno obavljanja aktivnosti; ciljevi i očekivani rezultati; visina dodeljenih sredstava; vremenski plan upotrebe sredstava; način nadzora nad odvijanjem realizacije programa, odnosno projekta obaveze nosioca programa u pogledu podnošenja izveštaja o realizaciji programa, odnosno projekta; dokazivanje realizacije programa, odnosno projekta, namenskog korišćenja sredstava, medijskog predstavljanja programa, odnosno projekta i učešća Republike Srbije u njegovom finansiranju.

Ukoliko se nosilac odobrenog programa, odnosno projekta ne odazove pozivu za zaključenje ugovora u roku od osam dana od dana prijema poziva, smatraće se da je odustao od predloga programa.

Ugovor o realizovanju programa, odnosno projekta kojim se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta zaključen suprotno odredbama ovog zakona ništav je.

Nosilac odobrenog programa, odnosno projekta kome su preneti sredstva dužan je da namenski koristi sredstva dobijena iz budžeta Republike Srbije.

Ugovor o odobravanju programa, odnosno projekta kojim se zadovoljava opšti interes u oblasti sporta u Republici Srbiji koji je zaključen suprotno ovom zakonu ništav je.

Nacionalna priznanja, nagrade i stipendije

Član 123.

Sportistima, državljanima Republike Srbije koji kao reprezentativci Republike Srbije osvoje medalju na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama, Šahovskoj olimpijadi, svetskim i evropskim prvenstvima u olimpijskim i paraolimpijskim sportskim disciplinama, ili su bili, odnosno budu nosioci svetskog rekorda u olimpijskim i paraolimpijskim sportskim disciplinama, ili postanu osvajači DEJVIS kup-a ili FED kup-a Međunarodne teniske federacije, dodeljuje se nacionalno sportsko priznanje u vidu doživotnog mesečnog novčanog primanja nakon navršenih 40 godina života.

Sportistima i trenerima državljanima Republike Srbije, koji kao članovi reprezentacije Republike Srbije na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama, Šahovskoj olimpijadi i svetskim i evropskim prvenstvima u olimpijskoj ili paraolimpijskoj sportskoj disciplini osvoje jednu od medalja ili osvoje DEJVIS kup ili FED kup Međunarodne teniske federacije, dodeljuje se novčana nagrada.

Sportskoj organizaciji na teritoriji Republike Srbije koja osvoji evropsko klupsko prvenstvo najvišeg nivoa prema kriterijumima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, u sportovima prve kategoriji prema Nacionalnoj kategorizaciji sportova, dodeljuje se novčana nagrada.

Član 124.

Pravo na nacionalno sportsko priznanje iz člana 123. stav 1. ovog zakona ostvaruje se od dana donošenja akta o dodeli tog priznanja.

Vlada uređuje bliže uslove, način isplate i visinu nacionalnih sportskih priznanja i novčanih nagrada.

Vlada odlučuje rešenjem o dodeli nacionalnog sportskog priznanja i novčane nagrade, na predlog Ministarstva, a po podnetom zahtevu lica koje ispunjava uslove iz člana 123. ovog zakona.

Ukoliko nosilac nacionalnog sportskog priznanja svojim ponašanjem ili učešćem u aktivnostima koje nisu u skladu sa zakonom, sportskim pravilima ili drugim opštim aktima organizacija u oblasti sporta šteti ugledu sporta, i na taj način, ugledu Republike Srbije, Vlada može, na predlog Ministarstva, rešenjem odlučiti da ne dodeli, odnosno ukine nacionalno sportsko priznanje.

Protiv rešenja Vlade iz st. 3. i 4. ovog člana može se voditi upravni spor.

Na osnovu rešenja Vlade o dodeli nacionalnog sportskog priznanja, odnosno novčane nagrade iz stava 3. ovog člana Ministarstvo zaključuje sa sportistom, trenerom i sportskom organizacijom iz člana 123. st. 1, 2. i 3. ovog zakona ugovor o isplati novčanog primanja.

Član 125.

Nagrade sportistima i trenerima državljanima Republike Srbije za poseban doprinos razvoju i afirmaciji neolimpijskog sporta i kriterijumi za njihovu dodelu uređuju se posebnim aktom Vlade, pri čemu visina iznosa nagrada ne može da prelazi iznose utvrđene za olimpijske sportove.

Sa sportistom i trenerom iz stava 1. ovog člana Ministarstvo zaključuje ugovor o odobravanju novčanog primanja na osnovu dodeljene novčane nagrade.

Član 126.

Vrhunskim sportistima amaterima za sportsko usavršavanje dodeljuje se stipendija, a vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama za razvoj sporta u Republici Srbiji može se dodeliti novčana pomoć.

Sa vrhunskim sportistom iz stava 1. ovog člana Ministarstvo zaključuje ugovor o odobravanju stipendije, odnosno novčane pomoći, na osnovu koga se sportisti mesečno isplaćuje stipendija, odnosno novčana pomoć.

Ugovor iz stava 2. ovog člana obavezno sadrži: novčani iznos stipendije, odnosno novčane pomoći sportisti, rokove isplate, rok važenja ugovora i obaveze sportiste.

Član 127.

Broj stipendija koje mogu dobiti vrhunski sportisti amateri istog nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza određuje se prema rangu sporta i rangu nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza kome sportista pripada, koji je utvrđen kategorizacijom sportova i nacionalnih granskih sportskih saveza, u skladu sa ovim zakonom.

Visina mesečnog iznosa stipendije za sportsko usavršavanje vrhunskih sportista amatera utvrđuje se u zavisnosti od ranga koji sportisti imaju u skladu sa nacionalnom kategorizacijom sportista.

Vrhunski sportista može dobiti stipendiju za sportsko usavršavanje, odnosno novčanu pomoć ukoliko je obuhvaćen predlogom godišnjeg programa nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza iz člana 116. stav 3. ovog zakona i ako ispunjava obaveza prema nacionalnoj sportskoj reprezentaciji.

Član 128.

Novčanu pomoć može dobiti vrhunski sportista sa posebnim zaslugama za razvoj sporta koji je kategorizacijom sportista, u skladu sa ovim zakonom, rangiran kao zaslužni sportista.

Novčana pomoć iz stava 1. ovog člana može se koristiti za pokriće troškova koje je sportista lično imao za pripreme ili učešće na takmičenjima ili za lečenje prouzrokovano povredom nastalom na takmičenju, ili za pokriće drugih posebno opravdanih troškova, pod uslovom da ti troškovi već nisu pokriveni davanjima organizacija u oblasti sporta, sponzora ili donatora, odnosno da troškovi lečenja nisu pokriveni zdravstvenim osiguranjem, u skladu sa zakonom.

Član 129.

Vrhunski sportista amater koji je dobio stipendiju za sportsko usavršavanje i vrhunski sportista sa posebnim zaslugama koji je dobio novčanu pomoć u skladu sa ovim zakonom ne mogu sredstva dobijana po ovim osnovima koristiti suprotno nameni za koju su sredstva dobijena, niti preneti deo ili celokupan iznos tih sredstava drugim učesnicima u sistemu sporta.

U slučaju da vrhunski sportista amater koji je dobio stipendiju za sportsko usavršavanje i vrhunski sportista sa posebnim zaslugama koji je dobio novčanu pomoć u skladu sa ovim zakonom sredstva dobijana po ovim osnovima koriste suprotno nameni za koju su sredstva dobijena ili prenesu deo ili celokupan iznos tih sredstava drugim učesnicima u sistemu sporta obavezni su da izvrše povraćaj dela ili celokupnog iznosa sredstava dobijenih po ovom osnovu.

Ministar utvrđuje bliže uslove i kriterijume, način i postupak za odobrenje stipendiranja vrhunskih sportista amatera za sportsko usavršavanje i za dodelu novčane pomoći vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama, kao i kriterijume za utvrđivanje visine mesečnog iznosa stipendija i visine novčane pomoći.

Pravo na stipendiju za sportsko usavršavanje prestaje sportisti sticanjem nacionalnog priznanja za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta u skladu sa ovim zakonom ili prestankom ispunjavanja uslova iz stava 3. ovog člana.

Izveštavanje

Član 130.

Nosioci odobrenih programa, odnosno projekata obavezni su da Ministarstvu, na njegov zahtev, kao i u roku koji je predviđen ugovorom o realizovanju programa, odnosno projekta, a najmanje jednom godišnje, dostave izveštaj sa potrebnom dokumentacijom o ostvarivanju programa, odnosno projekta ili delova programa, odnosno projekta i korišćenju sredstava budžeta Republike Srbije.

Nosioci odobrenog programa, odnosno projekta u završnom izveštaju o realizaciji programa, odnosno projekta vrše i procenu postignutih rezultata sa stanovišta postavljenih ciljeva.

Ministarstvo može obustaviti dalje finansiranje programa, odnosno projekta odnosno jednostrano raskinuti ugovor o realizovanju programa, odnosno projekta

ako nosilac odobrenog programa, odnosno projekta ne dostavi izveštaj u roku predviđenom ugovorom.

Nosiocu odobrenog programa, odnosno projekta ne mogu biti odobrena sredstava za realizaciju novog programa, odnosno projekta pre nego što podnese izveštaj u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

Nosioci odobrenog programa, odnosno projekta u roku od 15 dana od dana usvajanja završnog izveštaja o realizaciji programa čine dostupnim javnosti izveštaj o svom radu i o obimu i načinu sticanja i korišćenja sredstava i taj izveštaj dostavljaju Ministarstvu.

Na svim dokumentima i medijskim promocijama vezanim za realizovanje programa, odnosno projekta mora biti istaknuto da se program, odnosno projekat finansira sredstvima iz budžeta Republike Srbije.

Nosilac odobrenog programa, odnosno projekta dužan je da čuva evidenciju, odnosno dokumentaciju koja se odnosi na realizovanje tog programa, odnosno projekta deset godina od dana kada je taj program, odnosno projekat završen, ako zakonom nije drukčije određeno.

Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije kao predlagači programa iz člana 116. stav 1. ovog zakona dužni su da prate realizaciju odobrenih programa i da na kraju realizacije programa podnose izveštaj Ministarstvu o ostvarivanju ciljeva i efekata programa, a ako se uoče ozbiljni problemi i nedostaci u realizaciji programa i pre toga.

Nadležni nacionalni sportski savezi obavezni su da Olimpijskom komitetu Srbije, Paraolimpijskom komitetu Srbije i Sportskom savezu Srbije pruže sve potrebne informacije i omoguće uvid u sva dokumenta i sve aktivnosti vezane za realizaciju programa, kao i da im dostavljaju u isto vreme kada i Ministarstvu, primerak izveštaja o realizaciji programa.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, kao i organizacije u oblasti sporta čiji se programi i projekti u oblasti sporta finansiraju iz javnih prihoda Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i od strane javnih preduzeća dostavljaju Ministarstvu izveštaj o odobrenim i realizovanim programima i projektima kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u oblasti sporta.

Ministar bliže uređuje sadržaj rokove i način podnošenja izveštaja iz stava 9. ovog člana.

Podaci iz izveštaja iz stava 9. ovog člana obrađuju se i koriste kao jedinstveni informacioni sistem.

U izveštaj iz stava 1. ovog člana unose se odgovarajući podaci o ličnosti iz člana 5. stav 10. ovog zakona lica koja je učestvovala u realizaciji programa.

Kontrola realizacije

Član 131.

Ministarstvo vrši nadzor nad realizacijom programa, odnosno projekata i namenskim korišćenjem odobrenih sredstava i jednom godišnje izveštava Vladu o korišćenju sredstava budžeta Republike Srbije za ostvarivanje opšteg interesa u oblasti sporta, utvrđenog ovim zakonom.

Član 132.

Ministarstvo stavlja na uvid javnosti: izveštaj o podnetim predlozima programa, odnosno projekata sa traženim iznosom sredstava, izveštaj o odobrenim programima, odnosno projektima sa iznosom odobrenih sredstava, godišnji izveštaj o

realizovanju svih odobrenih programa, odnosno projekata za ostvarivanje opšteg interesa u sportu.

Član 133.

Sredstva dobijena iz budžeta Republike Srbije za realizovanje programa, odnosno projekata kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta moraju se vratiti u budžet Republike Srbije, zajedno sa zateznom kamatom od momenta prijema, ukoliko podnosilac, odnosno nosilac programa:

- 1) netačno ili nepotpuno obavesti davaoca sredstava o bitnim okolnostima vezanim za odobrenje i realizovanje programa, odnosno projekta;
- 2) svojim propustom ne izvrši program, odnosno projekat u celini ili ga izvrši u nebitnom delu ili ga izvrši sa bitnim zakašnjenjem;
- 3) upotrebi sredstva nenamenski, u potpunosti ili delimično,
- 4) ne pridržava se propisanih ili ugovorenih mera koje su utvrđene radi osiguranja realizacije programa, odnosno projekta;
- 5) ne dostavi u predviđenim rokovima potrebne izveštaje i dokaze, iako ga je davalac sredstava prethodno upozorio na nepravilnosti i posledice;
- 6) prestane da ispunjava uslove koji su na osnovu ovog zakona potrebni za dobijanje sredstava;
- 7) spreči ili onemogući sprovođenje propisanih, odnosno ugovorenih kontrolnih mera.

Ministarstvo će zahtevati povraćaj dela datih sredstava u slučaju iz stava 1. tač. 4) i 6) ovog člana ili u slučaju kada je program izvršen sa zakašnjenjem, ako su realizovanim aktivnostima postignuti bitni efekti programa, odnosno projekta.

Ministarstvo će zahtevati povraćaj dela datih sredstava u slučaju iz stava 1. tačka 3) ovog člana ukoliko su sredstva samo delimično nenamenski utrošena, a to nije bitno uticalo na postizanje bitnih efekata programa.

Ministarstvo vrši, po završetku odobrenog programa, analizu realizacije programa i postizanja planiranih efekata i, u slučaju da oceni da planirani efekti nisu postignuti u bitnom delu propustom nosioca programa, zatražiće od nosioca programa da održi skupštinu u roku od 60 dana radi utvrđenja odgovornosti lica koja su realizovala program i lica koja su učestvovala u donošenju odluka koje su dovele do nepostizanja planiranih efekata programa.

Nosilac programa iz st. 1. i 4. ovog člana ne može dobijati sredstva iz javnih prihoda za realizaciju svojih programa dve godine od dana kada je utvrđeno da je u potpunosti nenamenski upotrebio odobrena sredstva za realizaciju programa ili svojim propustom nije postigao u bitnom delu planirane efekte programa.

Potrebe i interesi građana u oblasti sporta u autonomnoj pokrajini

Član 134.

Potrebe i interesi građana u oblasti sporta za čije se ostvarivanje obezbeđuju sredstva u budžetu autonomne pokrajine, u skladu sa ovim zakonom, jesu:

- 1) izgradnja, opremanje i održavanje sportskih objekata kojima se doprinosi razvoju sporta na teritoriji autonomne pokrajine, odnosno obezbeđuju uslovi za razvoj vrhunskog sporta na teritoriji autonomne pokrajine (sportski objekti od značaja za autonomnu pokrajinu);

- 2) promocija i podsticanje bavljenja građana sportom, posebno dece, omladine, žena i osoba sa invaliditetom, na teritoriji autonomne pokrajine;
- 3) organizacija sportskih takmičenja od značaja za autonomnu pokrajinu;
- 4) stvaranje uslova za razvoj vrhunskog sportskog stvaralaštva i unapređenje kvaliteta rada sa perspektivnim i talentovanim sportistima na teritoriji autonomne pokrajine;
- 5) školska sportska takmičenja na nivou autonomne pokrajine;
- 6) delatnost Pokrajinskog zavoda i drugih organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač autonomna pokrajina;
- 7) aktivnosti pokrajinskih sportskih saveza od značaja za autonomnu pokrajinu;
- 8) razvoj sportskih grana koje su od posebnog značaja za autonomnu pokrajinu;
- 9) sprečavanje negativnih pojava u sportu (doping, nasilje i nedolično ponašanje, nameštanje sportskih rezultata i dr.) na nivou autonomne pokrajine i unapređenje zaštite zdravlja sportista;
- 10) stručno-sportski skupovi, istraživačko-razvojni i naučnoistraživački projekti i izdavanje sportskih publikacija od značaja za autonomnu pokrajinu;
- 11) unapređivanje stručnog rada u organizacijama u oblasti sporta sa teritorije autonomne pokrajine;
- 12) nagrade i priznanja za postignute sportske rezultate i doprinos razvoju sporta u autonomnoj pokrajini;
- 13) stipendije za sportsko usavršavanje kategorisanih sportista, posebno perspektivnih sportista;
- 14) prikupljanje i distribucija podataka u oblasti sporta od značaja za autonomnu pokrajinu, uključujući periodična testiranja i praćenje, u anonimiziranom obliku, stanja fizičkih sposobnosti dece, omladine i odraslih na teritoriji autonomne pokrajine;
- 15) druge potrebe i interesi građana u oblasti sporta od značaja za autonomnu pokrajinu, koje utvrdi autonomna pokrajina preko svojih organa.

Nosilac programa kojim se obezbeđuje ostvarivanje potreba i interesa građana u autonomnoj pokrajini ne može za finansiranje istih aktivnosti da konkuriše i za sredstva od drugog nivoa vlasti u Republici Srbiji.

Član 135.

Autonomna pokrajina, preko svojih organa, u skladu sa zakonom:

- 1) obezbeđuje ostvarivanje potreba i interesa građana u oblasti sporta na teritoriji autonomne pokrajine iz člana 134. ovog zakona;
- 2) uređuje i vodi evidencije u oblasti sporta od značaja za autonomnu pokrajinu;
- 3) utvrđuje sportske objekte od značaja za autonomnu pokrajinu;
- 4) obezbeđuje uslove za rad, odnosno obavljanje delatnosti Pokrajinskog zavoda i drugih organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač autonomna pokrajina;
- 5) utvrđuje preko kojih se pokrajinskih sportskih saveza zadovoljavaju potrebe i interesi građana na teritoriji autonomne pokrajine kada je u jednoj sportskoj

grani registrovano više pokrajinskih granskih sportskih saveza i utvrđuje koje sportske grane su od posebnog značaja za autonomnu pokrajinu;

6) uređuje bliže uslove za korišćenje javnih sportskih terena na teritoriji autonomne pokrajine;

7) vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona na teritoriji autonomne pokrajine, u skladu sa zakonom.

Poslovi iz stava 1. tač. 6) i 7) ovog člana vrše se kao povereni.

U evidencijama iz stava 1. tačka 2) ovog člana mogu se voditi samo odgovarajući podaci o ličnosti iz člana 168. st. 4–6. ovog zakona, s tim da se na vođenje evidencija i korišćenje podataka iz evidencija shodno primenjuju odredbe člana 168. st. 15–19. ovog zakona.

Član 136.

Odredbe ovog zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona koje se odnose na uslove, kriterijume i način odobrenja programa, odnosno finansiranje delatnosti kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta, zaključenje ugovora, podnošenje izveštaja, kontrolu realizacije i obavezu vraćanja dobijenih sredstava, shodno se primenjuju i na programe, odnosno delatnosti kojima se ostvaruju potrebe i interesi građana u oblasti sporta u autonomnoj pokrajini.

Autonomna pokrajina preko svojih organa uređuje bliže uslove, kriterijume i način i postupak dodele sredstava iz budžeta autonomne pokrajine, odnosno odobrenje programa za ostvarivanje potreba i interesa građana u oblasti sporta na teritoriji autonomne pokrajine i način javnog objavljivanja podataka o predloženim programima za finansiranje, odobrenim programima i realizaciji odobrenih programa.

Jednoj organizaciji u oblasti sporta ne može se odobriti više od 20% sredstava od ukupne sume sredstava budžeta autonomne pokrajine predviđenih za finansiranje programa iz oblasti sporta, s tim da se troškovi programa kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana na teritoriji autonomne pokrajine moraju odnositi, po pravilu, najmanje 15% na aktivnosti povezane sa sportom dece.

Predlog svog godišnjeg programa i godišnjih programa organizacija u oblasti sporta sa sedištem na teritoriji autonomne pokrajine iz član 134. stav 1. tač. 2), 4), 5), 7), 8), 11), 12), 13) i 14) ovog zakona, podnosi nadležni teritorijalni sportski savez autonomne pokrajine, a predlog posebnih programa iz člana 134. stav 1. tač. 1), 3), 9), 10), 12) i 15) ovog zakona – teritorijalni sportski savez autonomne pokrajine i druge organizacije u oblasti sporta sa sedištem na teritoriji autonomne pokrajine, u skladu sa dinamikom utvrđenom u članu 117. stav 1. ovog zakona.

Ugovor o odobrenju programa, odnosno projekta kojim se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u autonomnoj pokrajini koji je zaključen suprotno ovom zakonu ili bez postojanja akta iz stava 2. ovog člana ništav je.

Potrebe i interesi građana u oblasti sporta u jedinicama lokalne samouprave

Član 137.

Potrebe i interesi građana za čije se ostvarivanje obezbeđuju sredstva u budžetu jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom, jesu:

1) podsticanje i stvaranje uslova za unapređenje sportske rekreacije, odnosno bavljenja građana sportom, posebno dece, omladine, žena i osoba sa invaliditetom;

2) izgradnja, održavanje i opremanje sportskih objekata na teritoriji jedinice lokalne samouprave, a posebno javnih sportskih terena u stambenim naseljima ili u njihovoj blizini i školskih sportskih objekata, i nabavka sportske opreme i rekvizita;

3) organizacija sportskih takmičenja od posebnog značaja za jedinicu lokalne samouprave;

4) obezbeđenje uslova i organizovanje sportskih kampova za sportski razvoj talentovanih sportista i unapređenje kvaliteta stručnog rada sa njima;

5) učešće sportskih organizacija sa teritorije jedinice lokalne samouprave u domaćim i evropskim klupskim takmičenjima;

6) fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta i školski sport (unapređenje fizičkog vežbanja, rad školskih sportskih sekcija i društava, opštinska, gradska i međuopštinska školska sportska takmičenja i dr.);

7) delatnost organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave;

8) delatnost organizacija u oblasti sporta sa sedištem na teritoriji jedinice lokalne samouprave koje su od posebnog značaja za jedinicu lokalne samouprave;

9) unapređenje zaštite zdravlja sportista i obezbeđivanje adekvatnog sportsko-zdravstvenog obrazovanja sportista, posebno mladih, uključujući i antidoping obrazovanje;

10) stipendiranje za sportsko usavršavanje kategorisanih sportista, posebno perspektivnih sportista;

11) sprečavanje negativnih pojava u sportu (doping, nasilje i nedolično ponašanje, nameštanje sportskih rezultata i dr.);

12) edukacija, informisanje i savetovanje građana, sportista i ostalih učesnika u sistemu sporta o pitanjima bitnim za odgovarajuće bavljenje sportskim aktivnostima i delatnostima;

13) periodična testiranja, sakupljanje, analiza i distribucija relevantnih informacija za adekvatno zadovoljavanje potreba građana u oblasti sporta na teritoriji jedinice lokalne samouprave, istraživačko-razvojni projekti i izdavanje sportskih publikacija;

14) unapređivanje stručnog rada učesnika u sistemu sporta sa teritorije jedinice lokalne samouprave i podsticanje zapošljavanja visokokvalifikovanih sportskih stručnjaka i vrhunskih sportista;

15) racionalno i namensko korišćenje sportskih sala i sportskih objekata u državnoj svojini čiji je korisnik jedinica lokalne samouprave i sportskih objekata u svojini jedinice lokalne samouprave kroz odobravanje njihovog korišćenja za sportske aktivnosti i dodelu termina za treniranje učesnicima u sistemu sporta;

16) nagrade i priznanja za postignute sportske rezultate i doprinos razvoju sporta.

Za zadovoljavanje potreba i interesa građana iz stava 1. ovog člana jedinice lokalne samouprave obezbeđuju u svom budžetu odgovarajuća sredstva, uz poštovanje prioriteta utvrđenih ovim zakonom.

Nosilac programa kojim se obezbeđuje ostvarivanje potreba i interesa građana iz stava 1. ovog člana ne može za finansiranje istih aktivnosti da podnosi programe i za sredstva od drugog nivoa vlasti u Republici Srbiji.

Sportska organizacija koja je nosilac godišnjeg programa mora biti član odgovarajućeg nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza preko koga se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta.

Jedinica lokalne samouprave utvrđuje koje su organizacije u oblasti sporta iz stava 1. tačka 8) ovog člana od posebnog značaja za jedinicu lokalne samouprave, shodnom primenom kriterijuma propisanih članom 120. stav 3. ovog zakona i na osnovu kategorizacije organizacija u oblasti sporta u jedinici lokalne samouprave i Programa razvoja sporta u jedinici lokalne samouprave.

Član 138.

Odredbe ovog zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona koje se odnose na uslove, kriterijume i način odobrenja programa i projekata, odnosno finansiranje delatnosti kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta, zaključenje ugovora, podnošenje izveštaja, kontrolu realizacije i obavezu vraćanja dobijenih sredstava, shodno se primenjuju i na programe, odnosno delatnosti kojima se zadovoljavaju potrebe građana u oblasti sporta u jedinicama lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave preko nadležnih organa uređuje bliže uslove, kriterijume i način i postupak dodele sredstava iz budžeta jedinice lokalne samouprave, odnosno odobrenje programa za zadovoljavanje potreba građana u oblasti sporta na teritoriji jedinice lokalne samouprave i način javnog objavljivanja podataka o predloženim programima za finansiranje, odobrenim programima i realizaciji odobrenih programa.

Gradovi u kojima su obrazovane gradske opštine uređuju i obezbeđuju zadovoljavanje potreba i interesa građana u oblasti sporta u tim gradskim opštinama shodnom primenom odredaba ovog zakona koje se odnose na potrebe i interese građana u jedinicama lokalne samouprave.

Jednoj organizaciji u oblasti sporta ne može se odobriti više od 20% sredstava od ukupne sume sredstava budžeta jedinice lokalne samouprave predviđenih za finansiranje programa iz oblasti sporta, s tim da se troškovi programa kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u jedinici lokalne samouprave moraju odnositi, po pravilu, najmanje 15% na aktivnosti povezane sa sportom dece.

Predlog svog godišnjeg programa i godišnjih programa organizacija u oblasti sporta sa sedištem na teritoriji jedinice lokalne samouprave iz član 137. stav 1. tač. 1), 2), 3), 5), 6), 8), 10), 12), 13), 14) i 16) ovog zakona, podnosi nadležni teritorijalni sportski savez jedinice lokalne samouprave, a predlog posebnih programa iz člana 137. stav 1. tač. 4), 9), 11) i 15) ovog zakona – teritorijalni sportski savez jedinice lokalne samouprave i druge organizacije u oblasti sporta sa sedištem na teritoriji jedinice lokalne samouprave, u skladu sa dinamikom utvrđenom u članu 117. stav 1. ovog zakona.

Pod teritorijalnim sportskim savezom iz stava 5. ovog člana smatra se onaj teritorijalni sportski savez koji je učlanjen u Sportski savez Srbije.

Potrebe građana iz člana 137. stav 1. tač. 1), 2) i 6) ovog zakona imaju prioritet pri izboru programa kojim se zadovoljavaju potrebe građana u oblasti sporta u jedinici lokalne samouprave, odnosno drugi programi mogu biti odobreni tek nakon što se zadovolje potrebe građana iz člana 137. stav 1. tač. 1), 2) i 6) ovog zakona.

Odobrovanje godišnjih i posebnih programa iz stava 4. ovog člana u granama i oblastima iz člana 120. stav 2. tačka 2) ovog zakona vrši se u skladu sa ovim zakonom, Strategijom, nacionalnim kategorizacijama i Programom razvoja sporta u jedinici lokalne samouprave, a kod godišnjih programa i u odnosu na kategorizacije organizacija u oblasti sporta u jedinici lokalne samouprave.

Ugovor o odobrenju programa, odnosno projekta kojim se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u jedinici lokalne samouprave koji je zaključen suprotno ovom zakonu ili bez postojanja akta iz stava 2. ovog člana ništav je.

IV. KATEGORIZACIJA U OBLASTI SPORTA

Član 139.

Nacionalnom kategorizacijom sportova utvrđuju se kriterijumi za rangiranje i određuje rang sportskih grana na osnovu ostvarenih sportskih rezultata koje su postigli sportisti, sportske organizacije i nacionalne sportske reprezentacije na međunarodnim sportskim takmičenjima, broja registrovanih sportskih organizacija, sportista i sportskih stručnjaka, nacionalne i međunarodne tradicije, nacionalne i međunarodne medijske zastupljenosti i popularnosti, zdravstvenog, socijalnog i drugog uticaja na učesnike, finansijskog značaja i finansijske samostalnosti, reklamne atraktivnosti, pristupačnosti pojedinih sportskih grana i drugih značajnih faktora.

Nacionalnom kategorizacijom nacionalnih granskih sportskih saveza utvrđuju se kriterijumi za rangiranje i određuje rang nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza na osnovu ranga sportske grane, ostvarenih sportskih rezultata koje su postigli sportisti, sportske organizacije i nacionalne sportske reprezentacije na međunarodnim sportskim takmičenjima, broja registrovanih sportskih organizacija, sportista i sportskih stručnjaka, nacionalne tradicije i broja i vrste takmičenja koja se organizuju.

Nacionalnom kategorizacijom sportista utvrđuju se kriterijumi i merila za rangiranje sportista na osnovu rezultata, uzrasta, pola i nacionalne kategorizacije sportova, i uređuje način dodeljivanja određenog ranga – sportskog statusa (status vrhunskog sportiste, status perspektivnog sportiste, status talentovanog sportiste i dr.). Nacionalna kategorizacija sportista sadrži i kategorizaciju sportista sa invaliditetom. Sportski status može steći lice koje je državljanin Republike Srbije.

Nacionalnom kategorizacijom sportskih stručnjaka utvrđuju se kriterijumi i merila za rangiranje sportskih stručnjaka na osnovu kvaliteta rada, ostvarenih rezultata, stepena stručnosti i nacionalne kategorizacije sportova i uređuje način dodeljivanja odgovarajućeg ranga – sportskog statusa.

Nacionalnom kategorizacijom sportskih objekata utvrđuju se kriterijumi i merila za kategorisanje sportskih objekata na osnovu vrste sportskih aktivnosti, tehničkih karakteristika sportskog objekta i nivoa takmičenja za koji ispunjava uslove.

Kategorizaciju iz st. 1–5. ovog člana pripremaju stručne komisije koje obrazuje ministar.

Komisiju za pripremu nacionalnih kategorizacija sportova, sportista i sportskih stručnjaka čine predstavnici Olimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije, Republičkog zavoda i Ministarstva, a komisiju za pripremu nacionalne kategorizacije sportskih objekata čine predstavnici Ministarstva i Republičkog zavoda.

Prostorni i tehnički uslovi za rad komisija iz stava 6. ovog člana obezbeđuju se preko Sportskog saveza Srbije i Republičkog zavoda.

Nacionalnu kategorizaciju sportova, nacionalnih granskih sportskih saveza, sportista, sportskih stručnjaka i sportskih objekata i postupak rangiranja, odnosno kategorisanja sportista, sportskih stručnjaka i sportskih objekata propisuje ministar.

Član 140.

Nacionalne kategorizacije sportova, nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza, sportista i sportskih stručnjaka utvrđuju se za period od dve godine, a nacionalna kategorizacija sportskih objekata za period od pet godina.

Na osnovu kategorizacije iz stava 1. ovog člana jedanput godišnje rangiranje, odnosno kategorisanje vrše:

- 1) Olimpijski komitet Srbije – za olimpijske sportiste i sportske stručnjake;
- 2) Sportski savez Srbije – za neolimpijske sportiste i sportske stručnjake;
- 3) Republički zavod – za sportske objekte;
- 4) Paraolimpijski komitet Srbije – za paraolimpijske sportiste i sportske stručnjake.

Na izvršeno rangiranje, odnosno kategorisanje sportista, sportskih stručnjaka i sportskih objekata može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja o izvršenom rangiranju, odnosno kategorisanju.

Protiv konačnog rešenja Ministarstva kojim je odlučeno o žalbi iz stava 3. ovog člana može se voditi upravni spor.

Poslovi iz stava 2. ovog člana obavljaju se kao povereni poslovi.

Rangiranja iz stava 2. tač. 1), 2) i 4) ovog člana vrše se najkasnije do kraja januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 141.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu da utvrde kategorizaciju organizacija u oblasti sporta sa svoje teritorije, vodeći računa o nacionalnim kategorizacijama sportova i nacionalnih granskih sportskih saveza i specifičnim potrebama i interesima autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave.

V. NACIONALNA STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA

Član 142.

Strategiju donosi Vlada, na predlog Ministarstva, za period od deset godina.

Strategijom se utvrđuje:

- 1) stanje u oblasti sporta koje postoji u trenutku donošenja Strategije;
- 2) osnovni principi na kojima se temelji razvoj sporta u Republici Srbiji;
- 3) kratkoročni, periodični i dugoročni sportsko-razvojni ciljevi u periodu za koji se donosi i nosioci realizacije tih ciljeva;
- 4) sadržina, obim i procenjena vrednost aktivnosti na realizovanju postavljenih sportsko-razvojnih ciljeva;
- 5) obaveze i zadaci nosilaca javne vlasti svih nivoa i nosilaca sportskih programa na realizaciji postavljenih sportsko-razvojnih ciljeva.

Sredstva za realizaciju Strategije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, kao i u budžetu autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, u roku od godinu dana od usvajanja Strategije, utvrđuje program razvoja sporta na svojoj teritoriji, u skladu sa Strategijom, i dostavlja ga Ministarstvu u roku od 15 dana od dana usvajanja.

VI. ŠKOLSKI I UNIVERZITETSKI SPORT I FIZIČKO VASPITANJE DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Član 143.

Školski sport, u smislu ovog zakona, obuhvata organizovane nastavne i vannastavne sportske aktivnosti u oblasti školskog fizičkog vaspitanja, uključujući i školska sportska takmičenja koja se sprovode u okviru školskog sistema u skladu sa nastavnim planom i programom, utvrđenim u skladu sa zakonom.

Univerzitetski sport, u smislu ovog zakona, obuhvata sportske aktivnosti studenata i studentska sportska takmičenja.

Organizovano vannastavno bavljenje sportskim aktivnostima učenika i studenata sprovodi se kroz školske, odnosno studentske sportske sekcije, koje organizuju škole i visokoškolske ustanove.

Izuzetno od stava 3. ovog člana ukoliko škola, odnosno visokoškolska ustanova nema uslova za organizovanje samostalne sportske sekcije, organizacija sportske sekcije može se realizovati kroz saradnju škole, odnosno visokoškolske ustanove sa organizacijom u oblasti sporta.

Za bavljenje dece, odnosno studenata sportskim aktivnostima iz st. 3. i 4. ovog člana ne može se naplaćivati novčana naknada.

Organizovane nastavne i vannastavne sportske aktivnosti iz st. 1. i 2. ovog člana imaju prioritet u pogledu korišćenja školskih sportskih sala i terena u odnosu na aktivnosti lica izvan škole.

Škole, visokoškolske ustanove, nastavnici, učenici i studenti mogu osnivati i odgovarajuća školska, odnosno studentska sportska udruženja.

Bliže uslove i pravila za organizovanje školskog i univerzitetskog sporta propisuje ministar nadležan za obrazovanje, po pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Učenici i studenti ne mogu biti uključeni u vannastavne sportske aktivnosti i sportska takmičenja ako nije prethodno utvrđena njihova zdravstvena sposobnost za bavljenje školskim sportom.

Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti učenika uzrasta od šest do 14 godina života iz stava 9. ovog člana vrši izabrani lekar pedijatar nadležne zdravstvene ustanove tokom obaveznog sistematskog pregleda u skladu sa zakonom, odnosno lekar specijalista sportske medicine ili pedijatrije nadležne zdravstvene ustanove kada se utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši izvan sistematskog pregleda.

Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti iz stava 9. ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim su uređeni sistematski pregledi školske dece i članom 19. ovog zakona.

Troškovi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti učenika iz stava 9. ovog člana obuhvaćeni su obaveznim zdravstvenim osiguranjem, u skladu sa zakonom, kada se utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši u zdravstvenoj ustanovi.

Stručni nadzor nad obavljanjem stručnog rada u školskom i univerzitetskom sportu vrši se u skladu sa zakonom.

U odnosu na organizovane vannastavne sportske aktivnosti učenika i studenata kroz školske, odnosno univerzitetske sportske sekcije, udruženja i ekipe, organizovano fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta kroz igru i sportske aktivnosti, kao i u odnosu na obavljanje stručnog rada u sportu, predškolske ustanove, škole i visokoškolske ustanove imaju status organizacija u oblasti sporta, u skladu sa ovim zakonom.

Škole i visokoškolske ustanove koje imaju organizovane školske, odnosno univerzitetske sportske sekcije ili sportske ekipe mogu osnivati, odnosno biti članovi nadležnih sportskih saveza za školski, odnosno univerzitetski sport.

Fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta obuhvata organizovane motorne aktivnosti u različitim vidovima i modalitetima, kroz igru, kao i sport s ciljem podsticanja bio-psiho-socijalnog razvoja dece.

Član 144.

Vrhunski sportisti imaju pravo na posebne uslove pri upisu na studije na visokoškolskim ustanovama i na posebne uslove studiranja (organizovanje ispita i teorijske i praktične nastave preko konsultativnog i mentorskog rada u terminima koji su prilagođeni potrebama vrhunskih sportista).

Visokoškolske ustanove obezbeđuju i uređuju uslove iz stava 1. ovog člana i uslove za bavljenje studenata sportskim aktivnostima, u skladu sa zakonom i opštim aktima visokoškolske ustanove.

VII. SPORTSKI OBJEKTI

Član 145.

Sportski objekti su uređene i opremljene površine i objekti namenjeni obavljanju sportskih aktivnosti.

Sportski objekat, pored prostora namenjenog sportskim aktivnostima, može da ima i prateći prostor (sanitarni, garderobni, spremišni, gledališni i dr.) i ugrađenu opremu (građevinsku i sportsku).

Sportski objekti moraju biti pristupačni osobama sa invaliditetom, deci i starijim osobama.

Član 146.

Prema vrsti prostora u kome se obavljaju sportske aktivnosti objekti mogu biti:

- 1) zatvoreni sportski objekti;
- 2) otvoreni sportski tereni.

Sportski objekat koji u svom sastavu ima i zatvorene i otvorene prostore u kojima se obavljaju sportske aktivnosti razvrstava se prema pretežnoj površini vrste prostora (otvorenog i zatvorenog dela prostora).

Zatvoreni sportski objekti jesu objekti koji predstavljaju fizičku, funkcionalnu i tehničko-tehnološku celinu sa svim instalacijama, postrojenjima i opremom namenjeni za obavljanje određenih sportskih aktivnosti (hale, bazeni, balon sale i sl.).

Otvoreni sportski tereni jesu posebno uređene površine namenjene za obavljanje određenih sportskih aktivnosti (trim staze, skijališta, planinarske staze i pešački putevi, biciklističke staze, plaže i sl.).

Izuzetno, za potrebe obavljanja treninga i realizacije takmičenja i javni put, reka i jezero smatraju se otvorenim sportskim terenima, u skladu sa ovim zakonom.

Član 147.

Sportski objekti od nacionalnog značaja jesu objekti koji imaju nacionalnu i reprezentativnu ulogu u razvoju sporta i očuvanju sportskih vrednosti.

Status sportskog objekta od nacionalnog značaja stiče se aktom Vlade, na predlog Ministarstva, a po pribavljenom mišljenju Olimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije i Republičkog zavoda.

Član 148.

Sportskim objektima od nacionalnog značaja utvrđenim aktom Vlade ne može se menjati namena.

Sportskom objektu iz stava 1. ovog člana može se oduzeti status objekta od nacionalnog značaja ako se ne koristi za obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti i ostvarivanje sportskih ciljeva, ne održava u stanju koje omogućava odgovarajući nivo obavljanja tih aktivnosti i delatnosti i ne osigurava bezbedno korišćenje, u skladu sa ovim zakonom.

Vlada bliže uređuje uslove, kriterijume i način sticanja, odnosno oduzimanja statusa sportskog objekta od nacionalnog značaja.

Član 149.

Javni sportski objekti su sportski objekti javne namene, u skladu sa zakonom.

Javni sportski objekti mogu se koristiti za obavljanje sportskih aktivnosti pod uslovom da su uređeni, obeleženi, opremljeni i održavani u stanju koje omogućava odgovarajući nivo obavljanja sportskih aktivnosti i osigurava bezbedno korišćenje.

Javni sportski objekti moraju biti dostupni građanima pod jednakim uslovima.

Način i uslove korišćenja od strane korisnika javnih sportskih objekata i uslove obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti u javnim sportskim objektima propisuje ministar.

Ispunjenost uslova iz st. 2. i 4. ovog člana utvrđuje sportski inspektor u postupku inspekcijuskog nadzora.

Javni sportski objekti se projektuju i grade u skladu sa zakonom, vodeći računa da mogu da se koriste za više sportskih grana, za različite nivoe upotrebe od strane građana, uz maksimalnu vremensku dostupnost i uz prethodnu saglasnost ministra datu na osnovu pribavljenog mišljenja od Republičkog zavoda, i saglasnost nadležnog pokrajinskog organa kada je u pitanju javni sportski objekat na teritoriji autonomne pokrajine.

Član 150.

Deo škole, odnosno visokoškolske ustanove namenjen za ostvarivanje nastavnog plana i programa fizičkog vaspitanja učenika, odnosno studenata (školska sportska sala, školski sportski teren i sl.) ima položaj sportskog objekta, u smislu ovog zakona.

Školski sportski objekti mogu se, u skladu sa ovim zakonom, davati na korišćenje drugim licima samo kada su zadovoljene potrebe nastavnih i vannastavnih sportskih školskih aktivnosti, u skladu sa godišnjim programom rada škole i uz saglasnost nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Član 151.

Objekti i uređene površine koji su osnovni uslov za obavljanje sportskih aktivnosti na određenom području (planinarski domovi, hangari za takmičarske čamce i dr.) smatraju se sportskim objektima, u smislu ovog zakona.

Član 152.

Vlasnik, odnosno korisnik sportskog objekta (u daljem tekstu: vlasnik) dužan je:

1) da ga koristi u skladu sa propisima i namenom objekta, uključujući i obezbeđenje upotrebne dozvole;

2) da ga održava u tehnički ispravnom stanju i da obezbedi odgovarajuće sanitarno-higijenske uslove;

3) da preduzme mere koje omogućavaju predupređenje, odnosno smanjenje rizika nastanka štete za korisnike i treća lica i kojima se na povećane rizike utiče.

Pri izgradnji, rekonstrukciji i održavanju sportskih objekata mora se voditi računa da oni odgovaraju pravilima nadležnih međunarodnih sportskih saveza i sportskim pravilima nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza.

Član 153.

Prilikom izrade prostornih i urbanističkih planova, potrebno je posebno voditi računa o nameni prostora za sport i rekreaciju dece, omladine, lica sa posebnim potrebama i građana.

Član 154.

Promena namene sportskog objekta vrši se po postupku propisanom zakonom koji uređuje oblast planiranja i izgradnje.

Promena namene sportskog objekta ili njegovog dela namenjenog obavljanju sportskih aktivnosti, može se odobriti ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je na odgovarajući način u drugom sportskom objektu koji će biti izgrađen umesto postojećeg objekta na teritoriji iste jedinice lokalne samouprave i koji je, po pravilu, za jednu kategoriju viši od postojećeg objekta u potpunosti obezbeđeno adekvatno obavljanje sportskih aktivnosti za koje je bio izgrađen sportski objekat kome se menja namena;

2) da više ne postoji potreba za konkretnim sportskim objektom;

3) da je promena namene u javnom interesu u bitno većoj meri nego što je održavanje namene objekta.

Prethodna saglasnost o ispunjenosti uslova iz stava 2. ovog člana pribavlja se od Ministarstva.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana odnose se i na slučajeve potpunog ili delimičnog rušenja sportskog objekta ili zatvaranja objekta za korišćenje u sportske svrhe (osim ako su u pitanju mere rekonstrukcije ili održavanja koje ne traju duže od godinu dana), kao i izmene i mogućnosti korišćenja sportskog objekta na način da objekat može da koristi značajno manji broj lica nego ranije.

Dopuštena je trajna ili privremena promena namene dela pratećeg prostora sportskog objekta, uključujući i zemljište koje pripada sportskom objektu, pod uslovom da nije u pitanju garderobni, sanitarni, gledališni, parking i sličan prostor, da promene ne ugrožavaju izvođenje i praćenje sportskih aktivnosti i da ne umanjuju funkcionalnost objekta.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave rešenjem daje saglasnost na promenu namene iz stava 5. ovog člana.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vrši ovlašćenje iz stava 6. ovog člana kao povereni posao.

Na rešenje nadležnog organa jedinice lokalne samouprave iz stava 6. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Akti i ugovori kojima se vrši promena namene sportskog objekta, odnosno njegovog dela suprotno odredbama ovog člana, ništavi su.

Član 155.

U slučaju otuđenja sportskog objekta koji je u privatnoj svojini, pravo preče kupovine ima jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se sportski objekat nalazi, a supsidijarno autonomna pokrajina i Republika Srbija.

Na ostvarivanje prava preče kupovine sportskog objekta iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim je uređen promet nepokretnosti.

Na odgovornost za štetu koja nastane sportistima, gledaocima, drugim učesnicima i trećim licima usled nedostataka sportskog objekta (manjkava izgradnja, rđava konstrukcija, loše održavanje i sl.) primenjuju se opšta pravila o objektivnoj odgovornosti.

VIII. SPORTSKE PRIREDBE

Član 156.

Sportske priredbe organizuju se u obliku sportskih manifestacija (festivali, susreti, smotre, igre i sl.) i sportskih takmičenja.

Organizovanjem sportskih priredaba mogu se baviti sportske organizacije, savezi i druga lica pod uslovima utvrđenim zakonom i sportskim pravilima.

Član 157.

Organizator sportske priredbe obavezan je da:

- 1) osigura nesmetano i bezbedno održavanje sportske priredbe;
- 2) preduzme mere koje omogućavaju predupređenje rizika nastanka štete za sportiste, gledaoce i druge učesnike sportske priredbe i treća lica (upozorenja, isticanje zabrana, davanje obaveštenja i uputstava i sl.), kao i mere kojima se na povećane rizike utiče (bezbednost sportskog objekta, ispravnost i adekvatnost instalirane i druge opreme, obezbeđenje hitne medicinske pomoći, odvijanje manifestacije u skladu sa propozicijama i dr.);
- 3) preduzme potrebne bezbednosne mere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama i mere za sprečavanje drugih negativnih pojava u sportu, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima;
- 4) preduzme potrebne mere za sprečavanje dopinga na sportskoj priredbi, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima;
- 5) preduzme potrebne mere zaštite prirode i životne sredine, odnosno mere kojima će se predupređiti, smanjiti i otkloniti eventualni nepovoljni uticaji na prirodne vrednosti i životnu sredinu;
- 6) prijavi održavanje sportske priredbe u skladu sa propisima kojima se uređuje javno okupljanje građana.

Organizator sportske priredbe odgovara za štetu koja nastane sportistima, gledaocima i drugim učesnicima sportske priredbe i trećim licima zbog nepoštovanja obaveza iz stava 1. ovog člana, u skladu sa opštim pravilima o odgovornosti za prouzrokovanu štetu.

Nadležni nacionalni granski sportski savez koji je dao saglasnost, odnosno dozvolu ili naložio da se određena sportska priredba održi iako nisu bili ispunjeni svi propisani uslovi, solidarno je odgovoran sa organizatorom za štetu koju na sportskoj priredbi pretrpi neko od učesnika sportske priredbe ili treće lice usled propusta u organizaciji.

Sportska priredba koja se na teritoriji Republike Srbije organizuje pod rukovodstvom međunarodnog sportskog saveza organizuje se i sprovodi u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima tog saveza.

Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da pokrene disciplinski postupak i primeni disciplinske mere utvrđene sportskim pravilima protiv svojih članova (neposrednih i posrednih) koji, kao organizatori, ne preduzmu mere iz stava 1. ovog člana.

Organizator sportske priredbe, odnosno službeno lice nadležnog nacionalnog sportskog saveza dužno je da, u skladu sa zakonom, ne dozvoli početak sportske priredbe, odnosno da je prekine trajno ili privremeno ili da naloži održavanje sportske priredbe bez prisustva gledalaca, u potpunosti ili delimično, ako nisu ispunjeni uslovi iz stava 1. tač. 1), 2), 3) i 6) ovog člana.

Disciplinske mere iz stava 5. ovog člana obavezno obuhvataju: novčane kazne, oduzimanje bodova i vraćanje u niži rang takmičenja.

U slučaju ponovljenog kršenja obaveza iz stava 1. ovog člana u toku iste takmičarske sezone obavezno se izriče disciplinska mera oduzimanja bodova, a u slučaju kontinuiranog i teškog kršenja obaveza iz stava 1. ovog člana u toku iste takmičarske sezone obavezno se izriče disciplinska mera vraćanja u niži rang takmičenja.

Član 158.

Na nacionalnim ligaškim sportskim takmičenjima i profesionalnim sportskim takmičenjima u određenoj sportskoj sezoni mogu da učestvuju samo sportske organizacije, odnosno sportske ekipe sportskih organizacija koje su dobile dozvolu za sezonu.

Dozvolu iz stava 1. ovog člana može dobiti sportska organizacija koja ispunjava propisane uslove za bavljenje sportskim aktivnostima i sportskim delatnostima i posebne uslove za izdavanje dozvole za sezonu utvrđene od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje najmanje sledeće grupe kriterijuma, odnosno uslova za davanje dozvole, u skladu sa zakonom:

- 1) sportski;
- 2) infrastrukturni;
- 3) personalni i administrativni, odnosno organizacioni;
- 4) pravni;
- 5) finansijski.

Sportska organizacija-organizator takmičenja iz stava 1. ovog člana dužna je da ima zaposleno ili angažovano lice sa odgovarajućim sportskim zvanjem koje koordinira obavljanje poslova koji se odnose na bezbednost učesnika sportskih takmičenja čiji je organizator, kao i lice sa odgovarajućim sportskim zvanjem u okviru zanimanja menadžer u sportu za operativne, odnosno izvršne poslove.

Finansijski uslovi iz stava 3. tačka 5) ovog člana obuhvataju i reviziju finansijskih izveštaja sportske organizacije i uslove koji se odnose na finansijski fer plej.

Odredba stava 4. ovog člana shodno se primenjuje i na nadležni nacionalni granski sportski savez.

Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje ispunjenost uslova iz st. 1–5. ovog člana pre početka takmičarske sezone i izdaje dozvolu iz stava 1. ovog člana.

Sportska sezona iz stava 1. ovog člana traje jednu takmičarsku sezonu, ako sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije određeno.

Član 159.

Sportska priredba može da se organizuje ako organizator ima obezbeđen odgovarajući objekat, odnosno prostor, opremu, stručne i druge radnike i ako ispunjava druge uslove u skladu sa zakonom i sportskim pravilima.

Sportisti, sportske organizacije, sportske ekipe, sportski treneri, sportske sudije, sportski delegati, odnosno druga stručna i službena lica mogu da učestvuju na sportskoj priredbi ako ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom i sportskim pravilima, i tokom učešća moraju poštovati obaveze utvrđene zakonom i sportskim pravilima.

Sportske sudije, sportski delegati i druga službena lica mogu ostvariti pravo na naknadu troškova i naknadu za obavljanje svojih dužnosti, u skladu sa pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, s tim da se naknada troškova i naknada za obavljanje dužnosti mora isplatiti isključivo bezgotovinski.

Zabranjeno je organizovanje bilo koje sportske priredbe koja se temelji na tzv. slobodnoj borbi dva ili više lica, kao i učešće u takvoj priredbi.

Član 160.

Nadležni nacionalni granski sportski savez vodi sistem takmičenja u sportskoj grani za koju je osnovan.

U ostvarivanju svojih ciljeva vezanih za vođenje sistema sportskih takmičenja, nadležni nacionalni granski sportski savez može poveriti vođenje određenih takmičenja, uključujući i izdavanje dozvola za sezonu, udruženju ili organizaciji koju su osnovale sportske organizacije koje učestvuju u takmičenju ili sam nadležni nacionalni granski savez.

Izmene sistema takmičenja u nadležnosti nacionalnog granskog sportskog saveza mogu se primenjivati najranije po isteku jedne takmičarske sezone od utvrđivanja tih izmena.

Propozicije takmičenja u nadležnosti nacionalnog granskog sportskog saveza iz člana 100. stav 2. tačka 1) ovog zakona utvrđuju se najkasnije 40 dana pre početka takmičenja i ne mogu se menjati u toku takmičarske sezone na koju se odnose.

U granama sporta u kojima nema posebno napred utvrđene takmičarske sezone, nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje propozicije takmičenja iz člana 100. stav 2. tačka 1) ovog zakona najkasnije 40 dana pre početka svakog pojedinačnog sportskog takmičenja.

Član 161.

Nadležni nacionalni granski sportski savez donosi odluku o utvrđivanju profesionalnih sportskih liga, na osnovu elaborata o opravdanosti takvog sistema takmičenja.

Jedna sportska organizacija ne može imati više od jedne ekipe u istom stepenu sportskog takmičenja.

Član 162.

Organizacija u oblasti sporta može se kandidovati za organizovanje velikog međunarodnog sportskog takmičenja na teritoriji Republike Srbije pod uslovom da pre podnošenja kandidature:

- 1) obrazuje inicijativni odbor za pripremu kandidature;
- 2) pripremi projekat, odnosno studiju o organizovanju i finansiranju takmičenja, koja obavezno sadrži materijalno-tehničke, finansijske, organizacione i stručno-kadrovske elemente za organizaciju;
- 3) pribavi mišljenje Olimpijskog komiteta Srbije, odnosno Paraolimpijskog komiteta Srbije, kada su u pitanju olimpijski, odnosno paraolimpijski sportovi i nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u olimpijskom sportu, odnosno paraolimpijskom sportu;
- 4) pribavi mišljenje Sportskog saveza Srbije i nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u neolimpijskom sportu;
- 5) pribavi mišljenje nadležnog organa jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se organizuje takmičenje i teritorijalnog sportskog saveza jedinice lokalne samouprave;
- 6) pribavi saglasnost Vlade za velika međunarodna sportska takmičenja iz člana 163. tač. 1), 2), 3), 4) i 6) ovog zakona, odnosno saglasnost Ministarstva za druga velika međunarodna sportska takmičenja.

Ministar propisuje bliže uslove iz stava 1. ovog člana.

Davanje saglasnosti iz stava 1. tačka 6) ovog člana ne stvara obavezu finansiranja odobrenog sportskog takmičenja.

Član 163.

Velika međunarodna sportska takmičenja, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) olimpijske i paraolimpijske igre;
- 2) svetska i evropska prvenstva;
- 3) mediteranske igre;
- 4) univerzijade;
- 5) svetski kupovi i finalni turniri svetske lige;
- 6) zimski i letnji Olimpijski festival mladih Evrope;
- 7) balkanska i druga regionalna prvenstva;
- 8) finala i finalni turniri evropskih klupskih sportskih takmičenja, osim finala evropskih klupskih takmičenja koja su rezultat sportskih uspeha domaćih sportskih organizacija;
- 9) kriterijumski i kvalifikacioni međunarodni sportski turniri nacionalnih sportskih reprezentacija.

Član 164.

Pri odlučivanju o saglasnosti na podnošenje kandidature za organizovanje velikog međunarodnog sportskog takmičenja u Republici Srbiji posebno se uzimaju u obzir sledeći kriterijumi:

- 1) organizovanje takmičenja mora imati pozitivan uticaj na razvoj i širenje grane sporta u kojoj će se takmičenje održati;

- 2) takmičenje mora biti opravdano sa stanovišta tržišta;
- 3) takmičenje mora biti zanimljivo za televizijske i radio prenose, druge medije i gledaoce;
- 4) takmičenje treba da utiče na afirmaciju vrednosti nacionalnog sporta;
- 5) takmičenje treba da se organizuje u grani sporta koja ima organizacionu i takmičarsku tradiciju u Republici Srbiji.

Član 165.

Sportske organizacije, sportske ekipe i sportisti mogu učestvovati na međunarodnim sportskim priredbama samo uz prethodnu saglasnost nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni granski sportski savez može da odbije davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana ako bi učešće sportske organizacije, odnosno sportske ekipe ili sportista na međunarodnim sportskim priredbama, štetilo interesu i ugledu Republike Srbije.

Sportske organizacije, odnosno sportske ekipe mogu učestvovati u regionalnim ligama samo uz prethodnu saglasnost nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Zastava i grb Republike Srbije mogu da se koriste samo na sportskoj opremi nacionalnih sportskih reprezentacija, sportskih organizacija i sportista nadležnih nacionalnih sportskih saveza, Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije i Sportskog saveza Srbije.

Nacionalna sportska reprezentacija nadležnog nacionalnog sportskog saveza prilikom učešća na međunarodnom sportskom takmičenju upotrebljava grb, zastavu i himnu Republike Srbije u skladu sa zakonom kojim je uređena upotreba zastave, grba i himne Republike Srbije.

Ministar propisuje jedinstveni vizuelni identitet nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima.

Član 166.

Životinja može da učestvuje u sportskim takmičenjima samo ako su ispunjeni uslovi u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo, odnosno dobrobit životinja i sportskim pravilima nadležnih nacionalnih i međunarodnih granskih sportskih saveza.

Nacionalni savet za sprečavanje negativnih pojava u sportu i Savet za sport

Član 167.

Radi usklađivanja aktivnosti na sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama, doppinga u sportu, nameštanja utakmica i drugih negativnih pojava u sportu, kao i ispunjavanja međunarodnih obaveza u ovim oblastima, Vlada obrazuje Nacionalni savet za sprečavanje negativnih pojava u sportu (u daljem tekstu: Nacionalni savet) i utvrđuje njegov sastav, zadatke i druga pitanja od značaja za njegov rad.

Nacionalni savet obavezno čine predstavnici ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, ministarstva nadležnog za pravosuđe i Ministarstva.

Radi stručnije realizacije ciljeva i aktivnosti utvrđenih Strategijom i unapređenja ukupnih aktivnosti Ministarstva, ministar osniva Savet za sport, sastavljen od uglednih stručnjaka iz oblasti sporta, čije je angažovanje u tom savetu počasne prirode.

IX. EVIDENCIJE

Član 168.

Radi organizovanog i sistematskog praćenja stanja u sportu i dugoročnog planiranja njegovog razvoja u Republici Srbiji vode se sledeće nacionalne evidencije:

- 1) kategorisanih i drugih sportista takmičara;
- 2) preduzetnika u sportu;
- 3) organizacija u oblasti sporta;
- 4) sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu;
- 5) programa i projekata kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i zadovoljavaju potrebe i interesi građana u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave;
- 6) sportskih objekata;
- 7) velikih međunarodnih sportskih priredaba u Republici Srbiji;
- 8) rezultata sportista i nacionalnih sportskih reprezentacija Republike Srbije na velikim međunarodnim sportskim takmičenjima i nacionalnim sportskim takmičenjima;
- 9) fizičkih sportskih povreda i načina njihovog lečenja vrhunskih sportista i sportista nacionalnih sportskih reprezentacija.

Nacionalne evidencije iz stava 1. ovog člana trajno se čuvaju.

Nacionalne evidencije iz stava 1. ovog člana vode se kao nacionalni sportski informaciono-dokumentacioni sistem primenom elektronskih sredstava za obradu i skladištenje podataka.

Nacionalna evidencija preduzetnika sadrži podatke kojima se identifikuje preduzetnik (ime i prezime, odnosno naziv, sedište, jedinstveni matični broj građana, matični statistički broj, broj žiro računa i kod koga se vodi, PIB broj, podaci za kontakt, stručno, odnosno akademsko zvanje i sportsko zvanje), njegov status (profesionalni sportista, preduzetnik koji se bavi obavljanje sportske delatnosti, broj upisa u nadležni registar preduzetnika, broj dozvole za rad, broj i datum rešenja o brisanju iz nadležnog registra preduzetnika) i sportske aktivnosti i delatnosti koje obavlja (naziv i šifra delatnosti, područje delatnosti, vrsta stručnog rada u sportu, takmičenja u kojima učestvuje).

Nacionalna evidencija kategorisanih i drugih sportista takmičara sadrži sledeće podatke o sportisti: ime, prezime, pol, datum i mesto rođenja, jedinstveni matični broj građana, adresa, sportski uzrast (kadet, junior, mlađi senior, senior, veteran), rang prema nacionalnoj kategorizaciji sportista, članski status u organizacijama u oblasti sporta, tri najvažnija postignuta sportska rezultata, sportska grana i sportska disciplina, prva sportska organizacija za koju je sportista registrovan, stručna sprema, radni odnos, rang takmičenja, nacionalno sportsko priznanje i druga sportska priznanja i nagrade, kazne zbog povrede antidoping pravila, registarski broj takmičarske knjižice i sportski savez koji ju je izdao, broj nastupa za nacionalnu sportsku reprezentaciju.

Nacionalna evidencija sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu sadrži sledeće podatke o sportskom stručnjaku, odnosno stručnjaka u sportu: ime, prezime, pol, datum i mesto rođenja, jedinstveni matični broj građana, adresa, stručna sprema i organizacija u kojoj se stručna sprema stečena, završeno stručno osposobljavanje za bavljenje stručnim radom u sportu, organizacija u oblasti sporta u kojoj je angažovan i način angažovanja, poslovi na koje je angažovan u organizaciji u oblasti

sporta, sportsko zvanje, dozvola za rad, znanje stranih jezika, tri najbolja postignuta sportska rezultata u bavljenju stručnim radom u sportu, sportske nagrade i priznanja, kazne zbog povrede antidoping pravila.

Nacionalna evidencija fizičkih sportskih povreda i načina njihovog lečenja vrhunskih sportista i sportista nacionalnih sportskih reprezentacija sadrži sledeće podatke: ime i prezime sportiste, broj pod kojim je upisan u nacionalnu evidenciju kategorisanih i drugih sportista takmičara, vrsta sportske povrede, vreme i mesto nastanka povrede, oznaka povrede prema medicinskoj dokumentaciji u skladu sa zakonom, zdravstvena služba u kojoj je povreda lečena, korišćena medicinska sredstva za lečenje, vreme trajanja lečenja.

Organizacije i pojedinci u oblasti sporta dužni su da podnesu prijavu za upis u nacionalne evidencije iz stava 1. ovog člana najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Svaka promena podataka koji se vode u nacionalnoj evidenciji mora se prijaviti u roku od 30 dana od nastanka promene.

Organizacije u oblasti sporta vode osnovne evidencije o podacima koji se upisuju u nacionalne evidencije iz stava 1. ovog člana i druge evidencije, u skladu sa zakonom.

Ministar bliže uređuje sadržaj, osim podataka o ličnosti, i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana i način i uslove korišćenja podataka iz evidencija iz stava 1. ovog člana.

O upisu u nacionalnu evidenciju Republički zavod donosi rešenje.

Na rešenje iz stava 12. ovog člana može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Protiv konačnog rešenja Ministarstva iz stava 13. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Republički zavod je dužan da se stara o tome da podaci o ličnostima ne budu dostavljeni neovlašćenom licu, kao i da uskrate dostavljanje tih podataka ukoliko organizacija, odnosno organ kome se podaci dostavljaju ne garantuje odgovarajuću zaštitu podataka.

Korisnik podataka iz nacionalnih evidencija u oblasti sporta iz stava 1. tač. 1)–8) ovog člana je Ministarstvo, nadležni organ autonomne pokrajine za oblast sporta, nadležni organ jedinice lokalne samouprave za oblast sporta, Republički zavod, Antidoping agencija Republike Srbije, nadležni sportski inspektor, stručni sportski nadzornik, nadležni nacionalni sportski savez i akreditovana naučnoistraživačka ustanova, a korisnik podataka iz nacionalne evidencije iz stava 1. tačka 9) ovog člana je Ministarstvo, ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i Republički zavod.

Obrada podataka od strane Republičkog zavoda u evidencijama iz stava 1. ovog člana o povredama sportiste i načinu njihovog lečenja i drugim naročito osetljivim podacima o ličnosti, u skladu sa zakonom, uslovljena je pristankom lica čiji se podaci obrađuju.

Podaci iz stava 1. ovog člana prikupljaju se od organizacija u oblasti sporta, preduzetnika u sportu, vlasnika, odnosno korisnika sportskih objekata, samostalnih profesionalnih sportista, s tim da organizacije u oblasti sporta podnose prijavu za upis podataka u odgovarajuću nacionalnu evidenciju kako za sebe tako i za sportiste, sporske stručnjake i stručnjake u sportu koji u organizaciji obavljaju sportske aktivnosti i delatnosti.

Za potrebe naučnoistraživačkog rada i prilikom izrade sportsko-političkih i statističkih analiza, lični podaci fizičkih lica učesnika u sistemu sporta koriste se i objavljuju na način kojim se obezbeđuje zaštita njihovog identiteta, u skladu sa zakonom.

X. NADZOR

Član 169.

Nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona i inspeksijski nadzor vrši Ministarstvo, preko republičkih sportskih inspektora.

Na teritoriji autonomne pokrajine, inspeksijski nadzor nad radom pokrajinskih i teritorijalnih sportskih saveza vrši nadležni organ autonomne pokrajine, preko pokrajinskih sportskih inspektora, kao povereni posao.

Na teritoriji jedinice lokalne samouprave, inspeksijski nadzor, osim za nacionalne sportske saveze, teritorijalne sportske saveze, organizacije koje se bave stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta i sportske organizacije koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave, preko gradskog, odnosno opštinskog sportskog inspektora, kao povereni posao.

Na teritoriji grada Beograda, inspeksijski nadzor, osim za nacionalne sportske saveze, organizacije koje se bave stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta i sportske organizacije koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama, vrši nadležni organ grada Beograda, preko gradskog sportskog inspektora, kao povereni posao.

Nadzor nad namenskim i zakonitim korišćenjem budžetskih sredstava kojima se u skladu sa ovim zakonom finansiraju programi kojima se zadovoljava opšti interes i potrebe i interesi građana u Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave vrši nadležna budžetska inspekcija u skladu sa zakonom.

Sportski inspektor može biti lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne nauke ili iz oblasti sporta i fizičke kulture na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci, položen državni stručni ispit i koji ispunjava druge uslove u skladu sa zakonom.

Sportski inspektor ne može da obavlja privredne ili druge delatnosti i poslove za sebe ili drugog poslodavca u oblasti sporta, učestvuje u radu organa i radnih tela organizacija koje podležu inspeksijskom nadzoru u skladu sa ovim zakonom, kao ni da obavlja druge službe, poslove i postupke koji su u suprotnosti sa položajem i radom sportskog inspektora i štete njegovoj nepristrasnosti i objektivnosti u vršenju posla.

Pravna i fizička lica koja obavljaju sportske aktivnosti i sportske delatnosti dužna su da omoguće sportskom inspektorima obavljanje inspeksijskog nadzora, da mu na njegov zahtev blagovremeno dostavljaju potpune i tačne podatke, da mu na njegovo traženje pruže usmeno ili pisano izjašnjenje o činjenicama i dokazima koji su izneti, odnosno utvrđeni u postupku inspeksijskog nadzora, kao i da postupe po drugom zahtevu sportskog inspektora.

Na sadržinu, granice ovlašćenja, prava i obaveze pri vršenju inspeksijskog nadzora od strane sportskih inspektora primenjuju se odredbe ovog zakona i zakona kojim je uređen inspeksijski nadzor.

Sportski inspektor sprovodi postupak inspeksijskog nadzora i u postupku vršenja inspeksijskog nadzora ima ovlašćenja i obaveze u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor.

Ministarstvo je dužno da sistemski i kontinuirano planira i sprovodi obuku i druge oblike stručnog usavršavanja sportskih inspektora.

Član 170.

Nadzor nad radom pokrajinskih sportskih inspektora i sportskih inspektora jedinice lokalne samouprave, u obavljanju poverenih poslova inspekcijskog nadzora, utvrđenih ovim zakonom, vrši Ministarstvo.

Kada inspekcijski nadzor vrši pokrajinski sportski inspektor ili sportski inspektor jedinice lokalne samouprave, Ministarstvo radi obezbeđenja i kontrole zakonitosti u vršenju poslova inspekcijskog nadzora ima pravo i dužnost da:

- 1) izdaje instrukcije za izvršavanje zakona i drugih propisa i za vršenje poslova, kao i da nadzire njihovo izvršavanje;
- 2) ostvaruje neposredan nadzor nad radom pokrajinskih sportskih inspektora, odnosno sportskih inspektora jedinice lokalne samouprave;
- 3) vrši neposredan inspekcijski nadzor sa svim ovlašćenjima ako pokrajinski sportski inspektori ili sportski inspektori jedinice lokalne samouprave određene poslove inspekcijskog nadzora za koje su nadležni, uprkos pisanom upozorenju, ne vrše;
- 4) predloži nadležnom organu autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave utvrđivanje odgovornosti određenog sportskog inspektora koji inspekcijske poslove ne obavlja blagovremeno, stručno, zakonito i savesno;
- 5) organizuje zajedničke akcije sportske inspekcije sa pokrajinskim sportskim inspektorima i sportskim inspektorima jedinice lokalne samouprave uvek kada to potrebe zahtevaju;
- 6) traži dostavljanje izveštaja, podataka i obaveštenja o izvršenju poverenih poslova nadzora;
- 7) ostvaruje druga prava i dužnosti u skladu sa zakonom.

Član 171.

O inspekcijskom nadzoru svaki sportski inspektor vodi evidenciju u skladu sa zakonom.

Član 172.

Ako se kod nadziranog subjekta otkrije nezakonitost koja je kažnjiva prema zakonu ili drugom propisu, sportski inspektor nadležnom pravosudnom organu podnosi krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno izdaje prekršajni nalog, u skladu sa zakonom.

Član 173.

Rešenjem kojim se nalažu mere i određuje rok za njihovo otklanjanje može se, u zavisnosti od predmeta nadzora i prirode utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti ili nedostataka u radu:

- 1) naložiti izvršenje određenih mera i radnji u vezi obavljanja sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti;
- 2) naložiti donošenje, stavljanje van snage ili odlaganje izvršenja odgovarajućeg pojedinačnog akta i preduzimanje drugih odgovarajućih mera i radnji potrebnih radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu organizacije u oblasti sporta, u skladu sa ovim zakonom;

3) privremeno zabraniti obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti i preduzimanje drugih radnji koje su u suprotnosti sa zakonom ili drugim propisom, do otklanjanja nedostataka;

4) privremeno zabraniti obavljanje stručnog rada u sportu licu koje ne ispunjava propisane uslove za obavljanje stručnog rada u sportu ili ne poseduje odgovarajuću dozvolu za rad, do ispunjenosti uslova;

5) predložiti nadležnom organu organizacije u oblasti sporta pokretanje postupka zbog povrede radnih dužnosti, disciplinskog postupka ili drugog postupka radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu organizacija i fizičkih lica u oblasti sporta;

6) naložiti nadležnom nacionalnom sportskom savezu donošenje sportskih pravila koje je obavezan da donese u skladu sa ovim zakonom;

7) naložiti sportskom savezu da u skladu sa ovim zakonom primi u članstvo organizaciju u oblasti sporta koja ispunjava utvrđene uslove za članstvo;

8) privremeno zabraniti izvršenje pojedinačnog akta organizacije u oblasti sporta kojim je očigledno povređeno pravo člana te organizacije, odnosno zaposlenog koje ima u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima, na zahtev tog člana, odnosno zaposlenog u organizaciji u oblasti sporta ukoliko taj član organizacije, odnosno zaposleni pokrenu spor pred nadležnim sudom ili sportskom arbitražom – do donošenja pravosnažne odluke suda, odnosno sportske arbitraže;

9) naložiti uspostavljanje stanja sportskog objekta koje odgovara nameni tog sportskog objekta, o trošku vlasnika, odnosno korisnika sportskog objekta, ukoliko je namena sportskog objekta promenjena suprotno članu 154. ovog zakona;

10) privremeno zabraniti korišćenje sportskog objekta zbog neispunjenosti uslova za njegovo korišćenje – do ispunjavanja uslova;

11) privremeno zabraniti rad sportskom udruženju ako statusnu promenu nije izvršilo u skladu sa ovim zakonom;

12) zabraniti organizovanje sportske priredbe ukoliko njeno organizovanje nije u skladu sa zakonom ili nisu ispunjeni uslovi za njeno organizovanje;

13) zabraniti učešće na sportskoj priredbi licu koje ne ispunjava uslove utvrđene zakonom ili sportskim pravilima;

14) privremeno zabraniti izvršenje pojedinačnog akta kojim se odobrava program kojim se zadovoljavaju opšte potrebe u oblasti sporta, odnosno potrebe i interesi građana u oblasti sporta u autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave, ukoliko je program odobren suprotno ovom zakonu;

15) privremeno zabraniti rad učesnika u sistemu sporta dok ne omogući obavljanje inspekcijiskog nadzora;

16) podnese inicijativu Ministarstvu za oduzimanje odobrenja za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja u sportu zbog obavljanja tih poslova suprotno ovom zakonu;

17) privremeno zabrani obavljanje rada sportskom udruženju, društvu ili savezu koji u statutu i u sportskim pravilima ne uredi pitanja utvrđena ovim zakonom;

18) naložiti druge mere i radnje na koje je ovlašćen zakonom.

Žalba na rešenje sportskog inspektora iz stava 1. ovog član izjavljuje se Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave rešenja.

Ministarstvo o žalbi odlučuje u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Član 174.

Ministarstvo vrši nadzor nad radom imalaca javnih ovlašćenja u vršenju ovim zakonom poverenih poslova državne uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.

XII. KAZNE NE ODREDBE**Član 175.**

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj sportska organizacija ili drugo pravno lice, ako:

- 1) prekrši zabranu diskriminacije sportista, sportskih stručnjaka, sportskih organizacija i drugih lica učesnika u sistemu sporta (član 4. stav 3);
- 2) prekrši zabranu zloupotrebe, zlostavljanja, diskriminacije i nasilja nad decom (član 4. stav 6);
- 3) zaključi sa sportistom takmičarom amaterom ugovor suprotno odredbi člana 10. stav 1. i člana 17. stav 2. ovog zakona;
- 4) zaključi sa maloletnim sportistom ugovor suprotno odredbi člana 10. st. 1. i 4. i člana 17. st. 3. i 4. ovog zakona;
- 5) zaključi ugovor sa sportistom koji nema potpunu poslovnu sposobnost suprotno odredbi člana 10. stav 6. ovog zakona;
- 6) zaključi sa sportistom više od jednog ugovora za bavljenje sportiste sportskim aktivnostima u sportskoj organizaciji (član 10. stav 9);
- 7) ne zaključi ugovor sa sportistom u pisanoj formi i ne overi ga u skladu sa zakonom (član 12. stav 1);
- 8) ne zaključi ugovor o radu sa profesionalnim sportistom (član 13. stav 1);
- 9) zaključi ugovor sa sportistom o davanju novčanih i drugih naknada na ime zaključenja ugovora i drugih sličnih primanja suprotno odredbama člana 13. st. 4. i 5. ovog zakona;
- 10) odobri međunarodni ili nacionalni transfer, odnosno prelazak maloletnog sportiste u drugu sportsku organizaciju suprotno odredbama člana 18. st. 4–6. ovog zakona.
- 11) obavlja utvrđivanje zdravstvene sposobnosti sportista ili sportskih stručnjaka suprotno odredbi člana 19. st. 4. i 5. ovog zakona;
- 12) ne zaključi ugovor o osiguranju vrhunskih sportista odnosno sportista i vrhunskih sportskih stručnjaka odnosno stručnjaka od posledica nesrećnih slučajeva za vreme obavljanja sportskih aktivnosti (član 21. st. 1. i 3);
- 13) angažuje za obavljanje stručnog rada lice koje nije sportski stručnjak (član 25. stav 2);
- 14) obavlja stručno osposobljavanje suprotno utvrđenom planu i programu i načinu stručnog osposobljavanja (član 30. stav 1);
- 15) zaključi ugovor sa sportskim stručnjakom suprotno odredbama člana 31. st. 1. do 3. ovog zakona;
- 16) angažuje stranog državljanina za obavljanje stručnog rada u sportu suprotno odredbi člana 31. stav 8. ovog zakona;
- 17) izabere u organe ili imenuje za zastupnika ili likvidatora neko lice suprotno zabrani iz člana 33. stav 2. ovog zakona;

18) obavlja sportske aktivnosti i delatnosti i ako ne ispunjava utvrđene uslove (član 35. stav 1. i član 110. stav 5);

19) koristi u nazivu reč „klub” suprotno odredbama člana 35. stav 3. ovog zakona;

20) nema u svom nazivu reč ili „sportski klub” ili „klub” u skladu sa odredbom člana 35. stav 6. ovog zakona;

21) naplaćuje članarinu suprotno odredbama člana 40. stav 7. ovog zakona;

22) ogranak u pravnom prometu istupa suprotno odredbi člana 44. stav 2. ovog zakona;

23) ne sazove skupštinu najmanje jedanput godišnje (član 55. stav 2. ovog zakona);

24) nema upravu izabranu u skladu sa članom 56. st. 1. i 2. ovog zakona;

25) nema nadzorni odbor izabran u skladu sa članom 60. stav 1. ovog zakona;

26) ne koristi celokupnu ostvarenu neto dobit osnovanog pravnog lica za ostvarivanje svojih sportskih ciljeva utvrđenih statutom (član 71. stav 1);

27) obavlja privredne i druge delatnosti suprotno uslovima utvrđenim članom 72. stav 1. ovog zakona;

28) koristi imovinu suprotno odredbama člana 76. ovog zakona;

29) obavlja sportske aktivnosti i delatnosti iako ne ispunjava uslove iz člana 92. stav 3. ovog zakona;

30) deli neto dobit suprotno odredbi člana 92. stav 4. ovog zakona;

31) obavlja poslove posredovanja prilikom prelaska sportiste iz jedne u drugu sportsku organizaciju suprotno odredbama člana 94. ovog zakona;

32) obavlja delatnost pružanja usluga stručnog rada u sportu suprotno odredbi člana 95. stav 1. ovog zakona;

33) ne utvrdi sportska pravila u odgovarajućoj grani sporta (član 100. st. 1. i 2);

34) dostavi program koji sadrži netačne podatke o nosiocu i učesnicima programa (član 118, član 136. stav 1. i član 138. stav 1);

35) ne koristi namenski sredstva dobijena iz budžeta Republike Srbije (član 122. stav 4);

36) odobri program kojim se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave suprotno odredbama člana 136. st. 1, 3. i 5. i člana 138. st. 1, 3. i 4. ovog zakona;

37) ne uredi bliže uslove, kriterijume i način i postupak dodele sredstava iz budžeta autonomne pokrajine i način javnog objavljivanja podataka o predloženim programima za finansiranje, odobrenim programima i realizaciji odobrenih programa (član 136. stav 2);

38) ne uredi bliže uslove, kriterijume i način i postupak dodele sredstava iz budžeta jedinice lokalne samouprave i način javnog objavljivanja podataka o predloženim programima za finansiranje, odobrenim programima i realizaciji odobrenih programa (član 138. stav 2);

39) ne obezbedi prioritet organizovanim vannastavnim sportskim aktivnostima u pogledu korišćenja školskih sportskih sala i terena u odnosu na aktivnosti lica izvan škole (član 143. stav 6);

40) ne uredi, ne obeleži, ne opremi ili ne održava javni sportski teren u stanju koje osigurava bezbedno korišćenje ili ne prekine korišćenje terena ili dela terena iako su nastupile okolnosti koje ugrožavaju bezbednost na terenu ili koristi javni sportski teren iako ne ispunjava propisane uslove (član 149. stav 2);

41) koristi i održava sportski objekat suprotno odredbi člana 152. stav 1. ovog zakona;

42) promeni namenu sportskog objekta bez odgovarajuće saglasnosti suprotno odredbama člana 154. st. 1–4. ovog zakona;

43) promeni namenu dela pratećeg prostora sportskog objekta suprotno odredbama člana 154. st. 5. i 6. ovog zakona;

44) organizuje sportsku priredbu suprotno odredbi člana 157. stav 1. ovog zakona;

45) da saglasnost ili dozvolu da se organizuje sportska priredba iako nisu bili ispunjeni svi propisani uslovi (član 157. stav 3);

46) ne primeni disciplinske mere protiv svojih članova koji ne preuzmu propisane mere za organizovanje sportske priredbe (član 157. stav 5);

47) dozvoli početak sportske priredbe, odnosno ne prekine je ili ne naloži održavanje sportske priredbe bez prisustva gledalaca suprotno odredbi člana 157. stav 6. ovog zakona;

48) učestvuje u sportskom takmičenju iako nije dobilo dozvolu za sezonu (član 158. stav 1);

49) organizuje sportsku priredbu iako ne ispunjava propisane uslove (član 159. stav 1);

50) učestvuje na sportskoj priredbi iako ne ispunjavaju propisane uslove (član 159. stav 2);

51) ne poštuje pri učešću na sportskoj priredbi obaveze utvrđene zakonom i sportskim pravilima (član 159. stav 2);

52) organizuje sportsku priredbu koja se temelji na tzv. slobodnoj borbi dva ili više lica (član 159. stav 4);

53) primeni izmene sistema takmičenja pre isteka jedne takmičarske sezone od utvrđivanja tih izmena (član 160. stav 3);

54) promeni propozicije takmičenja u toku takmičarske sezone (član 160. stav 4);

55) promeni propozicije takmičenja suprotno odredbi člana 160. stav 5. ovog zakona;

56) kandiduje se za organizovanje velikog međunarodnog sportskog takmičenja na teritoriji Republike Srbije iako ne ispunjava propisane uslove (član 162);

57) učestvuje na međunarodnim sportskim priredbama bez saglasnosti nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza (član 165);

58) angažuje za obavljanje stručnog rada sa decom lica koje ne ispunjava uslove iz člana 180. stav 2. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u organizaciji u oblasti sporta ili drugom pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1), 13), 31), 32), 34), 40), 41), 42), 43), 47), 48), 49), 51) i 58) ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 500.000 dinara.

Član 176.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija u oblasti sporta ili drugo pravno lice, ako:

1) ne obavesti sportistu pre zaključenja ugovora o utvrđenim pravima, obavezama i odgovornostima (član 10. stav 7);

2) ne obavesti bez odlaganja nadležni nacionalni granski sportski savez o utvrđivanju ništavosti, poništenju ili raskidu ugovora sa sportistom (član 12. stav 3);

3) dozvoli učešće na takmičenju sportisti takmičaru, odnosno sportskom stručnjaku kome nije utvrđena zdravstvena sposobnost (član 19. st. 1. i 2);

4) ne dostavi nadležnom ministarstvu godišnji izveštaj o evaluaciji zdravstvenog stanja pregledanih sportista i sportskih stručnjaka (član 19. stav 7);

5) ne vodi evidenciju o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti sportista i sportskih stručnjaka u skladu sa članom 20. ovog zakona;

6) izloži sportistu sportskim aktivnostima koje mogu da ugroze ili pogoršaju njegovo zdravstveno stanje (član 22);

7) izloži dete sportskim aktivnostima i fizičkim vežbanjima koja mogu da ugroze ili pogoršaju njihovo zdravstveno stanje ili da negativno utiču na psihosocijalni i motorički razvoj ili obrazovanje (član 22. stav 3);

8) angažuje za obavljanje stručnog rada u sportu lice koje nema dozvolu za rad izdatu od strane nadležnog nacionalnog sportskog saveza (član 27. stav 2);

9) ne utvrdi plan stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja sportskih stručnjaka (član 28. stav 2);

10) bavi se poslovima stručnog osposobljavanja iako ne ispunjava propisane uslove (član 29. st. 1–3);

11) u pravnom saobraćaju ne koristi naziv i skraćeni naziv u obliku u kome je upisan u registar (član 44. stav 1);

12) u poslovnoj korespondenciji i javnom istupanju ne navodi uz svoj naziv i svoje sedište (član 47. stav 2);

13) članovima ne obezbedi prava u skladu sa statutom (član 49. stav 3);

14) primi u članstvo maloletno lice suprotno odredbama člana 49. stav 4. ovog zakona;

15) isključi iz članstva neko lice suprotno odredbi člana 51. stav 1. ovog zakona;

16) ne omogući članu sportskog udruženja u sportskoj rekreaciji da neposredno upravlja sportskim udruženjem sa jednakim pravom glasa sa drugim članovima (član 52. stav 3);

17) imenuje za arbitra lice suprotno odredbama člana 54. st. 3. i 4. ovog zakona;

18) ne sazove i ne održi skupštinu u skladu sa odredbama člana 55. stav 5. ovog zakona;

19) ne primi u članstvo organizaciju koja ispunjava uslove određene statutom saveza za prijem u članstvo (član 97. stav 3);

20) nema zaposlenog ili angažovanog sportskog stručnjaka ili stručnjaka u sportu sa položenim stručnim sportskim ispitom (član 99. stav 6);

21) ne donese program, odnosno okvirni program razvoja i ne dostavi ga Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja (član 100. stav 6, član 102. stav 6, član 103. stav 12. i član 106. stav 3);

22) ne čuva evidenciju o realizovanim programima, odnosno projektima u skladu sa 130. stav 7. ovog zakona;

23) ne sazove skupštinu radi razmatranja odgovornosti lica koja su realizovala program i lica koja su učestvovala u donošenju odluka koje su dovele do nepostizanja planiranih efekata programa (član 133. stav 4);

24) ne donese opšti akt kojim se uređuju posebni uslovi za vrhunske sportiste pri upisu na studije na visokoškolskim ustanovama i tokom studiranja (član 144. stav 1);

25) ne donese opšti akt kojim se uređuju uslovi za bavljenje studenata sportskim aktivnostima (član 144. stav 2);

26) ne obezbedi da je sportski objekat pristupačan licima sa posebnim potrebama (član 145. stav 3);

27) utvrdi ispunjenost uslova za izdavanje dozvole za sezonu iako nisu ispunjeni uslovi propisani članom 158. st. 2-4. ovog zakona;

28) ne utvrdi kriterijume, odnosno uslove za davanje dozvole za sezonu u skladu sa članom 158. stav 3. ovog zakona;

29) ne utvrdi ispunjenost uslova za izdavanje dozvole za učešće na sportskom takmičenju pre početka takmičarske sezone (član 158. stav 7);

30) koristi zastavu i grb Republike Srbije na sportskoj opremi suprotno odredbi člana 165. stav 4. ovog zakona;

31) dopusti učešće u takmičenju životinji suprotno odredbi člana 166;

32) ne podnese prijavu za upis u nacionalnu evidenciju ili dostavi netačne podatke (član 168. st. 4. i 5);

33) obavlja poslove stručnog osposobljavanja u oblasti sporta bez podnošenja zahteva za dobijanje dozvole za obavljanje stručnog osposobljavanja suprotno odredbama člana 181. stav 5. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u sportskoj organizaciji ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 8), 9) i 32) ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 250.000 dinara.

Član 177.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija u oblasti sporta i drugo pravno lice, ako:

1) ne vodi evidenciju transfera, odnosno prelazaka maloletnih sportista ili obavesti Ministarstvo u roku od 15 dana od svakog obavljenog transfera, odnosno registrovanog prelaska maloletnog sportiste (član 18. stav 8).

2) ne omogući sportisti učešće u nacionalnoj sportskoj reprezentaciji (član 24);

3) ne podnese Ministarstvu izveštaj o izvršenom stručnom osposobljavanju u prethodnoj godini i plan aktivnosti za tekuću godinu na organizovanju stručnog osposobljavanja ili ne prijave početak obavljanja stručnog osposobljavanja (član 30. stav 2);

4) ne vodi evidencije iz člana 30. stav 4. ovog zakona;

5) ne omogući obavljanje stručnog nadzora (član 32. stav 3);

6) ne vodi knjigu članova (član 49. stav 5);

7) ne obavesti Ministarstvo o izdavanju dozvole u propisanom roku (član 94. stav 5);

8) ne dostavi sportska pravila Ministarstvu (član 100. stav 3);

9) ne objavi sportska pravila i statut na zvaničnoj internet prezentaciji saveza (član 100. stav 4);

10) ne dostavi Ministarstvu izveštaj o ostvarivanju programa, odnosno projekta ili delova programa, odnosno projekta i korišćenja sredstava budžeta (član 130. stav 1);

11) ne učini izveštaj o radu i o obimu i načinu sticanja i korišćenja sredstava dostupnim javnosti i taj izveštaj ne dostavi Ministarstvu (član 130. stav 5);

12) ne omogući sportskom inspektor obavljanje inspekcijskog nadzora ili ne postupi po njegovom zahtevu suprotno članu 169. stav 8;

13) ne postupi po nalogu sportskog inspektora datom u vršenju inspekcijskog nadzora (član 173. stav 1);

14) ne uskladi svoju organizaciju, rad i opšte akte u roku utvrđenom članom 181. stav 1. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organizaciji u oblasti sporta ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 dinara.

Član 178.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) prekrši zabranu diskriminacije sportista, sportskih stručnjaka, sportskih organizacija i drugih lica učesnika u sistemu sporta (član 4. stav 3);

2) prekrši zabranu zloupotrebe, zlostavljanja, diskriminacije i nasilja nad decom (član 4. stav 6);

3) učestvuje u takmičenju iako mu nije utvrđena zdravstvena sposobnost (član 19. stav 1);

4) izloži sportistu aktivnostima koje mogu da ugroze njegovo zdravlje (član 22. stav 1);

5) obavlja stručni rad iako ne ispunjava propisane uslove (član 25. st. 2. i 3);

6) obavlja stručni rad sa decom iako ne ispunjava propisane uslove (član 27. stav 4);

7) ne planira i ne evidentira stručni rad (član 28. stav 1);

8) ne omogući obavljanje stručnog nadzora (član 32. stav 3);

- 9) kao zastupnik ne saopšti tražene informacije u skladu sa članom 58. stav 2. ovog zakona;
- 10) izvrši povredu dužnosti iz člana 59. ovog zakona;
- 11) obavlja poslove posredovanja suprotno članu 94. ovog zakona;
- 12) obavlja delatnost pružanja usluga stručnog rada u sportu suprotno članu 95. stav 1. ovog člana;
- 13) obavlja sportske aktivnosti i delatnosti na javnom sportskom terenu suprotno odredbi član 149. stav 2. ovog zakona;
- 14) koristi sportski objekat suprotno odredbi člana 152. stav 1. ovog zakona;
- 15) promeni namenu sportskog objekta bez odgovarajuće saglasnosti, suprotno odredbama člana 154. st. 1–3. ovog zakona;
- 16) promeni namenu dela pratećeg prostora sportskog objekta suprotno odredbama člana 154. st. 5. i 6. ovog zakona;
- 17) ne preduzme mere koje omogućavaju predupređenje rizika nastanka štete za sportiste, gledaoce i druge učesnike i treća lica na sportskoj priredbi, kao i mere kojima se na povećane rizike utiče (član 157. stav 1. tačka 2);
- 18) organizuje sportsku priredbu iako ne ispunjava propisane uslove (član 159. stav 1);
- 19) učestvuje na sportskoj priredbi iako ne ispunjava propisane uslove (član 159. stav 2);
- 20) ne poštuje pri učešću na sportskoj priredbi obaveze utvrđene zakonom i sportskim pravilima (član 159. stav 2);
- 21) učestvuje u sportskoj priredbi koja se temelji na tzv. slobodnoj borbi dva ili više lica (član 159. stav 4);
- 22) učestvuje na međunarodnim sportskim priredbama bez prethodne saglasnosti nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza (član 165);
- 23) ne omogući sportskom inspektor obavljanje inspeksijskog nadzora ili ne postupi po njegovom zahtevu suprotno odredbama člana 169. stav 8. ovog zakona;
- 24) ne postupi po nalogu sportskog inspektora datog u vršenju inspeksijskog nadzora (član 173. stav 1).

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 179.

Privatizacija imovine i kapitala u društvenoj, odnosno javnoj svojini u organizacijama u oblasti sporta urediće se posebnim zakonom.

Do donošenja zakona iz stava 1. ovog člana organizacije u oblasti sporta koriste imovinu i kapital u društvenoj, odnosno javnoj svojini u skladu sa zakonom.

Organizacije u oblasti sporta sa društvenom, odnosno javnom imovinom i kapitalom ne mogu vršiti statusne promene, promene pravnog oblika, osim promene pravnog oblika u skladu sa članom 71. stav 3. ovog zakona, i promene vlasničke strukture kapitala putem konverzije potraživanja u trajni ulog do donošenja zakona iz stava 1. ovog člana.

Organizacije u oblasti sporta iz stava 3. ovog člana mogu da raspoložu nepokretnostima u društvenoj, odnosno javnoj svojini na kojoj imaju pravo korišćenja, odnosno donose odluke o smanjenju ili povećanju kapitala, reorganizaciji ili restrukturiranju, investicionom ulaganju, prodaji dela imovine, zalaganju stvari ili

uspostavljanju hipoteke, dugoročnom zakupu, raspolaganju potraživanja, uzimanju ili odobravanju kredita ili izdavanju garancija, u znatnom obimu ili van toka redovnog obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti, samo uz prethodnu saglasnost Vlade, na predlog Ministarstva, do donošenja zakona iz stava 1. ovog člana.

Akt i ugovor organizacije u oblasti sporta koji je donet, odnosno zaključen suprotno odredbama st. 3. i 4. ovog člana, ništav je.

U profesionalnoj sportskoj ligi iz člana 3. stav 1. tačka 26) mogu da učestvuju i sportska udruženja najduže dve takmičarske sezone nakon stupanja na snagu zakona iz stava 1. ovog člana.

Sportskim objektima u društvenoj i javnoj svojini za koje na dan stupanja na snagu ovog zakona ne postoji odgovarajuća urbanistička i druga dokumentacija potrebna za izdavanje građevinske dozvole ne može se do utvrđivanja te dokumentacije, odnosno do donošenja konačnog akta o odbijanju zahteva za legalizaciju menjati namena u skladu sa ovim zakonom.

Član 180.

Postojeće organizacije u oblasti sporta nastavljaju sa radom, u skladu sa ovim zakonom.

Sportski stručnjaci koji obavljaju stručno-vaspitni rad sa decom, a koji ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu stepena i vrste obrazovanja, odnosno stručne osposobljenosti, mogu i dalje da obavljaju taj rad ako su do stupanja na snagu ovog zakona najmanje 25 godina obavljali vaspitno-obrazovni rad, od čega najmanje 15 godina u radu sa decom, na osnovu potvrde nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Sportisti i treneri koji su stekli pravo na nacionalno priznanje do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju da ostvaruju to pravo u skladu sa propisom po kome su ga stekli.

Sportski stručnjaci koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ne ispunjavaju uslove iz člana 27. stav 3. ovog zakona mogu da obavljaju stručno-vaspitni rad sa decom najkasnije u roku od dva godine od dana stupanja na snagu podzakonskog akta kojim je uređuje nomenklatura sportskih zvanja i zanimanja i stručno osposobljavanje u sportu, osim u slučaju iz stava 2. ovog člana.

Nacionalni sportski savezi mogu koristiti postojeću, odnosno obezbeđenu sportsku opremu najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu podzakonskog akta kojim se utvrđuje jedinstveni vizuelni identitet nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima.

Članovi uprave sportske organizacije, uključujući i zastupnika, koji ne ispunjavaju uslove iz člana 33. stav 2. tačka 2) ovog zakona mogu obavljati svoju funkciju najkasnije do 1. marta 2017. godine.

Postojeći ugovori zaključeni između sportskih organizacija i sportista i sportskih stručnjaka u skladu sa Zakonom o sportu („Službeni glasnik RS”, br. 24/11 i 99/11–dr. zakon) ostaju na snazi do isteka roka na koji su zaključeni.

Nadležni nacionalni granski sportski savez, teritorijalni sportski savezi, profesionalni sportski klubovi i sportske organizacije koje se takmiče u nacionalnim sportskim ligama koji su članovi nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza zapošljavaju ili angažuju sportskog stručnjaka ili stručnjaka u sportu sa položenim sportskim stručnim ispitom u roku od godinu dana od dana donošenja podzakonskog akta iz člana 99. stav 8. ovog zakona.

Član 181.

Postojeće organizacije u oblasti sporta dužne su da usklade svoju organizaciju, rad i opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postupak upisa u Registar započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama propisa po kojima je započet.

Postojeće organizacije u oblasti sporta koje treba da usklade svoju organizaciju, rad i opšte akte sa odredbama ovog zakona, dužne su da usklade svoje opšte akte, i Agenciji podnesu prijavu i dokumentaciju za upis promene podataka i dokumenata, u roku iz stava 1. ovog člana, bez plaćanja naknade.

Postojeće organizacije u oblasti sporta koje podnesu Agenciji prijavu i dokumentaciju za upis promene podataka i dokumenata po proteku roka iz stava 1. ovog člana, platiće naknadu u skladu sa Odlukom o naknadama za poslove registracije i druge usluge koje pruža Agencija za privredne registre („Službeni glasnik RS” br. 119/13 i 138/14).

Visokoškolske ustanove i organizacije u oblasti sporta iz člana 29. st. 1–3. ovog zakona koje obavljaju poslove stručnog osposobljavanja za određena sportska zvanja i koje se dobile rešenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja u oblasti sporta do dana stupanja na snagu ovog zakona dužne su da podnesu Ministarstvu zahtev za dobijanje odobrenja za obavljanje stručnog osposobljavanja u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu akta iz člana 30. stav 1. ovog zakona, a do tada nastavljaju da obavljaju stručno osposobljavanje za sticanje onih sportskih zvanja za koja su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom i pratećim podzakonskim aktima.

Član 182.

Podzakonski akti predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, podzakonski akti iz člana 65. stav 7. i člana 120. stav 2. ovog zakona, kao i akta iz člana 136. stav 2. i člana 138. stav 2. ovog zakona doneće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nacionalna strategija razvoja sporta doneće se u skladu sa ovim zakonom najkasnije do kraja 2018. godine.

Član 183.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o sportu („Službeni glasnik RS”, br. 24/11 i 99/11– dr. zakon).

Do donošenja akata na osnovu ovog zakona, primenjivaće se akti doneti na osnovu zakona iz stava 1. ovog člana, osim ako su u suprotnosti s ovim zakonom.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da se primenjuje odredba člana 61. stav 1. tačka 17) Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik RS”, br. 107/05, 109/05 – ispravka, 57/11, 110/12 – US, 119/12, 99/14, 123/14 i 126/14 – US) u delu utvrđivanja zdravstvene sposobnosti maloletnih sportista iz člana 19. stav 6. ovog zakona.

Član 184.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o sportu sadržan je u članu 68. stav 4. Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj: 98/06), prema kome Republika Srbija pomaže razvoj zdravstvene i fizičke kulture, u članu 97. stav 1. tačka 10) Ustava prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti sporta i članu 190. stav 1. tačka 4) Ustava prema kome se opština stara o zadovoljavanju potreba građana u oblasti sporta i fizičke kulture, u skladu sa zakonom.

II. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ZAKONA

Zakon o sportu donet je početkom 2011. godine („Službeni glasnik RS”, br. 24/11 i 99/11 – dr. zakon) (u daljem tekstu: Zakon o sportu), a menjan je, tačnije određene odredbe ovog zakona prestale su da važe usled donošenja Zakona o izmenama i dopunama Zakona o Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, broj: 99/11), u decembru 2011. godine. Prema Pravilniku o sportskim granama u Republici Srbiji u Republici Srbiji postoje 132 sportske grane, od kojih 101 sportska grana od posebnog značaja za Republiku Srbiju. Prema nepotpunim podacima, računa se da u Republici Srbiji na početku 2015. godine postoji oko 13.000 organizacija u oblasti sporta (12.321 u statusu udruženja, društva ili saveza u oblasti sporta), sa preko 11.000 sportskih organizacija i sa preko 250.000 registrovanih sportista. Od ukupnog broja sportista u 2014. godini status vrhunskog sportiste imalo je 1.117 sportista od čega 739 u olimpijskim sportovima i 368 u neolimpijskim sportovima.

Analiza primene Zakona o sportu u protekle četiri godine i problema sa kojima se susreću u radu državni organi i organizacije u oblasti sporta pokazala je da je taj zakon u osnovi odgovorio očekivanjima koja su postojala pri njegovom donošenju, ali i da je za dalje unapređenje stanja u sportu Republike Srbije potrebno doneti novi Zakon o sportu (u daljem tekstu: Predlog zakona). Predlog zakona je rezultat potrebe uređenja ove oblasti u skladu sa evropskim standardima i propisima i sportskim pravilima nadležnih međunarodnih sportskih saveza čiji je razvoj bio izuzetno dinamičan u ovoj oblasti u proteklom periodu, usaglašavanja sa novodonetim nacionalnim propisima i konsenzusa svih relevantnih subjekata sporta da su potrebne izmene u zakonskoj regulativi u oblasti sporta kako bi se postojeći sistem sporta unapredio. U Predlogu zakona je zadržan znatan broj odredbi važećeg Zakona o sportu, odnosno sve one odredbe koje su se potvrdile u četiri godine primene tog zakona.

Razlozi za donošenje novog zakona mogu se klasifikovati na sledeći način:

- 1) razlozi koji proističu iz nepreciznosti ili neprimenljivosti pojedinih rešenja Zakona o sportu;
- 2) razlozi koji proističu iz neusklađenosti sa drugim novodonetim propisima;
- 3) razlozi koji proističu iz novih propisa koji su u međuvremenu doneti;
- 4) razlozi koji proističu iz neregulisanosti pojedinih važnih pitanja za funkcionisanje sistema sporta u Republici Srbiji, kako u Zakonu o sportu, tako i u opštim zakonima za pojedine oblasti;
- 5) razlozi koji proističu iz neusklađenosti pojedinih rešenja Zakona o sportu sa korisnim uporednopravnim rešenjima;
- 6) razlozi koji proističu iz nesprovođenja Zakona o sportu u ključnim segmentima od strane učesnika u sistemu sporta;

7) razlozi koji proističu iz potrebe da se svim građanima, posebno deci, mladima, ženama i osobama sa invaliditetom omogući permanentno bavljenje sportom, uz podršku onim sportistima koji postižu i vrhunske sportske rezultate.

Donošenje novog zakona je izuzetno važno sa stanovišta potrebe unapređenja sistema sporta u Republici Srbiji kako bi se, s jedne strane, omogućilo da se maksimalno poveća obuhvat bavljenja građana sportom, a da se, s druge strane, podrži i dalje razvije domaći vrhunski sport. Prema podacima Istraživanja Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut” iz 2013. godine u Republici Srbiji je gojazan skoro svaki peti odrasli stanovnik (18,6%), svaki treći stanovnik konzumira cigarete (33,6%), oko 40% svakodnevno ili povremeno konzumira alkohol, a skoro polovina stanovništva ima hipertenziju (46,5%). Rezultati komparacije rezultata dva istraživanja, prvog koje je sprovedla Evropska komisija (EUROBAROMETAR) na teritoriji zemalja članica Evropske unije i drugog koje je sproveo CESID na teritoriji Republike Srbije na zahtev Ministarstva omladine i sporta (u daljem tekstu: Ministarstvo), pokazuju da: 40% stanovnika Evropske unije izjavljuje da se bavi sportom bar jednom nedeljno, dok se sportom u Republici Srbiji jednom nedeljno bavi samo oko 10%; 34% stanovnika Evropske unije izjavljuje da se nikada ne bavi fizičkim vežbanjem, dok se u Republici Srbiji nikada ne bavi fizičkim vežbanjem čak 56% populacije. Jedan od prvih preduslova za pronalaženje rešenja podizanja mobilnosti građana Republike Srbije za bavljenje fizičkim aktivnostima jeste nalaženje uzroka njihove pasivnosti u odnosu na fizičko vežbanje. Kada se uporede podaci EUROBARA i CESID-ovog istraživanja vidi se da je nedostatak raspoloživog vremena za te aktivnosti osnovni razlog slabog učešća u sportskim aktivnostima. Upravo su rezultati u vezi sa nedostatkom raspoloživog vremena za bavljenje fizičkim aktivnostima i u Evropskoj uniji i kod nas veoma slični. Naime, 45% ispitanika Evropske unije to navodi kao osnovni razlog, dok je u Republici Srbiji taj broj manji i kreće se na nivou od oko 40%. Ispitanici u Evropskoj uniji navode hendikep ili bolest kao razlog slabog bavljenja fizičkom aktivnošću u iznosu od 13%, a u Republici Srbiji, između ostalog, starost, zdravstveno stanje, su razlog slabog bavljenja sportom kod 37% ispitanika. Samo 3% ispitanika u Evropskoj uniji navodi kao razlog neadekvatnu sportsku infrastrukturu, a u našoj zemlji 5% ispitanika ističe da nema uslove za bavljenje sportom u svom mestu. U Evropskoj uniji 5% ispitanika kaže da je bavljenje fizičkom aktivnošću suviše skupo, a ispitanici u Republici Srbiji u 2% slučajeva se izjašnjavaju da im nedostaju finansijska sredstva.

Obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti ulazi u veliki broj oblasti koje su regulisane drugim zakonima. Stvar je političkog opredeljenja i pravne tehnike da li će pojedina „sportska” pitanja biti regulisana u okviru opštih sistemskih zakona koji regulišu pojedine oblasti ili će se regulisati jednim „sportskim” lex specialis zakonom. Izrazita specifičnost sporta i iskustvo da specifičnosti uvek ostanu izvan opšteg zakona, ukazuju da je potrebno posebnim zakonom urediti sva ona pitanja koja su od posebnog značaja za efikasno i skladno funkcionisanje sporta u Republici Srbiji. Takođe, potrebno je postojeća rešenja dodatno uskladiti sa potrebama i interesima sporta danas, imajući u vidu brojne finansijske, organizacione i druge probleme koje imaju učesnici u sistemu sporta Republike Srbije.

Pored ovog zakona, za oblast sporta u pogledu pravnog uređenja, od neposredne važnosti su i sledeći zakoni:

- 1) Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, posebno na fudbalskim utakmicama („Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori”, broj 9/90);
- 2) Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije protiv dopingovanja u sportu, sa Dodatkom („Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori”, broj 4/91);
- 3) Zakon o potvrđivanju Najrobijskog ugovora o zaštiti olimpijskih simbola, sa Aneksom („Službeni list SRJ – Međunarodni ugovori”, broj 1/99);
- 4) Zakon o potvrđivanju Međunarodne konvencije protiv dopinga u sportu („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 38/09);

5) Zakon o sprečavanju dopinga u sportu („Službeni glasnik RS”, broj 111/14);

6) Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS”, br. 67/03, 101/05 – dr. zakon, 90/07, 72/09 – dr. zakon i 111/09);

7) Zakon o skijalištima („Službeni glasnik RS”, broj 46/06);

8) Nacionalna strategija za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama za period od 2013. do 2018. godine („Službeni glasnik RS”, broj 63/13).

Na osnovu važećeg Zakona o sportu, doneta su sledeća pravna akta:

1) Strategija razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014–2018. godine („Službeni glasnik RS”, broj 1/15);

2) Uredba o nacionalnim sportskim priznanjima i novčanim nagradama („Službeni glasnik RS”, br. 8/13 i 7/15);

3) Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti sportista za obavljanje sportskih aktivnosti i učestvovanje na sportskim takmičenjima („Službeni glasnik RS”, broj 15/12);

4) Pravilnik o uslovima za obavljanje sportskih delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 63/13);

5) Pravilnik o stručnom osposobljavanju za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu („Službeni glasnik RS”, broj 8/13);

6) Pravilnik o sportskim granama u Republici Srbiji („Službeni glasnik RS”, br. 72/11 i 23/12);

7) Pravilnik o sportskim granama od posebnog značaja za Republiku Srbiju („Službeni glasnik RS”, br. 72/11 i 25/13);

8) Pravilnik o načinu vođenja matičnih evidencija u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 74/11);

9) Pravilnik o sadržaju i obrascu prijave za evidentiranje podataka o sportskim organizacijama, sportskim savezima, sportskim društvima i sportskim centrima („Službeni glasnik RS”, broj 43/11);

10) Pravilnik o odobravanju i finansiranju programa kojim se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 49/12);

11) Pravilnik o obrascu i načinu izdavanja legitimacije sportskog inspektora („Službeni glasnik RS”, broj 61/11);

12) Pravilnik o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja („Službeni glasnik RS”, broj 7/13);

13) Pravilnik o nadzoru nad stručnim radom u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 92/11);

14) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji sportskih stručnjaka („Službeni glasnik RS”, broj 25/13);

15) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji sportova („Službeni glasnik RS”, broj 25/13);

16) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji vrhunskih sportista („Službeni glasnik RS”, broj 123/12);

17) Pravilnik o nacionalnim granskim sportskim savezima preko kojih se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta u Republici Srbiji („Službeni glasnik RS”, br. 72/12, 3/12 i 25/13);

18) Pravilnik o korišćenju sportskih objekata i obavljanju sportskih aktivnosti u javnim sportskim objektima („Službeni glasnik RS”, broj 55/13);

19) Pravilnik o evidencijama koje vode visokoškolske ustanove i druge organizacije koje se bave osposobljavanjem u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 61/11);

20) Pravilnik o dozvoli za rad sportskih stručnjaka („Službeni glasnik RS”, broj 7/13);

21) Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 17/13);

22) Pravilnik o bližim uslovima i kriterijumima za stipendiranje vrhunskih sportista amatera za sportsko usavršavanje i za dodelu novčane pomoći vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama („Službeni glasnik RS”, broj 124/12);

23) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji sportskih objekata („Službeni glasnik RS”, broj 103/13).

24) Odluka o obrazovanju Nacionalnog saveta za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS”, br. 65/11 i 100/12);

Predlog zakona predviđa da se postojeća podzakonska akta primenjuju do donošenja akata na osnovu ovog zakona. Suštinski, u najvećem broju slučajeva biće potrebne samo izmene i dopune postojećih podzakonskih akata. Od važećih Zakonom o sportu predviđenih podzakonskih akata do sada nije donet samo Pravilnik o školskom sportu, pre svega jer je u stručnoj javnosti i među ključnim organizacijama u oblasti sporta nadležnim za sport dece i školski sport postojalo sistemsko neslaganje o prioritetima i pravcima razvoja školskog sporta u Republici Srbiji. Međutim, biće potrebno doneti i nekoliko potpuno novih pravilnika, u propisanom roku, i to:

1) Pravilnik kojim će se urediti bliži uslovi o načinu prepoznavanja oblika zlostavljanja, zloupotrebe, diskriminacije i nasilja nad decom u sportu (ministar nadležan za sport i ministar nadležan za unutrašnje poslove);

2) Pravilnik kojim će se urediti rad i delatnost policijskih sportskih udruženja (ministar nadležan za unutrašnje poslove);

3) Pravilnik kojim će se urediti rad i delatnost vojnih sportskih udruženja (ministar nadležan za odbranu);

4) Pravilnik kojim će se urediti sadržaj, obrazac i način vođenja knjige članova sportskog udruženja (ministar nadležan za sport);

5) Pravilnik kojim će se urediti bliži uslovi za obavljanje sportske delatnosti od strane preduzetnika u oblasti sporta (ministar nadležan za sport);

6) Pravilnik kojim će se urediti program, sadržaj, način i troškovi polaganja stručnog sportskog ispita, obrazac uverenja o položenom stručnom sportskom ispitu i ostala pitanja u vezi sa stručnim sportskim ispitom (ministar nadležan za sport);

7) Pravilnik o nadležnim nacionalnim granskim sportskim savezima za sportske grane i oblasti sporta u Republici Srbiji (ministar nadležan za sport);

8) Pravilnik o sportskim granama i oblastima sporta u Republici Srbiji i sportskim disciplinama u okviru sportskih grana i oblasti sporta (ministar nadležan za sport);

9) Pravilnik o bližem uređenju sadržaja, rokova i načina podnošenja izveštaja o realizaciji programa kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u oblasti sporta u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave (ministar nadležan za sport);

10) Programi razvoja sporta na teritoriji autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave (nadležni organi autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave);

11) Pravilnik o bližim uslovima i pravilima za organizovanje školskog i univerzitetskog sporta (ministar nadležan za obrazovanje);

12) Uredba o bližim uslovima, kriterijumima i načinu sticanja, odnosno oduzimanja statusa sportskog objekta od nacionalnog značaja (Vlada);

13) Pravilnik o bližim uslovima za pripremu projekta, odnosno studije o organizovanju i finansiranju velikog međunarodnog sportskog takmičenja (ministar nadležan za sport);

14) Pravilnik o jedinstvenom vizuelnom identitetu nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima (ministar nadležan za sport).

U koncipiranju predloženih rešenja pošlo se od sledećih ciljeva:

1) ustanovljenje sistema sporta u skladu sa relevantnim međunarodnim dokumentima u oblasti sporta;

2) definisanje konzistentne piramidalne strukture sporta, kako na državnom, tako i na nevladinom nivou, sa jasnim definisanjem nadležnosti, prava, obaveza i odgovornosti u zavisnosti od odgovarajućeg nivoa (država, pokrajina, grad, Grad Beograd, opština – nacionalni savez, sportska društva, sportske organizacije);

3) stvaranje osnova za donošenje i implementaciju dugoročnije Nacionalne strategije razvoja sporta;

4) afirmacija autonomije sportskih saveza u regulisanju unutrašnjih odnosa;

5) unapređenje stručnog rada u sportu;

6) stvaranje okvira za povećanje obuhvata bavljenja sportom dece, mladih, žena, starih, osoba sa invaliditetom, na radnom mestu;

7) podrška i podsticanje bavljenja sportom na višim nivoima (vrhunski sport), uz definisanje prioriteta, uključujući i profesionalni sport;

8) obezbeđenje planiranja izgradnje i praćenje iskorišćenosti sportskih objekata i zaštita namene postojećih sportskih objekata;

9) unapređenje zdravstvene zaštite sportista i sportskih stručnjaka;

10) definisanje osnovnih prava i obaveza sportista, posebno maloletnih, i afirmacija položaja vrhunskih i perspektivnih sportista;

11) unapređenje sistema praćenja stanja u sportu i informacionog sistema sporta u Republici Srbiji;

12) definisanje uslova za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti, njihovo razgraničenje u zavisnosti od vrste aktivnosti i delatnosti i od toga da li je u pitanju profesionalni ili amaterski sport, odnosno sportska rekreacija;

13) definisanje konzistentnog i transparentnog sistema finansiranja sporta iz javnih prihoda (budžet) sa različitih nivoa javnih vlasti, kao i kontrola namenskog trošenja dobijenih sredstava i ostvarivanja planiranih ciljeva u odobrenim programima;

14) razvoj i unapređenje predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta i fizičkog vaspitanja dece predškolskog uzrasta;

15) sprečavanje negativnih pojava u sportu, uključujući i proširenje nadležnosti postojećeg Nacionalnog saveta za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama, odnosno njegovo pretvaranje u Nacionalni savet za sprečavanje negativnih pojava u sportu;

16) definisanje okvira za organizovanje sportskih priredaba, posebno za organizovanje velikih međunarodnih sportskih takmičenja i profesionalnih sportskih liga na teritoriji Republike Srbije;

17) decentralizacija, odnosno dekoncentracija pojedinih državnih funkcija u oblasti sporta;

18) ostvarenje efikasnog stručnog i upravnog nadzora nad obavljanjem sportskih aktivnosti i delatnosti.

Kada se analizira četiri godine primene važećeg Zakona o sportu može se konstatovati da su u svim navedenim oblastima u najvećem delu zakonska rešenja dala očekivane rezultate, ali isto tako i da su u svakoj od tih oblasti uočeni brojni ozbiljni problemi za čije rešavanje je, između ostalog, potrebno doneti novi Zakon o sportu.

Ostvarivanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, kao i uloga svih nosilaca javne vlasti moraju da budu u skladu sa ratifikovanim konvencijama u oblasti sporta i principima utvrđenim u dokumentima međunarodnih organizacija čija je članica Republika Srbija, kao i Evropske unije (kao zemlja kandidat). U tom pogledu pri izradi Predloga zakona posebno su uzeti u obzir sledeći dokumenti:

1) Ujedinjene Nacije:

- Međunarodna povelja o fizičkom obrazovanju i sportu UNESKO-a,
- Rezolucija Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 58/5 – „Sport kao sredstvo za promociju obrazovanja, zdravlja, razvoja i mira”;

2) Savet Evrope:

- Evropska sportska povelja,
- Kodeks sportske etike,
- Evropska povelja o sportu za sve,
- Evropski Manifest - Mladi i sport,
- Preporuka br. R (95) - „O značaju sporta za društvo”,
- REZOLUCIJA - „O principima dobrog upravljanja u sportu”,
- Preporuka br (99) 9 - „O ulozi sporta u produbljivanju socijalne kohezije”,
- Preporuka (2003) 6 - „O unapređenju fizičkog obrazovanja i sporta za decu i mlade svim državama Evrope”,
- Preporuka (2000) 17 - „O pravilima o održivosti u sportu: partnerstvo između sporta i životne sredine”,
- Preporuka broj (86) 18 – „Evropska povelja o sportu za sve - osobe sa invaliditetom”,
- Preporuka broj (88) 8 – „Sport za sve – starije osobe”,
- Rezolucija broj 2/75 – „O ulozi javnih vlasti u razvoju sporta za sve”,
- Rezolucija broj 27 (1996) 1 – „Sport i lokalne vlasti”,
- Završna deklaracija Evropske konferencije o sportu i lokalnim vlastima: „Sport za sve: uloga i odgovornosti lokalnih vlasti”,
- zaključci seminara: „Sport i lokalne vlasti” (Madrid, 1979),
- Evropska povelja o lokalnoj samoupravi,
- Evropska urbana povelja,
- Osnovni principi statusa nevladinih organizacija u Evropi;

3) Evropska unija:

- Izjava iz Amsterdama o značaju sporta,
- Deklaracija iz Nice o specifičnim karakteristikama sporta,
- Bela knjiga o sportu i Bela knjiga o sportu 2,
- presude Evropskog suda pravde u oblasti sporta,
- Ugovor o funkcionisanju Evropske unije (Lisabonski ugovor).

Evropska povelja o sportu za sve definisana je na Konferenciji evropskih ministara sporta održanoj u Briselu 20. marta 1975. godine, a zvanično je usvojena i objavljena 24. septembra 1976. godine. Za Savet Evrope ta dva datuma predstavljaju kamen temeljac, jer je usvajanjem te povelje Savet Evrope načelno priznao značaj i vrednosti sporta i stvorio osnov za definisanje zajedničke evropske politike u toj oblasti. Evropska povelja o sportu za sve poslužila je kao osnova za donošenje 1992. godine Evropske sportske povelje i Evropskog kodeksa sportske etike, koji su revidirani 2001. godine (proširenje zabrana i na seksualna iskorišćavanja i zloupotrebe, posebno dece, mladih i žena). Evropska sportska povelja predstavlja osnovni dokument Saveta Evrope za vođenje sportske politike. U njoj je izražena saglasnost evropskih država o zajedničkom evropskom okviru za razvoj sporta, zasnovanom na idejama pluralističke demokratije, vladavine prava i ljudskim pravima, kao i etičkim principima postavljenim u Kodeksu sportske etike. Cilj Evropske sportske povelje je: omogućavanje svakom pojedincu da učestvuje u sportu; zaštita i razvoj moralnih i etičkih osnova sporta, kao i ljudskog dostojanstva i bezbednosti onih koji su uključeni u sport. Prema Evropskom kodeksu sportske etike i Evropskoj sportskoj povelji sport u osnovi mora biti: dostupan svima pod jednakim uslovima; human; slobodan i dobrovoljan; zdrav i siguran (bezbedan); fer, tolerantan, etički prihvatljiv i usmeren ka punom ostvarivanju ličnosti; u skladu sa prirodnom sredinom i društvenim okruženjem; nezavistan od zloupotreba u političke, komercijalne i finansijske svrhe, odnosno ciljeva koji su suprotni sportskom duhu. Sportski duh je suštinska vrednost sporta i karakterišu ga: etika, fer–plej i poštenje; zdravlje; izuzetna dostignuća, karakter i obrazovanje; radost i zabava; timski rad; posvećenost; poštovanje pravila i zakona, poštovanje sebe i drugih učesnika; hrabrost; zajednica i solidarnost.

Nacionalne politike (svih nivoa javne vlasti) u oblasti sporta i relevantna legislativa treba da se zasnivaju na Evropskoj sportskoj povelji i Evropskom kodeksu sportske etike. Ostvarivanje ciljeva Evropske sportske povelje i Evropske urbane povelje predstavlja okvir i za ulogu javnih vlasti u razvoju sporta. Prema Evropskoj sportskoj povelji, Kodeksu sportske etike i Povelji sporta za sve, uloga javnih vlasti u oblasti sporta je da:

- 1) preduzimaju mere kako bi se obezbedilo da svi građani imaju priliku da se bave sportom i, gde je to potrebno, preduzimaju dodatne mere kako bi se mladim talentovanim ljudima, ali i hendikepiranim i invalidima, bilo pojedincima ili grupama omogućilo da efikasno koriste tu mogućnost;
- 2) ne dozvole bilo kakvu diskriminaciju;
- 3) obezbede opšte planiranje potrebnih sportskih objekata (broj, raznovrsnost i dostupnost);
- 4) osiguraju izgradnju temelja – sport u školama i oko škola;
- 5) promovišu bavljenje sportom u svim segmentima populacije kroz pružanje odgovarajućih uslova i programa svih vrsta, obezbeđivanje kvalifikovanih instruktora, lidera ili animatora;
- 6) ohrabruju pružanje mogućnosti za bavljenje sportom na radnom mestu;

7) podrže i podstaknu bavljenje sportom na višim nivoima na odgovarajuće i posebne načine, u saradnji sa relevantnim sportskim organizacijama, pri čemu podrška treba da pokrije različita područja, kao što su: prepoznavanje talenata i savetovanje; pružanje odgovarajućih uslova; razvoj brige i podrške kroz sportsku medicinu i sportsku nauku; ohrabrivanje treniranja uz primenu naučnih metoda; edukacija za trenere i druge leaderske funkcije; pomoć klubovima u obrazovanju odgovarajućih struktura i takmičarskih ekipa;

8) unaprede stručni rad u sportu (ljudski resursi – treba podržati razvoj kurseva koje će držati odgovarajuće organizacije i koji će voditi do diploma i kvalifikacija koje pokrivaju sve aspekte promocije sporta);

9) usklađuju sportske aktivnosti sa ograničenim resursima planete i njihovo praktikovanje u skladu sa principima opravdanog razvoja i uravnoteženog upravljanja okolinom;

10) razviju odgovarajuće strukture i sredstva za sakupljanje i distribuciju relevantnih informacija;

11) podstiču kombinovanu javnu i privatnu finansijsku podršku sportu, uključujući i sopstvene prihode sportskog sektora s ciljem sticanja sredstava potrebnih njegovom daljem razvoju.

Takva uloga javnih vlasti je prvenstveno komplementarna aktivnostima sportskog pokreta. Zato je bliska saradnja sa nevladinim sportskim organizacijama od suštinskog značaja za ostvarivanje ciljeva Evropske sportske povelje. Javne vlasti treba da obezbede autonomiju sportskog pokreta, pošto su aktivnosti javnih vlasti samo dopuna delatnosti sportskih organizacija. U tom cilju treba podržati i razvoj duha dobrovoljnosti (volonterizma) i pokretljivosti u sportu. Ostvarivanje uloge svih javnih vlasti u razvoju sporta principijelno se postiže: obezbeđivanjem sportskih objekata – stvaranjem mreže sportskih kapaciteta širom gradske teritorije ili urbanih naselja tako da zadovoljavaju sadašnje i buduće potrebe, da zadovoljavaju higijenske zahteve, da se uklapaju u sadašnja urbana naselja i ona koja će tek da se razviju i da se pri tom vodi računa o saobraćajnim vezama i sličnim uslovima; obezbeđivanjem komplementarnosti javnih sportskih kapaciteta sa kapacitetima dobrovoljnih sportskih udruženja ili komercijalnih organizacija; planiranjem u novim urbanim sredinama ili obezbeđivanjem u postojećim otvorenim prostorima, zelenih površina sa drvećem, igrališta, vodenih površina i staza za bicikle s ciljem stimulacije rekreativnih aktivnosti; unapređivanjem učešća u sportskim aktivnostima grupacija sa niskim primanjima kroz subvencija; saradnjom sa komercijalnim i dobrovoljnim sektorima s ciljem pospešivanja mešovite javne i privatne pomoći sportu; ohrabrivanje i podržavanje većeg učešća u sportskim aktivnostima starijih osoba, žena, mladih, hendikepiranih, i to stavljanjem akcenta na fizičke aktivnosti, a ne na tehničke i takmičarske elemente sporta; edukacijom i reklamiranjem sporta i ostalih fizičkih aktivnosti i isticanjem njihovog pozitivnog delovanja na zdravlje; obezbeđivanjem da fizičko obrazovanje bude deo svih nastavnih programa sa akcentom na fizičkom i mentalnom zdravlju učenika i fizičku aktivnost, a ne na tehnički i takmičarski element; maksimalnim korišćenjem postojećih sportskih kapaciteta; ulaganjem u ljudske resurse (sportski stručnjaci, sportski lideri, sportski animatori i dr.); obezbeđivanjem odgovarajućeg fizičkog obrazovanja u okviru časova sporta u školama; obezbeđivanjem adekvatnog sportskog zdravstvenog obrazovanja, uključujući i antidoping obrazovanje; istraživanjima i adekvatnim uvidom u stanje na terenu; otklanjanjem fizičkih, socijalnih, ekonomskih i fizičkih ograničenja koja sprečavaju urbane stanovnike da uzmu učešće u sportu; podrškom sportista koji su dostigli nivo profesionalnosti u sportu, u poboljšanju performansi i postizanju savršenstva, putem obezbeđenja i adekvatnog opremanja, u saradnji sa nadležnim sportskim savezima, osnovnih sportskih kapaciteta koji mogu da se koriste za

takmičenja i trening profesionalnih sportista, kao i realizaciju strukturalnih programa treninga i takmičenja i angažovanja dobrih trenera; umanjnjem finansijske neravnopravnosti u potrebama koja postoji između vrhunskog sporta i sportske rekreacije. Predlog zakona kroz svoje odredbe teži da ostvari u što je moguće većoj meri sve navedene funkcije svih javnih vlasti u Republici Srbiji.

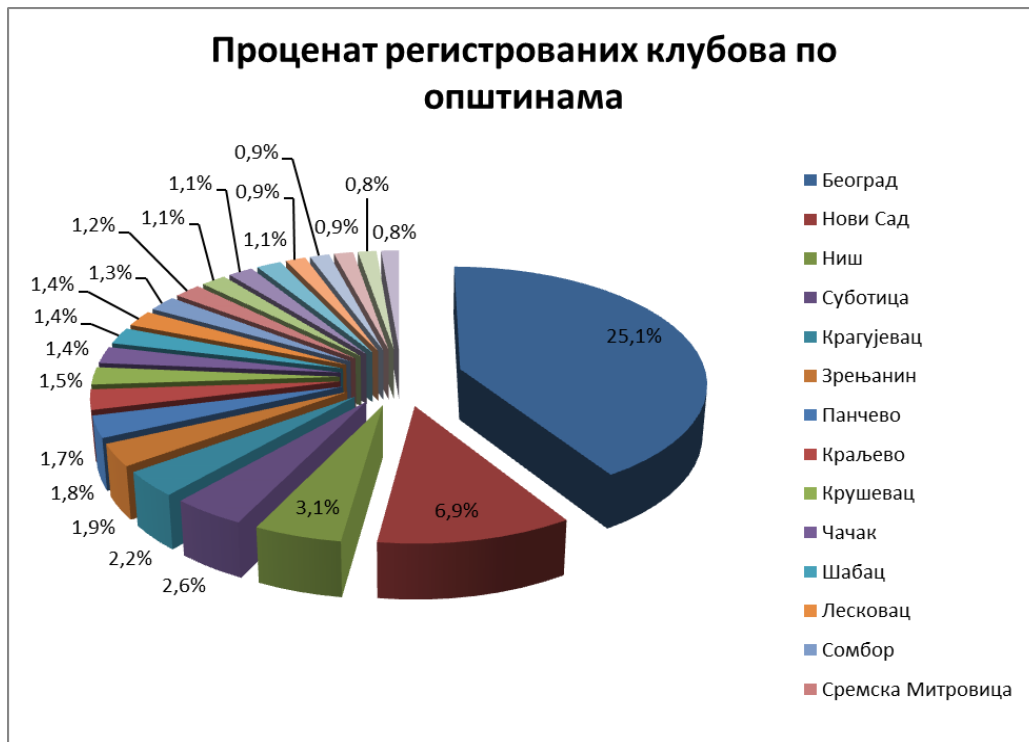
Od donošenja Zakona o sportu vođenje Registra udruženja, društava i saveza u oblasti sporta prešlo je u nadležnost Agencije za privredne registre. Do kraja 2014. godine je ukupno registrovano 11.492 sportskih udruženja, sportskih društava i sportskih saveza. Pored tih organizacija postoji i nekoliko stotina privrednih društava u oblasti sporta (sportskih privrednih društava i organizacija za obavljanje privrednih delatnosti) upisanih u Registar privrednih društava kod Agencije za privredne registre, oko 200 preduzetnika u oblasti sporta upisanih u Registar preduzetnika kod Agencije za privredne registre, nekoliko desetina ustanova u oblasti sporta upisanih u nadležne registre kod privrednih sudova i nekoliko sportskih fondacija upisanih u Registar fondacija i zadužbina kod Agencije za privredne registre. Zakonom o sportu je predviđeno postojanje Jedinstvene evidencije udruženja, društava i saveza u oblasti sporta koju bi vodilo Ministarstvo, ali u praksi ta jedinstvena evidencija nije obrazovana jer bi njeno vođenje predstavljalo „dupliranje poslova” pošto su svi podaci već dostupni na sajtu Agencije za privredne registre u Registru sportskih udruženja, društava i saveza. Ono što, međutim, nedostaje je postojanje jedinstvene evidencije svih organizacija i preduzetnika u oblasti sporta, koja bi bila javno dostupna svim zainteresovanim licima. Predlog zakona to sada obezbeđuje.

Kada se analiziraju podaci iz Registra udruženja, društava i saveza u oblasti sporta sa početka 2015. godine može se uočiti osnovna struktura organizovanosti sporta u Republici Srbiji, po pravnim oblicima, granama sporta i teritorijalnoj rasprostranjenosti.

U Republici Srbiji je početkom 2015. godine bilo 11.115 sportskih udruženja, 162 sportska društva, 473 granska sportska saveza, 433 teritorijalna sportska saveza (uključujući i teritorijalne granske saveze), 77 stručnih sportskih udruženja i 60 drugih udruženja i saveza u oblasti sporta.

Teritorijalna rasprostranjenost sportskih udruženja i saveza je neujednačena, što je unekoliko i razumljivo imajući u vidu broj stanovnika, razvijenost sportske infrastrukture i druge karakteristike pojedinih jedinica lokalne samouprave: Beograd – 3127; Novi Sad – 855; Niš – 385; Subotica – 324; Kragujevac – 269; Zrenjanin – 237; Pančevo – 230; Kraljevo – 212; Kruševac – 183; Čačak – 178; Leskovac – 169; Sombor – 162; Sremska Mitrovica – 153; Jagodina – 143; Požarevac – 142; Smederevo – 142; Vršac – 114; Užice – 111; Valjevo – 109; Bačka Palanka – 105; Kula – 101; Ruma – 101; Stara Pazova – 101; Kikinda – 99; Plandište – 98; Loznica – 92; Pirot – 91; Paraćin – 89; Novi Pazar – 83; Zaječar – 83; Inđija – 82; Trstenik – 82; Bor – 79; Vrbas – 79; Petrovac – 78; Aranđelovac – 74; Vranje – 71; Bačka Topola – 70; Aleksinac – 69; Odžaci – 66; Smederevska Palanka – 65; Gornji Milanovac – 64; Apatin – 62; Ub – 57; Šid – 56; Vrnjačka banja – 56; Bečež – 55; Knjaževac – 54; Kovin – 54; Požega – 54; Topola – 54; Temerin – 53; Kosovska Mitrovica – 51; Svilajnac – 51; Velika Plana – 51; Negotin – 49; Bujanovac – 48; Kanjiža – 48; Prokuplje – 48; Žabalj – 48; Bajina Bašta – 46; Vladimirovci – 46; Žitište – 45; Kladovo – 44; Senta – 44; Bogatić – 42; Bela Crkva – 41; Čuprija – 41; Kovačica – 41; Lučani – 41; Alibunar – 40; Pećinci – 40; Veliko Gradite – 40; Lajkovac – 38; Novi Bečež – 38; Prepolje – 38; Despotovac – 37; Ivanjica – 36; Srbobran – 35; Vlasotince – 35; Bački Petrovac – 33; Sokobanja – 33; Varvarin – 33; Knić -32; Aleksandrovac – 31; Kučevo – 31; Beočin – 30; Sečanj – 30; Bač – 29; Raška – 29; Ada – 28; Arilje – 28; Priboj – 27; Irig – 26; Doljevac – 25; Leposavić – 25; Majdanpek – 25; Čajetina – 24; Krupanj – 24; Novi Kneževac – 24; Titel – 24; Vladičin Han – 23; Brus – 22; Čoka – 22; Žagubica; 22; Boljevac – 21; Golubac – 21; Nova Crnja – 21; Rača – 21; Žabari – 21; Mali Idoš – 20; Malo Crniće - 20; Mionica –

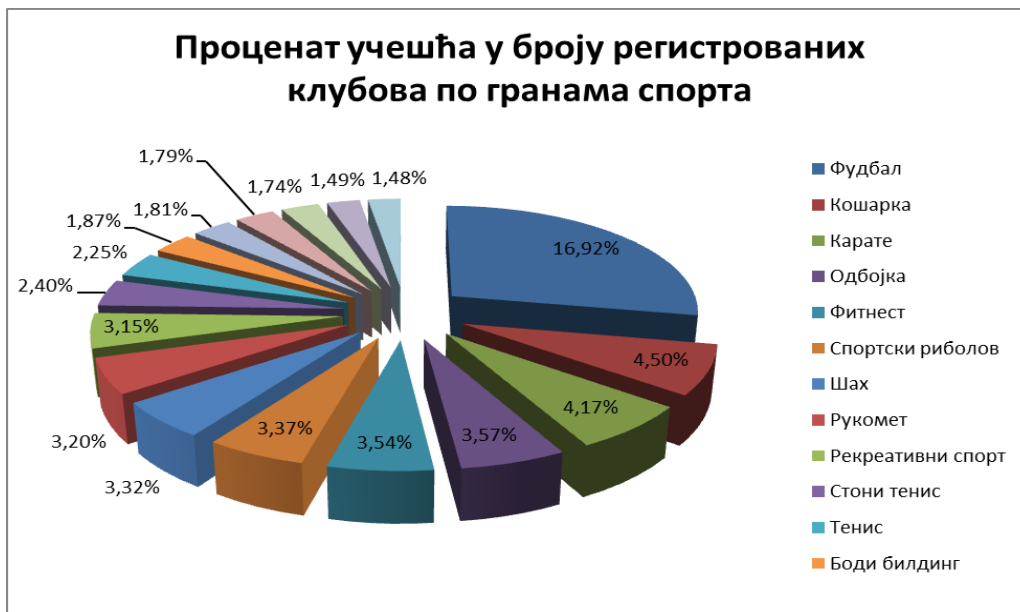
20; Sjenica – 20; Ljubovija – 19; Batočina 18; Ćićevac – 18; Kuršumlija – 18; Lebane – 18; Ljig – 18; Merošina – 18; Tutin – 18; Blace – 17; Mali Zvornik – 17; Niška banja – 17; Opovo – 17; Sremski Karlovci – 17; Dimitrovgrad – 16; Surdulica – 16; Žitorađa – 16; Bela Palanka – 14; Kosjerić – 14; Nova Varoš – 14; Zvečan – 14; Zubin Potok – 14; Babušnica – 13; Preševo – 13; Svrlijig – 13; Priština – 12; Koceljeva – 12; Lapovo – 12; Rekovac – 12; Bojnik 11; Štrpce – 10; Ražanj – 9; Osečina – 8; Bosilegrad – 6; Gadžin Han – 6; Gnjilane – 6; Medveđa – 6; Kosovska Kamenica – 5; Lipljan – 3; Trgovište – 3; Kosovo Polje – 2; Vitina – 2; Vučitrn – 2; Crna Trava – 1; Obilić – 1; Orahovac – 1.

Kao što se iz datog pregleda može videti, jedna četvrtina svih organizacija u oblasti sporta u Republici Srbiji je na teritoriji Grada Beograda.

Pet najzastupljenijih sportova u Republici Srbiji prema broju registrovanih organizacija su: fudbal, košarka, karate, odbojka i sportska rekreacija (računajući zajedno rekreativni sport i sport za sve). Pregled broja sportskih udruženja i saveza po granama sporta je sledeći: fudbal – 3047 (16,92%); košarka – 811 (4,50%); karate – 750 (4,17%); odbojka – 643 (3,57%); fitnes – 638 (3,54%); sportski ribolov – 606; šah – 598; rukomet – 576; rekreativni sport – 567; stoni tenis – 431; bodi bilding – 337; atletika – 326; plivanje – 323; streljaštvo – 313; džudo – 269; kik boks – 267; boks – 263; ples (sportski, moderni) – 249; planinarstvo – 241; aerobik – 223; moto sport – 221; sport za sve – 201; aikido – 2013; gimnastika – 201; skijanje – 176; sportski auto moto – 175; kuglanje – 171; joga – 169; džudo – 157; tekvondo – 152; biciklizam – 148; mma borilački sport – 130; podvodni sport – 129; vazduhoplovni sport – 128; rvanje – 126; konjički sport (neolimpijske discipline) – 124; konjički sport (olimpijske i FEI discipline) – 116; pikado – 107; vaterpolo – 101; dizanje tegova 98; školski sport – 93; sport osoba sa invaliditetom – 93; savate – 92; ekstremni sportovi – 92; kajak kanu – 86; kung fu vušu – 85; streličarstvo – 83; motonautika – 74; boćanje – 72; orijentiring – 67; sambo – 64; mai tai – 61; radnički sport – 61; sportsko penjanje – 60; paintbol – 60; jedrenje – 59; veslanje – 55; rafting – 55; bilijar – 52; triatlon – 47; badminton – 47; bridž – 43; američki fudbal – 43; tradicionalni sportovi – 41; ragbi – 39; kendo – 39; skijanje na vodi – 37; kjokušinkai – 37; džet ski – 34; ragbi 13 – 32; mačevanje – 32; klizanje – 32; hokej na ledu – 31;

univerzitetski sport – 30; sinhrono plivanje – 29; pover lifting – 28; golf – 26; multi sportovi – 241; sport osoba sa invaliditetom, gluvi i nagluvi – 24; hokej na travi – 24; elektronski pikado – 23; bejzbol – 22; leteće mete – 21; sportska speleologija – 20; sokolski sport – 19; softbol – 19; skvoš – 19; bowling – 19; seoski sport – 18; ski alpinizam – 18; kinološki sport – 18; seoski sport – 18; sport osoba sa invaliditetom, slepi i slabovidni – 17; spid badminton – 17; preferans – 17; stron men – 16; roler sport – 16; praktično streljaštvo – 15; biatlon – 15; life saving – 14; sport osoba sa invaliditetom, specijalna olimpijada – 13; sankaski sportovi – 13; ašikara kaikan – 13; go – 12; kriket – 11; sport u policiji – 11; karling – 10; sport u dijaspori – 10; sumo – 9; sport u vojsci – 9; sportski lov – 8; florbol – 8, Tug-of-var – 7; minigolf – 7; kroftol – 7; dragon boat – 7; lakros – 6, skajbol – 5; moderni petatlon – 5; elektronski sport – 5; bob – 5; surfing – 4; flajing disk – 4; polo – 3; soft tenis – 1; sleddog – 1, kasting – 1; bandi – 1. Kao multi sportske organizacije (registrovane za više grana sporta) registrovano je 55 organizacija.

Zakon o sportu je predvideo i postojanje jedinstvenog nacionalnog informaciono-dokumentacionog sistema u oblasti sporta u vidu vođenja matičnih evidencija od strane Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije, uz obavezu organizacija i pojedinaca u oblasti sporta da se upišu u te evidencije. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja matičnih evidencija u oblasti sporta donet je 2011. godine, ali su matične evidencije u najvećem delu postale operativne tek 2013. godine. Zabrinjavajuće je, međutim, što ne postoji ažurnost kod organizacija u oblasti sporta u vezi upisa u matične evidencije i blagovremenog dostavljanja izmena upisanih podataka. Početkom 2014. godine u matičnu evidenciju organizacija u oblasti sporta bilo je upisano 7.861 organizacija, u matičnu evidenciju preduzetnika u oblasti sporta upisano je 77 preduzetnika, u matičnu evidenciju programa koji se finansiraju iz javnih prihoda upisano je 1.873 (od ukupno 3.917), u matičnu evidenciju sportskih objekata upisano je 1.533 (od 3.979) i u matičnu evidenciju velikih međunarodnih sportskih priredaba upisano je 11 (od 42). Stanje se nešto popravilo tokom 2014. godine, tako da je početkom 2015. godine: 1) u Matičnoj evidenciji preduzetnika u sportu registrovano 220 preduzetnika, ali sa zaključeno 81 prijavom; 2) u Matičnoj evidenciji organizacija u oblasti sporta registrovano je 12.090 organizacija, ali za zaključenih 8068 prijave; 3) u Matičnoj evidenciji realizatora programa registrovano je 3.917 nosilaca programa, ali sa zaključenih 1.876 prijave; 4) u Matičnoj evidenciji sportskih objekata registrovano je 4.035 objekata, ali sa zaključenim 1.645 prijave; 5) u Matičnoj evidenciji sportskih priredbi registrovano su 42 sportske priredbe, ali sa

zaključenim 11 prijava. Međutim, još nisu uspostavljene matične evidencije kategorisanih i drugih sportista takmičara i sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu. Takvo stanje je potrebno izmeniti, pa su Predlogom zakona utvrđene mere u tom pravcu, uključujući i propisivanje da su nosioci programa koji se finansiraju iz javnih prihoda dužni da se upišu u određenu nacionalnu evidenciju, kao uslov za dobijanje sredstava.

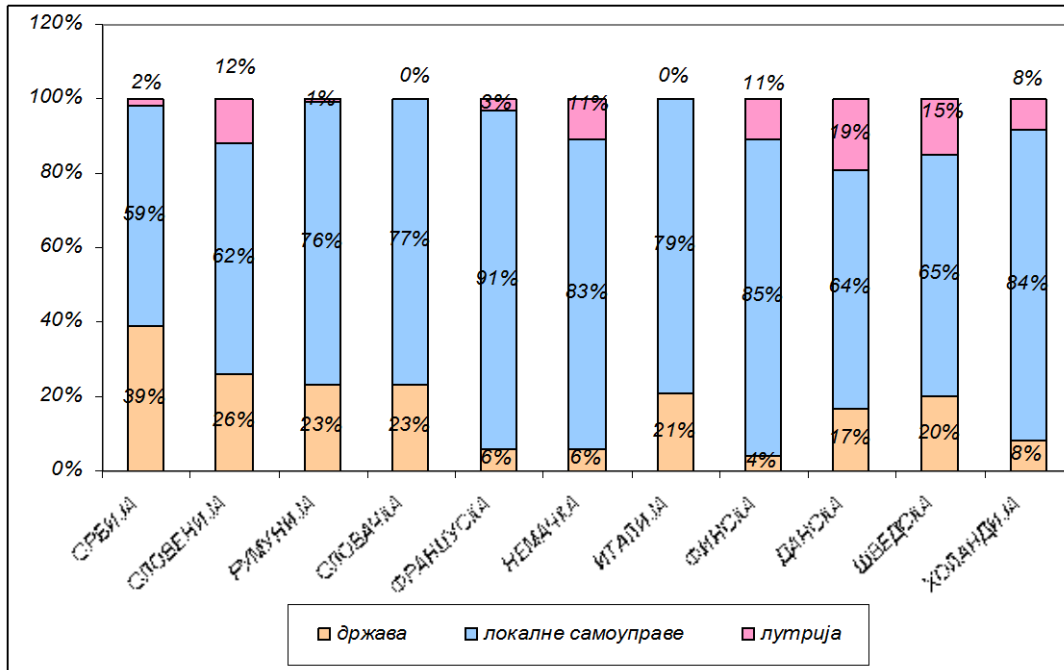
Jedan od ključnih problema u funkcionisanju sistema sporta kako je on postavljen važećim Zakonom o sportu jeste finansiranje učesnika u sistemu sporta za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti. Za dominantni evropski model finansiranja sporta karakteristično je da se sport manjim delom finansira iz javnih sredstava, a u okviru tih sredstava veći deo otpada na lokalne zajednice. Evropski model finansiranja sporta iz javnih sredstava temelji se na decentralizaciji. Osnovni odnos između izdvajanja iz državnog budžeta i budžeta lokalnih zajednica iznosi 1 : 3,8 kao što je to u: Portugaliji, Španiji, Italiji, Francuskoj, Belgiji, Sloveniji. U nekim drugim državama taj odnos je još veći u korist lokalnih zajednica: Nemačka, Švajcarska, Danska, Finska, Švedska. U Republici Srbiji je taj odnos negde oko 1 : 2,5. U savremenom evropskom modelu sporta od sportskih organizacija se danas očekuje da najveći deo potrebnih sredstava obezbede iz tzv. sopstvenih izvora, kao što su: televizijska prava, članarine, ulaznice, sponzori i donatori, proizvodi sa klupskim obeležjima, sportske usluge i sl. Tek kada se saberu izdvajanja iz javnih sredstava i sopstveni prihodi organizacija u oblasti sporta dobija se realna slika izdvajanja za sport. Zbog razlika u veličini, razvijenosti i broju stanovnika između država, izdvajanja za sport se mere i upoređuju prema bruto društvenom proizvodu pojedine zemlje. Za upoređenje se koristi i izdvajanje budžetskih sredstava za sport po glavi stanovnika.

Ukupna izdvajanja za sport u %

	FIN	FRA	NEM	ITA	POR	ŠVED	ŠPA	VB	SLO
Država	4,3	8,9	0,6	8,2	9,9	2,2	0,4	0,8	5,5
Lokalna zajednica	24,7	29,5	26,6	11,0	11,6	20,4	5,2	15,1	20,8
Sopstvena sredstva	71,0	61,6	72,8	80,8	78,5	77,3	94,4	84,1	73,6
Sva sredstva za sport – BDP	1,13	1,1	1,28	1,04	1,77	0,8	3,47	1,49	0,6
Javna sredstva za sport – BDP	0,33	0,42	0,35	0,2	0,61	0,18	0,20	0,24	0,16

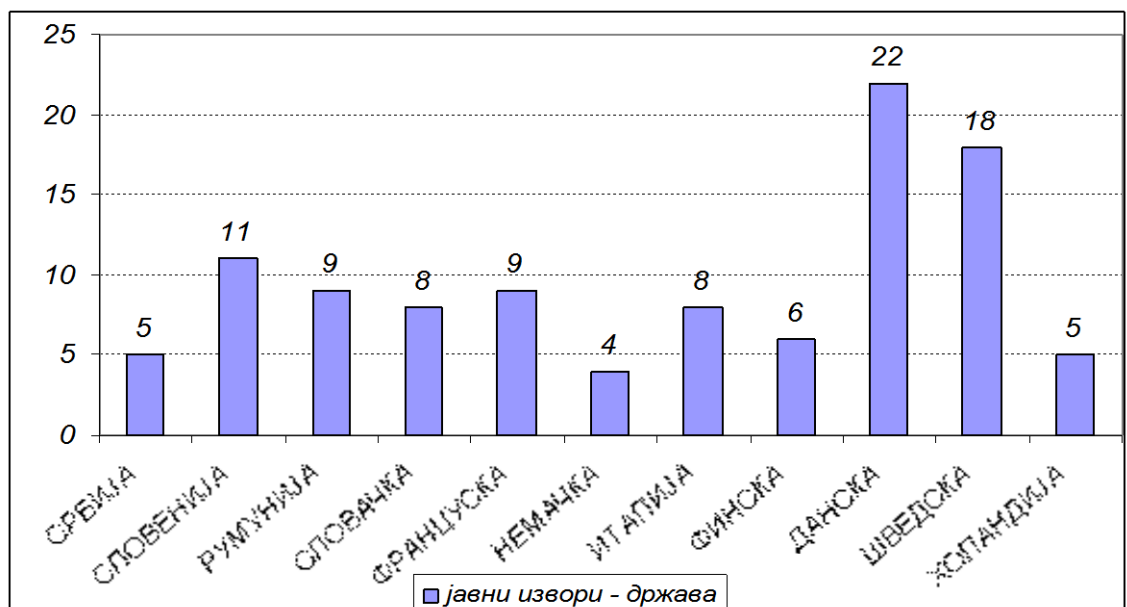
Za potrebu izrade Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014–2018. godine urađena je komparativna analiza finansiranja sporta u zemljama članicama Evropske unije i Republike Srbije koja je obuhvatila finansiranje sporta sa pozicije budžeta država i jedinica lokalnih samouprava, kao i investiranja u sport sa pozicije privatnog sektora. Iz studije se može videti da u pogledu javnih izvora finansiranja sporta Republika Srbija zaostaje u odnosu na zemlje Evropske unije. Planirana izdvajanja za sport iz javnih izvora u Republici Srbiji za 2011. godinu iznosila su 13 evra po stanovniku, što je više nego desetostruko manje nego u Francuskoj (158 evra), Finskoj (155 evra) i Danskoj (136 evra) u 2009. godini i više nego dvostruko manje nego u Mađarskoj (27 evra) gde se izdvajalo najmanje javnih sredstava po stanovniku, poredeći zemlje Evropske unije. U narednom grafikonu prikazana je struktura javnih izvora finansiranja u odabranim zemljama Evropske unije za 2009. godinu i Republiku Srbiju za 2011. godinu, kada je donet Zakon o sportu.

Struktura javnih izvora finansiranja u % je sledeća:

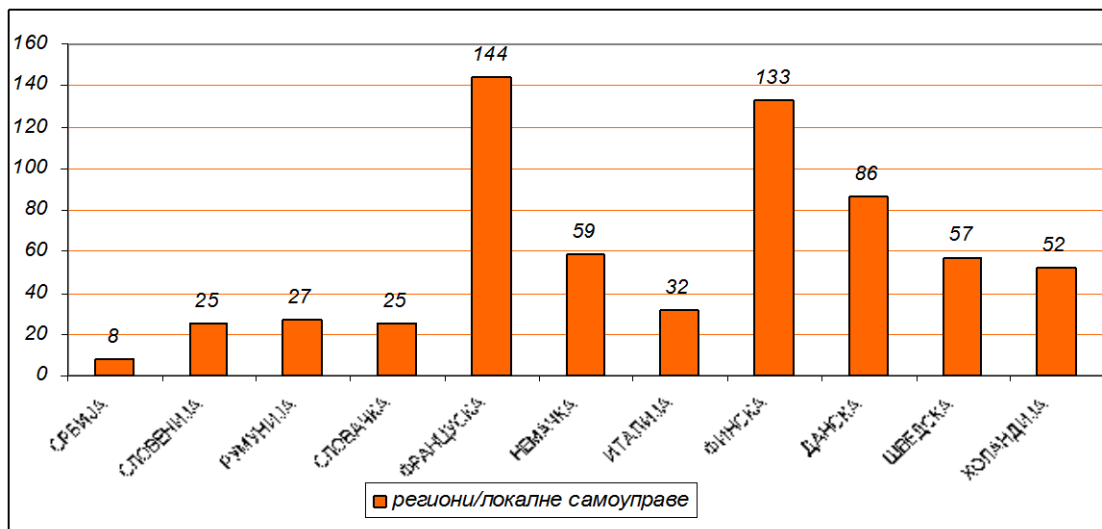
U svim odabranim zemljama Evropske unije u strukturi javnih izvora finansiranja u 2009. godini najznačajniji udeo su imali izvori iz regionalnih/lokalnih budžeta. U strukturi planiranih javnih izvora finansiranja sporta u Republici Srbiji za 2011. godinu zbirni budžet Autonomne pokrajine Vojvodine i lokalnih samouprava takođe je imao najznačajniji udeo, ali je on bio manji u odnosu na sve odabrane zemlje Evropske unije. Takođe, udeo u javnim izvorima finansiranja sporta u Republici Srbiji koji se odnosi na sredstva prikupljena od lutrije je nizak u odnosu na udeo iste kategorije kod većine odabranih zemalja Evropske unije. Sa druge strane, udeo sredstava za finansiranje sporta iz budžeta Republike Srbije znatno je veći od udela na državnom nivou odabranih zemalja Evropske unije.

U narednom grafikonu, prikazano je finansiranje sporta od strane države izraženo po stanovniku u odabranim zemljama Evropske unije u 2009. godini i u Republici Srbiji u 2011. godini, kada je donet važeći Zakon o sportu:

Iako Republika Srbija sa investiranih pet evra po stanovniku ne zaostaje za pojedinim zemljama poput Nemačke (koja izdvaja četiri evra po stanovniku), Holandije (pet evra po stanovniku) i Finske (šest evra po stanovniku), poredeći iznose finansiranja sporta iz državnog budžeta po stanovniku, pomenute zemlje sport višestruko većim iznosima po stanovniku finansiraju iz budžeta regiona/lokalnih samouprava.

U narednom grafikonu prikazani su iznosi finansiranja sporta iz budžeta regiona/lokalnih samouprava po stanovniku u odabranim zemljama Evropske unije u 2009. godini i u Republici Srbiji u 2011. godini:

Iz prethodnog grafikona može se videti da je finansiranje sporta iz budžeta regiona/lokalnih samouprava izraženo po stanovniku u Republici Srbiji značajno manje nego u odabranim zemljama Evropske unije. Zaključak je da po Republiku Srbiju negativan jaz u finansiranju sporta između nje i odabranih zemalja Evropske unije, posmatrajući ukupne javne izvore, najznačajnijim delom potiče od finansiranja iz budžeta regiona/lokalnih samouprava. Prethodno pomenuta planirana sredstva za 2011. godinu u Republici Srbiji su iznosila 8 evra po stanovniku, dok su u 2009. godini u Sloveniji i Slovačkoj iznosila 25 evra, Rumuniji 27 evra, Italiji 32 evra, Danskoj 86 evra, Finskoj 133 evra, Francuskoj 144 evra po stanovniku.

Finansiranje sporta u Republici Srbiji iz igara na sreću (lutrije) izraženo po stanovniku je na najnižem nivou u poređenju sa odabranim zemljama u Evropskoj uniji. Planirano finansiranje sporta iz pomenutog izvora u 2011. godini u Republici Srbiji je iznosilo 2.000.000 evra, odnosno 0,3 evra po stanovniku. U odnosu na Republiku Srbiju, Danska je u 2009. godini izdvojila od igara na sreću 26 evra po stanovniku. Dodatni problem pored minimalno prikupljenih sredstava jeste što se ovako prikupljena sredstva u Republici Srbiji ne koriste za finansiranje razvojnih programa, već za finansiranje nagrada sportistima koji osvajaju medalje na prvenstvima Evrope i sveta, olimpijskim igrama, šahovskim olimpijadama, paraolimpijskim igrama, DEJVIS kupu i FED kupu.

Analiza četiri godine primene važećeg Zakona o sportu u odnosu na finansiranje sporta pokazuje da se prethodno navedeno stanje nije suštinski promenilo – budžetska sredstva javnih vlasti i dalje glavni izvor finansiranja sporta u Republici Srbiji.

Kada je u pitanju budžet Republike Srbije, za ukupnu delatnost omladine i sporta u 2012, 2013, 2014. i 2015. godini respektivno je obezbeđivano u milionima evra 42,5; 40,8; 40,6 i 41,9.

U istom periodu delatnost sporta finansirana je sa nivoa Ministarstva (Sektor za sport, Sektor za upravljanje projektima, Budžetski fond za finansiranje sporta) i ustanova – Antidoping agencije Republike Srbije i Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije. Ukupno, po godinama, sport je finansiran u iznosu od (sve u milionima evra) 29,6 u 2012. godini; 32,7 u 2013. godini; 31,6 u 2014. godini i 31,1 u 2015. godini.

Prethodno izneti podaci pokazuju da je za Ministarstvo na godišnjem nivou izdvajano prosečno 0,54% ukupnog budžeta Republike Srbije, a za finansiranje organizacija u oblasti sporta izdvajano je prosečno 0,40% od ukupnog budžeta Republike Srbije.

Prema važećem Zakonu o sportu, Ministarstvo finansira redovne programske aktivnosti nacionalnih sportskih saveza, u skladu sa Pravilnikom o nacionalnim granskim sportskim savezima preko kojih se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta u Republici Srbiji. U 2010. godini za redovne programske aktivnosti Ministarstvo je izdvojilo 861,4 miliona dinara, dok je u 2011. godini izdvojeno 1.317,7 miliona dinara, što predstavlja povećanje od 52,97% u odnosu na 2010. godinu. U 2012. godini iznos izdvajanja za te programe je uvećan 13,48% u odnosu na 2011. godinu i iznosio je 1.495,4 miliona dinara. Za 2013. godinu izdvajanja su bila u visini od 1.374,8 miliona dinara što predstavlja umanjeње od 8,00%. Za 2014. godinu izdvajanja su bila u visini od 1.757,5 miliona dinara što predstavlja uvećanje od 27,84% u odnosu na 2013. godinu. Za 2015. godinu planirano je izdvajanje od 1.638.1 milion dinara što predstavlja umanjeње od 9,32% u odnosu na 2014. godinu.

Iz budžeta Republike Srbije u 2010. godini finansirani su redovni programi ukupno 94 nacionalna granska saveza i sportskih organizacija, u 2011. godini taj broj je povećan na 96, dok je u 2012. godini smanjen na 92, u 2013. godini povećan na 93, u 2014. godini smanjen na 91, a u 2015. godini finansira se 87 saveza. Neophodno je, međutim, imati u vidu da je određeni broj saveza u 2010. i 2011. godini finansiran preko Sportskog saveza Srbije, kao krovne organizacije koja je zadužena za razvoj i unapređenje istih (Univerzitetski sportski savez Srbije, Savez za školski sport Srbije, Sportski savez Kosova i Metohije), dok su navedene sportske organizacije u 2012. i 2013. godini direktno primala sredstva za redovne programske aktivnosti. U 2015. godini 4 saveza (Plivački savez Srbije, Tekvondo asocijacija Srbije, Bokserski savez Srbije i Mačevalački savez Srbije) se finansiraju preko Olimpijskog komiteta Srbije, a jedan savez (Ribolovački savez Srbije) preko Sportskog saveza Srbije.

Ukupna sredstva iz budžeta Republike Srbije koja su izdvojena za godišnje (redovne) programe nacionalnih sportskih saveza od 2010. do 2015. godine (podaci za budžetsku 2015. godinu odnose se na period januar–avgust 2015. godine) mogu se grafički prikazati na sledeći način:

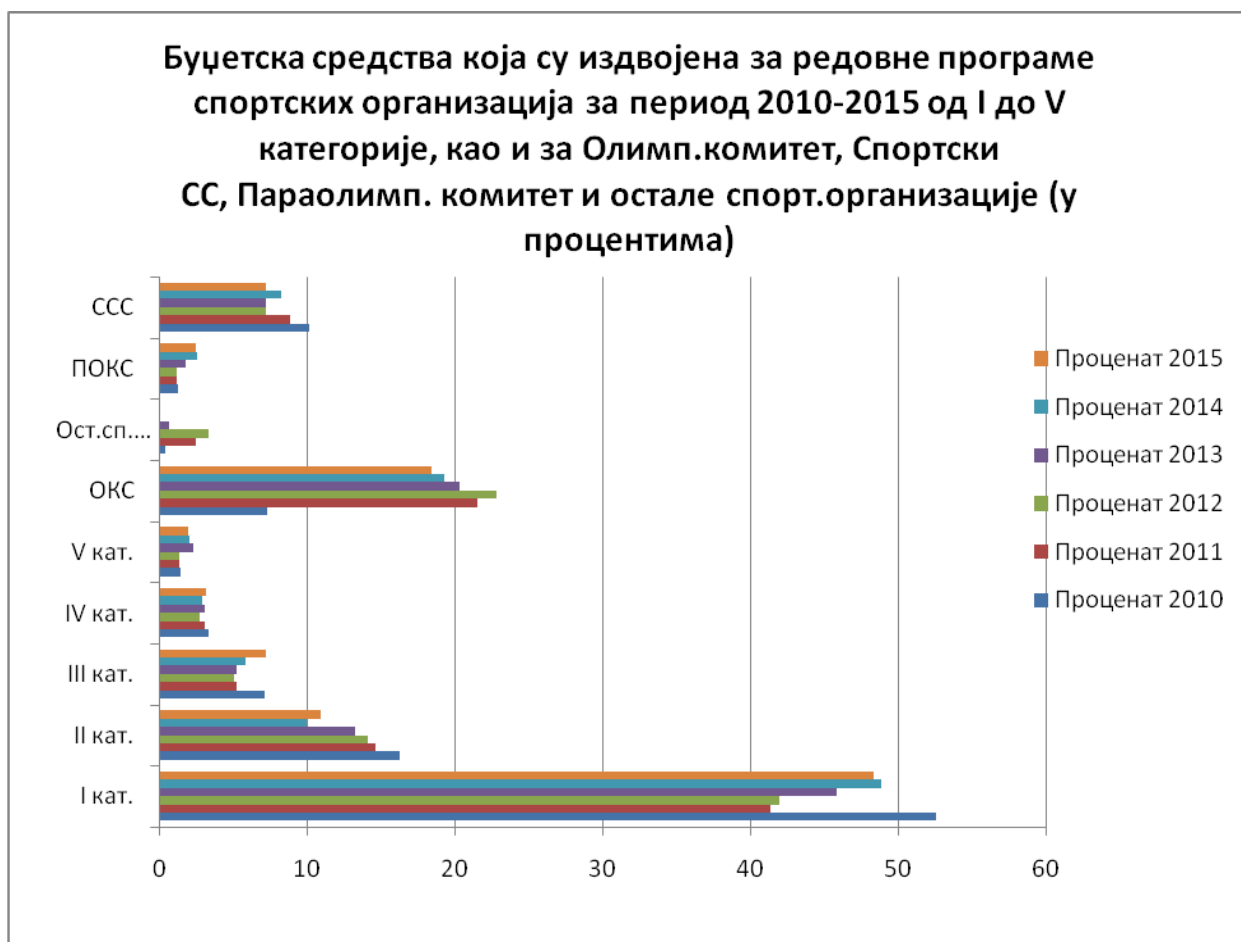
Sledeće Tabele prikazuju koliko je budžetskih sredstava izdvojeno za finansiranje redovnih godišnjih programa saveza po određenim kategorijama sportova (od I kategorije do V kategorije sportova), kao i koliko sredstava je izdvojeno za Olimpijski komitet Srbije, Sportski savez Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i ostale sportske organizacije, kao i procenat izdvajanja za svaku kategoriju posebno.

KATEGORIJE SPORTOVA	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I KATEGORIJA	452.668.016	545.321.596	628.252.347	630.000.000	859.700.000,00	741.300.000,00
II KATEGORIJA	140.260.040	193.400.000	211.600.000	182.500.000	175.559.157,93	194.200.000,00
III KATEGORIJA	61.638.185	68.950.000	76.300.000	72.300.000	102.750.000,00	117.700.000,00
IV KATEGORIJA	29.083.270	40.900.000	41.200.000	43.200.000	52.000.000,00	52.850.000,00
V KATEGORIJA	12.295.920	18.400.000	20.059.000	32.350.000	36.600.000,00	31.800.000,00
OKS	63.000.000	284.485.788	341.500.000	280.000.000	340.000.000,00	326.300.000,00
SSS	87.578.559	117.253.100	107.846.043	100.000.000	145.372.730,00	121.200.000,00
POKS	11.300.000	16.400.000	18.000.000	25.000.000	45.000.000,00	44.000.000,00
OSTALE SPORTSKE ORGANIZACIJE	3.567.010	32.630.000	50.650.000	9.500.000	500.000,00	8,709.500,00
UKUPNO	861.391.000	1.317.740.484	1.495.407.390	1.374.850.000	1.757.481.887,93	1.638.059.500,00

Kada prethodnu tabelu izrazimo procentualno dobijaju se sledeći podaci:

KATEGORIJE SPORTOVA	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I KATEGORIJA	52,55%	41,38%	42,01%	45,82%	48,92%	45,25%
II KATEGORIJA	16,28%	14,68%	14,15%	13,27%	9,99%	11,86%
III KATEGORIJA	7,16%	5,23%	5,10%	5,26%	5,85%	7,19%
IV KATEGORIJA	3,38%	3,10%	2,76%	3,14%	2,96%	3,23%
V KATEGORIJA	1,43%	1,40%	1,34%	2,35%	2,08%	1,94%
OKS	7,31%	21,59%	22,84%	20,37%	19,35%	19,90%
SSS	10,17%	8,90%	7,21%	7,27%	8,27%	7,40%
POKS	1,31%	1,24%	1,20%	1,82%	2,56%	2,69%
OSTALE SPORTSKE ORGANIZACIJE	0,41%	2,48%	3,39%	0,69%	0,02%	0,53%
UKUPNO	100%	100%	100%	100%	100,00%	100,00%

Prethodno navedeni podaci mogu se grafički izraziti i na sledeći način:

Napomena: U prvih osam meseci 2015. godine za redovne programe nacionalnih sportskih saveza je isplaćeno iz budžeta Republike Srbije 1.630.350.000,00 dinara.

Iz tabela se može primetiti da se u najvećem procentu finansiraju redovni programi prve i druge kategorije sportova. U 2012. i 2013. godini povećan je procenat finansiranja prve kategorije sportova tako da isti iznosi u 2013. godini 45,82%, dok je neznatno umanjen procenat finansiranja druge kategorije sportova za 13,27% u odnosu na prethodne godine. U 2014. godini procenat izdvajanja za prvu kategoriju je povećan u odnosu na 2013. godinu za 3,1 procentna poena, ali su u 2015. godini izdvajanja smanjena za oko 0,54 procentna poena. Što se tiče druge kategorije sportova, situacija je obrnuta u odnosu na prvu kategoriju. Naime, u 2014. godini, procenat izdvajanja je pao za nešto više od 3,28 procentnih poena, da bi u tekućoj godini taj procenat bio povećan za oko 0,99 procentnih poena. Za treću i četvrtu kategoriju sportova, procenat izdvajanja budžetskih sredstava je u 2015. godini u blagom porastu u odnosu na prošlu godinu, a za petu kategoriju u blagom padu. Što se tiče Olimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije i Paraolimpijskog komiteta Srbije procenat izdvajanja za 2015. godinu je nešto manji u odnosu na 2014. godinu. S obzirom da je većina sportova i disciplina koji se nalaze na programu Olimpijskih igara svrstana u prve dve kategorije sportova, može se dobiti realniji prikaz finansiranja prve dve kategorije jer se upravo njihovi programi vezani za Olimpijske igre finansiraju preko Olimpijskog komiteta Srbije.

Izdvajanje sredstava iz budžeta za programe Olimpijskog komiteta Srbije za period od 2010. do 2012. godine je uvećano sa 7,31% na 22,84%, što se može opravdati povećanjem broja kvalifikacionih takmičenja u poslednje dve godine za Olimpijske igre u Londonu 2012. godine, čime se završio četvorogodišnji olimpijski

ciklus, a u 2013. taj procenat je umanjen na 20,37%. Tendencija procentualnog smanjenja izdvajanja za Olimpijski komitet Srbije je nastavljen i u 2014. i 2015. godini, tako da je u odnosu na najveći procenat izdvajanja (2012. godine – 22,84%), učešće Olimpijskog komiteta umanjeno za oko 3,5 procentna poena u 2014. godini, a u 2015. godini iznosi 18,44%.

U odnosu na finansiranje nacionalnih sportskih saveza prve kategorije sportova podaci pokazuju sledeće:

Kako bi se realnije prikazao odnos izdvajanja budžetskih sredstava u finansiranju redovnih programa olimpijskih sportova i disciplina, Olimpijskog komiteta Srbije i Paraolimpijskog komiteta Srbije sa jedne, i neolimpijskih sportova i Sportskog saveza Srbije (dodata su i izdvajanja za ostale sportske organizacije) sa druge strane, došli smo do sledeće tabele i grafikona u kojoj je prikazano izdvajanje budžetskih sredstava u dinarima i procentima, i u kojima se može videti da ukupno izdvajanje budžetskih sredstava na olimpijske sportove iznosi u 2010. godini 666.682.166,00 dinara ili 77,40%, u 2011. godini 1.028.607.384,00 dinara ili 78,06%, u 2012. godini 1.176.552.347,00 dinara ili 78,68%, dok je u 2013. godini izdvojeno 1.044.800.000,00 dinara ili 75,99%. Tendencija procentualnog smanjenja u grupi olimpijskih sportova je nastavljena i u 2014. godini u kojoj je izdvojeno 1.310.550.000 dinara ili 74,57%, a u 2015. godini je planirano izdvajanje u iznosu od 1.208.400.000,00 dinara ili 73,77%. Iznos sredstava je u 2014. godini bio povećan u odnosu na 2013. godinu za oko 265 miliona dinara, ali je u 2015. godini planirano da taj iznos bude smanjen za oko 102 miliona u odnosu na 2014. godinu. U grupi neolimpiskih sportova je u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu, iznos izdvajanja bio povećan za nešto manje od 117 miliona dinara, da bi i u 2015. godini taj iznos bio umanjen u odnosu na 2014. godinu za oko 17 miliona dinara. Procentualno, izdvajanja za grupu neolimpijskih sportova je u rastu od 2012. godine zaključno sa 2014. godinom, dok je u 2015. godini planirano neznatno umanjeње procentualnog učešća.

REDOVNI PROGRAMI	2010	2011	2012	2013	2014	2015
OLIMPIJSKI SPORTOVI, OKS I POKS	666.682.166	1.028.607.384	1.176.552.347	1.044.800.000	1.310.550.000,00	1.208.400.000,00
	77,40%	78,06%	78,68%	75,99%	74,57%	73,77%
NEOLIMPIJSKI SPORTOVI I SSS	194.708.834	289.133.100	318.855.043	330.050.000	446.931.887,93	429.659.500,00
	22,60%	21,94%	21,32%	24,01%	25,43%	26,23%
UKUPNO	861.391.000	1.317.740.484	1.495.407.390	1.374.850.000	1.757.481.887,93	1.638.059.500,00

Izdvojena budžetska sredstva od 2010. do 2015. godine podeljena na olimpijske i neolimpijske sportove mogu se grafički prikazati na sledeći način:

Značajne oblasti finansiranja bile su školski sport i rekreativni sport. U 2011. godini značajno su povećana sredstva savezima u oblasti rekreativnog sporta, što je nastavljeno i u 2012. i 2013. godini, što prikazuju sledeća tabela i grafikon. Ministarstvo kao partnera za razvoj i unapređenje sporta u školama prepoznaje Savez za školski sport Srbije. Nakon finansiranja školskog sporta preko Sportskog saveza Srbije u 2010. godini, u 2011. godini izdvojeno je 20.000.000,00 dinara, u 2012. godini 31.000.000,00 dinara, u 2013. godini 40.000.000,00 dinara, u 2014. godini 63.200.000,00 dinara koja su direktno transferisana Savezu za školski sport Srbije, a u 2015. godini planiran je transfer u iznosu od 54.000.000,00 dinara.

Br.	Nosilac aktivnosti	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Savez za rekreativni sport Srbije	1.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	2.500.000	2.500.000
2.	Asocijacija sport za sve Srbije	2.353.500	5.200.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	4.100.000
3.	Savez za rekreaciju i fitnes Srbije		1.000.000	1.000.000	2.000.000	2.500.000	19.000.000

4.	Savez za školski sport Srbije		22.000.000	31.000.000	40.000.000	63.200.000	54.000.000
	UKUPNO	3.353.500	31.200.000	40.000.000	50.000.000	73.200.000	79.600.000

Najviše budžetskih sredstava nacionalni granski sportski savezi izdvajaju na pripreme i učešća na velikim međunarodnim sportskim takmičenjima. Svake godine pod okriljem međunarodnih federacija se održavaju svetska, evropska, balkanska, mediteranska prvenstva, razni svetski i evropski kupovi, svetske i evropske lige u kojima naša zemlja ima svoje predstavnike. Učestvovanje na pomenutim takmičenjima zahteva i pripreme koje naši sportisti imaju u zemlji i inostranstvu. Takođe, iz tih sredstava finansiraju se svi domaći programi – nacionalna prvenstva i lige. Za potrebe nacionalnih reprezentativnih selekcija iz budžetskih sredstava finansira se nabavka sportske opreme, sve vrste javnih nabavki koje se odnose na smeštaj, prevoz i ishranu sportista. Pored toga, veliko je angažovanje granskih sportskih saveza u vezi realizacije posebnih programa koji doprinose razvoju i afirmaciji sporta, kao i uključenju velikog broja dece u sportske aktivnosti. Primera radi, u 2014. godini je finansiran 91 nacionalni sportski savez sa 1.757.481.887,93 dinara.

Iz budžeta Republike Srbije su preko Ministarstva u analiziranom periodu izdvojena i značajna sredstva za finansiranje međunarodnih takmičenja od opšteg interesa. U periodu od 2010. do 2013. godine u našoj zemlji je održan veliki broj takmičenja koja se nalaze u zvaničnim kalendarima međunarodnih sportskih federacija. U 2010. godini za 34 međunarodna takmičenja od opšteg interesa izdvojeno je 81.050.000,00 dinara, u 2011. godini za 34 međunarodna takmičenja izdvojeno je 100.000.000,00 dinara, u 2012. godini za 31 međunarodno takmičenje izdvojeno je 76.600.000,00 dinara, u 2013. godini za 48 međunarodnih takmičenja izdvojeno je 84.839.000,00 dinara, u 2014. godini za 45 sportskih međunarodnih takmičenja izdvojen je iznos od 70.200.000 dinara, dok je u 2015. godini planirano finansiranje 57 takmičenja u iznosu od 62.155.000 dinara. Izdvajanje budžetskih sredstava za olimpijske sportove u 2010. godini iznosilo je 55.200.000,00 dinara ili 68,11%. Najviše sredstava za međunarodna takmičenja olimpijskih sportova izdvojeno je u 2011. godini 85.500.000,00 dinara ili 85,50%, a najmanje u 2012. godini 31.080.000,00 dinara ili 40,57%. Najviše sredstava za međunarodna takmičenja neolimpijskih sportova je izdvojeno u 2012. godini 45.520.000,00 dinara ili 59,43%. U 2013. godini je za međunarodna takmičenja olimpijskih sportova izdvojeno 57.600.000,00 dinara ili 67,89%. Osim finansiranja navedenih međunarodnih takmičenja od opšteg interesa iz budžeta Republike Srbije je u periodu 2010–2013. godina izdvojeno po 66.500.000,00 dinara kroz subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama u oblasti sporta, koja su osnovana isključivo za organizaciju velikih međunarodnih sportskih takmičenja. U 2014. godini Ministarstvo je finansiralo dva velika takmičenja koja se nalaze u kalendaru međunarodnih federacija i to: Evropsko prvenstvo u veslanju koje je održano maja 2014. godine u Beogradu (13.530.000,00 dinara) i Evropsko prvenstvo u vaterpolu za seniore i seniorke (51.470.000,00 dinara) koje će biti održano 2016. godine u Beogradu. U 2015. godini planirano je finansiranje dva velika takmičenja u ukupnom iznosu od 100 miliona dinara i to: Evropsko prvenstvo u vaterpolu koje će biti održano 2016. godine – 70 miliona dinara i Evropsko prvenstvo u atletici – 30 miliona dinara. Inače, u 2014. godini u našoj zemlji su se održala sledeća takmičenja: Evropsko prvenstvo u veslanju, Međunarodna biciklistička trka „Kroz Srbiju”, Evropski kup u disciplinama letećih meta, Svetsko prvenstvo u fitnessu, Prvenstvo Evrope u paraglajdingu, Svetsko prvenstvo za seniore u hokeju na ledu-divizija 2, Biciklistička trka Beograd-Banja Luka, Beogradski maraton, Evropski reli

šampionat „Serbia Relly”, Memorijalni turnir u rvanju „Ljubomir Ivanović Gedža”, Memorijalni turnir u dizanju tegova „Vladan Mihajlović”, Međunarodno takmičenje u plesu „Beo Dance” i druge manifestacije. Sva navedena takmičenja su postala tradicionalna i nalaze se u kalendaru međunarodnih federacija.

U 2014. godini dato je ukupno 30 saglasnosti za organizaciju velikih međunarodnih sportskih takmičenja: 15 saglasnosti dala je Vlada, a 15 je dalo Ministarstvo, dok je za prvih osam meseci u 2015. godini 9 saglasnosti dala Vlada, a 14 je dalo Ministarstvo. Davanje saglasnosti na kandidaturu za organizaciju takmičenja ne podrazumeva finansiranje programa s obzirom da se o finansiranju odlučuje po posebnoj proceduri.

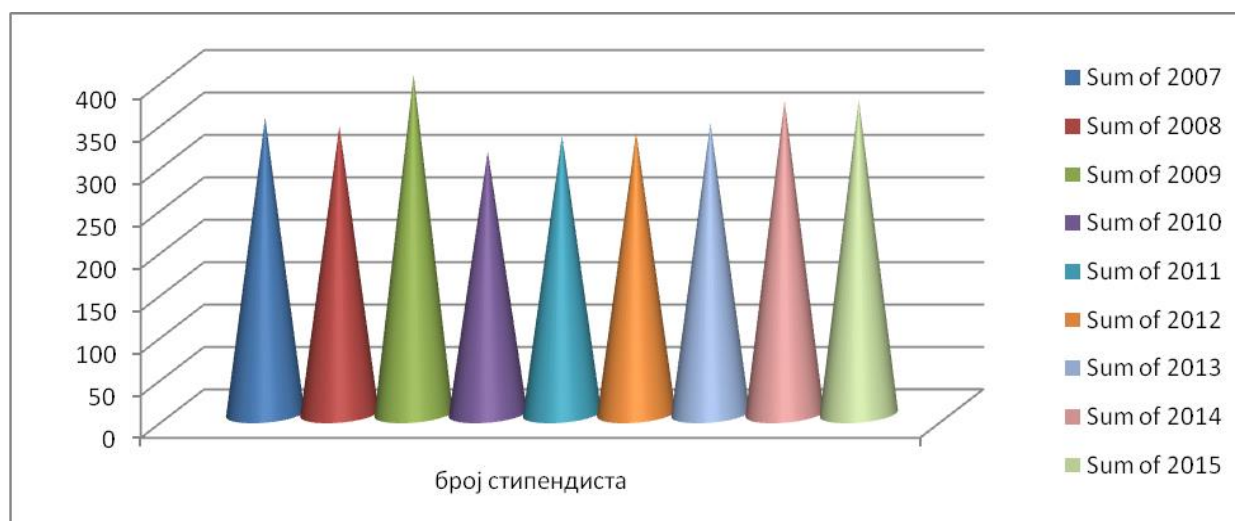
Iz budžeta Republike Srbije je finansirana i organizacija i održavanje kampova za mlade i perspektivne sportiste. Finansiranje kampova perspektivnih sportista predstavlja samo još jedan od vidova podrške radu sa mladim i perspektivnim sportistima. Svake godine se finansiraju kampovi perspektivnih sportista na preko 45 lokacija u Republici Srbiji sa preko 4.000 sportista iz preko 60 sportskih grana i preko 25.000 pansiona na godišnjem nivou. Ministarstvo je u 2010. godini za programe kampova perspektivnih sportista izdvojilo 78.355.177,00 dinara, u 2011. godini izdvojeno 80.521.394,00 dinara, u 2012. godini 75.080.000,00 dinara, u 2013. godini je izdvojeno 66.370.000,00 dinara, u 2014. godini izdvojeno je 26.452.760 dinara, a u 2015. godini je planirano izdvajanje u iznosu od 29.050.500 dinara. Najveće izdvajanje za kampove perspektivnih sportista olimpijskih sportova bilo je 2010. godine u iznosu od 54.445.985,00 dinara ili 69,49%, a za neolimpijske sportove u 2013. godini u iznosu od 24.370.000,00 dinara ili 36,72%. U 2014. godini finansirani su sportski kampovi 57 nacionalnih granskih sportskih saveza sa preko 3.000 mladih sportista.

U skladu sa zakonskom obavezom iz člana 114. stav 1. tačka 4) Zakona o sportu, a na predlog granskih sportskih saveza, iz budžeta Republike Srbije finansiraju se i sportisti koji su ostvarili pravo na stipendiju, a kriterijumi za raspodelu tih sredstava su propisani u posebnom Pravilniku o bližim uslovima i kriterijumima za stipendiranje vrhunskih sportista amatera za sportsko usavršavanje i za dodelu novčane pomoći vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama. Za utvrđivanje visine mesečne stipendije koriste se podaci republičkog organa nadležnog za poslove statistike tj. prosečna neto zarada za decembar tekuće godine kao osnovica za narednu godinu. Broj stipendija je određen u skladu sa kategorizacijom sportova, tako da nacionalni sportski savezi predlažu tačno određen broj stipendista u skladu sa kategorijom kojoj pripadaju. Po svojoj suštini sredstva za ovu namenu nemaju socijalnu funkciju, već razvojnu i naučnu, s ciljem poboljšanja stanja omladinskog sporta u zemlji. U 2014. godini ukupan broj stipendista je bio 369 iz 44 nacionalna granska sportska saveza, a isplaćeno je ukupno 262.397.386 dinara, dok je u 2015. godini planirana isplata 370 stipendista u iznosu od 270 miliona dinara. Stipendija za zaslužne sportiste iznosi mesečno 73.145,00 dinara, za sportiste međunarodnog razreda mesečno 48.763,00 dinara, za sportiste nacionalnog razreda mesečno 34.134,00 dinara. U prvih osam meseci 2015. godine, za stipendije vrhunskih sportista je isplaćeno iz budžeta Republike Srbije ukupno 162.791.264,00 dinara.

STIPENDIJE		
GODINA	IZNOS (U RSD)	BROJ STIPENDISTA
2007	121.121.932,00	349
2008	148.109.624,00	339
2009	180.387.240,00	400
2010	165.063.934,00	309
2011	169.801.669,00	328
2012	207.321.336,00	332

2013	228.726.723,00	343
2014	262.397.386,00	369
2015	270.000.000,00	370
2007-2015	1.752.929.844,00	/

Broj vrhunskih sportista stipendista koji su primili stipendije za sportsko usavršavanje iz budžeta Republike Srbije od 2007. do 2015. godine može se grafički prikazati na sledeći način.

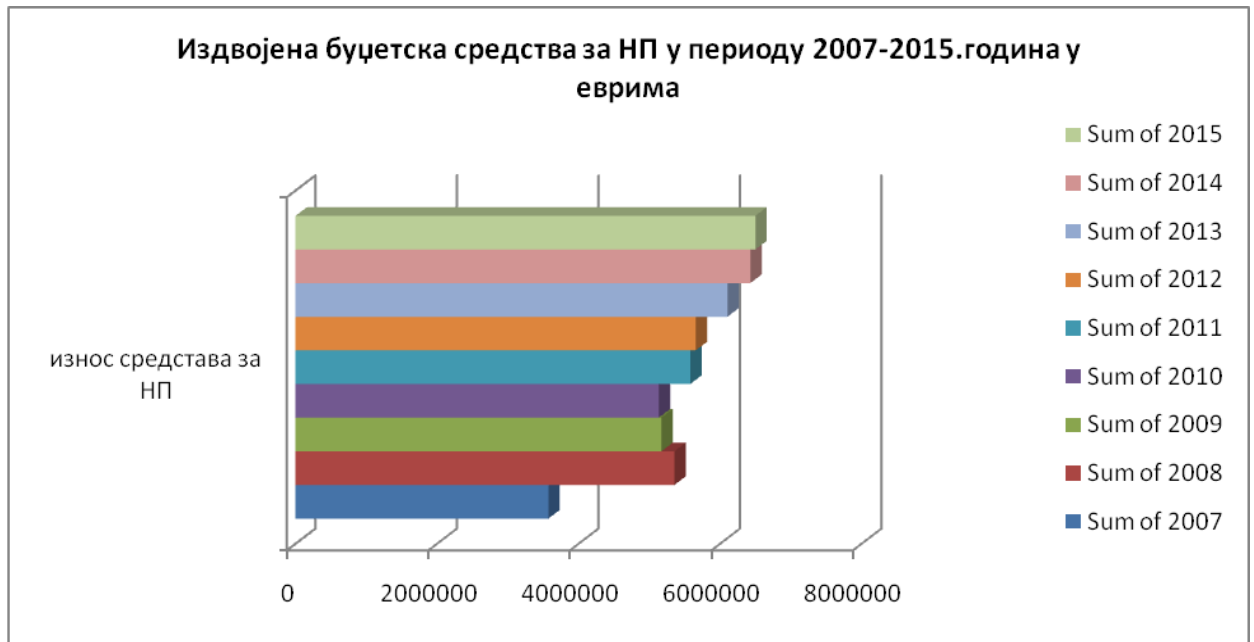

U skladu sa članom 114. stav 1. tačka 5) Zakona o sportu iz budžeta Republike Srbije se isplaćuju se i nacionalna priznanja i nagrade za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta. Uredba o nacionalnim priznanjima i nagradama za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta, odnosno njena primena iziskuje sredstva koja se obezbeđuju iz budžeta Republike Srbije, a isplata se vrši preko nacionalnih granskih sportskih saveza. Granski sportski savezi dostavljaju Ministarstvu potrebnu dokumentaciju o osvojenim medaljama, Ministarstvo dostavlja Vladi predlog za dodelu nacionalnog sportskog priznanja, a Vlada donosi rešenje o dodeli nacionalnog sportskog priznanja u skladu sa zakonom. Za utvrđivanje mesečnog iznosa nacionalnog priznanja koriste se podaci republičkog organa nadležnog za poslove statistike tj. prosečna neto zarada za decembar tekuće godine kao osnovica za narednu godinu. Početkom 2015. godine iz budžeta Republike Srbije se izdvajaju sredstva za 557 nosilaca nacionalnih sportskih priznanja, iz 20 nacionalnih granskih sportskih saveza, u ukupnom iznosu u 2014. godini od 752.167.933 dinara, u 2015. godini planirano je izdvajanje u iznosu od 780 miliona dinara za 550 nosioca nacionalnih sportskih priznanja. U prvih osam meseci 2015. godine za nacionalna priznanja je iz budžeta Republike izdvojeno 489.060.586,00 dinara.

GODINA	NACIONALNA PRIZNANJA	
	IZNOS (U RSD)	BROJ KORISNIKA
2007	285.928.596,00	
2008	436.565.586,00	
2009	486.163.853,00	
2010	528.829.003,00	

2011	569.168.109,00	
2012	639.311.466,00	543
2013	689.870.491,00	554
2014	752.167.933,00	557
2015	780.000.000,00	550
2007-2015	5.168.005.037,00	/

Izdvojena budžetskih sredstava (izražena u evrima) za nacionalna priznanja u periodu 2007–2015. godina mogu se grafički prikazati na sledeći način:

Број носилаца националних признања, који су примили последња исплаћена средства у августу (за јул 2015. године), по националним спорским савезима и по броју освојених медаља на такмичењима приказан је у следећој табели:

	SPORT	SR.	OI			SP			EP			UKUPNO
			ZL.	SR.	BR.	ZL.	SR.	BR.	ZL.	SR.	BR.	
1	KOŠARKA		5	22	11	9	6	2	7	17	7	86
2	FUDBAL		5	4	7					5		21
3	STRELJAŠTVO	7	5		1		2	1	4	4	5	29
4	VATERPOLO		9	10	2	3	1	4	4	3		36
5	KAJAK		2			6	1	2		1		12
6	RVANJE		3	2	1	1	2	4	2	2	1	18
7	RUKOMET		22	6		13	16	32			6	95
8	BOKS		2	1	3		5	6	1	2	7	27
9	ODBOJKA		12		5			3	1		15	36
10	ŠAH			8	5		2	1		6		22
11	OSOBE SA INVALIDITETOM		17	3	4	3	3	4	6	7	4	51
12	ATLETIKA	1						1	11	12	4	29
13	STONI TENIS			2	2	1	2	1	2		5	15
14	VESLANJE			3		2	3	3		2		13
15	DŽUDO				1	1		2		5	24	33
16	PLIVANJE	1						1	1			3
17	TEKVONDO							3	2	2	2	9
18	GIMNASTIKA						1		2			3
19	TENIS				1				2			3
20	POKS		1	1	1				2	1	3	9
		9	83	62	44	39	44	70	47	69	83	550

Na osnovu Zakona o sportu i Uredbe o nacionalnim priznanjima i nagradama za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta, iz budžeta Republike Srbije se dodjeljuje i novčane nagrade sportistima i trenerima državljanima Republike Srbije koji su osvojili jednu od medalja na Olimpijskim, Paraolimpijskim igrama, Šahovskoj olimpijadi, svetskim i evropskim prvenstvima u olimpijskoj ili paraolimpijskoj sportskoj disciplini ili osvoje DEJVIS kup ili FED kup Međunarodne teniske federacije. U 2014. godini organizovan je veliki broj međunarodnih takmičenja, svetskih i evropskih prvenstava. Naši sportisti su osvojili na tim takmičenjima veliki broj medalja, što stvara obavezu za isplatu novčanih nagrada po Uredbi o nacionalnim priznanjima i nagradama za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta. U 2014. godini je isplaćeno 34 nagrade za 10 nacionalnih granskih sportskih saveza, u ukupnom iznosu od 301.633.320 dinara. U prvih osam meseci 2015. godine isplaćeno je devetnaest nagrada za devet nacionalnih granskih sportskih saveza u ukupnom iznosu od 160.611.118,00 dinara.

Značajna sredstva iz budžeta Republike izdvajana su i za programe sporta sportista sa invaliditetom, koji su u potpunosti izjednačeni sa drugim sportistima:

2007	17.500.000,00
2008	34.900.000,00
2009	23.735.000,00
2010	22.031.000,00
2011	31.400.000,00
2012	36.500.000,00
2013	25.000.000,00
2014	45.000.000,00
2015	44.000.000,00
UKUPNO	280.066.010,00

Grafički izgled izdvojenih budžetskih sredstava sportistima sa invaliditetom:

Od donošenja Zakona o sportu prešlo se na programsko finansiranje organizacija u oblasti sporta iz budžeta Republike Srbije, u skladu sa uporedno pravnim rešenjima. Sama procedura, uslovi i kriterijumi finansiranja programa precizirani su Pravilnikom o odobravanju i finansiranju programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta, Pravilnikom o bližim uslovima i kriterijumima za stipendiranje vrhunskih sportista amatera za sportsko usavršavanje i za dodelu novčane pomoći vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama i Uredbom o nacionalnim sportskim priznanjima i novčanim nagradama.

Prema evropski standardima za odobravanje sredstava iz budžeta nevladinim organizacijama, primalac sredstava obavezan je da: sredstva upotrebi isključivo za odobrene svrhe i sa odgovarajućom pažnjom; pristupi realizovanju programa shodno utvrđenom planu i okonča ga u predviđenom roku i pod utvrđenim uslovima; davaoca sredstava obavesti bez odlaganja o svim okolnostima koje ugrožavaju ili onemogućavaju realizovanje programa ili zahtevaju izmenu utvrđenih ciljeva programa i ugovorenih obaveza; davaoca sredstava obavesti o realizovanju

programa u utvrđenim rokovima; davaocu sredstava u ugovorom utvrđenim rokovima, a u svakom slučaju na kraju realizacije programa, dostavi original dokumentaciju o utrošku sredstava, koja će mu biti vraćena nakon provere; vodi sve potrebne evidencije koje omogućavaju davaocu sprovođenje kontrole i da ih, zajedno sa dokumentacijom o utrošku sredstava i realizacijom programa, čuva do isteka 10 godina od dobijanja sredstava (realizacije programa); omogući davaocu sredstava, odnosno nadležnim licima uvid u celokupnu dokumentaciju i sva mesta vezana za realizaciju odobrenog programa, i u postupku kontrole pruži mu sva potrebna obaveštenja; omogući davaocu (da mu saglasnost) uvid u podatke koje vode treća lica, a u vezi su sa korišćenjem odobrenih javnih sredstava i realizacijom programa. U važećem Zakonu o sportu, sa pratećim pravilnicima, su upravo i normirane takve obaveze primaoca budžetskih sredstava, odnosno nosioca programa. Međutim, u praksi su probleme stvarale pojedine zakonske odredbe koje nisu sveobuhvatno uzele u obzir prirodu i suštinu programa, kao i vremenski okvir u kome se realizuju programi i projekti organizacija u oblasti sporta. S druge strane, jedan broj korisnika budžetskih sredstava nije poštovao svoje ugovorne obaveze u pogledu blagovremenog izveštavanja i namenskog korišćenja sredstava, zbog čega je Ministarstvo u više slučajeva tražilo povraćaj datih sredstava u budžet Republike Srbije. U 2014. godini je ukupno 66 organizacija u oblasti sporta koje su koristili sredstva budžeta Republike Srbije izvršilo povraćaj dobijenih sredstava u ukupnom iznosu od 25.353.640,07 dinara, od kojih su 40 nacionalna granska sportska saveza sa ukupno 24.489.434,64 dinara vraćenih sredstava u budžet Republike Srbije. Tome treba dodati i 1.251.094 dinara na ime kamata. Dosadašnje iskustvo u primeni Zakona o sportu je pokazalo da je programsko finansiranje pravi okvir za finansijsku podršku organizacijama u oblasti sporta, ali da ceo sistem finansiranja mora biti preciznije definisan kako bi se opredeljena sredstva budžeta Republike Srbije koristila na racionalan i efikasan način, uz odgovornost kako za svaki utrošen dinar, tako i u odnosu na postizanje planiranih rezultata i efekata realizacije odobrenog programa što je i urađeno Zakonom.

Tokom pripreme Predloga zakona iz sportske javnosti je istican zahtev da ovaj zakon propiše procenat, u rasponu od 2,5% do 4%, zahvatanja iz budžeta opštine, odnosno grada za sport i oko 1% iz budžeta Republike Srbije. Takva zalaganja, međutim, nisu mogla biti prihvaćena. Ovaj zakon ne može da reši problem visine izdvajanja u budžetu Republike Srbije, autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave, jer je to, s jedne strane, predmet budžetskih propisa, a, s druge strane, ukupne visine raspoloživih budžetskih sredstava i prioriteta koji se svake godine utvrđuju. Predlog zakona se zadržao na definisanju opšteg interesa i potreba građana u oblasti sporta, ali iz tog definisanja trebao bi da u budućnosti proistekne i udeo sporta u budžetu Republike Srbije, autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave, jer ako je nešto „interes” društva za to je potrebno izdvojiti i odgovarajuća sredstva. Radi celovitijeg razumevanja suštine problema, treba imati u vidu kako „naše iskustvo”, tako i „evropska iskustva” vezana za izdvajanja za sport iz javnih prihoda, kako je u prethodnom delu obrazloženja Predloga zakona izloženo. Za zapadnoevropski model finansiranja sporta je karakteristično da se sport manjim delom finansira iz javnih sredstava, a u okviru tih sredstava veći deo otpada na lokalne zajednice.

Od donošenja prvog Zakona o sportu 1996. godine do sada je iz budžeta Republike Srbije za finansiranje organizacija u oblasti sporta izdvojeno u pojedinim godinama:

1998	1999	2000	2001	2003	2005	2006	2011-2014	2015
0,974 %	0,871 %	0,715 %	0,296 %	0,197 %	0,086 %	0,427 %	0,39 % *	0,40 % *

*procenti označeni zvezdicom su približne vrednosti

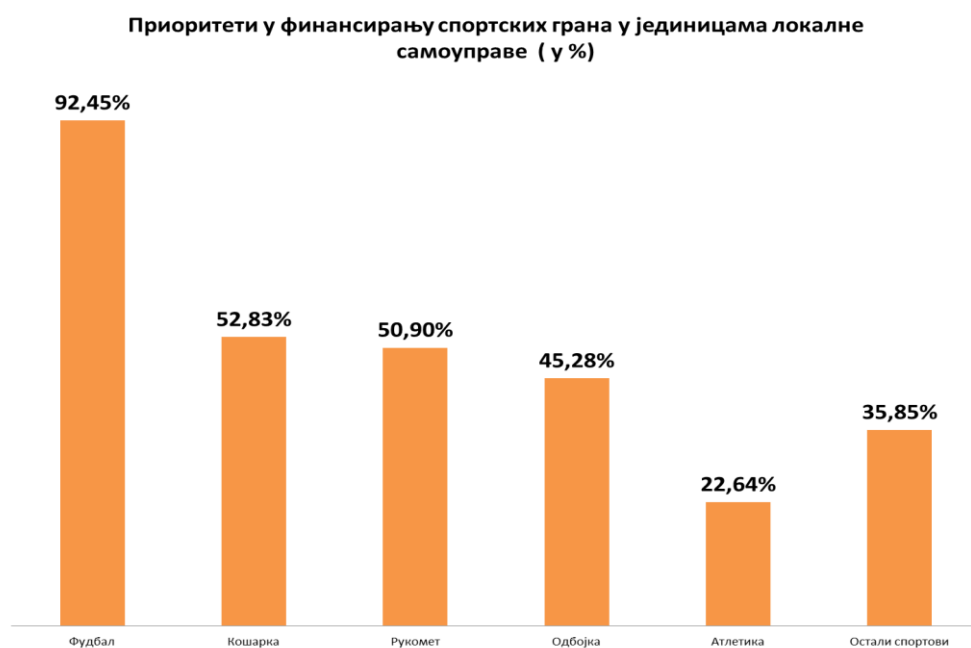
Dok je na nivou Republike Srbije sistem finansiranja najvećim delom profunkcionisao na propisan način, to se ne može reći za finansiranje organizacija u

oblasti sporta iz budžeta jedinica lokalne samouprave. Veliki broj opština i gradova nije doneo potrebna podzakonska akta kojima bi uredio u skladu sa Zakonom o sportu sistem finansiranja programa u oblasti sporta iz budžeta. Takođe, uočeno je da u više slučajeva i kada su takva akta doneta ona nisu u potpunosti usaglašena sa odredbama Zakona o sportu. Veoma su česti primeri da jedinice lokalne samouprave nemaju nikakve procedure za raspodelu budžetskih sredstava, već se ta sredstava raspodeljuju unutar malog kruga ljudi i za „privilegovane” klubove.

Prema istraživanju koje je 2013. godine sproveda Stalna konferencija gradova i opština Republike Srbije izdvajanja za sport iz budžeta jedinica lokalne samouprave su prema kategorijama gradova, odnosno opština izgledala:

Istraživanje Stalne konferencije gradova i opština Republike Srbije pokazuje i da je finansiranje sporta u jedinicama lokalne samouprave uglavnom usmereno ka fudbalu, što se može videti u narednom grafikonu.

Posebno je zabrinjavajuća činjenica da je navedeno istraživanje pokazalo i da je ukupan broj sportskih stipendija koji se izdvaja u jedinicama lokalne samouprave 137,

što je 2.5 stipendije po opštini. Pri tome, samo 12 od 53 anketiranih opština/gradova izdvaja sredstva za sportske stipendije perspektivnih sportista.

Ovakav način postavljanja prioriteta u finansiranju programa suprotan je kako Nacionalnoj kategorizaciji sportova, tako i Nacionalnoj strategiji razvoja sporta. Zapravo veoma čest slučaj je da gotovo više od 2/3 lokalnog budžeta ide za finansiranje „povlašćenog” lokalnog kluba. Na taj način ne samo da se zanemaruju postojeće kategorizacije i krši Zakon o sportu, već se ozbiljno ugrožava opstanak organizacija koje rade na unapređenju programa školskih sportskih aktivnosti i organizacija koje se bave razvojem rekreativnog sporta.

Ministarstvo ne raspolaže sa podacima o ukupnim izdvajanjima za sport od strane svih nivoa javnih vlasti, kao i pravnih lica čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave. Upravo da bi se otklonio taj nedostatak i stvorila jasna slika o ukupnim ulaganjima u sport iz javnih prihoda Predlogom zakona se uvodi obaveza dostavljanja godišnjih izveštaja Ministarstvu o ukupnim izdvajanjima za sport od strane autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave, kao i organizacija u oblasti sporta čiji se programi i projekti u oblasti sporta finansiraju iz javnih prihoda Republike Srbije, autonomnih pokrajina, jedinica lokalne samouprave i od strane javnih preduzeća.

Nasuprot finansiranju sporta iz javnih prihoda stoji finansiranje iz „sopstvenih” izvora: članarine, sredstva od pružanja usluga i obavljanja drugih delatnosti; transferi, naknade za razvoj igrača, prodaja TV prava, ulaznice, sponzori, donatori i sl. Pri tome se često kao glavni sponzori pojavljuju javna preduzeća, bez transparentnih kriterijuma za odobravanje sredstava. Problemi u finansiranju delom potiču iz neorganizovanosti samih učesnika u sistemu sporta i nepoverenja mogućih „ulagača” u primaoce sredstava. U praksi se često ističu i neodgovarajući poreski podsticaji za privatna ulaganja u sport. Posebno je zabrinjavajuće finansijsko stanje domaćih klubova u najvišim rangovima takmičenja, od kojih bi trebalo očekivati i da su ekonomski održivi i najefikasniji u privlačenju i trošenju sredstava. Najbolji primer za to je stanje profesionalnih fudbalskih klubova Super lige i Prve lige Fudbalskog saveza Srbije (30 klubova). Prema dokumentu „Revitalizacija srpskog fudbala” koji je, uz angažovanje revizora, pripremio Fudbalski savez Srbije u aprilu mesecu 2014. godine, finansijsko poslovanje srpskih profesionalnih klubova karakteriše: 1) prosečan prihod po klubu Super lige (podaci UEFA za 2009) iznosi svega 1,3 mil. evra; 2) čak osam klubova svrstani su u mikro kategoriju (godišnji prihod manji od 350.000 evra) od ukupno devet takvih klubova u Evropi; 3) prosečan godišnji prihod klubova koji su učestvovali u takmičenjima UEFA 2011. godine iznosi 3 miliona evra, za razliku od npr. Hrvatske sa 7. mil. evra, Rumunije 8 mil. evra, Češke 9 mil. evra i Poljske 10 mil. evra; 4) popunjenost stadiona je veoma niska i iznosi 19%, ili tek polovinu proseka u Evropi (38%); 5) učešće transfera u godišnjem prihodu klubova koji su učestvovali u takmičenjima UEFA 2011. godine iznosi 60%, za razliku od npr. Hrvatske 32%, Češke 18%, Mađarske 14%, Poljske 2%; 6) prosečno učešće transfera u prihodu klubova Super i Prve lige u 2013. godini iznosio je 44%; 7) prosečno učešće gradova u prihodima klubova Super lige i Prve lige u 2013. godini iznosio je 19%; 8) prosečan budžet klubova Super lige i Prve lige u 2013. godini iznosio je 2,3 miliona evra; 9) prosečna imovina klubova Super lige i Prve lige u 2013. godini iznosila je minus 1,6 miliona evra. Stanje stvari postaje potpuno alarmantno kada se ima u vidu finansijsko stanje naša najveća dva fudbalska kluba FK Crvena Zvezda i FK Partizan, koji bi po prirodi stvari trebali da najbolje finansijski stoje.

Inače, kada je u pitanju profesionalni sport, u Evropi su dominantna tri modela organizacije klubova, sa modalitetima: 1) klub sam bira organizacioni oblik koji mu odgovara (udruženje ili privredno društvo); 2) klub mora biti organizovan kao društvo kapitala; 3) klub sam bira da li će se u potpunosti organizovati kao društvo kapitala ili će biti u statusu udruženja, ali ima i mogućnost da svoju prvu ekipu (ili sve ekipe) koja se takmiči u određenoj ligi organizuje kao društvo kapitala u svom vlasništvu (ili suvlasništvu). Predlog zakona predviđa kombinaciju sva tri modela: osnivači sportske organizacije samostalno biraju organizacioni okvir – udruženje ili privredno društvo;

sportsko udruženje može da osnuje sportsko privredno društvo od svog „sportskog pogona”; u profesionalnoj sportskoj ligi utvrđenoj od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza mogu da se takmiče samo sportska privredna društva. Predlogom zakona nije mogla trenutno da se uredi promena pravne forme sportskog udruženja u sportsko privredno društvo sve do donošenja posebnog zakona o privatizaciji u sportu, jer bi takva mogućnost u situaciji nedefinisanih svojinskih odnosa u sportu otvorila put za „divlju privatizaciju”.

Jedna od osnovnih karakteristika Predloga zakona je da su iz njega izostavljene odredbe o privatizaciji društvenog i državnog kapitala, odnosno imovine sadržane u važećem Zakonu o sportu i da je propisano da će se to pitanje urediti posebnim zakonom. O privatizaciji društvenog i državnog kapitala, odnosno imovine u organizacijama u oblasti sporta i o adekvatnosti propisanih organizacionih oblika tih organizacija intenzivno se govori i raspravlja od donošenja Zakona o sportu 1996. godine. Ove teme su ponekada u žiži srpske sportske, pravničke i političke javnosti, sa izrazito polarizovanim gledištima. Postoje, međutim, i periodi kada se od ovih problema prosto „beži”. Javnu raspravu prilikom donošenja važećeg Zakona o sportu iz 2011. godine obeležila su suprotstavljena gledišta o problemu privatizacije sportskih organizacija, s obzirom da je taj zakon regulisao, između ostalog, i privatizaciju u oblasti sporta. Ali kako je Zakon o sportu donet, tako je zamrlo svako interesovanje za pitanja privatizacije u sportu. U praksi se ništa nije dešavalo. Temu je ponovo otvorila loša ekonomska situacija mnogih sportskih klubova u Republici Srbiji. No, na prvo pominjanje potrebe da se to pitanje konačno razreši, s ciljem ozdravljenja našeg sporta, usledila su brojna reagovanja od „zainteresovanih” iz sveta sporta, čiji je cilj bio da „problematizuju” model privatizacije koji bi se primenio.

Problem, međutim, nije tako jednostavan, i njegovo rešavanje mora biti uređeno posebnim zakonom. Ovde posebno treba voditi računa o „istoriji” nastanka društvene svojine u sportskim organizacijama. Veliki broj sportskih organizacija u Republici Srbiji ima višedecenijsko trajanje. Ako se pogledaju, na primer, neki fudbalski klubovi videće se da je FK Vojvodina osnovan 1914, FK Železnik – 1930, FK Obilić – 1924, FK Zemun – 1946, FK Partizan – 1946, OFK Beograd – 1945, FK Crvena Zvezda – 1945, FK Borac Čačak – 1926, FK Radnički – 1920. Ili, Sportsko društvo Partizan je osnovano 1945, a Košarkaški klub Partizan 1953. Sve do 1972. godine kada je donet prvi Zakon o fizičkoj kulturi Srbije, pravni položaj tih sportskih organizacija regulisan je bio zakonima o udruženjima građana. Suštinske promene za sportska udruženja nastaju donošenjem Zakona o fizičkoj kulturi Republike Srbije 1980. godine. Shodno čl. 3. do 6. i 14. tog zakona, radni ljudi i građani u oblasti fizičke kulture (sporta) više nisu mogli osnivati udruženja građana, već su se mogli udruživati isključivo u društvene organizacije za fizičku kulturu. Upisom u nadležni registar, društvena organizacija za fizičku kulturu sticala je svojstvo društvenog pravnog lica (člana 19. stav 2). Prema članu 25. tog zakona, društvena organizacija za fizičku kulturu može sticati sredstva, odnosno određena prava i tim sredstvima, kao društvenim, koristiti se za ostvarivanje svojih ciljeva, pod uslovima utvrđenim zakonom i statutom. Sve postojeće organizacije za fizičku kulturu (dotadašnja udruženja i savezi) bile su dužne da u roku od dve godine od dana stupanja na snagu zakona usklade svoje statute i druga opšta akta sa Zakonom o fizičkoj kulturi i da podnesu prijavu za upis promena u registar (člana 77). Pravno gledano, takvo rešenje je suštinski predstavljalo zakonsko pretvaranje privatne u društvenu svojinu. Poslednji Zakon o fizičkoj kulturi, pre Zakona o sportu iz 1996. godine, donet je 1990. godine. Članom 8. tog zakona zadržano je rešenje da se u oblasti fizičke kulture mogu osnivati samo društvene organizacije, a članom 12. je upućeno na primenu Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana u pitanjima koja nisu regulisana Zakonom o fizičkoj kulturi. Prvi Zakon o sportu Republike Srbije donet je krajem 1996. godine. Polazeći od toga da je Ustav Republike Srbije ukinuo društvene organizacije, Zakon o sportu iz 1996. godine je propisao da se sportske organizacije mogu osnivati kao udruženja građana, kao preduzeće ili ustanove, u zavisnosti od potreba i interesa osnivača. Prelaznim odredbama tog zakona, propisano je da se

postojeće društvene organizacije fizičke kulture mogu do kraja 1997. godine transformisati, po sopstvenom izboru, u udruženja građana sa društvenim kapitalom ili u društvena preduzeća. Na prste se mogu izbrojati one organizacije koje su se transformisale u društveno preduzeće, tako da su skoro sve sportske organizacije koje su postojale početkom 1997. godine prešle u status udruženja građana. Upravo iz te okolnosti brojne sportske organizacije kao udruženja danas tvrde da je sva imovina sa kojom dana s raspolažu njihova imovina. Sa stanovišta pravnog poretka takvo njihovo stanovište je problematično i zahteva celovit zakonodavni odgovor u vidu posebnog zakona, u kome bi se razrešile sve dileme šta je društveni i državni kapital, odnosno imovina u sportskim udruženjima i savezima, a šta privatna svojina i koji bi model privatizacije bio za naš sport najoptimalniji. Za definisanje odgovarajućeg modela privatizacije u sportu potreban je aktivni udeo zainteresovanih sportskih udruženja i saveza, imajući u vidu, između ostalog, i Ustavom garantovanu slobodu udruživanja.

Pored toga, iz Predloga zakona su izostavljene odredbe o privatizaciji jer je nakon donošenja Zakona o sportu iz 2011. godine donet i novi zakon kojim je uređena privatizacija društvene i državne imovine i kapitala, kojim je kvalitetno drukčiji način uređena ta oblast, uz ostavljanje veoma širokog spektra modela za privatizaciju. Takođe, regulisanjem privatizacija društvenog i državnog kapitala, odnosno imovine u organizacijama u oblasti sporta posebnim zakonom ovo pitanje biće rešeno sveobuhvatno i uz prepoznavanje i uvažavanje svih specifičnosti organizacija u oblasti sporta čime će se rešiti višegodišnji, sad već decenijski prepoznat, a nerešen problem.

Takođe, u Predlogu zakona nije mogao biti zadržan model privatizacije utvrđen Zakonom o sportu iz 2011. godine (čl. 169–182, 189. i 190) jer se u praksi pokazao neprimenljiv. Ceo postupak privatizacije je zamišljen da se sprovede u dve faze. Prva se sastoji iz evidentiranja podataka (pre svega o imovini) „sportskih organizacija, sportskih saveza, sportskih društva i sportskih centara” (subjekti evidentiranja), upisanih u odgovarajući registar na teritoriji Republike Srbije na dan 12. aprila 2011. godine, putem podnošenja evidencione prijave do 12. aprila 2012. godine (čl. 189 – 172. Zakona o sportu). Sankcija za nepodnošenje evidencione prijave, sa pratećom dokumentacijom, jeste brisanje iz odgovarajućeg registra, osim ako subjekt evidentiranja nije bio u mogućnosti da podnese evidencionu prijavu (nemogućnost blagovremenog pribavljanja propisane dokumentacije). Suštinski značaj ove faze trebao je da bude da subjekt evidentiranja dostavi dokumentaciju (potpuni liste nepokretnosti ili vlasnički list, pravnosnažna odluka nadležnog organa, isprava o pravnom poslu sačinjena u skladu sa zakonom, sporazum o naknadi za ekspropisanu nepokretnost i dr.) iz koje bi proizlazilo, odnosno bilo dokazano pravo svojine ili pravo korišćenja na sportskim objektima i drugim nepokretnostima. U slučaju da subjekt evidentiranja ne dokaže da je vlasnik sportskog objekta, smatraće se da je taj sportski objekat u državnoj svojini. Podatke o subjektu evidentiranja i o sportskim objektima koje koristi evidentira Ministarstvo. U praksi je ovu fazu pripreme za privatizaciju pratilo mnogo problema. Do propisanog roka, manje od 50% organizacija u oblasti sporta je podnelo Ministarstvu evidencionu prijavu. Kada su u pitanju oni koji su podneli prijavu, većinom nije dostavljena potpuna propisana dokumentacije. Umesto da pokrene postupak gašenja onih organizacija koje nisu podnale evidencionu prijavu, Ministarstvo ih je 2013. godine pozvalo da naknadno dostave te prijave. Većina se tom pozivu odazvala. Razlog zašto je tako postupljeno je jednostavan, a imajući u vidu da je bilo u pitanju preko 50% organizacija u oblasti sporta što bi značilo gašenje sporta u Republici Srbiji. Neki od najvećih klubova, sportskih društava i saveza nisu podneli evidencionu prijavu, pa bi njihovo gašenje ugrozilo regularnost brojnih takmičenja. Sam postupak privatizacije sportskih organizacija (subjekti privatizacije) trebao je, u drugoj fazi, da se sprovede primenom propisa kojima se uređuje privatizaciju, osim ako samim Zakonom o sportu nije drukčije uređeno (čl. 173–181. Zakona o sportu). Postupak privatizacije mogao je da se pokrene inicijativom nadležnog organa sportske organizacije ili inicijativom ministarstva nadležnog za poslove privatizacije uz saglasnost Vlade. Ako subjekt privatizacije, pored kapitala u društvenoj svojini, ima i deo kapitala u državnoj svojini, istovremeno sa prodajom društvenog

kapitala, mogao bi se prodavati i državni kapital, uz saglasnost Vlade. Posle izvršene prodaje kapitala i evidentiranja akcija u Akcionarskom fondu, sportska organizacija subjekt privatizacije donela bi odluku o promeni pravne forme u otvoreno akcionarsko društvo. To ne važi ukoliko je sportska organizacije organizovana kao udruženja u kojem je ukupni društveni, odnosno državni kapital manjinski. U svakom slučaju, do okončanja postupka privatizacije u skladu sa Zakonom o sportu zabranjena je promena pravne forme subjekta privatizacije i promena vlasničke strukture kapitala subjekta privatizacije putem konverzije potraživanja u trajni ulog.

Od donošenja Zakona o sportu, nijedan postupak privatizacije po navedenom modelu nije pokrenut. Dva su osnovna razloga: nedostaci u zakonskim rešenjima i neprihvatanje propisanog modela od strane postojećih sportskih organizacija. Režim privatizacije iz Zakona o sportu se pokazao kao nedorečen, nejasan i nekonzistentan, a u pojedinim delovima je suprotan prirodni sportskog organizovanja. Na primer, prema članu 173. Zakona o sportu iz 2011. godine na postupak privatizacije se primenjuju propisi kojima se uređuje privatizacije u svim pitanjima koja nisu posebno regulisana u Zakonu o sportu. Sa stanovišta besplatne podele kapitala to je značilo da bi besplatne akcije dobili bivši zaposleni u sportskim organizacijama. Tu, međutim, upravo leži nerazumevanje suštine sportskog organizovanja. Najveći broj (preko 95%) svih organizacija u oblasti sporta je u statusu udruženja građana. U tim organizacijama zaposleni su bili skoro isključivo sekretarice, ekonomi, računovođe, pomoćni radnici, dok su sportisti, treneri, članovi uprava imali samo status člana ili najviše neki ugovorni odnos sa svojim udruženjem. Sve do skoro ni profesionalni sportisti nisu mogli da zasnuju radni odnos sa svojim klubom. Predviđeno rešenje značilo bi da će se besplatne akcije deliti onima koji imaju doprinos u razvoju određenog kluba, ali neuporedivo manji nego sportske legende kluba koje su stvorile imidž i vrednost nekog kluba. Ili, prema članu 173. subjekt privatizacije je isključivo „sportska organizacija”. Postavlja se pitanje šta je sa svim drugim subjektima evidentiranja (sportskim društvima i savezima) iz člana 169. stav 1. Zakona o sportu u kojima eventualno postoji društveni, odnosno državni kapital. Konačno, članom 178. je ostavljeno nerešenim pitanje šta to dobija kupac kapitala u sportskoj organizaciji kao udruženju u kojoj je ukupni društveni, odnosno državni kapital manjinski. Ako je smisao člana 178. Zakona o sportu da se privatizacija sprovodi samo u onim sportskim organizacijama u kojima je društveni i državni kapital većinski, onda je jasno da Zakon o sportu ne reguliše u potpunosti privatizaciju društvenog kapitala u sportu i da ostavlja neregulisanim stanje u najvećem broju sportskih organizacija. Ako je smisao člana 178. u tome da će se prodati društveni kapital u svim sportskim organizacijama, ali će se u akcionarsko društvo pretvoriti samo one sportske organizacije u kojima je društveni, odnosno državni kapital većinski, dok ostale sportske organizacije ostaju u postojećem pravnom statusu kao udruženja, onda ostaje nejasno šta to dobija kupac kapitala (kakve akcije koje se evidentiraju u Akcionarskom fondu) kada udruženje nema svog vlasnika, već samo članove, niti se udruženjem upravlja prema vlasničkoj strukturi.

Konačno, kada se razmatraju razlozi za donošenje novog Zakona o sportu i njegova rešenja treba imati na kraju u vidu i da je Vlada u 2014. godini, nakon široke javne rasprave i uz široku podršku učesnika u sistemu sporta, usvojila Strategiju razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014 – 2018. godine. Ta strategija definiše četiri osnovna prioriteta na osnovu kojih se definiše ili treba definisati i plan razvoja sporta na nivou lokalne samouprave:

- 1) unapređenje školskog i univerzitetskog sporta;
- 2) obezbeđenje uslova za povećanje bavljenja sportom u svim segmentima stanovništva posebno dece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih;
- 3) obezbeđivanje uslova za razvoj vrhunskog sporta i profesionalnog sporta;
- 4) razvoj sportske infrastrukture.

Pored osnovnih prioriteta Strategijom razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014 – 2018. godine su definisani i određeni opšti i posebni ciljevi razvoja sporta u Republici Srbiji do kraja 2018. godine. Opšti ciljevi su: unapređenje sistema finansiranja sporta; unapređenje pravnog i institucionalnog okvira u oblasti sporta; unapređenje položaja sportista u društvu i sistemu sporta i zaštiti zdravlja sportista; unapređenje stručnog i naučnoistraživačkog rada u sportu i informacionih sistema; unapređenje sporta u vojsci i policiji; unapređenje sistema sportskog organizovanja i položaja organizacija u oblasti sporta; unapređenje uloge i odgovornosti medija za razvoj sporta; unapređenje odnosa sporta, turizma i životne sredine; unapređenje sistema mera u cilju borbe protiv negativnih pojava u sportu i unapređenja bezbednosti pri obavljanju sportskih aktivnosti i organizovanju sportskih priredbi; unapređenje međunarodne saradnje i sporta u dijaspori. Predložena zakonska rešenja u potpunosti omogućavaju i prate takva systemska opredeljenja i prioritete za razvoj sporta u Republici Srbiji u narednih pet godina. Imajući u vidu postojeće zakonsko rešenje, nije bilo moguće planiranje na duži period od pet godina, iako bi samoj prirodi sporta to više odgovaralo. Zbog toga se Predlogom zakona predviđa da se Nacionalna strategija razvoja sporta ubuduće donosi za period od deset godina.

Prethodno navedeni prioriteti i ciljevi su u svemu opravdani, pogotovu sa stanovišta povećanja obuhvata bavljenja građana sportom, što podrazumeva i obezbeđenje odgovarajuće sportske infrastrukture i stvaranje uslova za što veće bavljenje dece sportom u školama. Svaki zakon o sportu mora svojim rešenjima stvoriti adekvatan pravni okvir koji će omogućiti ostvarivanje takvih ciljeva. Ovo pogotovu imajući u vidu Rezultate istraživanja zdravlja stanovništva Republike Srbije 2013. godine, koje je sproveo Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut” i Ministarstvo zdravlja. To istraživanje je pokazalo da se fitnessom, sportom ili rekreacijom najmanje tri puta nedeljno bavilo 8,8% stanovnika Republike Srbije, dok je svaki deveti stanovnik Republike Srbije (11,3%) u toku slobodnog vremena nedeljno proveo u takvim aktivnostima najmanje 90 minuta. Navika bavljenja sportom i rekreacijom je zastupljenija kod muškaraca (12,1% se rekreira tri puta nedeljno, a 15,9% nedeljno u rekreaciji provodi najmanje 90 minuta) nego kod žena (5,7% se rekreira tri puta nedeljno, a 5,3% nedeljno u rekreaciji provodi najmanje 90 minuta). Intenzivnim fizičkim aktivnostima namenjenim jačanju mišića najmanje tri puta nedeljno se u 2013. godini bavilo 4,8% stanovnika Republike Srbije. Visok procenat (82,3%) dece je izjavio da su se u slobodno vreme najmanje jednom do dva puta nedeljno bavila fizičkim aktivnostima (tako da se zaduvaju i oznoje), značajno više dečaci (86,7%) u odnosu na devojčice (77,8%), deca iz Šumadije i Zapadne Srbije (90,9%), kao i deca iz najbogatijih domaćinstava (87,9%). Gotovo su sva deca redovno pohađala nastavu fizičkog vaspitanja (97,6%). U pogledu fizičke aktivnosti dece nisu zabeležene značajne razlike u odnosu na istraživanje iz 2006. godine. Svemu ovome treba dodati da je u Republici Srbiji 2013. godine, na osnovu izmerene vrednosti ITM, bilo 40,4% normalno uhranjenog stanovništva, dok je više od polovine (56,3%) bilo prekomerno uhranjeno, odnosno predgojazno (35,1%) i gojazno (21,2%). Između dva istraživanja, u 2006. i 2013. godini, došlo je do značajnog povećanja procenta gojaznog stanovništva (sa 17,3% na 21,2%).

OSNOVNA NAČELA NA KOJIMA SE PREDLOG ZAKONA ZASNIVA

1. Načelo slobodnog bavljenja sportom

Koncepcija Predloga zakona zasniva se na slobodnom bavljenju sportskim aktivnostima i jednakoj dostupnosti tih aktivnosti svim građanima bez ikakve diskriminacije. Polazeći od ustavne garancije slobode udruživanja, privatnog preduzetništva i ravnopravnosti svih oblika svojine, Predlogom zakona je prihvaćen najširi mogući okvir za slobodno organizovanje unutar sporta. Sportisti se mogu baviti sportom i amaterski i profesionalno, a sportske organizacije mogu birati pravni i organizacioni oblik (udruženje, privredna društva). Određena ograničenja postoje

samo u oblasti profesionalnog sporta. Uvažavajući osobenosti sporta i sportskih delatnosti Predlog zakona reguliše određena specifična pitanja važna za oblast sporta na poseban način u odnosu na rešenja koja postoje u „opštim” zakonima, u skladu sa uporedno-pravnim iskustvima.

2. Načelo zaštite zdravlja sportiste i sportskog stručnjaka

Predlogom zakona je predviđena obavezna zdravstvena kontrola sportista i sportskih stručnjaka, zabrana primoravanja sportista da treniraju i takmiče se kada te aktivnosti mogu da ugroze ili pogoršaju njegovo zdravstveno stanje, kao i zabrana upotrebe svih vrsta dopinga. Takođe je predviđena mogućnost zdravstvenog osiguranja za sportiste amatere koji to pravo ne ostvaruju po drugom osnovu.

3. Načelo stručnosti

Bavljenje sportskim aktivnostima pored pozitivnog uticaja na organizam lica koje se bavi sportom, sadrži i određen rizik po zdravlje učesnika. Zbog toga, stručni rad u sportu, odnosno vođenje sportskih aktivnosti može da izvodi samo kvalifikovani (školorani) ili stručno osposobljeni kadar. Poslovima stručnog osposobljavanja mogu se baviti samo akreditovane visokoškolske ustanove i organizacije u oblasti sporta koje ispunjavaju zakonom propisane uslove.

4. Načelo namenskog korišćenja sportskih objekata

S obzirom na činjenicu da su sportski objekti najskuplji resurs u oblasti sporta i nezamenljiv uslov za bavljenje sportom i razvoj sporta, Predlogom zakona je, u suštini, zabranjena promena namene sportskog objekta obuhvaćenog nekim urbanističkim planom, osim izuzetno pod propisanim uslovima i uz odobrenje Ministarstva.

5. Načelo transparentnog i namenskog korišćenja sredstava iz javnih prihoda

Imajući u vidu da su sredstva koja se obezbeđuju u budžetima svih nosilaca javne vlasti nedovoljna za zadovoljavanje svih potreba u oblasti sporta od opšteg interesa, kao i to da su to sredstva poreskih obveznika koja se moraju namenski i odgovorno koristiti, Zakon predviđa sistem programskog finansiranja ostvarivanja opšteg interesa u oblasti sporta i zadovoljavanja potreba i interesa građana u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave. Svi programi se dele na godišnje i posebne programe, koje podnose ovlašćeni predlagači i nosioci programa, u jasno utvrđenoj dinamici. Programi se odobravaju na osnovu jasno utvrđenih uslova i kriterijuma, u transparentnoj proceduri, a doneto rešenje o odobravanju programa podleže sudskoj kontroli. Sa nosiocem programa se zaključuje ugovor, a realizacija programa se prati i evaluira kako periodično, tako i na kraju realizacije. Svako nenamensko trošenje budžetskih sredstava i nerealizovanje ciljeva programa podleže jasnim sankcijama, koje su vezane kako za povraćaj nenamenski utrošenih sredstava, tako i za uskraćivanje budućih sredstava u određenom vremenu.

6. Načelo potpunog regulisanja oblasti sporta

Predlogom zakona se regulišu sve oblasti u kojima se ostvaruju sportske aktivnosti i delatnosti i svi organizacioni oblici u sportu. Kako se preko 95% svih organizacija u oblasti sporta nalazi u pravnom režimu udruženja građana, odnosno saveza udruženja, a sportska udruženja pokazuju izrazite specifičnosti u odnosu na druga udruženja građana, Predlog zakona u potpunosti reguliše pravni položaj sportskih udruženja i saveza, počev od osnivanja i registracije, pa sve do statusnih promena i prestanka.

7. Načelo uvažavanja sporta kao delatnosti od posebnog značaja za Republiku Srbiju

Sport se mora posmatrati dvojako, kao sredstvo i kao sport sam po sebi. On doprinosi ličnom i društvenom razvoju kroz kreativne aktivnosti i rekreaciju, koji služe zadovoljenju čovekove potrebe za fizičkim vežbanjem radi ličnog fizičkog i mentalnog blagostanja. Sport je posebno vredan za savremeni svet koji se brzo menja i koji se, s jedne strane, karakteriše povećanjem slobodnog vremena, a s druge strane urbanizacijom i stalnim tehnološkim razvojem koji teže da odvoje čoveka od njegove prirodne sredine. On može da odigra važnu i aktivnu, konstruktivnu ulogu u jačanju fizičkog, intelektualnog i moralnog zdravlja stanovništva Republike Srbije u 21. veku. On je jedan od ključnih elemenata u dostizanju humanih vrednosti i u akcijama koje se sprovode protiv različitih predrasuda, diskriminacija i ideja nasilja. Sport je i jedna od pokretačkih snaga za dostizanje Milenijumskih ciljeva razvoja ljudskog društva, definisanih od strane Ujedinjenih nacija. Sport ima ključnu ulogu u svakom društvu, doprinosi socijalnoj koheziji, prevazilaženju predrasuda, povećanju pozitivnog uticaja na javno mnjenje i širenje etičkih i opštih principa koji se kroz njega prenose. Srazmerno značaju sporta, njegov razvoj mora biti podržan i ohrabrivan na svim nivoima društva, uključujući i lokalne zajednice.

8. Načelo uvažavanja sporta kao nezaobilaznog faktora zdravlja građana

Brojna istraživanja pokazala su pozitivne efekte redovnih fizičkih aktivnosti na zdravlje: prevencija oboljenja srca, šećerne bolesti, raka debelog creva, depresije i gojaznosti. Fizička aktivnost dovodi do smanjenja povišenog krvnog pritiska, pada masnoća i šećera u krvi. Vežbanjem jača srčani mišić (povećava se udarni i minutni volumen) i pluća (povećava se disajni volumen i bogati alveolarna mreža). Kao i u evropskom regionu, vodeći uzrok smrti u Republici Srbiji čine hronične nezarazne bolesti – više od 85%. U strukturi mortaliteta na bolesti srca i krvnih sudova otpada 56%, na drugom mestu se nalaze maligna oboljenja (19%), a tokom poslednje decenije značajan porast beleži i dijabetes kao uzrok smrti. Fizička neaktivnost predstavlja četvrti po značaju faktor rizika kada je reč o hroničnim nezaraznim bolestima, odmah posle pušenja, hipertenzije i povišenog nivoa šećera u krvi. Procenjuje se da je fizička neaktivnost glavni uzrok za otprilike 21–25% raka pluća i debelog creva, 27% slučajeva dijabetesa i oko 30% ishemijske bolesti srca. Svakodnevna polučasovna šetnja brzim hodom smanjuje rizik od pojave akutnog infarkta miokarda za 18%, a moždanog udara za 11%. Prema podacima Evropske asocijacije za sport i zdravlje, za svaki investirani dolar u promociju fizičke aktivnosti štedi se zdravstvenom sistemu 11 dolara. Da bi se koristi od sporta maksimalno iskoristile, u promociji fizičke aktivnosti, značajna je koordinisana akcija svih sektora društva, posebno multisektorska saradnja u realizaciji postavljenih ciljeva.

9. Načelo sprečavanja negativnih pojava u sportu

Savremeni sport predstavlja nesumnjivo ogromno dostignuće modernog društva i važno društveno blago. On je, međutim, opterećen i različitim zloupotrebama i negativnim pojavama. Ozbiljne pretnje sa kojima se susreće vrhunski i rekreativni sport, kao što su doping, nasilje, rasizam, nelegalno klađenje, nameštanje utakmica i komercijalne zloupotrebe, prete moralnim vrednostima, slici i ugledu sporta i deformišu njegovu prirodu, kao i ulogu u promociji zdravlja i obrazovanja. Javne vlasti svih nivoa, nevladine sportske organizacije, Olimpijski pokret, nastavnici, roditelji, navijači, treneri, sportski menadžeri, kao i sami sportisti, moraju udružiti svoje napore s ciljem da se eliminišu te negativne pojave. Posebnu ulogu u tom pravcu imaju mediji. Takođe, važno je i da sve sportske vlasti i sportisti budu svesni rizika za sportiste, posebno decu, od preteranog i neprikladnog treninga i psiholoških pritisaka svake vrste, kao i različitih oblika iskorišćavanja, i da takve pojave efikasno suzbiju. Dok je uticaj sporta na društvo veći nego ikad, mnogi mladi ljudi gube poštovanje prema vrednostima sporta, te se stoga moraju preduzimati mere na podizanju nivoa javne svesti o potrebi da se sport učini poštenijim i bližim vlastitim izvornim idealima. Predlog zakona utvrđuje da je sprečavanje negativnih pojava u sportu opšti interes u oblasti sporta i potreba i interes

građana i u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave, za čije ostvarivanje se obezbeđuju sredstava u budžetu.

10. Načelo podsticanja bavljenja građana sportom, posebno žena, dece i osoba sa invaliditetom

Prema Predlogu zakona podsticanje i stvaranje uslove za unapređenje sportske rekreacije, odnosno bavljenje građana sportom predstavlja prioritarnu oblast potreba i interesa građana u oblasti sporta u jedinicama lokalne samouprave, a istovremeno je i opšti interes u oblasti sporta u Republici Srbiji. Predlogom zakona je jasno regulisano da svako ima pravo da se bavi sportom, i da bavljenje sportom mora biti humano, slobodno i dobrovoljno, zdravo i bezbedno, dostupno svim građanima pod jednakim uslovima bez obzira na uzrast, nivo fizičke sposobnosti, stepen eventualne invalidnosti, pol i drugo lično svojstvo i zabranjena je svaka diskriminacija u sportu. Javne vlasti svih nivoa su odgovorne, bilo direktno ili osposobljavanjem drugih, za poboljšanje pristupa sportu i sportskim kapacitetima svih ljudi bez obzira na njihovo socijalno poreklo, ekonomski status i prihode, uzrast, pol ili etičku pripadnost. Sport ne sme da bude ekskluzivno pravo zaštićenih kategorija ljudi, već dostupan svim građanima. Javne vlasti svih nivoa izradom strategija i programa razvoja sporta i finansiranjem programa u oblasti sporta doprinose realizaciji tih ciljeva koji su jasno definisani u okviru Predloga zakona, a odnose se na podsticanje i stvaranje uslova za unapređenje sportske rekreacije, odnosno bavljenje građana sportom, posebno dece, omladine, žena i osoba sa invaliditetom, izgradnju, održavanje i opremanje sportskih objekata, edukaciju, informisanje i savetovanje građana, sportista i ostalih učesnika u sistemu sporta o pitanjima bitnim za odgovarajuće bavljenje sportskim aktivnostima i delatnostima.

OSNOVNI KONCEPT ZAKONSKOG UREĐENJA SPORTA

Prema Studiji o nacionalnom sportskom zakonodavstvu u Evropi koju je 1999. godine objavio Savet Evrope (A.N Chaker), u pristupu zakonskom regulisanju sporta u Evropi se mogu razlikovati u osnovi dva modela, i to u odnosu na tri pitanja: 1) da li se državnim zakonodavstvom reguliše u pogledu strukture i nadležnosti značajan deo sportskog pokreta (intervencionistički pristup) ili je to regulisanje samo parcijalno (neintervencionistički pristup); 2) da li su državne nadležnosti postavljene centralistički ili se vrši decentralizacija vlasti; 3) da li je nevladin sportski sektor postavljen tako da se na vrhu piramide nalazi jedna organizacija, koja u sebi obuhvata kako olimpijski komitet, tako i sve nacionalne sportske saveze (konsolidovan sistem), ili u tom pogledu postoji razlika između olimpijskog komiteta i drugih nacionalnih saveza, odnosno još jednog nacionalnog opšteg sportskog saveza (nekonsolidovan sistem).

ZEMLJA	ZAKONSKI MODEL	DRŽAVNA NADLEŽNOST	TIP SPORTSKOG POKRETA
Austrija	neintervencionistički	decentralizovana	nekonsolidovan
Danska	neintervencionistički	centralizovana	nekonsolidovan
Finska	neintervencionistički	centralizovana	nekonsolidovan
Francuska	intervencionistički	decentralizovana	konsolidovan
Nemačka	neintervencionistički	decentralizovana	nekonsolidovan
Mađarska	intervencionistički	centralizovana	nekonsolidovan
Italija	intervencionistički	centralizovana	konsolidovan
Litvanija	neintervencionistički	centralizovana	nekonsolidovan
Rumunija	intervencionistički	centralizovana	nekonsolidovan
Slovenija	intervencionistički	centralizovana	konsolidovan
Španija	intervencionistički	decentralizovana	nekonsolidovan

Švajcarska	neintervencionistički	decentralizovan	konsolidovan
Velika Britanija	neintervencionistički	centralizovana	nekonsolidovan
Hrvatska	intervencionistički	decentralizovana	konsolidovan
Srbija	intervencionistički	decentralizovana	nekonsolidovan

Ovim Predlogom zakona je prihvaćen intervencionistički, decentralizovani i nekonsolidovani piramidalni sistem sporta u Republici Srbiji. Takav sistem ne samo da je dominantan u Evropi nego i najviše odgovara potrebama našeg sporta i tradiciji organizovanja u oblasti sporta.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

1. UVODNE ODREDBE (čl. 1–7)

Uvodnim odredbama Predloga zakona (čl. 1–7) uređen je značaj sporta za Republiku Srbiju, značenje osnovnih pojmova koji se koriste u Predlogu zakon i pravni izvori na osnovu kojih se ostvaruju ciljevi i obavljaju sportske aktivnosti i delatnosti u organizacijama u oblasti sporta. U Predlogu zakona je nedvosmisleno utvrđeno u članu 2. da je sport, u celini, delatnost od posebnog značaja za Republiku Srbiju. Prava i obaveze utvrđene ovim zakonom primenjuju se na sve organizacije u oblasti sporta koje imaju svoje sedište na teritoriji Republike Srbije i na svako obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti na teritoriji Republike Srbije.

U ovom delu Predloga zakona zadržana je većina odredbi iz važećeg Zakona o sportu, uz suštinske izmene u članu 2. u kome je dodata definicija sporta i u članu 3. u kome su date definicije pojedinih najvažnijih pojmova u Predlogu zakona. Najvažnije izmene se tiču sledećih pitanja: proširen je pojam profesionalnog sportiste i na one sportiste koji taj status imaju u skladu sa pravilima nadležne međunarodne sportske federacije (npr. FIFA), kako bi se s jedne strane osigurala autonomija sportskih udruženja i saveza, ali i s druge strane obezbedilo adekvatno uređenje obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti putem autonomnih sportskih pravila, utvrđuje se da je nadležni nacionalni granski sportski savez onaj nacionalni sportski savez koji uređuje putem sportskih pravila obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti u određenoj grani sporta, u skladu sa ovim zakonom, s tim da se status nadležnog nacionalnog sportskog saveza stiče aktom Ministra; utvrđeno je da status nacionalnog sportskog takmičenja (državnog prvenstva) ima samo ono sportsko takmičenje koje se organizuje za teritoriju Republike Srbije od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima; date su definicije pojmova sport dece, organizacija u oblasti sporta, sportska ekipa i profesionalna sportska liga (profesionalno sportsko takmičenje u kome se takmiče sportska privredna društva), jer su takva određenja do sada nedostajala, što je stvaralo brojne nedoumice i probleme u praksi; definisano je da je nadležni međunarodni sportski savez onaj međunarodni sportski savez koji je član ili koji je priznat od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta i Međunarodnog paraolimpijskog komiteta kada su u pitanju sportovi osoba sa invaliditetom, odnosno međunarodni sportski savez koji je na svetskom nivou nadležan za određenu granu ili oblast sporta i u koji je učlanjen nadležni nacionalni sportski savez.

Predlog zakona je posebnu pažnju posvetio obezbeđenju slobode bavljenja sportom, uz jednake šanse, pri čemu je zabranjen svaki vid, po bilo kom osnovu, diskriminacije učesnika u sportu. Zabrana diskriminacije je u članu 4. definisana na najopštiji način, i njom su obuhvaćeni svi vidovi diskriminacije, bilo posredne ili neposredne, uključujući i govor mržnje i po bilo kom osnovu, svih učesnika u sistemu sporta. U tom kontekstu je i propisano da odredbe ugovora između sportiste,

odnosno sportskog stručnjaka i organizacije u oblasti sporta kojima se utvrđuje diskriminacija sportiste, odnosno sportskog stručnjaka – ništave su, a odredbe sportskih pravila i opštih akata organizacija u oblasti sporta kojima se utvrđuje diskriminacija učesnika u sistemu sporta – ne primenjuju se. Na zabranu diskriminacije u sportu se primenjuju odredbe zakona kojim je uređena zabrana diskriminacije, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

U Predlogu zakona se posebno utvrđuje zabrana za sve učesnike u sportu da vrše bilo kakvu zloupotrebu, zlostavljanje, diskriminaciju i nasilje prema deci. Svi učesnici u sistemu sporta imaju obaveza da promovišu jednakost među decom i aktivno se suprotstavljati svim vrstama, zloupotreba, zlostavljanja, diskriminacije i nasilja. Kako bi se to obezbedilo propisano je da bliže uslove o načinima prepoznavanja oblika zlostavljanja, zloupotrebe, diskriminacije i nasilja od strane zaposlenih i članova u organizaciji u oblasti sporta, sporazumno donose Ministar i ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Predlogom zakona se predviđa i obaveza Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i organizacija u oblasti sporta da naročito preduzimaju aktivnosti na povećanju učešća dece, mladih, žena i osoba sa invaliditetom u sportskim aktivnostima, omasovljavanju ženskih sportskih organizacija i davanju ravnopravnog značaja ženama i osobama sa invaliditetom u sportu. Ova obaveza je utvrđena u skladu sa Nacionalnom strategijom za poboljšanje položaja žena i unapređivanje ravnopravnosti polova (2009–2015), tačke 176–179.

U Predlogu zakona je naglašena obaveza za sve subjekte u sportu da pri prikupljanju, obradi i korišćenju podataka u oblasti sporta moraju poštovati načela propisana zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Članom 5. Predloga zakona propisana je sadržina evidencija koje vode nadležni nacionalni sportski savezi o sportistima i sportskim stručnjacima, uz utvrđivanje uslova pod kojima se podaci iz evidencija mogu činiti dostupnim nadležnim međunarodnim sportskim savezima. Predlogom zakona je posebno predviđeno da je obrada podataka od strane nadležnog nacionalnog sportskog saveza o zdravstvenom stanju sportista i sportskih stručnjaka i korišćenim medicinskim sredstvima i drugim naročito osetljivim podacima o ličnosti, u skladu sa zakonom, uslovljena pristankom lica čiji se podaci obrađuju, kao i da savez može objaviti identitet sportiste ili drugog lica protiv koga je pokrenut postupak zbog povrede sportskih pravila tek posle obaveštavanja sportiste ili drugog lica o povredi koja mu se stavlja na teret. Predlogom zakona se uređuje i sadržina dokumenata koji se izdaju ili na drugi način sa njima postupaju u skladu sa ovim zakonom. Na primenu člana 5. Zakona u odnosu na sadržinu evidencija i dokumenata koji se vode i izdaju u skladu sa ovim zakonom upućeno je u onim članovima Predloga zakona u kojima je regulisana određena evidencija (npr. evidencija transfera sportista), odnosno izdavanje određenog dokumenta (npr. dozvole za rad).

Predlog zakona afirmiše autonomije organizacija u oblasti sporta propisujući obaveznost sportskih pravila koje donose nadležni nacionalni sportski savezi. Sportska pravila neposredno se primenjuju na sva lica koja su, neposredno ili posredno, obuhvaćena nadležnostima nadležnog nacionalnog sportskog saveza. Nadležni nacionalni sportski savezi usaglašavaju svoja sportska pravila sa sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, a, imajući u vidu piramidalnu strukturu svetskog sporta, u slučaju da nisu usaglašena ili da nadležni nacionalni sportski savez nije doneo odgovarajuća sportska pravila, neposredno se primenjuju sportska pravila nadležnog međunarodnog sportskog saveza, koja nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

2. SISTEM SPORTA I UČESNICI U SISTEMU SPORTA (čl. 8–111)

Predlogom zakona je ustanovljen sistem sporta koji čine fizička i pravna lica koja se bave sportskom aktivnošću, odnosno delatnošću, kao učesnici u sistemu

sporta. Sistem sporta i učesnici u sistemu sporta uređeni su čl. 8–111. Predloga zakona. Pravni položaj fizičkih lica u sistemu sporta uređen je čl. 9–32, i to čl. 9–24. pravni položaj sportista, a čl. 23– 32. Predloga zakona pravni položaj ostalih fizičkih lica u sistemu sporta (sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu).

2.1. FIZIČKA LICA U SISTEMU SPORTA (čl. 8–32)

2.1.1. PRAVA I OBAVEZE SPORTISTA (čl. 8–24)

Predlogom zakona se uređuju prava i obaveze sportista amatera i sportista profesionalaca. Najvažnija rešenja su sledeća.

Sportista može da se bavi sportskim aktivnostima samostalno ili u okviru organizacija u oblasti sporta, i to bilo kao amater ili kao profesionalac. Kako bi se jasno razlikovao amaterski od profesionalnog sporta Predlogom zakona je (u članu 3) propisano da u amaterskim sportskim takmičenjima mora najmanje 80% sportista da bude u statusu sportiste amatera.

Prava, obaveze i odgovornosti sportista amatera uređuju se zakonom, sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i opštim aktima sportske organizacije, a prava, obaveze i odgovornosti sportista takmičara amatera, kojima se obezbeđuje novčana naknada za bavljenje sportom, i ugovorom između sportiste i sportske organizacije (ugovor o stipendiranju maloletnog sportiste za sportsko usavršavanje i ugovor o bavljenju sportom). Prava, obaveze i odgovornosti profesionalnih sportista uređuju se zakonom, sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu i ugovorom o radu između sportiste i sportske organizacije. Predlogom zakona su utvrđena osnovna pitanja koja se uređuju tim ugovorima. Posebno je propisano da maloletni sportista pri zaključenju i izvršenju ugovora o radu sa sportskom organizacijom uživa posebnu zaštitu propisanu zakonom kojim se uređuju uslovi za zasnivanje radnog odnosa i rad lica mlađih od 18 godina. U svakom slučaju, sportista i sportska organizacija mogu zaključiti samo jedan ugovor u skladu sa ovim zakonom, za bavljenje sportiste sportskim aktivnostima u sportskoj organizaciji.

Polazeći od potrebe zaštite sportista od svakog vida iskorišćavanja i činjenice da su oni po pravilu mnogo slabija strana u odnosu na sportske organizacije, kao i od sudske prakse Evropskog suda pravde Evropske unije (posebno u čuvenom slučaju „Bosman”) i uporednopravne sudske prakse u pogledu zaštite prava sportista, Predlogom zakona je zabranjena svaka neposredna i posredna diskriminacija sportista u obavljanju sportskih aktivnosti, s obzirom na neko lično svojstvo, uključujući i diskriminaciju profesionalnih sportista i sportista koji žele to da postanu, u pogledu zapošljavanja, zarade ili uslova rada, osim kada se pravljenje razlike, odnosno stavljanje sportiste u nepovoljniji položaj u odnosu na druge sportiste u istoj ili sličnoj situaciji temelji na samoj prirodi ili stvarnim i odlučujućim uslovima obavljanja određene sportske aktivnosti, i da su ciljevi koji se time žele postići opravdani. Ništave su odredbe ugovora između sportiste i sportske organizacije, sportskih pravila i opštih akata sportske organizacije kojima se utvrđuje diskriminacija sportiste. Sportisti koji nema punovažno zaključen ugovor sa određenom sportskom organizacijom (sportista amater bez ugovora, ugovor istekao, utvrđena ništavost ugovora ili jednostrano raskidanje ugovora zbog neispunjenja ugovornih obaveza), ili je takav ugovor sporazumno raskinut, ne može biti sportskim pravilima uskraćeno pravo zaključenja ugovora sa drugom sportskom organizacijom, odnosno prelazak u drugu sportsku organizaciju i registrovanje i nastupanja za nju kao sportiste. Dopuštanje takve prakse značilo bi i dopuštanje kršenja Ustavom zajamčenog prava na rad i slobodan izbor rada, pošto bi „slobodni” sportista profesionalac koji želi da zasnue radni odnos sa drugom sportskom organizacijom

morao prethodno da nađe sportsku organizaciju koja je spremna da za njega plati „naknadu za transfer”. Konačno, u slučaju raskida ugovora između sportiste i sportske organizacije, spor između sportske organizacije iz koje sportista odlazi i sportske organizacije u koju prelazi o iznosu i plaćanju ugovorene naknade za transfer ili naknade za razvoj, odnosno obuku (treniranje) ne sme uticati na sportske aktivnosti sportiste i pravo nastupa za sportsku organizaciju u koju je prešao. Kršenje zabrane diskriminacije daje oštećenom sportisti pravo na naknadu pretrpljene štete.

Predlog zakona posebno reguliše pitanje naknade za razvoj, odnosno obuku sportiste kada on pređe iz „matične” u neku drugu sportsku organizaciju. U skladu sa uporednopravnim rešenjima, Predlogom zakona se predviđa da se naknada za razvoj, odnosno obuku sportiste obračunava prilikom zaključenja prvog profesionalnog ugovora u skladu sa sportskim pravilima nadležnog nacionalnog i međunarodnog sportskog saveza, na osnovu ulaganja, odnosno stvarnih troškova sportske organizacije/organizacija koje su doprinele razvoju sportiste, s tim da se kao poslednja godina obuke može računati ona godina u kojoj je sportista napunio 21 godinu. Sportska organizacija iz koje sportista odlazi ne može da potražuje naknadu za razvoj, odnosno obuku sportiste ukoliko je sportista ili njegov roditelj ili staratelj tog sportske organizaciji plaćao članarinu ili naknadu za bavljenje sportskim aktivnostima, sportsku opremu i sportske pripreme, odnosno mora biti srazmerno umanjena. U svakom slučaju, naknada za razvoj se ne može potraživati ako je ugovor sportiste sa sportskom organizacijom raskinut krivicom sportske organizacije, kao i nakon prestanka razvoja, odnosno obuke sportiste.

Kako bi se sprečila dosadašnja praksa postojanja „tajnih ugovora” između sportiste i sportske organizacije, Predlog zakona utvrđuje da se ugovor, i sve izmene i dopune ugovora, uključujući i sporazumni raskid ugovora, između sportiste i sportske organizacije zaključuje u pisanoj formi i overava u skladu sa zakonom. Ovakav predlog zakonskog rešenje ne isključuje i praksu nacionalnih sportskih saveza koji zahtevaju da se ugovori između sportiste i sportske organizacije i registruju kod tog saveza ukoliko to predviđaju sportska pravila tog saveza. Takođe, utvrđuje se obaveza da se svi odnosi između sportiste i sportske organizacije urede jednim ugovorom.

Ugovor između sportiste i sportske organizacije potpisuju sportista i lice ovlašćeno za zastupanje sportske organizacije, a u slučaju da je sportista maloletno lice ugovor se može zaključiti samo uz pisanu saglasnost oba roditelja, odnosno staratelja, overenu u skladu sa zakonom, a na osnovu prethodno utvrđene zdravstvene sposobnosti maloletnog sportiste.

Predlog zakona precizno definiše pravni položaj profesionalnih sportista i ugovora koje zaključuju sa klubovima. Profesionalni sportista se definiše, kao sportista koji se bavi sportskom aktivnošću kao jedinim ili osnovnim zanimanjem, kao i drugi sportista koji ima status profesionalnog sportiste u skladu sa sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Na primer, prema pravilima FIFA koja važe u celom svetu, profesionalni igrač, koji mora imati ugovor o radu sa svojim klubom, je svaki onaj igrač koji od svog kluba dobija naknadu koja je veća od troškova koje pravi svojim igranjem u klubu (na primer u Nemačkoj je to 300 evra). Profesionalni sportista zaključuje sa sportskom organizacijom ugovor o radu, u skladu sa zakonom. Ugovor se zaključuje na određeno vreme, najduže do pet godine, i njime se „na jednom mestu” regulišu svi odnosi između sportiste i sportske organizacije. Takvo rešenje je potrebno najmanje iz dva razloga: 1) prema pravilima većine međunarodnih sportskih federacija, profesionalni ugovori se zaključuju za period do najviše pet godina; 2) interes je srpskog sporta da što duže zadrže u zemlji mlade igrače, a to je prema sportskim pravilima moguće samo ako imaju važeći ugovor. Svaki drugi ugovor koji bi se zaključio između profesionalnog sportiste i sportske organizacije bio bi ništav. Takva zakonska rešenja su nužna jer iako je još Zakonom o sportu iz 1996. godine bilo pripisano da profesionalni sportista treba da bude u radnom odnosu sa klubom, i takvo rešenje zadržano i u Zakonu o sportu iz 2011.

godine, u praksi se to izbegava na sve moguće načine. Umesto ugovora o radu zaključuju se razni ugovori o profesionalnom igranju, ugovori o profesionalnom statusu, ugovori o profesionalnom angažovanju i sl. I kada se takvim ugovorom predvidi da će se dodatno zaključiti i ugovor o radu sa sportistom, tek tada se otvore brojni drugi problemi. Okolnost da navedeni i slični ugovori nisu, po pravilu, ni po sadržini ni po formi ugovori o radu u smislu Zakona o radu, a da bi profesionalni sportista trebao da ima radni odnos sa klubom, otvara brojna pitanja i probleme: kakva je pravna priroda ugovora o profesionalnom angažovanju, kakav je odnos ugovora o profesionalnom angažovanju i ugovora o radu koji bi sportista naknadno zaključio, kako na status sportiste utiče činjenica da u isto vreme ima dva ugovora sa klubom (kada postaje slobodan igrač i dr.), šta ako sportista ne zaključi ugovor o radu nakon zaključenja ugovora o profesionalnom angažovanju, da li ugovorom o profesionalnom angažovanju sportista pruža usluge sportskom klubu, da li se i ugovor o profesionalnom angažovanju i ugovor o radu obavezno registruju u savezu, kakav je odnos aneksa ugovora o profesionalnom angažovanju i aneksa ugovora o radu i dr. Ta pitanja ne bi smela da se postavljaju u savremenom profesionalnom sportu i našim profesionalnim sportistima mora biti obezbeđen isti status i ista prava koja imaju u zemljama sa uređenim profesionalnim sportom u Evropi. Predlog zakona zbog toga i predviđa da profesionalni sportista ima sva prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, ako ovim zakonom ili sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije utvrđeno.

To podrazumeva, između ostalog, i da se radno vreme, odmori, odsustva i druga prava i obaveze profesionalnog sportiste prema sportskoj organizaciji prilagođavaju režimu sportskih priprema, odnosno takmičenja.

Imajući u vidu probleme koji su se javili u praksi u vezi ugovaranja primanja profesionalnih sportista po režimu Zakona o sportu i sa njima povezanih poreza i doprinosa Predlog zakona precizno reguliše karakter svih primanja sportiste, uključujući i određenje koja primanja nemaju karakter zarade (novčana i druga nagrada za postignute sportske rezultate, naknada troškova smeštaja, ishrane i putovanja za vreme sportskih priprema i sportskih takmičenja, novčana i druga naknada na ime zaključenja ugovora, naknada za korišćenje lika sportiste i druga slična primanja), a kako bi se sprečila dosadašnja praksa izbegavanja plaćanja poreza i doprinosa na primanja sportista.

S obzirom na dosadašnje iskustvo i konstatovanu pojavu da se ne poštuju zakonske odredbe o vrstama ugovora koji se zaključuju između sportskih organizacija i sportista, propisuje se da je ništav ugovor sportske organizacije i sportiste koji je zaključen suprotno odredbama ovog zakona.

Utvrđuje se kada će se smatrati da postoji neispunjenje ugovornih obaveza između sportiste i sportske organizacije.

U skladu sa važećim zakonodavstvom u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, Predlog zakona predviđa mogućnost da sportisti amateri koji nisu obavezno osigurani u smislu zakona kojim je uređeno penzijsko i invalidsko osiguranje, mogu da se uključe u obavezno osiguranje pod uslovima, u obimu i na način predviđen tim zakonom. Sredstva za penzijsko i invalidsko osiguranje sportiste mogu da obezbede i sportske organizacije i druga pravna lica, delimično ili u celini.

Imajući u vidu i potrebu očuvanja organizacione strukture određene sportske grane, Predlog zakona predviđa da se vrhunski sportista može profesionalno baviti sportskim aktivnostima u individualnim sportovima i kao samostalni profesionalni sportista, odnosno kao preduzetnik. Za obavljanje sportske delatnosti preduzetnik mora da ima obezbeđen odgovarajući objekat, odgovarajuću opremu, angažovane odgovarajuće sportske stručnjake i mora da ispunjava uslove u pogledu bezbednosti u obavljanju delatnosti, uključujući i potrebne akte.

Sportista amater može biti zdravstveno osiguran, po propisima o obaveznom zdravstvenom osiguranju.

Polazeći od niza nemilih događaja kada je na domaćim sportskim priredbama „nastradao” sportista usled zdravstvenih problema, uključujući i smrtne slučajeve, i prakse da zdravstvene preglede vrše lekari koji nisu dovoljno edukovani, Predlogom zakona se predviđa da sportista može učestvovati na takmičenju ako je u periodu od šest meseci pre održavanja sportskog takmičenja, utvrđena njegova opšta zdravstvena sposobnost. Takođe, Predlogom zakona se pored opšte utvrđuje i posebna zdravstvena sposobnost za određene sportske grane u periodu od šest meseci pre održavanja sportskog takmičenja, a za određene sportske grane i u kraćem periodu, u skladu sa pravilnikom koji sporazumno donose ministar nadležan za zdravlje i Ministar. U odnosu na rešenja iz važećeg Zakona o sportu, zdravstvena zaštita u oblasti sporta se Predlogom zakona kvalitativno unapređuje tako što se, s jedne strane, obaveza utvrđivanja opšte i posebne zdravstvene sposobnosti za bavljenje sportom proširuje kako na sportske stručnjake, tako i na sve sportiste (ne samo takmičare kao do sada) koji se uključuju o organizovane sportske aktivnosti u organizacijama u oblasti sporta, dok se s druge strane, s obzirom na kadrovske i druge potencijale uvodi da opštu i posebnu zdravstvenu sposobnost utvrđuje nadležna zdravstvena služba čime se daje mogućnost da se ovim poslom bave, pored zdravstvenih ustanova i privatna praksa, kao i zdravstveni radnici i saradnici koji obavljaju zdravstvenu delatnost. Za razliku od postojećeg rešenja prema kome su troškovi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za bavljenje sportom uvek bili na teret ili sportske organizacije ili sportiste, propisuje se, imajući u vidu društveni značaj bavljenja dece sportom, da su troškovi zdravstvenih pregleda maloletnih sportista uzrasta od šest do 14 godina obuhvaćeni obaveznim zdravstvenim osiguranjem, u slučajevima kada se ti pregledi obavljaju u zdravstvenim ustanovama iz plana mreže zdravstvenih ustanova ili zavodu nadležnom za sport i medicinu sporta. Troškove utvrđivanja zdravstvene sposobnosti drugih sportista i sportskih stručnjaka snosi sportska organizacija ili druga organizacija u oblasti sporta, sportista ili sportski stručnjak.

Posebno je značajno rešenje koje propisuje obavezu da sportska organizacija zaključi ugovor o osiguranju vrhunskih sportista i vrhunskih sportskih stručnjaka od posledica nesrećnih slučajeva za vreme obavljanja sportske aktivnosti, odnosno stručnog rada u sportu. Osigurana suma na koju mora biti ugovoreno obavezno osiguranje po jednom sportisti, odnosno sportskom stručnjaku ne može biti niža od dinarske protivvrednosti sledećih iznosa: 10.000 evra za slučaj smrti sportiste; 20.000 evra za slučaj trajnog gubitka opšte radne sposobnosti sportiste i sposobnosti da se bavi sportskim aktivnostima; 5.000 evra za slučaj privremene sprečenosti za rad, odnosno za bavljenje sportskim aktivnostima, na ime naknade za gubitak prihoda i stvarnih troškova lečenja sportiste. Ako sportska organizacija ne zaključi ugovor o osiguranju, dužna je da naknadi štetu koju pretrpi sportista, odnosno sportski stručnjak koji nije osiguran. Imajući u vidu da je bavljenje sportom, a naročito takmičarskim, povezano sa brojnim rizicima koji se ne mogu čak i pri najvećoj pažnji otkloniti, ovakvim rešenjem se, u skladu sa najboljim uporednopravnim rešenjima, pojačava zaštita sportista od raznih nesrećnih slučajeva koji su stalni pratilac sportskih aktivnosti, i koji mogu iznenada i da mu prekinu sportsku karijeru, a nekada i da se završe tragično. Osim toga, nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da osigura sportistu, odnosno sportskog stručnjaka koji nastupa za nacionalnu sportsku reprezentaciju od posledica nesrećnog slučaja za vreme nastupa za nacionalnu selekciju, ukoliko sportista, odnosno sportski stručnjak nije obuhvaćen obaveznim osiguranjem od svoje sportske organizacije. Nadležni nacionalni granski sportski savez može utvrditi obavezu za sportske organizacije iz nadležnosti saveza da osiguranje vrhunskih sportista i sportskih stručnjaka vrše preko tog saveza, uz snošenje troškova polise osiguranja.

Posebno je propisana obaveza sportskih organizacija da sportisti omoguće učešće u nacionalnoj sportskoj reprezentaciji kada je pozvan u reprezentaciju.

Imajući u vidu da su, s jedne strane, transferi sportista među najznačajnijim izvorima prihoda domaćih sportskih klubova, a da su, s druge strane, primetne brojne zloupotrebe i nepravilnosti u procesu ugovaranja i realizacije transfera, Predlog zakona po prvi put reguliše ugovore o transferu sportista i ugovore o ustupanju sportista. Ugovor o transferu je pisani i overen u skladu sa zakonom ugovor između sportske organizacije sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor u skladu sa ovim zakonom i sportske organizacije u koju sportista prelazi, na osnovu koga se sportska organizacija sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor saglašava da uz određenu naknadu prevremeno sporazumno raskine ugovor sa sportistom kako bi prešao u sportsku organizaciju sa kojom se zaključuje ugovor o transferu. Nasuprot tome, ugovor o ustupanju je pisani i overen u skladu sa zakonom ugovor između sportske organizacije sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor u skladu sa ovim zakonom i sportske organizacije u koju sportista privremeno prelazi na osnovu koga se sportska organizacija sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor saglašava da sportista privremeno pređe u sportsku organizaciju sa kojom se zaključuje ugovor o ustupanju. Ovi ugovori mogu se punovažno zaključiti samo uz pisanu i overenu u skladu sa zakonom saglasnost sportiste.

Kako je jedan od najvećih problema, ne samo domaćeg sporta, nego i u svetskim okvirima, nekontrolisani odliv mladih sportista u inostranstvo ili iz „malih“ sredina u velike gradove, uz nevođenje računa o ukupnom razvoju maloletnih lica, Predlogom zakona je predviđeno da međunarodni transfer, odnosno prelazak maloletnog sportiste u stranu sportsku organizaciju nije dozvoljen, osim u posebnim slučajevima utvrđenim sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Nacionalni transfer, odnosno prelazak maloletnog sportiste u domaću sportsku organizaciju izvan mesta prebivališta, odnosno boravišta maloletnog sportiste takođe nije dozvoljen, osim ako je prelazak odobren od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u skladu sa kriterijumima i u postupku utvrđenim sportskim pravilima. Navedeni kriterijumi moraju biti u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza za odgovarajuću granu sporta, s tim da se njima se ne može ograničavati pravo maloletnog sportiste na prelazak u drugu sportsku organizaciju koji nije povezan sa bavljenjem sportskim aktivnostima (obrazovanje, povezanost sa porodicom i dr.). Imajući u vidu značaj ograničenja koje se uvodi, Predlogom zakona se predviđa da Ministarstvo daje saglasnost na sportska pravila kojima se uređuje prelazak maloletnog sportiste u drugu sportsku organizaciju. Nadležni nacionalni granski sportski savez vodi evidenciju transfera, odnosno prelazaka maloletnih sportista i obaveštava Ministarstvo u roku od 15 dana od svakog obavljenog transfera, odnosno registrovanog prelaska maloletnog sportiste. Konačno, kako bi se sprečile negativne pojave pri transferima naših sportista da transferna naknada u najvećem delu ode trećim licima (menadžerima, investicionim fondovima), Predlogom zakona se utvrđuje da su ugovori na osnovu kojih treća lica stiču isključiva prava nad budućim ekonomskim pravima sportske organizacije pri budućim transferima sportiste ništavi. Takvo pravilo je od 2015. godine već važeće u fudbalu na osnovu propisa UEFA.

Kako sport, posebno vrhunski i takmičarski, sa sobom nosi i znatne rizike, Predlogom zakona se predviđa da je zabranjeno sportistu izložiti sportskim aktivnostima koje mogu da ugroze ili pogoršaju njegovo zdravstveno stanje. Kada su u pitanju deca sportisti, njih je zabranjeno izlagati sportskim aktivnostima i fizičkim vežbanjima koja mogu da ugroze ili pogoršaju njihovo zdravstveno stanje ili da negativno utiču na psihosocijalni i motorički razvoj ili obrazovanje.

Ukoliko se pri obavljanju sportskih aktivnosti i delatnosti desi neki štetni događaj u kome učestvuje sportista ili sportski stručnjak, na odgovornost za štetu koju pretrpi sportista i sportski stručnjak pri bavljenju sportskim aktivnostima ili je prouzrokuje drugom licu primenjuju se opšta pravila o odgovornosti za štetu. Pravom na naknadu štete ne obuhvata se ona šteta koja je, u skladu sa sportskim pravilima,

rezultat uobičajenih opasnosti i rizika bavljenja određenom sportskom aktivnošću, odnosno obavljanja određenog stručnog rada u sportu.

2.1.2. OSTALA FIZIČKA LICA U SISTEMU SPORTA (čl. 25–32)

Preduslov za razvoj sporta i bavljenje sportom jeste raspolaganje velikim brojem kvalitetnih stručnjaka (kadrova) na svim nivoima, od administrativnog i tehničkog do onih koji rade na nivoima rukovođenja, obuke i treninga. Ti kadrovi mogu biti i volonterski i profesionalni, s tim da profesionalni kadrovi mogu biti i podrška volonterima. Evropska povelja o sportu za sve, koju je Komitet ministara Saveta Evrope usvojio još 1976. godine, istakla je značaj stručnog kadra za razvoj sporta. Prema članu 8. te povelje „u svakom programu sportskog razvoja biće priznata potreba za kvalifikovanim kadrom na svim nivoima administrativnog i tehničkog upravljanja, liderstva i treninga”. Potreba za kvalifikovanim stručnim osobljem posebno dobija na težini kada je u pitanju rad sa decom i mladima. Kodeks sportske etike Saveta Evrope iz 1992. godine to izričito naglašava. Sve sportske i sa sportom povezane organizacije dužne su da osiguraju da svi koji su odgovorni za decu i mlade budu na odgovarajućem nivou kvalifikovani da se njima bave, treniraju ih ili obrazuju, a posebno da razumeju biološke i psihološke promene vezane za njihovo sazrevanje.

Predlog zakona je posebnu pažnju poklonio stvaranju zakonske osnove za dalji razvoj i unapređenje stručnog rada u oblasti sporta. Najvažnija rešenja su sledeća.

Stručni rad u sportskim organizacijama i drugim organizacijama u oblasti sporta mogu isključivo obavljati sportski stručnjaci i stručnjaci u sportu. Sportski stručnjaci su lica koja imaju odgovarajuće obrazovanje u oblasti sporta, odnosno fizičke kulture, ili su osposobljena za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu, ako zakonom nije drukčije određeno. Stručnjaci u sportu su lica drugih zanimanja koja doprinose ostvarivanju sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti. Imajući u vidu nedostatak stručnog kadra u sportu i činjenicu da su prema Zakonu o sportu iz 1996. godine više stotina lica imala status sportskog stručnjaka na osnovu završene neke više trenerske škole, da bi taj status izgubili donošenjem Zakona o sportu 2011. godine, novim rešenjem, članom 25. stav 2. Predlog zakona definiše da su sportski stručnjaci lica koja imaju odgovarajuće više ili visoko obrazovanje u oblasti sporta, odnosno fizičke kulture ili su osposobljena, u skladu sa Zakonom o sportu, za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu, ako zakonom nije drukčije određeno. Imajući u vidu da u domaćem sportu rade brojni strani sportski stručnjaci, Predlog zakona predviđa da strani sportski stručnjaci, odnosno lica sa stranim državljanstvom koji imaju odgovarajuće obrazovanje ili stručnu osposobljenost u oblasti sporta, u skladu sa zakonom države čiji su državljani smatraju se sportskim stručnjakom u smislu ovog zakona.

Predlog zakona je precizirao šta se posebno smatra stručnim radom u sportu. Takođe, Predlog zakon predviđa da stručni rad u sportu mogu obavljati sportski stručnjaci koji ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom i poseduju dozvolu za rad, predviđenu pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Imajući u vidu brojne probleme koje u praksi imaju sportski stručnjaci sa završenim visokim obrazovanjem u oblasti sporta i fizičke kulture pri dobijanju dozvole za rad od strane nacionalnih granskih sportskih saveza, propisuje se da lica koja su završila odgovarajući akreditovani studijski program u visokoškolskoj ustanovi i stekla odgovarajuće stručno zvanje u oblasti sporta, u skladu sa zakonom, stiču dozvolu za rad u sportskoj grani na koju se studijski program odnosi koja odgovara stručnom nazivu, odnosno sportskom zvanju koje su stekli, ako ispunjavaju uslove iz člana 30. stav 1. Predloga zakona. U svakom slučaju, dozvola za rad može da se obnovi sportskom stručnjaku samo ako je obavio

stručno usavršavanje u skladu sa ovim zakonom. Predlog zakona uređuje osnovne uslove za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje dozvole za rad sportskog stručnjaka, s tim da se ovlašćuje Ministar da te uslove bliže uredi. Na osnovu zakona i akta Ministra, nadležni sportski savez bi svojim sportskim pravilima bliže uredio pitanja vezana za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje dozvole za rad sportskim stručnjacima iz njihove ingerencije.

Imajući u vidu značaj stručnog rada sa decom, ali i pravila nadležnih međunarodnih sportskih saveza, propisuje se da stručno vaspitno-obrazovni rad sa decom mogu obavljati samo sportski stručnjaci koji imaju više ili visoko obrazovanje u oblasti fizičkog vaspitanja i sporta ili su pored osnovne stručne osposobljenosti i posebno stručno osposobljeni za stručni rad sa decom u skladu sa ovim zakonom. Polazeći od odredbi Zakona o mladima („Službeni glasnik RS”, broj 50/11), pod decom se smatraju lica koja imaju manje od 16 godina života. Za koja sportska zvanja i zanimanja će sportskim stručnjacima biti potrebno isključivo stručno obrazovanje, a koja će se sportska zvanja (i time i pravo bavljenja određenim oblicima stručnog rada sa decom) moći steći i na osnovu posebne stručne osposobljenosti bliže će se regulisati Pravilnikom o nomenklaturi sportskih zvanja i zanimanja, koji donosi Ministar. Ovo zakonsko rešenje je posebno uzelo u obzir da je pojam sportski stručnjak širi pojam od pojma sportski trener i da obuhvata 18 sportskih zanimanja sa 45 sportskih zvanja. Na primer, sportske sudije su sportski stručnjaci, i za ovu vrstu sportskih stručnjaka, koji sude i na takmičenjima u kojima učestvuju deca, ne postoji redovno (visoko školsko) obrazovanje, te je moguće jedino stručno osposobljavanje.

Sportski stručnjaci i stručnjaci u sportu dužni su da planiraju i evidentiraju stručni rad koji obavljaju u organizaciji u oblasti sporta. Organizacije u oblasti sporta donose plan stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu i obezbeđuju uslove za njegovo ostvarivanje. One su dužne da utvrde potrebu stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja i zaposlenim sportskim stručnjacima i stručnjacima u sportu omogućе stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje, u skladu sa svojim potrebama i sportskim pravilima nadležnog granskog sportskog saveza. Ako se troškovi stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu obezbeđuju iz sredstava organizacije, u skladu sa njenim opštim aktima, međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom kojim se posebno određuju uslovi finansiranja i obaveza tog lica u određenom vremenskom periodu, po završetku stručnog obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja, da radi u toj organizaciji.

Smatrajući da postojeći sistem stručnog osposobljavanja u oblasti sporta nije dao očekivane rezultate, Predlogom zakona su izvršene promene u definisanju ko može da se bavi stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta i pod kojim uslovima. Poslovima stručnog osposobljavanja mogu da se bave visokoškolske ustanove u oblasti sporta, za ona sportska zvanja koja odgovaraju stručnim nazivima koji se u tim ustanovama mogu steći, kao i zavodi nadležni za sport i medicinu sporta. Pod ovim zakonom utvrđenim uslovima, stručnim osposobljavanjem se mogu baviti i druge organizacije u oblasti sporta, posebno nacionalni granski sportski savezi. Imajući u vidu brojne probleme koji se u praksi javljaju u vezi obavljanja stručnog osposobljavanja u sportu, kako od strane visokoškolskih ustanova, tako i nacionalnih sportskih saveza i udruženja, utvrđuje se obaveza za sve organizacije koje se bave stručnim osposobljavanjem u sportu da to čine pod uslovima i na način utvrđen aktom koji donosi ministar nadležan za sport. Takvo rešenje je postojalo u Zakonu o sportu 1996. godine i u praksi se pokazalo kao adekvatnije od postojećeg. Ministar bliže propisuje uslove za osposobljavanje i usavršavanje, a ispunjenost tih uslova utvrđuje sportski inspektor. Ministar, takođe, propisuje okvirni plan i program i način stručnog osposobljavanja za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu, uslove, način i postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja dozvole za rad sportskim stručnjacima i organizacijama, broj polaznika stručnog osposobljavanja koji se u okviru jedne grupe može upisati i obrazac i sadržinu uverenja o završenom

osposobljavanju za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu. Ministarstvo daje saglasnost na akt nacionalnih sportskih saveza kojima uređuju uslove i postupak izdavanja dozvole za rad sportskim stručnjacima.

Da je promena sistema stručnog osposobljavanja potreban proističe i iz delimičnih podataka koji su prikupljeni tokom priprema ovog zakona o tome koliko ima akreditovanih studijskih programa u oblasti sporta na visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji i koliko je lica stručno osposobljeno kroz programe stručnog osposobljavanja od početka primene Zakona o sportu. Podaci su nepotpuni jer nekoliko organizacija nije Ministarstvu dostavilo podatke o tome, u skladu sa Zakonom o sportu.

Prema podacima sa sajta Komisije za akreditaciju i kontrolu kvaliteta u Republici Srbiji je akreditovano 16 studijskih programa za ukupno 2260 studenata.

Akreditovani su sledeći programi:

- 1) OAS – osnovne akademske studije/Fizičko vaspitanje i sport; Menadžment u sportu;
- 2) OSS – osnovne strukovne studije/Trener;Menadžment u sportu; Rekreacija; Studije na daljinu;
- 3) SAS – specijalističke akademske studije / - /;
- 4) SSS – specijalističke strukovne studije /Sport na srpskom i engleskom jeziku/;
- 5) IAS – integrisane akademske studije;
- 6) DAS – diplomske akademske studije;
- 7) MAS – master akademske studije / Fizičko vaspitanje i sport; Fizičko vaspitanje i sport-Studije na daljinu; Menadžment u sportu; Menadžment u sportu i rekreaciji; Menadžment trenažne tehnologije/;
- 8) DS – doktorske studije: Eksperimentalne metode humane lokomocije; Fizičko vaspitanje i sport; Menadžment u sportu;
- 9) ZSP – zajednički studijski program;
- 10) DLS – studijski program na daljinu /Fizičko vaspitanje i sport-Studije na daljinu.

Po završetku studija na visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji mogu se steći sledeća zvanja:

- profesor sporta i fizičkog vaspitanja;
- diplomirani menadžer u sportu;
- diplomirani trener;
- menadžer u sportu;
- master – profesor sporta i fizičkog vaspitanja;
- diplomirani master menadžer u sportu;
- doktor nauka u oblasti sporta i fizičkog vaspitanja.

Studijski akreditovani programi – Državni fakulteti (bez doktorskih studija)
--

Naziv edukativne ustanove	OAS	OSS	MAS	Broj studenata (ukupno sa DS)
FSFV Beograd	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /160/	REKREACIJA , SPORT /30+90/	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /80/	374
FSFV Novi Sad	PROFESOR FIZIČKOG VASPITANJA I SPORTA (180 ESPB) /100/ DIPLOMIRANI PROFESOR FIZIČKOG VASPITANJA I SPORTA (240 ESPB) /250/	Akt upozorenja TRENER /25/ SPORTSKI MENADŽER / 25/	Akt upozorenja MASTER IZ OBLASTI SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA /100/	350 Napomena – istekla akreditacija za sve programe koji su pod Aktom upozorenja
FSFV Niš	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /195/	SPORT NA SRPSKOM I ENGLESKOM JEZIKU /30/ SPORT - STUDIJE NA DALJINU /30/ Spec.strukovne studije - SPORT NA SRPSKOM I ENGLESKOM /25/	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /150/ FIZIČKO VASPITANJE I SPORT - STUDIJE NA DALJINU /48/	488
FSFV Priština	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /120/	/	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /50/	175
Novi Pazar – departman - Sport	SPORT FIZIČKO VASPITANJE /30/			30
Ukupno				1417

Studijski akreditovani programi – Privatne visokoškolske ustanove (bez doktorskih)

Naziv edukativne ustanove	OAS	OSS	MAS	Broj studenata Zajedno sa DS
Univerzitet „Union - Nikola Tesla“ – Fakultet za sport	MENADŽMENT U SPORTU/90/ TRENER U SPORTU /90/ SPORTSKO NOVINARSTVO /40/		MENADŽMENT U SPORTU /25/ MENADŽMENT U TURIZMU I REKREACIJI /25/	270
Fakultet za menadžment u	MENADŽMENT U SPORTU /90/		MENADŽMENT TRENAŽNE	140

sportu – Alfa BK			TEHNOLOGIJE /25/ MENADŽMENT U SPORTU /25/	
Visoka škola za košarku „Borislav Stanković“		STRUKOVNE STUDIJE ZA KOŠARKU /80/		80
Visoka škola strukovnih studija - Akademija fudbala Beograd		TRENER /60/ STRUKOVNI MENADŽER /60/		120
Visoka sportska i zdravstvena škola strukovnih studija		SPORTSKI TRENER /110/ SPORTSKI MENADŽMENT /33/		143
Sportska akademija		SPORTSKI TRENER /90/		90
Ukupno				843

Na osnovu iznetog pregleda može se zaključiti da se na visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji trenutno vrši obrazovanje sportskih stručnjaka samo za dva sportska zanimanja od 14 iz Pravilnika o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja: trener u sportu i sportski menadžer. Kada su u pitanju treneri u sportu, nedostaje podatak, jer javno nije objavljen, za koje sportove (sportske grane) su akreditovani studijski programi. Prema informacijama dobijenim od nacionalnih sportskih saveza, za značajan broj sportova iz Pravilnika o granama sporta u Republici Srbiji ne postoje studijski programi ni za trenere.

Kada je u pitanju stručno osposobljavanje, prema podacima Ministarstva, od početka primene važećeg Zakona o sportu, programi stručnog osposobljavanja su realizovani na sledećim visokoškolskim ustanovama i nacionalnim sportskim savezima:

- FSFV u Nišu;
- FSFV u Beogradu;
- Fakultetu sporta Union „Nikola Tesla“;
- Akademiji fudbala;
- Sportskoj akademiji;
- Pokrajinskom Zavodu za sport i medicinu sporta;
- TIMS Novi Sad;
- FSFV u Novom Sadu;
- Visokoj sportskoj i zdravstvenoj školi;
- Joga savezu Srbije (od 30.04.2013);
- Savezu Srbije za bodibilding, fitnes i bodi fitnes.

Realizovani su programi stručnog osposobljavanja za sledeća sportska zvanja iz Nomenklature sportskih zanimanja i zvanja: sportski operativni trener (III nivo – 240 časova), sportski učitelj (II nivo – 120 časova) i sportski instruktor (III nivo – 240 časova).

Ukupan broj stručno osposobljenih lica od 2012. do početka 2015. po pojedinim organizatorima stručnog osposobljavanja je:

- Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja u Nišu – 117;
- Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja u Beogradu – 329;
- Fakultet za sport Univerziteta „Nikola Tesla” – 78;
- Akademija fudbala – 39;
- Joga savez Srbije – 37.

Stručno osposobljavanje sportskih operativnih trenera u prethodno navedenih pet organizacija vršeno je za sledeće sportove: aerobik, aikido, atletika, biatlon, boks, boćanje, bodi bilding, vaterpolo, veslanje, go, sportska gimnastika, dizanje tegova, jedrenje, joga, kjokušinkai, košarka, karate, kung fu, kik boks, konjički sport, mačevanje, odbojka, orijentiring, plivanje, pers. i grupni fitness, poverlifting, ragbi 13, ritmička gimnastika, rukomet, ronjenje, rvanje, skijanje, streljaštvo, sportski ples, stoni tenis, sportsko penjanje, sinhrono plivanje, savate, tekvondo, tenis, fudbal, džudo, šah. Ono što je, međutim, značajno pomenuti, broj polaznika u najvećem broju navedenih sportova je izuzetno mali (od 1 do 10) u svim upisnim rokovima. Izuzetak su unekoliko košarka, rukomet, odbojka, rvanje, fitness, vaterpolo, ragbi 13, joga. Kuriozitet je da je Akademija fudbala organizovala stručno osposobljavanje za karate (38 polaznika) i stoni tenis (1 polaznik).

Da je sportu Republike Srbije potreban kvalitativno drugčiji pristup unapređenju stručnog rada u sportu proizlazi i iz projekta „Ko čini vaš tim”, koji je realizovala Antidoping agencija Republike Srbije u saradnji sa Ministarstvom. U okviru projekta anketirano je putem upitnika 348 vrhunskih sportista (232 muškog pola i 116 ženskog pola), stipendista Ministarstva, iz 46 nacionalnih sportskih saveza. Reč je dakle o najboljim sportistima Republike Srbije. Upitnik su popunili 323 sportista, a upitnik je posebno analizirao osobe koje prate sportiste (sportski personal ili „sport entourage”: treneri, kondicioni treneri, lekari i fizioterapeuti). Na pitanje koju školu za završili njihovi treneri, naši vrhunski sportisti su naveli: 1) ništa nije upisano, nemam trenera – 28,2%; 2) DIF u Beogradu – 23,5%; 3) ne znam – 9,6%; 4) viša trenerska – 5,9%; 5) Fakultet za sport – 3,7%; 6) Visoka sportska i zdravstvena škola – 3,7%, 7) Viša poslovna škola – 3,1%, 8) Ekonomski fakultet – 2,8%; 9) FON – 2,8%; 10) DIF u Novom Sadu – 2,5%; 11) TIMS – 2,2%, 12) Vojna akademija – 2,2%; 13) Sportska akademija – 1,5%; 14) Građevinski fakultet – 1,5%; 15) Poljoprivredna škola – 1,2%, 16) Viša medicinska škola u Zemunu – 0,9%, 17) Viša elektrotehnička – 0,6%, 18) Tehnička škola – 0,3%; 19) Gimnazija – 0,3%, 20) Strani univerzitet – 0,3%; 21) Fakultet za menadžment u sportu – 0,3%; 22) zaslužni sportista – 0,3%; 23) operativni trener – 0,3%; 24) Akademija fudbala – 0,3%; 25) Fakultet za sport i fizičko vaspitanje u Prištini – 0,3%; 26) Fakultet šumarstva – 0,3%; 27) Rudarsko geološki fakultet – 0,3%; 28) Defektološki fakultet – 0,3%; 29) Mašinski fakultet – 0,3%; 30) Filozofski fakultet – 0,3%; 31) Prirodno matematički fakultet – 0,3%. Neki fakultet ima 53,49% trenera, višu školu 21,39% trenera, srednju školu 18,93% trenera i osnovnu školu 0,82% trenera. Najveći broj trenera su bivši sportisti – 88,9%. Iz posmatrane grupe vrhunskih sportista, samo sedam sportista nije imalo trenera, dok su ostali imali od jednog do 14 trenera tokom karijere, u proseku 3,65 trenera.

Inače, prema važećem Zakonu o sportu i Uputstvu za regulisanje rada personala sportiste (menadžeri, agenti, treneri, kondicioni treneri, medicinsko osoblje) koje je usvojeno od strane Izvršnog odbora Međunarodnog olimpijskog komiteta u Durbanu 4. jula 2011. godine, članovi personala sportiste trebaju da budu adekvatno kvalifikovani da bi radili u svojoj oblasti, kroz licence, sertifikate ili diplome, pogotovu kada su predloženi od strane međunarodne federacije ili nacionalnog sportskog saveza.

Postupak za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja pokreće se zahtevom koji se podnosi Ministarstvu od strane

ovlašćenih organizacija. O zahtevu za izdavanje odobrenja, na osnovu ispunjenosti uslova utvrđene od strane sportskog inspektora, odlučuje Ministarstvo rešenjem u roku od tri meseca od dana podnošenja zahteva. Odobrenje se izdaje na pet godina i oduzima se rešenjem Ministarstvo ako organizacija prestane da ispunjava uslove za izdavanje odobrenja ili ako aktivnosti stručnog osposobljavanja u sportu obavlja u suprotnosti za ovim zakonom ili ako u toku obavljanja aktivnosti stručnog osposobljavanja učini prekršaj u vezi sa aktivnostima na stručnom osposobljavanju u sportu, na osnovu zapisnika sportskog inspektora. Podaci iz uverenja o stručnoj osposobljenosti za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu, odnosno o sticanju određenog sportskog zvanja upisuju se u radnu knjižicu. Ovakav režim odobravanja stručnog osposobljavanja u suštini odgovara rešenjima iz zakona kojim je uređeno obrazovanje odraslih.

Polazeći od vladajućih rešenja u međunarodnim sportskim pravilima u vezi ugovornih odnosa sportskih stručnjaka i sportskih organizacija, propisuje se da sportski stručnjak zasniva radni odnos sa sportskom organizacijom, zaključenjem ugovora o radu, na neodređeno vreme ili na određeno vreme najduže do pet godina, a da se na zaključenje ugovora između sportskog stručnjaka i sportske organizacije shodno primenjuju odredbe Predloga zakona o zaključenju ugovora između sportiste i sportske organizacije. Bavljenje stručnim radom u skladu sa ugovorom o stručnom angažovanju smatra se radom van radnog odnosa, u skladu sa zakonom. U slučaju da se sportski stručnjak bavi stručnim radom u sportskoj organizaciji kao član sportskog udruženja bez ugovora, sportska organizacija donosi odluku o imenovanju sportskog stručnjaka za obavljanje određenog sportskog zanimanja u sportskoj organizaciji, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima. Sportski stručnjak, odnosno stručnjak u sportu koji se stručnim radom bavi kao član sportskog udruženja bez ugovora i bez naknade ima prava utvrđena sportskim pravilima i opštim aktima sportskog udruženja. Sportski stručnjak i sportska organizacija ugovorom o radu, odnosno ugovorom o stručnom angažovanju regulišu sva pitanja vezana za primanja sportskog stručnjaka, kako onih koja imaju karakter zarade, tako i onih koji taj karakter nemaju. U tom pogledu su prihvaćena rešenja koja važe za profesionalne sportiste.

Predlogom zakona se uređuje da se nad stručnim radom u oblasti sporta vrši stručni nadzor. Stručni nadzor vrši Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije, a na teritoriji autonomne pokrajine – pokrajinski zavod za sport i medicinu sporta, preko stručnih sportskih nadzornika, kao povereni posao. Predlogom zakona se uređuje i predmet nadzora kao i mere koje se preduzimaju ako se utvrde nepravilnosti. Ministar bliže uređuje način i postupak obavljanja stručnog nadzora, mere za otklanjanje uočenih nedostataka, uslove za imenovanje stručnog sportskog nadzornika, obrazac i način izdavanja legitimacije stručnog sportskog nadzornika i druga pitanja od značaja za sprovođenje stručnog nadzora u oblasti sporta.

2.2. ORGANIZACIJE U OBLASTI SPORTA (čl. 33–111)

Predlog zakona reguliše sve organizacione oblike koji se pojavljuju u oblasti sporta: sportske organizacije (sportsko udruženje i sportsko privredno društvo), sportska društva, granske sportske saveze, teritorijalne sportske saveze, Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije, stručna i druga udruženja i saveze u oblasti sporta, Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije, ustanove i privredna društva u oblasti sporta i sportske zadužbine, fondacije i fondove.

Predlogom zakona su prepoznati i regulisani svi postojeći i mogući oblici organizovanja u oblasti sporta, kako po prirodi aktivnosti, tako i po teritorijalnoj pripadnosti. Pojedini organizacioni oblici su u potpunosti regulisani, a pojedini samo u delovima koji su specifični za oblast sporta, dok se u ostalim delovima upućuje na primenu opštih režima. U Predlogu zakona se u potpunosti reguliše pravni položaj i rad sportskih udruženja, pošto je zaključeno da ona imaju izrazite specifičnosti u

odnosu na druga udruženja i da razdvajanje regulisanja pravnog položaja sportskih udruženja u više zakona predstavlja veliku teškoću pri primeni zakona za članove sportskih udruženja, s obzirom da njima upravljaju, uglavnom, volonteri. Takav pristup je preuzet iz važećeg Zakona o sportu i u praksi se pokazao ispravnim. Pri koncipiranju organizacione strukture sporta pošlo se od dokumenta Evropske unije pod nazivom „Evropski model sporta”, kojim je preporučena piramidalna struktura sporta (za razliku od američkog modela zatvorenog kruga) kao odgovarajući okvir za razvoj sporta i njegovih vrednosti.

2.2.1. SPORTSKE ORGANIZACIJE (čl. 33–35)

Najvažnije među organizacijama u oblasti sporta su sportske organizacije (kao udruženja i kao sportska privredna društva) čiji je pravni položaj uređen čl. 31–92. Predloga zakona.

Ovim odredbama Predloga zakona regulisani su opšti uslovi za sve oblike sportskih organizacija koji moraju da budu ispunjeni kako bi sportska organizacija mogla da obavlja sportske aktivnosti i sportske delatnosti. Naime, svaka sportska organizacija mora da ima: učlanjene ili ugovorom angažovane sportiste; angažovane sportske stručnjake u zavisnosti od vrste delatnosti; obezbeđen odgovarajući prostor, odnosno sportske objekte i sportsku opremu; odgovarajuću unutrašnju organizaciju i finansijska sredstva, ako učestvuje u sportskim takmičenjima; osiguranu bezbednost sportista i drugih učesnika pri obavljanju sportskih aktivnosti i delatnosti. Ministar bliže uređuje uslove, a ispunjenost uslova utvrđuje sportski inspektor u postupku redovnog inspekcijuskog nadzora.

S ciljem unapređenja rada, sprečavanja negativnih uticaja i zaštite regularnosti takmičenja propisuje se da članovi uprave sportske organizacije, uključujući i zastupnika i likvidacionog upravnika, ne mogu biti: osnivači, vlasnici udela ili akcija, zastupnici, likvidacioni upravnici, zaposleni ili članovi sportske organizacije koja se takmiči u istom rangu takmičenja; članovi uprave i službena lica nadležnog granskog sportskog saveza, odnosno službena lica organizacije u oblasti sporta koja upravlja sportskom ligom; vlasnici i članovi organa sportskih kladionica; sportski posrednici u odgovarajućoj grani sporta; lica koja poslovima ili aktivnostima mogu neposredno da utiču na takmičenje u istom stepenu takmičenja; koja su osuđena za krivična dela protiv privrede, imovine i službene dužnosti, kao i za sledeća krivična dela: teško ubistvo, teška krađa, razbojnička krađa, razbojništvo, utaja, prevara, neosnovano korišćenje kredita i druge pogodnosti, iznuda, ucena i zelenaštvo, omogućavanje upotrebe doping sredstava, neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet doping sredstava, nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu i dogovaranje ishoda takmičenja, dok traju pravne posledice osude; koja ne mogu biti članovi organa privrednih društava ili udruženja u skladu sa zakonom kojim je uređen sukob interesa u obavljanju javnih dužnosti.

U odnosu na dosadašnja rešenja, u Predlogu zakona se preciznije reguliše korišćenje reči „klub” u nazivu sportske organizacije. Tako se propisuje da reč „klub” može biti korišćena u nazivu samo sportske organizacije koja učestvuje u takmičenjima u okviru nadležnog granskog sportskog saveza, a na osnovu potvrde nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza. Sportska organizacija pri osnivanju ne može koristiti reč „klub”. S druge strane, sportska organizacija koja učestvuje u sportskim takmičenjima obavezno u nazivu ispred reči „klub” sadrži naziv sportske grane ili discipline u kojoj se takmiči, a ako učestvuje u takmičenjima u više grana sporta ili disciplina u nazivu obavezno sadrži reči „sportski klub”.

Takođe, propisano je da sportska organizacija može učestvovati u sportskim takmičenjima ukoliko je član, odnosno ako je registrovana kod nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i ako ispunjavanja uslove utvrđene ovim zakonom, s ciljem zaštite regularnosti sportskih takmičenja.

SPORTSKO UDRUŽENJE (čl. 36–91)

Rad i pravni položaj sportskih organizacija koje su organizovane kao udruženja regulisan je čl. 36–91. Predloga zakona. Toliki broj članova je vezan za činjenicu da je preko 95% svih sportskih organizacija u Republici Srbiji u pravnoj formi udruženja. Predlog zakona u potpunosti reguliše pravni položaj sportskih udruženja od osnivanja, naziva, sedišta, članstva, organa, imovine, prestanka do rešavanja sporova unutar udruženja.

Najvažnije suštinske izmene u odnosu na Zakon o sportu odnose se na sledeća pitanja:

- imajući u vidu značaj članarina za sportske organizacije, ali i ekonomsku snagu građana Republike Srbije koji žele da se bave sportom ili da se njihova deca bave sportom, utvrđuje se da visina mesečne članarine za maloletna lica ne može biti veća od jedne desetine prosečne zarade na nivou Republike Srbije utvrđene od strane republičkog organa nadležnog za poslove statistike za prethodnu budžetsku godinu;

- imajući u vidu značaj bavljenja sportom pripadnika vojske i policije i koristeći uporednopravna iskustva propisuje se da se pri ministarstvima nadležnim za odbranu i unutrašnje poslove mogu od strane vojnih lica, odnosno pripadnika policije i uz saglasnost ministra nadležnog za poslove odbrane, odnosno unutrašnje poslove, osnovati vojna, odnosno policijska sportska udruženja, s tim da ministar nadležan za poslove odbrane, odnosno ministar nadležan za unutrašnje poslove bliže uređuju rad i delatnost tih udruženja;

- propisuje se da svaki član sportskog udruženja može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom za utvrđivanje ništavosti opšteg akta sportskog udruženja koji je donet suprotno statutu sportskog udruženja ili sportskim pravilima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad udruženja;

- s obzirom na postojanje zloupotreba nadmoći sportskih organizacija i saveza nad sportistima i drugim članovima udruženja, odnosno saveza, propisuje se da član sportskog udruženja ne može biti disciplinski kažnjen za korišćenje svojih prava u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i opštim aktima udruženja;

- s obzirom da se u praksi zloupotrebljava zakonska odredba da sportska udruženja mogu imati različite kategorije članova sa različitim pravima i obavezama, utvrđuje se da sportskim udruženjem u sportskoj rekreaciji neposredno upravljaju svi članovi, sa jednakim pravom glasa;

- imajući u vidu značaj arbitražnog rešavanja sporova u sportu, detaljnije se reguliše rad stalnih arbitražnih sportskih sudova koji se obrazuju pri Olimpijskom komitetu Srbije, Paraolimpijskom komitetu Srbije i Sportskom savezu Srbije i nadležnom nacionalnom granskom sportskom savezu, kako u pogledu nadležnost, tako i u odnosu na pravila postupka, organizacije, izbora arbitara i arbitražnih troškova;

- polazeći od mogućnosti predviđene Predlogom zakona da jedinica lokalne samouprave bude osnivač sportske organizacije i uvažavajući poseban značaj sportske organizacije koji ona može da ima za jedinicu lokalne samouprave Predlogom zakona se otvara mogućnost da sportsko udruženje dobrovoljno promeni pravni oblik u sportsko privredno društvo donošenjem odluke o organizovanju kao sportsko privredno društvo sa ograničenom odgovornošću pod uslovom da prenese celokupna osnivačka prava u tom novoosnovanom sportskom privrednom društvu sa ograničenom odgovornošću na jedinicu lokalne samouprave na čijoj teritoriji ima sedište, uz prethodnu saglasnost te jedinice lokalne samouprave. U ovom slučaju sportsko privredno društvo sa ograničenom odgovornošću je pravni sledbenik sportskog udruženja čijom promenom pravnog oblika je nastalo i preuzima imovinu i sva prava i obaveze sportskog udruženja iz koga je nastalo, uključujući i zaposlene, a odluku sportskog udruženja o ovakvoj promeni oblika donosi skupština sportskog

udruženja dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova skupštine sportskog udruženja, a saglasnost za to daje skupština jedinice lokalne samouprave;

- reguliše se odgovornost članova organa sportskog udruženja za štetu koju svojim odlukama prouzrokuju udruženju, imajući u vidu obim gubitaka koji postoji u sportskim udruženjima (klubovima).

- imajući u vidu činjenicu da neki međunarodni sportski savezi zabranjuju sudsko rešavanje sporova u okvirima nacionalnih granskih sportskih saveza, utvrđuje se da se ništavost pojedinačnog akta organa, odnosno zastupnika sportskog udruženja po pravilu utvrđuje pred nadležnim osnovnim sudom, osim ako je za rešavanje sporova koji nastanu u sportskom udruženju utvrđena nadležnost stalnog sportskog arbitražnog suda pri Olimpijskom komitetu Srbije, Paraolimpijskom komitetu Srbije ili Sportskom savezu Srbije, odnosno jedinstvenog stalnog sportskog arbitražnog suda koji obrazuju Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije.

- preciznije se reguliše postupak upisa u Registar udruženja, društava i saveza u oblasti sporta (u daljem tekstu: Registar) kod Agencije za privredne registre i razlozi i postupak za poništenje upisa u Registar;

- uvodi se obaveza objavljivanja statuta, finansijskih i revizorskih izveštaja radi uvođenja transparentnosti u radu;

- ustanovljava se vođenje Jedinstvene evidencije svih organizacija u oblasti sporta;

- kako bi se sprečile zloupotrebe u radu članova organa sportskih organizacija koje su značajnim delom i dovele do problema u radu, posebno finansijskih problema, propisuje se dužnost članova organa sportskog udruženja prema sportskom udruženju (dužnosti pažnje, dužnosti prijavljivanja poslova i radnji u kojima imaju lični interes, dužnosti izbegavanja sukoba interesa, dužnosti čuvanja poslovne tajne i dužnosti poštovanja zabrane konkurencije);

- s obzirom na zloupotrebe koje postoje u praksi, propisuje se da je raspolaganje imovinom sportskog udruženja suprotno odredbama ovog zakona ništavo;

- s ciljem izjednačavanja pravnog položaja sportskih udruženja i drugih udruženja, propisuje se da sportsko udruženje može radi pribavljanja sredstava potrebnih za ostvarivanje svojih sportskih ciljeva neposredno da obavlja i privrednu i drugu delatnost kojom se stiče dobit u skladu sa zakonom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom. U skladu sa „Osnovnim principima statusa nevladinih organizacija u Evropi” Saveta Evrope, sportsko udruženje može osnovati privredno društvo ili drugo pravno lice, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva pod uslovom da celokupnu ostvarenu neto dobit tog osnovanog privrednog društva sportsko udruženje-osnivač koristi za ostvarenje svojih sportskih ciljeva utvrđenih statutom. Sportsko udruženje može i neposredno obavljati privrednu delatnost pod sledećim uslovima: da je privredna delatnost u vezi sa statutarnim ciljevima tog sportskog udruženja; da je privredna delatnost predviđena statutom; da je privredna delatnost manjeg obima, odnosno da se obavlja u obimu potrebnom za ostvarivanje ciljeva sportskog udruženja; da je privredna delatnost upisana u Registar. Sportsko udruženje može otpočeti sa neposrednim obavljanjem privredne delatnosti tek nakon upisa u Registar. Sportsko udruženje nema, međutim, pravo da ostvarenu dobit od privredne ili druge delatnosti raspodeljuje svojim osnivačima, članovima, članovima organa sportskog udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima. Pod povezanim licima smatraju se lica koja su kao takva utvrđena zakonom kojim se uređuju privredna društva;

- detaljnije se reguliše postupak dobrovoljne likvidacije sportskog udruženja, a u slučaju postojanja razloga za „prinudno” gašenje sportskog udruženja neće se sprovesti likvidacija, već će nakon pravnosnažnosti rešenja sportskog inspektora kojim je utvrđeno postojanje zakonom propisanih razloga za prestanak

sportskog udruženja imovina sportskog udruženja odmah preći na organizaciju koja je statutom određena kao primalac imovine. Ta organizacija će odgovarati za obaveze ugašenog sportskog udruženja do visine vrednosti stečene imovine. Takvo rešenje je važno po Zakonu o sportu iz 1996. godine i u praksi se pokazalo kao efikasnije i bolje za potrebe sporta. Zbog zaštite regularnosti takmičenja i integriteta sporta potreban je efikasan postupak gašenja sportskih udruženja.

Pored toga, osnovna zakonska rešenja koja su dodatno precizirana i uređena u odnosu na važeći Zakon o sportu, su sledeća:

- Sportsko udruženje mogu osnovati najmanje tri osnivača. Osnivač sportskog udruženja može biti potpuno poslovno sposobno fizičko lice i/ili pravno lice. Predlogom zakonom se konstituiše liberalan i jednostavan sistem osnivanja sportskog udruženja. Sportsko udruženje se osniva usvajanjem i potpisivanjem osnivačkog akta (propisane sadržine) i statuta i izborom, odnosno imenovanjem lica za zastupanje;

- Kako sportska udruženja imaju autonomiju uređenja unutrašnjih odnosa u organizaciji, za njegovo postojanje i rad su od odlučujućeg značaja statut i druga opšta akta. Zbog toga se Predlogom zakona predviđa da je statut osnovni opšti akt sportskog udruženja, da on mora imati određenu sadržinu (krug pitanja koja se regulišu) i da svaki član sportskog udruženja ima pravo da dobije primerak statuta sportskog udruženja. Svi drugi opšti akti sportskog udruženja moraju biti u saglasnosti sa statutom. Takođe i pojedinačni akti koje donose organi i ovlašćena lica u sportskom udruženju moraju biti u skladu s opštim aktom sportskog udruženja;

- Svako sportsko udruženje ima naziv i sedište. Naziv sportskog udruženja može da sadrži naziv Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave. Ovo pravilo se ne odnosi na pridevsku upotrebu naziva domaće ili strane države, teritorijalne jedinice i međunarodne organizacije, odnosno navođenje teritorijalne jedinice kao mesta sedišta sportskog udruženja. Predlog zakona predviđa da naziv sportskog udruženja mora biti na srpskom jeziku, odnosno srpskom jeziku i jezicima koji su u službenoj upotrebi na teritoriji na kojoj se nalazi njegovo sedište i pismu koje je u službenoj upotrebi. Naziv sportskog udruženja može biti i na stranom jeziku, odnosno može da sadrži i pojedine strane reči, ako one čine ime, odnosno naziv osnivača, odnosno ako su uobičajene u srpskom jeziku ili ako za njih nema odgovarajuće reči u srpskom jeziku, odnosno ako se radi o rečima na mrtvom jeziku. Sportsko udruženje može imati i skraćeni naziv, koji se određuje statutom, s tim da se i skraćeni naziv upisuje se u registar. Naziv novoosnovanog sportskog udruženja mora se jasno razlikovati od naziva drugih sportskih udruženja koja su upisana ili uredno prijavljena za upis u registar kod istog organa. Iz naziva sportskog udruženja mora biti vidljivo da je u pitanju sportska organizacija, a naziv ne sme dovoditi u zabludu ni u pogledu grane ili oblasti sporta kome pripada sportsko udruženje ili o tome o kakvoj se vrsti pravnog lica radi ili o kom pravnom licu se radi. Izuzetno, novoosnovano sportsko udruženje može koristiti naziv ili deo naziva sportskog udruženja koje je već upisano u Registar pod uslovom da naziv novoosnovanog sportskog udruženja sadrži sedište novoosnovanog sportskog udruženja koje nije identično sedištu sportskog udruženja koje je već upisano u Registar ili uredno prijavljeno za upis u Registar. Takođe, sportsko udruženje za planinarski sport može u nazivu koristiti reč „društvo” ako se ispred reči „društvo” koristi reč „planinarsko”;

- Članovi sportskog udruženja su osnivači i lica koja naknadno pristupe sportskom udruženju u skladu sa njegovim statutom. U skladu sa Konvencijom o zaštiti prava dece, Predlog zakona predviđa da fizičko lice može biti član sportskog udruženja nezavisno od godina starosti, u skladu sa zakonom i statutom. Izjavu o pristupanju, odnosno učlanjenju u sportsko udruženje za maloletno lice do 14 godina daje sam maloletnik uz pisanu saglasnost roditelja ili staratelja. Sportsko udruženje

može, takođe, u skladu sa statutom, imati različite kategorije članova, sa različitim pravima i obavezama, s tim da članovi iste kategorije moraju imati ista prava i obaveze i da se članu sportskog udruženja ne može statutom ukinuti pravo glasa. Ovakvim rešenjima se omogućava da sportsko udruženje profiliše svoju unutrašnju strukturu i organizaciju u zavisnosti i od stepena angažovanja pojedinih članova u ostvarivanju ciljeva udruženja, uvažavajući načelo da onaj ko više doprinosi može da ima i veća prava. S obzirom da je u praksi čest izvor sukoba i problema nejasno članstvo, njegova struktura i prava koja imaju pojedini članovi, Predlog zakona predviđa da je sportsko udruženje obavezno da vodi knjigu članova, uključujući i podatke o njihovom pravu upravljanja organizacijom. Polazeći od slobode udruživanja, Predlogom zakona je predviđeno da svako lice može pod jednakim uslovima utvrđenim statutom da postane član sportskog udruženja;

– Polazeći od prirode sportskih aktivnosti i potrebe zaštite regularnosti takmičenja, Predlogom zakona je predloženo da sportisti, članovi sportskog udruženja, imaju pravo da u svako doba istupe iz udruženja, ali se sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza može propisati da je istupanje dozvoljeno samo po isteku određenog otkaznog roka, s tim da otkazni rok u sportskim granama u kojima pravila predviđaju prelazni rok može da traje najduže do početka prvog narednog prelaznog roka, a u ostalim sportskim granama najviše šest meseci. Sportista ne može jednostrano da istupi iz sportskog udruženja ni u slučaju kada se ugovorom obavezao da će ostati član do određenog roka, sve dok taj rok ne istekne, osim ako je u skladu sa zakonom ugovor raskinut krivicom sportske organizacije ili da je ništav. U svakom slučaju, članstvo u sportskom udruženju ne može se prenositi niti naslediti;

– Član sportskog udruženja može biti isključen iz sportskog udruženja iz razloga i po postupku utvrđenim statutom. Članu sportskog udruženja mogu se izreći i disciplinske sankcije u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i opštim aktima sportskog udruženja, s tim da mu ne može biti izrečena kazna za disciplinski prekršaj za koji nije kriv i koji pre nego što je učinjen nije bio opštim aktom sportskog udruženja određen kao prekršaj i za koji na isti način nije bila propisana kazna, ako ovim zakonom nije drugčije određeno. U disciplinskom postupku moraju biti obezbeđeni sledeći osnovni principi: pravovremeni pretres; pošteno, stručno i nepristrasno veće za pretres; pravo okrivljenog na branioca o ličnom trošku; pravo svake stranke u postupku na izjašnjenje i predstavljanje dokaza; pravovremena, pisana i obrazložena odluka; pravo na žalbu, osim ako je o odgovornosti odlučivala sportska arbitraža u skladu sa zakonom. U svakom slučaju, opštim aktima sportskog udruženja mora biti obezbeđeno pravo na žalbu na odluku organa udruženja kojom je odlučivano o pravima i obavezama članova udruženja. Takođe, zbog postojećih zloupotreba u praksi, Predlog zakon predviđa da član sportskog udruženja ne može biti disciplinski kažnjen za korišćenje svojih prava u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i opštim aktima udruženja;

– Uparedno-pravna rešenja koja podstiču arbitražno rešavanje sporova u oblasti sporta, pravila međunarodnih sportskih saveza koja zabranjuju članicama da vode sudske sporove pod pretnjom zabrane nastupa na međunarodnim takmičenjima, praksa nacionalnih saveza u oblasti sporta (u skoro svim nacionalnim granskim sportskim savezima postoje interne arbitraže), složenost i specifičnost odnosa u sportu koji često rađaju razne sporove, neuporedivost problema koji postoje u sportu sa problemima unutrašnjih odnosa kod udruženja u drugim oblastima, značajne imovinske vrednosti koje su angažovane u sportu, društveni značaj sporta i brojnost udruženja i angažovanih ljudi u oblasti sporta stvaraju potrebu da se arbitražni način rešavanja sporova u oblasti sporta (koji postoji u praksi) jasno pravno artikuliše i kanališe u pravne okvire koji su već jasno definisani u našem pravnom sistemu. Predloženim rešenjem se, s jedne strane, prihvataju specifičnosti sporova koji nastaju u oblasti sporta i uvažava potreba da se oni autonomno regulišu, a s druge strane, postavljaju se jasni pravni okviri za takav način rešavanja sporova. Članovi sportskog udruženja i sportsko

udruženje mogu se sporazumeti da rešavanje spora o pravima kojima slobodno raspolažu, osim sporova za koja je određena isključiva nadležnost suda – povere ad hoc sportskom arbitražnom sudu ili stalnom sportskom arbitražnom sudu pri Olimpijskom komitetu Srbije – za olimpijske sportove, stalnom sportskom arbitražnom sudu pri Paraolimpijskom komitetu Srbije – za paraolimpijske sportove i stalnom sportskom sudu pri Sportskom savezu Srbije – za neolimpijske sportove, a kada su u pitanju sporovi u vezi raskida, poništenja ili utvrđivanja ništavosti ugovora ili ispunjenje ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije – i stalnom sportskom arbitražnom sudu pri nadležnom nacionalnom granskom sportskom savezu. Takođe, Predlogom zakona je otvorena mogućnost da Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije sporazumno obrazuju jedinstveni stalni sportski arbitražni sud za arbitražno rešavanje sporova u sportu. Na pitanja arbitraže shodno se primenjuju odredbe o arbitraži zakona kojim se uređuje postupak pred arbitražom, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno. Arbitražni spor može biti predmet i međunarodne sportske arbitraže u slučajevima utvrđenim sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Stalni sportski arbitražni sud može biti nadležan i za rešavanje sporova koji nastanu između članova sportskog udruženja i sportskog udruženja u vezi ostvarenja članskih prava i obaveza utvrđenih opštim aktima sportskog udruženja i sportskim pravilima, pod uslovom da je nadležnost stalnog sportskog suda za te sporove utvrđena u statutu sportskog udruženja ili statutu nadležnog nacionalnog sportskog saveza. Međutim, opštim aktom sportskog udruženja ne može biti propisana obaveznost arbitraže, osim ukoliko drugačije nije propisano sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Spor pred sportskom arbitražom hitan je. Statutom sportskog udruženja može se predvideti i pokušaj mirnog rešavanja sporova unutar sportskog udruženja putem posredovanja. Predlog zakona predviđa da za arbitra može biti imenovan diplomirani pravnik, a ne može biti imenovano lice koje je vlasnik, član organa ili zaposleni u sportskim organizacijama u istoj grani sporta, lice koje je u istoj stvari učestvovalo u odlučivanju u ranijem postupku, lice koje je član organa, službeno lice ili zaposleni kod nadležnog sportskog saveza, kao ni lice u vezi s kojim postoje drugi razlozi koji dovode u pitanje njegovu nepristrasnost. Imajući u vidu brojne prigovore koji postoje u praksi u pogledu rada postojećih stalnih sportskih arbitraža, Predlog zakona predviđa obavezu da aktima o uređenju stalnih sportskih arbitraža i brojem arbitara na listi arbitara mora biti osigurana nezavisnost, nepristrasnost, samostalnost i kompetentnost sportske arbitraže u odlučivanju i zaštićena prava učesnika u postupku, uključujući i pravo stranke u sporu da ima pravnog zastupnika. Da bi se to osiguralo, Ministarstvo daje saglasnost na te akte;

– Sloboda udruživanja u sebi obuhvata i slobodu određivanja unutrašnje organizacije udruženja, uključujući i određenje organa udruženja i njihovih ovlašćenja. Tako shvaćena sloboda udruživanja može biti ograničena u meri u kojoj je to potrebno da bi članovi mogli da koriste efektivno svoja ovlašćenja vezana za upravljanje udruženjem i u meri u kojoj to zahteva samo postojanje nekog pravnog lica. Nema pravnog lica koje nema „osnovni” organ odlučivanja i koje nema zastupnika. Kada su u pitanju sportska udruženja, problem je posebno aktuelan jer je reč o organizacijama koje učestvuju u organizovanim sistemima takmičenja, gde su pravila ista, bilo da je reč o udruženju ili privrednim društvima, da često raspolažu velikom imovinom i da zasnivaju mnogostruke odnose sa sportistima i sportskim trenerima, uključujući različite oblike ugovornih odnosa. Opšti model iz Zakona o udruženjima, koji ima u vidu različita volonterska udruženja koja svoje ciljeve ostvaruju dobrovoljnim aktivnostima svojih članova (npr. udruženje numizmatičara, društvo za zaštitu životinja, književni klub, kulturno-umetničko društvo i dr), razvojem sporta postao je za sportska udruženja potpuno neadekvatan.

Pri koncipiranju zakonskih rešenja koja se odnose na upravljanje i organe sportskih udruženja i saveza Predlog zakona je uvažio principe utvrđene Rezolucijom

Saveta Evrope „O principima dobrog upravljanja u sportu” (Rezolucija X Konferencije evropskih ministara odgovornih za sport, održane 14. i 15. oktobra 2004. godine u Budimpešti). Ti principi su: 1) nevladine sportske organizacije predstavljaju osnov za razvoj kontinuiranog opstanka demokratskog sporta i daju jedinstveni doprinos razvoju društva zasnovanog na vladavini zakona, pluralističkoj demokratiji i poštovanju ljudskih prava; 2) primena principa kao što su demokratija, pouzdanost, poštenje, solidarnost i transparentnost od ključnog je značaja za širenje i popularizaciju sporta i jačanje pozicije sportskih nevladinih organizacija u civilnom društvu; 3) uporna primena principa dobre uprave u sportu može biti značajan faktor u pomoći suzbijanju korupcije u sportu; 4) uspešna primena od strane sportskih nevladinih organizacija politike efektivne i dobre uprave u njima samima, može dovesti do jačanja njihovih autonomnih pozicija u stvarima koje se tiču sporta, što može ojačati i njihovu poziciju prema javnim vlastima koja treba da bude zasnovana na uzajamnom poverenju i razumevanju; 5) dobro upravljanje u sportu može doneti značajne koristi u promociji fer pleja i sporta za sve, i njihove ključne uloge u prevenciji korupcije; 6) priroda sporta kao takvog, zasnovanog na fer pleju i ravnopravnom takmičenju, zahteva da sva neetička ponašanja i pojave u sportu budu efikasno eliminisane. Primena tih principa u praksi treba da omogući da sportska udruženja i savezi razvijaju, primenjuju i podržavaju inicijative koje su zasnovane na principima dobrog upravljanja, a koje za minimum imaju: demokratske strukture zasnovane na jasnim izbornim postupcima, koje su otvorene za prijem novih članova; profesionalne organizacije i rukovodstva, sa zadovoljavajućim etičkim kodeksom i propisima za postupke u slučajevima sukoba interesa; pouzdanost i otvorenost u donošenju odluka i finansijskim operacijama; poštenje u poslovima vezanim za članstva i solidarnost; osnove za uspostavljanje partnerstva na jednakim osnovama između javnih vlasti i sportskog pokreta.

1) Polazeći od navedenih principa dobrog upravljanja u sportu i od toga da je sportsko udruženje organizacija njegovih „članova”, Predlogom zakona je predviđeno da je skupština najviši organ sportskog udruženja. Ako statutom nije drukčije određeno, skupštinu čine svi članovi sportskog udruženja, sa jednakim pravom glasa. Skupština sportskog udruženja saziva se najmanje jedanput godišnje, a obavezno odlučuje o: usvajanju, odnosno izmenama i dopunama statuta sportskog udruženja; usvajanju finansijskih i prihvatanju revizorskih izveštaja; usvajanju izveštaja o realizaciji programa koji se finansiraju iz javnih sredstava; izboru, odnosno imenovanju i razrešenju lica ovlašćenog za zastupanje i članova organa sportskog udruženja, osim ako statutom nije drukčije uređeno; udruživanju u saveze; statusnim promenama; prestanku sportskog udruženja; drugim pitanjima utvrđenim zakonom i statutom sportskog udruženja. Odluka skupštine o promeni statuta, statusnim promenama i prestanku sportskog udruženja donosi se većinom glasova od ukupnog broja članova skupštine, ako statutom nije utvrđeno da je za donošenje odluke potreban veći broj glasova. Kako u praksi postoje sporovi vezani za problem sazivanja skupštine sportskog udruženja u situaciji kada uprava (izvršni organ) odbija da je sazove, Predlogom zakona je, u skladu sa uporednopravnim rešenjima, propisano da sazivanje skupštine sportskog udruženja može tražiti jedna trećina članova skupštine uz navođenje dnevnog reda, a ako nadležni organ ne sazove sednicu skupštine, nju mogu sazvati oni članovi sportskog udruženja koji su tražili njeno sazivanje. Skupština se mora sazvati najkasnije u roku od 30 dana od momenta podnošenja urednog zahteva za održavanje skupštine sportskog udruženja, s tim da između podnošenja urednog zahteva za održavanje skupštine i održavanja skupštine sportskog udruženja ne sme da protekne više od 60 dana. Sportsko udruženje sa više od 20 članova ima i upravu i nadzorni, izabranu na način određen statutom. Uprava sportskog udruženja (upravni odbor, predsedništvo, izvršni odbor i dr) ima najmanje tri člana, s tim da zastupnik sportskog udruženja može biti član uprave sportskog udruženja. Nadzorni odbor bi u buduće kontrolisao ne samo finansijsko poslovanje sportskog udruženja, već i zakonitost rada. Imajući u vidu

takvu funkciju nadzornog odbora, Predlogom zakon se predlaže da članovi nadzornog odbora ne mogu biti članovi uprave i skupštine sportskog udruženja;

Sportsko udruženje obavezno ima i lice ovlašćeno za zastupanje sportskog udruženja (zastupnik), izabrano, odnosno imenovano na način utvrđen statutom. Za zastupnika može biti određeno samo poslovno sposobno fizičko lice. On se stara i odgovara za zakonitost rada sportskog udruženja, organizuje i vodi aktivnosti i poslovanje sportskog udruženja, brine se o urednom vođenju propisanih evidencija i poslovnih knjiga, sprovodi odluke organa sportskog udruženja i ima u odnosu na zaposlene i radno angažovana lica u sportskom udruženju položaj poslovnog organa, ako zakonom ili statutom nije drugčije određeno. Odredbe statuta sportskog udruženja koje ograničavaju ovlašćenja zastupnika nemaju pravno dejstvo prema trećim licima. Takođe, pravni poslovi koje zastupnik zaključi u ime i za račun sportskog udruženja obavezuju sportsko udruženje i ako nisu u okviru ciljeva sportskog udruženja, osim ako sportsko udruženje dokaže da je treće lice znalo da je taj posao izvan ciljeva sportskog udruženja ili nije moglo da to ne zna. Zastupnik sportskog udruženja je obavezan da informiše organe sportskog udruženja o aktivnostima i delatnostima sportskog udruženja i njegovom finansijskom poslovanju. Ukoliko statutom određen broj članova sportskog udruženja zahteva, uz navođenje razloga, dobijanje podataka o poslovanju udruženja, zastupnik je obavezan da im takve informacije saopšti najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva. Predlogom zakonom se posebno reguliše pitanje prestanka mandata zastupnika i imenovanja novog, naročito u situaciji kada sportsko udruženje ima samo jednog zastupnika. Rešenja koja su uneta u Predlog zakona u članu 57. u odnosu na to pitanje suštinski odgovara onom koje je prihvaćeno u Zakonu o privrednim društvima kada je reč o prestanku mandata direktora kao zakonskog zastupnika privrednog društva;

– Članovi organa sportskog udruženja imaju posebne dužnosti prema sportskom udruženju u pogledu dužnosti pažnje, dužnosti prijavljivanja poslova i radnji u kojima imaju lični interes, dužnosti izbegavanja sukoba interesa, dužnosti čuvanja poslovne tajne i dužnosti poštovanja zabrane konkurencije. Ugovor između člana organa sportskog udruženja, odnosno zastupnika i sportskog udruženja može da se zaključi po odobrenju organa sportskog udruženja određenog statutom. Na posebne dužnosti prema sportskom udruženju i posledice povrede tih dužnosti shodno se primenjuju odredbe o posebnim dužnostima prema društvu zakona kojim je uređen rad privrednih društava i zakona kojim je uređena pravna zaštita poslovne tajne, ako ovim zakonom nije drukčije propisano;

– Članovi organa i zastupnik sportskog udruženja često su u prilici da svojim odlukama ne samo raspolažu značajnom imovinom udruženja (npr. odlučivanje o transferima igrača) nego pri tom mogu da odrede i dalju „sportsku“ sudbinu udruženja. Imajući to u vidu, Predlog zakona predviđa da članovi organa sportskog udruženja odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju sportskom udruženju, ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namerom da se šteta prouzrokuje, osim ako su bili protiv donošenja štetne odluke ili su se uzdržali od glasanja i to se konstatuje u zapisniku. Zahtev za naknadu štete zastareva u roku od deset godina od dana donošenja odlukom kojim je prouzrokovana šteta sportskom udruženju. Tužbu za naknadu štete može, u ime i za račun sportskog udruženja, podići skupština sportskog udruženja, organ uprave sportskog udruženja, zastupnik, nadzorni odbor ili članovi koji čine 5% od ukupnog broja članova sportskog udruženja, sporsko društvo i nadležni nacionalni granski sportski savez, a ako sportsko udruženje koristi sredstva u društvenoj ili javnoj svojini i nadležni javni pravobranilac. Odlukom sportskog udruženja može se odrediti posebni zastupnik sportskog udruženja za postupak za naknadu štete. Ostvarena naknada štete pripada sportskom udruženju, a lice koje je podnelo tužbu ima pravo na naknadu troškova za vođenje spora. Opštim aktima ili odlukama organa sportskog udruženja ne može se usloviti ili zabraniti mogućnost podnošenja tužbe za naknadu

štete. Ovakve odredbe Predloga zakona shodno se primenjuju i na radnje zastupnika, zastupnika ogranka sportskog udruženja, likvidacionog upravnika i stečajnog upravnika kojima je prouzrokovana šteta sportskom udruženju;

– Odluke organa, odnosno lica ovlašćenog za zastupanje sportskog udruženja su ništave ako su donete suprotno ovom zakonu, sportskim pravilima ili opštem aktu sportskog udruženja. Ništavost odluke utvrđuje mesno nadležni osnovni sud, po tužbi svakog člana sportskog udruženja ili drugog lica koje ima pravni interes za podnošenje tužbe ili državnog, odnosno pokrajinskog prvobranioca i pravobranioca jedinice lokalne samouprave, osim ako je za rešavanje sporova koji nastanu u sportskom udruženju utvrđena nadležnost stalnog sportskog arbitražnog suda. Tužba za utvrđenje ništavosti podnosi se u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac tužbe saznao za razloge ništavosti odluke, s tim da se ne može podneti po isteku roka od tri godine od dana donošenja odluke. Postupak za utvrđivanje ništavosti nezakonitog akta sportskog udruženja nadležni sud vodi prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak;

– Polazeći od „Osnovnih principa statusa nevladinih organizacija u Evropi”, usvojenih od strane Saveta Evrope u novembru 2002. godine, Predlogom zakona se prihvata za upis u registar, tzv. sistem prijave, kojim se obezbeđuje krajnje brz i efikasan sistem upisa u registar, a sporovi između članova udruženja vezani za upis i ocena zakonitosti akata udruženja se prepuštaju sudskoj nadležnosti. Upis u registar vrši se, dakle, na osnovu registracione prijave, s tim da se propisuje obaveza da se prijava promene podataka koji se upisuju u registar mora podneti u roku od 15 dana od dana nastale promene. Registrovanje sportskih udruženja vrši se u Agenciji za privredne registre, čime je izvršena unifikacija upisa u jedinstven registar svih oblika udruženja. Takođe, postupak upisa je u velikoj meri pojednostavljen i usklađen sa upisom većeg broja pravnih lica. Na uslove i postupak imenovanja Registratora, kao i na njegova ovlašćenja i obaveze, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje rad Agencije, a na postupak upisa u Registar primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje postupak registracije u Agenciji. Sportsko udruženje stiče svojstvo pravnog lica danom upisa u Registar. Predlogom zakona se detaljno uređuje sadržina registra i razlozi i postupak utvrđivanja ništavosti upisa u Registar;

– Ministarstvo vodi Jedinstvenu evidenciju udruženja, organizacija i preduzetnika u oblasti sporta. Registarski organ koji vodi Registar ustanova u oblasti sporta dostavlja Ministarstvu primerak rešenja o upisu u taj registar u roku od tri dana od dana donošenja rešenja radi upisa podataka u Jedinstvenu evidenciju. Ministarstvo obaveštava sportsko udruženje, organizaciju i preduzetnika u oblasti sporta o broju pod kojim je sportsko udruženje upisano u Jedinstvenu evidenciju (broj jedinstvene evidencije), a ujedno obezbeđuje javnu dostupnost podataka iz Jedinstvene evidencije - preko interneta. Agencija za privredne registre dostavlja Ministarstvu bez odlaganja sve registrovane podatke o pravnim licima i preduzetnicima u oblasti sporta putem web servisa radi upisa u Jedinstvenu evidenciju;

– Kako nema pravnog lica bez imovine, tako se i Predlogom zakona predviđa da sportsko udruženje može sticati sredstva od priloga, članarine, donacija i poklona, subvencija, nasleđa, kamata na uloge, zakupnine, dividendi, usluga, sponzorstva i drugih komercijalnih, marketinških, poslovnih i privrednih delatnosti i aktivnosti, u skladu sa zakonom;

– Sportsko udruženje vodi poslovne knjige i podnosi finansijske izveštaje u skladu sa propisima o računovodstvu. Godišnji obračuni i izveštaji o aktivnosti sportskog udruženja podnose se skupštini udruženja na način utvrđen statutom. Godišnji finansijski izveštaj sportskog udruženja takođe se objavljuje na internet stranici Agencije, u skladu sa zakonom;

– Reviziju poslovnih knjiga i finansijskih izveštaja sportskog udruženja može da vrši samo ovlašćeno lice koje nema nikakve veze sa upravom sportskog

udruženja. Drugčija pravila, međutim, važe ukoliko se sportsko udruženje takmiči u nacionalnoj, odnosno profesionalnoj ligi, s obzirom da tu moraju da važe ista pravila kako za sportske organizacije kao privredna društva, tako i za sportska udruženja. Pravilima UEFA to je već ustanovljeno kao obaveza za najviši rang takmičenja u svim zemljama članicama UEFA. Zbog toga je Predlogom zakona predviđeno da sportsko udruženje koje se takmiči u nacionalnom, odnosno profesionalnom sportskom takmičenju vodi poslovne knjige i podnosi finansijske izveštaje u skladu sa propisima o računovodstvu koji se odnose na privredna društva, a da se revizija finansijskih izveštaja ovih organizacija vrši u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje revizija privrednih društava. Revizorski izveštaj se objavljuje na internet stranici Agencije za privredne registre;

– Za obaveze sportsko udruženje odgovara celokupnom svojom imovinom. Članovi sportskog udruženja i organa sportskog udruženja solidarno odgovaraju sa sportskim udruženjem za obaveze sportskog udruženja ako postupaju sa imovinom sportskog udruženja kao da je u pitanju njihova imovina ili zloupotrebe sportsko udruženje kao formu za nezakonite ili prevarne svrhe. Članovi udruženja ne mogu imovinu sportskog udruženja da koriste za nešto drugo osim za ostvarivanje njegovih statutarnih ciljeva. Zbog toga, imovina sportskog udruženja ne može se deliti njegovim članovima. Sav višak prihoda nad rashodima, ostvaren obavljanjem delatnosti sportskog udruženja mora se upotrebiti isključivo za ostvarivanje statutarnih ciljeva sportskog udruženja. Izuzetak važi jedino za davanje članovima prigodnih primerenih nagrada i naknada opravdanih troškova nastalih ostvarivanjem statutarnih ciljeva sportskog udruženja (putni troškovi, dnevnice, troškovi prenoćišta i sl.), ugovorene teretne obaveze i isplatu zarada zaposlenih;

– S obzirom na neprofitni karakter sportskog udruženja, Predlogom zakona se reguliše da za slučaj prestanka sportskog udruženja, kao primalac njegove imovine statutom se može odrediti samo domaća nedobitna organizacija u oblasti sporta. Ako se u trenutku prestanka sportskog udruženja ne može postupiti na način određen zakonom i statutom za raspodelu imovine, ili ako je sportsko udruženje prestalo na osnovu odluke o zabrani rada, imovina postaje svojina jedinica lokalne samouprave na čijoj je teritoriji bilo sedište sportskog udruženja i mora se upotrebiti u svrhe koje najviše odgovaraju ciljevima sportskog udruženja ili u druge sportske svrhe. Ako jedinica lokalne samouprave nije u mogućnosti da obezbedi ispunjenost napred navedenih uslova onda imovina postaje svojina Republika Srbija;

– Predlogom zakona se reguliše i mogućnost statusnih promena, kao i razloge i postupak prestanka sportskog udruženja. Statusne promene sportskog udruženja jesu pripajanje, spajanje, podela i odvajanje. Statusnom promenom sportsko udruženje prenosi celu svoju imovinu ili njen deo na jedno ili više postojećih ili novih sportskih udruženja, koja su njegovi opšti pravni sledbenici. U istoj statusnoj promeni može da se kombinuje pripajanje, spajanje, podela i odvajanje. U slučaju prestanka sportskog udruženja usled statusne promene, ne sprovodi se likvidacija. Sportska udruženja koja učestvuju u ligaškim sportskim takmičenjima mogu vršiti statusne promene ako se statusnom promenom ne utiče na regularnost takmičenja i uz prethodnu saglasnost nadležnog granskog sportskog saveza. Sporazum o zameni naziva između sportskih udruženja ne smatra se statusnom promenom. Svako sportsko udruženje koje učestvuje u statusnoj promeni sačinjava finansijski izveštaj prema stanju na dan donošenja odluke o spajanju, pripajanju, podeli i odvajanju, u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji;

– Jedan od interesantnih modela organizovanja u profesionalnom sportu, koji je pokazao dobre rezultate, je Savezna fudbalska liga SR Nemačke. Sve do 1998. godine svi klubovi su bili u statusu udruženja, i to onih tzv. upisanih udruženja od opštedruštvene koristi. Od oktobra 1998. godine dopuštena je (nije obavezna) promena pravnog oblika udruženja, putem organizovanja licencnog dela (prve licencne ekipe) u AG, GmbH ili KGaA: Uslov je, međutim, da klub kao udruženje (majka udruženje), koji organizuje tzv. privredno društvo – ćerku, mora u

tom društvu imati većinu udela sa pravom glasa (najmanje 51%), ako je u pitanju akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću, a ukoliko je društvo ćerka organizovano kao komanditno društvo na akcije, udruženje majka (ili privredno društvo u kome udruženje ima 100% udela) mora imati položaj komplementara koji ima neograničeno ovlašćenje za zastupanje i vođenje poslova društva. Izuzetno se, uz saglasnost nacionalnog saveza, može preneti i više od 49% akcija, odnosno udela na treće lice koje je dugogodišnji sponzor, odnosno finansijer kluba. Većina klubova je u međuvremenu iskoristila mogućnost da licencni (profesionalni) deo organizuje kao privredno društvo. Predlog zakona je ovu mogućnost otvorio rešenjem sadržanim u članu 71. stav 2. Sportsku udruženje može da osnuje sportsko privredno društvo i na njega prenese prava i obaveze u pogledu učešća u određenom rangu takmičenja i prava i obaveze prema određenim sportskim i drugim angažovanim licima, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, s tim da novoosnovano sportsko privredno društvo odgovara za obaveze sportskog udruženja – svog osnivača nastale pre svog osnivanja. Razlozi za ovakvo zakonskog rešenje su dati u uvodnom delu ovog obrazloženja;

– Sportsko udruženje prestaje: 1) ako se broj članova smanji ispod broja potrebnog za osnivanje, a nadležni organ udruženja ne donese odluku o prijemu novih članova u roku od 30 dana; 2) ako nadležni organ sportskog udruženja donese odluku o prestanku udruženja; 3) statusnom promenom koja vodi prestanku udruženja; 4) ako mu je pravnosnažnom odlukom izrečena zabrana obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za njihovo obavljanje, a u roku određenom u izrečenoj meri ne ispuni te uslove; 5) ako je pravnosnažnom odlukom nadležnog suda utvrđeno da je registracija osnivanja sportskog udruženja bila ništava; 6) ako mu je zabranjen rad; 7) ako se utvrdi da je prestalo sa radom; 8) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom udruženja koji su navedeni kao osnov za prestanak udruženja; 9) stečajem. Postojanje okolnosti koje dovode do prestanka sportskog udruženja utvrđuje rešenjem sportski inspektor, osim onih koje su vezane za dobrovoljno gašenje sportskog udruženja, statusne promene i promene pravnog oblika i stečaj.

Sportsko udruženje prestaje da postoji i gubi status pravnog lica brisanjem iz Registra. O brisanju iz Registra donosi se rešenje koje je konačno u upravnom postupku. Protiv rešenja o brisanju iz Registra može se pokrenuti upravni spor. Likvidacija sportskog udruženja se sprovodi u slučaju dobrovoljnog prestanka sportskog udruženja, odnosno ako nadležni organ sportskog udruženja donese odluku o prestanku udruženja. Likvidacija sportskog udruženja se sprovodi kada sportsko udruženje ima dovoljno finansijskih sredstava za pokriće svih svojih obaveza, ali se uz saglasnost svih poverilaca može sprovesti i u slučaju kad su ispunjeni uslovi za stečaj u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak. Postupak likvidacije sportskog udruženja sprovodi se shodnom primenom odredaba zakona kojima se reguliše likvidacija privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije izričito određeno. Tokom likvidacije prestaju ovlašćenja organa sportskog udruženja, osim u pitanjima koja su izričito zakonom drukčije regulisana.

U slučaju prestanka sportskog udruženja iz propisanih „prinudnih” razloga, sportski inspektor podnosi Agenciji za privredne registre u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti rešenja sportskog inspektora kojim je utvrđeno postojanje okolnosti za prestanak udruženja prijavu za brisanje sportskog udruženja iz Registra. Po dobijanju prijave, registrator koji vodi registar sportskih udruženja registruje u Registar ispunjenost uslova za prestanak sportskog udruženja i istovremeno objavljuje oglas o tome na internet stranici Registra u neprekidnom trajanju od 30 dana. Ako Registar u roku od 60 dana od dana objave oglasa ne primi rešenje nadležnog suda o otvaranju stečaja nad sportskim udruženjem koje prestane, registrator koji vodi Registar po službenoj dužnosti briše sportsko udruženje iz Registra.

Predlogom zakona se reguliše i pitanje odgovornosti za obaveze sportskog udruženja nakon njegovog brisanja iz Registra. Lice koje je primilo imovinu sportskog udruženja iz likvidacionog ostatka odgovara do visine primljenog iznosa za eventualne neizmirene obaveze sportskog udruženja u likvidacionom postupku. Isto tako, imovina brisanog sportskog udruženja u skladu sa članom 86. st. 5–7. Predloga zakona postaje imovina primaoca iz člana 77. Predloga zakona, koji odgovara do visine vrednosti primljene imovine za eventualne neizmirene obaveze sportskog udruženja koje prestaje. U cilju zaštite poverilaca, ali i samog primaoca imovine, Zakonom se propisuje da nakon brisanja sportskog udruženja iz Registra u slučaju „prinudnog” gašenja, za obaveze sportskog udruženja sa primaocem imovine neograničeno solidarno odgovaraju lica iz člana 75. stav 2. Predloga zakona, a lica iz člana 62. stav 1. Predloga zakona odgovaraju solidarno sa primaocem imovine do visine štete koju su svojim odlukama naneli sportskom udruženju. U svakom slučaju, potraživanja poverilaca prema primaocu imovine ugašenog sportskog udruženja zastarevaju u roku od tri godine od dana brisanje udruženja iz Registra.

Nad sportskim udruženjem koje je nesposobno za plaćanje sprovodi se stečajni postupak. Na upis u Registar podataka koji se odnose na stečaj sportskog udruženja shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje stečajni postupak, i to odredbe o upisu u nadležni registar odluka iz stečajnog postupka. Ako je nad sportskim udruženjem sproveden stečajni postupak, organ koji je taj postupak sproveo, u roku od 15 dana od dana okončanja postupka, dostavlja registarskom organu dokaz o tome, a registarski organ po službenoj dužnosti sprovodi brisanje udruženja iz Registra.

SPORTSKO PRIVREDNO DRUŠTVO (član 92)

Predlogom zakona se reguliše i osnivanje i rad sportskog privrednog društva. Pravni položaj sportskih privrednih društava (klubova organizovanih kao privredna društva) regulisan je samo u članu 92. Predloga zakona. S ciljem unapređenja njihovog rada i stavljanja u ravnopravan položaj sa sportskim udruženjima sa kojima su članovi istog nacionalnog granskog sportskog saveza, Predlogom zakona se predviđa, s jedne strane, da se na rešavanje sporova nastalih u vezi sa obavljanjem sportskih aktivnosti i delatnosti sportske organizacije kao privrednog društva shodno primenjuju odredbe Zakona o sportskoj arbitraži, a s druge strane se utvrđuje da sportsko privredno društvo angažuje, odnosno registruje sportiste i sportske stručnjake na osnovu zaključenog ugovora u skladu sa odredbama ovog zakona koje važe i za sportska udruženja.

Prema Predlogu zakona, sportsko privredno društvo može osnovati fizičko i/ili pravno lice, i to kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, u skladu sa zakonom. Ovakvo zakonsko rešenje je uobičajeno u uporednom pravu, a njime se i onemogućava osnivanje sportskih organizacija kao ustanova ili javnih preduzeća. Sportska privredna društva registruju se kod organa nadležnog za registraciju privrednih subjekata. Da bi obavljalo sportsku delatnost, sportsko privredno društvo mora da ima učlanjene ili ugovorom angažovane sportiste, angažovane sportske stručnjake u zavisnosti od vrste delatnosti, obezbeđen odgovarajući prostor, odnosno objekat, odgovarajuću opremu, odgovarajuću unutrašnju organizaciju i finansijska sredstva, ako učestvuje u sportskim takmičenjima, osiguranu bezbednost u obavljanju sportskih aktivnosti i delatnosti, i ako se te aktivnosti i delatnosti obavljaju kao pretežna delatnost sportskog privrednog društva. Pored toga, Predlogom zakona je uvedena obaveza za sportsko privredno društvo da najmanje 70% ostvarene neto dobiti u tekućoj godini mora da reinvestira u sportsku delatnost tog društva, kako bi se sačuvala prvenstveno sportska delatnost ovog društva.

Preoblikovanje sporta u samostalnu privrednu sferu moralo je naći svoj izraz i u organizacionim oblicima u kojima se pojavljuju sportske organizacije. Ako je u

amaterskom sportu i dalje poželjno da sportske organizacije budu organizovane kao udruženja (građana), profesionalni sport je već duže vreme pretežno upućen na različite oblike privrednih društava kao adekvatan organizacioni okvir. U tom pogledu ne samo da sportske organizacije imaju neki od oblika privrednih društava, nego se i same profesionalne lige sve više organizuju kao privredna društva. U pojedinim zemljama postoji zakonska ili sportskim pravilima nadležnog saveza propisana obaveza da profesionalni sportski klub bude obavezno organizovan kao privredno društvo. Jedan broj zemalja, uglavnom one u tranziciji, dopuštaju sportskoj organizaciji da sama izabere da li će biti udruženje ili privredno društvo. Od mogućih i poznatih oblika privrednih društava, sportske organizacije u Evropi su skoro isključivo organizovane kao: društvo sa ograničenom odgovornošću, akcionarsko društvo i komanditno društvo na akcije. Prva dva oblika poznaje i naš Zakon o privrednim društvima, za razliku od komanditnog društvo na akcije. Izbor pravne forme privrednog društva nije u svim zemljama stvar slobodnog izbora sportske organizacije. Na primer, u Velikoj Britaniji još od 1898. godine svi fudbalski klubovi su obavezno akcionarska društva, koja su do 1980. godine mogla da najviše 5% dobiti podele kao dividendu, a od 1980. godine najviše 15%. U pogledu sportskih akcionarskih društava treba posebno izdvojiti ona koja su izašla na berzu. Njihov broj je još mali i vezan je za fudbal, ali zato imaju veoma visok udeo u ukupnoj „sportskoj industriji“.

Pored klubova koji se kotiraju na berzi veliki broj klubova je organizovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili „obično“ akcionarsko društvo. Uglavnom se može reći da u pojedinim zemljama dominira određena pravna forma privrednih društava u kojoj se organizuju klubovi najvišeg ranga takmičenja. U Engleskoj su još od 1896. godine prvi klubovi promenili pravnu formu „private social clubs“ u korist „limited company“, sa krajnjim ishodom da su od 1982. godine svi fudbalski klubovi Premijer lige organizovani kao privredna društva, s tim da imaju na raspolaganju izbor između „private limited company“ i „public limited company (plc)“. U Italiji je Fudbalski savez još 1966. godine naložio preoblikovanje profesionalnih klubova u pravnu formu „societa par azioni“, uporedivu našim akcionarskim društvima. Nakon što je odluka Fudbalskog saveza prošla ispitivanje ustavnosti, od 1982. godine u Italiji postoji za sve sportske klubove koji zapošljavaju profesionalne sportiste, odnosno drže ih pod ugovorom, obaveza da se organizuju kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo. U Francuskoj od 1984. godine postoji zakonska obaveza za fudbalske klubove da najmanje svoj profesionalni deo vode kao trgovačko društvo, pri čemu je francusko zakonodavstvo stvorilo specifične pravne forme isključivo za sport: „societe economie mixte sportive locale“ i „societe a object sportif“. Razlika između njih je pre svega u tome što se kod prvog oblika pored privatnih lica kao članovi društva javljaju i opštine. U odnosu na opšte pravo koje važi za akcionarska društva, kod sportskih privrednih društava su napravljene suštinske izmene, kao, na primer, obaveza da se dobit reinvestira, da akcije moraju da glase na ime, da udruženje majka mora da zadrži suštinski uticaj na sportsko društvo kapitala. Grčki zakon o amaterskom i profesionalnom sportu, dopušta profesionalnim klubovima da biraju između statusa udruženja i sportskih akcionarskih društava (predviđena su neka posebna pravila koja ne važe za druga akcionarska društva). Španski zakon o sportu utvrđuje obavezu za profesionalne sportske klubove da se organizuju kao akcionarska društva, sa izuzetkom Reala i Barselone koji su u statusu udruženja. Od sezone 1999/2000 u švajcarskoj nacionalnoj hokejaškoj ligi mogu da nastupaju samo klubovi koji su organizovani kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo. Prema poljskom zakonu o fizičkoj kulturi, u profesionalnom sportu mogu da se takmiče samo klubovi koji su organizovani kao akcionarska društva. Naziv sportskog akcionarskog društva može se slobodno izabrati ali mora obavezno imati dodatak „sportsko-akcionarsko društvo“. Najmanje 70% akcijskog kapitala sportskog akcionarskog društva mora pripadati domaćim pravnim ili fizičkim licima i ne mogu se izdavati povlašćene akcije. Fizičko ili pravno

lice koje u jednom sportskom akcionarskom društvu ima više od 1% akcijskog kapitala ne sme imati više od 1% akcijskog kapitala nekog drugog sportskog akcionarskog društva.

Kako bi se sprečila mogućnost manipulacije sportskom organizacijom, odnosno da ona bude samo „imidž” za druge privredne poslove, Predlogom zakona je predviđeno da se sportska organizacija osnovana kao privredno društvo, odnosno ustanova može baviti sportskim aktivnostima i delatnostima ukoliko se te aktivnosti i delatnosti obavljaju kao pretežna delatnost privrednog društva, odnosno ustanove. Osim toga, iz naziva „sportskog privrednog društva” mora biti vidljivo da je u pitanju sportska organizacija i ime ne sme dovesti u zabludu u pogledu ciljeva sportske organizacije ili o tome o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

Negativna iskustva pojedinih zemalja pokazala su da pojedini vlasnici u trci za brzom zaradom i ne vodeći računa o samoj suštini sporta, mogu ozbiljno da ugroze regularnost takmičenja i dovedu u pitanje dalji opstanak čak i „renomiranih” sportskih klubova tako što će, na primer, rasprodati sve igrače i ostvarenu dobit podeliti kao dividendu. Poučeni tim iskustvima, i međunarodni sportski savezi, poput UEFE, ukazali su da sticanje profita koji bi bio izvučen iz sporta nije legitimni cilj vlasništva nad sportskim klubovima kao privrednim društvima. Zbog toga, Predlogom zakona se predviđa da dobit koju u tekućoj godini ostvari sportska organizacija osnovana kao privredno društvo mora biti najmanje 70% reinvestirana u sportsku delatnost te sportske organizacije.

Zakonsko regulisanje pravnog položaja sportskih privrednih društava, odnosno sportskih organizacija organizovanih kao privredna društva jedno je od najosetljiviji pitanja sportskog prava. Savremeni sport služi ne samo fizičkoj rasonodi čoveka, već je postao i veoma značajno privredno dobro, koje značajno učestvuje u ukupnom privrednom životu savremenih društava. U svakom slučaju, poslednje decenije prošlog veka donele su preoblikovanje sporta u, sportskim žargonom rečeno, „privrednu tešku kategoriju”, kod koje su u igri i visoke dobiti, investicije, subvencije i porezi. Sport je postao katalizator ekonomskog razvoja društva i države u celini, jer stvara nova radna mesta i mogućnost razvoja biznisa, kako unutar, tako i izvan okvira sportskih dešavanja. Organizacioni oblici u sportu koji su decenijama stvarani na modelu udruženja građana postali su „pretesni” za profesionalni sport i u znatnoj meri neodgovarajući pravni okvir. Profesionalni sport nije, međutim, „obično privredno dobro”, pa nije ni jednostavno zaodnuti sportski klub u formu klasičnog privrednog društva kao potpuno odgovarajućeg organizacionog okvira. Činjenica da ni u zapadnoevropskim okvirima još nije utvrđen u potpunosti jedinstveni model organizovanja u profesionalnom sportu, dovoljno govori u tom pogledu.

Imajući u vidu navedene specifičnosti sportskih privrednih društava, kao i potrebu zaštite regularnosti sportskih takmičenja i očuvanja konkurencije u sportu, Predlogom zakona se predviđa da isto lice ne može direktno, posredno ili preko povezanih lica, u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, biti vlasnik, odnosno imati udele ili akcije u više od jednog sportskog privrednog društva u istom stepenu takmičenja, a u okviru iste grane sporta može imati udele ili akcije na koje otpada najviše 5% osnovnog kapitala sportskog privrednog društva samo u još jednom sportskom privrednom društvu. Osim toga, udele, odnosno akcije sportskog privrednog društva ne mogu, direktno, posredno ili preko povezanih lica da imaju lica čiji poslovi i aktivnosti mogu neposredno da utiču na takmičenje u odgovarajućoj grani sporta, odnosno stepenu takmičenja (sportske sudije, sportski posrednici, sportisti, treneri i dr.), kao i vlasnici sportskih kladionica. Ukoliko neko lice stekne udele, odnosno akcije suprotno prethodno navedenim pravilima, dužno je da bez odlaganja otuđi svoj udeo, odnosno akcije koje je steklo iako nije na to imalo pravo, a dok to ne učini ne može ostvarivati prava iz stečenih udela, odnosno akcija ni u jednoj sportskoj organizaciji. Do otuđenja udela, odnosno akcija, prava iz udela, odnosno akcija ostvaruje poverenik koga imenuje nadležni nacionalni granski sportski savez. U svakom slučaju, sticanje udela, odnosno akcija suprotno ovom zakonu bilo bi ništavo. Konačno, na sportsko privredno društvo osnovano u formi akcionarskog društva ne primenjuju se odredbe zakona kojim je

regulisano preuzimanje akcionarskih društava putem objavljivanja ponuda za preuzimanje.

Predlog zakona u najminimalnijoj meri postavlja posebna pravila za pravni položaj sportskih privrednih društava u odnosu na druga privredna društva. Razlog jednim delom leži i u potrebi da se podstakne zainteresovanost mogućih ulagača u domaći profesionalni sport.

2.2.2. PREDUZETNIK (čl. 93–95)

Osnovne karakteristike pravnog položaja preduzetnika su sledeće.

Predlog zakona posebnu pažnju poklanja potrebi da preduzetnici koji obavljaju sportske delatnosti imaju odgovarajuća sportska zvanja.

Propisuje se da preduzetnik može obavljati sportsku delatnost ako ima obezbeđen odgovarajući objekat, odgovarajuću opremu, angažovane odgovarajuće sportske stručnjake i ako ispunjava uslove u pogledu bezbednosti u obavljanju delatnosti, uključujući i potrebne akte (pravila o redu i sl.), s tim da Ministar bliže propisuje te uslove, a utvrđuje ih sportski inspektor.

Poslovima posredovanja prilikom prelaska sportiste, odnosno sportskog stručnjaka iz jedne u drugu sportsku organizaciju i prilikom zaključenja ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije može se baviti privredno društvo u oblasti sporta, odnosno preduzetnik u oblasti sporta ako ima angažovano lice sa odgovarajućim sportskim zvanjem i ako ima dozvolu za rad izdatu od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, kao i druga lica u skladu sa pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza (organizacija za sportsko posredovanje). Nadležni nacionalni granski sportski savez izdaje dozvolu i utvrđuje uslove i postupak za sticanje dozvole za rad, s tim da Ministar daje saglasnost na akt kojim su utvrđeni uslovi i postupak sticanja dozvola. Nadležni nacionalni granski sportski savez obaveštava Ministarstvo o svakom izdavanju dozvole za sezonu, u roku od 15 dana od dana izdavanja.

Ugovor o posredovanju sa sportistom koji nema potpunu poslovnu sposobnost može se punovažno zaključiti samo uz prethodnu pisanu saglasnost oba roditelja, odnosno staratelja, overenu u skladu sa zakonom. Ugovor o posredovanju u sportu, kao i sve izmene i dopune tog ugovora, zaključuje se u pisanoj formi i overava u skladu sa zakonom i obavezno sadrži iznos naknade sportskom posredniku, rok na koji se zaključuje i obim ovlašćenja sportskog posrednika, uključujući i ovlašćenje za zastupanje, a u protivnom je ništav. Ovaj ugovor se zaključuje na period od najduže dve godine, s tim da između istih ugovornih strana može biti po isteku ovog roka ponovo zaključen ugovor o posredovanju. Ugovor između sportiste i sportske organizacije koji je zaključen uz posredovanje ili zastupanje sportskog posrednika mora sadržati označenje sportskog posrednika, a u protivnom je ništav. Sportski posrednik može štittiti interese samo jedne strane iz ugovora o posredovanju, a u suprotnom duguje naknadu štete licu sa kojim ima zaključen ugovor o posredovanju.

Odredbe Predloga zakona koje se odnose na sportske posrednike odnose se i na sva fizička i pravna lica koja imaju zaključene ugovore o ulaganju u sportiste, odnosno sportske stručnjake na osnovu kojih imaju pravo na deo prihoda koja proizlazi iz obavljanja njihove sportske aktivnosti, odnosno delatnosti.

Jedno od pitanja koje je u praksi u poslednje vreme stvaralo dosta problema jeste rad različitih lica koja pružaju različite usluge stručnog rada u sportu kao pretežnu delatnost (razne sportske škole, fitnes centri, sportski kampovi i sl.), ali koja izbegavaju zakonsku obavezu da se registruju kao privredno društvo ili odgovarajući oblik preduzetništva, skrivajući se iza sportskih udruženja koja osnivaju sa rođacima, prijateljima. Važeći Zakon o sportu u članu 3. stav 1. tačka 2) definiše šta se smatra sportskim delatnostima. U pitanju su „delatnosti kojima se obezbeđuju uslovi za obavljanje sportskih aktivnosti, odnosno omogućava njihovo obavljanje, a naročito: organizovanje učešća i vođenje sportskih takmičenja, uključujući i međunarodna

takmičenja, obučavanje za bavljenje sportskim aktivnostima i planiranje i vođenje sportskih aktivnosti; sportsko suđenje; organizovanje sportskih priprema i sportskih priredaba; obezbeđenje i upravljanje sportskom opremom i objektima; stručno obrazovanje, osposobljavanje, usavršavanje i informisanje u oblasti sporta; naučnoistraživački i istraživačko-razvojni rad u sportu; propaganda i marketing u sportu; savetodavne i stručne usluge u sportu; sportsko posredovanje". Sportske delatnosti se prvenstveno obavljaju od strane ustanova i privrednih društava u oblasti sporta, u skladu sa članom 110. Predloga zakona. Problem nastaje što određene sportske delatnosti, poput obučavanja za bavljenje sportskim aktivnostima i obezbeđenja i upravljanja sportskom opremom i objektima, obavljaju i sportske organizacije, bilo da su osnovane kao sportska udruženja ili sportska privredna društva (član 33. Predloga zakona), uz obavljanje sportskih aktivnosti od strane sportista. Fitnes je, na primer, grana sporta, koja obuhvata i rekreativni i takmičarski fitnes. Podučavanje sportskim veštinama u fitnessu i omogućavanje sportskog vežbanja stavljanjem vežbačima na raspolaganje opreme i prostora obavlja se i u fitness sportskim udruženjima i u privrednim društvima za obavljanje sportskih delatnosti i u odgovarajućem obliku preduzetništva.

Osim toga, važeći Zakon o sportu je u članu 97. propisao da se pravna i fizička lica koja ne učestvuju u sportskim takmičenjima i kojima je pretežna delatnost sportsko osposobljavanje i sportsko usavršavanje trećih lica, a ne članova (škole fudbala, škole tenisa, kampovi i sl.) ili omogućavanje sportskog vežbanja (fitness centri, drugi sportski centri i sl.), mogu obavljati sportske delatnosti samo u obliku privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva i ne mogu u nazivu imati reč „klub” ili reč „savez” ili reči „sportski klub”. U praksi se, međutim, ovaj član skoro uopšte ne poštuje. Razne sportske škole i fitness centri se „kriju” iza sportskih udruženja, prikazujući „vežbače” kao članove, plaćenu naknadu za vežbanje članarinom, a sportske instruktore i „faktičke vlasnike” kao angažovane trenere ili menadžere. Kažemo „faktičke vlasnike” jer su ta lica pravno gledano samo članovi udruženja, ali se ponašaju kao faktički vlasnici udruženja koristeći odredbu člana 47. stava 3. Zakona o sportu prema kojoj sportsko udruženje može, u skladu sa statutom, imati različite kategorije članova, sa različitim pravima i obavezama, s tim da članovi iste kategorije moraju imati ista prava i obaveze. Tako je moguće da samo nekoliko (najmanje tri – npr. muž, žena i rođak) lica imaju status redovnog člana sa pravom upravljanja sportskim udruženjem a da svi vežbači budu „pridruženi članovi”, bez prava upravljanja (glasa) udruženjem. Rešenjima iz Predloga zakona se takvo stanje sprečava, uz povećan inspekcijski nadzor. Zbog toga se i predviđa da pravna i fizička lica koja ne učestvuju u sportskim takmičenjima koja su u okviru nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza koji organizuje sportska takmičenja i kojima je pretežna delatnost pružanje usluga stručnog rada u sportu iz člana 27. stav 1. Predloga zakona (škole fudbala, škole tenisa, kampovi, fitness centri, drugi sportski centri i sl.), mogu obavljati sportske delatnosti samo u obliku privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva i ne mogu u nazivu tog privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva imati reč „klub” ili reč „savez” ili reči „sportski klub”. Kada sportsko udruženje obavlja delatnosti pružanja usluga stručnog rada u sportu kao svoju pretežnu delatnost to predstavlja osnov za prestanak takvog udruženja, kao što se i propisuje da svi članovi sportskih rekreativnih udruženja učestvuju u upravljanju udruženjem sa jednakim pravom glasa. Postojanje navedenih okolnosti utvrđuje sportski inspektor.

2.2.3. SPORTSKA DRUŠTVA (član 96)

Pravni položaj sportskih društava regulisan je članom 96. Predloga zakona. Sportske organizacije mogu se, radi uređivanja i ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa, kao i zajedničkog nastupanja u oblasti sporta, udruživati u sportska društva. Predlog zakon izdvaja sportska društva od ostalih saveza, jer su ona više „zajednica” (složena sportska organizacija) nego prost savez sportskih organizacija. Osnovna karakteristika sportskih društava jeste veća unutrašnja kohezija i zavisnost udruženih

članica nego što je to slučaj kod „običnih” saveza i zajedničko osnovno ime svih udruženih članica.

Ukoliko je sportska organizacija deo sportskog društva onda je ono nosilac prava na zajednički naziv i zajedničke simbole, ako statutom sportskog društva nije drukčije određeno.

2.2.4. GRANSKI SPORTSKI SAVEZI (čl. 97–101)

Osim, eventualno, u oblasti sportske rekreacije, sportske organizacije prirodno teže da se povežu, kako bi zajednički organizovale sportska takmičenja i brinule se o razvoju sportske grane kojoj pripadaju. U toj težnji one ostvaruju različite oblike povezivanja, uspostavljaju piramidalnu strukturu povezivanja. Na vrhu piramide se nalazi nacionalni savez, kao vrhovna organizacija koja utvrđuje pravila po kojima se obavljaju sportske aktivnosti i delatnosti u konkretnoj sportskoj grani. Prihvatajući piramidalnu strukturu kao poželjan oblik organizovanja sportskih organizacija u određenoj sportskoj grani, Predlog zakona predviđa da se sportske organizacije, teritorijalni granski sportski savezi, samostalni profesionalni sportisti, savezi i stručna i druga udruženja u određenoj grani sporta koja ispunjavaju uslove za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti propisane ovim zakonom mogu, radi uređivanja pitanja od zajedničkog interesa, zajedničkog reprezentovanja, uređivanja pitanja organizovanja takmičenja i statusa sportista u određenoj grani sporta, udruživati u granske sportske saveze za jednu ili više sportskih grana u skladu sa zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Granski sportski savez mogu da čine samo sportske organizacije koje su upisane u Registar i ispunjavaju uslove za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti u skladu sa zakonom i sportskim pravilima. Sportske organizacije koje okupljaju lica s invaliditetom mogu se udruživati po sportskim granama ili po drugom kriterijumu, u skladu sa sportskim pravilima nadležnih međunarodnih sportskih saveza.

Granski sportski savezi upisuju se u Registar kod Agencije za privredne registre. Na osnivanje, upis u Registar, obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, rešavanje sporova, odgovornost, zabranu diskriminacije, naziv, angažovanje sportista i sportskih stručnjaka, kao i na druga pitanja u vezi s radom granskih sportskih saveza, shodno se primenjuju odredbe Predloga zakona koje se odnose na sportska udruženja. Granski sportski savez se može osnovati ako na području za koje se osniva ima najmanje tri registrovane sportske organizacije u grani sporta za koju se taj savez osniva.

Imajući u vidu potrebu sprečavanja sukoba interesa i profesionalizacije upravljanja u sportu i činjenicu da je nemoguće na kvalitetan način rukovoditi poslovima iz nadležnosti nacionalnog sportskog saveza ukoliko se istovremeno obavljaju i poslovi u drugim organizacijama u oblasti sporta, Predlog zakon predviđa da predsednik uprave ili zastupnik nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza ili drugog nacionalnog sportskog saveza ne može biti član uprave, predsednik ili zastupnik druge organizacije u oblasti sporta, osim uprave Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije, Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije i Pokrajinskog zavoda za sport i medicinu sporta.

Polazeći od činjenice da u velikoj većini sportova važi princip: jedan sport jedan savez, i da organizacija takmičenja ima značajne elemente ekonomske aktivnosti, i uvažavajući uporednopravna rešenja, Predlog zakon predviđa da je nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno granski sportski savez član nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza dužan da primi u članstvo sportske organizacije, teritorijalne granske sportske saveze, samostalne profesionalne sportiste, saveze i stručna i druga udruženja u određenoj grani sporta koja ispunjavaju uslove za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti propisane ovim

zakonom u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahteva za prijem u članstvo, ako je njihov statut u skladu sa statutom tog saveza.

Granski sportski savezi se osnivaju prvenstveno s ciljem: razvoja sportske grane, odnosno sportskih aktivnosti i delatnosti u području svog delovanja; usklađivanja aktivnosti svojih članova; reprezentovanja nacionalnog sporta u području svog delovanja; stvaranja uslova za postizanje vrhunskih sportskih rezultata; organizovanje i vođenje sportskih takmičenja; učešća u unapređenju stručnog rada sportskih stručnjaka; podsticanja bavljenja sportom, posebno dece i omladine, u svom području delovanja. Nadležni nacionalni granski sportski savezi su najviše nevladine organizacije u oblasti sporta za odgovarajuće grane sporta. Nadležni nacionalni granski sportski savez ima isključivu ulogu u određenoj grani sporta za reprezentovanje nacionalnog sporta na međunarodnim takmičenjima i u međunarodnim sportskim savezima, organizovanje i vođenje nacionalnih sportskih takmičenja i uređenje obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti putem sportskih pravila. Samo jedan sportski savez može da stekne status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u jednoj grani sporta, osim u slučaju sporta osoba sa invaliditetom.

Jedna od bitnih funkcija nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza jeste da donose sportska pravila, odnosno uređuju obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti u području svoje nadležnosti. Iz okolnosti da se nadležnom nacionalnom granskom sportskom savezu daje status najviše nevladine organizacije za određenu granu sporta, proistekla je i potreba da se propiše obaveza za te saveze da u potpunosti urede odnose u području svoje nadležnosti. Zbog toga je Predlogom zakona i predloženo da se sportskim pravilima utvrđuje naročito: sistem, propozicije, pravila i kalendar takmičenja, uključujući i određenje amaterskih i profesionalnih sportskih takmičenja i liga; pravila za organizovanje sportskih takmičenja; uslovi i kriterijumi za učešće na sportskim takmičenjima i postupak utvrđivanja njihove ispunjenosti, uključujući i uslove za nastup stranih sportista i sportista koji nastupaju za strane reprezentacije; način i postupak registrovanja ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije i opšte (minimalne) uslove za zaključenje ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije; uslovi za organizovanje i učešće sportskih organizacija u takmičenjima za područje više država ili više regiona stranih država; uslovi i način registrovanja sportista i sportskih stručnjaka za sportsku organizaciju, uključujući i registrovanje stranih sportista i sportskih stručnjaka; mere za sprečavanje negativnih pojava u sportu (doping, nasilje i nedolično ponašanje, lažiranje sportskih rezultata, rasizam i šovinizam, nelegalno klađenje i dr.); medicinska zaštita sportista; disciplinski postupak i disciplinske kazne; status sportista i sportskih stručnjaka i prelasci sportista i sportskih stručnjaka u domaće i inostrane sportske organizacije, uključujući transfere i ustupanje sportista između sportskih organizacija; uslovi za vršenje posredovanja u prelascima sportista iz jedne u drugu sportsku organizaciju; status sportskih sudija, suđenje na takmičenjima, nadzor nad suđenjem i status i nadležnosti drugih službenih lica na sportskim takmičenjima; obavljanje stručnog rada u sportskim organizacijama; druga pitanja utvrđena zakonom (npr. Zakonom o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama propisane su određene obaveze nacionalnih granskih sportskih saveza u pogledu donošenja odgovarajućih sportskih pravila vezanih za organizaciju sportskih priredbi, a slično važi i za Zakon o sprečavanju dopinga u sportu) i sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Nadležni nacionalni granski sportski savez daje i mišljenje Ministarstvu postojanju interesa za prijem u državljanstvo Republike Srbije sportiste ili sportskog stručnjaka koji je strani državljanin. Pored toga, Predlog zakona predviđa da je nadležni nacionalni granski sportski savez dužan da donese program razvoja grane sporta za koju je osnovan, za najmanje četiri godine, i da ga dostavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja jer dugoročno planiranje jeste preduslov razvoja i adekvatnog praćenja određene grane sporta. Utvrđuje se i

obaveza nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza da dostavlja Ministarstvu overen prevod statuta nadležnog međunarodnog sportskog saveza, uključujući i kasnije izmene i dopune statuta. Konačno, propisana je i obaveza nadležnih nacionalnih sportskih saveza da objavljuju na internet stranici Agencije za privredne registre godišnji finansijski izveštaj i revizorski izveštaj.

Polazeći od potrebe osiguranja profesionalizacije obavljanja bitnih poslova iz okvira delatnosti nadležnih nacionalnih sportskih saveza, teritorijalnih sportskih saveza, profesionalnih sportskih klubova i sportskih organizacija koje se takmiče u nacionalnim ligama, Predlogom zakona se predlaže da nadležni nacionalni granski sportski savezi, teritorijalni sportski savezi, profesionalni sportski klubovi i sportske organizacije koje se takmiče u nacionalnim sportskim ligama moraju da imaju zaposlenog ili angažovanog sportskog stručnjaka ili stručnjaka u sportu sa položenom sportskim stručnim ispitom. Stručni sportski ispit se polaže pred komisijom koju obrazuje Ministar iz reda istaknutih stručnjaka u oblasti sporta. Ministar propisuje i program, sadržaj, način i troškove polaganja stručnog sportskog ispita, obrazac uverenja o položenom stručnom sportskom ispitu i uređuje ostala pitanja u vezi sa stručnim sportskim ispitom.

2.2.5. SPORTSKI SAVEZ SRBIJE I DRUGI TERITORIJALNI SPORTSKI SAVEZI (član 102)

Pored organizovanja prema granama sporta, sportske organizacije uspostavljaju i različite oblike teritorijalnog multigranskog sportskog povezivanja. Predlog zakona je jasno utvrdio da se sportske organizacije i granski sportski savezi mogu, radi uređivanja i ostvarivanja sportskih pitanja od zajedničkog interesa, udruživati u sportske saveze, odnosno saveze sportova za određenu teritoriju (jedinicu lokalne samouprave, gradsku opštinu, autonomnu pokrajinu, Republiku Srbiju). U te teritorijalne sportske saveze mogu se udružiti i druge zainteresovane organizacije, u skladu sa statutom saveza. Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, kao i na druga pitanja u vezi sa radom teritorijalnog sportskog saveza, shodno se primenjuju odredbe Predloga zakona koje se odnose na granske sportske saveze.

Sportski savez Srbije jeste teritorijalni sportski savez za Republiku Srbiju u koji se udružuju nadležni nacionalni granski sportski savezi, nadležni nacionalni sportski savezi za oblasti sporta, nacionalna stručna i druga sportska udruženja, kao i teritorijalni sportski savezi za autonomnu pokrajinu, jedinicu lokalne samouprave i gradsku opštinu. Sportski savez Srbije obavlja poslove kojima se obezbeđuju uslovi za praćenje, razvoj i unapređenje sportske rekreacije, sporta dece, uključujući fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta i školski sport, univerzitetski sport, sport u dijaspori i vrhunskog sporta u neolimpijskim sportovima, kao i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i Nacionalnom strategijom razvoja sporta, a posebno: 1) utvrđuje, kao povereni posao, svojstvo lica koje se samostalno bavi sportom kao jedinim i osnovnim zanimanjem na osnovu merila za utvrđivanje tog svojstva, koja utvrđuje uz saglasnost Ministarstva; 2) rešava arbitražne sporove za neolimpijske sportove, oblasti sporta i teritorijalne sportske saveze; 3) učestvuje u radu Upravnog odbora Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije; 4) u svoje ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i prikuplja od nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza preko kojih se ostvaruje opšti interes u o neolimpijskim sportovima, nadležnih nacionalnih sportskih saveza preko kojih se ostvaruje opšti interes u određenim oblastima sporta i teritorijalnih sportskih saveza i u njihovo ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta; 5) učestvuje u radu stručnih komisija koje vrše evaluaciju programa koji se finansiraju u skladu sa ovim zakonom; 6) daje mišljenje na akt ministra kojim se utvrđuje nadležni nacionalni sportski savez za granu,

odnosno oblast sporta, sportske grane i sportske discipline u Republici Srbiji i sportske grane koje su od posebnog značaja za Republiku Srbiju; 7) učestvuje u radu komisije za pripremu kategorizacije sportova, sportista i sportskih stručnjaka i vrše rangiranje; 8) daje mišljenje u vezi sa kandidaturom za organizaciju velikih međunarodnih sportskih takmičenja na teritoriji Republike Srbije; 9) privremeno ostvaruje nadležnosti i prava i obaveze iz čl. 99, 100. i 106. Predloga zakona ukoliko u određenoj grani sporta ili oblasti sporta nije obrazovan nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno nadležni nacionalni sportski savez za oblast sporta ili nacionalni sportski savez izgubi status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, odnosno nadležnog nacionalnog sportskog saveza za oblast sporta ili nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno nadležni nacionalni sportski savez za oblast sporta ne funkcioniše u skladu sa ovim zakonom, ako zakonom nije drukčije utvrđeno; 10) prati ostvarivanje funkcija teritorijalnih sportskih saveza u jedinicama lokalne samouprave i odobravanje i realizaciju programa, odnosno projekata koji se finansiraju iz javnih prihoda u jedinicama lokalne samouprave i dva puta godišnje podnosi izveštaj Ministarstvu i jedinicama lokalne samouprave o tome; 11) stara se o unapređenju zaštite zdravlja sportista i sportskih stručnjaka iz neolimpijskih sportova i sprečavanju negativnih pojava u sportu; 12) privremeno ostvaruje nadležnosti teritorijalnog sportskog saveza jedinice lokalne samouprave u jedinici lokalne samouprave u kojoj nije obrazovan teritorijalni sportski savez ili on ne funkcioniše u skladu sa ovim zakonom.

Problemi u praksi su pokazali da je potrebno da Sportski savez Srbije, kao krovni nacionalni sportski savez za sportske saveze u jedinicama lokalne samouprave i nadležne nacionalne granske sportske saveze u neolimpijskim sportovima, obezbedi, s jedne strane, normalno funkcionisanje sportskog sistema u određenom neolimpijskom sportu kada nastanu privremeni problemi u funkcionisanju nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u tom sportu, odnosno nadležnog nacionalnog sportskog saveza za oblast sporta, a da, s druge strane, ostvari kontinuirano praćenje funkcija teritorijalnih sportskih saveza u jedinicama lokalne samouprave i ostvarivanja finansiranja sporta u jedinicama lokalne samouprave kako bi se blagovremeno ukazalo na moguće probleme i nepravilnosti. Problemi u funkcionisanju određenog nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, odnosno nadležnog nacionalnog sportskog saveza za oblast sporta ne smeju biti na štetu sportista i ostvarivanja opšteg interesu u oblasti sporta u Republici Srbiji.

2.2.6. OLIMPIJSKI KOMITET SRBIJE i PARAOLIMPIJSKI KOMITET SRBIJE (čl. 103. i 104)

Najviša međunarodna nevladina organizacija u oblasti sporta jeste Međunarodni olimpijski komitet (u daljem tekstu: MOK). Olimpijskom poveljom MOK-a utvrđeno je postojanje nacionalnih olimpijskih komiteta (u daljem tekstu: NOK) u državama priznatim od Ujedinjenih nacija i propisana je osnovna organizaciona struktura tih komiteta. Iz jedne zemlje može biti priznat samo jedan NOK, s tim da je za takvo priznanje isključivo nadležan MOK, koji daje i saglasnost na statute nacionalnih olimpijskih komiteta. Pripadajući u potpunosti ulogu i značaj MOK i njegovih pravila, Predlog zakona postavlja samo opšti okvir za organizovanje našeg NOK. Tako, Predlog zakona predviđa da je Olimpijski komitet Srbije organizacija u oblasti sporta, obrazovana u skladu sa Olimpijskom poveljom i priznat od strane MOK. Olimpijski komitet svoje aktivnosti obavlja u skladu sa načelima olimpijskog pokreta i Olimpijskom poveljom MOK. Pored toga, Predlog zakon taksativno definiše krug poslova koje prema ovom zakonu obavlja Olimpijski komitet Srbije. Tako Olimpijski komitet Srbije obavlja poslove kojima se obezbeđuju uslovi za: praćenje, razvoj i unapređenje vrhunskog sporta i sistema vrhunskog sporta u olimpijskim sportovima, organizaciju i održavanje međunarodnih sportskih takmičenja koja su u

nadležnosti MOKa, ostvarivanje međudržavne i međunarodne sportske saradnje i realizaciju programa i projekata iz ove oblasti koji su od opšteg interesa za Republiku Srbiju, kao i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, a posebno: 1) rešava arbitražne sporove za olimpijske sportove; 2) učestvuje u radu Upravnog odbora Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije; 3) u svoje ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i prikuplja od svojih stalnih članova (nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza olimpijskih sportova) i u njihovo ime predlaže godišnje i posebne programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta; 4) učestvuje u radu stručnih komisija koje vrše evaluaciju programa koji se finansiraju u skladu sa ovim zakonom; 5) daje mišljenje na akt ministra kojim se utvrđuju nacionalni granski sportski savezi čiji se programi finansiraju iz budžeta Republike Srbije, sportske grane i sportski objekti od značaja za Republiku Srbiju; 6) učestvuju u radu stručnih komisija za pripremu kategorizacije sportova, sportista i sportskih stručnjaka i vrši rangiranje; 7) daje mišljenje u vezi s kandidaturom za organizaciju velikih međunarodnih sportskih takmičenja na teritoriji Republike Srbije za olimpijske sportove; 8) privremeno ostvaruje funkciju nosioca programa nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza olimpijskog sporta iz člana 99. stav 1. Predloga zakona u odnosu na zadovoljavanje opšteg interesa u oblasti sporta iz člana 112. stav 1. tačka 1) Predloga zakona, ukoliko u određenoj grani sporta nije obrazovan nadležni nacionalni granski sportski savez ili nacionalni sportski savez izgubi status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza ili nadležni nacionalni granski sportski savez ne funkcioniše u skladu sa ovim zakonom; 9) stara se o unapređenju zaštite zdravlja sportista i sportskih stručnjaka iz olimpijskih sportova i sprečavanju negativnih pojava u sportu. Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, kao i na druga pitanja u vezi sa radom Olimpijskog komiteta, shodno se primenjuju odredbe Predloga zakona koje se odnose na nacionalne granske sportske saveze. Ovakvim rešenjem, Republika Srbija priznaje Olimpijski komitet kao svoj nacionalni olimpijski komitet.

Kada je u pitanju Paraolimpijski komitet Srbije on se Predlogom zakona određuje kao organizacija u oblasti sporta obrazovana u skladu s Paraolimpijskom poveljom i priznata od strane Međunarodnog paraolimpijskog komiteta. Paraolimpijski komitet Srbije obavlja poslove kojima se obezbeđuju uslovi za: praćenje, razvoj i unapređenje sporta osoba sa invaliditetom, organizaciju i održavanje međunarodnih sportskih takmičenja koja su u nadležnosti Međunarodnog paraolimpijskog komiteta, ostvarivanje međudržavne i međunarodne sportske saradnje i realizaciju programa i projekata iz oblasti sporta osoba sa invaliditetom koji su od opšteg interesa za Republiku Srbiju, kao i druge poslove u skladu sa ovim zakonom. Na Paraolimpijski komitet Srbije se shodno primenjuju odredbe Predloga zakona koje se odnose na Olimpijski komitet Srbije.

Takođe, Predlogom zakonom je utvrđena obaveza da Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije sporazumno utvrđuju kodeks profesionalne etike za obavljanje stručnog rada u sportu.

2.2.7. STRUČNA I DRUGA UDRUŽENJA I SAVEZI U OBLASTI SPORTA (čl. 105. i 106)

Pored prethodno navedenih najčešćih oblika udruživanja, u oblasti sporta se u praksi sreću i druga različita udruženja. Zbog toga, Predlog zakona ta udruženja i saveze izdvaja u posebnu grupu. Najčešće je reč o tzv. stručnim udruženjima, ali ima i drugih. Dakle, sportski stručnjaci i stručnjaci u sportu mogu se radi uređivanja i ostvarivanja stručnih sportskih pitanja od zajedničkog interesa udruživati u stručna sportska udruženja (udruženja trenera, sportskih sudija i dr.).

Pored toga, sportske organizacije, sportski savezi i druga pravna i fizička lica mogu radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i interesa u oblasti sporta osnivati i druga dobrovoljna, nevladina i neprofitna udruženja (organizacioni komiteti, udruženja navijača i dr.) i saveze u oblasti sporta. Međutim, ovim udruženjem ne smatra se udruženje kome osnovni statutarni razlog osnivanja nije ostvarivanje ciljeva u oblasti sporta, već ostvarivanje nekog drugog dopuštenog cilja, u skladu sa zakonom kojim je uređen rad udruženja.

Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, kao i na druga pitanja u vezi sa radom ovih udruženja i saveza, shodno se primenjuju odredbe Predloga zakona koje se odnose na sportska udruženja.

Za razliku od važećeg Zakona o sportu, Predlog zakon jasno pravi razliku između sportskih saveza za određenu granu sporta i sportskih saveza za određenu oblast sporta (sportska rekreacija, školski i univerzitetski sport, sport u vojsci, sport u policiji i dr.). Utoliko, sportske organizacije, teritorijalni sportski savezi za određenu oblast sporta i stručna i druga udruženja u određenoj oblasti sporta mogu se udruživati u sportske saveze za oblasti sporta, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima nadležnog nacionalnog sportskog saveza za određenu oblast sporta. Na osnivanje, upis u Registar i obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti, sticanje sredstava i ostvarivanje prihoda, kao i na druga pitanja u vezi sa radom sportskog saveza za oblast sporta shodno se primenjuju odredbe Predloga zakona koje se odnose na granske sportske saveze, ako ovim zakonom nije drukčije određeno. I nacionalni sportski savez za oblast sporta ima obavezu da donosi četvorogodišnji programa razvoja oblasti sporta za koju je osnovan.

2.2.8. ZAVOD ZA SPORT I MEDICINU SPORTA REPUBLIKE SRBIJE (čl. 107–109)

Zakonom o sportu iz 1996. godine osnovan je Republički zavod za sport, kao javna ustanova koja treba da brine o razvoju stručnog rada u oblasti sporta i da bude stručni servis kako Ministarstva, tako i organizacija u oblasti sporta. Polazeći od pozitivnih stranih iskustava i smatrajući da je Republici Srbiji potrebna odgovarajuća stručna institucija za koordinisanje i ostvarivanje aktivnosti na unapređenju stručnog rada u oblasti sporta i vršenje potrebnih istraživanja i prikupljanje podataka, Zakon o sportu iz 2011. godine utvrdio je rešenja koja su težila, s jedne strane jačanju uloge Republičkog zavoda, a s druge strane, je trebalo da dovedu do njegovog konsolidovanja. Kako su ti ciljevi u značajnom delu ostvareni, Predlogom zakonom se dalje unapređuje delatnost Republičkog zavoda, imajući u vidu uslove njegovog rada koji su u međuvremenu ispunjeni.

Delatnost Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije prema Predlogu zakona obuhvata: periodična testiranja, odnosno praćenje antropoloških sposobnosti i karakteristika dece, omladine i odraslih; kontrolu treniranosti perspektivnih i vrhunskih sportista i stručno-savetodavnu pomoć tim sportistima i sportskim stručnjacima; organizaciju i realizaciju kontinuiranih treninga i završnih priprema vrhunskih i perspektivnih sportista; vođenje nacionalnih evidencija u oblasti sporta (prikupljanje podataka i obrada) i periodično objavljivanje i publikovanje zbirnih podataka iz nacionalnih evidencija; stručno osposobljavanje i usavršavanje sportskih stručnjaka i stručnjaka u oblasti sporta i medicine sporta u saradnji sa odgovarajućom akreditovanom visokoškolskom ustanovom, u skladu sa zakonom; obavljanje nadzora nad stručnim radom u oblasti sporta, preko istaknutih sportskih stručnjaka (stručni sportski nadzornici); evaluaciju zdravstvenog stanja učesnika u fizičkim aktivnostima; unapređenje zdravstvenog stanja i funkcionalnih sposobnosti perspektivnih i vrhunskih sportista; organizacionu i stručnu pomoć organizacijama koje realizuju programe kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i organizatorima velikih međunarodnih sportskih takmičenja; savetovanje pri planiranju, izgradnji i rekonstrukciji sportskih objekata u javnoj svojini i praćenje

njihove iskorišćenosti; propagandnu, izdavačku, naučnu, istraživačko-razvojnu i bibliotečku delatnost u oblasti sporta i medicine sporta, u skladu sa zakonom; učestvovanje u izradi Nacionalne strategije razvoja sporta; davanje mišljenja i stručne pomoći učesnicima u sistemu sporta u pitanjima od značaja za razvoj sporta; međunarodnu saradnju u oblasti sporta i medicine sporta; unapređenje razvoja sporta dece i mladih; praćenje planiranja izgradnje i iskorišćenosti sportskih objekata; identifikaciju i razvoj sportskih talenata, u saradnji sa nadležnim nacionalnim granskim sportskim savezima. Pored toga, ovaj zavod ima status i nacionalnog trening centra.

Kako je Republički zavod osnovan kao ustanova, na njegovu organizaciju i rad primenjuju se propisi o javnim službama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno, a sredstva za rad se obezbeđuju u budžetu Republike Srbije i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom. Organi Republičkog zavoda jesu: direktor i upravni odbor. Upravni odbor Republičkog zavoda ima sedam članova, od kojih dva predstavnika Ministarstva, jednog predstavnika istaknutih stručnjaka iz oblasti sporta koje predlaže Ministarstvo, jednog predstavnika Olimpijskog komiteta Srbije, jednog predstavnika Sportskog saveza Srbije i dva predstavnika Republičkog zavoda. Za člana upravnog odbora i direktora Republičkog zavoda može biti imenovano lice koje ima visoko obrazovanje, a direktora, predsednika i članove upravnog odbora Republičkog zavoda imenuje i razrešava Vlada. Upravni odbor Republičkog zavoda odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova upravnog odbora. Nadzor nad zakonitošću rada Republičkog zavoda vrši Ministarstvo.

2.2.9. USTANOVE I PRIVREDNA DRUŠTVA ZA OBAVLJANJE SPORTSKIH DELATNOSTI (član 110)

Predlogom zakona se reguliše i rad organizacija za obavljanje sportske delatnosti. To su one organizacije koje svojom delatnošću omogućavaju, odnosno stvaraju uslove za obavljanje sportskih aktivnosti. Organizaciju za obavljanje sportske delatnosti može osnovati fizičko ili pravno lice u obliku preduzeća, odnosno ustanove. U pitanju su organizacije u oblasti sporta koje nisu sportska privredna društva.

Prema rešenjima iz Predloga zakona, ustanove u oblasti sporta mogu osnovati, u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne službe, Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave (osnivač) i u budžetu osnivača obezbeđuju se sredstva za rad, u skladu sa zakonom. Godišnji program rada ove ustanove odobrava osnivač. Ustanove u oblasti sporta mogu osnovati i druga pravna i fizička lica, pod uslovima propisanim zakonom.

Privredna društva za obavljanje sportske delatnosti mogu osnovati fizička ili pravna lica u skladu sa zakonom.

Ustanove i privredna društva za obavljanje sportske delatnosti mogu obavljati sportsku delatnost ako imaju obezbeđen odgovarajući prostor, odnosno objekat, odgovarajuću opremu, odgovarajuće sportske stručnjake u zavisnosti od vrste delatnosti, ako ispunjavaju uslove u pogledu bezbednosti za obavljanje delatnosti i ako imaju odgovarajuću unutrašnju organizaciju, odnosno službu. Ove uslove bliže propisuje Ministar, a njihovu ispunjenost utvrđuje rešenjem sportski inspektor u okviru inspekcijiskog nadzora. Na rešenje sportskog inspektora može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Ustanova i privredno društvo za obavljanje sportske delatnosti ne može u nazivu imati reč: „klub” ili „savez”.

2.2.10. SPORTSKE ZADUŽBINE, FONDACIJE I FONDOVI (član 111)

Radi ostvarivanja društveno korisnih ciljeva u oblasti sporta mogu se osnivati sportske zadužbine i fondacije. Na osnivanje i rad sportskih zadužbina i fondacija primenjuju se propisi o zadužbinama i fondacijama.

Predlogom zakona se predlaže da Republika Srbija osniva Nacionalni fond za razvoj sporta s ciljem podrške unapređenju sportske rekreacije, promocije i podsticanja bavljenja sportom svih građana Republike Srbije, a naročito dece, žena, omladine i osoba sa invaliditetom. Cilj osnivanja Fonda bio bi objedinjavanje sredstava iz više izvora za finansiranje programa u oblasti sporta kojima se podržava unapređenje masovnog sporta, u svim segmentima stanovništva, kako bi se, s jedne strane koncentracijom sredstava na jednom mestu na adekvatan i efikasan način odgovorilo na potrebe učesnika u sistemu sporta, a, s druge strane, obezbedila adekvatna kontrola i transparentnost trošenja sredstava namenjenih sportu. Nacionalni fond za razvoj sporta se osniva kao budžetski fond u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem i za ostvarivanje svojih ciljeva prvenstveno se finansira iz donacija od strane organizacija u oblasti sporta i drugih pravnih lica, kao i iz drugih sredstava u skladu sa zakonom. Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave može osnovati budžetski fond za razvoj sporta za ostvarivanje ciljeva za koja se osniva Nacionalni fond za razvoj sporta.

3. OPŠTI INTERES U OBLASTI SPORTA (čl. 112–138)

U delu Predloga zakona posvećenom ostvarivanju opšteg interesa i potreba i interesa građana u oblasti sporta regulisana su dva pitanja: 1) šta se smatra opštim interesom u oblasti sporta za Republiku Srbiju, odnosno šta se smatra potrebama građana u oblasti sporta koje se zadovoljavaju u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave; 2) na koji način se vrši izbor programa koji će se finansirati iz javnih prihoda.

Oblasti koje su utvrđene kao opšti interes u oblasti sporta, odnosno potrebe građana u oblasti sporta, definisane su u skladu sa uporednopravnim rešenjima, Evropskom sportskom poveljom, Evropskom poveljom o sportu za sve i Evropskom urbanom poveljom Saveta Evrope i Deklaracijom o specifičnim karakteristikama sporta i Evropskim modelom sporta Evropske unije.

Opšti interes u oblasti sporta za čije se ostvarivanje obezbeđuju sredstva u budžetu Republike jeste: 1) obezbeđivanje uslova za pripremu, učešće i ostvarivanje vrhunskih sportskih rezultata sportista na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i drugim velikim međunarodnim sportskim takmičenjima; 2) unapređenje sistema sporta i podizanje kapaciteta Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije i drugih nadležnih nacionalnih sportskih saveza za grane i oblasti sporta preko kojih se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta, uključujući i unapređenje zaštite zdravlja sportista, unapređenje stručnog rada i stručnog osposobljavanja u sportu; 3) izgradnja, opremanje i održavanje sportskih objekata koji su od značaja za razvoj sporta na celom području Republike Srbije, vodeći računa o regionalnoj pokrivenosti i stepenu razvoja sportske infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave; 4) stipendije za sportsko usavršavanje vrhunskih sportista amatera i novčana pomoć vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama; 5) nacionalna priznanja i nagrade za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta; 6) aktivnosti sportskih kampova za perspektivne sportiste, koji su od posebnog značaja za Republiku Srbiju; 7) organizacija međunarodnih i nacionalnih sportskih takmičenja od značaja za Republiku Srbiju; 8) obezbeđivanje uslova za organizovanje i održavanje školskih i univerzitetskih sportskih takmičenja na nivou Republike Srbije; 9) unapređenje sportske rekreacije, promocija i podsticanje bavljenja sportom svih građana Republike Srbije, a naročito dece, žena, mladih i osoba sa invaliditetom; 10) sprečavanje negativnih pojava u sportu (doping, nasilje i nedolično ponašanje, nameštanje sportskih rezultata, nelegalno klađenje i dr.); 11) unapređenje zaštite zdravlja sportista, unapređenje stručnog rada i stručnog osposobljavanja u sportu;

12) međudržavna i međunarodna sportska saradnja i razvijanje sporta i saradnje sa organizacijama iz dijaspore; 13) naučni skupovi, istraživačko-razvojni i naučno-istraživački projekti u sportu i izdavanje sportskih publikacija od nacionalnog značaja; 14) delatnost i programi organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač Republika Srbija.

Potrebe i interesi građana u oblasti sporta za čije se ostvarivanje obezbeđuju sredstva u budžetu autonomne pokrajine, u skladu sa ovim zakonom jesu: izgradnja, opremanje i održavanje sportskih objekata kojima se doprinosi razvoju sporta na području autonomne pokrajine, odnosno obezbeđuju uslovi za razvoj vrhunskog sporta na teritoriji autonomne pokrajine (sportski objekti od značaja za autonomnu pokrajinu); promocija i podsticanje bavljenja građana sportom, posebno dece, omladine, žena i osoba sa invaliditetom, na teritoriji autonomne pokrajine; organizacija sportskih takmičenja od značaja za autonomnu pokrajinu; stvaranje uslova za razvoj vrhunskog sportskog stvaralaštva i unapređenje kvaliteta rada sa mladim sportskim talentima na teritoriji autonomne pokrajine; školska sportska takmičenja na nivou autonomne pokrajine; delatnost Pokrajinskog zavoda za sport i drugih organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač autonomna pokrajina; aktivnosti pokrajinskih sportskih saveza od značaja za autonomnu pokrajinu; razvoj sportskih grana koje su od posebno značaja za autonomnu pokrajinu; sprečavanje negativnih pojava u sportu (doping, nasilje i nedolično ponašanje, nameštanje sportskih rezultata, nelegalno klađenje i dr.); stručno-sportski skupovi, istraživačko-razvojni i naučnoistraživački projekti i izdavanje sportskih publikacija od značaja za autonomnu pokrajinu; unapređivanje stručnog rada u organizacijama u oblasti sporta sa teritorije autonomne pokrajine; nagrade i priznanja za postignute sportske rezultate i doprinos razvoju sporta u autonomnoj pokrajini; stipendije za sportsko usavršavanje kategorisanih sportista, posebno perspektivnih sportista; prikupljanje i distribucija podataka u oblasti sporta od značaja za autonomnu pokrajinu, uključujući periodična testiranja (eurofit testovi) i praćenje, u anonimiziranom obliku, stanja fizičkih sposobnosti dece, omladine i odraslih na teritoriji autonomne pokrajine; druge potrebe i interesi građana u oblasti sporta od značaja za autonomnu pokrajinu, koje utvrdi autonomna pokrajina preko svojih organa.

Autonomna pokrajina, preko svojih organa, u skladu sa zakonom: obezbeđuje ostvarivanje potreba i interesa građana u oblasti sporta na teritoriji autonomne pokrajine; uređuje i vodi evidencije u oblasti sporta od značaja za autonomnu pokrajinu; utvrđuje sportske objekte od značaja za autonomnu pokrajinu; obezbeđuje uslove za rad, odnosno obavljanje delatnosti Pokrajinskog zavoda za sport i drugih organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač autonomna pokrajina; utvrđuje preko kojih se pokrajinskih sportskih saveza zadovoljavaju potrebe i interesi građana na teritoriji autonomne pokrajine kada je u jednoj sportskoj grani registrovano više pokrajinskih granskih sportskih saveza i utvrđuje koje sportske grane su od posebnog značaja za autonomnu pokrajinu; uređuje bliže uslove za korišćenje javnih sportskih terena na teritoriji autonomne pokrajine; vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona na teritoriji autonomne pokrajine.

Potrebe građana u oblasti sporta koje se zadovoljavaju u jedinicama lokalne samouprave (opštine i gradovi), u skladu sa zakonom, jesu: podsticanje i stvaranje uslova za unapređenje sportske rekreacije, odnosno bavljenja građana sportom, posebno dece, omladine, žena i osoba sa invaliditetom; izgradnja, održavanje i opremanje sportskih objekata na teritoriji jedinice lokalne samouprave, a posebno javnih sportskih terena u stambenim naseljima ili u njihovoj blizini i školskih sportskih objekata i nabavka sportske opreme i rekvizita; organizacija sportskih takmičenja od posebnog značaja za jedinicu lokalne samouprave; obezbeđenje uslova i organizovanje sportskih kampova za sportski razvoj talentovanih sportista i unapređenje kvaliteta stručnog rada sa njima; učešće sportskih organizacija sa teritorije jedinice lokalne samouprave u domaćim i evropskim klupskim takmičenjima; fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta i školski sport (unapređenje fizičkog vežbanja, rad školskih sportskih sekcija i društava, opštinska, gradska i

međuopštinska školska sportska takmičenja i dr.); delatnost organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač ili član jedinica lokalne samouprave; delatnost organizacija u oblasti sporta sa sedištem na teritoriji jedinice lokalne samouprave koje su od posebnog značaja za jedinicu lokalne samouprave; unapređenje zaštite zdravlja sportista i obezbeđivanje adekvatnog sportsko-zdravstvenog obrazovanja sportista, posebno mladih, uključujući i antidoping obrazovanje; stipendiranje za sportsko usavršavanje kategorisanih sportista, posebno perspektivnih sportista; sprečavanje negativnih pojava u sportu; edukacija, informisanje i savetovanje građana, sportista i ostalih učesnika u sistemu sporta o pitanjima bitnim za odgovarajuće bavljenje sportskim aktivnostima i delatnostima; periodična testiranja (eurofit testovi), sakupljanje, analiza i distribucija relevantnih informacija za adekvatno zadovoljavanje potreba građana u oblasti sporta na teritoriji jedinice lokalne samouprave, istraživačko-razvojni projekti i izdavanje sportskih publikacija; unapređivanje stručnog rada učesnika u sistemu sporta sa teritorije jedinice lokalne samouprave i podsticanje zapošljavanja visokokvalifikovanih sportskih stručnjaka i vrhunskih sportista; racionalno i namensko korišćenje sportskih sala i sportskih objekata u državnj svojnini čiji je korisnik jedinica lokalne samouprave i sportskih objekata u svojnini jedinica lokalne samouprave, kroz odobravanje njihovog korišćenja za sportske aktivnosti i dodelu termina za treniranje učesnicima u sistemu sporta; nagrade i priznanja za postignute sportske rezultate i doprinos razvoju sporta.

Finansiranje ostvarivanja opšteg interesa u oblasti sporta

U koncipiranju predloženih rešenja, Predlog zakona je pošao od odgovarajućih uporednopravnih iskustava, kao i odredbi zakona kojim se uređuje budžetski sistem, kojim je propisano da se prilikom izvršenja budžeta moraju poštovati principi efikasnosti i ekonomičnosti, potpunosti, tačnosti i jedinstvene budžetske klasifikacije. Opšti interes u oblasti sporta ostvaruje se kroz finansiranje i sufinansiranje programa i projekata i to na godišnjem nivou (godišnji program), i po javnom pozivu (posebni program). Navedene programe nosioci programa dostavljaju prema dinamici utvrđenoj Programskim kalendarom koji je utvrđen Predlogom zakona. Pored toga, Predlogom zakona su predviđeni uslovi i kriterijumi za odobravanje programa u skladu sa ovim zakonom, strategijom razvoja sporta i utvrđenom kategorizacijom. Godišnje programe razmatra i odobrava Ministarstvo, a za ocenu programa Ministar formira posebnu komisiju koja, po razmatranju tih programa, dostavlja predlog za odobrenje programa. Sa nosiocem odobrenog programa, Ministarstvo zaključuje ugovor o realizovanju programa čija je sadržina predviđena Predlogom zakona, a ukoliko se nosilac odobrenog programa ne odazove pozivu za zaključenje ugovora u roku od osam dana od dana poziva, smatra se da je odustao od predloga programa. Predlog zakona se predlaže da se uvede obaveza nosiocima odobrenih programa da Ministarstvu na njegov zahtev, kao i u rokovima utvrđenim ugovorom o realizaciji programa, a najmanje jednom godišnje, dostave izveštaj sa potrebnom dokumentacijom o ostvarivanju programa ili delova programa i korišćenju sredstava budžeta Republike Srbije. Ministarstvo može obustaviti dalje finansiranje programa, odnosno jednostrano raskinuti ugovor o realizovanju programa ako nosilac odobrenog programa ne dostavi izveštaj u roku predviđenom ugovorom. Ministarstvo vrši nadzor nad realizacijom programa i namenskim korišćenjem odobrenih sredstava i jednom godišnje izveštava Vladu o korišćenju sredstava budžeta Republike Srbije za ostvarivanje opšteg interesa u oblasti sporta.

Sredstva dobijena iz budžeta Republike Srbije za realizovanje programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta moraju se vratiti davaocu sredstava zajedno sa zateznom kamatom od momenta prijema, ukoliko podnosilac, odnosno nosilac programa, odnosno projekta: netačno ili nepotpuno obavesti davaoca sredstava o bitnim okolnostima vezanim za odobrenje i realizovanje programa, odnosno projekta; svojim propustom ne izvrši program u celini ili ga izvrši u nebitnom

delu; upotrebi sredstva nenamenski, u potpunosti ili delimično; ne pridržava propisanih ili ugovorenih mera koje su utvrđene radi osiguranja realizacije programa; ne dostavi u predviđenim rokovima potrebne izveštaje i dokaze, iako ga je davalac sredstava prethodno upozorio na nepravilnosti i posledice; prestane da ispunjava uslove koji su na osnovu ovog zakona potrebni za dobijanje sredstava; spreči ili onemogući sprovođenje propisanih, odnosno ugovorenih kontrolnih mera. Ministarstvo može zahtevati povraćaj dela datih sredstava ako je program samo delimično realizovan ili je realizovan sa bitnim zakašnjenjem ili se nosilac programa nije pridržavao propisanih ili ugovorenih mera koje su utvrđene radi osiguranja realizacije programa, odgovornošću nosioca programa, osim ako su realizovanim aktivnostima postignuti bitni efekti programa. Ministarstvo vrši po završetku odobrenog programa analizu realizacije programa i postizanja planiranih efekata i u slučaju da oceni da planirani efekti nisu postignuti u bitnom delu propustom nosioca programa, zatražiće od nosioca programa da održi skupštinu u roku od 60 dana radi utvrđenja odgovornosti lica koja su realizovala program i lica koja su učestvovala u donošenju odluka koje su dovele do nepostizanja planiranih efekata programa. U opredeljenju za ovakav način finansiranja programa i projekata u oblasti sporta, posebno su uzeti u obzir i kriterijumi Saveta Evrope za finansiranje programa nevladinih organizacija iz javnih prihoda i okolnost da takav režim važi za finansiranje programa nevladinih organizacija u drugim oblastima. U svakom slučaju, nosilac programa ne može dobijati sredstva iz javnih prihoda za realizaciju svojih programa dve godine od dana kada je utvrđeno da je u potpunosti nenamenski upotrebio odobrena sredstava za realizaciju programa ili svojim propustom nije postigao u bitnom delu planirane efekte programa.

U Predlogu zakona je u osnovi zadržan sistem programskog finansiranja sporta iz budžeta Republike Srbije, autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave onako kako je postavljen važećim Zakonom o sportu. Međutim, znatan je deo odredaba koje su usmerene na dalju dogradnju i unapređenje uspostavljenog sistema finansiranja.

Precizira se da se Finansijski plan za realizaciju programa, odnosno projekta (budžet programa) sastoji iz neposrednih troškova realizacije programa, odnosno projekta u vezi zarada i honorara lica angažovanih na neposrednoj realizaciji programa, odnosno projekta, materijalnih troškova i administrativnih troškova realizacije programa, odnosno projekta (opravdani direktni troškovi) i dodatnih opravdanih troškova nosioca programa, odnosno projekta (opravdani indirektni troškovi) koji ne mogu biti veći od 15% od opravdanih direktnih troškova.

Propisuje se da se troškovi programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta moraju odnositi, po pravilu, najmanje 15% na aktivnosti povezane sa sportom dece.

Propisuje se ograničenje da jednom nadležnom nacionalnom granskom sportskom savezu, odnosno jednom nadležnom nacionalnom sportskom savezu za oblast sporta ne može da se odobri više od 20% sredstava od ukupne sume sredstava budžeta Republike Srbije predviđenih za finansiranje programa nadležnih nacionalnih sportskih saveza.

Ministar utvrđuje: 1) nadležne nacionalne sportske saveze za sportske grane i oblasti sporta u Republici Srbiji; 2) sportske grane i oblasti sporta u Republici Srbiji i sportske discipline u okviru sportskih grana i oblasti sporta; 3) sportske grane koje su od posebnog značaja za Republiku Srbiju.

Ugovor o odobrenju programa, odnosno projekta kojim se zadovoljava opšti interes u oblasti sporta u Republici Srbiji koji je zaključen suprotno ovom zakonu ništav je.

Sportistima, državljanima Republike Srbije koji kao reprezentativci Republike Srbije osvoje medalju na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama, Šahovskoj olimpijadi, svetskim i evropskim prvenstvima u olimpijskim i paraolimpijskim sportskim disciplinama, ili su bili, odnosno budu nosioci svetskog rekorda u

olimpijskim i paraolimpijskim sportskim disciplinama, ili postanu osvajači DEJVIS kup-a ili FED kup-a Međunarodne teniske federacije, dodeljuje se nacionalno sportsko priznanje u vidu doživotnog mesečnog novčanog primanja nakon navršenih 40 godina života. Sportistima i trenerima državljanima Republike Srbije, koji kao članovi reprezentacije Republike Srbije na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama, Šahovskoj olimpijadi i svetskim i evropskim prvenstvima u olimpijskoj ili paraolimpijskoj sportskoj disciplini osvoje jednu od medalja ili osvoje DEJVIS kup ili FED kup Međunarodne teniske federacije, dodeljuje se novčana nagrada. Sportskoj organizaciji na teritoriji Republike Srbije koja osvoji evropsko klupsko prvenstvo najvišeg nivoa prema kriterijumima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, u sportovima prve kategoriji prema Nacionalnoj kategorizaciji sportova, dodeljuje se novčana nagrada. Vlada uređuje bliže uslove, način i visinu nacionalnih sportskih priznanja i novčanih nagrada i odlučuje o dodeli nacionalnog sportskog priznanja i novčane nagrade, na predlog Ministarstva. Ukoliko nosilac nacionalnog sportskog priznanja svojim ponašanjem ili učešćem u aktivnostima koje nisu u skladu sa zakonom, sportskim pravilima ili drugim opštim aktima organizacija u oblasti sporta šteti ugledu sporta, i na taj način, ugledu Republike Srbije, Vlada može, na predlog Ministarstva, da ne dodeli, odnosno ukine nacionalno sportsko priznanje. Vlada odlučuje rešenjem o dodeli nacionalnog sportskog priznanja i novčane nagrade na predlog Ministarstva, a po podnetim zahtevu lica koje ispunjava ovim zakonom propisane uslove. Vlada rešenjem odlučuje i da se ne dodeli ili da se oduzme nacionalno sportsko priznanje ako postoje razlozi utvrđeni ovim zakonom. Nagrade sportistima i sportskim trenerima državljanima Republike Srbije za poseban doprinos razvoju i afirmaciji neolimpijskog sporta i kriterijumi za njihovu dodelu uređuju se posebnim aktom Vlade, pri čemu visina iznosa nagrada ne može da prelazi iznose utvrđene za olimpijske sportove.

Vrhunskim sportistima amaterima za sportsko usavršavanje dodeljuje se stipendija, a vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama za razvoj sporta u Republici Srbiji može se dodeliti novčana pomoć. Novčanu pomoć može dobiti vrhunski sportista sa posebnim zaslugama za razvoj sporta koji je kategorizacijom sportista, u skladu sa ovim zakonom, rangiran kao zaslužni sportista. Vrhunski sportista amater koji je dobio stipendiju za sportsko usavršavanje i vrhunski sportista sa posebnim zaslugama koji je dobio novčanu pomoć u skladu sa ovim zakonom ne mogu sredstva dobijana po ovim osnovima koristiti suprotno nameni za koju su sredstva dobijena, niti preneti deo ili celokupan iznos tih sredstava drugim učesnicima u sistemu sporta. U slučaju da vrhunski sportista amater koji je dobio stipendiju za sportsko usavršavanje i vrhunski sportista sa posebnim zaslugama koji je dobio novčanu pomoć u skladu sa ovim zakonom sredstva dobijana po ovim osnovima koriste suprotno nameni za koju su sredstva dobijena ili prenesu deo ili celokupan iznos tih sredstava drugim učesnicima u sistemu sporta obavezni su da izvrše povraćaj dela ili celokupnog iznosa sredstava dobijenih po ovom osnovu.

Broj stipendija koje mogu dobiti vrhunski sportisti amateri istog nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza određuje se prema rangu sporta i rangu nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza kome sportista pripada, koji je utvrđen kategorizacijom sportova i nacionalnih granskih sportskih saveza, u skladu sa ovim zakonom. Visina mesečnog iznosa stipendije za sportsko usavršavanje vrhunskih sportista amatera utvrđuje se u zavisnosti od ranga koji sportisti imaju u skladu sa nacionalnom kategorizacijom sportista. Vrhunski sportista može dobiti stipendiju za sportsko usavršavanje, odnosno novčanu pomoć ukoliko je obuhvaćen predlogom godišnjeg programa nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza iz člana 116. stav 3. Predloga zakona i ako ispunjava obaveza prema nacionalnoj sportskoj reprezentaciji. Pravo na stipendiju za sportsko usavršavanje prestaje sportisti sticanjem nacionalnog priznanja za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta u skladu sa ovim zakonom ili prestankom ispunjavanja propisanih uslova. Predlogom zakona je predloženo i da se novčana pomoć vrhunskom sportisti može

koristiti za pokriće troškova koje je sportista lično imao za pripreme ili učešće na takmičenjima ili za lečenje prouzrokovano povredom nastalom na takmičenju, ili za pokriće drugih posebno opravdanih troškova, pod uslovom da ti troškovi već nisu pokriveni davanjima organizacija u oblasti sporta, sponzora ili donatora, odnosno da troškovi lečenja nisu pokriveni zdravstvenim osiguranjem, u skladu sa zakonom.

Ministar utvrđuje bliže uslove i kriterijume, način i postupak za odobrenje stipendiranja vrhunskih sportista amatera za sportsko usavršavanje i za dodelu novčane pomoći vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama, kao i kriterijume za utvrđivanje visine mesečnog iznosa stipendija i visine novčane pomoći. Sa dobitnikom stipendije i novčane nagrade i priznanja Ministarstvo zaključuje ugovor na osnovu koga se sportisti, odnosno sportskom stručnjaku mesečno isplaćuje stipendija, odnosno novčana pomoć ili novčano priznanje. Time sportista dolazi u direktan odnos sa Ministarstvom u pogledu sredstava odobrenih na ime stipendije za sportsko usavršavanje.

Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije kao predlagači programa iz člana 116. stav 1. Predloga zakona dužni su da prate realizaciju odobrenih programa i da na kraju realizacije programa podnose izveštaj Ministarstvu o ostvarivanju ciljeva i efekata programa, a ako se uoče ozbiljni problemi i nedostaci u realizaciji programa i pre toga. Cilj je osiguranje namenskog trošenja dobijenih sredstava i postizanja planiranih efekata odobrenih programa.

Nadležni nacionalni sportski savezi obavezni su da Olimpijskom komitetu Srbije, Paraolimpijskom komitetu Srbije i Sportskom savezu Srbije pruže sve potrebne informacije i omoguće uvid u sva dokumenta i sve aktivnosti vezane za realizaciju programa, kao i da im dostavljaju u isto vreme kada i Ministarstvu, primerak izveštaja o realizaciji programa.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, kao i organizacije u oblasti sporta čiji se programi i projekti u oblasti sporta finansiraju iz javnih prihoda Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i od strane javnih preduzeća dostavljaju Ministarstvu izveštaj o odobrenim i realizovanim programima i projektima kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u oblasti sporta.

Nosilac programa ne može dobijati sredstva iz javnih prihoda za realizaciju svojih programa dve godine od dana kada je utvrđeno da je svojom krivicom upotrebio nenamenski više od 10% odobrenih sredstava za realizaciju programa, propustio da u celini realizuje program ili nije postigao u bitnom delu planirane efekte programa.

Imajući u vidu probleme koji postoje u praksi u vezi finansiranja sportskih organizacija, posebno u jedinicama lokalnih samouprave, Predlogom zakona se predlaže uvođenje ograničenja – da jednoj organizaciji u oblasti sporta ne može da se odobri više od 20% sredstava od ukupne sume sredstava budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave predviđenih za finansiranje programa iz oblasti sporta, s tim da se troškovi programa kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave moraju odnositi, po pravilu, najmanje 15% na aktivnosti povezane sa sportom dece.

Nosilac odobrenog programa, odnosno projekta kome su preneti sredstva dužan je da namenski koristi sredstva dobijena iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Odredbe Predloga zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona koje se odnose na uslove, kriterijume i način odobrenja programa i projekata, odnosno finansiranje delatnosti kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta, zaključenje ugovora, podnošenje izveštaja, kontrolu realizacije i obavezu vraćanja dobijenih sredstava, shodno se primenjuju i na programe, odnosno delatnosti kojima se zadovoljavaju potrebe građana u oblasti sporta u jedinicama lokalne samouprave. Jedinica lokalne samouprave preko svojih organa uređuje bliže uslove, kriterijume i način i postupak dodele sredstava iz budžeta jedinice lokalne samouprave, odnosno

odobrenje programa za zadovoljavanje potreba građana u oblasti sporta na teritoriji jedinice lokalne samouprave i način javnog objavljivanja podataka o predloženim programima za finansiranje, odobrenim programima i realizaciji odobrenih programa. Ugovor o odobrenju programa, odnosno projekta kojim se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u jedinici lokalne samouprave koji je zaključen suprotno ovom zakonu ili bez postojanja propisanog akta ništav je. Jedinice lokalne samouprave mogu odobravati programe organizacije u oblasti sporta u svim granama sporta u Republici Srbiji.

4. KATEGORIZACIJE U OBLASTI SPORTA (čl. 139–141)

Predlog zakona predviđa postojanje Nacionalne kategorizacije sportova, Nacionalne kategorizacije nacionalnih granskih sportskih saveza, Nacionalne kategorizacije sportista, Nacionalne kategorizacije sportskih stručnjaka i Nacionalne kategorizacije sportskih objekata. U odnosu na postojeće nacionalne kategorizacije nova je Nacionalna kategorizacija nacionalnih granskih sportskih saveza.

Kategorizaciju pripremaju stručne komisije koje obrazuje Ministar koji i propisuje kategorizacije. Komisiju za pripremu nacionalnih kategorizacija sportova, sportista i sportskih stručnjaka čine predstavnici Olimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije, Republičkog zavoda i Ministarstva, a komisiju za pripremu nacionalne kategorizacije sportskih objekata čine predstavnici Ministarstva i Republičkog zavoda. Prostorni i tehnički uslovi za rad komisija obezbeđuju se preko Sportskog saveza Srbije i Republičkog zavoda.

Nacionalne kategorizacije sportova, nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza, sportista i sportskih stručnjaka utvrđuju se za period od dve godine, a nacionalna kategorizacija sportskih objekata za period od pet godina. Na osnovu Nacionalne kategorizacije jedanput godišnje rangiranje, odnosno kategorisanje vrše: 1) Olimpijski komitet Srbije – za olimpijske i sportiste i sportske stručnjake; 2) Sportski savez Srbije – za neolimpijske sportiste i sportske stručnjake; 3) Republički zavod – za sportske objekte; 4) Paraolimpijski komitet Srbije – za paraolimpijske sportiste i sportske stručnjake. Na izvršeno rangiranje, odnosno kategorisanje sportista, sportskih stručnjaka i sportskih objekata može se uložiti žalbu Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja o izvršenom rangiranju, odnosno kategorisanju. Protiv konačnog rešenja Ministarstva kojim je odlučeno o žalbi može se voditi upravni spor.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu da utvrde kategorizaciju organizacija u oblasti sporta sa svoje teritorije, vodeći računa o nacionalnim kategorizacijama sportova i nacionalnih granskih sportskih saveza i specifičnim potrebama i interesima autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave. Za jedinice lokalne samouprave je to bitno pri proceni kapaciteta nosioca programa sa teritorije jedinice lokalne samouprave da realizuju programe kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u oblasti sporta, posebno kad na teritoriji jedinice lokalne samouprave postoji više registrovanih sportskih i drugih organizacija.

5. NACIONALNA STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA (član 142)

Predlogom zakona se predlaže da Vlada donosi Nacionalnu strategiju razvoja sporta za period od deset godina, a na predlog Ministarstva. Predlogom zakona je određena sadržina Nacionalne strategije razvoja sporta, kao i obaveza za autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave da donesu programe razvoja sporta na svojoj teritoriji i dostave ga Ministarstvu. Njima se za to ostavlja rok od

godinu dana od dana usvajanja Nacionalne strategije razvoja sporta, pošto se rok od šest meseci iz važećeg Zakona o sportu pokazao u praksi kao prekratak.

6. ŠKOLSKI I UNIVERZITETSKI SPORT I FIZIČKO VASPITANJE DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA (čl. 143. i 144)

Školski sport, u smislu Predloga zakona obuhvata organizovane nastavne i vannastavne sportske aktivnosti u oblasti školskog fizičkog vaspitanja, uključujući i školska sportska takmičenja, koji se sprovode u okviru školskog sistema, u skladu sa nastavnim planom i programom, utvrđenim u skladu sa zakonom.

Od važećim Zakonom o sportu predviđenih podzakonskih akata do sada nije donet samo Pravilnik o školskom sportu, pre svega jer je u stručnoj javnosti i među ključnim organizacijama u oblasti sporta nadležnim za školski sport postojalo sistemsko neslaganje o prioritetima i pravcima razvoja školskog i univerzitetskog sporta u Republici Srbiji. Osnovna dilema koja se pri tom postavljala je: da li je tu reč o sportu u školi ili sportu oko škole, i šta je tu prioritet: što veće bavljenje dece i studenata sportom kroz školske sportske sekcije (i to prvenstveno one koja nisu već organizovana u nekoj sportskoj organizaciji) ili sportska takmičenja. Rešenja koja se Predlogom zakona predlažu, a koja se oslanjaju na Strategiju razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014–2018. godine, treba da otklone sve prepreke na putu potpunog zaokruženja i definisanja školskog sporta. Suštinska je novina da se škola stavlja u centar svih aktivnosti na razvoju školskog sporta, uz potenciranje na obuhvatu bavljenja đaka i studenata školskim i univerzitetskim sportom. To ne negira značaj školskih i univerzitetskih sportskih takmičenja, ali ih i ne stavlja u prvi plan.

Prema Rezoluciji broj (70)7 Komiteta ministara Saveta Evrope „O medicinskim aspektima sporta“, usvojenoj 7. marta 1970. godine, svaki školski program treba da sadrži i fizičko obrazovanje. Ono treba da bude predviđeno dva ili tri puta nedeljno, uz najmanje tri školska časa nedeljno, s tim da, gde je to moguće, u osnovnim i srednjim školama treba predvideti jedan čas fizičkog obrazovanja dnevno. Naročito je značajno da se obezbedi da fizički ili mentalno hendikepirani učenici, kao i osetljiva deca praktikuju fizičko obrazovanje u najvećoj mogućoj meri.

Kada su u pitanju vanškolski takmičarski sportovi težište treba da bude na fizičkom i mentalnom zdravlju učenika, uključujući razvoj njegovog karaktera, a ne na njegovom učinku ili interesu sportskog kluba. S ciljem izbegavanja mogućih negativnih posledica prekomernog treniranja, poželjno je da direktori škola budu upoznati sa učešćem učenika na vanškolskim sportskim takmičenjima.

Kod mlađih uzrasta treba izbeći suviše intenzivno i naporno treniranje, sve dok se ne okonča proces formiranja kostiju. Posebno treba isključiti takmičarske sportove koji uzrokuju preopterećivanje respiratornih, kardiovaskularnih i neuromuskularnih sistema, kod devojčica do doba od 11 do 13 godina, a kod dečaka do doba od 12 do 14 godina.

Kad god je to moguće, za vrlo mlade uzraste preporučljivo je imati posebno obučene instruktore za školski sport, kao i posebno obučene trenere za takmičarski vanškolski sport. Kursevi za trenere i instruktore treba da sadrže odgovarajuće medicinske informacije.

Međunarodna federacija školskog sporta (ISF) definiše školski sport „Kao bilo koju sportsku aktivnost koja se odvija u školama bilo koje vrste i koju odobravaju školske vlasti“. ISF smatra da je glavni cilj školskog sporta fizički, intelektualni, moralni, socijalni i kulturni razvoj svih učenika (Odredbe Statuta Međunarodne federacije školskog sporta).

Školski sport predstavlja nezaobilaznu kariku u promociji aktivnog načina života, razvoju sporta i vrhunskog sportskog rezultata.

Imajući u vidu probleme koji postoje u praksi u oblasti školskog i univerzitetskog sporta Predlog zakona uređuje ostvarivanje školskog i univerzitetskog sporta na sledeći način:

- Organizovano vannastavno bavljenje sportskim aktivnostima učenika i studenata sprovodi se kroz školske, odnosno studentske sportske sekcije, koje organizuju škole i visokoškolske ustanove. Izuzetno, ukoliko škola, odnosno visokoškolska ustanova nema uslova za organizovanje samostalne sportske sekcije, organizacija sportske sekcije može se realizovati kroz saradnju škole, odnosno visokoškolske ustanove sa organizacijom u oblasti sporta. Škole, visokoškolske ustanove, nastavnici, učenici i studenti mogu osnivati i odgovarajuća školska, odnosno studentska sportska udruženja. Za bavljenje đaka, odnosno studenata sportskim aktivnostima u okviru školskih, odnosno studentskih sportskih sekcija ne može se naplaćivati novčana naknada;

- Organizovane nastavne i vannastavne sportske aktivnosti imaju prioritet u pogledu korišćenja školskih sportskih sala i terena u odnosu na aktivnosti lica izvan škole;

- Bliže uslove i pravila za organizovanje školskog i univerzitetskog sporta propisuje ministar nadležan za obrazovanje, po pribavljenom mišljenju Ministarstva;

- Učenici i studenti ne mogu biti uključeni u vannastavne sportske aktivnosti i sportska takmičenja ako nije prethodno utvrđena njihova zdravstvena sposobnost za bavljenje školskim sportom. Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti učenika uzrasta od šest do 14 godina života vrši izabrani lekar pedijatar nadležne zdravstvene ustanove tokom obaveznog sistematskog pregleda u skladu sa zakonom, odnosno lekar specijalista sportske medicine ili pedijatrije nadležne zdravstvene ustanove kada se utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši izvan sistematskog pregleda. Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši se u skladu sa zakonom kojim su uređeni sistematski pregledi školske dece i članom 19. Predloga zakona. Troškovi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti učenika obuhvaćeni su obavezanim zdravstvenim osiguranjem, u skladu sa zakonom, kada se utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši u zdravstvenoj ustanovi. Ovakav sistem finansiranja zdravstvenih pregleda dece koja učestvuju u školskom sportu iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja je neophodan kako bi se obezbedila masovno i bezbedno bavljenje dece sportom u školi, posebno imajući u vidu poražavajuće prethodno navedene rezultate Istraživanja iz 2013. godine koje je sproveo Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“;

- Stručni nadzor nad obavljanjem stručnog rada u školskom i univerzitetskom sportu vrši se u skladu sa zakonom;

- U odnosu na organizovane vannastavne sportske aktivnosti učenika i studenata kroz školske, odnosno univerzitetske sportske sekcije, udruženja i ekipe, organizovano fizičko vežbanje dece predškolskog uzrasta kroz igru i sportske sekcije, kao i u odnosu na obavljanje stručnog rada u sportu, predškolske ustanove, škole i visokoškolske ustanove imaju status organizacija u oblasti sporta, u skladu sa ovim zakonom. Ovakvim rešenjem se omogućava ovim ustanovama da podnose programa kojima se zadovoljavaju potrebe građana u oblasti sporta u jedinicama lokalne samouprave;

- Škole i visokoškolske ustanove koje imaju organizovane školske, odnosno univerzitetske sportske sekcije ili sportske ekipe mogu osnivati, odnosno biti članovi nadležnih sportskih saveza za školski, odnosno univerzitetski sport;

- Vrhunski sportisti imaju pravo na posebne uslove pri upisu na studije na visokoškolskim ustanovama i na posebne uslove studiranja (organizovanje ispita i teorijske i praktične nastave preko konsultativnog i mentorskog rada u terminima koji su prilagođeni potrebama vrhunskih sportista), u skladu sa opštim aktima visokoškolske ustanove. Visokoškolske ustanove obezbeđuju i uslove za bavljenje studenata sportskim aktivnostima u skladu sa zakonom i opštim aktima visokoškolske ustanove.

Odredbe od značaja za razvoj školskog sporta unete su i u deo Predloga zakona koji se odnosi na finansiranje zadovoljavanja potreba građana u jedinicama lokalne samouprave. Prema Predlogu zakona, u potrebe i interese građana za čije se ostvarenje obezbeđuju sredstva u budžetu jedinice lokalne samouprave spada i fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta i školski sport, (organizovano fizičko vežbanje, rad školskih sportskih sekcija i društava, opštinska, gradska i međuopštinska školska sportska takmičenja i dr.). Šta se pod tim „druga” podrazumeva, posredno proizlazi iz definicije školskog sporta u Predlogu zakona.

Predlog zakona poklanja posebnu pažnju školskom i univerzitetskom sportu. Međutim, razvoj školskog sporta i povećanja obuhvata bavljenja dece sportom nije uslovljen samo „kvalitetom” rešenja sadržanih u Predlogu zakona, već mora biti praćen kako unapređenjem pravnog okvira i u drugim oblastima koje se bave decom i školom, tako i doslednom primenom propisa koji se odnose na fizičko vaspitanje i rad sa decom u okviru vannastavnih aktivnosti. Ulog je, pri tom, veliki. Uloga fizičkih aktivnosti u obrazovanju dece, sticanju motoričkih sposobnosti, sticanju društvenih sposobnosti i očuvanju zdravlja je izuzetno bitna. Pri tome, dobrobit deteta, bez obzira na uzrast, uvek mora biti najvažniji cilj. Praktično organizovanje sportskih aktivnosti je opšteprihvaćeno kao svrsishodno za decu i omladinu i ima pozitivan uticaj na njihov fizički, mentalni, psihološki i društveni razvoj. Generalno, sport se smatra naročito pogodnom aktivnošću za fizičku i mentalnu dobrobit dece i suštinski je bitan za prevenciju zdravstvenih problema. Časovi fizičkog obrazovanja mogu imati ključnu ulogu u stvaranju pravog ambijenta za učenje, ne samo za sticanje sportskih znanja već, takođe, osnovnih društvenih vrednosti i veština. U svakom slučaju, obrazovna vrednost sporta ne zavisi samo od realizovanog sadržaja, već takođe i od načina realizacije (načina na koji se to izvodi).

Predlogom zakona se fizičko vaspitanje dece predškolskog uzrasta definiše kao organizovane motorne aktivnosti u različitim vidovima i modalitetima, kroz igru, kao i sport s ciljem podsticanja bio-psiho-socijalnog razvoja dece.

7. SPORTSKI OBJEKTI (čl. 145–146)

U koncipiranju predloženih rešenja korišćena su pozitivna uporednopravna rešenja. U Predlogu zakona su u većinskom delu zadržana rešenja iz važećeg Zakona o sportu u pogledu pojma sportskog objekta, vrsti sportskih objekata, status sportskih objekata od nacionalnog značaja, status školskih sportskih objekata, obaveza vlasnika i korisnika sportskih objekata, zaštite od promene namene sportskih objekata, odgovornosti za štetu od nedostataka sportskog objekta. Značajne novine su sledeće:

- Javni sportski objekti se definišu kao objekti javne namene, u skladu sa zakonom. Time se omogućava da javni sportski objekti mogu biti u svim oblicima svojine, za razliku od sada važećeg rešenja koje je predviđalo da su javni sportski objekti oni sportski objekti u državnoj svojini. Dakle, prema Predlogu zakonu za status javnog sportskog objekta je bitna namena, a ne oblik svojine. Predlogom zakona se predviđa da način i uslove korišćenja od strane korisnika javnih sportskih objekata i uslove obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti u javnim sportskim objektima utvrđuje Ministar. Ispunjenost uslova utvrđuje sportski inspektor u postupku redovnog inspekcijskog nadzora. Javni sportski objekti se projektuju i grade u skladu sa zakonom, vodeći računa da mogu da se koriste za više sportskih grana, za različite nivoe upotrebe od strane građana, uz maksimalnu vremensku dostupnost i uz prethodnu saglasnost ministra datu na osnovu pribavljenog mišljenja od Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije, i saglasnost nadležnog pokrajinskog organa kada je u pitanju javni sportski objekat na teritoriji autonomne pokrajine;

– Utvrđuje se da se školski sportski objekti mogu, u skladu sa ovim zakonom, davati na korišćenje drugim licima samo kada su zadovoljene potrebe nastavnih i vannastavnih sportskih školskih aktivnosti, u skladu sa godišnjim programom rada škole i uz saglasnost nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

– Promena namene sportskog objekta može se odobriti i ako je na odgovarajući način u drugom sportskom objektu koji će biti izgrađen umesto postojećeg objekta na teritoriji iste jedinice lokalne samouprave i koji je, po pravilu, za jednu kategoriju viši od postojećeg objekta u potpunosti obezbeđeno adekvatno obavljanje sportskih aktivnosti za koje je bio izgrađen sportski objekat kome se menja namena;

– Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije prati iskorišćenost sportskih objekata u javnoj svojini radi što adekvatnijeg korišćenja ionako nedostajućih sportskih resursa.

Polazeći od principa utvrđenih Evropskom sportskom poveljom i Evropskom urbanom poveljom, Predlogom zakona se predlaže da prostorni i urbanistički plan jedinice lokalne samouprave sadrži vrstu, broj i razmeštaj sportskih objekata za područje za koje se donose (mreža sportskih objekata). Pri planiranju izgradnje stambenih naselja, obavezno se planira izgradnja sportskih objekata koji služe deci, omladini i građanima. Pri izgradnji, rekonstrukciji i održavanju kapitalnih sportskih objekata, mora se voditi računa da oni odgovaraju i pravilima nadležnih međunarodnih granskih sportskih saveza. Ovakva zakonska rešenja su i nužna i opravdana. Nivo bavljenja sportom u svakom društvu značajno zavisi od broja, raznovrsnosti i dostupnosti potrebnih sportskih objekata. Zbog toga, njihovo opšte planiranje jeste nadležnost javnih vlasti, pri čemu su odgovorni dužni da vode računa o nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i da sprovedu mere čiji je cilj obezbeđivanje dobrog upravljanja sportskim kapacitetima i njihovo bezbedno i potpuno korišćenje. Razume se, spektar sveukupnih sportskih kapaciteta koji će postojati u jednoj državi zavisice ne samo od javnih vlasti (javni kapaciteti) nego i od privatnih, poslovnih i drugih kapaciteta koji postoje (član 4. stav 3. Evropske sportske povelje).

Prema Završnoj deklaraciji Evropske konferencije o sportu i lokalnim vlastima „Sport za sve – uloga i odgovornosti lokalnih vlasti”, izgradnja lokalnih sportskih kapaciteta treba da se bazira na sadašnjim i budućim potrebama za različitim sportskim aktivnostima, uzimajući u obzir stanovništvo i društveno ekonomske trendove. Kapaciteti treba da budu lako dostupni korisnicima svih uzrasta, po povoljnim cenama, bez obzira na njihovo zdravstveno stanje. Lokalna vlast treba da teži da sportski kapaciteti mogu da se koriste i za školski i za amaterski sport, i kad je god moguće kombinovati korišćenje kapaciteta i za sportske i za kulturne sadržaje, s tim da se ne ugroze interesi sporta. Sportski kapaciteti treba da budu prilagođeni potrebama posebnih grupa, kao što su veoma mladi, adolescenti, maturanti, usamljeni stariji ljudi kao i hendikepirani. Prema tački 7. Evropske deklaracije o pravima građana u gradovima, koja je sastavni (uvodni) deo Evropske urbane povelje, opština i grad mora da razvija široku ponudu objekata i instalacija za sport (uključujući i rekreaciju). Ta dužnost se principijelno realizuje: stvaranjem mreže sportskih kapaciteta širom gradske teritorije ili urbanih naselja (pojam „grad” obuhvata i naše opštine); obezbeđivanjem ogranaka takve mreže u blizini domova, ugrađivanjem malih sportskih kapaciteta u život zajednice tako da stanovnici mogu sa njima da se identifikuju; ohrabivanjem svesti o svojini, što utiče na smanjivanje vandalizma i delikvencije; obezbeđivanjem komplementarnosti javnih sportskih kapaciteta sa kapacitetima sportskih organizacija, kroz politiku planiranja; obezbeđivanjem da planirani kapaciteti zadovoljavaju sadašnje i buduće potrebe građana, da se uklapaju u sadašnje i buduće potrebe građana, da se uklapaju u sadašnja urbana naselja i ona koja će tek da se razviju, a da se pri tom vodi računa o stepenu participacije, saobraćajnim vezama i sl; obezbeđivanjem kapaciteta za

bavljenje i tradicionalnim i modernim sportovima; planiranjem i novim urbanim sredinama ili obezbeđivanjem u postojećim, otvorenih prostora, zelenih površina sa drvećem, igrališta, vodenih površina i staza za bicikle, u cilju stimulacije rekreativnih aktivnosti. Sportski kapaciteti treba da budu bezbedni i dobro isplanirani, tako da su usklađeni i stopljeni sa okolinom i izgledom grada. Njihov izgled i materijal od koga su sagrađeni treba da budu izabrani tako da budu privlačni svim sektorima zajednice, omogućavajući im da ih koriste bezbedno i zdravo. Osim toga, stil građevine i projekat treba da zadovolje potrebe menadžera i korisnika, a glavni sportski kapaciteti (npr. fudbalski stadioni) treba da budu projektovani tako da gledaocima garantuju bezbednost, minimiziraju mogućnost nasilja i delikvencije. U planiranju glavnih sportskih događaja treba predvideti i korišćenje kapaciteta po završetku događaja, kao što je, na primer, transformacija sportskih kapaciteta u stambene.

8. SPORTSKE PRIREDBE (čl. 156 –167)

Najveći broj sportskih organizacija osniva se da bi učestvovao na različitim sportskim priredbama – sportskim manifestacijama i sportskim takmičenjima. Imajući to u vidu, Predlog zakona poklanja posebnu pažnju propisivanju obaveza organizatorima sportskih priredaba. U tom pogledu su zadržane sve ključne odredbe iz važećeg Zakona o sportu. Organizator je, tako, dužan da osigura nesmetano i bezbedno održavanje sportske priredbe. On je dužan da preduzme kako mere koje omogućavaju predupređenje rizika nastanka štete za učesnike, gledaoce i treća lica (upozorenja, isticanje zabrana, davanje obaveštenja i uputstava i sl.), tako i mere kojima se na povećane rizike utiče (bezbednost sportskog objekta, ispravnost i adekvatnost instalirane i druge opreme, obezbeđenje hitne medicinske pomoći, odvijanje manifestacije u skladu sa propozicijama i dr.). S obzirom da je nasilje gledalaca česta pojava na našim sportskim borilištima, a da je donet poseban Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama, Predlog zakona uopšteno utvrđuje obavezu za organizatora da je dužan da preduzme potrebne bezbednosne mere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima. Imajući u vidu i druge negativne pojave na sportskim priredbama, obaveza je organizatora da preduzme i druge mere na sprečavanju negativnih pojava u sportu. Kako bi nadležni državni organi mogli blagovremeno da reaguju, Predlogom zakona se predlaže i uvođenje obavezu za organizatora da prijavi održavanje priredbe u skladu sa propisima kojima se uređuje javno okupljanje građana.

Savezi i organizacije u oblasti sporta veoma često se javljaju kao kandidati za organizovanje raznih međunarodnih takmičenja i manifestacija na teritoriji Republike Srbije. Do sada ta njihova aktivnost nije bila regulisana ni jednim zakonskim propisom iako ona povlači za sobom niz pitanja iz nadležnosti Republike Srbije, vezanih ne samo za obezbeđenje finansijskih sredstava nego i za ostvarivanje međunarodnih odnosa, osiguranje bezbednosti učesnika, prelaske granica, kontrolu prometa robe, položaj stranaca i stranih pravnih lica i drugo. Anarhija u konkurisanju raznih sportskih organizacija i saveza za dobijanje organizacije međunarodnih sportskih takmičenja i složeni problemi koji nastaju nakon dobijanja kandidature, zahtevaju da se uvede red u toj oblasti. Rešenjima iz Predloga zakona se uvodi red u proces kandidovanja za dobijanje velikih sportskih takmičenja koja bi se održala na teritoriji Republike Srbije. U koncipiranju utvrđenih rešenja pošlo se od iskustava koja su stečena u primeni važećeg Zakona o sportu, tako da su posebno uslovi za kandidovanje preciznije regulisani.

Suštinske novine su sledeće:

- Nadležni nacionalni granski sportski savez dužan je da pokrene disciplinski postupak i primeni disciplinske mere utvrđene sportskim pravilima protiv svojih članova (neposrednih i posrednih) koji kao organizatori ne preduzmu

propisane mere za organizaciju sportske priredbe. Organizator sportske priredbe, odnosno službeno lice nadležnog nacionalnog sportskog saveza dužno je i da, u skladu sa zakonom, ne dozvoli početak sportske priredbe, odnosno da je prekine trajno ili privremeno, ili da naloži održavanje sportske priredbe bez prisustva gledalaca, u potpunosti ili delimično, ako nisu ispunjeni propisani uslovi. Imajući u vidu probleme koje postoje u praksi u vezi održavanja sportskih takmičenja, Predlogom zakona se predlaže da disciplinske mere obavezno obuhvataju: novčane kazne, oduzimanje bodova i vraćanje u niži rang takmičenja. U slučaju ponovljenog kršenja obaveza utvrđenih ovim zakonom od strane organizatora sportske priredbe u toku iste takmičarske sezone obavezno se izriče disciplinska mera oduzimanja bodova, a u slučaju kontinuiranog i teškog kršenja zakonskih obaveza u toku iste takmičarske sezone obavezno se izriče disciplinska mera vraćanja u niži rang takmičenja;

- Na sportskim priredbama mogu da učestvuju ne samo sportske organizacije nego i sportske ekipe;

- Detaljno se propisuju uslovi za kandidovanje za organizovanje velikog sportskog takmičenja na teritoriji Republike Srbije;

- Zastava i grb Republike Srbije mogu da se koriste samo na sportskoj opremi nacionalnih sportskih reprezentacija, sportskih organizacija i sportista nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza, Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpiskog komiteta Srbije i Sportskog saveza Srbije. Nacionalna sportska reprezentacija nadležnog nacionalnog sportskog saveza prilikom učešća na međunarodnom sportskom takmičenju upotrebljava grb, zastavu i himnu Republike Srbije u skladu sa zakonom kojim je uređena upotreba zastave, grba i himne Republike Srbije;

- Ministar propisuje jedinstveni vizuelni identitet nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima;

- Umesto Nacionalnog saveta za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama predviđa se postojanje Nacionalnog saveza za sprečavanje negativnih pojava u sportu koji bi bio nadležan, pored sprečavanja nasilja na sportski priredbama, i za borbu protiv dopinga u sportu, nameštanja utakmica i drugih negativnih pojava u sportu, kao i ispunjavanje međunarodnih obaveza u ovim oblastima;

- Propisuje se da sportske organizacije mogu učestvovati u regionalnim ligama samo uz prethodnu saglasnost nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza;

- Utvrđuje se da životinja može da učestvuje u sportskim takmičenjima samo ako su ispunjeni uslovi u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo, odnosno dobrobit životinja i sportskim pravilima nadležnih nacionalnih i međunarodnih granskih sportskih saveza.

Savremena najviša sportska takmičenja, naročito profesionalna zahtevaju ispunjenost čitavog niza preduslova, uključujući i približno jednak „kvalitet” (ekonomski, infrastrukturni, sportski) svih učesnika u takmičenju. U suštini je reč o poznatom sistemu licenciranja učesnika u takmičenju koji se zasniva na propisivanju i utvrđivanju ispunjenosti određenih uslova koje treba da ispune svi učesnici u takmičenju kako bi se obezbedio normalna i regularan tok takmičenja, tokom cele takmičarske sezone.

U članu 158. Predlog zakona predlaže sistem licenciranja sportskih organizacija, u vidu dozvola za sezonu, koje učestvuju na nacionalnim ligaškim sportskim takmičenjima i profesionalnim sportskim takmičenjima. Sportska sezona traje jednu takmičarsku sezonu, ako sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije određeno. Dozvolu za sezonu može dobiti samo sportska organizacija koja ispunjava propisane uslove za bavljenje sportskim aktivnostima i sportskim delatnostima i posebne uslove za izdavanje dozvole za sezonu utvrđene od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje najmanje sledeće grupe kriterijuma, odnosno uslova za davanje dozvole, u skladu sa zakonom: sportski; infrastrukturni; personalni i administrativni, odnosno organizacioni; pravni; finansijski. Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje ispunjenost propisanih uslova pre početka takmičarske sezone i izdaje dozvolu. Finansijski uslovi obuhvataju i reviziju finansijskih izveštaja sportske organizacije i uslove koji se odnose na finansijski fer plej. Sportska organizacija-organizator nacionalnog, odnosno profesionalnog takmičenja i nadležni nacionalni granski sportski savez dužni su da imaju zaposleno ili angažovano lice sa odgovarajućim sportskim zvanjem koje koordinira obavljanje poslova koji se odnose na bezbednost učesnika sportskih takmičenja čiji je organizator, kao i lice sa zvanjem sportskog menadžera za operativne, odnosno izvršne poslove.

Prema članu 160. Predloga zakona nadležni nacionalni granski sportski savez vodi i celokupni sistem takmičenja u sportskoj grani za koju je osnovan. To u potpunosti odgovara razlozima osnivanja nacionalnih granskih sportskih saveza i njihovoj ulozi prema sportskim pravilima nadležnih međunarodnih granskih sportskih saveza. U ostvarivanju svojih ciljeva vezanih za vođenje sistema sportskih takmičenja, nadležni nacionalni granski sportski savez može poveriti vođenje određenih takmičenja, uključujući i izdavanje dozvola za sezonu, udruženju ili organizaciji koju su osnovale sportske organizacije koje učestvuju u takmičenju ili sam nadležni nacionalni granski savez. Izmene sistema takmičenja u nadležnosti nacionalnog granskog sportskog saveza mogu se primenjivati najranije po isteku jedne takmičarske sezone od utvrđivanja tih izmena. Propozicije takmičenja u nadležnosti nacionalnog granskog sportskog saveza utvrđuju se najkasnije 40 dana pre početka takmičenja i ne mogu se menjati u toku takmičarske sezone na koju se odnose. Međutim, u granama sporta u kojima nema posebno napred utvrđene takmičarske sezone, nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje propozicije takmičenja najkasnije 40 dana pre početka svakog pojedinačnog sportskog takmičenja. Nadležni nacionalni granski sportski savez samostalno donosi i odluku o utvrđivanju profesionalnih sportskih liga, na osnovu elaborata o opravdanosti takvog sistema takmičenja.

9. EVIDENCIJE (član 168)

Kako nema dugoročnog planiranja razvoja sporta niti mogućnosti donošenja kvalitetnih odluka bez posedovanja relevantnih podataka, Predlogom zakona se predlaže vođenje sledećih nacionalnih evidencija u oblasti sporta: 1) kategorisanih i drugih sportista takmičara; 2) preduzetnika u sportu; 3) organizacija u oblasti sporta; 4) sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu; 5) realizatora programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta; 6) sportskih objekata; 7) velikih međunarodnih sportskih priredaba u Republici Srbiji; 8) rezultata sportista Republike Srbije na velikim međunarodnim sportskim takmičenjima i nacionalnim sportskim takmičenjima; 9) fizičkih sportskih povreda i načina njihovog lečenja vrhunskih sportista i sportista nacionalnih sportskih reprezentacija.

Predlogom zakona je detaljno predviđen sadržaj nacionalnih evidencija o preduzetnicima, sportistima i sportskim stručnjacima i stručnjacima u sportu. Sadržaj i način vođenja evidencija i sadržaj i obrazac prijave za upis u nacionalne evidencije utvrđuje Ministar.

Nacionalne evidencije se vode kao nacionalni sportski informaciono-dokumentacioni sistem, koji se obrađuje u obliku kompjuterske baze podataka, čiji su podaci javno dostupni preko interneta. Organizacije i pojedinci u oblasti sporta, dužni su da podnesu prijavu za upis u matične evidencije, najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu. Svaka promena podataka koji se vode u nacionalnoj evidenciji takođe mora da se prijavi u roku od 30 dana od nastanka promene.

Organizacije u oblasti sporta vode osnovne evidencije o podacima koji se upisuju u nacionalne evidencije i druge evidencije, u skladu sa zakonom, a akreditovana visokoškolska ustanova u oblasti sporta, kao i druga organizacija koja se bavi poslovima stručnog osposobljavanja u skladu sa ovim zakonom, vodi evidenciju polaznika stručnog osposobljavanja, evidenciju o izdatim uverenjima i zapisnik o polaganju ispita.

O upisu u nacionalnu evidenciju Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije donosi rešenje. Na ovo rešenje može se uložiti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana objavljivanja podataka na internetu, odnosno prijema obaveštenja da je odbijen upis u matičnu evidenciju. Protiv konačnog rešenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

10. NADZOR (čl. 169–174)

Odredbe ovog dela Predloga zakona su suštinski promenjene u odnosu na rešenja iz važećeg Zakona o sportu. Četiri godine primene Zakona o sportu su pokazale da je jedna od krupnih boljki našeg sporta nesprovođenje zakonskih obaveza od strane učesnika u oblasti sporta. Jednim delom je to posledica malog broja sportskih inspektora (tri u Ministarstvu i četiri u Pokrajinskom sekretarijatu za sport AP Vojvodine) koji ne mogu da „postignu” ni vanredni inspekcijski nadzor po prijavi, a kamoli redovni inspekcijski nadzor nad 13.000 organizacija u oblasti sporta (od kojih oko 3000 na teritoriji AP Vojvodine), bez fizičkih lica u sistemu sporta. Od efektivnog početka rada službe za inspekcijski nadzor u Ministarstvu (početkom 2012) primljeno je ukupno 427 predmeta, u Pokrajinskom sekretarijatu za sport (grupa za inspekcijski nadzor) 390. Takvo stanje zahteva da se izvrši dekoncentracija inspekcijskog nadzora tako što bi se ovlašćenja podelila između Republike Srbije, autonomnih pokrajina i jedinica lokalnih samouprava. Pri tome je potrebno detaljno urediti ovlašćenja i zadatke sportskih inspektora, kako bi se obezbedila efikasnost njihovog rada. Poseban problem u ostvarivanju uloge sportskih inspektora u nadzoru nad sprovođenjem Zakona o sportu i pratećih podzakonskih akata predstavlja učestalost pravnog zastarevanja prekršajnog postupka. Od 21 pokrenutog prekršajnog postupka od strane republičkih sportskih inspektora doneto je sedam osuđujućih presuda, četiri postupka su obustavljena zbog zastarelosti, jedan predlog je povučen, a u devet postupaka sud nije preduzeo bilo kakvu radnju i pored urgencija sportskog inspektora. Od dva prekršajna postupka koja su pokrenuli pokrajinski sportski inspektori, oba su obustavljena zbog zastarelosti. Veliki broj zahteva koji su podnošeni sportskoj inspekciji odnosio se na odluke organa sportskih organizacija i saveza za koje je nadležan sud. Uočljiv je problem u praksi da učesnici u sistemu sporta izbegavaju sudsko i arbitražno rešavanje sporova i pokušavaju da probleme reše preko sportskih inspektora. Osnovni razlog za nepokretanje arbitražnog postupka i kada je on moguć leži u visokim taksama koje su utvrđene od strane stalnih arbitražnih sportskih sudova. Radom sportskih inspektora je konstatovan i problem nesprovodivosti likvidacionog postupka nad sportskim udruženjima i savezima prema važećem Zakonu o sportu, zbog čega je taj deo Predloga zakona sada uređen na drugčiji način. Značajan problem u vršenju inspekcijskog nadzora je i što nadležni nacionalni granski sportski savezi nisu doneli u skladu sa članom 102. važećeg Zakona o sportu sve potrebe normativne akte, a većina nacionalnih saveza nije ispunila obavezu da svi normativni akti budu na internet sajtu nacionalne federacije. To u značajnoj meri otežava inspekciji nadzor jer nije moguće utvrditi sportska pravila u određenoj grani sporta. U vršenju nadzora uočeni su ozbiljni problemi i u vezi izdavanja dozvola za rad sportskim stručnjacima.

Nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu i inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo, preko republičkih sportskih inspektora..

Na teritoriji autonomne pokrajine, inspekcijski nadzor nad radom pokrajinskih i teritorijalnih sportskih saveza vrši nadležni organ autonomne pokrajine,

preko pokrajinskih sportskih inspektora, kao povereni posao. Na teritoriji jedinice lokalne samouprave, inspekcijски nadzor, osim za nacionalne sportske saveze, teritorijalne sportske saveze, organizacije koje se bave stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta i sportske organizacije koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave, preko gradskog, odnosno opštinskog sportskog inspektora, kao povereni posao. Na teritoriji Grada Beograda, inspekcijски nadzor, osim za nacionalne sportske saveze, organizacije koje se bave stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta i sportske organizacije koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama, vrši nadležni organ grada Beograda, preko gradskog sportskog inspektora, kao povereni posao.

Nadzor nad namenskim i zakonitim korišćenjem budžetskih sredstava kojima se u skladu sa Zakonom o sportu finansiraju programi kojima se zadovoljava opšti interes i potrebe i interesi građana u Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave vrši nadležna budžetska inspekcija u skladu sa zakonom.

Rešenja Predloga zakona u pogledu inspekcijskog nadzora su usaglašena sa zakonom kojim je uređen inspekcijски nadzor.

Sportski inspektor može biti lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne nauke ili iz oblasti sporta i fizičke kulture na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije – master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci, položen državni stručni ispit i koji ispunjava druge uslove u skladu sa zakonom.

Sportski inspektor ne može da obavlja privredne ili druge delatnosti i poslove za sebe ili drugog poslodavca u oblasti sporta, učestvuje u radu organa i radnih tela organizacija koje podležu inspekcijskom nadzoru u skladu sa ovim zakonom, kao ni da obavlja druge službe, poslove i postupke koji su u suprotnosti sa položajem i radom sportskog inspektora i štete njegovoj nepristrasnosti i objektivnosti u vršenju posla.

Pravna i fizička lica koja obavljaju sportske aktivnosti i sportske delatnosti dužna su da omoguće sportskom inspektor obavljanje inspekcijskog nadzora, da mu na njegov zahtev blagovremeno dostavljaju potpune i tačne podatke, da mu na njegovo traženje pruže usmeno ili pisano izjašnjenje o činjenicama i dokazima koji su izneti, odnosno utvrđeni u postupku inspekcijskog nadzora, kao i da postupe po drugom zahtevu sportskog inspektora.

Na sadržinu, granice, ovlašćenja, prava i obaveze pri vršenju inspekcijskog nadzora od strane sportskih inspektora primenjuju se odredbe ovog zakona i zakona kojim je uređen inspekcijски nadzor.

Sportski inspektor sprovodi postupak inspekcijskog nadzora i u postupku vršenja inspekcijskog nadzora ima ovlašćenja i obaveze u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređen inspekcijски nadzor.

Ministarstvo je dužno da sistemski i kontinuirano planira i sprovodi obuku i druge oblike stručnog usavršavanja sportskih inspektora.

Nadzor nad radom pokrajinskih sportskih inspektora i sportskih inspektora jedinice lokalne samouprave, u obavljanju poverenih poslova inspekcijskog nadzora i utvrđenih ovim zakonom, vrši Ministarstvo. Kada inspekcijски nadzor vrši pokrajinski sportski inspektor ili sportski inspektor jedinice lokalne samouprave, Ministarstvo radi obezbeđenja i kontrole zakonitosti u vršenju poslova inspekcijskog nadzora ima pravo i dužnost da: izdaje instrukcije za izvršavanje zakona i drugih propisa i za vršenje poslova, kao i da nadzire njihovo izvršavanje; ostvaruje neposredan nadzor nad radom pokrajinskih sportskih inspektora, odnosno sportskih inspektora jedinice lokalne samouprave; vrši neposredan inspekcijски nadzor sa svim ovlašćenjima ako pokrajinski sportski inspektori ili sportski inspektori jedinice lokalne samouprave određene poslove inspekcijskog nadzora za koje su nadležni, uprkos pisanom upozorenju, ne vrše; predloži nadležnom organu autonomne pokrajine, odnosno

jedinice lokalne samouprave utvrđivanje odgovornosti određenog sportskog inspektora koji inspekcijske poslove ne obavlja blagovremeno, stručno, zakonito i savesno; organizuje zajedničke akcije sportske inspekcije sa pokrajinskim sportskim inspektorima i sportskim inspektorima jedinice lokalne samouprave uvek kada to potrebe zahtevaju; traži dostavljanje izveštaja, podataka i obaveštenja o izvršenju poverenih poslova nadzora; ostvaruje druga prava i dužnosti u skladu sa zakonom.

Ako kod nadziranog subjekta otkrije nezakonitost koja je kažnjiva prema zakonu ili drugom propisu, sportski inspektor nadležnom pravosudnom organu podnosi krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno izdaje prekršajni nalog, u skladu sa zakonom.

Rešenjem kojim se nalažu mere i određuje rok za njihovo otklanjanje može se, u zavisnosti od predmeta nadzora i prirode utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti ili nedostataka u radu: naložiti izvršenje određenih mera i radnji u vezi obavljanja sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti; naložiti donošenje, stavljanje van snage ili odlaganje izvršenja odgovarajućeg pojedinačnog akta i preduzimanje drugih odgovarajućih mera i radnji potrebnih radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu organizacije u oblasti sporta, u skladu sa ovim zakonom; privremeno zabraniti obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti i preduzimanje drugih radnji koje su u suprotnosti sa zakonom ili drugim propisom, do otklanjanja nedostataka; privremeno zabraniti obavljanje stručnog rada u sportu licu koje ne ispunjava propisane uslove za obavljanje stručnog rada u sportu ili ne poseduje odgovarajuću dozvolu za rad, do ispunjenosti uslova; predložiti nadležnom organu organizacije u oblasti sporta pokretanje postupka zbog povrede radnih dužnosti, disciplinskog postupka ili drugog postupka radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu organizacija i fizičkih lica u oblasti sporta; naložiti nadležnom nacionalnom sportskom savezu donošenje sportskih pravila koje je obavezan da donese u skladu sa ovim zakonom; naložiti sportskom savezu da primi u članstvo organizaciju u oblasti sporta koja ispunjava utvrđene uslove za članstvo; privremeno zabraniti izvršenje pojedinačnog akta organizacije u oblasti sporta kojim je očigledno povređeno pravo člana te organizacije, odnosno zaposlenog koje ima u skladu sa ovim zakonom i sportskim pravilima, na zahtev tog člana, odnosno zaposlenog u organizaciji u oblasti sporta ukoliko taj član organizacije, odnosno zaposleni pokrenu spor pred nadležnim sudom ili sportskom arbitražom – do donošenja pravosnažne odluke suda, odnosno sportske arbitraže; naložiti uspostavljanje stanja sportskog objekta koje odgovara nameni tog sportskog objekta, o trošku vlasnika, odnosno korisnika sportskog objekta, ukoliko je namena sportskog objekta promenjena suprotno članu 154. Predloga zakona; privremeno zabraniti korišćenje sportskog objekta zbog neispunjenosti uslova za njegovo korišćenje – do ispunjavanja uslova; privremeno zabraniti rad sportskom udruženju ako statusnu promenu nije izvršilo u skladu sa ovim zakonom; zabraniti organizovanje sportske priredbe ukoliko njeno organizovanje nije u skladu sa zakonom ili nisu ispunjeni uslovi za njeno organizovanje; zabraniti učešće na sportskoj priredbi licu koje ne ispunjava uslove utvrđene zakonom ili sportskim pravilima; privremeno zabraniti izvršenje pojedinačnog akta kojim se odobrava program kojim se zadovoljavaju opšte potrebe u oblasti sporta, odnosno potrebe i interesi građana u oblasti sporta u autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave, ukoliko je program odobren suprotno ovom zakonu; privremeno zabraniti rad učesnika u sistemu sporta dok ne omogući obavljanje inspekcijskog nadzora; naložiti druge mere i radnje na koje je ovlašćen zakonom.

Žalba na rešenje sportskog inspektora izjavljuje se ministru nadležnom za sport u roku od 15 dana od dana dostave pisanog rešenja. Ministar nadležan za sport o žalbi odlučuje u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

U ovom delu Predloga zakona regulisana je prekršajna odgovornost organizacija i pojedinaca u oblasti sporta za kršenje odredaba ovog zakona. Tri prekršaja, različite težine i visine zaprećene kazne, su predviđena za organizacije u oblasti sporta, a jedna prekršaj za fizička lica, učesnike u sistemu sporta.

12. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 179–184)

U okviru ovog dela Predloga zakona regulisana su različita pitanja vezana za proces usaglašavanja rada organizacija u oblasti sporta sa odredbama ovog zakona.

Imajući u vidu razloge navedene u uvodnom delu ovog obrazloženja za opredeljenje da se proces privatizacije društvenog i državnog kapitala, odnosno imovine u sportu uredi posebnim zakonom, u prelaznim i završnim odredbama Predloga zakona je to i predloženo. U cilju zaštite društvene i državne imovine, odnosno kapitala u oblasti sporta, Predlogom zakona se predlaže da do donošenja zakona kojim će se urediti privatizacija u sportu organizacije u oblasti sporta koriste imovinu i kapital u društvenoj, odnosno javnoj svojini u skladu sa zakonom, a da ne mogu vršiti statusne promene, promene pravnog oblika, osim promene pravnog oblika iz člana 71. stav 3. Predloga zakona, i promene vlasničke strukture kapitala putem konverzije potraživanja u trajni ulog do donošenja posebnog zakona. Takođe, Predloga zakona se predlaže i da organizacije u oblasti sporta mogu da raspolazu nepokretnostima u društvenoj, odnosno javnoj svojini na kojoj imaju pravo korišćenja, odnosno donose odluke o smanjenju ili povećanju kapitala, reorganizaciji ili restrukturiranju, investicionom ulaganju, prodaji dela imovine, zalaganju stvari ili uspostavljanju hipoteke, dugoročnom zakupu, raspolaganju potraživanja, uzimanju ili odobravanju kredita ili izdavanju garancija, u znatnom obimu ili van toka redovnog obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti, samo uz saglasnost Vlade, na predlog Ministarstva do donošenja posebnog zakona. Imajući u vidu povezanost pitanja privatizacije u sportu sa postojećim organizacionim oblicima sportskih organizacija, kao i opredeljenje da u profesionalnim sportskim ligama trebaju da učestvuju samo sportska privredna društva, Predlogom zakona se predlaže rešenje da postojeća sportska udruženja mogu da učestvuju u profesionalnoj sportskoj ligi još najviše dve takmičarske sezone nakon stupanja na snagu zakona kojim će se urediti privatizacija u sportu.

Sportskim objektima u društvenoj i javnoj svojini za koje na dan stupanja na snagu ovog zakona ne postoji odgovarajuća urbanistička dokumentacija ne može se do utvrđivanja te dokumentacije, odnosno do odbijanja zahteva za legalizaciju menjati namena u skladu sa ovim zakonom.

Postojeće organizacije u oblasti sporta nastavljaju sa radom, u skladu sa ovim zakonom, kao što i sportisti i treneri koji su stekli pravo na nacionalno priznanje do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju da ostvaruju to pravo u skladu sa propisom po kome su ga stekli.

Nacionalni sportski savezi mogu koristiti postojeću, odnosno obezbeđenu sportsku opremu najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu podzakonskog akta kojim se utvrđuje jedinstveni vizuelni identitet nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima.

Članovi uprave sportske organizacije, uključujući i zastupnika, koji ne ispunjavaju uslove iz člana 33. stav 2. tačka 2) Predloga zakona mogu obavljati svoju funkciju najkasnije do 1. marta 2017. godine.

Postojeći ugovori zaključeni između sportskih organizacija i sportista i sportskih stručnjaka u skladu sa Zakonom o sportu („Službeni glasnik RS”, br. 24/11 i 99/11–dr. zakon) ostaju na snazi do isteka roka na koji su zaključeni.

Sportski stručnjaci koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ne ispunjavaju uslove iz člana 27. stav 3. Predloga zakona mogu da obavljaju stručno-

vaspitni rad sa decom najkasnije dve godine od dana stupanja na snagu podzakonskog akta kojim se uređuje nomenklatura sportskih zvanja i zanimanje i stručno osposobljavanje u sportu, osim u slučaju iz člana 180. stav 2. Predloga zakona.

Nadležni nacionalni granski sportski savez, teritorijalni sportski savezi, profesionalni sportski klubovi i sportske organizacije koje se takmiče u nacionalnim sportskim ligama koji su članovi nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza zapošljavaju ili angažuju sportskog stručnjaka ili stručnjaka u sportu sa položenim sportskim stručnim ispitom u roku od godinu dana od dana donošenja podzakonskog akta iz člana 99. stav 8. Predloga zakona.

Visokoškolske ustanove i organizacije u oblasti sporta iz člana 29. st. 1–3. Predloga zakona koje se dobile rešenje o ispunjenosti uslova za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja u oblasti sporta do dana stupanja na snagu Zakona i obavljaju poslove stručnog osposobljavanja za određena sportska zvanja dužne su da podnesu Ministarstvu zahtev za dobijanje odobrenja za obavljanje stručnog osposobljavanja u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu akta iz člana 30. stav 1. Predloga Zakona, za obavljanje stručnog osposobljavanja u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, a do tada nastavljaju da obavljaju stručno osposobljavanje za sticanje onih sportskih zvanja za koja su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom i pratećim podzakonskim aktima.

Predlogom zakona se predlaže da su postojeće organizacije u oblasti sporta dužne da usklade svoju organizaciju, rad i opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. To podrazumeva i da u propisanom roku usklade svoje opšte akte i Agenciji za privredne registre podnesu prijavu i dokumentaciju za upis promene podataka i dokumenata, bez plaćanja naknade.

Podzakonski akti predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Izuzetno, podzakonski akti iz člana 65. stav 8. i člana 120. stav 2. Predloga zakona, kao i akta iz člana 136. stav 2. i člana 138. stav 2. Predloga zakona doneće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Iako rok od dve godine za donošenje podzakonskih akata može izgledati dug on to suštinski nije, barem iz četiri razloga: 1) na osnovu ovog zakona treba doneti ukupno 37 izvršnih propisa; 2) pojedini izvršni propisi se po prvi put donose; 3) kod donošenja pojedinih podzakonskih akata postoji redosled donošenja (npr. prvo se mora doneti Pravilnik o nomenklaturi sportskih zvanja i zanimanja a tek potom Pravilnik o stručnom osposobljavanju u oblasti sporta i Pravilnik o dozvoli za rad sportskog stručnjaka); 4) za donošenje većine izvršnih propisa potrebno je sprovesti javnu raspravu i pribaviti mišljenja nadležnih nacionalnih sportskih saveza.

Nacionalna strategija razvoja sporta doneće se u skladu sa ovim zakonom najkasnije do kraja 2018. godine, dok Strategija razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014–2018. godine („Službeni glasnik RS”, broj 1/15) važi do donošenja te nacionalne strategije.

Predloženo je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMENU ZAKONA

Za primenu ovog zakona u 2015. godini, sredstva su opredeljena u okviru sledećih programskih aktivnosti i projekata u Razdelu Ministarstva omladine i sporta: Program 1301, programska aktivnost 0001-uređenje sistema sporta 451-subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama 100.000.000, 481-dotacije nevladinim organizacijama 1.729.265.000; Program 1301, programska aktivnost

0002-afirmacija sporta: 472-naknade za socijalnu zaštitu iz budžeta 1.246.510.000; Program 1301, programska aktivnost 0003-izgradnja i kapitalno održavanje sportske infrastrukture: 463-transferi ostalim nivoima vlasti 6.000.000, 511-zgrade i građevinski objekti 149.500.000; Program 1301, projekat 4001-uređenje sistema sporta: 481-dotacije nevladinim organizacijama 13.583.000; Program 1301, projekat 5002-izgradnja Atletske dvorane u Beogradu: 511-zgrade i građevinski objekti 198.000.000; Program 1301, programska aktivnost 0004-administracija i upravljanje: 411-plate, dodaci i naknade zaposlenih 60.893.000, 412-socijalni doprinosi na teret poslodavca 10.898.000, 413-naknade u naturi 450.000, 414-socijalna davanja zaposlenima 1.000.000, 415-naknade troškova za zaposlene 2.750.000, 416-nagrade zaposlenima i ostali posebni rashodi 100.000, 421-stalni troškovi 4.579.000, 422-troškovi putovanja 3.086.000, 423-usluge po ugovoru 24.766.000, 425-tekuće popravke i održavanje 1.650.000, 426-materijal 5.300.000, 462-dotacije međunarodnim organizacijama 5.500.000, 481-dotacije nevladinim organizacijama 7.650.000, 482-porezi, obavezne takse i kazne i penali 300.000, 483-novčane kazne i penali po rešenju sudova 950.000, 485-naknada štete za povredu ili štetu nanetu od strane državnih organa 100.000, 512-mašine i oprema 500.000.

Za primenu ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije za 2015. godinu, pored već obezbeđenih 3.573.330.000 dinara. U skladu sa dostavljenim obrascima za procenu finansijskih efekata koji će predmetni zakon imati na budžet Republike Srbije u naredne dve godine, ističemo da će se primena ovog zakona sprovoditi u granicama utvrđenim budžetskim limitima.

Izveštaj o sprovedenoj Analizi efekata Zakona o sportu (AEP prilog)

1) Koji su problemi koje zakon treba da reši?

Analiza primene Zakona o sportu („Službeni glasnik RS”, br. 24/11 i 99/11– dr. zakon) iz 2011. godine u protekle četiri godine i problema sa kojima se susreću u radu državnih organa i organizacije u oblasti sporta pokazala je da je ovaj zakon u osnovi odgovorio očekivanjima koja su postojala pri njegovom donošenju, ali i da je za dalje unapređenje stanja u sportu Republike Srbije potrebno doneti novi Zakon o sportu (u daljem tekstu: Zakon). Zakon je rezultat potrebe uređenja ove oblasti u skladu sa evropskim standardima i propisima čiji je razvoj bio izuzetno dinamičan u ovoj oblasti u proteklom periodu, usaglašavanja sa nacionalnim propisima i konsenzusa svih relevantnih subjekata sporta da se oblast sporta uredi na sistemski celovit i sveobuhvatan način. U Zakonu je zadržan znatan broj odredbi važećeg Zakona o sportu iz 2011. godine, odnosno sve one odredbe koje su se potvrdile u četiri godine primene tog zakona.

Razlozi za donošenje Zakona mogu se klasifikovati na sledeći način:

8) razlozi koji proističu iz nepreciznosti ili neprimenljivosti, odnosno suvišnosti pojedinih rešenja Zakona;

9) razlozi koji proističu iz neusklađenosti sa drugim novodonetim propisima;

10) razlozi koji proističu iz novih propisa koji su u međuvremenu doneti ili su u proceduri donošenja;

11) razlozi koji proističu iz neregulisanosti pojedinih važnih pitanja za funkcionisanje sistema sporta u Republici Srbiji, kako u važećem zakonu tako i u opštim zakonima za pojedine oblasti;

➤ razlozi koji proističu iz neusklađenosti pojedinih rešenja važećeg zakona sa korisnim uporednopravnim rešenjima;

12) razlozi koji proističu iz nesprovođenja važećeg zakona u ključnim segmentima od strane učesnika u sistemu sporta;

13) razlozi koji proističu iz potrebe da se svim građanima, posebno deci omogući permanentno bavljenje sportom, uz podršku onim sportistima koji postižu i vrhunske sportske rezultate.

Dosadašnja primena i nedostaci i nepreciznosti mogu se posmatrati kroz više pitanja i probleme:

1) Donošenje Zakona izuzetno je važno sa stanovišta potrebe unapređenja sistema sporta u Republici Srbiji kako bi se, s jedne strane, omogućilo da se maksimalno poveća obuhvat bavljenja građana sportom, a da se, s druge strane, podrži i dalje razvije domaći vrhunski sport. Prema podacima Istraživanja zdravlja stanovništva koje je sproveo Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut” iz 2013. godine fitnessom, sportom ili rekreacijom najmanje tri puta nedeljno bavilo se 8,8% stanovnika Srbije, dok je svaki deveti stanovnik Srbije (11,3%) u toku slobodnog vremena nedeljno proveo u takvim aktivnostima najmanje 90 minuta. Navika bavljenja sportom i rekreacijom je zastupljenija kod muškaraca (12,1% se rekreira tri puta nedeljno a 15,9% nedeljno u rekreaciji provodi najmanje 90 minuta) nego kod žena (5,7% se rekreira tri puta nedeljno a 5,3% nedeljno u rekreaciji provodi najmanje 90 minuta). Intenzivnim fizičkim aktivnostima namenjenim jačanju

mišića najmanje tri puta nedeljno se u 2013. godini bavilo 4,8% stanovnika Srbije. Visok procenat (82,3%) dece je izjavio da su se u slobodno vreme najmanje jednom do dva puta nedeljno bavila fizičkim aktivnostima (tako da se zaduvaju i oznoje), značajno više dečaci (86,7%) u odnosu na devojčice (77,8%), deca iz Šumadije i Zapadne Srbije (90,9%), kao i deca iz najbogatijih domaćinstava (87,9%). Gotovo su sva deca redovno pohađala nastavu fizičkog vaspitanja (97,6%). U pogledu fizičke aktivnosti dece nisu zabeležene značajne razlike u odnosu na Istraživanje iz 2006. godine. Svemu ovome treba dodati da je u Srbiji 2013. godine, na osnovu izmerene vrednosti ITM, bilo 40,4% normalno uhranjenog stanovništva, dok je više od polovine (56,3%) bilo prekomerno uhranjeno, odnosno predgojazno (35,1%) i gojazno (21,2%). Između dva istraživanja, u 2006. i 2013. godini, došlo je do značajnog povećanja procenta gojaznog stanovništva (sa 17,3% na 21,2%).

Značaj bavljenja dece sportom može se sagledati i iz poslednjeg mini istraživanja koje je u avgustu 2015. godine sproveo u okviru projekta „Ispravi se i vežbaj” Udruženje za medicinu sporta Srbije i Fondacija Spinalni centar Milinković, uz podršku Grada Beograda i Ministarstva omladine i sporta, na bazenima SRC Tašmajdan i Milan Gale Muškatirović u Beogradu. Zdravstvenim pregledom 70 dece (40 dečaka i 30 devojčica) uzrasta od 10 do 16 godina koji su dolazili na bazene dobijeni su sledeći statistički podaci:

	dečaci	devojčice
visina (cm)	162±20	159±8
telesna masa (kg)	52±17	48±8
godine	13±3	13±3
procenat masti (F%)	17±12	21±5
BMI (kg/m²)	18.8±2.4	19.1±3.2
deformacija kičme	41%	66%
skolioza*	41%	70%
neppravilno držanje	36%	10%
spuštena stopala I stepen	59%	46%

*statistička značajnost

Kao što se može videti, rezultati su zabrinjavajući i zahtevaju dalje praćenje i korekciju:

- svako drugo pregledano dete ima deformaciju kičmenog stuba i to u vidu skolioze;
- svako drugo pregledano dete ima deformitet stopala i to I stepen ravnih stopala;
- devojčice imaju statistički značajniju učestalost skolioze u odnosu na dečake.

Pored prethodno iznetog, rezultati komparacije rezultata dva istraživanja: prvog koja je sproveo Evropska komisija (EUROBAROMETAR) na teritoriji zemalja članica Evropske unije i drugog koje je sproveo CESID na teritoriji Republike Srbije na zahtev Ministarstva omladine i sport, pokazuju da: 40% stanovnika Evropske unije izjavljuje da se bavi sportom bar jednom nedeljno, dok se sportom u Republici Srbiji jednom nedeljno bavi samo oko 10%; a 34% stanovnika Evropske unije izjavljuje da se nikada ne bavi fizičkim vežbanjem, dok se u Republici Srbiji nikada ne bavi fizičkim vežbanjem čak 56% populacije. Jedan od prvih preduslova za pronalaženje

rešenja podizanja mobilnosti građana Republike Srbije za bavljenje fizičkim aktivnostima jeste nalaženje uzroka njihove pasivnosti u odnosu na fizičko vežbanje. Kada se uporede podaci EUROBARA i CESID-ovog istraživanja vidi se da je nedostatak raspoloživog vremena za te aktivnosti osnovni razlog slabog učešća u sportskim aktivnostima. Upravo su rezultati u vezi sa nedostatkom raspoloživog vremena za bavljenje fizičkim aktivnostima i u Evropskoj uniji i kod nas veoma slični. Naime, 45% ispitanika Evropske unije to navodi kao osnovni razlog, dok je u Republici Srbiji taj broj manji i kreće se na nivou od oko 40%. Ispitanici u Evropskoj uniji navode hendikep ili bolest kao razlog slabog bavljenja fizičkom aktivnošću u iznosu od 13%, a u Republici Srbiji između ostalog starost, zdravstveno stanje, su razlog slabog bavljenja sportom kod 37% ispitanika. Samo 3% upitanika u Evropskoj uniji navodi kao razlog neadekvatnu sportsku infrastrukturu, a u našoj zemlji 5% ispitanika ističe da nema uslove za bavljenje sportom u svom mestu. U Evropskoj uniji 5% ispitanika kaže da je bavljenje fizičkom aktivnošću suviše skupo, a ispitanici u Republici Srbiji u 2% slučajeva se izjašnjavaju da im nedostaju finansijska sredstva.

2) Važećim Zakonom o sportu je predviđeno postojanje Jedinственe evidencije udruženja, društava i saveza u oblasti sporta koju bi vodilo Ministarstvo omladine i sporta (u daljem tekstu: Ministarstvo), ali u praksi ova jedinstvena evidencija nije obrazovana jer bi njeno vođenje predstavljalo „dupliranje poslova” pošto su svi podaci već dostupni na sajtu Agencije za privredne registre u Registru sportskih udruženja, društava i saveza. Ono što, međutim, nedostaje je postojanje jedinstvene evidencije svih organizacija i preduzetnika u oblasti sporta, koja bi bila javno dostupna svim zainteresovanim licima. Zakon to sada obezbeđuje.

3) Važeći Zakon o sportu je predvideo i postojanje jedinstvenog nacionalnog informaciono–dokumentacionog sistema u oblasti sporta u vidu vođenja matičnih evidencija od strane Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije, uz obavezu organizacija i pojedinaca u oblasti sporta da se upišu u te evidencije. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja matičnih evidencija u oblasti sporta donet je 2011. godine, ali su matične evidencije u najvećem delu postale operativne tek 2013. godine zbog nabavljanja odgovarajućeg hardvera i softvera. Zabrinjavajuće je, međutim, što ne postoji ažurnost kod organizacija u oblasti sporta u vezi upisa u matične evidencije i blagovremenog dostavljanja izmena upisanih podataka. Početkom 2014. godine u matičnu evidenciju organizacija u oblasti sporta bilo je upisano 7861 organizacija, u matičnu evidenciju preduzetnika u oblasti sporta upisano je 77 preduzetnika, u matičnu evidenciju programa koji se finansiraju iz javnih prihoda upisano je 1873 (od ukupno 3917), u matičnu evidenciju sportskih objekata upisano je 1533 (od 3979) i u matičnu evidenciju velikih međunarodnih sportskih priredaba upisano je 11 (od 42). Stanje se nešto popravilo tokom 2014. godine, tako da je početkom 2015. godine: 1) u Matičnoj evidenciji preduzetnika u sportu registrovano 220 preduzetnika, ali sa zaključeno 81 prijavom; 2) u Matičnoj evidenciji organizacija u oblasti sporta registrovano je 12090 organizacija, ali za zaključenih 8068 prijave; 3) u Matičnoj evidenciji realizatora programa registrovano je 3917 nosilaca programa, a ali sa zaključenih 1876 prijave; 4) u Matičnoj evidenciji sportskih objekata registrovano je 4035 objekata, ali sa zaključenim 1645 prijave; 5) u Matičnoj evidenciji sportskih priredaba registrovano je 42 sportske priredbe, ali sa zaključenim 11 prijave. Međutim, još nisu uspostavljene matične evidencije kategorisanih i drugih sportista takmičara i sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu. Takvo stanje je potrebno izmeniti, pa su Zakonom utvrđene mere u tom pravcu, uključujući i propisivanje da su nosioci programa koji se finansiraju iz javnih prihoda

dužni da se upišu u nadležnu matičnu evidenciju, kao uslov za dobijanje sredstava. Takođe, Zakonom se uvodi i evidencija rezultata sportista Republike Srbije na velikim međunarodnim sportskim takmičenjima i nacionalnim sportskim takmičenjima, kao i evidencija fizičkih sportskih povreda i način njihovog lečenja.

4) Jedan od ključnih problema u funkcionisanju sistema sporta kako je on postavljen važećim Zakonom o sportu jeste finansiranje učesnika u sistemu sporta u obavljanju sportskih aktivnosti i delatnosti. Za dominantni evropski model finansiranja sporta karakteristično je da se sport manjim delom finansira iz javnih sredstava, a u okviru tih sredstava veći deo otpada na lokalne zajednice. Evropski model finansiranja sporta iz javnih sredstava temelji se na decentralizaciji. Osnovni odnos između izdvajanja iz državnog budžeta i budžeta lokalnih zajednica iznosi 1:3,8 kao što je to u: Portugaliji, Španiji, Italiji, Francuskoj, Belgiji, Sloveniji. U nekim drugim državama taj odnos je još veći u korist lokalnih zajednica: Nemačka, Švajcarska, Danska, Finska, Švedska. U Republici Srbiji je taj odnos negde oko 1:2,5. U savremenom evropskom modelu sporta, od sportskih organizacija se danas očekuje da najveći deo potrebnih sredstava obezbede iz tzv. sopstvenih izvora, kao što su: televizijska prava, članarine, ulaznice, sponzori i donatori, proizvodi sa klupskim obeležjima, sportske usluge. Tek kada se saberu izdvajanja iz javnih sredstava i sopstveni prihodi organizacija u oblasti sporta, dobija se realna slika izdvajanja za sport.

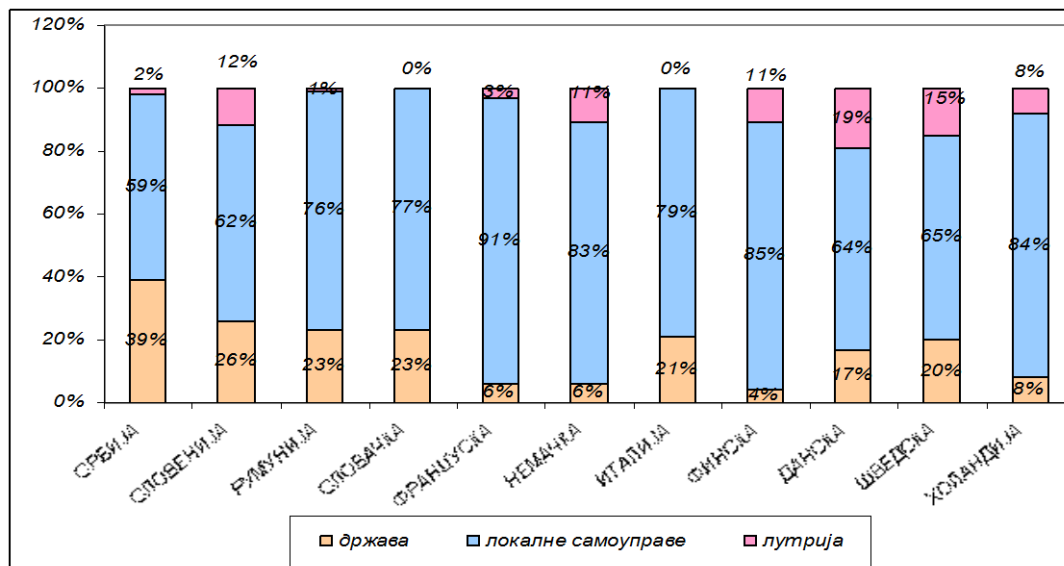
Zbog razlika u veličini, razvijenosti i broju stanovnika između država, izdvajanja za sport se mere i upoređuju prema bruto društvenom proizvodu pojedine zemlje. Za upoređenje se koristi i izdvajanje budžetskih sredstava za sport po glavi stanovnika.

Ukupna izdvajanja za sport u %

	FIN	FRA	NEM	ITA	POR	ŠVED	ŠPA	VB	SLO
Država	4,3	8,9	0,6	8,2	9,9	2,2	0,4	0,8	5,5
Lokalna zajednica	24,7	29,5	26,6	11,0	11,6	20,4	5,2	15,1	20,8
Sopstvena sredstva	71,0	61,6	72,8	80,8	78,5	77,3	94,4	84,1	73,6
Sva sredstva za sport – BDP	1,13	1,1	1,28	1,04	1,77	0,8	3,47	1,49	0,6
Javna sredstva za sport – BDP	0,33	0,42	0,35	0,2	0,61	0,18	0,20	0,24	0,16

Za potrebu izrade Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014–2018. godine urađena je komparativna analiza finansiranja sporta u zemljama članicama Evropske unije i Republike Srbije koja je obuhvatila finansiranje sporta sa pozicije budžeta država i jedinica lokalnih samouprava, kao i investiranja u sport sa pozicije privatnog sektora. Iz studije se može videti da u pogledu javnih izvora finansiranja sporta Srbija zaostaje u odnosu na zemlje Evropske unije. Planirana izdvajanja za sport iz javnih izvora u Srbiji za 2011. godinu iznosila su 13 evra po stanovniku, što je više nego desetostruko manje nego u Francuskoj (158 evra), Finskoj (155 evra) i Danskoj (136 evra) u 2009. godini i više nego dvostruko manje nego u Mađarskoj (27 evra) gde se izdvajalo najmanje javnih sredstava po stanovniku, poredeći zemlje EU. U narednom grafikonu prikazana je struktura javnih izvora finansiranja u odabranim zemljama Evropske unije za 2009. godinu i Republiku Srbiju za 2011. godinu, kada je donet važeći Zakon o sportu.

Struktura javnih izvora finansiranja u % je sledeća:

U svim odabranim zemljama Evropske unije u strukturi javnih izvora finansiranja u 2009. godini najznačajniji udeo su imali izvori iz regionalnih/lokalnih budžeta. U strukturi planiranih javnih izvora finansiranja sporta u Srbiji za 2011. godinu zbirni budžet AP Vojvodine i lokalnih samouprava takođe je imao najznačajniji udeo, ali je on bio manji u odnosu na sve odabrane zemlje EU. Takođe, udeo u javnim izvorima finansiranja sporta u Srbiji koji se odnosi na sredstva prikupljena od lutrije je nizak u odnosu na udeo iste kategorije kod većine odabranih zemalja EU. Sa druge strane, udeo sredstava za finansiranje sporta iz budžeta Republike Srbije znatno je veći od udela na državnom nivou odabranih zemalja EU. Iako Srbija sa investiranih pet evra po stanovniku ne zaostaje za pojedinim zemljama poput Nemačke (koja izdvaja četiri evra po stanovniku), Holandije (pet evra po stanovniku) i Finske (šest evra po stanovniku), poredeći iznose finansiranja sporta iz državnog budžeta po stanovniku, pomenute zemlje sport višestruko većim iznosima po stanovniku finansiraju iz budžeta regiona/lokalnih samouprava.

Analiza četiri godine primene važećeg Zakona o sportu u odnosu na finansiranje sporta pokazuje da se prethodno navedeno stanje nije suštinski promenilo – budžetska sredstva javnih vlasti i dalje glavni izvor finansiranja sporta u Republici Srbiji.

Kada je u pitanju budžet Republike Srbije, za ukupnu delatnost omladine i sporta u 2012, 2013, 2014. i 2015. godini respektivno je obezbeđivano u milionima evra 42,5; 40,8; 40,6 i 41,9.

U istom periodu delatnost sporta finansirana je sa nivoa Ministarstva Sektor za sport, Sektor za upravljanje projektima, Budžetski fond za finansiranje sporta i ustanova – Antidoping agencije Republike Srbije i Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije. Ukupno, po godinama, sport je finansiran u iznosu od (sve u milionima evra) 29,6 u 2012. godini; 32,7 u 2013. godini; 31,6 u 2014. godini i 31,1 u 2015. godini.

Prethodno izneti podaci pokazuju da je za Ministarstvo na godišnjem nivou izdvajano prosečno 0,54% ukupnog budžeta Republike Srbije, a za finansiranje organizacija u oblasti sporta izdvajano je prosečno 0,40% od ukupnog budžeta Republike Srbije.

Prema važećem Zakonu o sportu, Ministarstvo finansira redovne programske aktivnosti nacionalnih sportskih saveza, u skladu sa Pravilnikom o nacionalnim granskim sportskim savezima preko kojih se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta u Republici Srbiji. U 2010. godini za redovne programske aktivnosti Ministarstvo je izdvojilo 861,4 miliona dinara, dok je u 2011. godini izdvojeno 1.317,7

miliona dinara, što predstavlja povećanje od 52,97% u odnosu na 2010. godinu. U 2012. godini iznos izdvajanja za te programe je uvećan 13,48% u odnosu na 2011. godinu i iznosio je 1.495,4 miliona dinara. Za 2013. godinu izdvajanja su bila u visini od 1.374,8 miliona dinara što predstavlja umanjeње od 8,00%. Za 2014. godinu izdvajanja su bila u visini od 1.757,5 miliona dinara što predstavlja uvećanje od 27,84% u odnosu na 2013. godinu. Za 2015. godinu planirano je izdvajanje od 1.638.1 milion dinara što predstavlja umanjeње od 7,26% u odnosu na 2014. godinu.

Iz budžeta Republike Srbije u 2010. godini finansirani su redovni programi ukupno 94 nacionalna granska saveza i sportskih organizacija, u 2011. godini taj broj je povećan na 96, dok je u 2012. godini smanjen na 92, u 2013. godini povećan na 93, u 2014. godini smanjen na 91, a u 2015. godini finansira se 87 saveza. Neophodno je, međutim, imati u vidu da je određeni broj saveza u 2010. i 2011. godini finansiran preko Sportskog saveza Srbije, kao krovne organizacije koja je zadužena za razvoj i unapređenje istih (Univerzitetski sportski savez Srbije, Savez za školski sport Srbije, Sportski savez Kosova i Metohije), dok su navedene sportske organizacije u 2012. i 2013. godini direktno primala sredstva za redovne programske aktivnosti. U 2015. godini 4 saveza (Plivački savez Srbije, Tekvondo asocijacija Srbije, Bokserski savez Srbije i Mačevalački savez Srbije) se finansiraju preko Olimpijskog komiteta Srbije, a jedan savez (Ribolovački savez Srbije) preko Sportskog saveza Srbije.

Ukupna sredstva iz budžeta Republike Srbije koja su izdvojena za godišnje (redovne) programe nacionalnih sportskih saveza od 2010. do 2015. godine (podaci za budžetsku 2015. godinu odnose se na period januar–avgust 2015. godine) mogu se grafički prikazati na sledeći način:

Sledeće Tabele prikazuju koliko je budžetskih sredstava izdvojeno za finansiranje redovnih godišnjih programa saveza po određenim kategorijama sportova (od I kategorije do V kategorije sportova), kao i koliko sredstava je izdvojeno za Olimpijski komitet Srbije, Sportski savez Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i ostale sportske organizacije, kao i procenat izdvajanja za svaku kategoriju posebno.

KATEGORIJE SPORTOVA	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I KATEGORIJA	452.668.016	545.321.596	628.252.347	630.000.000	859.700.000,00	741.300.000,00
II KATEGORIJA	140.260.040	193.400.000	211.600.000	182.500.000	175.559.157,93	194.200.000,00

III KATEGORIJA	61.638.185	68.950.000	76.300.000	72.300.000	102.750.000,00	117.700.000,00
IV KATEGORIJA	29.083.270	40.900.000	41.200.000	43.200.000	52.000.000,00	52.850.000,00
V KATEGORIJA	12.295.920	18.400.000	20.059.000	32.350.000	36.600.000,00	31.800.000,00
OKS	63.000.000	284.485.788	341.500.000	280.000.000	340.000.000,00	326.300.000,00
SSS	87.578.559	117.253.100	107.846.043	100.000.000	145.372.730,00	121.200.000,00
POKS	11.300.000	16.400.000	18.000.000	25.000.000	45.000.000,00	44.000.000,00
OSTALE SPORTSKE ORGANIZACIJE	3.567.010	32.630.000	50.650.000	9.500.000	500.000,00	8,709.500,00
UKUPNO	861.391.000	1.317.740.484	1.495.407.390	1.374.850.000	1.757.481.887,93	1.638.059.500,00

Kada prethodnu tabelu izrazimo procentualno dobijaju se sledeći podaci:

KATEGORIJE SPORTOVA	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I KATEGORIJA	52,55%	41,38%	42,01%	45,82%	48,92%	45,25%
II KATEGORIJA	16,28%	14,68%	14,15%	13,27%	9,99%	11,86%
III KATEGORIJA	7,16%	5,23%	5,10%	5,26%	5,85%	7,19%
IV KATEGORIJA	3,38%	3,10%	2,76%	3,14%	2,96%	3,23%
V KATEGORIJA	1,43%	1,40%	1,34%	2,35%	2,08%	1,94%
OKS	7,31%	21,59%	22,84%	20,37%	19,35%	19,90%
SSS	10,17%	8,90%	7,21%	7,27%	8,27%	7,40%
POKS	1,31%	1,24%	1,20%	1,82%	2,56%	2,69%
OSTALE SPORTSKE ORGANIZACIJE	0,41%	2,48%	3,39%	0,69%	0,02%	0,53%
UKUPNO	100%	100%	100%	100%	100,00%	100,00%

Kako bi se realnije prikazao odnos izdvajanja budžetskih sredstava u finansiranju redovnih programa olimpijskih sportova i disciplina, Olimpijskog komiteta Srbije i Paraolimpijskog komiteta Srbije sa jedne i neolimpijskih sportova i Sportskog saveza Srbije (dodata su i izdvajanja za ostale sportske organizacije) sa druge strane, došli smo do sledeće tabele i grafikona u kojoj su prikazane izdvajanje budžetskih sredstava u dinarima i procentima, i u kojima možemo videti da ukupno izdvajanje budžetskih sredstava na olimpijske sportove iznosi u 2010. godini 666.682.166,00 dinara ili 77,40%, u 2011. godini 1.028.607.384,00 dinara ili 78,06%, u 2012. godini 1.176.552.347,00 dinara ili 78,68%, dok je u 2013. godini izdvojeno 1.044.800.000,00 dinara ili 75,99%. Tendencija procentualnog smanjenja u grupi Olimpijskih sportova je nastavljena i u 2014. godini u kojoj je izdvojeno 1.310.550.000 dinara ili 74,57%, a u 2015. godini je planirano izdvajanje u iznosu od 1.208.400.000,00 dinara ili 73,77%. Iznos sredstava je u 2014. godini bio povećan u odnosu na 2013. godinu za oko 265 miliona dinara, ali je u 2015. godini planirano da taj iznos bude smanjen za oko 102 miliona u odnosu na 2014. godinu. U grupi neolimpijskih sportova je u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu, iznos izdvajanja bio povećan za nešto manje od 117 miliona dinara, da bi i u 2015. godini taj iznos bio umanjnjen u odnosu na 2014. godinu za oko 17 miliona dinara. Procentualno, izdvajanja za grupu neolimpijskih sportova je u rastu od 2012. godine zaključno sa 2014. godinom, dok je u 2015. godini planirano neznatno umanjnjenje procentualnog učešća.

REDOVNI PROGRAMI	2010	2011	2012	2013	2014	2015
OLIMPIJSKI SPORTOVI, OKS I POKS	666.682.166	1.028.607.384	1.176.552.347	1.044.800.000	1.310.550.000,00	1.208.400.000,00
	77,40%	78,06%	78,68%	75,99%	74,57%	73,77%
NEOLIMPIJSKI SPORTOVI I SSS	194.708.834	289.133.100	318.855.043	330.050.000	446.931.887,93	429.659.500,00
	22,60%	21,94%	21,32%	24,01%	25,43%	26,23%

	861.391.	1.317.740.	1.495.407.	1.374.850.0	1.757.481.8	1.638.059.50
UKUPNO	000	484	390	00	87,93	0,00

Od donošenja prvog Zakona o sportu 1996. godine do sada je iz budžeta Republike Srbije za finansiranje organizacija u oblasti sporta izdvojeno u pojedinim godinama:

1998	1999	2000	2001	2003	2005	2006	2011-2014	2015
0,974 %	0,871 %	0,715 %	0,296 %	0,197 %	0,086 %	0,427 %	0,39 % *	0,40 % *

procenti označeni zvezdicom su približne vrednosti

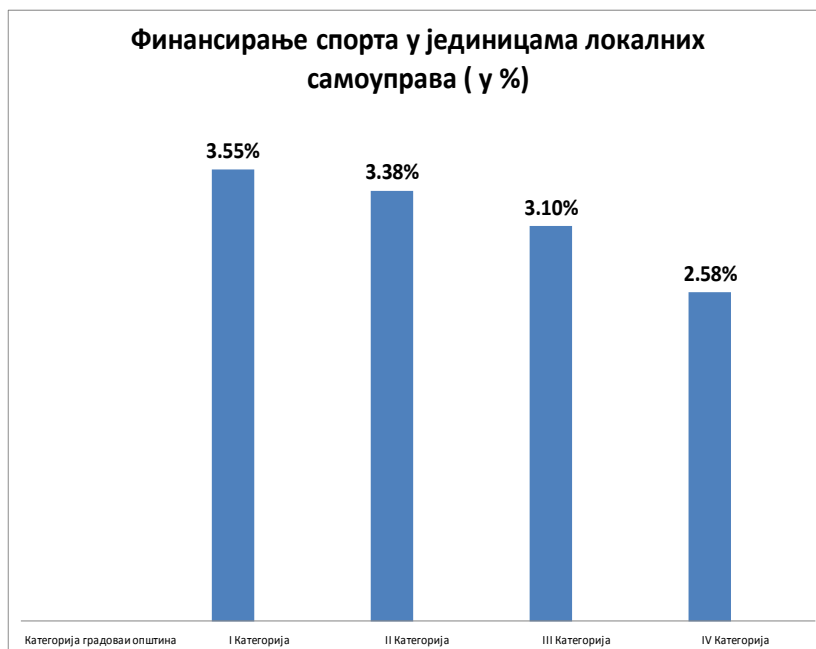
Ostali finansijski pokazatelji izdvajanja sredstava za zadovoljavanje opšteg interesa u oblasti sporta iz budžeta Republike Srbije detaljno su prikazani u obrazloženju Nacrta zakona o sportu.

Prema evropskim standardima za odobravanje sredstava iz budžeta nevladinim organizacijama, primalac sredstava obavezan je da: sredstva upotrebi isključivo za odobrene svrhe i sa odgovarajućom pažnjom; pristupi realizovanju programa shodno utvrđenom planu i okonča ga u predviđenom roku i pod utvrđenim uslovima; davaoca sredstava obavesti bez odlaganja o svim okolnostima koje ugrožavaju ili onemogućavaju realizovanje programa ili zahtevaju izmenu utvrđenih ciljeva programa i ugovorenih obaveza; davaoca sredstava obavesti o realizovanju programa u utvrđenim rokovima; davaocu sredstava u ugovoru utvrđenim rokovima, a u svakom slučaju na kraju realizacije programa, dostavi original dokumentaciju o utrošku sredstava, koja će mu biti vraćena nakon provere; vodi sve potrebne evidencije koje omogućavaju davaocu sprovođenje kontrole i da ih, zajedno sa dokumentacijom o utrošku sredstava i realizacijom programa, čuva do isteka 10 godina od dobijanja sredstava (realizacije programa); omogući davaocu sredstava, odnosno nadležnim licima uvid u celokupnu dokumentaciju i sva mesta vezana za realizaciju odobrenog programa, i u postupku kontrole pruži mu sva potrebna obaveštenja; omogući davaocu (da mu saglasnost) uvid u podatke koje vode treća lica, a u vezi su sa korišćenjem odobrenih javnih sredstava i realizacijom programa. U važećem Zakonu o sportu, sa pratećim pravilnicima, su upravo i normirane takve obaveze primaoca budžetskih sredstava, odnosno nosioca programa. Međutim, u praksi su probleme stvarale pojedine zakonske odredbe koje nisu sveobuhvatno uzele u obzir prirodu i suštinu programa, kao i vremenski okvir u kome se realizuju programi i projekti organizacija u oblasti sporta. S druge strane, jedan broj korisnika budžetskih sredstava nije poštovao svoje ugovorne obaveze u pogledu blagovremenog izveštavanja i namenskog korišćenja sredstava, zbog čega je Ministarstvo omladine i sporta u više slučajeva tražilo povraćaj datih sredstava u budžet Republike Srbije. U 2014. godini je ukupno 66 organizacija u oblasti sporta koje su koristile sredstva budžeta Republike izvršilo povraćaj dobijenih sredstava u ukupnom iznosu od 25.353.640,07 dinara. Tome treba dodati i 1.251.094 dinara na ime kamata. Dosadašnje iskustvo u primeni važećeg Zakona o sportu je pokazalo da je programsko finansiranje pravi okvir za finansijsku podršku organizacijama u oblasti sporta, ali da ceo sistem finansiranja mora biti preciznije definisan kako bi se opredeljena sredstva budžeta Republike Srbije koristila na racionalan i efikasan način, uz odgovornost kako za svaki utrošen dinar, tako i u odnosu na postizanje planiranih rezultata i efekata realizacije odobrenog programa.

Dok je na nivou Republike Srbije sistem finansiranja najvećim delom profunkcionisao na propisan način, to se ne može reći za finansiranje organizacija u oblasti sporta iz budžeta jedinica lokalne samouprave. Veliki broj opština i gradova nije doneo potrebna podzakonska akta kojima bi uredio u skladu sa Zakonom o

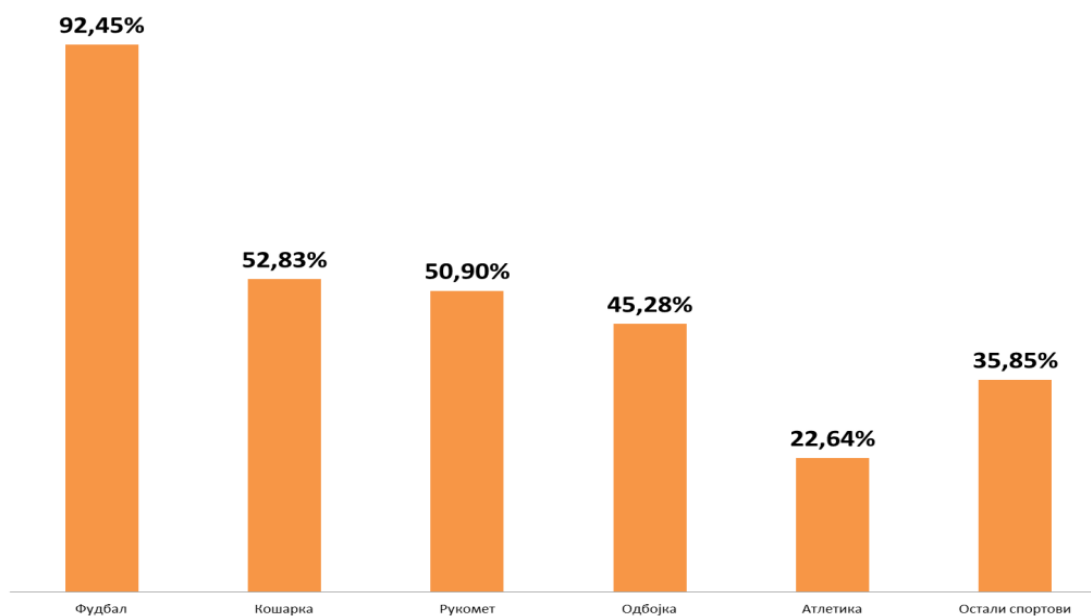
sportu sistem finansiranja programa u oblasti sporta iz budžeta. Takođe, uočeno je da u više slučajeva i kada su takva akta doneta ona nisu u potpunosti usaglašena sa odredbama Zakona o sportu. Veoma su česti primeri da lokalne samouprave nemaju nikakve procedure za raspodelu budžetskih sredstava, već se ta sredstava raspodeljuju unutar malog kruga ljudi bez ikakvog kriterijuma.

Prema istraživanju koje je 2013. godine sproveda Stalna konferencija gradova i opština Republike Srbije izdvajanja za sport iz budžeta jedinica lokalne samouprave su prema kategorijama gradova, odnosno opština izgledala:

Istraživanje Stalne konferencije gradova i opština pokazuje i da je finansiranje sporta u lokalnu uglavnom usmereno ka fudbalu, što se može videti u narednom grafikonu.

Приоритети у финансирању спортских грана у јединицама локалне самоуправе (у %)

Posebno je zabrinjavajuća činjenica da je navedeno istraživanje pokazalo i da je ukupan broj sportskih stipendija koji se izdvaja u jedinicama lokalne samouprave 137, što je 2.5 stipendije po opštini. Pri tome, samo 12 od 53 anketiranih opština/gradova izdvaja sredstva za sportske stipendije perspektivnih sportista.

Takav način postavljanja prioriteta u finansiranju programa suprotan je kako Nacionalnoj kategorizaciji sportova, tako i Nacionalnoj strategiji razvoja sporta. Zapravo veoma čest slučaj je da gotovo više od 2/3 lokalnog budžeta ide za finansiranje „povlašćenog” lokalnog kluba. Na taj način ne samo da se zanemaruju postojeće kategorizacije i krši Zakon o sportu, već se ozbiljno ugrožava opstanak organizacija koje rade na unapređenju programa školskih aktivnosti i organizacija koje se bave razvojem rekreativnog sporta.

5) Nasuprot finansiranju sporta iz javnih prihoda stoji finansiranje iz „privatnih” izvora: članarine, sredstva od pružanja usluga i obavljanja drugih delatnosti; transferi, naknade za razvoj igrača, prodaja TV prava, ulaznice, sponzori, donatori i sl.. Pri tom se često kao glavni sponzori pojavljuju javna preduzeća, bez transparentnih kriterijuma za odobravanje sredstava. Sva ta sredstva su izuzetno mala, sa stanovišta potreba organizacija u oblasti sporta u Republici Srbiji. Razlozi delom potiču od teškog stanja u kome se nalazi domaća privreda ali delom i iz neorganizovanosti samih učesnika u sistemu sporta i nepoverenja mogućih „ulagača” u primaoce sredstava. U praksi se često ističu i neodgovarajući poreski podsticaji za privatna ulaganja u sport. Posebno je zabrinjavajuće finansijsko stanje domaćih klubova u najvišim rangovima takmičenja, od kojih bi trebalo očekivati i da su ekonomski održivi i najefikasniji u privlačenju i trošenju sredstava. Najbolji primer za to je stanje profesionalnih fudbalskih klubova Super lige i Prve lige Fudbalskog saveza Srbije (30 klubova). Prema dokumentu „Revitalizacija srpskog fudbala” koji je, uz angažovanje revizora, pripremio Fudbalski savez Srbije u aprilu mesecu 2014. godine, finansijsko poslovanje srpskih profesionalnih klubova karakteriše: 1) prosečan prihod po klubu Super lige (podaci UEFA za 2009) iznosi svega 1,3 mil. evra; 2) čak 8 klubova svrstani su u mikro kategoriju (godišnji prihod manji od 350.000 evra) od ukupno 9 takvih klubova u Evropi; 3) prosečan godišnji prihod klubova koji su učestvovali u takmičenjima UEFA 2011. godine iznosi 3 miliona evra, za razliku od npr. Hrvatske sa 7. mil. evra, Rumunije 8 mil. evra, Češke 9 mil. evra i Poljske 10 mil. evra; 4) popunjenost stadiona je veoma niska i iznosi 19%, ili tek polovinu proseka u Evropi (38%); 5) učešće transfera u godišnjem prihodu klubova koji su učestvovali u takmičenjima UEFA 2011. godine iznosi 60%, za razliku od npr. Hrvatske a 32%, Češke 18%, Mađarske 14%, Poljske 2%; 6) prosečno učešće transfera u prihodu klubova Super i Prve lige u 2013. godini iznosio je 44%; 7) prosečno učešće gradova u prihodima klubova Super lige i Prve lige u 2013. godini iznosio je 19%; 8) Prosečan budžet klubova Super lige i Prve lige u 2013. godini iznosio je 2,3 miliona evra; 9) Prosečna imovina klubova Super lige i Prve lige u 2013. godini iznosila je minus 1,6 miliona evra. Stanje stvari postaje potpuno alarmantno kada se ima u vidu finansijsko stanje naša najveća dva fudbalska kluba FK Crvena Zvezda i FK Partizan, koji bi po prirodi stvari trebali da najbolje finansijski stoje. Prema izveštaju Nadzornog odbora FK Crvena Zvezda sa Skupštine održane krajem 2014. godine ovaj klub je na godišnjem nivou poslednjih godina generisao sledeće gubitke: do 2009 – 28 miliona evra; 2010 – 8 miliona evra; 2011 – 8 miliona evra; 2012 – 11 miliona evra; 2013 – 2,32 miliona evra. Ukupni dug je na kraju 2014. godine iznosio 52 miliona evra, a ukupna potraživanja prema drugim licima oko 3 miliona evra. Bankama se duguje 18 miliona evra, zajmodavcima 7 milion evra, drugim klubovima 4 miliona evra, igračima 4 miliona evra, menadžerima 5 miliona evra, državi za porez 3,65 miliona evra i za zarade zaposlenih

960.000 evra. Na Skupštini je istaknuto da klubu minimalno treba 10 miliona svežeg kapitala da bi opstao. Nešto „bolje” je stanje FK Partizan, koji je prema izveštaju revizora na kraju 2014. godine dugovao blizu 15 miliona evra. Struktura klupskog duga je sledeća: na osnovu poreza duguje se 4.685.000 evra (31,5 odsto duga), obaveze prema zaposlenima 3.314.000 (22,3 odsto), finansijske obaveze 1.030.000 (6,9 odsto), obaveze prema klubovima i kazne UEFA 575.000 (3,09 odsto), prema agencijama i agentima 2.534.000 (17 odsto), povezanim licima 1.180.000 (8 odsto) i ostalima 1.535.000 (10,3 odsto). Kada se svemu ovome doda i podatak da su skoro sve nepokretnosti tih klubova pod hipotekom, dobija se kompletna slika katastrofalnog stanja naša dva najveća sportska kluba.

Prema stavu koji je izneo Fudbalski savez Srbije tokom priprema za donošenje ovog Zakona, hitne mere koje bi trebalo preduzeti da bi se takvo stanje otklonilo i revitalizovao srpski fudbal su: 1) redefinisane pravnog statusa i svojinskih odnosa u klubovima (optimalni model privatizacije); 2) regulisanje institucionalnih pitanja poslovanja klubova; 3) sanacija akutnih finansijskih problema; 4) povećanje transparentnosti finansija i ukupnog poslovanja. Redefinisane pravnog statusa i svojinskih odnosa u klubovima bi trebalo da otkloni sledeće probleme: gotovo svi klubovi u Srbiji registrovani su kao udruženja građana; upravljanje klubovima se odvija bez adekvatnog mehanizma kontrole i odgovornosti rukovodilaca; najveći deo imovine (stadioni) nije u vlasništvu klubova; neki klubovi nemaju ni pravo korišćenja stadionom.

6) Prethodno navedeno finansijsko stanje domaćih organizacija u oblasti sporta otvara i pitanje adekvatnosti postojećih dominantnih organizacionih oblika i potrebe pretvaranja sportskih udruženja u privredna društva, naročito u profesionalnom sportu i u oblasti pružanja pojedinih usluga u sportu (škole fudbala, škole tenisa i sl.). U „Inicijativi za sistemске promene u funkcionisanju fudbalskog sporta u Srbiji – izmene i dopune Zakona o sportu” koje je Ministarstvu omladine i sporta uputio Fudbalski savez Srbije 23. jula 2013. godine na to je posebno ukazano: „Kroz odgovarajuće izmene i dopune Zakona o sportu, potrebno je izvršiti svojinsku transformaciju fudbalskih klubova, što podrazumeva uvesti mogućnost slobodnog izbora promene pravne forme fudbalskih klubova koji trenutno postoje kao sportska udruženja i mogućnost transformacije takvih klubova, ne samo u sportska privredna društva u formi otvorenih akcionarskih društava, već i transformisanje u sve druge oblike privrednih društava predviđenih pozitivnim propisima Republike Srbije”. Inače, kada je u pitanju profesionalni sport, u Evropi su dominantna tri modela organizacije klubova, sa modalitetima: 1) klub sam bira organizacioni oblik koji mu odgovara (udruženje ili privredno društvo); 2) klub mora biti organizovan kao društvo kapitala; 3) klub sam bira da li će se u potpunosti organizovati kao društvo kapitala ili će biti u statusu udruženja, ali ima i mogućnost da svoju prvu ekipu (ili sve ekipe) koja se takmiči u određenoj ligi organizuje kao društvo kapitala u svom vlasništvu (ili suvlasništvu). Zakon utvrđuje kombinaciju sva tri modela: osnivači sportske organizacije samostalno biraju organizacioni okvir – udruženje ili privredno društvo; sportsko udruženje može da osnuje sportsko privredno društvo od svog „sportskog pogona”; u profesionalnoj sportskoj ligi utvrđenoj od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza mogu da se takmiče samo sportska privredna društva. Zakonom nije mogla trenutno da se uredi promena pravne forme sportskog udruženja u sportsko privredno društvo sve do donošenja posebnog zakona o privatizaciji u sportu, jer bi takva mogućnost u situaciji nedefinisanih svojinskih odnosa u sportu otvorili put za „divlju privatizaciju”.

7) Jedna od bitnih karakteristika Zakona je da su iz njega izostavljene odredbe o privatizaciji društvenog i državnog kapitala sadržane u važećem Zakonu o

sportu i da je propisano da će se to pitanje urediti posebnim zakonom. O privatizacija društvenog i državnog kapitala u organizacijama u oblasti sporta i o adekvatnosti propisanih organizacionih oblika tih organizacija intenzivno se govori i raspravlja od donošenja Zakona o sportu 1996. godine. Ove teme su ponekada u žiži srpske sporske, pravničke i političke javnosti, sa izrazito polarizovanim gledištima. Postoje, međutim, i periodi kada se od tih problema prosto „beži”. Javnu raspravu prilikom donošenja važećeg Zakona o sportu iz 2011. godine obeležila su suprotstavljena gledišta o problemu privatizacije sportskih organizacija, s obzirom da je taj zakon regulisao, između ostalog, i privatizaciju u oblasti sporta. Ali kako je Zakon o sportu donet, tako je zamrlo svako interesovanje za pitanja privatizacije u sportu. U praksi se ništa nije dešavalo. Temu je ponovo otvorila katastrofalna ekonomska situacija mnogih sportskih klubova u Srbiji. No, na prvo pominjanje potrebe da se to pitanje konačno razreši, u cilju ozdravljenja našeg sporta, usledila su brojna reagovanja od „zainteresovanih” iz sveta sporta, čiji je cilj bio da „problematizuju” model privatizacije koji bi se primenio. Najilustrativniji je stav koji je iznet Ministarstvu omladine i sporta od strane Zajednice fudbalskih klubova Super lige tokom rada na ovom Zakonu: *„Ovde treba obratiti pažnju na problematiku sportskih udruženja, jer je to forma po kojoj su registrovani skoro svi klubovi u Srbiji. Kada je reč o privatizaciji sportskih udruženja, sam Zakon o sportu samo površno reguliše pitanje vlasničkih odnosa u sportskim organizacijama, jer regulisanje ovog suštinski važnog pitanja zapravo svodi na: 1) obavezu evidentiranja tj. aktivnosti koje se po mišljenju zakonodavca najverovatnije smatraju nekom vrstom pred-privatizacionih aktivnosti, i 2) pitanje privatizacije državnog/društvenog kapitala u sportskim organizacijama (čl. 173. Zakona o sportu). Ovde dolazimo do ozbiljnog pravnog problema. Naime, po mišljenju mnogih pravnika, sportska udruženja nije moguće privatizovati budući da bi takva privatizacija bila neustavna i nezakonita. Najveći broj fudbalskih klubova organizovan je u formi sportskih udruženja i zbog toga oni ne mogu biti predmet privatizacije, jer bi se bilo kakva privatizacija udruženja mogla posmatrati kao suprotna Ustavu Republike Srbije (tj. članovima 55. i 58. koji ustanovljavaju slobodu organizovanja i pravo na imovinu), suprotna Zakonu o udruženjima (tj. odredbama iz članova 2, 19, 21, 22. i dr. koji preciziraju sam pojam udruženja, te i činjenicu da vlasnička prava nad udruženjem vrše članovi pod jednakim uslovima, da svako može biti član i da dobit ne može biti deljena članovima i sl.), i suprotna Zakonu o sportu (tj. članu 48. koji kaže da se članstvo sportskom udruženju ne može prenositi niti naslediti). Konkretno, da bi se privatizacija izvršila potrebno je da u pravnom licu postoji državni/društveni kapital, što sa sportskim i bilo kojim drugim udruženjima nije slučaj, tj. kapital udruženja nije raspodeljen među članovima tako da se zna ko od članova ima koliko učešća u kapitalu, jer članstvo u udruženju i ne daje pravo na učešće u kapitalu udruženja u nekom određenom procentu. Dodatno, čak i da se zanemari prethodno rečeno tj. čak i da je moguće utvrditi učešće u kapitalu udruženja, sam vlasnički udeo države u sportskom udruženju nije nigde utvrđen, a pitanje je da li je takvo utvrđivanje uopšte i moguće (zbog dokazivanja ulaganja koje je izvršila država i ulaganja koje je izvršilo samo udruženje, problem sa valorizacijom ulaganja i sl.). Na kraju, čak i da se zanemari i prethodni problem tj. kada bi se mogao utvrditi vlasnički udeo države u kapitalu udruženja, pravni značaj takvog utvrđivanja bi bio veoma mali imajući u vidu da Zakon o udruženjima i zakon o sportu, ne dozvoljavaju članovima koji su izvršili bilo kakvo ulaganje u udruženje, da svojim članstvom raspolažu uz naknadu niti dozvoljava trećim licima da tako steknu članstvo u udruženju. Dakle šta je zaključak sa izvršenim ulaganjima od strane države ili bilo kog trećeg lica? Po samom zakonu,*

nakon ulaganja predmetni ulog postaje imovina udruženja koju članovi ne mogu koristiti za svoje potrebe, po osnovu kojeg ulaganja članovi ne stiču hartije od vrednosti ali ni udele niti bilo koja prava koja su u prometu (ponavljamo da članarina u udruženju nije u prometu), a član koji to više ne želi biti – može slobodno da traži istupanje iz udruženja. Da li bi rešenje predstavljalo promena pravne forme u skladu sa kojom bi udruženje postalo sportsko privredno društvo? Na ovo pitanje sam Zakon o sportu daje negativan odgovor jer ne dozvoljava promenu pravne forme do okončanja privatizacije (član 181. Zakona o sportu)... Šta bi bio izlaz iz postojećeg stanja u kojem se našao profesionalni sport u Republici Srbiji? Što hitnija promena Zakona o sportu koja bi značila usvajanje novog zakona koji bi potencijalnim investitorima priznao pravo na profit, koji bi omogućio postojećim investitorima da raspoložu vlasničkim udelima u kapitalu sportskih organizacija i time omogućio nova ulaganja u sport od strane novih investitora (što trenutno sa udruženjima i nije moguće) i sl. Šta je potrebno promeniti? Pre svega je potrebno naći pravni način kako da se izvrši promena pravne forme udruženja, u društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, te i da se takva mogućnost eksplicitno dozvoli zakonom. Drugim rečima potrebno je naći adekvatnu zamenu za odredbu iz člana 181. Zakona o sportu koja ne dozvoljava promenu pravne forme udruženja sve do okončanja privatizacije. Naravno, promenu pravne forme, klubovima treba ostaviti kao zakonsku mogućnost a ne obavezu. Dodatno, potrebno je ukinuti ograničenja koja onemogućavaju ili obesmišljavaju privatizaciju, pre svega ona iz člana 189. stava 3. Zakona o sportu. Na kraju, potrebno je promeniti i sve druge odredbe zakona koje odvrćaju investitore da izvrše ulaganja. Naravno, preduslov za sve prethodno navedeno je da država bez odlaganja opredeli svoja ulaganja, odredi njihovu vrednost, i nađe način da dođe do prodaje udela koje smatra da poseduje po tom osnovu i omogućiti klubovima u Republici Srbiji da privuku privatne investitore i time opstanu”.

Problem, međutim, nije tako jednostavan, i njegovo rešavanje mora biti uređeno posebnim zakonom. Ovde posebno treba voditi računa o „istoriji“ nastanka društvene svojine u sportskim organizacijama. Veliki broj sportskih organizacija u Republici Srbiji ima višedecenijsko trajanje. Ako se pogledaju, na primer, neki fudbalski klubovi videće se da je FK Vojvodina osnovan 1914, FK Železnik – 1930, FK Obilić – 1924, FK Zemun – 1946, FK Partizan – 1946, OFK Beograd – 1945, FK Crvena Zvezda – 1945, FK Borac Čačak – 1926, FK Radnički – 1920. Ili, Sportsko društvo Partizan je osnovano 1945, a Košarkaški klub Partizan 1953. Godine. Sve do 1972. godine kada je donet prvi Zakon o fizičkoj kulturi Srbije, pravni položaj tih sportskih organizacija regulisan je bio zakonima o udruženjima građana. Suštinske promene za sportska udruženja nastaju donošenjem *Zakona o fizičkoj kulturi* Republike Srbije 1980. godine. Shodno čl. 3. do 6. i 14. tog zakona, radni ljudi i građani u oblasti fizičke kulture (sporta) više nisu mogli osnivati udruženja građana, već su se mogli udruživati isključivo u društvene organizacije za fizičku kulturu. Upisom u nadležni registar, društvena organizacija za fizičku kulturu sticala je svojstvo društvenog pravnog lica (član 19. stav 2). Prema članu 25. tog zakona, društvena organizacija za fizičku kulturu je mogla sticati sredstva, odnosno određena prava i tim sredstvima, *kao društvenim*, koristiti se za ostvarivanje svojih ciljeva, pod uslovima utvrđenim zakonom i statutom. Sve postojeće organizacije za fizičku kulturu (dotadašnja udruženja i savezi) bile su dužne da u roku od dve godine od dana stupanja na snagu zakona usklade svoje statute i druga opšta akta sa Zakonom o fizičkoj kulturi i da podnesu prijavu za upis promena u registar (član 77). Pravno gledano, takvo rešenje je suštinski predstavljalo zakonsko pretvaranje privatne u društvenu svojinu. Poslednji Zakon o fizičkoj kulturi, pre Zakona o sportu iz 1996. godine, donet je 1990. godine. Članom 8. tog zakona zadržano je rešenje da se u oblasti fizičke kulture mogu osnivati samo društvene organizacije, a članom 12. je upućeno na primenu Zakona o društvenim

organizacijama i udruženjima građana u pitanjima koja nisu regulisana Zakonom o fizičkoj kulturi. Prvi *Zakon o sportu Republike Srbije* donet je krajem 1996. godine. Polazeći od toga da je Ustav Republike Srbije ukinuo društvene organizacije, taj Zakon o sportu je propisao da se sportske organizacije mogu osnivati kao udruženja građana, kao preduzeće ili ustanove, u zavisnosti od potreba i interesa osnivača. Prelaznim odredbama tog zakona, bilo je propisano da se postojeće društvene organizacije fizičke kulture mogu do kraja 1997. godine transformisati, po sopstvenom izboru, u *udruženja građana sa društvenim kapitalom ili u društvena preduzeća*. Na prste se mogu izbrojati one organizacije koje su se transformisale u društveno preduzeće, tako da su skoro sve sportske organizacije koje su postojale početkom 1997. godine prešle u status udruženja građana. Upravo iz te okolnosti brojne sportske organizacije kao udruženja danas tvrde da je sva imovina sa kojom danas raspolažu njihova imovina. Sa stanovišta pravnog poretka takvo stanovište je problematično i zahteva celovit zakonodavni odgovor u vidu posebnog zakona, u kome bi se razrešile sve dileme šta je društveni i državni kapital, odnosno imovina u sportskim udruženjima i savezima, a šta privatna svojina i koji bi model privatizacije bio za naš sport najoptimalniji. Za definisanje odgovarajućeg modela privatizacije u sportu potreban je aktivni udeo zainteresovanih sportskih udruženja i saveza, imajući u vidu, između ostalog, i Ustavom garantovanu slobodu udruživanja.

Odredbe važećeg Zakona o sportu su se u praksi pokazale kao neprimenljive. Ceo postupak privatizacije je zamišljen da se sprovede u dve faze. Prva se sastoji iz evidentiranja podataka (pre svega o imovini) „sportskih organizacija, sportskih saveza, sportskih društva i sportskih centara” (subjekti evidentiranja), upisanih u odgovarajući registar na teritoriji Republike Srbije na dan 12. aprila 2011. godine, putem podnošenja evidencione prijave do 12. aprila 2012. godine (čl. 189 – 172. Zakona o sportu). Sankcija za nepodnošenje evidencione prijave, sa pratećom dokumentacijom, jeste brisanje iz odgovarajućeg registra, osim ako subjekt evidentiranja nije bio u mogućnosti da podnese evidencionu prijavu (nemogućnost blagovremenog pribavljanja propisane dokumentacije). Suštinski značaj ove faze trebao je da bude da subjekt evidentiranja dostavi dokumentaciju (potpuni liste nepokretnosti ili vlasnički list, pravnosnažna odluka nadležnog organa, isprava o pravnom poslu sačinjena u skladu sa zakonom, sporazum o naknadi za eksproprisanu nepokretnost i dr.) iz koje bi proizlazilo, odnosno bilo dokazano pravo svojine ili pravo korišćenja na sportskim objektima i drugim nepokretnostima. U slučaju da subjekt evidentiranja ne dokaže da je vlasnik sportskog objekta, smatraće se da je taj sportski objekat u državnoj svojini. Podatke o subjektu evidentiranja i o sportskim objektima koje koristi evidentira Ministarstvo omladine i sporta. U praksi je ovu fazu pripreme za privatizaciju pratilo mnogo problema. Do propisanog roka, manje od 50% organizacija u oblasti sporta je podnelo Ministarstvu omladine i sporta evidencionu prijavu. Kada su u pitanju oni koji su podneli prijavu, većinom nije dostavljena potpuna propisana dokumentacije. Umesto da pokrene postupak gašenja onih organizacija koje nisu podnele evidencionu prijavu, Ministarstvo omladine i sporta ih je 2013. godine pozvalo da naknadno dostave te prijave. Većina se tom pozivu odazvala. Razlog zašto je tako postupljeno je jednostavan, a imajući u vidu da je bilo u pitanju preko 50% organizacija u oblasti sporta što bi značilo gašenje sporta u Republici Srbiji. Neki od najvećih klubova, sportskih društava i saveza nisu podneli evidencionu prijavu, pa bi njihovo gašenje ugrozilo regularnost brojnih takmičenja. Sam postupak privatizacije sportskih organizacija (subjekti privatizacije) trebao je, u drugoj fazi, da se sprovede primenom propisa kojima se uređuje privatizacija, osim ako samim Zakonom o sportu nije drukčije uređeno (čl. 173 – 181. Zakona o sportu). Postupak privatizacije mogao je da se pokrene inicijativom nadležnog organa sportske organizacije ili inicijativom ministarstva nadležnog za poslove privatizacije uz saglasnost Vlade. Ako subjekt privatizacije, pored kapitala u društvenoj svojini, ima i deo kapitala u državnoj svojini, istovremeno sa prodajom društvenog kapitala, mogao bi se prodavati i državni kapital, uz saglasnost Vlade. Posle izvršene prodaje kapitala i evidentiranja akcija u Akcionarskom fondu, sportska organizacija subjekt privatizacije donela bi odluku o promeni pravne forme u otvoreno akcionarsko društvo. To ne važi ukoliko je sportska

organizacije organizovana kao udruženja u kojem je ukupni društveni, odnosno državni kapital manjinski. U svakom slučaju, do okončanja postupka privatizacije u skladu sa Zakonom o sportu zabranjena je promena pravne forme subjekta privatizacije i promena vlasničke strukture kapitala subjekta privatizacije putem konverzije potraživanja u trajni ulog.

Od donošenja važećeg Zakona o sportu, nijedan postupak privatizacije po navedenom modelu nije pokrenut. Dva su osnovna razloga: nedostaci u zakonskim rešenjima i neprihvatanje propisanog modela od strane postojećih sportskih organizacija. Režim privatizacije iz važećeg Zakona o sportu se pokazao kao nedorečen, nejasan i nekonzistentan, a u pojedinim delovima je suprotan prirodi sportskog organizovanja. To važi kako za postupak evidentiranja imovine organizacija u oblasti sporta tako i sam postupak privatizacije. Na primer, prema članu 173. važećeg Zakona o sportu na postupak privatizacije se primenjuju propisi kojima se uređuje privatizacije u svim pitanjima koja nisu posebno regulisana u Zakonu o sportu. Sa stanovišta besplatne podele kapitala to je značilo da bi besplatne akcije dobili bivši zaposleni u sportskim organizacijama. Tu, međutim, upravo leži nerazumevanje suštine sportskog organizovanja. Najveći broj (preko 95%) svih organizacija u oblasti sporta je u statusu udruženja građana. U tim organizacijama zaposleni su bili skoro isključivo sekretarice, ekonomi, računovođe, pomoćni radnici, dok su sportisti, treneri, članovi uprava imali samo status člana ili najviše neki ugovorni odnos sa svojim udruženjem. Sve do skoro ni profesionalni sportisti nisu mogli da zasnuju radni odnos sa svojim klubom. Predviđeno rešenje značilo bi da će se besplatne akcije deliti onima koji imaju doprinos u razvoju određenog kluba ali neuporedivo manji nego sportske legende kluba koje su stvorile imidž i vrednost nekog kluba. Ili, prema članu 173. Važećeg Zakona o sportu subjekt privatizacije je isključivo „sportska organizacija”. Postavlja se pitanje šta je sa svim drugim subjektima evidentiranja (sportskim društvima i savezima) iz člana 169. stav 1. važećeg zakona u kojima eventualno postoji društveni, odnosno državni kapital. Konačno, članom 178. važećeg Zakona o sportu je ostavljeno nerešenim pitanje šta to dobija kupac kapitala u sportskoj organizaciji kao udruženju u kojoj je ukupni društveni, odnosno državni kapital manjinski. Ako je smisao člana 178. važećeg Zakona o sportu da se privatizacija sprovodi samo u onim sportskim organizacijama u kojima je društveni i državni kapital većinski, onda je jasno da važeći Zakon o sportu ne reguliše u potpunosti privatizaciju društvenog kapitala u sportu i da ostavlja neregulisanim stanje u najvećem broju sportskih organizacija. Ako je smisao člana 178. važećeg Zakona o sportu u tome da će se prodati društveni kapital u svim sportskim organizacijama, ali će se u akcionarsko društvo pretvoriti samo one sportske organizacije u kojima je društveni, odnosno državni kapital većinski, dok ostale sportske organizacije ostaju u postojećem pravnom statusu kao udruženja, onda ostaje nejasno šta to dobija kupac kapitala (kakve akcije koje se evidentiraju u Akcionarskom fondu) kada udruženje nema svog vlasnika, već samo članove, niti se udruženjem upravlja prema vlasničkoj strukturi.

8) Važeći Zakonom o sportu je propisana zabrana svake diskriminacije sportista i sportskih stručnjaka. U praksi je, međutim, primetno izraženo ograničavanje prava sportista da prelaze iz jedne u drugu sportsku organizaciju čak i kada nemaju zaključen ugovor sa matičnom sportskom organizacijom, uslovljavanjima vezanim za plaćanje različitih naknada za razvoj, treniranje i slično. Dopuštanje takve prakse značilo bi i dopuštanje kršenja Ustavom zajamčenog prava na rad i slobodan izbor rada, pošto bi „slobodni” sportista profesionalac koji želi da zasnuje radni odnos sa drugom sportskom organizacijom morao prethodno da nađe sportsku organizaciju koja je spremna da za njega plati „naknadu za transfer”.

9) U praksi je primetna pojava „tajnih ugovora” između sportiste i sportske organizacije, odnosno masovno se izbegava registrovanje svih ugovora između sportiste i sportske organizacije kod nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza.

10) Pravni položaj profesionalnih sportista se većinom ne ostvaruje onako kako je propisano važećim Zakonom o sportu. Iako je još Zakonom o sportu iz 1996. godine bilo pripisano da profesionalni sportista treba da bude u radnom odnosu sa klubom, i takvo rešenje zadržano i u Zakonu o sportu iz 2011. godine, u praksi se to izbegava na sve moguće načine. Umesto ugovora o radu zaključuju se razni ugovori o profesionalnom igranju, ugovori o profesionalnom statusu, ugovori o profesionalnom angažovanju i sl.. I kada se takvim ugovorom predvidi da će se dodatno zaključiti i ugovor o radu sa sportistom, tek tada se otvore brojni drugi problemi. Okolnost da navedeni i slični ugovori nisu, po pravilu, ni po sadržini ni po formi ugovori o radu u smislu Zakona o radu, a da bi profesionalni sportista trebao da ima radni odnos sa klubom, otvara brojna pitanja i probleme: kakva je pravna priroda ugovora o profesionalnom angažovanju, kakav je odnos ugovora o profesionalnom angažovanju i ugovora o radu koji bi sportista naknadno zaključio, kako na status sportiste utiče činjenica da u isto vreme ima dva ugovora sa klubom (kada postaje slobodan igrač i sl.), šta ako sportista ne zaključi ugovor o radu nakon zaključenja ugovora o profesionalnom angažovanju, da li ugovorom o profesionalnom angažovanju sportista pruža usluge sportskom klubu, da li se i ugovor o profesionalnom angažovanju i ugovor o radu obavezno registruju u savezu, kakav je odnos aneksa ugovora o profesionalnom angažovanju i aneksa ugovora o radu i dr. Ta pitanja ne bi smela da se postavljaju u savremenom profesionalnom sportu i našim profesionalnim sportistima mora biti obezbeđen isti status i ista prava koja imaju u zemljama sa uređenim profesionalnim sportom u Evropi.

11) Naknada od transfera sportista je jedan od najvažnijih izvora prihoda domaćih sportskih organizacija. Međutim, primetne su brojne zloupotrebe i nepravilnosti u procesu ugovaranja i realizacije transfera, zbog kojih su naši klubovi znatnim delom i u postojećim finansijskim problemima.

12) Jedan od najvećih problema domaćeg sporta je nekontrolisan odliv mladih sportista u inostranstvo ili iz „malih“ sredina u velike gradove, uz nevođenje računa o ukupnom razvoju maloletnih lica i poštovanja načela najboljeg interesa deteta.

13) Važećim Zakonom o sportu nisu precizno regulisani uslovi koje trebaju da ispune strani sportski stručnjaci koji rade u domaćem sportu.

14) Postojeći sistem stručnog osposobljavanja nije dao u potpunosti očekivane rezultate. To predstavlja ozbiljan problem za domaći sport, posebno imajući u vidu da i dalje nemamo dovoljno školovanog stručnog kadra. Problem je dodatno usložen neodgovarajućom zakonskom odredbom prema kojoj sportskim stručnjacima treba dozvola za rad nadležnog nacionalnog sportskog saveza samo kada rade u sportskim organizacijama u okviru saveza. Da je promena sistema stručnog osposobljavanja potrebna proističe i iz podataka koji su prikupljeni tokom priprema ovog zakona o tome koliko ima akreditovanih studijskih programa u oblasti sporta na visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji i koliko je lica stručno osposobljeno kroz programe stručnog osposobljavanja od početka primene važećeg Zakona o sportu. Podaci su delimični jer nekoliko organizacija nije Ministarstvu omladine i sporta dostavilo podatke o tome, u skladu sa važećim Zakonom o sportu.

Prema podacima sa sajta Komisije za akreditaciju i kontrolu kvaliteta u Republici Srbiji je akreditovano 16 studijskih programa za ukupno 2260 studenata. Akreditovani su sledeći programi:

1) OAS - osnovne akademske studije / *Fizičko vaspitanje i sport; Menadžment u sportu* /;

- 2) OSS - osnovne strukovne studije / *Trener; Menadžment u sportu; Rekreacija; Studije na daljinu /;*
- 3) SAS - specijalističke akademske studije;
- 4) SSS - specijalističke strukovne studije /*Sport na srpskom i engleskom jeziku/;*
- 5) IAS - integrisane akademske studije;
- 6) DAS - diplomske akademske studije;
- 7) MAS - master akademske studije / *Fizičko vaspitanje i sport; Fizičko vaspitanje i sport-Studije na daljinu; Menadžment u sportu; Menadžment u sportu i rekreaciji; Menadžment trenažne tehnologije/;*
- 8) DS - doktorske studije : *Eksperimentalne metode humane lokomocije; Fizičko vaspitanje i sport; Menadžment u sportu;*
- 9) ZSP - zajednički studijski program;
- 10) DLS - studijski program na daljinu /*Fizičko vaspitanje i sport-Studije na daljinu /.*

Studijski akreditovani programi – Državni fakulteti (bez doktorskih studija)
--

Naziv edukativne ustanove	OAS	OSS	MAS	Broj studenata (ukupno sa DS)
FSFV Beograd	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /160/	REKREACIJA , SPORT /30+90/	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /80/	374
FSFV Novi Sad	PROFESOR FIZIČKOG VASPITANJA I SPORTA (180 ESPB) /100/ DIPLOMIRANI PROFESOR FIZIČKOG VASPITANJA I SPORTA (240 ESPB) /250/	Akt upozorenja TRENER /25/ SPORTSKI MENADŽER / 25/	Akt upozorenja MASTER IZ OBLASTI SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA /100/	350 Napomena – istekla akreditacija za sve programe koji su pod Aktom upozorenja
FSFV Niš	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /195/	SPORT SPORT NA SRPSKOM I ENGLESKOM JEZIKU /30/ SPORT - STUDIJE NA DALJINU /30/ Spec.strukovne studije - SPORT NA SRPSKOM I ENGLESKOM /25/	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /150/ FIZIČKO VASPITANJE I SPORT - STUDIJE NA DALJINU /48/	488
FSFV Priština	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /120/	/	FIZIČKO VASPITANJE I SPORT /50/	175
Novi Pazar – departman – Sport	SPORT I FIZIČKO VASPITANJE /30/			30
Ukupno				1417

Studijski akreditovani programi – Privatne visokoškolske ustanove (bez doktorskih studija)

Naziv edukativne ustanove	OAS	OSS	MAS	Broj studenata Zajedno sa DS
Univerzitet „Union - Nikola Tesla” – Fakultet za sport	MENADŽMENT U SPORTU /90/ TRENER U SPORTU /90/ SPORTSKO NOVINARSTVO /40/		MENADŽMENT U SPORTU /25/ MENADŽMENT U TURIZMU I REKREACIJI /25/	270
Fakultet za menadžment u sportu – Alfa BK	MENADŽMENT U SPORTU /90/		MENADŽMENT TRENAŽNE TEHNOLOGIJE /25/ MENADŽMENT U SPORTU /25/	140
Visoka škola za košarku „Borislav Stanković”		STRUKOVNE STUDIJE ZA KOŠARKU /80/		80
Visoka škola strukovnih studija - Akademija fudbala Beograd		TRENER /60/ STRUKOVNI MENADŽER /60/		120
Visoka sportska i zdravstvena škola strukovnih studija		SPORTSKI TRENER /110/ SPORTSKI MENADŽMENT /33/		143
Sportska akademija		SPORTSKI TRENER /90/		90
Ukupno				843

Po završetku studija na visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji mogu se steći sledeća zvanja:

- Profesor sporta i fizičkog vaspitanja;
- Diplomirani menadžer u sportu;
- Diplomirani Trener;
- Menadžer u sportu;
- Master – profesor sporta i fizičkog vaspitanja;
- Diplomirani Master menadžer u sportu;
- Doktor Nauka u oblasti sporta i fizičkog vaspitanja.

Na osnovu iznetog pregleda može se zaključiti da se na visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji trenutno vrši obrazovanje sportskih stručnjaka samo za dva sportska zanimanja, od 14, iz Pravilnika o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja: trener u sportu i sportski menadžer. Kada su u pitanju treneri u sportu, nedostaje podatak, jer javno nije objavljen, za koje sportove (sportske grane) su akreditovani studijski programi. Prema informacijama dobijenim od nacionalnih sportskih saveza, za značajan broj sportova iz Pravilnika o granama sporta u Republici Srbiji ne postoje studijski programi ni za trenere.

Kada je u pitanju stručno osposobljavanje, prema podacima Ministarstva omladine i sporta, od početka primene važećeg Zakona o sportu, programi stručnog osposobljavanja su realizovani na sledećim visokoškolskim ustanovama i nacionalnim sportskim savezima:

- FSFV u Nišu;
- FSFV u Beogradu;
- Fakultetu sporta Union „Nikola Tesla”;
- Akademiji fudbala;
- Sportskoj akademiji;
- Pokrajinskom Zavodu za sport i medicinu sporta;
- TIMS Novi Sad;
- FSFV u Novom Sadu;
- Visokoj sportskoj i zdravstvenoj školi;
- Joga savezu Srbije (od 30.4.2013);
- Savez Srbije za bodibilding, fitnes i bodi fitnes (od 28.4.2015.).

Realizovani su programi stručnog osposobljavanja za sledeća sportska zvanja iz Nomenklature sportskih zanimanja i zvanja: Sportski operativni trener (III nivo- 240 časova), Sportski učitelj (II nivo - 120 časova) i Sportski instruktor (III nivo - 240 časova).

Ukupan broj stručno osposobljenih lica od 2012. do početka 2015. po pojedinim organizatorima stručnog osposobljavanja je:

- Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja u Nišu – 117;
- Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja u Beogradu – 329;
- Fakultet za sport Univerziteta „Nikola Tesla” – 78;
- Akademija fudbala – 39;
- Joga savez Srbije – 37.

Stručno osposobljavanje sportskih operativnih trenera u prethodno navedenih pet organizacija vršeno je za sledeće sportove (Aerobik, Aikido, Atletika, Biatlon, Boks, Boćanje, Bodi bilding, Vaterpolo, Veslanje, Go, Sportska gimnastika Dizanje tegova, Jedrenje, Joga, Kjokušinkai, Košarka, Karate, Kung fu, Kik boks, Konjički sport, Mačevanje, Odbojka, Orijentiring, Plivanje, Pers, i grupni fitnes, Poverlifting, Ragbi 13, Ritmička gimnastika, Rukomet, Ronjenje, Rvanje, Skijanje, Streljaštvo, Sportski ples, Stoni tenis, Sportsko penjanje, Sinhrono plivanje, Savate, Tekvondo, Tenis, Fudbal, Džudo, Šah). Ono što je, međutim, značajno pomenuti, broj polaznika u najvećem broju navedenih sportova je izuzetno mali (od 1 do 10) u svim upisnim rokovima. Izuzetak su u nekoliko košarka, rukomet, odbojka, rvanje, fitnes, vaterpolo, ragbi 13 i joga. Kuriozitet je da je Akademija fudbala organizovala stručno osposobljavanje za karate (38 polaznika) i stoni tenis (1 polaznik).

Da je sportu Republike Srbije potreban kvalitativno drugčiji pristup unapređenju stručnog rada u sportu proizlazi i iz projekta „Ko čini vaš tim”, koji je realizovala Antidoping agencija Republike Srbije u saradnji sa Ministarstvom

omladine i sporta. U okviru projekta anketirano je putem upitnika 348 vrhunskih sportista (232 muškog pola i 116 ženskog pola), stipendista Ministarstva omladine i sporta, iz 46 nacionalnih sportskih saveza. Reč je dakle o najboljim sportistima Republike Srbije. Upitnik su popunili 323 sportista, a upitnik je posebno analizirao osobe koje prate sportiste (sportski personal ili „sport entourage“: treneri, kondicioni treneri, lekari i fizioterapeuti). Na pitanje koju školu su završili njihovi treneri, naši vrhunski sportisti su naveli: 1) ništa nije upisano, nemam trenera – 28,2%; 2) DIF u Beogradu – 23,5%; 3) ne znam – 9,6%; 4) viša trenerska – 5,9%; 5) Fakultet za sport – 3,7%; 6) Visoka sportska i zdravstvena škola – 3,7%; 7) Viša poslovna škola – 3,1%; 8) Ekonomski fakultet – 2,8%; 9) FON – 2,8%; 10) DIF u Novom Sadu – 2,5%; 11) TIMS – 2,2%; 12) Vojna akademija – 2,2%; 13) Sportska akademija – 1,5%; 14) Građevinski fakultet – 1,5%; 15) Poljoprivredna škola – 1,2%; 16) Viša medicinska škola u Zemunu – 0,9%; 17) Viša elektrotehnička – 0,6%; 18) Tehnička škola – 0,3%; 19) Gimnazija – 0,3%; 20) Strani univerzitet – 0,3%; 21) Fakultet za menadžment u sportu – 0,3%; 22) zaslužni sportista – 0,3%; 23) operativni trener – 0,3%; 24) Akademija fudbala – 0,3%; 25) Fakultet za sport i fizičko vaspitanje u Prištini – 0,3%; 26) Fakultet šumarstva – 0,3%; 27) Rudarsko geološki fakultet – 0,3%; 28) Defektološki fakultet – 0,3%; 29) Mašinski fakultet – 0,3%; 30) Filozofski fakultet – 0,3%; 31) Prirodno matematički fakultet – 0,3%. Neki fakultet ima 53,49% trenera, višu školu 21,39% trenera, srednju školu 18,93% trenera i osnovnu školu 0,82% trenera. Najveći broj trenera su bivši sportisti – 88,9%. Iz posmatrane grupe vrhunskih sportista, samo 7 sportista nije imalo trenera, dok su ostali imali od jednog do 14 trenera tokom karijere, u proseku 3,65 trenera.

Inače, prema važećem Zakonu o sportu i Uputstvu za regulisanje rada personala sportiste (menadžeri, agenti, treneri, kondicioni treneri, medicinsko osoblje) koje je usvojeno od strane Izvršnog odbora Međunarodnog olimpijskog komiteta u Durbanu 4. jula 2011. godine, članovi personala sportiste trebaju da budu adekvatno kvalifikovani da bi radili u svojoj oblasti, kroz licence, sertifikate ili diplome, pogotovu kada su predložene od strane međunarodne federacije ili nacionalnog sportskog saveza.

15) Imajući u vidu potrebu zaštite konkurencije u sportu, kao i sprečavanje svih oblika sukoba interesa koji vode ka korupciji, značajan nedostatak važećeg Zakona o sportu je odsustvo odredbi o tome ko može, odnosno ko ne može da bude kako vlasnik sportske organizacije, tako i član organa sportske organizacije.

16) U praksi je primetna zloupotreba autonomije sportskih udruženja u regulisanju unutrašnjih odnosa da se članovima nameću brojna ograničenja i obaveze, uz uskraćivanje suštinskih članskih prava. Takva situacije je jednim delom i uzročnik stanja u kome se nalaze brojne sportske organizacije, jer loša unutrašnja organizacija i neregulisani članski odnosi doprinose i neodgovornom odnosu prema imovini sportskih organizacija.

17) Iako je važeći Zakon o sportu ispravno podstakao i omogućio arbitražno rešavanje sporova u sportu, u skladu sa uporedno-pravnim iskustvima, u praksi su primetne značajne nepravilnosti u konstituisanju i radu stalnih arbitražnih sudova (visoke takse, mali broj arbitara, problematična nezavisnost arbitraže i dr.), koje destimulišu učesnike u sistemu sporta da se obraćaju tim arbitražama.

18) Za razliku od Zakona o udruženjima građana, važeći Zakon o sportu ne dopušta sportskim udruženjima da se neposredno bave privrednom i drugom delatnošću kako bi prabavili neophodna sredstva za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti. U praksi se to pokazao kao ozbiljan problem, jer sportska udruženja raspolažu značajnom imovinom koja im omogućava takvo obavljanje delatnosti, koju su i obavljali pre donošenja važećeg Zakona o sportu.

19) Pravni položaj sportskih privrednih društava, odnosno sportskih organizacija koje su registrovane kao privredna društva regulisan je u važećem Zakonu

o sportu veoma šturo, bez uvažavanja specifičnosti sportskih privrednih društava u odnosu na druga privredna društva, pre svega u pogledu vlasništva nad udelima i akcijama. Preoblikovanje sporta u samostalnu privrednu sferu moralo je naći svoj izraz i u organizacionim oblicima u kojima se pojavljuju sportske organizacije. Ako je u amaterskom sportu i dalje poželjno da sportske organizacije budu organizovane kao udruženja (građana), profesionalni sport je već duže vreme pretežno upućen na različite oblike privrednih društava kao adekvatan organizacioni okvir. U tom pogledu ne samo da sportske organizacije imaju neki od oblika privrednih društava nego se i same profesionalne lige sve više organizuju kao privredna društva. U pojedinim zemljama postoji zakonska ili sportskim pravilima nadležnog saveza propisana obaveza da profesionalni sportski klub bude obavezno organizovan kao privredno društvo. Jedan broj zemalja, uglavnom one u tranziciji, dopuštaju sportskoj organizaciji da sama izabere da li će biti udruženje ili privredno društvo. Od mogućih i poznatih oblika privrednih društava, sportske organizacije u Evropi su skoro isključivo organizovane kao: društvo sa ograničenom odgovornošću, akcionarsko društvo i komanditno društvo na akcije. Prva dva oblika poznaje i naš Zakon o privrednim društvima, za razliku od komanditnog društva na akcije. Izbor pravne forme privrednog društva nije u svim zemljama stvar slobodnog izbora sportske organizacije. Na primer, u Velikoj Britaniji još od 1898. godine svi fudbalski klubovi su obavezno akcionarska društva, koja su do 1980. godine mogla da najviše 5% dobiti podele kao dividendu, a od 1980. godine najviše 15%. U pogledu sportskih akcionarskih društava treba posebno izdvojiti ona koja su izašla na berzu. Njihov broj je još mali i vezan je za fudbal, ali zato imaju veoma visok udeo u ukupnoj „sportskoj industriji”. Pored klubova koji se kotiraju na berzi veliki broj klubova je organizovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili „obično” akcionarsko društvo. Uglavnom se može reći da u pojedinim zemljama dominira određena pravna forma privrednih društava u kojoj se organizuju klubovi najvišeg ranga takmičenja. U Engleskoj su još od 1896. godine prvi klubovi promenili pravnu formu „private social clubs” u korist „limited company”, sa krajnjim ishodom da su od 1982. godine svi fudbalski klubovi Premijer lige organizovani kao privredna društva, s tim da imaju na raspolaganju izbor između „private limited company” i „public limited company (plc)”. U Italiji je Fudbalski savez još 1966. godine naložio preoblikovanje profesionalnih klubova u pravnu formu „societa par azioni”, uporedivu našim akcionarskim društvima. Nakon što je odluka Fudbalskog saveza prošla ispitivanje ustavnosti, od 1982. godine u Italiji postoji za sve sportske klubove koji zapošljavaju profesionalne sportiste, odnosno drže ih pod ugovorom, obaveza da se organizuju kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo. U Francuskoj od 1984. godine postoji zakonska obaveza za fudbalske klubove da najmanje svoj profesionalni deo vode kao trgovačko društvo, pri čemu je francusko zakonodavstvo stvorilo specifične pravne forme isključivo za sport: „societe economie mixte sportive locale” i „societe a object sportif”. Razlika između njih je pre svega u tome što se kod prvog oblika pored privatnih lica kao članovi društva javljaju i opštine. U odnosu na opšte pravo koje važi za akcionarska društva, kod sportskih privrednih društava su napravljene suštinske izmene, kao, na primer, obaveza da se dobit reinvestira, da akcije moraju da glase na ime, da udruženje majka mora da zadrži suštinski uticaj na sportsko društvo kapitala. Grčki zakon o amaterskom i profesionalnom sportu, dopušta profesionalnim klubovima da biraju između statusa udruženja i sportskih akcionarskih društava (predviđena su neka posebna pravila koja ne važe za druga akcionarska društva). Španski zakon o sportu utvrđuje obavezu za profesionalne sportske klubove da se organizuju kao akcionarska društva, sa izuzetkom Reala i Barselone koji su u statusu udruženja. Od sezone 1999/2000. u švajcarskoj nacionalnoj hokejaškoj ligi mogu da nastupaju samo klubovi koji su organizovani kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo. Prema poljskom zakonu o fizičkoj kulturi, u profesionalnom sportu mogu da se takmiče samo klubovi koji su organizovani kao akcionarska društva. Naziv sportskog akcionarskog društva može se slobodno izabrati ali mora obavezno imati dodatak „sportsko-akcionarsko društvo”. Najmanje 70% akcijskog kapitala sportskog akcionarskog društva mora pripadati domaćim pravnim ili

fizičkim licima, i ne mogu se izdavati povlašćene akcije. Fizičko ili pravno lice koje u jednom sportskom akcionarskom društvu ima više od 1% akcijskog kapitala ne sme imati više od 1% akcijskog kapitala nekog drugog sportskog akcionarskog društva. Svemu ovome treba dodati i potrebu da se spreče negativna iskustva pojedinih zemalja koja su pokazala da treba sprečiti vlasnike sportskih privrednih društava da u trci za brzom zaradom i ne vodeći računa o samoj suštini sporta ozbiljno ugroze regularnost takmičenja i dovedu u pitanje dalji opstanak čak i „renomiranih” sportskih klubova tako što će, na primer, rasprodati sve igrače i ostvarenu dobit podeliti kao dividendu.

20) Jedan od najozbiljnijih problema domaćeg sporta je vezan za nedovoljno regulisanje uloge i rada sportskih posrednika u transferima sportista i sportskih stručnjaka. Tome treba dodati i praksu ugovaranja prava trećih lica nad igračima, ustupanje prava nad budućim prihodima sportiste i sl., koja u mnogome ograničava slobodu sportista ali i značajno umanjuje prihode domaćih sportskih klubova, u korist raznih, domaćih i stranih, „menadžera”.

21) Jedno od pitanja koje je u praksi u poslednje vreme stvaralo dosta problema jeste rad različitih lica koja pružaju različite usluge stručnog rada u sportu kao pretežnu delatnost (razne sportske škole, fitnes centri, sportski kampovi i sl.), ali koja izbegavaju zakonsku obavezu da se registruju kao privredno društvo ili odgovarajući oblik preduzetništva, skrivajući se iza sportskih udruženja koja osnivaju sa rođacima, prijateljima. Važeći Zakon o sportu u član 3. stav 1. tačka 2. definiše šta se smatra sportskim delatnostima. U pitanju su „delatnosti kojima se obezbeđuju uslovi za obavljanje sportskih aktivnosti, odnosno omogućava njihovo obavljanje, a naročito: organizovanje učešća i vođenje sportskih takmičenja, uključujući i međunarodna takmičenja, obučavanje za bavljenje sportskim aktivnostima i planiranje i vođenje sportskih aktivnosti; sportsko suđenje; organizovanje sportskih priprema i sportskih priredaba; obezbeđenje i upravljanje sportskom opremom i objektima; stručno obrazovanje, osposobljavanje, usavršavanje i informisanje u oblasti sporta; naučnoistraživački i istraživačko-razvojni rad u sportu; propaganda i marketing u sportu; savetodavne i stručne usluge u sportu; sportsko posredovanje”. Sportske delatnosti se prvenstveno obavljaju od strane ustanova i privrednih društava u oblasti sporta, u skladu sa članom 110. važećeg Zakona o sportu. Problem nastaje što određene sportske delatnosti, poput obučavanja za bavljenje sportskim aktivnostima i obezbeđenja i upravljanja sportskom opremom i objektima, obavljaju i sportske organizacije, bilo da su osnovane kao sportska udruženja ili sportska privredna društva (član 33. Zakona o sportu), uz obavljanje sportskih aktivnosti od strane sportista. Fitnes je, na primer, grana sporta, koja obuhvata i rekreativni i takmičarski fitnes. Podučavanje sportskim veštinama u fitnesu i omogućavanje sportskog vežbanja stavljanjem vežbačima na raspolaganje opreme i prostora obavlja se i u fitnes sportskim udruženjima i u privrednim društvima za obavljanje sportskih delatnosti i u odgovarajućem obliku preduzetništva. Važeći Zakon o sportu je u članu 95. propisao da pravna i fizička lica koja ne učestvuju u sportskim takmičenjima i kojima je pretežna delatnost sportsko osposobljavanje i sportsko usavršavanje trećih lica, a ne članova (škole fudbala, škole tenisa, kampovi i sl.) ili omogućavanje sportskog vežbanja (fitnes centri, drugi sportski centri i sl.), mogu obavljati sportske delatnosti samo u obliku privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva i ne mogu u nazivu imati reč „klub” ili reč „savez” ili reči „sportski klub”. U praksi se, međutim, ovaj član skoro uopšte ne poštuje. Razne sportske škole i fitnes centri se „kriju” iza sportskih udruženja, prikazujući „vežbače” kao članove, plaćenu naknadu za vežbanje članarinom, a sportske instruktore i „faktičke vlasnike” kao angažovane trenere ili menadžere. Kažemo „faktičke vlasnike” jer su ta lica pravno gledano samo članovi udruženja, ali se ponašaju kao faktički vlasnici udruženja koristeći odredbu člana 47. stava 3. važećeg Zakona o sportu prema kojoj sportsko udruženje može, u skladu sa statutom, imati različite kategorije članova, sa različitim pravima i obavezama, s tim da članovi iste kategorije moraju imati ista prava i obaveze. Tako je moguće da samo nekoliko (najmanje tri – npr. muž, žena i rođak) lica imaju status

redovnog člana sa pravom upravljanja sportskim udruženjem a da svi vežbači budu „pridruženi članovi”, bez prava upravljanja (glasa) udruženjem.

22) Nadležni nacionalni granski sportski savezi su najviše nevladine organizacije u oblasti sporta za odgovarajuće grane sporta. Oni čine vrh piramide organizovanja u određenoj grani sporta. U jednoj grani sporta moguće je da postoji samo jedna organizacija koja je na vrhu piramide, koja je ovlašćena da uređuje i vodi ceo sistem „ispod”, ali je i odgovorna za ispravno funkcionisanje tog sportskog sistema, kroz donošenje odgovarajućih sportskih pravila, okupljanje svih organizacija iz grane sporta i rukovođenje obavljanjem sportskim aktivnostima i delatnosti u okviru grane sporta. U praksi postoje brojni problemi sa ostvarivanjem takve uloge „krovne organizacije” za određenu granu sporta. U više sportskih grana je formirano više granskih sportskih saveza koji pretenduju da reprezentuju nacionalni sport, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, imaju nacionalna (državna) prvenstva, organizuju nacionalne reprezentacije, donose sopstvena pravila takmičenja i obavljanja sportskih delatnosti. S druge strane, postoji i tendencija kod nacionalnih sportskih saveza koji nemaju „konkurenciju” na nacionalnom nivou da ili zloupotrebljavaju u odnosu na postojeće ili moguće članstvo svoj dominantni položaj ili da ne ostvaruju svoje zakonom utvrđene funkcije. Takvo stanje ozbiljno ugrožava ceo sistem sporta.

23) Činjenica da od svih pravilnika iz važećeg Zakona o sportu nije donet samo Pravilnik o školskom sportu, dovoljno govori sama po sebi o dubini problema koji postoji u pogledu stanja školskog i univerzitetskog sporta. To je proizvod okolnosti da u stručnoj javnosti i među ključnim organizacijama u oblasti sporta nadležnim za školski sport postoji sistemsko neslaganje o prioritetima i pravcima razvoja školskog i univerzitetskog sporta u Republici Srbiji. Osnovna dilema koja se pri tom postavljala je: da li je tu reč o sportu u školi ili sportu oko škole, i šta je tu prioritet: što veće bavljenje dece i studenata sportom kroz školske, odnosno univerzitetske sportske sekcije (i to prvenstveno one koja nisu već organizovana u nekoj sportskoj organizaciji) ili sportska takmičenja.

24) Savremena najviša sportska takmičenja, naročito profesionalna, zahtevaju ispunjenost čitavog niza preduslova, uključujući i približno jednak „kvalitet” (ekonomski, infrastrukturni, sportski) svih učesnika u takmičenju. U suštini je reč o poznatom sistemu licenciranja učesnika u takmičenju koji se zasniva na propisivanju i utvrđivanju ispunjenosti određenih uslova koje treba da ispune svi učesnici u takmičenju kako bi se obezbedio normalna i regularan tok takmičenja, tokom cele takmičarske sezone. Učešće u takmičenju sportske organizacije koja može u sred sezone da napusti takmičenje zbog npr. lošeg finansijskog stanja, dovodi u pitanje ne samo regularnost celog takmičenja nego ugrožava i druge učesnike takmičenja. Nacionalni granski sportski savezi u mnogim sportovima nisu ustanovili sistem licenciranja učesnika u nacionalnim, odnosno profesionalnim sportskim takmičenjima (dozvola za sezonu), a i kada su uvele takav sistem njega se suštinski ne pridržavaju.

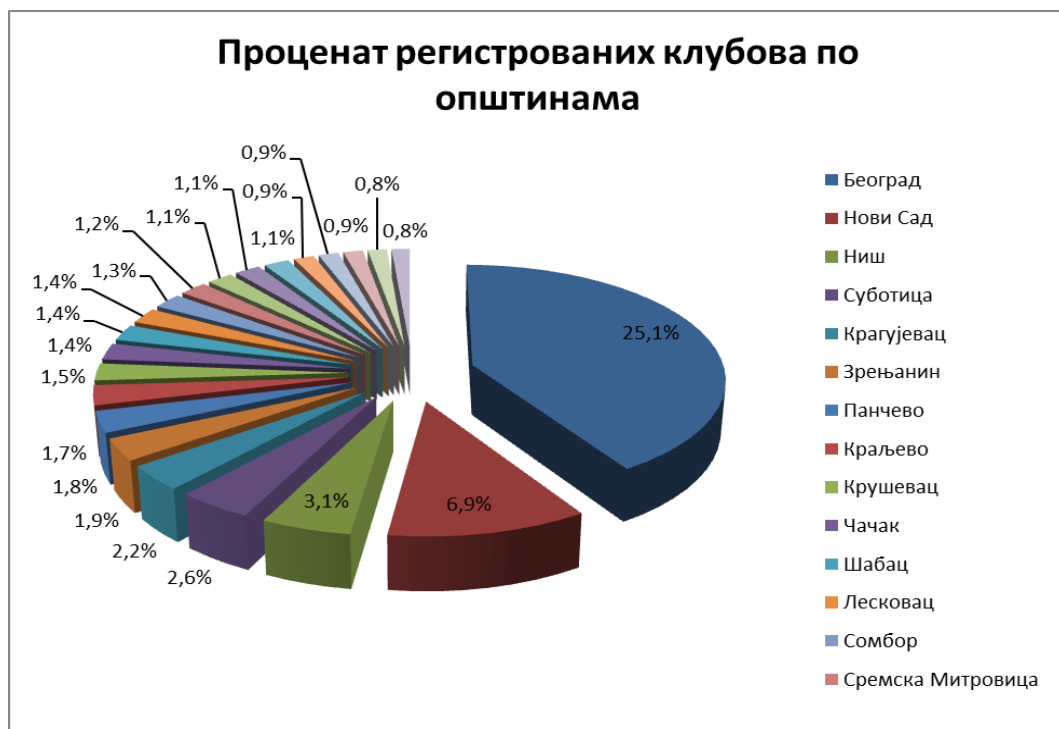
25) Četiri godine primene Zakona o sportu su pokazale da je jedna od krupnih boljki našeg sporta nesprovođenje zakonskih obaveza od strane učesnika u oblasti sporta. Jednim delom je to posledica malog broja sportskih inspektora (tri u Ministarstvu omladine i sporta i četiri u Pokrajinskom sekretarijatu za sport AP Vojvodine) koji ne mogu da „postignu” ni vanredni inspekcijski nadzor po prijavi, a kamoli redovni inspekcijski nadzor nad 13.000 organizacija u oblasti sporta (od kojih oko 3.000 na teritoriji AP Vojvodine), bez fizičkih lica u sistemu sporta. Od efektivnog početka rada službe za inspekcijski nadzor u Ministarstvu omladine i sporta (početkom 2012) primljeno je ukupno 427 predmeta, u Pokrajinskom sekretarijatu za sport (grupa za inspekcijski nadzor) 390. Takvo stanje zahteva da se izvrši dekoncentracija inspekcijskog nadzora tako što bi se ovlašćenja podelila između Republike Srbije, autonomnih pokrajina i jedinica lokalnih samouprava. Pri tom je potrebno detaljno urediti ovlašćenja i zadatke sportskih inspektora, kako bi se obezbedila efikasnost njihovog

rada. Poseban problem u ostvarivanju uloge sportskih inspektora u nadzoru nad sprovođenjem Zakona o sportu i pratećih podzakonskih akata predstavlja učestalost pravnog zastarevanja prekršajnog postupka. Od 21 pokrenutog prekršajnog postupka od strane republičkih sportskih inspektora doneto je 7 osuđujućih presuda, 4 postupka je obustavljeno zbog zastarelosti, 1 predlog je povučen, a u 9 postupaka sud nije preduzeo bilo kakvu radnju i pored urgencija sportskog inspektora. Od dva prekršajna postupka koja su pokrenuli pokrajinski sportski inspektori, oba su obustavljena zbog zastarelosti. Veliki broj zahteva koji su podneti sportskoj inspekciji odnosio se na odluke organa sportskih organizacija i saveza za koje je nadležan sud. Uočljiv je problem u praksi da učesnici u sistemu sporta izbegavaju sudsko i arbitražno rešavanje sporova i pokušavaju da probleme reše preko sportskih inspektora. Osnovni razlog za nepokretanje arbitražnog postupka i kada je on moguć leži u visokim taksama koje su utvrđene od strane stalnih arbitražnih sportskih sudova. Radom sportskih inspektora je konstatovan i problem nesprovodivosti likvidacionog postupka nad sportskim udruženjima i savezima prema važećem Zakonu o sportu, zbog čega je taj deo Zakona sada uređen na drugčiji način. Značajan problem u vršenju inspekcijskog nadzora je i što nadležni nacionalni granski sportski savezi nisu doneli u skladu sa članom 102. važećeg Zakona o sportu sve potrebe normativne akte, a većina nacionalnih saveza nije ispunila obavezu da svi normativni akti budu na internet sajtu nacionalne federacije. To u značajnoj meri otežava inspekciji nadzor jer nije moguće utvrditi sportska pravila u određenoj grani sporta. U vršenju nadzora uočeni su ozbiljni problemi i u vezi izdavanja dozvola za rad sportskim stručnjacima.

26) Konačno, zakonska rešenja treba sagledati i u svetlu ukupne pravne organizacije sporta u Republici Srbiji i zatupljenosti, odnosno masovnosti pojedinih sportskih grana. Kada se analiziraju podaci iz Registra udruženja, društava i saveza u oblasti sporta sa početka 2015. godine može se uočiti osnovna struktura organizovanosti sporta u Republici Srbiji, po pravnim oblicima, granama sporta i teritorijalnoj rasprostranjenosti. U Republici Srbiji je početkom 2015. godine bilo 11.115 sportskih udruženja, 162 sportska društva, 473 granska sportska saveza, 433 teritorijalna sportska saveza (uključujući i teritorijalne granske saveze), 77 stručnih sportskih udruženja i 60 drugih udruženja i saveza u oblasti sporta.

Teritorijalna rasprostranjenost sportskih udruženja i saveza je neujednačena, što je unekoliko i razumljivo imajući u vidu broj stanovnika, razvijenost sportske infrastrukture i druge karakteristike pojedinih jedinica lokalne samouprave: Beograd – 3127; Novi Sad - 855; Niš – 385; Subotica – 324; Kragujevac – 269; Zrenjanin – 237; Pančevo – 230; Kraljevo – 212; Kruševac - 183; Čačak – 178; Leskovac – 169; Sombor – 162; Sremska Mitrovica – 153; Jagodina – 143; Požarevac – 142; Smederevo – 142; Vršac – 114; Užice - 111; Valjevo – 109; Bačka Palanka – 105; Kula – 101; Ruma – 101; Stara Pazova – 101; Kikinda – 99; Plandište – 98; Loznica – 92; Pirot – 91; Paraćin – 89; Novi Pazar – 83; Zaječar – 83; Inđija – 82; Trstenik – 82; Bor – 79; Vrbas – 79; Petrovac – 78; Aranđelovac – 74; Vranje – 71; Bačka Topola – 70; Aleksinac – 69; Odžaci – 66; Smederevska Palanka – 65; Gornji Milanovac – 64; Apatin – 62; Apatin – 62; Ub – 57; Šid – 56; Vrnjačka banja – 56; Bečej – 55; Knjaževac – 54; Kovin- 54; Požega – 54; Topola – 54; Temerin – 53; Kosovska Mitrovica – 51; Svilajnac – 51; Velika Plana – 51; Negotin – 49; Bujanovac – 48; Kanjiža – 48; Prokuplje – 48; Žabalj – 48; Bajina Bašta – 46; Vladimirovci – 46; Žitište – 45; Kladovo – 44; Senta – 44; Bogatić – 42; Bela Crkva – 41; Ćuprija – 41; Kovačica – 41; Lučani – 41; Alibunar – 40; Pećinci – 40; Veliko Gradite – 40; Lajkovac – 38; Novi Bečej – 38; Prepolje – 38; Despotovac – 37;

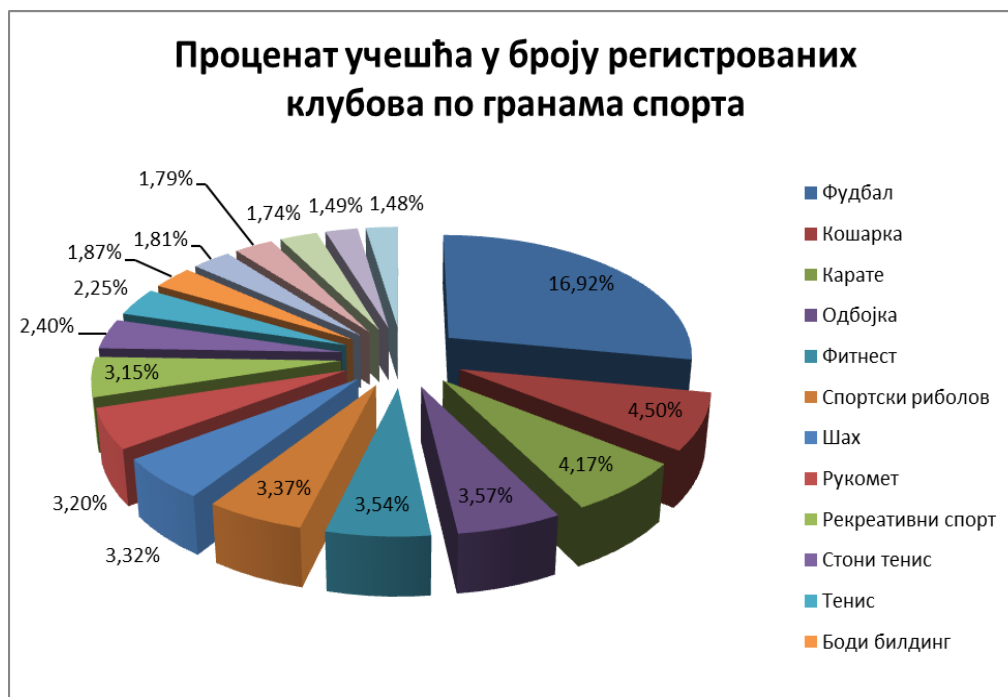
Ivanjica – 36; Srbobran – 35; Vlasotince – 35; Bački Petrovac – 33; Sokobanja – 33; Varvarin – 33; Knić -32; Aleksandrovac – 31; Kučevo – 31; Beočin – 30; Sečanj – 30; Bač – 29; Raška – 29; Ada – 28; Arilje – 28; Priboj – 27; Irig – 26; Doljevac – 25; Leposavić – 25; Majdanpek – 25; Čajetina – 24; Krupanj – 24; Novi Kneževac – 24; Titel – 24; Vladičin Han -23; Brus – 22; Čoka – 22; Žagubica; 22; Boljevac – 21; Golubac – 21; Nova Crnja – 21; Rača – 21; Žabari – 21; Mali Idoš – 20; Malo Crniće - 20; Mionica – 20; Sjenica – 20; Ljubovija – 19; Batočina 18; Ćićevac – 18; Kuršumljija – 18; Lebane – 18; Ljig – 18; Merošina – 18; Tutin – 18; Blace – 17; Mali Zvornik – 17; Niška banja – 17; Opovo – 17; Sremski Karlovci – 17; Dimitrovgrad – 16; Surdulica – 16; Žitorađa – 16; Bela Palanka – 14; Kosjerić – 14; Nova Varoš – 14; Zvečan – 14; Zubin Potok – 14; Babušnica – 13; Preševo – 13; Svrljig – 13; Priština – 12; Koceljeva – 12; Lapovo – 12; Rekovac – 12; Bojnik 11; Štrpce – 10; Ražanj – 9; Osečina – 8; Bosilegrad – 6; Gadžin Han – 6; Gnjilane – 6; Medveđa – 6; Kosovska Kamenica – 5; Lipljan – 3; Trgovište – 3; Kosovo Polje – 2; Vitina – 2; Vučitrn – 2; Crna Trava – 1; Obilić – 1; Orahovac - 1.

Kao što se iz datog pregleda može videti, jedna četvrtina svih organizacija u oblasti sporta u Republici Srbiji je na teritoriji Grada Beograda.

Pet najzastupljenijih sportova u Republici Srbiji prema broju registrovanih organizacija su: fudbal, košarka, karate, odbojka i sportska rekreacija (računajući zajedno rekreativni sport i sport za sve), Pregled broja sportskih udruženja i saveza po granama sporta je sledeći: fudbal – 3047 (16,92%); košarka – 811 (4,50%); karate – 750 (4,17%); odbojka – 643 (3,57%); fitnes – 638 (3,54%); sportski ribolov – 606; šah – 598; rukomet – 576; rekreativni sport – 567; stoni tenis – 431; bodi bilding – 337; atletika – 326; plivanje – 323; streljaštvo – 313; džudo – 269; kik boks – 267; boks – 263; aerobik – 223; ples (sportski, moderni – 249; planinarstvo – 241; aerobik – 223; moto sport – 221; sport za sve – 201; aikido – 2013; gimnastika – 201; skijanje – 176; sportski auto moto – 175; kuglanje – 171; joga – 169; džudo – 157; tekvondo – 152; biciklizam – 148; mma borilački sport – 130; podvodni sport – 129; vazduhoplovni sport – 128; rvanje – 126; konjički sport (neolimpijske discipline) – 124; konjički sport (olimpijske i FEI discipline) – 116; pikado – 107; vaterpolo – 101; dizanje tegova 98; školski sport - 93; sport osoba sa invaliditetom – 93; savate – 92;

ekstremni sportovi – 92; kajak kanu – 86; kung fu vušu – 85; streličarstvo – 83; motonautika – 74; boćanje – 72; orijentiring – 67; sambo – 64; mai tai – 61; radnički sport – 61; sportsko penjanje – 60; paintbol – 60; jedrenje – 59; veslanje – 55; rafting – 55; bilijar – 52; triatlon – 47; badminton – 47; bridž – 43; američki fudbal – 43; tradicionalni sportovi - 41; ragbi – 39; kendo – 39; skijanje na vodi – 37; kjokušinkai – 37; džet ski – 34; ragbi 13 – 32; mačevanje – 32; klizanje – 32; hokej na ledu – 31; univerzitetski sport – 30; sinhrono plivanje – 29; pover lifting – 28; golf – 26; multi sportovi – 241; sport osoba sa invaliditetom, gluvi i nagluvi – 24; hokej na travi – 24; elektronski pikado – 23; bejzbol – 22; leteće mete – 21; sportska speleologija -20; sokolski sport – 19; softbol – 19; skvoš – 19; bowling – 19; seoski sport – 18; ski alpinizam – 18; kinološki sport -18; seoski sport – 18; sport osoba sa invaliditetom, slepi i slabovidni – 17; spid badminton – 17; preferans – 17; stron men – 16; roler sport – 16; praktično streljaštvo – 15; biatlon – 15; life saving – 14; sport osoba sa invaliditetom, specijalna olimpijada - 13; sankoški sportovi – 13; ašikara kaikan – 13; go – 12; kriket – 11; sport u policiji – 11; karling – 10; sport u dijaspori – 10; sumo - 9; sport u vojsci – 9; sportski lov -8; florbol -8; Tug-of-var – 7; minigolf – 7; kroftol- 7; dragon boat – 7; lakros – 6, skajbol – 5; moderni petatlon – 5; elektronski sport – 5; bob – 5; surfing – 4; flajing disk – 4; polo – 3; soft tenis – 1; sleddog – 1, kasting – 1; bandi – 1. Kao multi sportske organizacije (registrovane za više grana sporta) registrovano je 55 organizacija.

2) Који су жељени циљеви доношења закона?

Cilj Zakona je da se omogući maksimalno povećanje obuhvata bavljenja građana sportom, a da se, s druge strane, održi i dalje razvije domaći vrhunski sport. Donošenje novog Zakona o sportu je izuzetno važno sa stanovišta potrebe unapređenja sistema sporta u Republici Srbiji,

Kroz donošenje Zakona omogućiće se:

- 1) ustanovljenje sistema sporta u skladu sa relevantnim međunarodnim dokumentima u oblasti sporta;
- 2) definisanje piramidalne strukture sporta, kako na državnom, tako i nevladinom nivou, sa jasnim definisanjem nadležnosti, prava, obaveza i odgovornosti

u zavisnosti od odgovarajućeg nivoa (država, pokrajina, grad, Grad Beograd, opština – nacionalni savez, sportska društva, sportska udruženja);

3) stvaranje osnova za donošenje i implementaciju dugoročne Nacionalne strategije razvoja sporta u Republici Srbiji, kao i donošenje dugoročnih programa razvoja sporta na teritoriji autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave;

4) afirmacija autonomije sportskih saveza u regulisanju unutrašnjih odnosa;

5) unapređenje stručnog rada u sportu;

6) stvaranje okvira za povećanje obuhvata bavljenja sportom dece, mladih, žena, starih, hendikepiranih, na radnom mestu;

7) podrška i podsticanje bavljenja sportom na višim nivoima (vrhunski sport), uz definisanje prioriteta;

8) obezbeđenje planiranja izgradnje potrebnih sportskih objekata i zaštita namene postojećih sportskih objekata;

9) unapređenje zdravstvene zaštite sportista;

10) definisanje osnovnih prava i obaveza sportista i afirmacija položaja sportista;

11) ustanovljenje sistema praćenja stanja u sportu i informacionog sistema sporta u Republici Srbiji;

12) definisanje uslova za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti, njihovo razgraničenje u zavisnosti od vrste aktivnosti i delatnosti i od toga da li je u pitanju profesionalni ili amaterski, odnosno masovni sport;

13) definisanje konzistentnog i transparentnog sistema finansiranja sporta iz javnih prihoda (budžet) sa različitih nivoa javnih vlasti, kao i kontrola trošenja dobijenih sredstava;

14) razvoj i unapređenje školskog sporta i ustanovljenje funkcionalnog sistema školskih sportskih takmičenja;

15) proširenje nadležnosti i uloge Nacionalnog saveta za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja u sportu;

16) sprečavanje negativnih pojava u sportu;

17) definisanje okvira za organizovanje sportskih takmičenja, posebno za organizovanje velikih međunarodnih sportskih takmičenja na teritoriji Republike Srbije;

18) decentralizacija, odnosno dekoncentracija pojedinih državnih funkcija u oblasti sporta;

19) ostvarenje efikasnog i delotvornog nadzora nad obavljanjem sportskih aktivnosti i delatnosti;

U definisanju zakonskih rešenja kojima se trebaju takvi ciljevi ostvariti uzeta su obzir sva relevantna dokumenta međunarodnih organizacija čija je članica Republika Srbija, kao i Evropske unije (kao zemlja kandidat). U tom pogledu pri izradi Zakona posebno su uzeti u obzir sledeći dokumenti:

1) Ujedinjene Nacije:

– Međunarodna povelja o fizičkom obrazovanju i sportu UNESKO-a,

– Rezolucija Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 58/5 - „Sport kao

sredstvo za promociju obrazovanja, zdravlja, razvoja i mira”;

2) Savet Evrope:

- Evropska sportska povelja,
- Kodeks sportske etike,
- Evropska povelja o sportu za sve,
- Evropski Manifest - Mladi i sport,
- Preporuka br. R (95) - „O značaju sporta za društvo”,
- REZOLUCIJA - „O principima dobrog upravljanja u sportu”,
- Preporuka br (99) 9 - „O ulozi sporta u produbljivanju socijalne kohezije”,
- Preporuka (2003) 6 - „O unapređenju fizičkog obrazovanja i sporta za decu i mlade svim državama Evrope”,
- Preporuka (2000) 17 - „O pravilima o održivosti u sportu: partnerstvo između sporta i životne sredine”,
- Preporuka broj (86) 18 – „Evropska povelja o sportu za sve - osobe sa invaliditetom,
- Preporuka broj (88) 8 – „Sport za sve – starije osobe”,
- Rezolucija broj 2/75 – „O ulozi javnih vlasti u razvoju sporta za sve”,
- Rezolucija broj 27 (1996) 1 – „Sport i lokalne vlasti”,
- Završna deklaracija Evropske konferencije o sportu i lokalnim vlastima: „Sport za sve: uloga i odgovornosti lokalnih vlasti”,
- zaključci seminara: „Sport i lokalne vlasti” (Madrid, 1979),
- Evropska povelja o lokalnoj samoupravi,
- Evropska urbana povelja;
- Osnovni principi statusa nevladinih organizacija u Evropi;

3) Evropska unija:

- Izjava iz Amsterdama o značaju sporta,
- Deklaracija iz Nice o specifičnim karakteristikama sporta,
- Bela knjiga o sportu i Bela knjiga o sportu 2,
- presude Evropskog suda pravde u oblasti sporta,
- Ugovor o funkcionisanju Evropske unije (Lisabonski ugovor).

Analiza ključnih predloženih rešenja u odnosu na postojeće stanje (status quo)

U odnosu na postojeće stanje, odnosno u odnosu na rešenja iz važećeg Zakona o sportu ključna rešenja iz Zakona su sledeća.

1) Data je definicija sporta, sporta dece, talentovanih sportista, organizacija u oblasti sporta, profesionalnih sportskih klubova, sportskih ekipa, nadležnih nacionalnih i međunarodnih sportskih saveza i profesionalne sportske lige. Izmenjene su definicije sportske rekreacije, profesionalnog sportiste, vrhunskog sportiste, nacionalnog sportskog takmičenja i organizatora sportske priredbe. Utvrđeno je, takođe, da mišljenje da li neka aktivnost, odnosno delatnost spada u sportsku aktivnost, odnosno delatnost i kojoj sportskoj disciplini i sportskoj grani, odnosno oblasti pripada, kao i koji međunarodni sporski savez ima status nadležnog međunarodnog sportskog saveza u skladu sa ovim zakonom, u slučaju potrebe, daje Ministarstvo omladine i sporta, a na osnovu prethodno pribavljenog stručnog mišljenja Sportskog saveza Srbije i Olimpijskog komiteta Srbije.

2) Iz Zakona su izostavljene odredbe o privatizaciji jer je nakon donošenja važećeg Zakona o sportu donet i novi zakon kojim je uređena privatizacija društvene i državne imovine i kapitala, kojim je kvalitetno na drugčiji način uređena ta

oblast, uz ostavljanje veoma širokog spektra modela za privatizaciju, važeća rešenja nišu sveobuhvatna, a složenost rešavanja ovog pitanja u oblasti sporta zahteva donošenje posebnog propisa uzimajući u obzir sve što je napred navedeno.

3) Kako bi se s jedne strane osigurala autonomija sportskih udruženja i saveza, ali s druge strane obezbedilo adekvatno uređenje obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti putem autonomnih sportskih pravila, propisuje se da je nadležni nacionalni granski sportski savez onaj nacionalni sportski savez koji uređuje putem sportskih pravila obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti u određenoj grani sporta, u skladu sa Zakonom o sportu, s tim da se status nadležnog nacionalnog sportskog saveza stiče aktom ministra nadležnog za sport (u daljem tekstu: Ministar). Zakon afirmiše autonomije organizacija u oblasti sporta i utvrđujući obaveznost sportskih pravila koje donose nadležni nacionalni sportski savezi. Sportska pravila neposredno se primenjuju na sva lica koja su, neposredno ili posredno, obuhvaćena nadležnostima nadležnog nacionalnog sportskog saveza. Nadležni nacionalni sportski savezi usaglašavaju svoja sportska pravila sa sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza, a, imajući u vidu piramidalnu strukturu svetskog sporta, u slučaju da nisu usaglašena ili da nadležni nacionalni sportski savez nije doneo odgovarajuća sportska pravila neposredno se primenjuju sportska pravila nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Naravno, osim ako nisu u suprotnosti sa imperativnim odredbama nacionalnih zakona. Time se eliminišu problemi koje je praksa pokazala i konstituše se jasna piramidalna struktura sporta sa jasnim pravima, obavezama i nadležnostima u toj piramidi.

4) Kako bi se jasno razlikovao amaterski od profesionalnog sporta Zakonom je propisano da u amaterskim sportskim takmičenjima mora najmanje 80% sportista da bude u statusu sportiste amatera. Prava, obaveze i odgovornosti sportista amatera uređuju se zakonom, sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i opštim aktima sportske organizacije, a prava, obaveze i odgovornosti sportista takmičara amatera, kojima se obezbeđuje novčana naknada za bavljenje sportom, i ugovorom između sportiste i sportske organizacije (ugovor o stipendiranju maloletnog sportiste za sportsko usavršavanje i ugovor o bavljenju sportom).

5) Detaljno je uređena zaštita podataka o ličnosti i privatnosti u oblasti sporta.

6) Prava, obaveze i odgovornosti profesionalnih sportista uređuju se zakonom, sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu i ugovorom o radu između sportiste i sportske organizacije. Zakonom su utvrđena osnovna pitanja koja se uređuju tim ugovorima.

7) Polazeći od potrebe zaštite sportista od svakog vida iskorišćavanja i činjenice da su oni po pravilu mnogo slabija strana u odnosu na sportske organizacije, kao i od sudske prakse Evropskog suda pravde Evropske unije (posebno u čuvenom slučaju „Bosman”) i uporednopravne sudske prakse u pogledu zaštite prava sportista, zakonom je zabranjena svaka neposredna i posredna diskriminacija sportista u obavljanju sportskih aktivnosti, s obzirom na neko lično svojstvo, pol, status, opredeljenje ili uverenje, uključujući i diskriminaciju

profesionalnih sportista i sportista koji žele to da postanu, u pogledu zapošljavanja, zarade ili uslova rada, osim kada se pravljenje razlike, odnosno stavljanje sportiste u nepovoljniji položaj u odnosu na druge sportiste u istoj ili sličnoj situaciji temelji na samoj prirodi ili stvarnim i odlučujućim uslovima obavljanja određene sportske aktivnosti, i da su ciljevi koji se time žele postići opravdani. Ništave su odredbe ugovora između sportiste i sportske organizacije, sportskih pravila i opštih akata sportske organizacije kojima se utvrđuje diskriminacija sportiste. Sportisti koji nema punovažno zaključen ugovor sa određenom sportskom organizacijom (sportista amater bez ugovora, ugovor istekao, utvrđena ništavost ugovora ili jednostrano raskidanje ugovora zbog neispunjenja ugovornih obaveza), ili je takav ugovor sporazumno raskinut, ne može biti sportskim pravilima uskraćeno pravo zaključenja ugovora sa drugom sportskom organizacijom, odnosno prelazak u drugu sportsku organizaciju i nastupanja za nju kao sportiste. Dopuštanje takve prakse značilo bi i dopuštanje kršenja Ustavom zajamčenog prava na rad i slobodan izbor rada, pošto bi „slobodni” sportista profesionalac koji želi da zasnuje radni odnos sa drugom sportskom organizacijom morao prethodno da nađe sportsku organizaciju koja je spremna da za njega plati „naknadu za transfer”. Konačno, u slučaju raskida ugovora između sportiste i sportske organizacije, spor između sportske organizacije iz koje sportista odlazi i sportske organizacije u koju prelazi o iznosu i plaćanju ugovorene naknade za transfer ili naknade za razvoj, odnosno obuku (treniranje) ne sme uticati na sportske aktivnosti sportiste i pravo nastupa za sportsku organizaciju u koju je prešao. Kršenje zabrane diskriminacije daje oštećenom sportisti pravo na naknadu pretrpljene štete.

8) Uređeno je pitanje plaćanje tzv. naknade za razvoj, odnosno obuku sportista prilikom prelaska u drugu sportsku organizaciju. Naknada za razvoj, odnosno obuku sportiste obračunava se samo prilikom zaključenja prvog profesionalnog ugovora u skladu sa sportskim pravilima nadležnog nacionalnog i međunarodnog sportskog saveza, na osnovu ulaganja, odnosno stvarnih troškova sportske organizacije/organizacija koje su doprinele razvoju sportiste, s tim da se kao poslednja godina obuke može računati ona godina u kojoj je sportista napunio 21 godinu. Sportska organizacija iz koje sportista odlazi ne može da potražuje naknadu za razvoj, odnosno obuku sportiste ukoliko je sportista ili njegov roditelj ili staratelj toj sportskoj organizaciji plaćao članarinu ili naknadu za bavljenje sportskim aktivnostima, sportsku opremu i sportske pripreme, odnosno mora biti srazmerno umanjena. Osim toga, naknada se ne može potraživati ako je ugovor sportiste sa sportskom organizacijom raskinut krivicom sportske organizacije, kao i nakon prestanka razvoja, odnosno obuke sportiste.

9) Kako bi se sprečila dosadašnja praksa postojanja „tajnih ugovora” između sportiste i sportske organizacije, zakon propisuje da se ugovor i sve izmene i dopune ugovora, uključujući i sporazumni raskid ugovora, između sportiste i sportske organizacije zaključuje u pisanoj formi i overava u skladu sa zakonom. Ovakvo zakonsko rešenje ne isključuje i praksu nacionalnih sportskih saveza koji zahtevaju da se ugovori između sportiste i sportske organizacije i registruju kod tog saveza. Takođe se utvrđuje obaveza da se svi odnosi između sportiste i sportske organizacije u vezi obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti urede jednim ugovorom.

10) Ugovor između sportiste i sportske organizacije potpisuju sportista i lice ovlašćeno za zastupanje sportske organizacije, a u slučaju da je sportista maloletno lice ugovor se može zaključiti samo uz pisanu saglasnost oba roditelja, odnosno staratelja, overenu u skladu sa zakonom, a na osnovu prethodno utvrđene zdravstvene sposobnosti maloletnog sportiste.

11) Zakon na precizniji način definiše pravni položaj profesionalnih sportista i ugovora koje zaključuju sa svojim klubovima, nego što je to do sada bio slučaj. Profesionalni sportista se definiše kao sportista koji se bavi sportskom aktivnošću kao jedinim ili osnovnim zanimanjem kao i drugi sportista koji ima status profesionalnog sportiste u skladu sa sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Na primer, prema pravilima FIFA koja važe u celom svetu, profesionalni igrač (koji mora imati ugovor o radu sa svojim klubom) je svaki onaj igrač koji od svog kluba dobija naknadu koja je veća od troškova koje pravi svojim igranjem u klubu (u Nemačkoj je to 300 evra). Profesionalni sportista zaključuje sa sportskom organizacijom ugovor o radu, u skladu sa zakonom. Na osnovu toga, profesionalni sportista ima sva prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, ako ovim zakonom ili sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije utvrđeno. Ugovor se zaključuje na određeno vreme, najduže do pet godine, i njime se „na jednom mestu” regulišu svi odnosi između sportiste i sportske organizacije, uključujući i zaradu i druga primanja koja nemaju karakter zarade. Takvo rešenje je potrebno najmanje iz dva razloga: 1) prema pravilima većine međunarodnih sportskih federacija, profesionalni ugovori se zaključuju za period od najmanje jedne do najviše pet godine; 2) interes je srpskog sporta da što duže zadrže u zemlji mlade igrače, a to je prema sportskim pravilima moguće samo ako imaju važeći ugovor. Svaki drugi ugovor koji bi se zaključio između profesionalnog sportiste i sportske organizacije bio bi ništav. Kada su u pitanju maloletna lica propisano je da Maloletni sportista pri zaključenju i izvršenju ugovora o radu sa sportskom organizacijom uživa posebnu zaštitu propisanu zakonom kojim se uređuju uslovi za zasnivanje radnog odnosa i rad lica mlađih od 18 godina. Zakonom se reguliše da se pod drugim primanjem profesionalnog sportiste koje nema karakter zarade smatraju: novčana i druga nagrada za postignute sportske rezultate, naknada troškova smeštaja, ishrane i putovanja za vreme sportskih priprema i sportskih takmičenja, novčana i druga naknada na ime zaključenja ugovora, naknada za korišćenje lika sportiste i druga slična primanja. Takvim zakonskim rešenjem se u značajnoj meri olakšavaju davanja sportskih organizacija za poreze i doprinose.

12) Polazeći od niza nemilih događaja kada je na domaćim sportskim priredbama „nastradao” sportista usled zdravstvenih problema, uključujući i smrtne slučajeve, i prakse da zdravstvene preglede vrše lekari koji nisu dovoljno edukovani, Zakon propisuje da sportista može učestvovati na takmičenju ako je u periodu od šest meseci pre održavanja sportskog takmičenja, utvrđena njegova opšta zdravstvena sposobnost. Takođe, Zakon propisuje da se pored opšte utvrđuje i posebna zdravstvena sposobnost za određene sportske grane u periodu od šest meseci pre održavanja sportskog takmičenja, a za određene sportske grane i u kraćem periodu, u skladu sa pravilnikom koji sporazumno donose ministar nadležan za zdravlje i ministar nadležan za sport. U odnosu na rešenja iz važećeg Zakona o sportu, zdravstvena zaštita u oblasti sporta se Zakonom kvalitativno unapređuje tako

što se, s jedne strane, obaveza utvrđivanja opšte i posebne zdravstvene sposobnosti za bavljenje sportom proširuje kako na sportske stručnjake, tako i na sve sportiste (ne samo takmičare kao do sada) koji se uključuju u organizovane sportske aktivnosti u organizacijama u oblasti sporta, dok se s druge strane, s obzirom na kadrovske i druge potencijale uvodi da opštu i posebnu zdravstvenu sposobnost utvrđuje nadležna zdravstvena služba čime se daje mogućnost da se ovim poslom bave, pored zdravstvenih ustanova i privatna praksa, kao i zdravstveni radnici i saradnici koji obavljaju zdravstvenu delatnost. Za razliku od postojećeg rešenja prema kome su troškovi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za bavljenje sportom uvek bili na teret ili sportske organizacije ili sportiste, propisuje se, imajući u vidu društveni značaj bavljenja dece sportom, da su troškovi zdravstvenih pregleda maloletnih sportista uzrasta od šest do 14 godina obuhvaćeni obaveznim zdravstvenim osiguranjem u slučajevima kada se ti pregledi obavljaju u zdravstvenim ustanovama.

13) Imajući u vidu da su, s jedne strane, transferi sportista među najznačajnijim izvorima prihoda domaćih sportskih klubova, a da su, s druge strane, primetne brojne zloupotrebe i nepravilnosti u procesu ugovaranja i realizacije transfera, Zakon po prvi put reguliše ugovore o transferu sportista i ugovore o ustupanju sportista. Tako je propisano da sportista koji ima zaključen ugovor sa sportskom organizacijom može za vreme trajanja tog ugovora preći u drugu sportsku organizaciju na osnovu pisanog i overenog u skladu sa zakonom ugovora o transferu sportiste ili ugovora o ustupanju sportiste zaključenog između sportske organizacije sa kojom sportista ima punovažno zaključen ugovor u skladu sa ovim zakonom i sportske organizacije u koju prelazi, uz pisanu i overenu u skladu sa zakonom saglasnost sportiste, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima. Pri tom, na naknadu koja se plaća domaćoj sportskoj organizaciji na osnovu ugovora o transferu ili ugovora o ustupanju sportiste koji je zaključen sa stranom sportskom organizacijom ne plaća se porez na dodatu vrednost ukoliko je taj porez plaćen od strane sportske organizacije u koju sportista prelazi. Takvim rešenjem se izbegava dvostruko oporezivanje u slučaju kada je strana sportska organizacija platila porez na dodatnu vrednost u svojoj zemlji. Kako je jedan od najvećih problema ne samo domaćeg sporta nego i u svetskim okvirima nekontrolisani odliv mladih sportista u inostranstvo ili iz „malih” sredina u velike gradove, uz nevođenje računa o ukupnom razvoju maloletnih lica, Zakonom je propisano da međunarodni transfer, odnosno prelazak maloletnog sportiste u stranu sportsku organizaciju nije dozvoljen, osim u posebnim slučajevima utvrđenim sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. S druge strane, i nacionalni transfer, odnosno prelazak maloletnog sportiste u domaću sportsku organizaciju izvan mesta prebivališta, odnosno boravišta maloletnog sportiste nije dozvoljen, osim ako je prelazak odobren od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u skladu sa kriterijumima i u postupku utvrđenim sportskim pravilima. Navedeni kriterijumi moraju biti u skladu sa Zakonom i sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza za tu granu sporta.

14) Uvodi se obaveza za nadležne nacionalne granske sportske saveze da osiguraju sportistu, odnosno sportskog stručnjaka koji nastupa za nacionalnu sportsku reprezentaciju od posledica nesrećnog slučaja za vreme nastupa za nacionalnu sportsku reprezentaciju, ukoliko sportista, odnosno sportski stručnjak nije

obuhvaćen obaveznim osiguranjem od posledica nesrećnog slučaja za vreme obavljanja sportske aktivnosti od svoje sportske organizacije.

15) Utvrđena je zabrana da se deca izlažu sportskim aktivnostima i fizičkim vežbanjima koja mogu da ugroze ili pogoršaju njihovo zdravstveno stanje ili da negativno utiču na psihosocijalni i motorički razvoj ili obrazovanje.

16) Imajući u vidu nedostatak stručnog kadra u sportu i činjenicu da su prema Zakonu o sportu iz 1996. godine više stotina lica imala status sportskog stručnjaka na osnovu završene neke više trenerske škole, da bi taj status izgubili donošenjem važećeg Zakona o sportu, zakon propisuje da su sportski stručnjaci lica koja imaju odgovarajuće više ili visoko obrazovanje u oblasti sporta, odnosno fizičke kulture ili su osposobljena, u skladu sa Zakonom o sportu, za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu, ako zakonom nije drukčije određeno. Polazeći od toga da u domaćem sportu rade brojni strani sportski stručnjaci, Zakon propisuje da se strani sportski stručnjaci, odnosno lica sa stranim državljanstvom koji imaju odgovarajuće obrazovanje ili stručnu osposobljenost u oblasti sporta, u skladu sa zakonom države čiji su državljani smatraju sportskim stručnjakom u smislu Zakona. Takođe, Zakon predviđa da stručni rad u sportu mogu obavljati sportski stručnjaci koji ispunjavaju uslove predviđene Zakonom i poseduju dozvolu za rad, predviđenu pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza i pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza. Imajući u vidu brojne probleme koje u praksi imaju sportski stručnjaci sa završenim visokim obrazovanjem u oblasti sporta i fizičke kulture pri dobijanju dozvole za rad od strane nacionalnih granskih sportskih saveza, propisuje se da lica koja su završili odgovarajući akreditovani studijski program u visokoškolskoj ustanovi i stekla odgovarajuće stručno zvanje u oblasti sporta, u skladu sa zakonom, stiču dozvolu za rad u sportskoj grani na koju se studijski program odnosi koja odgovara stručnom nazivu, odnosno sportskom zvanju koje su stekli, ako ispunjavaju uslove iz člana 30. stav 1. Zakona. Konačno, imajući u vidu značaj stručnog rada sa decom, ali i pravila nadležnih međunarodnih sportskih saveza, propisuje se da stručno vaspitno-obrazovni rad sa decom mogu obavljati samo sportski stručnjaci koji imaju odgovarajuće obrazovanje u oblasti fizičkog vaspitanja i sporta ili su posebno osposobljeni za stručni rad sa decom u skladu sa važećim Zakonom o sportu. Polazeći od odredbi Zakona o mladima, pod decom se smatraju lica koja imaju manje od 16 godina života.

17) Smatrajući da postojeći sistem stručnog osposobljavanja u oblasti sporta nije dao očekivane rezultate, Zakonom su izvršene promene u definisanju ko može da se bavi stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta i pod kojim uslovima. Poslovima stručnog osposobljavanja mogu se baviti visokoškolske ustanove u oblasti sporta, za ona sportska zvanja koja odgovaraju stručnim nazivima koji se u tim ustanovama mogu steći. Pod Zakonom utvrđenim uslovima, stručnim osposobljavanjem se mogu baviti i druge organizacije u oblasti sporta, posebno nacionalni granski sportski savezi. Imajući u vidu brojne probleme koji se u praksi javljaju u vezi obavljanja stručnog osposobljavanja u sportu kako od strane visokoškolskih ustanova tako i nacionalnih sportskih saveza i udruženja propisuje se obaveza za sve organizacije koje se bave stručnim osposobljavanjem u sportu da to čine pod uslovima i na način utvrđen aktom koji donosi Ministar. Takvo rešenje je postojalo u Zakonu o sportu 1996. godine i u praksi se pokazalo kao adekvatnije od

postojećeg. Ministar nadležan za sport bliže propisuje uslove za osposobljavanje, a ispunjenost tih uslova utvrđuje sportski inspektor. Ministar nadležan za sport, takođe, uređuje nastavni plan i način osposobljavanja za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu i utvrđuje obrazac i sadržinu uverenja o završenom osposobljavanju za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu. Koncept stručnog osposobljavanja sportskih stručnjaka je utvrđen po modelu koji je primenjen u zakonu kojim je regulisano stručno obrazovanje odraslih.

18) Polazeći od vladajućih rešenja u međunarodnim sportskim pravilima u vezi ugovornih odnosa sportskih stručnjaka i sportskih organizacija, propisuje se da sportski stručnjak zasniva radni odnos sa sportskom organizacijom, zaključenjem ugovora o radu, na neodređeno vreme ili na određeno vreme najduže do pet godina, a da se na zaključenje ugovora između sportskog stručnjaka i sportske organizacije shodno primenjuju odredbe Zakona o sportu o zaključenju ugovora između sportiste i sportske organizacije. Bavljenje stručnim radom u skladu sa ugovorom o stručnom angažovanju smatra se radom van radnog odnosa, u skladu sa zakonom. U slučaju da se sportski stručnjak bavi stručnim radom u sportskoj organizaciji kao član sportskog udruženja bez ugovora, sportska organizacija donosi odluku o imenovanju sportskog stručnjaka za obavljanje određenog sportskog zanimanja u sportskoj organizaciji, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima. Sportski stručnjak, odnosno stručnjak u sportu koji se stručnim radom bavi kao član sportskog udruženja bez ugovora i bez naknade ima prava utvrđena sportskim pravilima i opštim aktima sportskog udruženja. Ugovorom o radu sportski stručnjak i sportska organizacija utvrđuju zaradu i druga primanja u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje rad, a ugovorom o stručnom angažovanju utvrđuju se naknada za obavljanje stručnog rada u sportskoj organizaciji i druga primanja sportskog stručnjaka u skladu sa ovim zakonom.

19) S ciljem zaštite regularnosti takmičenja, sprečavanja sukoba interesa i stvorenog „začaranog kruga” ljudi koji obavljaju funkcije u sportu, utvrđuje se da članovi uprave sportske organizacije, uključujući i zastupnika i likvidacionog upravnika, ne mogu biti: osnivači, vlasnici udela ili akcija, zastupnici, likvidacioni upravnici, zaposleni ili članovi sportske organizacije koja se takmiči u istom rangu takmičenja; članovi uprave i službena lica nadležnog granskog sportskog saveza, odnosno službena lica organizacije u oblasti sporta koja upravlja sportskom ligom; vlasnici i članovi organa sportskih kladionica; sportski posrednici u odgovarajućoj grani sporta; koja su osuđena za krivična dela protiv privrede, imovine i službene dužnosti, kao i za sledeća krivična dela: teško ubistvo, teška krađa, razbojnička krađa, razbojništvo, utaja, prevara, neosnovano korišćenje kredita i druge pogodnosti, iznuda, ucena i zelenaštvo, kao i za krivična dela propisana zakonom kojim je regulisano sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, sprečavanje dopinga u sportu i nameštanje sportskih rezultata dok traju pravne posledice osude; koja ne mogu biti članovi organa privrednih društava ili udruženja u skladu sa zakonom kojim je uređen sukob interesa u obavljanju javnih dužnosti.

20) Imajući u vidu značaj članarina za sportske organizacije, ali i ekonomsku snagu građana Republike Srbije koji žele da se bave sportom ili da se njihova deca bave sportom, kao i cilj da se sport učini dostupnim i ne bude privilegija

utvrđuje se da visina mesečne članarine za maloletna lica ne može biti veća od jedne desetine prosečne zarade na nivou Republike Srbije utvrđene od strane republičkog organa nadležnog za poslove statistike za prethodnu budžetsku godinu. Za razliku od postojećeg zakonskog rešenja, za punoletna lica ne postoji ograničenje u pogledu visine članarine.

21) S obzirom da se u praksi zloupotrebljava zakonska odredba da sportska udruženja mogu imati različite kategorije članova sa različitim pravima i obavezama, utvrđuje se da sportskim udruženjem u rekreativnom sportu, odnosno sportu za sve neposredno upravljaju svi članovi, sa jednakim pravom glasa. Takođe, s obzirom na postojanje zloupotreba nadmoći sportskih organizacija i saveza nad sportistima i drugim članovima udruženja, odnosno saveza, propisuje se da član sportskog udruženja ne može biti disciplinski kažnjen za korišćenje svojih prava u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i opštim aktima udruženja.

22) Imajući u vidu značaj arbitražnog rešavanja sporova u sportu, detaljnije se reguliše rad stalnih arbitražnih sportskih sudova koji se obrazuju pri Olimpijskom komitetu Srbije, Sportskom savezu Srbije i nadležnom nacionalnom granskom sportskom savezu, kako u pogledu nadležnosti, tako i u odnosu na pravila postupka, organizacije, izbora arbitara i arbitražnih troškova. Stalni sportski arbitražni sud može biti nadležan i za rešavanje sporova koji nastanu između članova sportskog udruženja i sportskog udruženja u vezi ostvarenja članskih prava i obaveza utvrđenih opštim aktima sportskog udruženja i sportskim pravilima, pod uslovom da je nadležnost stalnog sportskog suda za te sporove utvrđena u statutu sportskog udruženja ili statutu nadležnog nacionalnog sportskog saveza. Međutim, opštim aktom sportskog udruženja ne može biti propisana obaveznost arbitraže, osim kada je to utvrđeno sportskim pravilima nadležnih međunarodnih sportskih saveza. Imajući u vidu brojne prigovore koji postoje u praksi u pogledu rada postojećih stalnih sportskih arbitraža, Zakon propisuje da aktima o uređenju stalnih sportskih arbitraža i brojem arbitara na listi arbitara mora biti osigurana nezavisnost, nepristrasnost, samostalnost i kompetentnost sportske arbitraže u odlučivanju i zaštićena prava učesnika u postupku, uključujući i pravo stranke u sporu da ima pravnog zastupnika. Da bi se to osiguralo, ministar nadležan za sport daje saglasnost na te akte.

23) Polazeći od principa dobrog upravljanja u sportu i od toga da je sportsko udruženje organizacija njegovih „članova”, Zakonom je propisano da je skupština najviši organ sportskog udruženja. Ako statutom nije drukčije određeno, skupštinu čine svi članovi sportskog udruženja, sa jednakim pravom glasa. Skupština sportskog udruženja se saziva najmanje jedanput godišnje, a obavezno odlučuje o: usvajanju, odnosno izmenama i dopunama statuta sportskog udruženja; usvajanju finansijskih i revizorskih izveštaja; statusnim promenama; prestanku sportskog udruženja; drugim pitanjima utvrđenim zakonom i statutom sportskog udruženja. Odluka skupštine o promeni statuta, statusnim promenama i prestanku sportskog udruženja donosi se većinom glasova od ukupnog broja članova skupštine, ako statutom nije utvrđeno da je za donošenje odluke potreban veći broj glasova. Kako u praksi postoje sporovi vezani za problem sazivanja skupštine sportskog udruženja u situaciji kada uprava (izvršni organ) odbija da je sazove, Zakonom je, u skladu sa uporednopravnim rešenjima, propisano da sazivanje skupštine sportskog udruženja

može tražiti jedna trećina članova skupštine uz navođenje dnevnog reda, a ako nadležni organ ne sazove sednicu skupštine, nju mogu sazvati oni članovi sportskog udruženja koji su tražili njeno sazivanje. Skupština se mora sazvati najkasnije u roku od 30 dana od momenta podnošenja urednog zahteva za održavanje skupštine sportskog udruženja, s tim da između podnošenja urednog zahteva za održavanje skupštine i održavanja skupštine sportskog udruženja ne sme da protekne više od 60 dana.

24) Članovi organa sportskog udruženja imaju posebne dužnosti prema sportskom udruženju u pogledu dužnosti pažnje, dužnosti prijavljivanja poslova i radnji u kojima imaju lični interes, dužnosti izbegavanja sukoba interesa, dužnosti čuvanja poslovne tajne i dužnosti poštovanja zabrane konkurencije. Ugovor između člana organa sportskog udruženja, odnosno zastupnika i sportskog udruženja može da se zaključi po odobrenju organa sportskog udruženja određenog statutom. Na posebne dužnosti prema sportskom udruženju i posledice povrede tih dužnosti shodno se primenjuju odredbe o posebnim dužnostima prema društvu zakona kojim je uređen rad privrednih društava, ako Zakonom nije drukčije propisano. Naime, članovi organa i zastupnik sportskog udruženja često su u prilici i da svojim odlukama ne samo raspolažu značajnom imovinom udruženja (npr. odlučivanje o transferima igrača) nego pri tom mogu da odrede i dalju „sportsku” sudbinu udruženja. Imajući to u vidu, Zakon propisuje da članovi organa sportskog udruženja odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju sportskom udruženju, ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namerom da se šteta prouzrokuje, osim ako su bili protiv donošenja štetne odluke ili su se uzdržali od glasanja i to se konstatuje u zapisniku. Zahtev za naknadu štete zastareva u roku od deset godina od dana donošenja odluke kojom je prouzrokovana šteta sportskom udruženju. Tužbu za naknadu štete može podići skupština sportskog udruženja, organ uprave sportskog udruženja, zastupnik, nadzorni odbor ili članovi koji čine 5% od ukupnog broja članova sportskog udruženja i nadležni nacionalni granski sportski savez, a ako sportsko udruženje koristi sredstva u društvenoj ili javnoj svojini i nadležni javni pravobranilac. Odlukom sportskog udruženja može se odrediti posebni zastupnik sportskog udruženja za postupak za naknadu štete. Ostvarena naknada štete pripada sportskom udruženju, a lice koje je podnelo tužbu ima pravo na naknadu troškova za vođenje spora. Opštim aktima ili odlukama organa sportskog udruženja ne može se usloviti ili zabraniti mogućnost podnošenja tužbe za naknadu štete. Postupak po tužbi za naknadu štete ne može biti okončan vansudskim putem. Ovakve odredbe Zakona shodno se primenjuju i na radnje zastupnika, zastupnika ogranka sportskog udruženja, likvidatora i stečajnog upravnika kojima je prouzrokovana šteta sportskom udruženju. Odsustvo detaljnih odredbi o postupku za naknadu štete u važećem Zakonu o sportu u mnogome je sprečavalo postupke zaštite interesa sportskih udruženja, pa u praksi takvih postupaka nije ni bilo.

25) U potpunosti se reguliše pravni položaj statutarnog zastupnika sportskog udruženja, uključujući i pitanje trajanja i prestanka mandata na koji se imenuje.

26) Propisuje se da članovi nadzornog odbora ne mogu biti članovi uprave i skupštine sportskog udruženja, što je do sada u praksi bio slučaj i što je dovelo do obesmišljavanja uloge i funkcije nadzornog odbora.

27) Detaljno su uređeni razlozi za prestanak sportskog udruženja. Postojanje okolnosti koje dovode do prestanka sportskog udruženja utvrđuje rešenjem sportski inspektor, osim onih koje se vezane za dobrovoljno gašenje sportskog udruženja, statusne promene i promene pravnog oblika i stečaj. U slučaju dobrovoljnog gašenja sportskog udruženja nad njim se sprovodi likvidacija. Postupak likvidacije sportskog udruženja sprovodi se shodnom primenom odredaba zakona kojima se reguliše likvidacija privrednih društava, ako Zakonom nije drukčije izričito određeno. Tokom likvidacije prestaju ovlašćenja organa sportskog udruženja, osim u pitanjima koja su izričito zakonom drukčije regulisana. U slučaju prestanka sportskog udruženja iz propisanih „prinudnih” razloga, sportski inspektor podnosi Agenciji za privredne registre u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti rešenja sportskog inspektora kojim je utvrđeno postojanje okolnosti za prestanak udruženja prijavu za brisanje sportskog udruženja iz Registra sportskih udruženja, društava i saveza (u daljem tekstu: Registar). Po dobijanju prijave, regulator koji vodi registar sportskih udruženja registruje u taj Registar ispunjenost uslova za prestanak sportskog udruženja i istovremeno objavljuje oglas o tome na internet stranici Registra u neprekidnom trajanju od 30 dana. Ako Registar u roku od 60 dana od dana objave oglasa ne primi rešenje nadležnog suda o otvaranju stečaja nad sportskim udruženjem koje prestane, regulator koji vodi Registar po službenoj dužnosti briše sportsko udruženje iz Registra. Zakonom se reguliše i pitanje odgovornosti za obaveze sportskog udruženja nakon njegovog brisanja iz Registra.

28) Prema Zakonu, sportsko privredno društvo može osnovati fizičko i/ili pravno lice. Sportska privredna društva registruju se kod organa nadležnog za registraciju privrednih subjekata. Da bi obavljalo sportsku delatnost, sportsko privredno društvo mora da ima učlanjene ili ugovorom angažovane sportiste, angažovane sportske stručnjake u zavisnosti od vrste delatnosti, obezbeđen odgovarajući prostor, odnosno objekat, odgovarajuću opremu, odgovarajuću unutrašnju organizaciju i finansijska sredstva, ako učestvuje u sportskim takmičenjima, osiguranu bezbednost u obavljanju sportskih aktivnosti i delatnosti, i ako se te aktivnosti i delatnosti obavljaju kao pretežna delatnost sportskog privrednog društva. Pored toga, Zakonom je uvedena obaveza za sportsko privredno društvo da najmanje 70% ostvarene neto dobiti u tekućoj godini mora da reinvestira u sportsku delatnost tog društva, kako bi se sačuvala prvenstveno sportska delatnost ovog društva. Kako bi se sprečila mogućnost manipulacije sportskom organizacijom, odnosno da ona bude samo „imidž” za druge privredne poslove. Zakonom je propisano da sportska organizacija osnovana kao privredno društvo, odnosno ustanova može da se bavi sportskim aktivnostima i delatnostima ukoliko se te aktivnosti i delatnosti obavljaju kao pretežna delatnost privrednog društva, odnosno ustanove. Osim toga, iz naziva „sportskog privrednog društva” mora biti vidljivo da je u pitanju sportska organizacija i naziv ne sme dovesti u zabludu u pogledu ciljeva sportske organizacije ili o tome o kakvoj se vrsti pravnog lica radi. Imajući u vidu specifičnosti sportskih privrednih društava, Zakonom se propisuje da isto lice ne može direktno, posredno ili preko povezanih lica, u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, biti vlasnik, odnosno imati udele ili akcije u više od jednog sportskog privrednog društva u istom stepenu takmičenja, a u okviru iste grane sporta može imati udele ili akcije na koje otpada najviše 5% osnovnog kapitala sportskog privrednog društva samo u još jednom sportskom privrednom društvu.

Osim toga, udele, odnosno akcije sportskog privrednog društva ne mogu, direktno, posredno ili preko povezanih lica da imaju lica čiji poslovi i aktivnosti mogu neposredno da utiču na takmičenje u odgovarajućoj grani sporta, odnosno stepenu takmičenja (sportske suduje, sportski posrednici, sportisti, treneri i dr.), kao i vlasnici sportskih kladionica. Sticanje udela, odnosno akcija suprotno Zakonu bilo bi ništavo. Konačno, na sportsko privredno društvo osnovano u formi akcionarskog društva ne primenjuju se odredbe zakona kojim je regulisano preuzimanje akcionarskih društava putem objavljivanja ponuda za preuzimanje. Prethodno navedenom, treba dodati i odredbu Zakona da se u profesionalnim sportskim ligama mogu takmičiti samo sportska privredna društva. Prelaznim odredbama Zakona je utvrđeno da u profesionalnoj sportskoj ligi mogu da učestvuju i sportska udruženja najviše dve takmičarske sezone nakon stupanja na snagu Zakona.

29) Poslovima posredovanja prilikom prelaska sportiste iz jedne u drugu sportsku organizaciju i prilikom zaključenja ugovora između sportiste, odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije može se baviti privredno društvo u oblasti sporta, odnosno preduzetnik ako ima angažovano lice sa odgovarajućim sportskim zvanjem i ako ima dozvolu za rad izdatu od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, kao i druga lica u skladu sa pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza (organizacija za sportsko posredovanje). Nadležni nacionalni granski sportski savez izdaje dozvolu i utvrđuje uslove i postupak za sticanje dozvole za rad, s tim da Ministar daje saglasnost na akt kojim su utvrđeni uslovi i postupak sticanja dozvola. Ugovor o posredovanju sa sportistom koji nema potpunu poslovnu sposobnost može se punovažno zaključiti samo uz prethodnu pisanu saglasnost roditelja, odnosno staratelja overenu u skladu sa zakonom. Ugovor o posredovanju u sportu, kao i sve izmene i dopune tog ugovora, zaključuje se u pisanoj formi i overava u skladu sa zakonom i obavezno sadrži iznos naknade sportskom posredniku, rok na koji se zaključuje i obim ovlašćenja sportskog posrednika, uključujući i ovlašćenje za zastupanje, a u protivnom je ništav. Ovaj ugovor se zaključuje na period od najduže dve godine, s tim da između istih ugovornih strana može biti po isteku ovog roka ponovo zaključen ugovor o posredovanju. Ugovor između sportiste i sportske organizacije koji je zaključen uz posredovanje ili zastupanje sportskog posrednika mora sadržati označenje sportskog posrednika, a u protivnom je ništav. Sportski posrednik može štiti interese samo jedne strane iz ugovora o posredovanju, a u suprotnom duguje naknadu štete licu sa kojim ima zaključen ugovor o posredovanju. Odredbe Zakona koje se odnose na sportske posrednike odnose se i na sva fizička i pravna lica koja imaju zaključene ugovore o ulaganju u sportiste, odnosno sportske stručnjake na osnovu kojih imaju pravo na deo prihoda koji proizlazi iz obavljanja njihove sportske aktivnosti, odnosno delatnosti.

30) Kako bi se sprečilo da se iza sportskih udruženja kriju u stvari organizacije za pružanje stručnih usluga u sportu, Zakonom je propisano da kada sportsko udruženje obavlja delatnosti pružanja usluga stručnog rada u sportu kao svoju pretežnu delatnost to predstavlja osnov za prestanak takvog udruženja, kao što se i propisuje da svi članovi sportskih rekreativnih udruženja učestvuju u upravljanju udruženjem sa jednakim pravom glasa.

31) Polazeći od činjenice da u velikoj većini sportova važi princip: jedan sport jedan savez, i da organizacija takmičenja ima značajne elemente ekonomske aktivnosti, i uvažavajući uporednopravna rešenja, zakon propisuje da je granski sportski savez koji brojem okupljenih članova, sportskim i društvenim položajem ili drugim okolnostima ima faktički monopol nad obavljanjem sportskih aktivnosti ili na drugi način ima dominantan položaj u određenoj sportskoj grani, dužan da primi u članstvo u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahteva za prijem u članstvo, lica koja ispunjavaju uslove za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti propisane Zakonom i ako su njihova opšta akta u skladu sa statutom tog saveza.

32) Nadležni nacionalni granski sportski savezi su najviše nevladine organizacije u oblasti sporta za odgovarajuće grane sporta. Nadležni nacionalni granski sportski savez ima isključivu ulogu u određenoj grani sporta za reprezentovanje nacionalnog sporta na međunarodnim takmičenjima i u međunarodnim sportskim savezima, organizovanje i vođenje nacionalnih sportskih takmičenja i uređenje obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti putem sportskih pravila. Samo jedan sportski savez može da stekne status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza u jednoj grani sporta, osim u slučaju sporta osoba sa invaliditetom. Jedna od bitnih funkcija nacionalnih granskih sportskih saveza jeste da donose sportska pravila, odnosno uređuju obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti u području svoje nadležnosti. Iz okolnosti da se nacionalnom granskom sportskom savezu daje status najviše nevladine organizacije za određenu granu sporta, proistekla je i potreba da se propiše obaveza za te saveze da u potpunosti urede odnose u području svoje nadležnosti putem sportskih pravila. Takođe, pored do sada važećim Zakonom o sportu prepoznatih Sportskog saveza Srbije i Olimpijskog komiteta Srbije sa utvrđenim pravima, obavezama i nadležnostima, Zakonom je prepoznat i Paraolimpijski komitet Srbije. Pored toga, proširene su nadležnosti i uloga Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije.

33) Da bi se obezbedilo nesmetano funkcionisanje sistema sporta i u „kriznim situacijama” koje su se već pojavljivale u praksi, Zakonom se propisuje da Sportski savez Srbije privremeno ostvaruje nadležnosti i prava i obaveze iz čl. 99, 100. i 106. Zakona ukoliko u određenoj grani sporta ili oblasti sporta nije obrazovan nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno nadležni nacionalni sportski savez za oblast sporta ili nacionalni sportski savez izgubi status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza, odnosno nadležnog nacionalnog sportskog saveza za oblast sporta ili nadležni nacionalni granski sportski savez, odnosno nadležni nacionalni sportski savez za oblast sporta ne funkcioniše u skladu sa ovim zakonom, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno. Sportski savez Srbije, takođe, privremeno ostvaruje nadležnosti teritorijalnog sportskog saveza jedinice lokalne samouprave u jedinici lokalne samouprave u kojoj nije obrazovan teritorijalni sportski savez ili on ne funkcioniše u skladu sa Zakonom. To podrazumeva i obavezu Sportskog saveza Srbije da prati ostvarivanje funkcija teritorijalnih sportskih saveza u jedinicama lokalne samouprave i odobravanje i realizaciju programa, odnosno projekata koji se finansiraju iz javnih prihoda u jedinicama lokalne samouprave i dva puta godišnje podnosi izveštaj Ministarstvu omladine i sporta i jedinicama lokalne samouprave o tome. Takođe, Olimpijski komitet Srbije privremeno ostvaruje funkciju nosioca programa nadležnog nacionalnog sportskog granskog saveza olimpijskog sporta u odnosu na zadovoljavanje opšteg interesa u oblasti sporta ukoliko u

određenoj grani sporta nije obrazovan nadležni nacionalni granski sportski savez ili nacionalni savez izgubi status nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza ili nadležni granski sportski savez ne funkcioniše u skladu sa Zakonom, a sve kako bi se sprečila situacija da usled nepostojanja ili neodgovornog postupanja nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza sportisti iz te grane sporta budu uskraćeni za finansiranje svojih aktivnosti.

34) U delu Zakona posvećenom ostvarivanju opšteg interesa i potreba i interesa građana u oblasti sporta regulisana su dva pitanja: 1) šta se smatra opštim interesom u oblasti sporta za Republiku Srbiju, odnosno šta se smatra potrebama građana u oblasti sporta koje se zadovoljavaju u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave; 2) na koji način se vrši izbor programa koji će se finansirati iz javnih prihoda.

35) U koncipiranju predloženih rešenja, Zakon je pošao od odgovarajućih uporednopravnih iskustava, kao i odredbi Zakona o budžetskom sistemu, kojim je propisano da se prilikom izvršenja budžeta moraju poštovati principi efikasnosti i ekonomičnosti, potpunosti, tačnosti i jedinstvene budžetske klasifikacije. Opšti interes u oblasti sporta ostvaruje se kroz finansiranje i sufinansiranje programa i projekata i to na godišnjem nivou (godišnji program) i po javnom pozivu (posebni program). Navedene programe nosioci programa dostavljaju prema dinamici utvrđenoj Programskim kalendarom koji je utvrđen Zakonom. Pored toga, Zakonom su propisani uslovi i kriterijumi za odobravanje programa u skladu sa Zakonom, strategijom razvoja sporta i utvrđenom kategorizacijom. Godišnje programe razmatra i odobrava Ministarstvo omladine i sporta, a za ocenu programa Ministar formira posebnu komisiju koja, po razmatranju tih programa, dostavlja predlog za odobrenje programa. Sa nosiocem odobrenog programa, Ministarstvo omladine i sporta zaključuje ugovor o realizovanju programa čija je sadržina propisana zakonom, a ukoliko se nosilac odobrenog programa ne odazove pozivu za zaključenje ugovora u roku od 8 dana od dana poziva, smatra se da je odustao od predloga programa. Zakon propisuje obavezu nosiocima odobrenih programa da Ministarstvu omladine i sporta na njegov zahtev, kao i u rokovima utvrđenim ugovorom o realizaciji programa a najmanje jednom godišnje, dostave izveštaj sa potrebnom dokumentacijom o ostvarivanju programa ili delova programa i korišćenju sredstava budžeta Republike Srbije. Ministarstvo omladine i sporta može obustaviti dalje finansiranje programa, odnosno jednostrano raskinuti ugovor o realizovanju programa ako nosilac odobrenog programa ne dostavi izveštaj u roku predviđenom ugovorom. Ministarstvo omladine i sporta vrši nadzor nad realizacijom programa i namenskom korišćenju odobrenih sredstava i jednom godišnje izveštava Vladu o korišćenju sredstava budžeta Republike Srbije za ostvarivanje opšteg interesa u oblasti sporta. Sredstva dobijena iz budžeta Republike Srbije za realizovanje programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta moraju se vratiti davaocu sredstava zajedno sa zateznom kamatom od momenta prijema, ukoliko nosilac programa: netačno ili nepotpuno obavesti davaoca sredstava o bitnim okolnostima vezanim za odobrenje i realizovanje programa; svojim propustom ne izvrši program u celini ili ga izvrši u nebitnom delu; upotrebi sredstva nenamenski, u potpunosti ili delimično, ili se ne pridržava propisanih ili ugovorenih mera koje su utvrđene radi osiguranja realizacije programa; ne dostavi u predviđenim rokovima potrebne izveštaje i dokaze, iako ga je davalac sredstava prethodno upozorio na nepravilnosti i posledice; prestane da ispunjava uslove koji su na osnovu

ovog zakona potrebni za dobijanje sredstava; spreči ili onemogućiti sprovođenje propisanih, odnosno ugovorenih kontrolnih mera. Ministarstvo omladine i sporta može zahtevati povraćaj dela datih sredstava ako je program samo delimično realizovan ili je realizovan sa bitnim zakašnjenjem, odgovornošću nosioca programa, osim ako su realizovanim aktivnostima postignuti bitni efekti programa. Ministarstvo omladine i sporta vrši po završetku odobrenog programa analizu realizacije programa i postizanja planiranih efekata i u slučaju da oceni da planirani efekti nisu postignuti u bitnom delu propustom nosioca programa, zatražiće od nosioca programa da utvrdi odgovornost lica koja su realizovala program. U opredeljenju za ovakav način finansiranja programa i projekata u oblasti sporta, posebno su uzeti u obzir i kriterijumi Saveta Evrope za finansiranje programa nevladinih organizacija iz javnih prihoda i okolnost da takav režim važi za finansiranje programa nevladinih organizacija u drugim oblastima. Troškovi programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta i kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u oblasti sporta moraju se odnositi, po pravilu, najmanje 15% na aktivnosti povezane sa sportom dece. Kako bi se iskorenila dosadašnja negativna praksa finansiranja sa nivoa jedinica lokalne samouprave prvenstveno samo jedne sportske organizacije ili par njih iz iste grane sporta Zakon propisuje ograničenja da se jednoj organizaciji u oblasti sporta ne može se odobriti više od 20% sredstava od ukupne sume sredstava budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave predviđenih za finansiranje programa iz oblasti sporta. Takođe, radi potpunog praćenja i ukupnog sagledavanja ulaganja u sport Zakon propisuje da autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, kao i organizacije u oblasti sporta čiji se programi i projekti u oblasti sporta finansiraju iz javnih prihoda Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i od strane javnih preduzeća dostavljaju Ministarstvu omladine i sporta izveštaji o odobrenim i realizovanim programima i projektima kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u oblasti sporta, pri čemu se na ovaj način dobijeni podaci obrađuju i koriste kao jedinstveni informacioni sistem. Pored toga, Zakonom se propisuje obaveza nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza da vrše registraciju i objavljivanje statuta u skladu sa zakonom i da Ministarstvu omladine i sporta dostave overen prevod statuta nadležnog međunarodnog sportskog saveza, uključujući i sve izmene i dopune statuta, kao i da objave godišnji finansijski izveštaj i revizorski izveštaj.

36) Želeći da podstakne privatna ulaganja u ostvarivanje opšteg interesa u oblasti sporta i zadovoljavanje potreba i interesa građana u oblasti sporta, Zakonom je propisano da novčana sredstva koja su pravna lica donirala ili na drugi način poklonila sportskom udruženju u sportovima za koje je to utvrđeno odlukom ministra smatraju se, uz saglasnost ministra i ministra nadležnog za poslove finansija, troškom koji predstavlja poresku olakšicu, u skladu sa zakonom kojim je uređen porez na dobit pravnih lica. Sredstva ostvarena od poreskih olakšica mogu se koristiti isključivo za sportsku infrastrukturu, unapređenje stručnog rada i rad sa perspektivnim sportistima, s tim da korisnik poreskih olakšica mora obezbediti najmanje 50% vlastitih sredstava. Ministar nadležan za poslove finansija bliže uređuje namenu i način kontrole utroška sredstava dobijanih po osnovu poreske olakšice.

37) Odredbe Zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu Zakona koje se odnose na uslove, kriterijume i način odobrenja programa i projekata,

odnosno finansiranje delatnosti kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta, zaključenje ugovora, podnošenje izveštaja, kontrolu realizacije i obavezu vraćanja dobijenih sredstava, shodno se primenjuju i na programe, odnosno delatnosti kojima se zadovoljavaju potrebe građana u oblasti sporta u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave. Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, preko svojih organa, uređuje bliže uslove, kriterijume i način i postupak dodele sredstava iz budžeta pokrajine odnosno jedinice lokalne samouprave, odnosno odobrenje programa za zadovoljavanje potreba građana u oblasti sporta na teritoriji pokrajine odnosno jedinice lokalne samouprave i način javnog objavljivanja podataka o predloženim programima za finansiranje, odobrenim programima i realizaciji odobrenih programa. Ugovor o odobrenju programa, odnosno projekta kojim se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u pokrajini odnosno jedinici lokalne samouprave koji je zaključen suprotno Zakonu ili bez postojanja propisanog akta ništav je.

38) Rešenja koja se u Zakonu propisuju, a koja se oslanjaju na Strategiju razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014 – 2018. godine, trebaju da otklone sve prepreke na putu potpunog zaokruženja i definisanja školskog i univerzitetskog sporta. Suštinska je novina da se škola, odnosno univerzitet stavlja u centar svih aktivnosti na razvoju školskog sporta, uz potenciranje na obuhvatu bavljenja đaka i studenata školskim i univerzitetskim sportom. To ne negira značaj školskih i univerzitetskih sportskih takmičenja, ali ih i ne stavlja u prvi plan. Organizovano vannastavno bavljenje sportskim aktivnostima učenika i studenata sprovodi se kroz školske, odnosno studentske sportske sekcije, koje organizuju škole i visokoškolske ustanove. Izuzetno, ukoliko škola, odnosno visokoškolska ustanova nema uslova za organizovanje samostalne sportske sekcije, organizacija sportske sekcije može se realizovati kroz saradnju škole, odnosno visokoškolske ustanove sa organizacijom u oblasti sporta. Škole, visokoškolske ustanove, nastavnici, učenici i studenti mogu osnivati i odgovarajuća školska, odnosno studentska sportska udruženja Za bavljenje dece, odnosno studenata sportskim aktivnostima u okviru školskih, odnosno studentskih sportskih sekcija ne može se naplaćivati novčana naknada. Organizovane nastavne i vannastavne sportske aktivnosti imaju prioritet u pogledu korišćenja školskih sportskih sala i terena u odnosu na aktivnosti lica izvan škole. Učenici i studenti ne mogu biti uključeni u vannastavne sportske aktivnosti i sportska takmičenja ako nije prethodno utvrđena njihova zdravstvena sposobnost za bavljenje školskim odnosno univerzitetskim sportom. Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti učenika uzrasta od šest do 14 godina života vrši izabrani lekar pedijatar nadležne zdravstvene ustanove tokom obaveznog sistematskog pregleda u skladu sa zakonom, odnosno lekar specijalista sportske medicine ili pedijatrije nadležne zdravstvene ustanove kada se utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši izvan sistematskog pregleda. Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši se u skladu sa zakonom kojim su uređeni sistematski pregledi školske dece i odredbama Zakona kojim su uređeni zdravstveni pregledi sportista takmičara. Troškovi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti učenika obuhvaćeni su obaveznim zdravstvenim osiguranjem, u skladu sa zakonom, kada se utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vrši u zdravstvenoj ustanovi. Vrhunski sportisti imaju pravo na posebne uslove pri upisu na studije na visokoškolskim ustanovama i na posebne uslove studiranja (organizovanje ispita i teorijske i praktične nastave preko konsultativnog i mentorskog rada u terminima koji su prilagođeni potrebama vrhunskih sportista), u skladu sa

opštim aktima visokoškolske ustanove. Visokoškolske ustanove obezbeđuju i uslove za bavljenje studenata sportskim aktivnostima u skladu sa zakonom i opštim aktima visokoškolske ustanove.

39) Javni sportski objekti se definišu kao objekti javne namene, u skladu sa zakonom. Time se omogućava da javni sportski objekti mogu biti u svim oblicima svojine, za razliku od sada važećeg rešenja koje je predviđalo da su javni sportski objekti sportski objekti u državnoj svojini. Dakle, prema Zakonu za status javnog sportskog objekta je bitna namena, a ne oblik svojine. Zakonom se propisuje da način i uslove korišćenja od strane korisnika javnih sportskih objekata i uslove obavljanja sportskih aktivnosti i delatnosti u javnim sportskim objektima utvrđuje Ministar. Ispunjenost uslova utvrđuje sportski inspektor u postupku redovnog inspeksijskog nadzora. Javni sportski objekti se projektuju i grade u skladu sa zakonom, vodeći računa da mogu da se koriste za više sportskih grana, za različite nivoe upotrebe od strane građana, uz maksimalnu vremensku dostupnost i uz prethodnu saglasnost Ministra datu na osnovu pribavljenog mišljenja od Zavoda za sport i medicinu sporta Republike Srbije.

40) U slučaju otuđenja sportskog objekta koji je u privatnoj svojini, pravo preče kupovine ima jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se sportski objekat nalazi, a supsidijarno autonomna pokrajina i Republika Srbija. Na ostvarivanje prava preče kupovine sportskog objekta primenjuju se odredbe zakona kojim je uređen promet nepokretnosti.

41) Promena namene sportskog objekta ili njegovog dela namenjenog obavljanju sportskih aktivnosti, može se odobriti ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi: 1) da je na odgovarajući način u drugom sportskom objektu koji će biti izgrađen umesto postojećeg objekta na teritoriji iste jedinice lokalne samouprave i koji je, po pravilu, za jednu kategoriju viši od postojećeg objekta u potpunosti obezbeđeno adekvatno obavljanje sportskih aktivnosti za koje je bio izgrađen sportski objekat kome se menja namena; 2) da više ne postoji potreba za konkretnim sportskim objektom; 3) da je promena namene u javnom interesu u bitno većoj meri nego što je održavanje namene objekta. Prethodna saglasnost o ispunjenosti navedenih uslova pribavlja se od Ministarstva omladine i sporta. Navedenim rešenjima usvojen je fleksibilniji model odobravanja promene namene sportskog objekta, koji bi trebao da omogućiti podizanje nivoa i kvaliteta sportskih objekata u skladu sa potrebama organizacija u oblasti sporta.

42) Ustanovljava se vođenje Jedinственe evidencije svih organizacija u oblasti sporta. Ministarstvo omladine i sporta vodi Jedinственu evidenciju udruženja, organizacija i preduzetnika u oblasti sporta. Registarski organ koji vodi Registar ustanova u oblasti sporta dostavlja Ministarstvu primerak rešenja o upisu u taj registar u roku od tri dana od dana donošenja rešenja radi upisa podataka u Jedinственu evidenciju. Ministarstvo obaveštava sportsko udruženje, organizaciju i preduzetnika u oblasti sporta o broju pod kojim je sportsko udruženje upisano u Jedinственu evidenciju (broj jedinственe evidencije), a ujedno obezbeđuje javnu dostupnost podataka iz Jedinственe evidencije - preko interneta. Agencija za privredne registre dostavlja Ministarstvu bez odlaganja sve registrovane podatke o pravnim licima i preduzeticima u oblasti sporta putem web servisa radi upisa u Jedinственu evidenciju.

43) Savezi i organizacije u oblasti sporta veoma često se javljaju kao kandidati za organizovanje raznih međunarodnih takmičenja i manifestacija na teritoriji Republike Srbije. Ta njihova aktivnost povlači za sobom niz pitanja iz nadležnosti Republike Srbije, vezanih ne samo za obezbeđenje finansijskih sredstava nego i za ostvarivanje međunarodnih odnosa, osiguranje bezbednosti učesnika, prelaska granica, kontrolu prometa robe, položaj stranaca i stranih pravnih lica i drugo. Anarhija u konkurisanju raznih sportskih organizacija i saveza za dobijanje organizacije međunarodnih sportskih takmičenja i složeni problemi koji nastaju nakon dobijanja kandidature, zahtevaju da se uvede red u toj oblasti. Zakonskim rešenjima se uvodi red u proces kandidovanja za dobijanje velikih sportskih takmičenja koja bi se održala na teritoriji Republike Srbije. U koncipiranju utvrđenih rešenja pošlo se od iskustava koja su stečena u primeni važećeg Zakona o sportu, tako da su posebno uslovi za kandidovanje preciznije regulisani.

44) S ciljem izjednačavanja pravnog položaja sportskih udruženja i drugih udruženja, propisuje se da sportsko udruženje može radi pribavljanja sredstava potrebnih za ostvarivanje svojih sportskih ciljeva neposredno da obavlja i privrednu i drugu delatnost kojom se stiče dobit u skladu sa zakonom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti, pod uslovima utvrđenim Zakonom. U skladu sa „Osnovnim principima statusa nevladinih organizacija u Evropi” Saveta Evrope, sportsko udruženje može osnovati privredno društvo ili drugo pravno lice, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva pod uslovom da celokupnu ostvarenu neto dobit tog osnovanog privrednog društva sportsko udruženje-osnivač koristi za ostvarenje svojih sportskih ciljeva utvrđenih statutom. Zakon uvodi mogućnost da sportsko udruženje može i neposredno da obavlja privrednu delatnost pod sledećim uslovima: da je privredna delatnost u vezi sa statutarnim ciljevima tog sportskog udruženja; da je privredna delatnost predviđena statutom; da je privredna delatnost manjeg obima, odnosno da se obavlja u obimu potrebnom za ostvarivanje ciljeva sportskog udruženja; da je privredna delatnost upisana u Registar. Sportsko udruženje može da otpočne sa neposrednim obavljanjem privredne delatnosti tek nakon upisa u Registar. Sportsko udruženje nema, međutim, pravo da ostvarenu dobit od privredne ili druge delatnosti raspodeljuje svojim osnivačima, članovima, članovima organa sportskog udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima. Pod povezanim licima smatraju se lica koja su kao takva utvrđena zakonom kojim se uređuju privredna društva.

45) U Zakonu se posebno utvrđuje obaveza svih organizacija u oblasti sporta i lica koja obavljaju stručno vaspitni rad sa decom u tim organizacijama, kao i svih članova i zaposlenih tih organizacija, da promovišu jednakost među svom decom i aktivno se suprotstavljaju svim vrstama zloupotreba, zlostavljanja, diskriminacije i nasilja, te kako bi se to obezbedilo propisano je da bliže uslove o načinima prepoznavanja oblika zlostavljanja, zloupotrebe, diskriminacije i nasilja od strane zaposlenih i članova u organizaciji u oblasti sporta, sporazumno donose Ministar i ministar nadležan za unutrašnje poslove. Takođe, Zakon uvodi definiciju predškolskog sporta.

46) Zakon poklanja posebnu pažnju propisivanju obaveza organizatorima sportskih priredbi. Organizator je, tako, dužan da osigura nesmetano i bezbedno održavanje sportske priredbe. On je dužan da preduzme kako mere koje omogućavaju predupređenje rizika nastanka štete za učesnike, gledaoce i treća lica (upozorenja, isticanje zabrana, davanje obaveštenja i uputstava i sl.), tako i mere kojima se na

povećane rizike utiče (bezbednost sportskog objekta, ispravnost i adekvatnost instalirane i druge opreme, obezbeđenje hitne medicinske pomoći, odvijanje manifestacije u skladu sa propozicijama i dr.). S obzirom da je nasilje gledalaca česta pojava na našim sportskim borilištima, a da je donet poseban Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama, Zakon uopšteno utvrđuje obavezu za organizatora da je dužan da preduzme potrebne bezbednosne mere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima. Kako bi nadležni državni organi mogli blagovremeno da reaguju, Zakon propisuje i obavezu za organizatora da prijavi održavanje priredbe u skladu sa propisima kojima se uređuje javno okupljanje građana. Takođe, nadležni nacionalni granski sportski savez dužan da pokrene disciplinski postupak i primeni disciplinske mere utvrđene sportskim pravilima protiv svojih članova (neposrednih i posrednih) koji kao organizatori ne preduzmu propisane mere za organizaciju sportske priredbe. Organizator sportske priredbe, odnosno službeno lice nadležnog nacionalnog sportskog saveza dužno je i da ne dozvoli početak sportske priredbe, odnosno da je prekine trajno ili privremeno ako nisu ispunjeni propisani uslovi.

47) Zastava i grb Republike Srbije mogu da se koriste samo na sportskoj opremi nacionalnih sportskih reprezentacija, sportskih organizacija i sportista nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza, Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpiskog komiteta Srbije i Sportskog saveza Srbije. Nacionalna sportska reprezentacija nadležnog nacionalnog sportskog saveza prilikom učešća na međunarodnom sportskom takmičenju upotrebljava grb, zastavu i himnu Republike Srbije u skladu sa zakonom kojim je uređena upotreba zastave, grba i himne Republike Srbije. Ministar propisuje jedinstveni vizuelni identitet nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima. Ovakvim rešenjima, koja do sada nisu postojala, omogućiće se jedinstveni vizualni identitet svih reprezentativnih selekcija, kako je to inače uobičajeno u međunarodnom sportu.

48) Zakon utvrđuje sistem obaveznog licenciranja sportskih organizacija, u vidu dozvola za sezonu, koje učestvuju na nacionalnim ligaškim sportskim takmičenjima i profesionalnim sportskim takmičenjima, za razliku od postojećeg fakultativnog sistema. Sportska sezona traje jednu takmičarsku sezonu, ako sportskim pravilima nadležnog međunarodnog sportskog saveza nije drukčije određeno. Dozvolu za sezonu može dobiti samo sportska organizacija koja ispunjava propisane uslove za bavljenje sportskim aktivnostima i sportskim delatnostima i posebne uslove za izdavanje dozvole za sezonu utvrđene od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza. Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje najmanje sledeće grupe kriterijuma, odnosno uslova za davanje dozvole, u skladu sa zakonom: sportski; infrastrukturni; personalni i administrativni, odnosno organizacioni; pravni; finansijski. Nadležni nacionalni granski sportski savez utvrđuje ispunjenost propisanih uslova iz pre početka takmičarske sezone i izdaje dozvolu. Finansijski uslovi obuhvataju i reviziju finansijskih izveštaja sportske organizacije i uslove koji se odnose na finansijski fer plej. Sportska organizacija-organizator nacionalnog, odnosno profesionalnog takmičenja i nadležni nacionalni granski sportski savez dužni su da imaju zaposleno ili angažovano lice sa odgovarajućim sportskim zvanjem koje koordinira obavljanje poslova koji se odnose na bezbednost učesnika sportskih takmičenja čiji je organizator, kao i lice sa zvanjem sportskog menadžera za operativne, odnosno izvršne poslove.

49) Kako bi se u narednom periodu oblast sporta unapredila i kako bi se koordinirano stvorili uslovi za dugoročno planiranje i donošenje programa razvoja sporta, Zakon, s jedne strane, propisuje da Nacionalnu strategiju razvoja sporta Vlada donosi za period od deset godina i da pokrajine i jedinice lokalne samouprave imaju obavezu donošenja programa razvoja sporta na svojim teritorijama, a sa druge strane, propisuje obavezu nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza da donesu programe razvoja svojih grana sporta.

50) Kako bi se u svemu podigli stručni kapaciteti nacionalnih granskih sportskih saveza, teritorijalnih sportskih saveza, profesionalnih klubova i sportskih organizacija koje se takmiče u nacionalnim sportskim ligama Zakon propisuje obavezu da ove organizacije u oblasti sporta moraju da imaju zaposlenog ili angažovanog sportskog stručnjaka ili stručnjaka u sportu sa položenim sportskim stručnim ispitom, koji se polaže pred komisijom koju čine istaknuti stručnjaci iz oblasti sporta, a čiji program, sadržaj, način i troškove polaganja, kao i ostala pitanja, uređuje Ministar.

51) Kako nema dugoročnog planiranja razvoja sporta niti mogućnosti donošenja kvalitetnih odluka bez posedovanja relevantnih podataka, Zakon propisuje da se vode sledeće nacionalne evidencije: 1) kategorisanih i drugih sportista takmičara; 2) preduzetnika u sportu; 3) organizacija u oblasti sporta; 4) sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu; 5) realizatora programa kojima se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta; 6) sportskih objekata; 7) velikih međunarodnih sportskih priredaba u Republici Srbiji; 8) rezultati sportista Republike Srbije na velikim međunarodnim sportskim takmičenjima i nacionalnim sportskim takmičenjima; 9) fizičkih sportskih povreda i načina njihovog lečenja vrhunskih sportista i sportista nacionalnih sportskih reprezentacija. Sadržaj i način vođenja evidencija i sadržaj i obrazac prijave za upis u nacionalne evidencije utvrđuje ministar nadležan za sport. Nacionalne evidencije se vode kao Nacionalni sportski informaciono–dokumentacioni sistem, koji se obrađuje u obliku kompjuterske baze podataka, čiji su podaci javno dostupni preko interneta. Organizacije i pojedinci u oblasti sporta, dužni su da podnesu prijavu za upis u nacionalne evidencije, najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu. Svaka promena podataka koji se vode u nacionalnoj evidenciji takođe mora da se prijavi u roku od 30 dana od nastanka promene. Organizacija koja se ne upiše u nacionalnu evidenciju u skladu sa zakonom ne može biti nosilac programa koji se finansira iz budžeta javnih vlasti.

52) Precizirana su ovlašćenja sportskog inspektora koja ima prilikom vršenja inspekcijuskog nadzora u vezi preduzimanja mera na sprovođenju Zakona i pratećih podzakonskih akata, kao i sportskih pravila. Odredbe ovog dela Zakona su suštinski promenjene u odnosu na rešenja iz važećeg Zakona o sportu. Nadležnosti u pogledu inspekcijuskog nadzora su Zakonom podeljene između Ministarstva omladine i sporta, nadležnog organa autonomne pokrajine i nadležnog organa jedinice lokalne samouprave. Na teritoriji autonomne pokrajine, inspekcijuski nadzor nad radom pokrajinskih i teritorijalnih sportskih saveza vrši nadležni organ autonomne pokrajine, preko pokrajinskih sportskih inspektora, kao povereni posao. Na teritoriji jedinice lokalne samouprave, inspekcijuski nadzor, osim za nacionalne sportske saveze, teritorijalne sporske saveze i sportske organizacije koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave, preko gradskog, odnosno opštinskog sportskog inspektora, kao povereni posao. Sportski inspektor može biti lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne nauke ili

iz oblasti sporta i fizičke kulture na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije – master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci, položen državni stručni ispit i koji ispunjava druge uslove propisane za rad u organima državne uprave. Sportski inspektori su samostalni u radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom. Sportski inspektor ne može da obavlja privredne ili druge delatnosti i poslove za sebe ili drugog poslodavca u oblasti sporta, učestvuje u radu organa i radnih tela organizacija koje podležu inspekcijском nadzoru u skladu sa ovim zakonom, kao ni da obavlja druge službe, poslove i postupke koji su u suprotnosti sa položajem i radom sportskog inspektora i štete njegovoj nepristrasnosti i objektivnosti u vršenju posla. Sportski inspektor sprovodi postupak inspekcijского nadzora i u postupku vršenja inspekcijского nadzora ima ovlašćenja i obaveze u skladu sa Zakonom i zakonom kojim je uređen inspekcijский nadzor. Ministarstvo omladine i sporta je dužno da sistemski i kontinuirano planira i sprovodi obuku i druge oblike stručnog usavršavanja sportskih inspektora.

53) Zakon propisuje prekršajnu odgovornost organizacija i pojedinaca u oblasti sporta različite težine i visine zaprećene kazne u slučaju kršenja Zakona.

54) U okviru prelaznih i završnih odredaba Zakona regulisana su različita pitanja vezana za proces usaglašavanja rada organizacija u oblasti sporta sa odredbama Zakona od kojih su posebno značajne one koje proističu iz opredeljenja da se proces privatizacije društvenog i državnog kapitala, odnosno imovine u sportu uredi posebnim zakonom, a u cilju zaštite te imovine, odnosno kapitala i odredbe kojima se omogućava nesmetano funkcionisanje oblasti sporta u situacijama kada je za primenu Zakona potreban određen vremenski rok za sticanje uslova za adekvatnu primenu Zakona.

3) Da li su razmatrane mogućnosti za rešavanje problema bez donošenja akta?

Razmatrane su alternativne mogućnosti rešavanja problema kroz usvajanje izmena i dopuna Zakona o sportu, ali je broj potrebnih izmena i dopuna toliki da je, saglasno propisima i važećim pravilima za izradu zakona, potrebno doneti novi Zakon o sporu.

4) Zašto je donošenje akta najbolji način za rešavanje problema?

Probleme koji postoje u praksi u oblasti sporta nije moguće razrešiti bez donošenja novog Zakona o sportu. Loše ekonomsko, a u nekim delovima i organizaciono, stanje u brojnim organizacijama u oblasti sporta, kao i izuzetno veliko izbegavanje primene važećih zakonskih rešenja usled nedostatka adekvatnih mehanizama prevencije, kontrole i sankcionisanja zahteva da se hitno preduzmu adekvatne zakonske mere kako bi se sistem u oblasti sporta u Republici Srbiji, s jedne strane, zaštitio od daljeg propadanja, a, s druge strane, unapredio.

5) Na koga i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu?

Rešenja u Zakonu će uticati na sve subjekte u sportu (organizacije i pojedinci u oblasti sporta) i sve nosioce javnih vlasti. U članu 7. precizirano je da se prava i obaveze utvrđene Zakonom podjednako odnose na sve organizacije u oblasti sporta koje imaju svoje sedište na teritoriji Republike Srbije i na svako obavljanje sportske aktivnosti i delatnosti na teritoriji Republike Srbije, osim kada se na osnovu odredbi

samog Zakona pojedine obaveze odnose na tačno određene organizacije (npr. nacionalne sportske saveze).

Način na koji će predložena rešenja uticati na subjekte u sportu je sledeći.

1) Biće ustanovljen jasan i transparentan sistem finansiranja programa i projekata organizacija u oblasti sporta iz budžeta svih nivoa javnih vlasti, čime će se prvenstveno otkloniti problemi koje imaju sportske organizacije u jedinicama lokalne samouprave u pogledu dostupnosti javnih sredstava.

2) Omogućiće se da jedinice lokalne samouprave postanu osnivači i vlasnici sportskih klubova koje sada skoro u celosti finansiraju, a koji su organizovani kao sportska udruženja. To će se obezbediti putem dobrovoljnog preoblikovanja sportskog udruženja u sportsko privredno društvo i prenošenja osnivačkih i svojinskih prava na jedinicu lokalne samouprave (uz njenu saglasnost).

3) Učesnici u sistemu sporta će u vezi obavljanja sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti međusobno zaključivati tačno definisane, pisane i overene ugovore, u skladu sa uporedno-pravnim rešenjima.

4) Prava profesionalnih sportista iz radnog odnosa će biti obezbeđena i zaštićena.

5) Arbitražno rešavanje sporova u sportu će biti dostupnije učesnicima u sistemu sporta, a njihova prava u tom postupku zaštićena.

6) Zaštita prava maloletnih sportista je ispred, odnosno ima prednost u odnosu na svaki pojedinačni interes drugih učesnika u sistemu sporta.

7) Organizacijama u oblasti sporta će biti obezbeđeni poreski podsticaji, koji odgovaraju prirodi sporta, uz strogu kontrolu ostvarivanja propisanih ciljeva takvih podsticaja. S druge strane, ti podsticaji treba da unaprede ukupnu naplatu poreskih obaveza od učesnika u sistemu sporta i destimulišu različite oblike izbegavanja plaćanja poreskih obaveza i obaveza iz socijalnog osiguranja sportista i sportskih stručnjaka.

8) Zaštitiće se namena sportskih objekata i obezbediće se pravo preče kupovine za jedinice lokalne samouprave, autonomne pokrajine i Republiku Srbiju nad objektima u privatnoj svojini.

9) Ustanoviće se jasna piramidalna struktura organizovanosti sporta. Međusobni odnos nadležnog nacionalnog sportskog saveza i svih učesnika u sistemu sporta iz odgovarajuće grane saveza biće uređen na jasan način, uz preciziranje svih međusobnih prava i obaveza, zaštitu od zloupotreba i osiguranje uloge nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza da reprezentuje nacionalni sport i vodi nacionalna sportska takmičenja.

10) Sprečiće se da se iza neprofitnih sportskih udruženja kriju organizacije i pojedinci koji u stvari isključivo obavljaju sportske delatnosti i putem istih stiču profiti.

11) Privatizacija društvenog i državnog kapitala, odnosno imovine u organizacijama u oblasti sporta urediće se posebnim zakonom čime će se sveobuhvatno i uz prepoznavanje i uvažavanje svih specifičnosti organizacija u oblasti sporta rešiti višegodišnji, sad već decenijski prepoznat, a nerešen problem.

12) Jasno će se razdvojiti šta je amaterski, a šta profesionalni sport, šta su amaterska, a šta profesionalna sportska takmičenja i koje uslove moraju da ispune one sportske organizacije koje žele da učestvuju na najvišim nacionalnim sportskim takmičenjima, posebno u profesionalnim sportskim ligama.

13) Učesnici u sistemu sporta će podlegati češćoj i delotvornijoj inspekcijskoj kontroli koja će obezbediti i preventivno delovanje, kao i da svi učesnici u sistemu sporta poštuju svoje zakonske obaveze, te da u slučaju nepoštovanja budu adekvatno sankcionisani.

14) Sportske organizacije i sportisti će se zaštititi od zloupotreba tzv. prava trećih lica na igračima i nedefinisane uloge i prava sportskih posrednika.

15) Organizacijama u sistemu sporta se obezbeđuje puna sloboda i autonomija u izboru pravnog oblika u kome će da se osnuju (sportsko udruženje, sportsko privredno društvo, sportsko društvo, sportski savez, sportska ustanova, sportska fondacija), ali u zavisnosti od tog oblika biće potrebno i da ispune odgovarajuće uslove da bi obavljale sportske aktivnosti i sportske delatnosti.

Procena verovatnoće i veličine ispoljavanja efekta je pozitivna, prvenstveno zbog unapređenja sistema sporta. Efekat će svakako biti pozitivan jer će omogućiti našem sportu ostajanje u međunarodnom sistemu sporta a povećaće obuhvat bavljenja građana sportom. Pozitivni efekti bi posebno trebalo da se ispolje kroz uspostavljanje racionalnog, efikasnog, transparentnog i održivog sistema finansiranja organizacija u oblasti sporta. U tom pogledu su posebno važni ciljevi koje bi Zakon trebalo da postigne: 1) svođenje nepravilnosti u finansiranju programa organizacija u oblasti sporta iz javnih prihoda, posebno u jedinicama lokalne samouprave, na minimum; 2) povećanje organizacione strukture i finansijske odgovornosti učesnika u sistemu sporta; 3) eliminisanje „crnih” tokova novca u sportu i povećanje poreskih prihoda kroz uvažavanje specifičnosti i potreba sporta.

Što se tiče uticaja koje donošenje ovog zakona ima na indirektno subjekte, oni bi trebalo da budu pozitivni. Postizanje ciljeva na konsolidaciji finansijskog stanja organizacija u oblasti sporta nesumnjivo će doprineti obezbeđenju interesa sponzora, donatora i poverilaca tih organizacija.

6) Kakve troškove će primena zakona izazvati građanima i privredi, a naročito malim i srednjim preduzećima?

Primena Zakona neće izazvati značajnije troškove građanima i privredi, a posebno malim i srednjim preduzećima. Šta više, primena Zakona bi trebalo da smanji troškove građana u odnosu na bavljenje sportom, posebno dece (npr. ograničenjem visine članarine, ograničenjem troškova za plaćanje službenih lica na takmičenjima i dr.).

Primena zakona proizvodi određene troškove za organizacije i pojedince u sistemu sporta, koji, međutim, nisu novi troškovi već postoje ne samo od donošenja važećeg Zakona o sportu već i od Zakona o sportu iz 1996. godine. U te troškove spada, na primer, trošak organizacija koje se bave stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta. On se najmanjim delom sastoji u administrativnoj taksu za sticanje odobrenja za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja jer se najveći deo odnosi na trošak obezbeđenja ispunjenosti propisanih uslova (prostornih, kadrovskih, oprema i dr.). Ti troškovi postoje još od 1996. godine jer se još od tada traži dozvola Ministarstva omladine i sporta za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja. Kada se ima u vidu da organizacije koje vrše stručno osposobljavanje naplaćuju od polaznika naknadu, koju samostalno određuju, u ne malom iznosu, onda postaje jasno da su troškovi neuporedivo manji od prihoda koji se ostvaruje.

Jedan od troškova koji imaju organizaciju u oblasti sporta vezan je za angažovanje kvalifikovanih sportskih stručnjaka. Prema zakonu stručnim radom u oblasti sporta mogu se baviti samo lica koja imaju odgovarajuće više ili visoko obrazovanje u oblasti fizičkog vaspitanja i sporta ili su osposobljeni za stručni rad u sportu u skladu sa zakonom. Kada je u pitanju stručni rad sa decom, reč je o posebnoj stručnoj osposobljenosti. Ni ovo nije novi trošak za organizacije u oblasti

sporta jer on postoji još od Zakona o sportu iz 1996. godine. Problem je što nakon skoro dvadeset godina još nije obezbeđeno da se stručnim radom u sportu bave samo kvalifikovani sportski stručnjaci već se stručnim radom i dalje bave mnoga lica koja najviše što imaju je „iskustvo“ u bavljenju sportom (bivši sportisti), a često ni to. Kad je u pitanju rešenje koje se odnosi na stručni rad sa decom treba konstatovati da je ono povoljnije za organizacije u oblasti sporta jer će u buduće moći da angažuju ne samo sportske stručnjake koji su „školorani“ već i one koji su „stručno osposobljeni“ za rad sa decom. Troškovi stručnog osposobljavanja su nesumnjivo manji nego troškovi školovanja sportskih stručnjaka. Takvo rešenje je u potpunosti usklađeno sa kako realnim potrebama našeg sporta tako i pravilima nadležnih međunarodnih sportskih saveza.

U troškove vezane za stručni rad u sportu spadaju i troškovi vezani za obavljanje poslova posredovanja prilikom prelaska sportiste iz jedne u drugu sportsku organizaciju, a pre sve ispunjenost uslova da organizacija koja se bavi poslovima posredovanja mora imati angažovano lice sa odgovarajućim sportskim zvanjem i dozvolu za rad izdatu od strane nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza. Međutim, ni ovde nije reč o novom trošku jer su ovi uslovi postoje i prema važećem Zakonu o sportu (čl. 95. i 96), samo su preciznije formulisani. Ovi uslovi postoje i prema sporskim pravilima najvećih međunarodnih sportskih saveza. U određenoj meri može se čak reći i da su troškovi manji jer se zakonom propisuje da dozvola za rad izdata organizaciji za sportsko posredovanje od strane nadležnog međunarodnog sportskog saveza smatra se važećom dozvolom za rad.

Na osnovu zakona će nastati troškovi za ona sportska udruženja koja nisu poštovala čl 97. važećeg Zakona o sportu. Tim članom je propisano da pravna i fizička lica koja ne učestvuju u sportskim takmičenjima i kojima je pretežna delatnost sportsko osposobljavanje i sportsko usavršavanje trećih lica, a ne članova (škole fudbala, škole tenisa, kampovi i sl.) ili omogućavanje sportskog vežbanja (fitnes centri, drugi sportski centri i sl.) mogu osnivati samo u obliku privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva i ne mogu imati u nazivu reč „klub“ ili reč „savez“. Kako važećim zakonom nisu obezbeđeni mehanizmi za sprovođenje ove odredbe, pa ni prekršajne sankcije za njeno nepoštovanje, značajan broj lica nije poštovao ovu odredbu već se iza značajnog broja sportskih udruženja „kriju“ u stvari organizacije za obavljanje sportske delatnosti. Zakonom se propisuje da obavljanje navedenih sportskih delatnosti od strane sportskog udruženja koje ne učestvuje u sportskim takmičenjima predstavlja osnova za prestanak sportskog udruženja, a predviđena je i odgovarajuća prekršajna sankcija. Takva rešenja će izazvati potrebu da se jedan broj sportskih udruženja ugasi i da se umesto njih osnuju privredna društva ili registruju odgovarajući oblici privatnog preduzetništva za pružanje stručnih usluga u sportu. Ovi troškovi su opravdani ne samo zato što proizilaze iz nepoštovanja postojećeg zakonskog rešenja već i zato što se obavljanjem navedenih delatnosti stiče ni mali prihod, na koji do sada nisu plaćani odgovarajući porezi. Osim toga, ni korisnici stručnih usluga u sportu nisu imali odgovarajuću zakonsku zaštitu, posebno imajući u vidu da se i oni smatraju potrošačima u smislu Zakona o zaštiti potrošača.

Za jedan broj sportskih organizacija i nacionalnih sportskih saveza nastaće na osnovu zakona novi trošak u vidu obaveznog osiguranja vrhunskih sportskih stručnjaka i vrhunskih sportista koji nastupaju za nacionalne sportske organizacije. od posledica nesrećnog slučaja za vreme obavljanja sportskih aktivnosti. Kada je reč o obaveznom osiguranju vrhunskih sportskih stručnjaka u pitanju je potpuno nov trošak sa stanovišta zakonske obaveze. Međutim, u praksi i sada značajan broj sportskih organizacija već osigurava angažovane sportske stručnjake. Imajući u vidu da u Republici Srbiji samo nekoliko stotina sportskih stručnjaka ispunjava uslove za sticanje statusa vrhunskog sportskog stručnjaka i da je njihova delatnost veoma

bliska aktivnostima sportista koje treniraju, izjednačavanje položaja u sportskoj organizaciji vrhunskih sportskih stručnjaka i vrhunskih sportista je potpuno opravdana. Vrhunski sportski rezultat nije moguć bez vrhunskih sportskih stručnjaka. U ostalom, odredba o obaveznom osiguranju vrhunskih sportskih stručnjaka uneta je u zakon tek nakon javne rasprave o Nacrtu zakona, upravo na osnovu zahteva organizacija u oblasti sporta i sportskih stručnjaka. Nasuprot ovome, zakonsko rešenje vezano za obavezno osiguranje sportista koji nastupaju za nacionalnu sportsku reprezentaciju uslovljeno je potrebnom zaštite interesa nacionalnog sporta da na velikim međunarodnim sportskim takmičenjima nastupaju naši najbolji sportisti, nezavisno od toga da li je njihov klub propustio da ih već osigura od posledica nesrećnog slučaja. Najveći broj sportista će već biti pokriven obaveznim osiguranjem u svom klubu, ali je u potpunosti opravdano da nacionalni sportski savez snosi troškove osiguranja za one sportiste reprezentativce koji nisu osigurani, imajući u vidu njihov sportski doprinos.

Za sportske organizacije i nacionalne sportske saveza postoje i određeni troškovi u vezi vođenja evidencija koje zakon propisuje kao obavezne. Takva je na primer evidencija transfera, odnosno prelazaka maloletnih sportista iz jedne u drugu sportsku organizaciju koju će obavezno voditi svi nadležni nacionalni granski sportski savezi ili knjiga članova koju obavezno vode sva sportska udruženja i savezi. Troškovi vođenja knjige članova nisu novi članovi jer i prema važećem Zakonu o sportu je obavezno vođenje knjige članova. Vođenje evidencije transfera u određenoj grani sporta jeste sa stanovišta zakona nova obaveza ali u praksi i sada najveći broj saveza već vodi takvu evidenciju, pogotovu što je ona obavezna i prema sportskim pravilima mnogih međunarodnih sportskih saveza.

Značajan trošak za učesnike u sistemu sporta vezan je za obavezne zdravstvene preglede sportista takmičara i sportskih stručnjaka. Kada su u pitanju sportisti takmičari nije u pitanju novi trošak, jer on postoji još od Zakona o sportu iz 1996. godine. On je čak i značajno smanjen zakonskim rešenjem da su troškovi utvrđivanja zdravstvenih sposobnosti za maloletne sportiste uzrasta od 6 do 14 godina obuhvaćeni obaveznim zdravstvenim osiguranjem u skladu sa zakonom. Trošak koji će nastati u vezi obaveznih zdravstvenih pregleda sportskih stručnjaka jeste nov, ali je u potpunosti opravdan sa stanovišta zaštite zdravlja sportskih stručnjaka koji ravnopravno učestvuju sa sportistima u sportskim pripremama i na sportskim takmičenjima. Tokom javne rasprave su opšte podržana zakonska rešenja o zdravstvenim pregledima sportista i sportskih stručnjaka.

Za organizacije u oblasti sporta nastaju troškovi vezani za usklađivanje rada i opštih akata sa Zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona. Određena zakonska rešenja će nesumnjivo izazvati troškove vezane za izmene statuta sportskih udruženja i saveza, što će zahtevati sazivanje skupština i kasniji opis promene podataka u registru koji vodi Agencija za privredne registre. Međutim, prelaznim odredbama Zakona je predviđeno da se za promenu podataka u Agenciji za privredne registre koja proistekne iz potrebe usaglašavanja statuta organizacija u oblasti sporta sa Zakonom, neće plaćati naknada, ukoliko se izmene izvrše u zakonom ostavljenom roku od godinu dana od usvajanja Zakona. Kada je u pitanju sazivanje skupštine ni to ne bi u većini slučajeva trebalo da predstavlja poseban dodatni trošak jer i prema postojećim zakonskim rešenjem obavezno je održavanje najmanje jedne sednice skupštine udruženja godišnje, tako da se redovna sednica skupštine može «iskoristiti» za usvajanje potrebnih izmena statuta. Bitnije je, međutim, da je većina izmena vezana za unapređenje i olakšavanje rada sportskih udruženja, što bi sve dugoročno trebalo da dovede do značajnijeg smanjenja troškova poslovanja. Tako je, na primer, Zakonom propisano da zastupnika sportskog udruženja više ne mora da bira skupština udruženja, što će značajno smanjiti trošak rada udruženja jer u buduće neće biti potrebno sazivanje skupštine

kad zastupnik podnese ostavku ili mu istekne mandat. Većina zakonskih izmena u vezi rada sportskih udruženja i saveza proistekla je iz analize realnog stanja u kome se nalaze naše sportske organizacije i savezi i na osnovu predloga koji su dobijeni od strane upravo sportskih organizacija i saveza.

Kada su u pitanju državni organi i organizacije nadležne za sprovođenje i praćenje primene Zakona, u Zakonu su sadržana sledeća rešenja:

- Ministarstvo omladine i sporta vrši nadzor nad primenom Zakona i propisa donetih na osnovu Zakona i inspekcijski nadzor, preko republičkih sportskih inspektora, na nacionalnim sportskim savezima, teritorijalnim sportskim savezima, sportskim organizacijama koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama i organizacijama za obavljanje stručnog osposobljavanje u sportu. Ministarstvo omladine i sporta rešenjem utvrđuje i ispunjenost uslova za obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti od strane organizacija i preduzetnika u oblasti sporta i izdaje dozvole za rad organizacijama koje se bave stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta. Ministar omladine i sporta donosi i sva podzakonska akta iz Zakona koja nisu u izričitoj nadležnosti Vlade ili drugih ministarstava.

- Nadzor nad namenskim i zakonitim korišćenjem budžetskih sredstava kojima se u skladu sa Zakonom finansiraju programi kojima se zadovoljava opšti interes i potrebe i interesi građana u Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave vrši nadležna budžetska inspekcija.

- Na teritoriji autonomne pokrajine, inspekcijski nadzor nad radom pokrajinskih i teritorijalnih sportskih saveza vrši nadležni organ autonomne pokrajine, preko pokrajinskih sportskih inspektora.

- Na teritoriji jedinice lokalne samouprave, inspekcijski nadzor, osim onog koji vrše republički i pokrajinski sportski inspektori, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave, preko gradskog, odnosno opštinskog sportskog inspektora.

- Na teritoriji grada Beograda, inspekcijski nadzor, osim onog koji vrše republički sportski inspektori, vrši nadležni organ grada Beograda, preko gradskog sportskog inspektora.

- Stručni nadzor nad obavljanjem stručno rada u sportu vrši Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije, a na teritoriji autonomne pokrajine – Pokrajinski zavod za sport i medicinu sporta.

- Vlada uređuje uslove i postupak za dodelu nacionalnih sportskih priznanja i novčanih nagrada za postignute sportske rezultate. Vlada uređuje i utvrđuje i sportske objekte od nacionalnog značaja.

- Ministar nadležan za obrazovanje je nadležan za donošenje podzakonskog akta kojim će se urediti bliži uslovi i pravila za organizovanje školskog i univerzitetskog sporta, po pribavljenom mišljenju ministra omladine i sporta.

- Ministar nadležan za poslove zdrava i ministar omladine i sporta sporazumno bliže uređuju način, vrste, obim i rokove u kojima se sprovode zdravstveni pregledi sportista i sportskih stručnjaka.

– Ministar nadležan za poslove odbrane, odnosno ministar nadležan za unutrašnje poslove bliže uređuje rad i delatnost vojnih, odnosno policijskih sportskih udruženja.

7) Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije, u odnosu na sredstva koja su već obezbeđena za rad Ministarstva omladine i sporta i nacionalnih sportskih saveza.

Troškovi koji će nastati za učesnike u sistemu sporta donošenjem zakona su neuporedivo manji u odnosu na koristi i unapređenja u njihovom radu koja bi trebala da donese primena Zakona. Izložena u tački 1. analiza problema koje Zakon treba da reši ukazuje na velike ne samo finansijske probleme koji postoje u sistemu našeg, pogotovu, klupskog sporta. Ti problemi moraju hitno da se rešavaju, inače budućnost srpskog sporta može biti dovedena u pitanje. I to ne samo vrhunskog nego i onog masovnog. Troškovi koji nastaju na osnovu Zakona su isključivo u funkciji sređivanja stanja u našem sportu, unapređenja organizacije i rada organizacija i pojedinaca u sistemu sporta i prilagođavanja našeg sporta savremenim svetskim iskustvima i rešenjima u sistemu međunarodnog sporta.

Kao posebno pozitivne posledice donošenja zakona mogle bi se izdvojiti:

– Obezbeđenje slobodnog bavljenja sportskim aktivnostima i jednake dostupnosti tih aktivnosti svim građanima bez ikakve diskriminacije. Tome doprinose, na primer, odredbe Zakona koje se odnose na članarine.

– Unapređenje zaštite zdravlja sportista takmičara, posebno maloletnih kroz omogućavanje besplatnih lekarskih pregleda, odnosno pokrivanje troškova zdravstvenih pregleda iz sredstava obaveznost zdravstvenog osiguranja. Vrhunski sportisti se dodatno štite i obaveznim osiguranjem od posledica nesrećnih slučajeva pri obavljanju sportskih aktivnosti. Imajući u vidu da su troškovi lečenja sportista od povreda nastalih na treninzima i takmičenjima veoma visoki i često dugotrajni, svaka preventivna aktivnost nesumnjivo dugoročno koristi svim učesnicima u sistemu sporta, bez obzira na mogući „početni“ trošak. Na primer, trošak od par stotina dinara za zdravstveni pregled lica koje su uključuje u organizovanu sportsku aktivnost u okviru nekog kluba je neuporedivo manji od „troška“ koji nastaje povredama ili oštećenjem zdravlja (čak i smrti) lica koje su upusti u određenu sportsku aktivnost a da ne poseduje odgovarajuće zdravstvene sposobnosti ili ima određene zdravstvene probleme. Ovome treba dodati i da će zakonsko rešenje po kome se zdravstveni pregledi mogu obavljati ne samo u zdravstvenim ustanovama nego i u drugim oblicima zdravstvene službe i zavodima za sport i medicinu sporta smanjiti troškove zdravstvenih pregleda kroz povećanje konkurentnosti.

– Bavljenje sportskim aktivnostima pored pozitivnog uticaja na organizam i razvoj lica koje se bavi sportom, sadrži i određen rizi po zdravlje i razvoj učesnika. Zbog toga, Zakon i propisuje da stručni rad u sportu, odnosno vođenje i organizovanje sportskih aktivnosti i pružanje stručnih usluga u sportu može da obavlja samo kvalifikovani ili stručno osposobljeni kadar. Da bi se to omogućilo, zakonom se propisuje da se poslovima stručnog osposobljavanja mogu baviti samo odgovarajuće akreditovane visokoškolske ustanove i organizacije u oblasti sporta koje ispunjavaju Zakonom propisane uslove. Troškovi koji nastaju u tom procesu su

zanemarljivi sa stanovišta unapređenja sistema sporta i zaštitu učesnika u tom sistemu.

– Imajući u vidu da su sredstva koja se obezbeđuju u budžetima svih nosilaca javne vlasti nedovoljna za zadovoljavanje svih potreba u oblasti sporta od opšteg interesa, kao i da su to sredstva poreskih obveznika koja se moraju namenski i odgovorno koristiti, Zakon predviđa sistem programskog finansiranja ostvarivanja opšteg interesa u oblasti sporta i zadovoljavanja potreba i interesa građana u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave. Programi se odobravaju na osnovu jasno utvrđenih uslova i kriterijuma, u transparentnoj proceduri, a doneto rešenje o odobravanju programa podleže sudskoj kontroli. To je inače standard koji se primenjuje u uporednom pravu, odnosno u zemljama sa razvijenim sportom. Da bi organizacije u oblasti sporta mogle da odgovore zahtevima programskog finansiranja one moraju i da budu organizovane na određen način i da posluju po određenim principima. Znatno broj zakonskih normi se usmeren na osiguranje odgovarajuće organizacije i odgovarajućeg poslovanja organizacija u oblasti sporta, kako bi mogle da sopstvenim radom obezbede izvore finansiranja, s jedne strane, a da, s druge strane, korišćenje tih izvora bude transparentno i namenski. Finansijsko stanje u kojem se nalaze naši klubovi, pa i savezi, zahteva takve zakonske mere. Primena pojedinih mera može privremeno stvoriti manje troškove vezane za prilagođavanje rada i opštih akata propisanim zahtevima, ali ti troškovi su opravdani sa stanovišta postavljenog cilja. U te mere spada, na primer, zakonsko rešenje da je skupština sportskog udruženja nadležni organ za usvajanje finansijskih i prihvatanje revizorskih izveštaja, kao i za usvajanje izveštaja o realizaciji programa koji se finansiraju iz javnih prihoda.

– Zakon sadrži jasne odredbe o jednom do sada spornom izvoru prihoda sportskih organizacija – naknada za razvoj, odnosno obuku sportiste kada on pređe iz matične u neku drugu sportsku organizaciju.

– Zakonska rešenja o ugovorima između sportista i sportskih organizacija, uključujući i regulisanje šta se smatra zaradom sportiste a šta drugim primanjima, obezbeđuju uspostavljanje pravnih odnosa između ovih učesnika u sistemu sporta na savremen način. Pojedini troškovi koji nastaju prilikom zaključenja ugovora, poput obavezne overe ugovora u skladu sa zakonom, su zanemarljivi u odnosu za dobit po sportiste, sportske organizacije i celokupno društvo (sprečavanje tajnih ugovora i plaćanje „na crno“, obezbeđenje profesionalnim sportistima prava iz radnog odnosa, poreske olakšice za sportske organizacije, povećana naplata poreza i doprinosa i dr.).

– Kako je jedan od najvećih problema, ne samo domaćeg sporta negu i u svetski razmerama, nekontrolisani odliv mladih sportista u inostranstvo ili iz malih sredina u velike gradove i bogate klubove, uz nevođenje računa o ukupnom razvoju maloletnih lica, Zakonom je propisano da međunarodni odnosno nacionalni transfer maloletnih lica načelno nije dozvoljen osim u slučajevima i po proceduri utvrđenim sportskim pravilima nadležnih međunarodnih i nacionalnih sportskih saveza. Takvim zakonskim rešenjem će se povećati ne samo zaštita razvoja maloletnih lica nego i povećati zainteresovanost svih sportskih organizacija za rad sa mladim sportistima.

– Nestalnost članstva i mandata organa sportskih udruženja i saveza i nejasna pravila i pravima, obavezama i odgovornostima članova i organa sportskih udruženja doprinela je jednim delom veoma teškom ekonomskom stanju u kome se nalazi veliki broj naših sportskih organizacija i saveza. Zakon u tom pogledu unosi mnogo više reda, otklanjajući uočene probleme u praksi. Kako bi se povećala odgovornost za rad sportskih udruženja i kroz to smanjili troškovi poslovanja i uvećali prihodi, zakon precizno reguliše čitav niz pitanja unutrašnje organizacije i rada sportskih udruženja. Tu se posebno mogu izdvojiti sledeće zakonska rešenja: nadzorni odbor će u buduće kontrolisati ne samo finansijsko poslovanje sportskog udruženja već i zakonitost rada; ovlašćenja, mandat i odgovornost zastupnika sporskog udruženja se detaljno uređuju; utvrđuju se posebne dužnosti članova organa sportskog udruženja prema sportskom udruženju (dužnost pažnje, dužnost prijavljivanja poslova i radnji u kojima imaju lični interes, dužnost izbegavanja sukoba interesa, dužnost čuvanja poslovne tajne, dužnost poštovanja zabrane konkurencije); utvrđuje se solidarna odgovornost članova organa sportskog udruženja za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju sportskom udruženju, uz regulisanje postupka za naknadu štete; uređuje se ništavost odluka organa i liva ovlašćenih za zastupanje koje su donete suprotno zakonu, sportskim pravilima ili opštem aktu sportskog udruženja; utvrđuje se solidarna odgovornost članova sportskog udruženja svojom imovinom za obaveze sportskog udruženja kada su postupali sa imovinom sportskog udruženja kao da je u pitanju njihova imovina ili su zloupotrebili sportsko udruženje za prevarne ciljeve.

– Za razliku od postojećeg zakonskog rešenja, Zakonom se dozvoljava sportskim udruženjima da se pod određenim uslovima mogu i neposredno baviti privrednom delatnošću. Do sada su morali za takve aktivnosti osnovati posebno privredno društvo. Ovakvim zakonskim rešenjem se ne samo izjednačava pravni položaj sportskih udruženja sa drugim udruženjima u Republici Srbiji nego se i snižavaju troškovi rada sportskih udruženja, uz moguće povećanje prihoda.

– Negativna iskustva pojedinih zemalja pokazala su da pojedini vlasnici u trci za brzom zaradom i ne vodeći računa o samoj suštini sporta, mogu ozbiljno da ugroze regularnost takmičenja i dovedu u pitanje dalji opstanak i „renomiranih“ sportskih klubova tako što će, na primer, rasprodati sve igrače i ostvarenu dobit podeliti kao dividendu. Zbog toga, Zakon propisuje da dobit koju u tekućoj godini ostvari sportska organizacija osnovana kao privredno društvo mora biti najmanje 70% reinvestirana u sportsku delatnost te sportske organizacije.

Kao opšti rezime može se zaključiti da su ukupne koristi koje treba da donese primena Zakona takve da opravdavaju ukupne troškove koji će primena novih zakonskih rešenja stvoriti u praksi.

8) Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišna konkurencija?

Zakon podržava stvaranje novih privrednih subjekata i tržišnu konkurenciju. U tom pogledu posebno treba izdvojiti sledeća rešenja iz Zakona: 1) regulisanje promene pravnog oblika sportskog udruženja u sportsko privredno društvo u vlasništvu jedinica lokalne samouprave; 2) regulisanje mogućnosti da sportska udruženja i savezi budu osnivači privrednih društava; 3) regulisanje mogućnosti da sportska udruženja izdvoje svoj „sportski takmičarski pogon“ u sportsko privredno društvo; 4) utvrđivanje da se poslovima posredovanja prilikom prelaska sportista iz jedne u drugu sportsku organizaciju i prilikom zaključenja ugovora između sportiste,

odnosno sportskog stručnjaka i sportske organizacije mogu baviti privredna društva u oblasti sporta i preduzetnici (organizacije za sportsko posredovanje); 5) propisivanje da pravna i fizička lica koja ne učestvuju u sportskim takmičenjima i kojima je pretežna delatnost pružanje usluga stručnog rada u sportu mogu te usluge obavljati samo u obliku privrednog društva, odnosno odgovarajućem obliku preduzetništva.

9) Da li su sve zainteresovane strane imale prilike da se izjasne o zakonu?

Tokom priprema Nacrta zakona o sportu Ministarstvo omladine i sporta je obavilo brojne konsultacije i pribavilo pisana mišljenja i predloge najvažnijih organizacija u oblasti sporta u Republici Srbiji, gde su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o tome šta bi trebalo promeniti i dopuniti u važećem Zakonu o sportu. U konsultacijama su učestvovali: Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije; Antidoping agencija Republike Srbije, Pokrajinski sekretarijat za sport; Stalna konferencija gradova i opština Republike Srbije; Olimpijski komitet Srbije; Sportski savez Srbije; Košarkaški savez Srbije; Fudbalski savez Srbije; Odbojkaški savez Srbije; Vaterpolo savez Srbije; Rukometni savez Srbije; Rvački savez Srbije; FK Crvena Zvezda; FK Partizan; KK Partizan; KK Crvena Zvezda; Zajednica fudbalskih superligaša Srbije; Društvo lekara Vojvodine Srpskog lekarskog društva – sekcija sportske medicine; Srpsko lekarsko društvo; Vojna akademija; Međunarodni savez za vojne sportove – delegacija RS pri CISM; Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja iz Beograda; Visoka sportska i zdravstvena škola iz Beograda; Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja iz Niša; Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja u Novom Sadu; Fakultet za sport i turizam u Novom Sadu; Fakultet za sport iz Beograda; Sportski savez Vojvodine i brojne druge organizacije u oblasti sporta i istaknuti stručnjaci u oblasti sporta i oblastima u vezi sa sportom. Predlozi i sugestije koji su bili usmereni na poboljšanje predloženog teksta Nacrta zakona i koji su u duhu koncepta na kojima se isti zasniva, ugrađeni su u tekst Nacrta Zakona u cilju unapređenja, kao i usklađivanja sa aktuelnim uporednopravnim rešenjima.

O utvrđenom Nacrtu zakona je sprovedena široka javna rasprava, po programu koji je Odbor za javne službe Vlade usvojio 15. aprila 2015. godine. Javna rasprava je trajala od 20. aprila 2015. godine do 1. juna 2015. godine. Javna rasprava je počela obaveštenjem i isticanjem Nacrta zakona na internet stranici Ministarstva omladine i sporta, kao i na Portalu e-Uprave. Pored toga, cirkularnom elektronskom poštom poslat je poziv nacionalnim i teritorijalnim sportskim savezima, kao i Zavodu za sport i medicinu sporta Republike Srbije, Antidoping agenciji Republike Srbije i Pokrajinskom sekretarijatu za sport, sa molbom da i oni sa svoje strane obaveste njihovo članstvo o Nacrtu zakona i javnoj raspravi. Primedbe, predlozi i sugestije zainteresovana lica mogla su da dostave putem pošte na adresu Ministarstva ili elektronskim putem na mejl Ministarstva omladine i sporta, kao i preko Portala e-Uprave, na utvrđenom obrascu. U skladu sa Programom javne rasprave, održano je 10 javnih rasprava kojima je lično prisustvovao ministar omladine i sporta Vanja Udovičić i svi članovi Radne grupe, u sledećim gradovima: Kosovska Mitrovica, Novi Pazar, Sombor, Bor, Kragujevac, Zlatar, Novi Sad, Niš, Subotica, Beograd. Direktno učešće prisustvom na javnim raspravama uzelo je okvirno oko 1500 ljudi, iz svih ključnih organizacija u oblasti sporta, dok su dostavljena 88 pisana predloga.

Učesnici javne rasprave su pozdravili donošenje Zakona kojim se na savremen način reguliše pitanje sporta, u skladu sa novim uporednopravnim rešenjima i zahtevima koji proističu iz aktuelnih međunarodnih sportskih pravila, čime se otklanjaju u znatnoj meri nedostaci u važećem Zakonu o sportu i problemi u njegovoj primeni. Takođe, posebno su podržana i pozdravljena predložena rešenja kojima se otvaraju mogućnosti za lakše obezbeđenje sredstava iz privatnih i javnih izvora za sport, smanjuju obaveze organizacija u oblasti sporta u odnosu na davanja

sportistima, kao i rešenja kojima se vrši ravnomerna, transparentna i kontrolisana raspodela finansijskih sredstava od strane svih nivoa javnih vlasti (posebno u pogledu uvođenja ograničenja da ni jedna organizacija u oblasti sporta ne može dobiti više od 20% ukupnog budžeta opredeljenog za programe u oblasti sporta). Tokom javne rasprave nije bilo primedaba koje su dovodile u pitanje koncept i osnovna rešenja Nacrta zakona. Sve primedbe i predlozi bili su usmereni na preciziranje predloženih rešenja i njihovo poboljšanje i razradu. Radna grupa Ministarstva omladine i sporta koja je učestvovala u izradi Nacrta zakona pažljivo je analizirala sve primedbe, predloge i sugestije učesnika u javnoj raspravi. Predlozi i sugestije sa javne rasprave koje su bile usmerene na poboljšanje predloženog teksta Nacra zakona i koje su u duhu koncepta na kojem se isti zasniva, ugrađeni su u konačni tekst Nacrta zakona.

Značajan broj predloga bio je usmeren na preciziranje, odnosno detaljnije definisanje rešenja koja su sadržana u Nacrtu zakona i Radna grupa je većinu takvih sugestija prihvatila i implementirala u Nacrt zakona, kao što je na primer pojašnjenje da li su pojmovi sportska rekreacija, rekreativni sport, sport za sve i masovni sport sinonimi koji označavaju istu oblast sporta, preciziranje pojmova zarade sportista, ugovora o transferu, ugovora o ustupanju sportista, nadležnog međunarodnog sportskog saveza, ko ne može biti član uprave i zastupnik sportske organizacije i slično.

Suštinski predlozi koji su prihvaćeni, odnosno prihvaćeni u delu, između ostalog, su:

- 1) razgraničenje i obuhvat nadležnosti republičkog, pokrajinskog i lokalnog sportskog inspektora, kao i ovlašćenja sportskog inspektora;
- 2) da se u odnosu na Olimpijski komitet Srbije utvrdi privremena nadležnost u odnosu na nadležne nacionalne granske sportske saveze u olimpijskim sportovima za koje je utvrđeno da su nenamenski trošili dobijena budžetska sredstva ili nisu realizovali ciljeve odobrenog programa samo u pogledu finansiranja priprema i učešća sportista na međunarodnim sportskim takmičenjima;
- 3) da se pod nadležnim teritorijalnim sportskim savezom jedinice lokalne samouprave smatra teritorijalni sportski savez koji je član Sportskog saveza Srbije;
- 4) da nadležni nacionalni granski sportski savezi imaju obavezu donošenja sportskih pravila kojima će bliže urediti uslove i postupak za odobravanje i kontrolu transfera, odnosno prelazaka maloletnih sportista u druge sportske organizacije izvan mesta prebivališta tog maloletnog sportiste;
- 5) da se napravi razlika između perspektivnih i talentovanih sportista u smislu da su perspektivni sportisti, između ostalog, isključivo maloletni sportisti, dok talentovani sportisti mogu biti i punoletni sportisti imajući u vidu da u pojedinim granama sporta nije moguće da maloletni sportista stekne kategoriju perspektivnog sportiste (na primer vazduhoplovstvo);
- 6) da članovi uprave sportskih organizacija, uključujući i zastupnika i likvidatora mogu biti članovi organa i službena lica sportskih liga u kojima te organizacije učestvuju, kao i da mogu biti članovi skupštine nadležnog granskog sportskog saveza, odnosno nadležnog saveza za oblast sporta;
- 7) da troškove utvrđivanja zdravstvene sposobnosti sportista i sportskih stručnjaka pored sportskih organizacija, sportista i sportskih stručnjaka mogu snositi i druge organizacije u oblasti sporta;

8) da se uvede ograničenje da sportista i sportska organizacija mogu da imaju samo jedan zaključen ugovor kojim uređuju međusobna prava, obaveze i odgovornosti u obavljanju sportskih aktivnosti i delatnosti;

9) da se obaveza osiguranja proširi i na vrhunske sportske stručnjake, kao i da se uvede mogućnost da se osiguranje vrhunskih sportista i sportskih stručnjaka vrši preko nadležnog sportskog saveza;

10) da se na način kojim je već uređeno obrazovanje odraslih predvidi i da se dozvola za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja izdaje od strane Ministarstva na pet godina, nakon što sportski inspektor utvrdi ispunjenost uslova za obavljanje poslova stručnog osposobljavanja, s tim da se dozvola može obnoviti, kao i da se podaci iz uverenja o stručnoj osposobljenosti upisuju u radni knjižicu;

11) da se u slučaju sticanja akcija, odnosno udela u sportskim organizacijama koje se takmiče u istom stepenu takmičenja i u istoj grani sporta, utvrdi rok u kome sticalac mora da otuđi akcije, odnosno udele koji prelaze propisanu visinu;

12) propisivanje obaveze da sportski inspektor utvrdi da li određeno pravno ili fizičko lice učestvuje u sistemu takmičenja i da li mu je pretežna delatnost pružanje usluga stručnog rada u sportu;

13) regulisanje korišćenja olimpijskih simbola od strane Olimpijskog komiteta Srbije;

14) određivanje kada se opštim aktima može utvrditi obaveznost sportske arbitraže, u smislu poštovanja pravila nadležnih međunarodnih sportskih saveza;

15) utvrđivanje obaveze za nadležne nacionalne sportske saveze koji su učlanjeni u nadležne međunarodne sportske saveze da dostave Ministarstvu važeći primerak statuta nadležnog međunarodnog sportskog saveza, overen u skladu sa zakonom;

16) da članovi nadzornih odbora sportskih udruženja i saveza ne mogu u isto vreme da budu i članovi skupština tih sportskih udruženja i saveza;

17) da se u slučaju promene namene sportskog objekta, pod uslovima i procedurom propisanom zakonom, ona može odobriti samo ukoliko je u pitanju novoizgrađeni, a ne postojeći kao što je do sada bilo propisano, sportski objekat i da taj novoizgrađeni sportski objekat mora biti na teritoriji iste jedinice lokalne samouprave, kao i da mora biti najmanje za jednu kategoriju viši od objekta čija se promena namene zahteva;

18) da se od obaveze službenih lica saveza da obavezno prekinu sportsku priredbu na kojoj dođe do nasilja i nedoličnog ponašanja može odstupiti u situacijama kada službena lica ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove smatraju da sportsku priredbu ne treba prekinuti iz bezbednosnih razloga;

19) da se utvrdi prelazni period od godinu dana od dana stupanja zakona na snagu, odnosno od donošenja podzakonskog akta kojim se utvrđuje jedinstveni vizuelni identitet nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima u kome može da se koristi postojeća, odnosno obezbeđena sportska oprema;

20) precizirana je uloga i položaj Paraolimpijskog komiteta Srbije u sistemu sporta, uključujući i ovlašćenje za predlaganje godišnjih programa nacionalnih saveza paraolimpijskih sportova;

21) dodat je kriterijum za izbor nadležnog granskog sportskog saveza u vidu članstva, a ne samo međunarodne organizovanosti i tradicije, u nadležnom međunarodnom sportskom savezu;

22) da se pored saglasnosti ministra nadležnog za sport, zahteva i saglasnost pokrajinskih organa nadležnih za sport na osnovu mišljenja zavoda nadležnih za sport za teritoriju pokrajina u vezi projektovanja i izgradnje javnih sportskih objekata na teritoriji autonomnih pokrajina;

23) da nadležnost za usvajanje izveštaja o realizaciji programa koji se finansiraju iz javnih sredstava ima skupština sportskog udruženja;

24) da se definiše pojam predškolskog sporta kao organizovano fizičko vežbanje dece predškolskog uzrasta u smislu ovog zakona;

25) da se izvrši preciziranje uslova kojima se stvara povoljniji ambijent za ulaganje u sport;

26) da se u delu definisanja pojma vrhunskog sportiste on dopuni tako da uključuje i vrhunske sportske rezultate koji nisu postignuti na sportskim takmičenjima kada je to u skladu sa međunarodnim sportskim pravilima;

27) uvođenje izuzetka za korišćenje reči „društvo” u nazivu sportskog udruženja u sportskoj grani – planinarski sport;

28) da se proširi nadležnost nadzornog odbora sportskog udruženja da kontroliše zakonitost rada udruženja;

29) ostavljena je mogućnosti da se u oblasti sportske rekreacije više nacionalnih sportskih saveza prepozna kao nadležni nacionalni sportski savez preko koga se ostvaruje i opšti interes u oblasti sporta;

30) preciziranje roka u kome Olimpijski komitet Srbije, Paraolimpijski komitet Srbije i Sportski savez Srbije imaju obavezu da izvrše rangiranje, odnosno kategorisanje sportista;

31) uvođenje posebne zabrana da se deca izlažu sportskim aktivnostima i vežbanju koja mogu da ugroze ili pogoršaju njihovo zdravstveno stanje ili da negativno utiču na njihov psihosocijalni i motorički razvoj ili obrazovanje;

32) da se u komisiju za pripremu nacionalnih kategorizacija sportova, sportista i sportskih stručnjaka uključe i predstavnici Ministarstva;

33) da se izbriše obaveza prebacivanja sredstava iz budžeta odobrenih za finansiranje programa isključivo na namenski račun nosioca tog programa otvoren kod ministarstva nadležnog za poslove finansija – Uprava za trezor Republike Srbije;

34) konstituisanje obaveze za visokoškolsku ustanovu da bliže uredi uslove kojima se obezbeđuje bavljenje studenata sportskim aktivnostima;

35) da se uvede kao uslov za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti u granama sporta koji uključuju životinje i posedovanje dovoljnog broja životinja;

36) da se u granama sporta koje su od opšteg interesa za Republiku Srbiju iz javnih prihoda mogu kroz godišnje programe finansirati samo programi onih sportskih organizacija koje su članovi nadležnih nacionalnih granskih sportskih saveza.

Nisu prihvaćene primedbe, predlozi i sugestije koje su dovodile u pitanje osnovni koncept i ciljeve Nacrta zakona, koje ne prate savremena uporednopravna iskustva, kao ni potrebe nacionalnih sportskih saveza sa stanovišta poštovanja pravila međunarodnih sportskih saveza, koje nisu usaglašene sa potrebama i uslovima u kojima rade organizacije u oblasti sporta, kao ni one koje su u suprotnosti sa pravnim sistemom Republike Srbije ili prevazilazi nadležnosti Ministarstva.

Primedbe, predlozi i sugestije koje nisu prihvaćene, između ostalog, su:

1) otvaranje mogućnosti uvođenja tzv. privremenih mera, odnosno mera za primenu statuta u situacijama kada član sportskog saveza grubo krši statut i nezakonito posluje od strane nadležnog sportskog saveza jer bi se time ugrozila autonomija sportskih organizacija i otvorila mogućnost zloupotreba u praksi, a predložena rešenja Nacrta zakona sadrže adekvatne mehanizme za sprečavanje nepoštovanja sportskih pravila, statuta sportskih saveza, odnosno nezakonitog poslovanja kao što su, između ostalog, rešenja kojima se propisuje da statut i druga opšta akta sportskog udruženja moraju biti u skladu sa sportskim pravilima nadležnog saveza i zakonom, da se u slučaju da opšti akt sportskog udruženja nije u skladu sa sportskim pravilima saveza primenjuju sportska pravila, da je odluka, kao pojedinačni akt organa, odnosno zastupnika ništavan ako nije doneta u skladu sa zakonom, sportskim pravilima i opštim aktom sportskog udruženja, da se prilikom prijema u članstvo traži usaglašenost statuta organizacije koja podnosi zahteva za prijem u članstvo, sa statutom organizacije u koju želi da se učlani, da se nezakonito poslovanje kontroliše od strane sportske inspekcije na svim nivoima javnih vlasti i slično;

2) da se izvrši zamena pojmova sportska rekreacija i rekreativni sport pojmom rekreacija, a da se sport za sve definiše kao poseban oblik organizovanja u sportu jer bi se predloženim rešenjem narušio koncept Nacrta zakona koji sport tretira kao jedinstvenu celinu koja obuhvata kako takmičarski sport, tako i rekreativni sport, odnosno rekreativne fizičke sportske aktivnosti;

3) da se nacionalna sportska priznanja dodeljuju i trenerima u pojedinačnim sportovima, odnosno selektorima nacionalnih sportskih reprezentacija u kolektivnim sportovima imajući u vidu da je predloženi obuhvat dobitnika nacionalnih priznanja i sada veoma širok, kao i da se Nacrtom zakona uvodi mogućnost nagrađivanja sportskih organizacija (klubova), te da bi se prihvatanjem i ovog predloga izašlo iz realnih budžetskih okvira, čime bi se celokupna kategorija sportskih priznanja dovela u pitanje, a posebno imajući u vidu da Republika Srbija nagrađuje i trenere koji ostvare vrhunski sportski rezultata;

4) da se ograničenje koje je uvedeno za sve nivoe javnih vlasti da ni jedna organizacija u oblasti sporta ne može dobiti više od 20% ukupnog budžeta opredeljenog za sport, izmeni na način da jedna grana sporta ne može dobiti više od 20% ukupnog budžeta opredeljenog za sport (u pogledu utvrđenih procenata ograničenja bilo je predloga koji su varirali od 10% do 30%, s tim da je bilo predloga i da se uvede dvostruko ograničenje kako u pogledu grane sporta, tako i u pogledu organizacije u oblasti sporta) s obzirom da na teritoriji Republike Srbije postoje i jedinice lokalne samouprave na kojima je najveći broj sportskih organizacija u samo nekoliko grana sporta, od kojih je i do 80% sportskih organizacija u jednoj grani sporta;

5) da se uvedu novi pojmovi koji se koriste u smislu ovog zakona jer bi se istim zakon normativno opteretio, a pojmovna definisanja nemaju suštinski, funkcionalni značaj za sistem sporta i primenu zakona;

6) da sa decom mogu isključivo da rade lica sa višim ili visokim obrazovanjem iz oblasti fizičkog vaspitanja i sporta, a ne i lica sa odgovarajućom stručnom osposobljenošću za rad sa decom, kao i da se poslovima stručnog osposobljavanja bave isključivo visokoškolske ustanove, imajući u vidu da pojam sportskog stručnjaka nije vezan samo za trenere, s jedne strane, kao i da je pravilima

međunarodnih sportskih saveza predviđeno da sa decom mogu da rade i lica koja imaju odgovarajuću stručnu osposobljenost, s druge strane, pri čemu treba naglasiti da je stručna osposobljenost u ovom slučaju osposobljenost najvišeg nivoa kada je u pitanju osposobljenost za rad sa decom, a da je stručna osposobljenost, van režima edukacije, već da predstavlja vid obrazovanja odraslih kojim mogu da se bave različite organizacije ako ispunjavaju propisane uslove;

7) da se brišu odredbe kojima se omogućavaju besplatni pregledi dece uzrasta od 6 do 14 godina, odnosno da pregledi budu obuhvaćeni obaveznim zdravstvenim osiguranjem s obzirom da je rešenje Nacrta zakona iz svih segmenata posmatrano u svemu osnovano i adekvatno i da predstavlja vid finansijskog rasterećenja roditelja čija se deca bave sportom i kome je cilj da se što više dece ovog uzrasta uključi u sistem sporta;

8) da se propiše veći broj časova fizičkog vaspitanja u osnovnim i srednjim školama, da nastavu fizičkog vaspitanja od prvog do četvrtog razreda osnovne škole sprovode nastavnici fizičkog vaspitanja i da se obezbedi potpuno sprovođenje nastavnih planova fizičkog vaspitanja u vezi sportskih školskih sekcija i školskih sportskih takmičenja, s obzirom da se navedena pitanja ne mogu regulisati ovim zakonom;

9) da se utvrdi obavezan procenat izdvajanja po budžetu jedinice lokalne samouprave za finansiranje sporta imajući u vidu da je to pitanje izvornih nadležnosti jedinica lokalne samouprave i finansijske snage jedinice lokalne samouprave;

10) da se propiše nadležni organ jedinice lokalne samouprave za donošenje akta kojim se bliže uređuju uslovi i postupak za odobravanje programa, odnosno finansiranje programa iz oblasti sporta u jedinicama lokalne samouprave, s obzirom na različitu strukturu organizovanosti jedinica lokalne samouprave, kao i da je ovo pitanje u isključivoj autonomnoj ingerenciji jedinice lokalne samouprave kao izvorna nadležnost;

11) da se prošire uslovi u pogledu kvalifikacija sportskih inspektora, imajući u vidu prirodu njihovog posla i predmet njihove kontrole;

12) da se utvrdi da je overa i registracija u savezu uslov punovažnosti ugovora, s obzirom da je overa ugovora regulisana posebnim zakona koji je u svemu adekvatan i za ugovore koji se zaključuju u sistemu sporta, a da je registracija u savezu moguća ukoliko je to predviđeno sportskim pravilima koja donose nadležni nacionalni sportski savezi čime je uvođenje ovog uslova moguće, ali ne kao razlog za ništavost ugovora s obzirom na lošu praksu u primeni ovog rešenja u važećem zakonu;

13) da perspektivni sportisti budu i punoletna lica imajući u vidu da Nacrt zakona razlikuje pojam perspektivnog i talentovanog sportiste;

14) da se obaveznim osiguranjem obuhvate svi sportisti, s obzirom da bi se ovom obavezom stvorilo dodatno finansijsko opterećenje za klubove koji se većim delom nalaze u nezavidnim finansijskim okolnostima, a da je Nacrtom zakona već proširena obaveza u pogledu obaveznog osiguranja svih sportista koji nastupaju za nacionalnu sportsku reprezentaciju ukoliko nisu osigurani od strane klubova od strane nadležnih granskih sportskih saveza;

15) da se ograniči pravo nastupa na sportskim takmičenjima sportistima strane sportske nacionalnosti, odnosno sportistima srpske nacionalnosti koji su se opredelili da nastupaju za reprezentaciju strane države, imajući u vidu da bi istim

stvorio neravnopravni položaj sportista sa srpskim državljanstvom koji igraju u domaćim sportskim organizacijama;

16) da se ukine programski kalendar za dostavljanje programa koji se finansiraju iz budžeta jer se isti u praksi pokazao kao izuzetno korisno rešenje u primeni zakona;

17) da se u potpunosti isključe članarine za maloletne sportiste, s jedne strane, odnosno suprotno ovome, da se ukine ograničenje visine članarine za maloletne sportiste, s druge strane, s obzirom da je u najvećem broju slučajeva osnovni izvor finansiranja klubova upravo članarina i to maloletnih sportista, a da upravo ograničenje članarine treba da podstakne uključivanje što većeg broja dece u sport;

18) da jedinica lokalne samouprave nema ograničenje u pogledu visine sredstva koju može da opredeli za program jedne sportske organizacije imajući u vidu izrazito loša iskustva i praksu u primeni važećeg zakona upravo na nivou raspodele sredstava sa nivoa jedinica lokalne samouprave;

19) da različiti vidovi škola za sport i drugih organizacija koje se pretežno bave obukom sportista mogu da budu u osnovani i da rade u formi sportskog udruženja, s obzirom da je reč o obavljanju sportske delatnosti prvenstveno s ciljem stvaranja profita, te da bi se time otvorio veliki prostor zloupotreba korišćenja forme neprofitnih sportskih udruženja;

20) da nadležni nacionalni sportski savezi ne izdaju dozvole za rad sportskim stručnjacima jer bi to bilo suprotno pravilima nadležnih međunarodnih sportskih saveza;

21) da sportsko privredno društvo može da naplaćuje članarinu bez ikakvih ograničenja imajući u vidu da privredna društva ne mogu naplaćivati članarinu jer nemaju članove kao udruženja, da to prema opštem režimu ne može biti izvor obezbeđivanja sredstava za rad privrednog društva, te da privredna društva obavljaju delatnost s ciljem sticanja profita, upravo suprotno od forme sportskih udruženja koja su neprofitna i u kojima je naplata članarine u funkciji pribavljanja sredstava za rad, a ne sticanja profita;

22) uvođenje zabrane svih međunarodnih transfera maloletnih sportista imajući u vidu da bi to bilo suprotno međunarodnim sportskim pravilima čime bi se naši sportisti doveli u neravnopravan položaj sa stranim sportistima;

23) da klub u kome je sportista stekao sportsku obuku i razvoj ima pravo da dobija deo naknade po tom osnovu za svo vreme bavljenja tog sportiste sportskim aktivnostima jer bi to predstavljalo ograničenje ustavnih prava sportista i suprotno je međunarodnim sportskim pravilima i sudskoj praksi međunarodnog suda pravde EU (slučaj Bernard);

24) da se na uvezenu sportsku opremu koja se ne proizvodi u Republici Srbije ne plaća porez na dodatu vrednost i troškovi carine s obzirom da bi se ovakvim rešenjem otvorila mogućnost za zloupotrebe, te da je prethodna praksa ovog rešenja dala negativne rezultate;

25) da se ukine ograničenje za sportska privredna društva u pogledu raspodele dobiti osnivačima, odnosno vlasnicima imajući u vidu da bi to bilo suprotno uporednopravnim rešenjima i razlozima postojanja sportskog privrednog društva;

26) ukidanje u celosti sprovođenja postupaka javnih nabavki u sportu imajući u vidu moguće zloupotrebe, narušavanje celokupnog sistema javnih nabavki i

potrebu za kontrolom utroška kako javnih, tako i sopstvenih sredstava kojima raspolažu organizacije u oblasti sporta;

27) da maloletni sportista može da zaključi ugovor sa klubom i uz saglasnost samo jednog roditelja jer bi to bilo suprotno zaštiti najboljeg interesa deteta;

28) da osnivači sportskog udruženja budu isključivo sportski stručnjaci s obzirom da bi to predstavljalo ograničenje ustavne slobode udruživanja.

10) Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se postiglo ono što se zakonom predviđa?

Regulatorne mere i aktivnosti za sprovođenje zakonskih rešenja:

Po usvajanju Zakona o sportu, Vlada i nadležna ministarstva će u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima izvršiti usklađivanje sledećih donetih podzakonskih akata sa Zakonom:

1) Uredba o nacionalnim sportskim priznanjima i novčanim nagradama („Službeni glasnik RS”, broj 8/13);

2) Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti sportista za obavljanje sportskih aktivnosti i učestvovanje na sportskim takmičenjima („Službeni glasnik RS”, broj 15/12);

3) Pravilnik o uslovima za obavljanje sportskih delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 63/13);

4) Pravilnik o stručnom osposobljavanju za obavljanje određenih stručnih poslova u sportu („Službeni glasnik RS”, broj 8/13);

5) Pravilnik o sportskim granama u Republici Srbiji („Službeni glasnik RS”, br. 72/11 i 23/12);

6) Pravilnik o sportskim granama od posebnog značaja za Republiku Srbiju („Službeni glasnik RS”, br. 72/11 i 25/13);

7) Pravilnik o načinu vođenja matičnih evidencija u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 74/11);

8) Pravilnik o sadržaju i obrascu prijave za evidentiranje podataka o sportskim organizacijama, sportskim savezima, sportskim društvima i sportskim centrima („Službeni glasnik RS”, broj 43/11);

9) Pravilnik o odobravanju i finansiranju programa kojim se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 49/12);

10) Pravilnik o obrascu i načinu izdavanja legitimacije sportskog inspektora („Službeni glasnik RS”, broj 61/11);

11) Pravilnik o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja („Službeni glasnik RS”, broj 7/13);

12) Pravilnik o nadzoru nad stručnim radom u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 92/11);

13) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji sportskih stručnjaka („Službeni glasnik RS”, broj 25/13);

14) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji sportova („Službeni glasnik RS”, broj 25/13);

15) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji vrhunskih sportista („Službeni glasnik RS”, broj 123/12);

16) Pravilnik o nacionalnim granskim sportskim savezima preko kojih se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta u Republici Srbiji („Službeni glasnik RS”, br. 72/12, 3/12 i 25/13);

17) Pravilnik o korišćenju sportskih objekata i obavljanju sportskih aktivnosti u javnim sportskim objektima („Službeni glasnik RS”, broj 55/13);

18) Pravilnik o evidencijama koje vode visokoškolske ustanove i druge organizacije koje se bave osposobljavanjem u oblasti sporta („Službeni glasnik RS”, broj 61/11);

19) Pravilnik o dozvoli za rad sportskih stručnjaka („Službeni glasnik RS”, broj 7/13);

20) Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 17/13);

21) Pravilnik o bližim uslovima i kriterijumima za stipendiranje vrhunskih sportista amatera za sportsko usavršavanje i za dodelu novčane pomoći vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama („Službeni glasnik RS”, broj 124/12);

22) Pravilnik o nacionalnoj kategorizaciji sportskih objekata („Službeni glasnik RS”, broj 103/13).

23) Odluka o obrazovanju Nacionalnog saveta za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS”, br. 65/11 i 100/12).

U skladu sa prelaznim odredbama Zakona, Vlada i nadležna ministarstva će doneti i sledeća nova podzakonska akta:

15) Pravilnik kojim će se urediti bliži uslovi o načinu prepoznavanja oblika zlostavljanja, zloupotrebe, diskriminacije i nasilja nad decom u sportu (ministar nadležan za sport i ministar nadležan za unutrašnje poslove);

16) Pravilnik kojim će se urediti rad i delatnost policijskih sportskih udruženja (ministar nadležan za unutrašnje poslove);

17) Pravilnik kojim će se urediti rad i delatnost vojnih sportskih udruženja (ministar nadležan za odbranu);

18) Pravilnik kojim će se urediti sadržaj, obrazac i način vođenja knjige članova sportskog udruženja (ministar nadležan za sport);

19) Pravilnik kojim će se urediti bliži uslovi za obavljanje sportske delatnosti od strane preduzetnika u oblasti sporta (ministar nadležan za sport);

20) Pravilnik kojim će se urediti program, sadržaj, način i troškovi polaganja stručnog sportskog ispita, obrazac uverenja o položenom stručnom sportskom ispitu i ostala pitanja u vezi sa stručnim sportskim ispitom (ministar nadležan za sport);

21) Pravilnik kojim će se urediti namena i način kontrole utroška sredstava dobijenih po osnovu poreske olakšice (ministar nadležan za finansije);

22) Pravilnik o nadležnim nacionalnim granskim sportskim savezima za sportske grane i oblasti sporta u Republici Srbiji (ministar nadležan za sport);

23) Pravilnik o bližem uređenju sadržaja, rokova i načina podnošenja izveštaja o realizaciji programa kojima se zadovoljavaju potrebe i interesi građana u

oblasti sporta u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave (ministar nadležan za sport);

24) Programi razvoja sporta na teritoriji autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave (nadležni organi autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave);

25) Pravilnik o bližim uslovima i pravilima za organizovanje školskog i univerzitetskog sporta (ministar nadležan za obrazovanje);

26) Uredba o bližim uslovima, kriterijumima i načinu sticanja, odnosno oduzimanja statusa sportskog objekta od nacionalnog značaja (Vlada);

27) Pravilnik o bližim uslovima za pripremu, projekta, odnosno studije o organizovanju i finansiranju velikog međunarodnog sportskog takmičenja (ministar nadležan za sport);

28) Pravilnik o jedinstvenom vizuelnom identitetu nacionalnih sportskih reprezentacija na međunarodnim sportskim takmičenjima (ministar nadležan za sport).

Institucionalne mere i aktivnosti za sprovođenje zakonskih rešenja:

Odredbe ovog dela Zakona su suštinski promenjene u odnosu na rešenja iz važećeg Zakona o sportu. Četiri godine primene važećeg Zakona o sportu pokazale su da je jedna od krupnih boljki našeg sporta nesprovođenje zakonskih obaveza od strane učesnika u oblasti sporta. Jednim delom je to posledica malog broja sportskih inspektora (tri u Ministarstvu omladine i sporta i četiri u Pokrajinskom sekretarijatu za sport AP Vojvodine) koji ne mogu da „postignu” ni vanredni inspekcijski nadzor po prijavi, a kamoli redovni inspekcijski nadzor nad 13.000 organizacija u oblasti sporta, bez fizičkih lica u sistemu sporta.

Nadzor nad primenom Zakona i propisa donetih na osnovu Zakona i inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo omladine i sporta, preko republičkih sportskih inspektora.

Na teritoriji autonomne pokrajine, inspekcijski nadzor nad radom pokrajinskih i teritorijalnih sportskih saveza vrši nadležni organ autonomne pokrajine, preko pokrajinskih sportskih inspektora, kao povereni posao.

Na teritoriji Grada Beograda, inspekcijski nadzor, osim za nacionalne sportske saveze, organizacije koje se bave stručnim osposobljavanjem u oblasti sporta i sportske organizacije koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama, vrši nadležan organ Grada Beograda, preko granskog sportskog inspektora, kao poveren posao.

Na teritoriji jedinice lokalne samouprave, inspekcijski nadzor, osim za nacionalne sportske saveze i sportske organizacije koje se takmiče u profesionalnim sportskim ligama, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave, preko gradskog, odnosno opštinskog sportskog inspektora, kao povereni posao.

Sprovođenje ovih institucionalnih mera zahteva da autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave imenuju svoje sportske inspektore. Ovakvo zakonsko rešenje neće povećati broj zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave, pošto je njihovo imenovanje moguće realizovati raspoređivanjem već zaposlenih lica koja ispunjavaju uslov propisan zakonom. Taj uslov je da sportski inspektor može biti lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne nauke ili naučne oblasti sporta i fizičke kulture na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije – master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, koje ima

najmanje pet godina radnog iskustva u struci, položen državni stručni ispit i koji ispunjava druge uslove propisane za rad u organima državne uprave.

Zakonom je propisano da Republika Srbija može u skladu sa zakonom osnovati samostalno ili zajedno sa teritorijalnim jedinicama, javnim preduzećima i organizacijama u oblasti sporta nacionalni fond za razvoj sporta s ciljem podrške unapređenju sportske rekreacije, promocije i podsticanja bavljenja sportom svih građana Srbije, a naročito dece, žena, omladine i osoba sa invaliditetom.

Neregulatorne mere i aktivnosti za sprovođenje zakonskih rešenja:

Informacione kampanje i aktivnosti na polju informisanja javnosti o Zakonskim rešenjima i obavezama organizacija u oblasti sporta, kao i do sada sprovodiće Ministarstvo omladine i sporta u saradnji sa Sportskim savezom Srbije i njegovim članicama.

Sve ostale mere i aktivnosti koje imaju za cilj punu primenu zakonskih rešenja i sistema kontrole primene, kao i mere za praćenje ostvarivanja zacrtanih ciljeva sprovedeće u skladu sa potrebama Ministarstvo omladine i sporta, Zavod za sport i medicinu sporta Republike Srbije i nadležni nacionalni sportski savezi.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA
EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

VLADA REPUBLIKE SRBIJE

Obrađivač:

MINISTARSTVO OMLADINE I SPORTA

2. Naziv propisa

PREDLOG ZAKONA O SPORTU

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i prioruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima i između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa - NEMA

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma - NEMA

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma - NEMA

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza, koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma - NEMA

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije - NEMA

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

Ne postoje relevantni propisi Evropske unije sa kojima je potrebno uskladiti odredbe Predloga zakona o sportu.

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije

sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje relevantni propisi Evropske unije koji se direktno odnose na sport sa kojima je potrebno uskladiti odredbe Predloga zakona o sportu. Napominjemo da je Predlog zakona o sportu usklađen sa politikom Evropske unije u ovoj oblasti izraženoj u više dokumenata: „Izjava o značaju sporta” Amsterdamske konferencije iz 1997; „Dekleracija o specifičnim karakteristikama sporta - socijalna funkcija sporta u Evropi, ključni aspekt za implementaciju zajedničke politike” Evropskog saveta iz 2000. godine; „Bela knjiga o sportu” iz 2007. godine; „Bela knjiga o sportu 2” iz 2011; Saopštenje Evropske Komisije i Evropskog Parlamenta iz 2011: „Razvoj evropske dimenzije sporta”; Rezolucija Evropskog parlamenta o Evropskoj dimenziji sporta iz 2012. godine; sudska praksa Evropskog suda pravde (Odluka S 36/74, Walrave i Kos; Odluka S-13/76, Dona v Mantero; Odluka S-222/86, Heylens; Odluka S 415/93, Bosma; Odluka C-176/96, Lehtonen; Odluka S-325/08, Bernard; Odluka S-438/00, Kolpak; Odluka S-265/03, Sim utenkov; Odluka S- 152/08, Kahveci; Odluka S-51/96 i C-191/97, Deliege; Odluka T-313/02 i C-519/04P, Mesa- Medina; Odluke T-193/03 i S-171/05R, Piau; Odluka S 243/06, Charleroi i G14). Predlog zakona o sportu je usaglašen i sa opštim dokumentima Evropske unije koji se tiču slobode unutrašnjeg tržišta EU, a posredno su značajni za oblast sporta u odnosu na obavljanje sportskih aktivnosti i sportskih delatnosti u Republici Srbiji, kao što su: Ugovor o funkcionisanju EU (odredbe člana 18 - zabrana svakog oblika diskriminacije na osnovu državljanstva), člana 45 - sloboda kretanja radnika, člana 49. sloboda poslovnog nastanjivanja, člana 56 - sloboda pružanja usluga, čl. 101-109 – sloboda tržišne konkurencije, čl. 151-155 - socijalni dijalog); Uredba EU 492/2011 o slobodi kretanja radnika, Direktiva o uslugama 123/2006/EZ, Direktiva o građanstvu EU 2004/38/EZ, Direktiva 75/34/EEZ. Uzet je u obzir i član 165. Ugovora o funkcionisanju EU (Lisabonskog ugovora) u kome se sport izričito pominje. Prema tom članu, Unija doprinosi promociji evropske dimenzije sporta, pri tom vodeći računa o njegovim specifičnim obeležjima, njegovoj strukturi zasnovanoj na volonterskim aktivnostima, kao i njegovoj socijalnoj i obrazovnoj funkciji. Akcija Unije ima za cilj razvoj evropske dimenzije sporta, pomoću promovisanja poštenja i otvorenosti u sportskim takmičenjima i saradnjom među organizacijama odgovornim za sport, kao i zaštitom fizičkog i moralnog integriteta sportista, posebno mladih sportista. Unija i države članice, takođe, podstiču saradnju sa trećim zemljama i nadležnim međunarodnim organizacijama u oblasti obrazovanja i sporta, a posebno sa Savetom Evrope. Da bi doprineo ostvarivanju ovakvih ciljeva, Evropski parlament i Savet će donositi odgovarajuće preporuke i podsticajne mere.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik? /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije? NIJE

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti /.